Škola

Božského Srdce Páně.

Časopis pro katolíky,

zvláště

pro zbožné spolky a bratrstva mezi Čechoslovany.

S povolením duchovní vrchnosti pořádá

P. PETR HLOBIL,

benediktin rajhradský.

Ročník XXXIV. Rok 1900.

V Brně.

Tiskem a nákladem Papežské knihtiskárny benediktinů rajhradských.

Obsah.

Básně.

Strana

Chvalozpěv o Bohu (Fr. Sušil) 1
Velepíseň nejsv. Srdce (J. St. Pavlík) . . 6
46, 64, 121, 149, 174, 205
Věčná nebes sláva (Fr. Sušil) 34
Té duše pokoj! (A. B.) 45
Vedle kaple (Augusta R.) 54
Na památku utrpení Páně (Fr. Sušil) . . 57
Za slávou (A. B.) 89
Ve chvíli tiché (Aug. R.) 95
Zdrávas hvězdo mořská (Fr. Sušil) . . . 113
Na východě den vstává (Anna Sedláčková) . 116
Ó spasitelná hostie (Xav. Dvořák: Sursum corda) 145

Strana

Rozjímání (Marian Tichý) 169
O důvěrném přátelství Ježíšově (Vl. Šťastný z »Obzoru«) 173
Rozjímání (J. Ruda) 173, 178
Chléb a víno (P. Sig. Bouška z »Pietas«) . 201
Lilie (P. Sig. Bouška z »Pietas«) 209
Modlitba v noci (K. Dostál-Lutinov) . . . 225
K Matce Boží na Hostýně ((Vl. Šťastný) . 257
Na hřbitově v den dušiček (z »Obzoru«) . 281
Salve Regina (z »Obzoru«) 286
Otče náš (Vl. Šťastný z »Obzoru«) . . . 313
Věřím (Vl. Šťastný z »Obzoru«) 331
Zdrávas (Vl. Šťastný z »Obzoru«) 334

Četba poučná a dějepisná.

Poklady mešní liturgie (J. St. Pavlík) . . . 7
Z kroniky pronásledování křesťanů v prvních třech stoletích (B. Hendl) 16, 42, 98, 125, 156
Řeč křesťanů na Libanoně (P. Ant. Benýšek) 23
47, 77, 137, 160, 186, 216, 240, 269, 292, 326
Jak se vlažní křesťané vymlouvají (B. Hendl) 36
65, 90, 122
Jak byla otevřena Svatá brána na začátku milostivého léta (A. Dostál) 58
Zlatá brána (Boh. Hendl) 62
Ke slavnosti sv. Jana Nepom. (P. H.) . . 129
Jubilejní pouť Moravanů do Říma r. 1900 . 131
Melchisedech (Fr. Janovský) . . . 158, 183

Missionářská činnost naší sv. církve katolické v tomto století (Boh. Hendl) 170
Lúrdy v roce 1899 (Boh. Hendl) 202
Abraham obětuje Isáka (Fr. Janovský) 210, 235
Panna Maria Růžencová v Pompei . 213, 226
Klerikal (Boh. Hendl) 232
Paray-le-Monial (Boh. Hendl) 258
Smrt Sářina i Abrahamova (Fr. Janovský) . 262
Jindřich Lasserre (Boh. Hendl) . . . 266, 287
Eliezer (Fr. Janovský) 282, 321
Moc a láska neposkvrněné Panny Marie (B. Hendl) 318
Nové ozdoby církve katolické v 19. století (Boh. Hendl) 324
Sv. František Xaverský 331

Četba povzbuzující k pobožnosti.

Nový rok 1900 2
O rozmnožování úcty k nejsv. Srdci Ježíšovu 4
Rozjímání o nejsv. Svátosti oltářní . . . 15
Spolek svaté Rodiny 20
Pro rodinný život 21
Ježíš Kristus, pravý lékař, hojí choroby duše 39
71
Nástroje umučení Páně (Fr. Špička) . . . 67
114, 152, 179, 206
Na neděli 2. postní (F. K.) 70

Z konferencí Lacordaireových 74
Na Velký pátek (F. K.) 93
Na Boží hod velikonoční (F. K.) 96
Sv. Josef a dílo výkupné (J. J. Vejchodský) 102
Milostivé léto a Srdce Páně . . 117, 146, 175
Na neděli 6. po Velikonoci (F. K.) . . . 120
Na pondělí svatodušní (F. K.) 150
Královno sv. růžence, oroduj za nás (F. Špička) 273
Na den všech věrných dušiček (Fr. Špička) 302
Konec roku a století (Boh. Hendl) . . . 314

Hlavní úmysly.

	Strana
Pravý pokrok křesťanstvím	31
Svoboda u vychování mládeže	55
Mezinárodní pouti do Paray-le-Monial	87
O vděčnosti k Pánu Bohu	111
Úcta a láska k řádům řeholním	143
Pobožnost k nejsv. Srdci Páně	167
Křesťanská nezištnost	199
Pokoj národů skrze církev	223
Apoštolská horlivost	255
Napravení urážek Bohu učiněných	279
Spolek k rozšíření svaté víry	311
Jubileum	339

O křesťanských záležitostech.

Obrázky z katolických missií	27
50, 81, 105, 139, 163, 192, 219, 248, 275, 305, 335	
Nový kníže-arcibiskup pražský	34
Slavnosti Velehradské	244

Různé zprávy.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně	30
55, 86, 110, 142, 166, 198, 222, 254, 278, 310, 338	
Různé zprávy	30
53, 84, 108, 195, 251, 308.	

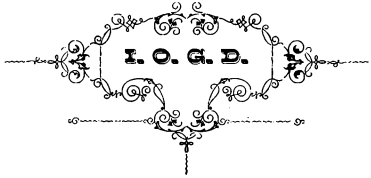

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 1.

Viz toto Srdce, které lidi tolik milovalo, že vše vytrpělo, ano sebe samo strávilo, aby jim lásku svou dokázalo. Místo vděčnosti dostává se mi však od většiny lidu jen nevděku, pohrdání a chladnosti ve Svátosti lásky. Toť mi bolestnější než všechno, co jsem při umučení vytrpěl. (Pán k Markétě Alacoque.)

Chvalozpěv o Bohu.

Od Řehoře Naz.

Ty, kterýž jsi nade vše! Či jak mám zvát Tě jináče?
Jak slovo vychválí Tě? neboť slovu nejsi doličný.
Jak mysl uhlídá Tě? neboť jí nejsi pochopný.
Sám Ty nevýslovným jsi, stvořiv, co se může vyříci,
Sám Ty nevystihlým jsi, stvořiv, co se mysliti může.
Všecko, co jest myslného a bezmyslného, Tě chválí,
Spolu ta všem žádost, všem vůle po Tobě společná.
Tobě klaní všeliký se obor světa; na Tvoje vesmír
Hlídaje na znamení, mlčivou pěje píseň o Tobě.
Všechnoť v Tobě trvá a se všecko ubožňuje v Tobě.
Tys koncem všehomíra, jeden Tys, Všechno a Žádný,
Jedním nejsa ni vším. Všejmenný, jak Tě nazývat,
Anto jsi sám bez jména! Jaký duch může nebeský
V skrýš nadmrákotnou vniknout? Ó buď mně milostiv!
Ó Ty Nadevšechný, neb jak mám zvát Tě jináče.

Fr. Sršň.

Nový rok 1900.

Dnešním dnem počínáme s pomocí Boží nový rok, poslední to v našem století, ale rok radostný, jubilejní. Svatý Otec Lev XIII. otevřel slavně o svátcích Hodu Vánočního svatou bránu v chrámě sv. Petra v Římě a tím otevřel i poklady církve svaté, z nichž se všem hojných darův uděluje, kdož podmínky svatým Otcem stanovené věrně vyplní. Rok náš jest letem milostivým. Ó jak se zbožní naši předkové těšívali na milostivé léto, s jakou zbožností je slavili, jak dychtivě a horlivě získávali svaté odpustky! Mnozí z nich putovávali až do samého Říma, aby tam vykonali předepsané pobožnosti, a smířivše se s Bohem a nabyvše hojných milostí pro duši, zase se vrátili ke krbům svým!

Rok náš jest letem milostivým. Kéž i také my horlivě milosti Boží hledáme a jí nalézáme! Neboť jen v milosti Boží kyne nám štěstí vezdejší, kyne nám spása věčná! A přece jak často se na pravdu tuto zapomíná! Jak honí se lidé po štěstí časném jako po motýlu, kterýž jim neustále uniká! Tak mnohý dychtil po štěstí v roce minulém, plahočil se, staral se, dřel se a přece ho nenabyl. A proč? Nehledal ho tam, kde měl. Myslil, že v penězích a statcích je nalezne, a hle, statky tyto přinesly mu jen starost, závist, nepokoj duše. Jiný jen hleděl co nejvíce světa a jeho radovánek užívati. Nedbal přikázaní Božích ani přirozených, a co mu to vyneslo? Omrzelost života, snad i nemoce nebo dokonce zchudnutí, nouzi a bídu. Hledal štěstí, kde není. Jiného zase nejvřelejším přáním jest, blýskati se před lidmi, důstojenstvím a úřadem nad jiné se vynášeti, býti od jiných na výsost ctěnu a váženu, a hle, čeho dosáhli tím vším? Vzbudili u jiných závist, nechuť, ba i zjevné nepřátelství, pocítili, že i sláva tohoto světa ostny své má, které citelně bodají, a že celá ta vezdejší oslava může se zvrtnouti jedním dnem v pohanu. Světská sláva — polní tráva!

Kdo byl slavnějším ve světě v minulém století nežli Napoleon I., císař francouzský? Před kým třásl se skoro celý svět více nežli před ním? Před kým kořilo se tolik králův a knížat jako před ním? Už myslil, že je na kraji nebes, tak povýšen byl v moci vezdejší. A hle, byl šťastným? Nikoliv! Sám to doznává, že nikdy tak šťastným nebyl jako o svém prvním svatém přijímání. A konec jeho vlády? Chud, stár, churav, ode všech opuštěn ve vyhnanství strávil poslední čas života, od mnohých docela proklínán. Tam poznal pravdivost slov jednoho z nejslavnějších králů, Šalomouna: »Všecko jest marnost.« Ano, vše světské a pozemské jest marnost, jenom v Bohu a u Boha jest pravé štěstí.

»Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a ostatní vše bude vám přidáno«, tak pravil Kristus Pán, a tato slova jeho jsou zlatým pravidlem života našeho na zemi, jsou také zlatým klíčem k pravému štěstí a blahobytu. Jak málo lidí dbá tohoto pravidla! Svět jest jako kukátko, kde zříme lidi všelijak se za štěstím bráti, ale v kukátku tom málo jich vidíme, kteří by šli za praporem, na němž ona slova napsána jsou. Proto tak málo pravého štěstí na světě, proto tolik nespokojenosti a zoufalosti! Ano, ta svatá naděje mizí ze srdcí lidských vždy víc a více, a to proto, že mizí svatá víra, její základ. Ve svět jenom věří množství lidstva, od světa vše očekávají, všecku naději ve svět kladou, a když svět je zklame, ošidí, tu jsou hotovi; život nemá pro ně ceny i zbavují se ho hříšným skutkem. Proto tolik samovrahů za dob našich. Kde však je pevná víra, tam jest i silná naděje, tam i v největších křížích, útrapách, svízelích tohoto života nemá místa zoufalost. Svatá naděje a důvěra v Boha netlačí člověka k zemi, ale povznáší ho k nebi, dodává síly, těší, ukazuje na Boží pomoc, ukazuje na vzory svatých a věští budoucí odměnu v nebi.

A s touto svatou nadějí vstupme v nový rok. A jako jest tento rok posledním ve století, tak bude i posledním tak mnohému z nás. Posledním však jen podle těla, podle duše bude začátkem života, živého, lepšího života u Boha. Tuto naději, tuto vyhlídku krásnou dává nám svatá víra, jestliže v milosti Boží setrváme. Proto otvírá-li nám Bůh skrze církev svou na zemi poklady milosti své v tomto létě milostivém, berme z nich plnýma rukama, čerpejme z této studnice lásky Boží neunavně, aby posilněna byla duše naše v životě podle vůle Boží.

I rok tento neuplyne zajisté pro nás bez utrpení všelijakých, bez bojů, bez svízelů, starostí, práce atd., ale pomněme, že to vše může býti příležitostí k získání si hojných zásluh. Jako voda stojatá se kazí, tak i život pohodlný, bezstarostný kazí duši, odvádí od Boha, vede k vlažnosti u víře a lásce. Jako bouře čistí vzduch, tak i utrpení tříbí nás, sílí a vede k Bohu, jenž nás tímto volá. Protož nepřejme si, aby nás nic nemilého nepotkalo, nýbrž vždy říkejme: »Děj se vůle Páně.« On, Bůh vševědoucí, nejlépe ví, co nám k dobrému slouží, On, Otec přelaskavý, nevloží na bedra naše více nežli unésti lze s jeho pomocí. Za to však prosme, aby nás neopouštěl, aby s pomocí svou při nás stál, aby zejména duši naši chránil před hříchem smrtelným.

Kéž tedy užijeme v roce tomto dobrodiní, jež v lásce nám skýtá Pán, kéž odevzdáme se cele jeho svatému vedení, kéž prospíváme ve víře, naději a lásce a bohatneme statky dobrými a záslužnými! Pak tiše a také spokojeně poplyne život náš a každá hodina roku tohoto přivede nás blíže k cíli, o němž pravil svatý Pavel: »Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na mysl lidskou nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.«

Takový život a takovou naději přejeme na prahu roku nového všem milým čtenářům „Školy Božského Srdce Páně“! Pán budiž vždycky s námi!

Boh. Hendl.

O rozmnožování úcty k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

List svaté kongregace obřadů.

Nejdůstojnější pane!

Třeba mně vždy bylo milou povinností, sdělovati s knížaty církevními, co s nimi nejvyšší pastýř církve sděliti poručil; nad jiné milou jest mi povinností, projeviti jednotlivým biskupům přelahodnou rozkoš, kterou sv. Otec Lev XIII. pocítil z prohlášení posledního svého listu okružního, jímž dal podnět ku slavnému zasvěcení se celého pokolení lidského nejsv. srdci P. N. J. K.

Jeť sobě vědom, s jakou přízní a s jakým souhlasem přijali list okružní všichni, jak pastýřové duchovní tak lid věřící, a jak ochotně a horlivě ho poslechli.

Vždyť sám sv. Otec všechny předešel dobrým příkladem; a sám zařídiv pobožnost v paláci vatikánském, ve svatyni, která má jméno po Pavlu V., obětoval a zasvětil božskému srdci Ježíšovu celý okrslek zemský. Podle jeho příkladu lid římský u velikém počtu sešel se jak v kostelích patriarchalních, tak i v jiných skoro všech svatyních římských, aby v nich modlitbu zasvětnou opakoval a jakoby jedněmi ústy potvrzoval.

Ihned se všech stran sbíhaly a dosud se sbíhají listy, které přinášejí zprávy, že zasvětný úkon rovnou všude horlivostí a zbožností byl konán ve všech diecesích, ba i skoro ve všech kostelích; a to nejen v Italii a Evropě, nýbrž i v krajinách nejodlehlejších. O souhlas tento všeho lidu katolického v plnění přání a vůle nejvyššího pastýře všech lidí, zajisté největších zásluh sobě získali biskupové, kteří lid sobě věrný k pobožnosti pohnuli a jej řídili. A protož, plně přání svatého Otce, Tobě i všem duchovním správcům Tobě poddaným jménem svatého Otce co nejvíce blahopřeji a díky vzdávám.

Zajisté jak my tak svatý Otec, jak di v listě okružním, očekává z tohoto slavného obětování hojného a přelahodného ovoce netoliko pro jednotlivé věřící křesťany, nýbrž pro celé pokolení lidské. Kde kdo zajisté v hloubi duše pociťuje, jak nezbytno jest, aby víra příliš chladnoucí se živěji vzbudila, aby žár upřímné lásky se rozohňoval; aby se vášním příliš bujným připjaly otěže a pořádného léku užilo pro mravy den co den hanebnější. Všichni musí sobě přáti, aby společnost lidská se vládě Kristově podrobila, aby také státní moci uznaly a ctily královské jeho právo, od Boha nade všemi národy mu dané, aby tak církev Kristova, která jest jeho královstvím, více a více se šířila a těšila se ze svobody a toho pokoje, kterého nezbytně potřebuje, aby nových dobyla vítězství. Konečně se mají všichni přičiňovati, abychom za nesčetné a přetěžké křivdy, které lidé přenevděční denně po celé zemi Velebnosti božské činí, dobrými skutky náhradu dávati a je napravovati se snažili. Nuže, aby naděje pojatá den co den se posilovala, a símě zasetě hojně se ujalo a bohatší žeň přineslo, třeba, by vzbuzená láska k nejsvětějšímu srdci

božského Vykupitele stále potrvala a bezustání se živila. Neboť stálá vytrvalost v modlitbě, jaksi, abych tak řekl, posiluje nejsladší srdce Ježíšovo, aby otevřelo prameny milosti, jež co nejdychtivěji otevříti touží, jakož nejedenkráte řekl miláčkovi svému, bl. Markétě Alacoque.

Protož sv. Otec skrze mne, tlumočníka svého, Tebe, nejdůstojnější pane, a všecky biskupy světa katol. důtklivě vyzývá, aby, čile pokračujíce v díle započatém, podle okolností místa i doby zařídili, co se jim vidí k naznačenému cíli nejvhodnějším.

Sám pak svatý Otec co nejvíce doporoučí, jak v mnohých kostelích se děje, po celý měsíc červen různými pobožnostmi božské srdce veřejně uctívati: a, by tím ochotněji se tak dělo, otevírá poklady církve, uděluje 300 dní odpustků věřícím po každé, když pobožnosti takové se súčastní; plnomocné pak odpustky všem, kdož aspoň desetkráte za měsíc ji vykonají.

Mimo to sv. Otec velmi vřele sobě přeje, aby, co velmi doporučeno a na více místech zavedeno jest, stále hojněji se šířilo, totiž první pátek každého měsíce pobožnost k nejsvětějšímu srdci konati: veřejným modlením litanie, nedávno od něho schválené, a modlitby zásvětné, od něho nám předložené.

Kdyby pobožnost tato v lidu křesťanském zvykem se stala, byla by stálým a častým dotvrzováním onoho božského a královského práva, které Kristus od Otce nade vším pokolením lidským obdržel, a kterého, proliv krev svou, sobě dobyl. A Kristus Pán by, smířen jsa těmito poctami, ve svém bohatém milosrdenství a své podivuhodné náklonnosti, zasypávati lidi svým dobrodiním, netoliko na jejich nešlechetnosti zapomněl, nýbrž je, nerku jako věrné poddané, nýbrž jako přátele a dítky nejmilejší objal.

Mimo to sv. Otec toužebně si přeje, aby mládež, a to hlavně studující, se spojovala v tak zvané družiny srdce Ježíšova. Jsou to čety vybraných mladíků, kteří dobrovolně k družině přistoupivše, v určitou hodinu se scházejí do kostela nebo vůbec do slušné místnosti, a tam, za řízení kněze, zbožné cvičby ke cti nejsv. srdce Ježíšova konají. Je-li božskému Vykupiteli sebe menší služba, kterou mu jeho věrní vzdávají, mila a příjemna, daleko příjemnější mu zajisté je služba z mladistvého srdce plynoucí. Ba ani věru nemůžeme slovy vypověděti, jak takové cvičby mladému věku prospívají. Neustálé rozjímání o božském srdci, hlubší (prohloubenější) znalost jeho ctnosti a nevýslovné lásky nemůže ohnivých chtíčů mládeže nehasiti a jí ke ctnosti nepovzbuzovati. Podobná sdružení mohou zakládati a navštěvovati i dospělí a to hlavně členové různých spolků katolických.

Ostatek žádné ze zmíněných cvičeb sv. Otec nepředpisuje, nýbrž ponechává moudrosti a důvtipu biskupů, na jejichž horlivost a ochotnost úplně spoléhá, přeje sobě toliko vroucně, aby úcta k nejsv. srdci Pána Ježíše bez ustání vzkvétala.

Zatím Tobě, nejdůstojnější pane, z té duše přeji stálého štěstí.

V Římě, dekretariat sv. kongregace obřadů dne 21. července 1899.

Tobě jako bratr oddaný

C. biskup praenest. kard. Mazzella,
prefekt sv. kongr. obř.

D. Panici,
sekretář sv. kongr. obř.

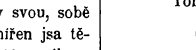

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal Jakolím Stanislav Pavlík. (Č. d.)

Píseň 13.

Pulchriora sunt ubera tua vino et odor unguentorum tuorum super omnia aromata. (Cant. 4, 10.)

Ó písni lásky, písni sladkých tonů!
Vy strážní duchové ji pějte s námi;
ji pějte s Cecilie varhanami,
ať zvučí nebem jako hlahol zvonů.

Ó nevýslovné blaho v lásky ronu!
Jak vůně bezu mezi zahradami,
jak pohár vína, jehož síla mámí...
Ó šťasten, kdo již poznal lásku onu!

Má krásná nevěsto, ty sestro moje,
ty s vášní mnohou přestála jsi boje,
bys mohla píti z toho lásky zdroje.

Má láska růže spanilé je květ:
já kol ní z trnů mihadu jsem splet,
jež zraní dříve líbající ret.

Píseň 14.

Favus distillans labia tua, sponsa, mel et lac sub lingua tua. (Cant. 4, 11.)

Je sladký med, jejž snesly pilné včely;
však sladší mnohem milostná jsou slova,
jež snoubenka má ve svých ústech chová,
i ret ten její láskou uzardělý.

Jak lahodné je mléko nemluvněti!
Však lahodnější řeč, již se mnou spřádá
ta, jež mé Srdce miluje tak ráda
jak dobré matky srdce věrné děti.

Ó hovoř se mnou poklade můj drahý,
má vyvolená, hovoř déle se mnou,
tvá řeč je pro mne vánku hudbou jemnou.

Rád napije se motýl sladké vláhy;
však lépe chutná nektar řeči tvojí,
v němž perly lásky zářivé se rojí.

Píseň 15.

Odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris. (Cant. 4, 11.)

Zdaž stříbro luny na šatech mé milé,
zdaž lilije se na nich rozvily?
Co pohled skýtá nám tak spanilý,
jsou nevinnosti její šaty bílé.

Jsou sama vůně milenčiny šaty,
ta vůně z jejích modliteb a ctností
jim dodává tím větší líbeznosti,
z nich stoupá vzhůru k nebi zápal svatý.

Mou milou zdobí drahokamů stero,
jež k našemu jsem dal jí zasnoubení —
ty drahokamy samé milosti.

Ó v krásné šaty oděna jsi, dcero,
a skvrny žádné dosud na nich není...
Pojď, sednem k hodům, k hodům radosti.

Píseň 16.

Hortus conclusus, soror mea sponsa, hortus conclusus, fons signatus. (Cant. 4, 12.)

V tvém srdci příjemné je přebývání,
tvé srdce zavřená je zahrada;
ji chrání dobře smyslů ohrada,
by nevkradli se do ní nepozvaní.

Však z říše pekla mnohá příšera
se plazí kolem, hledajíc vchod do ní;
než šípy modliteb tvých pryč ji honí,
zas vládne v ní klid svatý večera.

Tvá duše, dcero, studně živých vod,
v nichž vlastní život můj se zrcadlí,
ta studně zapečetěný má vchod.

Mé Srdce u ní, duše milá, dlí,
i anděl můj ji stráží dnem i nocí:
my chráníme tě před satanskou mocí.

spravedlivě a zbožně živi byli na tomto světě.

Graduale je z první polovice vzato z třetí mše na Boží hod: »Viděly všechny končiny země spásu Boha našeho: chvalořeč Bohu všechna země. Známo učinil Pán spasení své: před tváří národů zjevil spravedlnost svou. Alleluja, Alleluja! Mnohokráte mnohými způsoby mluvíval někdy Bůh skrze proroky, a nejposléze v těchto dnech mluvil nám skrze Syna. Alleluja!« Druhá polovice je začátek epištoly k židům, jež byla čtena na Boží hod. I dnes mluví k nám Bůh skrze Syna, ne sice řečí vyvinutou, než řečí dětskou, pláčem dítka Božího, a tento pláč musí nám jíti více k srdci než výmluvná řeč. Pláče dítko Boží, abychom neplakali jednou tam, kde je pláč a skřípění zubů. Plačme i my nad svými hříchy!

Evangelium je kratičké o obřezání Ježíše a jeho pojmenování. Obřízka byla druhdy pečetí smlouvy mezi Bohem a člověkem. Na její místo nastoupil v Novém Zákoně křest. Místo tělesné obřízky máme zachovávati duchovní obřízku, máme se obřezati od svých chyb a náruživostí.

Offertorium a Kommunio jsou tatáž jako na Boží hod, a proto rozjímání o nich pominu. Sekreta zní: »Dary naše prosíme, Pane, i prosby přijmi, a očisť nás nebeskými tajemstvími i milostivě vyslyš.« S čistým srdcem započněme nový rok, aby Pán prosbu čistého srdce tím spíše vyslyšel.

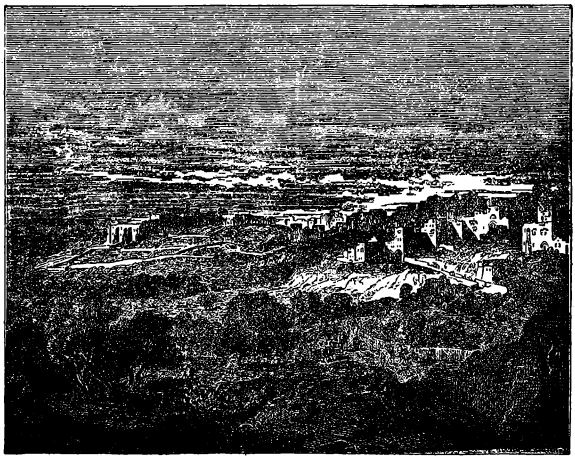

Betlehem.

Modlitba po přijímání: »Toto přijímání nás, Pane, očisť od viny a učiň, abychom na přímluvu blahoslavené Panny Matky Boží Marie stali se účastnými nebeského léku.«

Na konec sděluji modlitbu pro nový

rok (z Postilly od Goffine), jež pěkně vyjadřuje city a prosby, jimiž se dnes zabývati máme: »Pane Bože, Otče nebeský! Otče milosrdenství, Bože všeliké útěchy! Děkujeme Ti, že jsi nás počínaje od života mateřského tak podivně zachovával a až po tento rok od všelikých nebezpečenství milostivě ochraňoval. Prosíme víru, naději a lásku. Propůjč, aby od tohoto dne až do konce všechny naše smysly, myšlenky, slova a skutky, jež Ti tímto povždy obětujeme, podle Tvé vůle byly zařízeny, a abychom v pravé sv. římsko-katolické víře zemřeli a potom s Tebou ve Tvém království ustavičně veselý a šťastný nový rok slavili. Amen.«

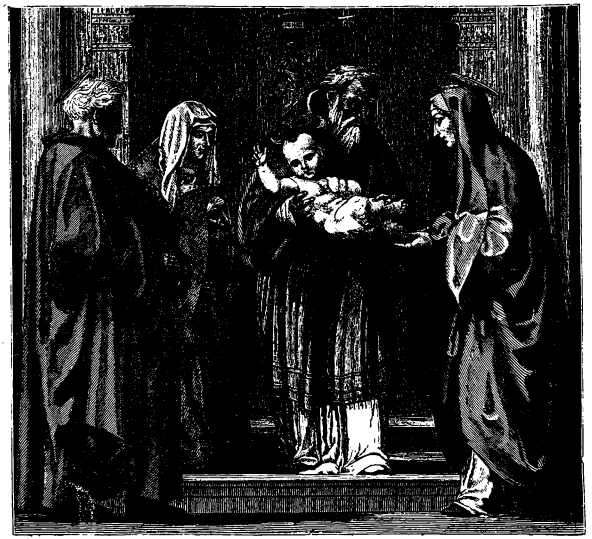

Obětování Ježíška ve chrámě.

Tě skrze Tvého milého Syna a skrze jeho svatou krev, kterou on při dnešním obřezání prolil, rač nám odpustiti všechny hříchy, jichž jsme se v uplynulém roce proti Tvým přikázaním dopustili a Tvou nemilost a Tvůj hněv proti sobě povzbudili. Ach, ochraňuj nás příští rok a povždy od všech hříchův a od všeho neštěstí duše i těla. Rozmnož a posilni v nás

»Šťastný nový rok« gratulujeme si vzájemně. My obyčejně při tom myslíme na časné dary, zdraví, štěstí, dlouhý život; máme však mysliti při gratulaci více na dary duchovní a nebeské. Nejlepší dary věnuje nám k novému roku Pán Ježíš — dary obětní, své svaté tělo a svou svatou krev. Díky jemu!

Hlavní myšlenka: Díky Vykupiteli

narozenému i jeho Rodičce a prosba za očištění od vin spáchaných.

Střelná modlitba: Po porodu, Panno, neporušenou jsi zůstala. Boží Rodičko, přimlouvej se za nás!

Vigilie Zjevení Páně (též neděle po Obřezání Páně v knize evangelní) má tutéž mši jako neděle po Narození Páně až na evangelium, jež je zvláštní pro ten den a pojednává o návratu Josefově z Egypta. K následujícímu svátku ovšem nemá vztahu, neboť návrat z Egypta udál se později než příchod tří králův; avšak 6. ledna slavíme i počátek veřejného vystoupení Ježíšova, a tu jest evangelium o návratu z Egypta na pravém místě.

Odpoledne světí se voda na památku křtu Ježíšova v Jordáně.

Slavnost Zjevení Páně.

»Den svatý třemi zázraky zdobený slavíme: dnes hvězda mudrce vedla k jeslím; dnes víno z vody stalo se na svadbě; dnes v Jordáně od Jana Kristus pokřtíti se nechal, aby spasil nás, Alleluja!«

Touto vznešenou antifonou velebí církev dnešní den, jenž zvláště v řecké církvi stojí u veliké vážnosti. Dnešní den rovná se co do hodnosti hodu Božímu vánočnímu, a neprávem pokládá se od lidu za menší svátek, zvaný obyčejně »Svatých Tří králů«. Tři veliká tajemství slavíme dnes najednou v jeden den: příchod mudrcův od východu, křest Ježíšův v Jordáně a první zázrak v Káni Galilejské. Při těch třech příležitostech zjevil se Kristus jako Bůh, jenž přišel vykoupit všecky národy, nejen národ židovský, a proto sluje dnešní svátek »Epiphania«, Zjevení Páně.

Mše svatá bere zřetel k příchodu mudrcův od východu a klanění se jejich božskému děťátku; křest Páně připomíná se až v oktavu Zjevení Páně; evangelium o svadbě v Káni čte se až na druhou neděli po Zjevení Páně. V Officiu brán však zřetel ku všem třem tajemstvím. Velebně kráčí kněží a akolythů sbor k oltáři; velebně provází je zpěv vstupní: »Aj, přichází Vládce Hospodin, a království v ruce jeho a moc a vláda. (Žalm.) Bože, soud svůj králi dej a spravedlnost svou synu královu.« Byl Boží hod vánoční dnem radostným, jest dnešní svátek dnem slavným. Sláva Messiášova vzešla nad Jerusalemem. Maličký sice chován jest na klíně chudobné Matky, avšak v ruce jeho je království, moc a vláda. Králové od východu vyhledávají Krále nebeského, a nic je nemate, že nevidí paláce ani zlaté a hedvábné kolébky ani dvořanův a sluhův; oni věří a klaní se. Při mši svaté též nevidíme slávy a lesku, ba ani jako dítě Spasitel se nám neukazuje; on zastírá zde nejen své božství, ale i člověčenství způsobou chleba, a přece v ruce jeho království a moc i vláda. Pojďte, klaňme se jemu! Král má nejvyšší soudcovskou moc v zemi. Kristus je Králem, a jako Králi odevzdal mu Otec veškerý soud. Přísně bude souditi ty, kteří jím povrhli a jen na posměch v roucho královské jej oblekli a před ním klekali. Klaňme se mu s uctivostí, ať nás soudí milostivě.

»Bože, jenž jsi dnešního dne Jednorozeného svého národům skrze vůdčí hvězdu zjevil, propůjč milostivě, abychom kteří jsme Tebe již skrze víru poznali, až k patření na vznešenou Tvou tvář přivedeni byli. Skrze téhož...« Nyní patříme na Boha ve Svátosti zakrytého, patříme s vírou a poznáváme, že ve Svátosti jest Bůh. Jedenkráte budeme však patřiti na Boha, tak jak jest. Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili. Blahoslavenými budou oni tam na věčnosti, kdež budeme slaviti věčné zjevení Páně. Tam se nám zjeví ne zakrytý, ne v chudobě, nýbrž ve slávě a velebnosti.

Epištola předvádí nám Isaiášovo proroctví o příchodu králů do Jerusalema.

Jako nějaké »fata-morgana« vidí Isaiáš sta let dříve ulice jerusalemské, any se hemží množstvím příchozích. »Pozdvihni (Jerusaleme) vůkol očí svých a viz: všichni tito shromážděni jsou, přišli k Tobě: synové Tvoji zdaleka přijdou a dcery Tvé z boku povstanou. Tehdáž uzříš a radostí oplývati budeš, a diviti se bude i rozšíří se srdce Tvé, když se obrátí k Tobě množství moře (totiž obyvatelův ostrovův) a síla pohanů přijde k Tobě. Množství velbloudů přikryje Tě, dromedáři z Madian a Efy i všickni ze Sáby přijdou, zlato a kadidlo nesouce a chválu Hospodinu zvěstujíce.« Mudrci od východu přišli jako zástupci všech pohanských národů do Jerusalema, aby vyhledali Krále nebeského a poklonili se mu. Jerusalem mohl zplesati, že se stal středištěm světla, víry a spásy všech národů. Tak plesá i nový Jerusalem, církev svatá, světlem Ducha svatého osvícená, v jejímž světle mnozí národové chodí, kteří druhdy v pohanských tmách tapali. Mnozí její synové jsou zdaleka, i z končin zámořských i z ostrovů v moři roztroušených. A vždy noví synové a nové dcery přicházejí, aby se klaněli Bohu skrytému ve Svátosti, Bohu živému a pravému. Jak by církev neoplývala radostí, jak by se její srdce nerozšířilo od radosti, vidouc tolik synův a dcer Božích? Oplývá radostí i kněz, když je kostel plný, když je tam hojně synův a dcer nejen z blízka, nýbrž i ze vzdálených osad, aby se klaněli Bohu, Králi nebeskému. Kéž by tak bylo každou neděli, a nejen ve svátek!

Zpěv stupňový opakuje slova epištoly: »Všichni ze Sáby přijdou, zlato a kadidlo nesouce a chválu Hospodinu zvěstujíce. Vstaň a osvěť se, Jerusaleme, neboť sláva Hospodinova nad tebou vzešla! Alleluja, Alleluja!« Co Isaiáš prorokoval, to se naplnilo. Nad Jerusalemem vzešla opravdu sláva Hospodinova, neboť tři králové viděli hvězdu jeho na východě a nechali se jí vésti, až přišli na místo, kde bylo božské pachole. I nám ukazuje příbytek božského pacholátka planoucí hvězda. Hvězdou tou jest věčné světlo před svatostánkem. Kolik se však jich nechá vésti hvězdou tou? Kolik si jich hvězdy té nevšímá? Milý čtenáři, s kým chceš ty jíti? S mudrci za hvězdou nebo s Herodesem, který si hvězdy nevšímal a nechtěl uvěřiti, že by se byl narodil Bůh a Pán světa, nechtěl se mu klaněti? Věčné světlo plápolá před velebnou Svátostí. Necháváme je před ní hořeti z úcty a pobožnosti; ono jest naším zástupcem. Milejší však jest Pánu Bohu, když hoří před ním věčné světlo, živý plamen lásky v srdci našem. Pojďte, klaňme se jemu! Přistupme k bratrstvu věčného uctívání nejsvětější Svátosti, nebo uctívejme ji i tak při každé příležitosti, buďme denními hosty, denními navštěvníky Spasitele našeho.

Evangelium sv. Matouše vypravuje historii o příchodu mudrců. Když kněz zpívá: »A vsedše do domu, nalezli pachole s Marií, Matkou jeho, a padše na kolena, klaněli se jemu«, kleká sám u oltáře. Zpytujme své svědomí, jak vypadají naše poklony před Nejsvětějším. Mnohý jako kdyby měl kolena dřevěná! Mnohý jen tak nahonem koleno trochu přihne. Mně to připadá, jako kdyby někdo potkal císaře pána, a místo co by před ním s uctivostí a poklonou klobouk smekl, jen tak se trochu »šiltu« na čepici dotkl nebo klobouk jen napolo zdvihl. Kolik jest křesťanů, kteří ani při požehnání nekleknou!

Bývalo zvykem a jest dosud u východních národů, že mají-li audienci u krále, nepřijdou prázdni, nýbrž podají mu dary na důkaz uctivosti a oddanosti. Tak učinili i mudrci od východu. Oni přinesli trojí dar novorozenému Králi, a ten jejich trojí dar má hluboký význam v sobě. Přinesli mu zlato jako Králi,

kadidlo jako Bohu a veleknězi a myrrhu jako člověku smrtelnému (neboť takým stal se Syn Boží dobrovolně), jak to vyjadřuje průpověď breviáře po prvním čtení v oktavě Zjevení Páně: »Tři jsou dary skvostné, jež obětovali mudrci Pánu v onen den, a chovají v sobě božská tajemství: ve zlatě, aby se ukázalo na moc královskou, v kadidle Kněze velikého spatřuj a v myrze pohřeb Páně. Spásy naší původce mudrci uctili v jesličkách, a z pokladů svých mystické darů způsoby mu obětovali.« Prorokoval o nich žalmista Páně: »Králové z Tharsu a ostrovů dary obětovati budou: králové arabští a sabejští dary přinesou, a klaněti se budou jemu všickni králové, všichni národové sloužiti budou jemu.« Vhodně je to proroctví úvodem k obětování, neboť i my obětujeme při mši sv. Bohu dar vzácný, vzácnější ještě než zlato, kadidlo a myrrhu; my Bohu obětujeme toho, jenž byl v darech oněch předobrazen, Ježíše Krista samého, jakž se i v tiché modlitbě modlíme: »Prosíme Tě, Pane, vzezři milostivě na dary církve Tvé, v nichž se Tobě ne již zlato, kadidlo a myrrha předkládá, leč co se týmiž dary označuje, obětuje a přijímá, Ježíš Kristus, Syn Tvůj, Pán náš, jenž s Tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha svatého Bůh po všecky věky věků.« Vzácnějšího daru nemůžeme Bohu přinésti, jako se děje při mši svaté. Než i jiné dary máme přinésti Bohu za obět, dary naše vlastní, a sice podle sv. Řehoře: zlato moudrosti (té pravé, která pochází z víry), jak dí Šalomoun: Poklad žádoucí spočívá na ústech moudrého; kadidlo modlitby, jakž zase žalmista vybízí: Spěj modlitba má jako zápal kadidla před tvář Tvou; myrrhu mrtvení se. Provází-li tato trojí obět onu mše svaté, pak bude dar náš vzácnější nad zlato, libeznější nad vůni kadidla a myrrhy.

Dnes a po celou oktavu je zvláštní Praeface: »Vpravdě hodno a spravedlivo jest, slušno a spasitelno, abychom Tobě vždy a všude díky vzdávali, Pane svatý, Otče všemohoucí, věčný Bože: poněvadž, an Jednorozený Tvůj v podstatě naší smrtelnosti se zjevil, novým své nesmrtelnosti světlem nás napravil. A proto s anděly a archanděly, s trůny a panstvy a s veškerým vojskem nebeským hymnu slávy Tvé pějeme; bez konce říkajíce: Svatý, svatý, svatý...« Co Adam zkazil, Kristus napravil. Adam nás udělal smrtelnými, Kristus nesmrtelnými (vstaneme totiž jednou z mrtvých); a tím udělal nás nesmrtelnými, ježto sám stal se pro nás smrtelným.

Modlitba před pozdvihováním »Communicantes« má též zvláštní začátek: »Obcování majíce a den přesvatý slavíce, v němž Jednorozený Tvůj ve Tvé slávě s Tebou spoluvěčný v pravém těle našem viditelně a tělesně se zjevil...«

Svatí tři králové chtěli jen viděti novorozeného Vykupitele a jemu svůj hold vzdáti, a přece si neobtěžovali takovou dlouhou a obtížnou cestu vykonati. »Viděli jsme hvězdu jeho na východě a přišli jsme s dary pokloniti se Hospodinu.« (Math. 2., veršík k přijímání.) Nám se větší milosti dostává: nejenom spatřiti a uctiti, nýbrž i požívati můžeme novorozeného Vykupitele, my můžeme s ním v daleko užší spojení vejíti než oni tři králové. Zdaž má nám býti obtížnou cesta pokání a ctnosti, která k němu vede? My máme stále před očima hvězdu jeho, Duch svatý nás stále osvěcuje svým světlem a předchází nás i vede. Následujme jeho vnuknutí, chyťme se každé dobré myšlenky, která od něho pochází, a putujme často do našeho Betlema a přijímejme jej často.

Modlitba po sv. přijímání zní: »Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, abychom co slavnostním obřadem slavíme, očištěné mysli poznáním dosáhli.« Pán Ježíš

zjevil se nám při mši svaté, ne sice zrakům tělesným, ale zrakům duševním, zrakům víry. Nechť se nám zjeví po smrti ve skutečnosti, tak jak jest, což se zajisté pro záruku oběti mše svaté stane, pakli jen budeme dbáti čistoty mysli naší.

Dnes nebeskému ženichu zasnoubena jest církev, poněvadž v Jordaně smyl Kristus její přečiny: běží s dary mudrcové na královskou svadbu a z vína učiněného z vody radují se hodovníci, alleluja. Proto se radujme a plesejme! Pojďme a klaňme se Hospodinu, klaňme se mu v síni jeho svaté, pějme žalmy jemu! Ejhle hvězda ona plamenem září a na krále králů Boha poukazuje: mudrci ji viděli a velikému králi dary obětovali. Pojďme i my za ní a králi králů obětujme.

Proč, krutý Herode, strach máš.
že Bůh co král jde v obor náš?
Ten říše zemské nebrává,
kdo říši nebes podává.

Šli mudrcové po hvězdě,
jež provedla je v pojezdě,
an světlem Světlo hledali,
že Bůh jest, dary vyznali.

Aj Beránek se ochotný,
v tok pohřižuje čistotný,
a hříchy, jichžto netřímá,
s nás v koupeli té odnímá.

Viz nových divů způsoby,
tam rudnou vodné nádoby,
a voda, jak jí velíno,
se proměňuje ve víno.

Buď, Jezu, Tobě čest a ples,
jenž's pohanům se zjevil dnes,
s nímž Otci, Duchu společná
čest děj se léta pověčná.

(Hymna: Crudelis Herodes, překlad Sušilův.)

Hlavní myšlenka: Obětní dary tří svatých králů obraz našich darů obětních. Střelná modlitba: Pojďte, klaňme se jemu, neboť on jest Pán Bůh náš!

Neděle I. po Zjevení Páně.

Ten, jenž z chudobné Panny v největší chudobě se narodil a podobu slabého dítěte na sebe vzal, je věčný Bůh na nebi kralující, před nímž vojska andělská na tvář svou padají a jej uctívají, král slávy od věků do věků. Ač se při mši svaté ještě více poníží, an méně než způsobu dítěte na sebe vezme a pod rouškou chleba nám se zjeví zastřený, je přece Mocnář celého světa, jemuž máme úctu vzdávati a jej oslavovati, jemu i s radostí sloužiti. Neboť dnešní Introit zahajuje mši proroctvím Danielovým: »Na vyvýšeném trůně viděl jsem seděti muže, jemuž se klaní množství andělů ve sboru zpívajících: ejhle jeho mocnářství jméno trvá na věky. Plesejte Bohu všecka země, služte Hospodinu s veselostí!« (Žalm 99.) Služba, kterou Bohu vzdáváme, má býti dobrovolná, radostná. Tak jako dítky slouží svým rodičům dobrovolně a se zálibou, jako Ježíš sloužil v dětském věku s radostí Marii a Josefu (podle dnešního evangelia), tak i my s veselou tváří služme Bohu. Nábožný člověk nemá býti zamračený a nevlídný, nýbrž veselý. Veselého dárce miluje Bůh.

V čem a jak máme sloužiti Bohu? To nám Hospodin sám ukáže, i sílu dá, abychom povinnosti své řádně vyplnili. V Kollektě se modlíme: »Přání vzývajícího Tebe lidu, prosíme Pane, nebeskou milostí provoď, abychom viděli, co máme konati, a co jsme uviděli, k vykonání měli sílu.« Sílu tu dá nám mše svatá.

Druhá modlitba jest o zjevení Páně, neboť jest oktava. Celých 8 dní není žádného svátku svatých, celý týden je mše sv. ke cti Zjevení Páně.

V epištole (k Římanům) prosí a zapřisahá nás svatý Pavel, abychom těla svá vydávali v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu. Pak bude nám oběť mše svaté k prospěchu; když my

mu obět těla svého přineseme, tím účinnější bude obět mše svaté. My přinášíme tělo za obět, když je zachováváme neposkvrněné hříchem nečistoty, když z lásky k Bohu tělesných žádostí se odříkáme, když své tělo mrtvíme a údů jeho ke službě Boží používáme. Kdo z lásky k Bohu stavu manželského se odřekne a čistým zůstane, ten přináší Bohu velikou obět na těle svém, jež zajisté bude Bohu náramně libá a příjemná.

Dílo našeho vykoupení je řadou nebo řetězem samých zázraků, pro něž máme Boha chváliti. Graduale dí: »Požehnaný budiž Hospodin Bůh israelský, kterýž sám činí divy od věků. Ať přijmou hory pokoj lidu Tvému a pahrbkové spravedlnost.« Divy činí Pán každodenně při svaté oběti. Mír a spravedlnost v zemi a národu ať je ovocem svaté oběti, při níž Pán Ježíš Otce nebeského usmiřuje a spravedlnosti jeho zadost činí. A opět děje se vyzvání na nás, abychom s radostí sloužili Bohu. »Plesejte Bohu všecka země, služte Hospodinu s veselostí.«

Podle předpisu zákona museli dorostlí židé mužského pohlaví třikráte za rok (o velkonocích, letnicích a slavnosti stánků) objeviti se před tváří Hospodinovou, totiž ve chrámu Páně, a vzdáti jemu povinnou obět. Když byl Ježíš 12 let stár, šel poprvé na pout do Jerusalema. O tom, a jak ho Maria a Josef ztratili a ve třech dnech nalezli, vypravuje dnešní evangelium. Dnes si můžeme ve velebné Svátosti představiti Ježíše jako 12letého spanilého chlapce. S radostí on prodlíval ve chrámě, v domě svého nebeského otce; s radostí máme i my ve chrámě prodlívati i tenkrát, je-li zima a nepříjemno, jako o tomto čase v lednu. Láska k Bohu a horlivost pro čest a slávu Boží má nás zahřívati, tak abychom zimy necítili. Bůh nám ostatně stonásobně odmění každou obět, kterou k vůli němu přineseme.

Před obětováním opět nás vyzývá kněz, abychom s radostí Bohu sloužili a s radostí do kostela na mši svatou chodili: (Tentýž žalm 99.) »Plesejte Bohu všecka země, služte Hospodinu s veselostí: vcházejte před obličej jeho s plesáním, neboť Hospodin sám jest Bůh.« Ale mnohého aby nutil na mši svatou. Brzy je mu to skoro, nemůže se vyspat, brzy by rád dříve posnídal, brzy má jakousi záležitost, která by se i po poledni dobře vyříditi mohla, ale ne, před polednem je lépe, aby po poledni bylo prázdno. A mnohého synka aby tloukl, a jiný jde za kostel místo do něho. To není sloužiti Bohu »s veselostí«. O nucenou, nevlídnou službu Pán Bůh nestojí. Co bys řekl, kdybys měl nějakou služku, a řekl bys jí: dělej to a to, jdi tam a tam, a ta by pokaždé hubovala a si stěžovala a kyselou tvář ukazovala? A jak my se chováme k Pánu Bohu?

»Obět Tobě, Pane, přinesená ať nás vždy obživuje a ochraňuje.« Zní tichá modlitba, krátká sice, ale myšlenky plná. Mše svatá má vlévati v nás nadpřirozený život a ochraňovati od všeho, co jej ničí, totiž od smrti hříchu.

Verš po přijímání vzat jest z dnešního evangelia: »Synu, proč jsi nám tak učinil? já a otec tvůj s bolestí hledali jsme tebe. A co jest, že jste mne hledali? Zdaliž jste nevěděli, že já v tom, co jest otce mého, musím býti?« Kde nalezneme Ježíše? Tam, kde ho Maria a Josef nalezli, ve chrámě totiž. Tam v domě otce našeho nebeského rádi máme prodlévati, tam máme býti jako doma, a často přijati pozvání ke stolu Páně.

Ježíš prospíval jako pacholík věkem, milostí a moudrostí u Boha i u lidí. Jeho mravy byly nejvzornější, on byl příkladem veškerým dětem nazaretským. Zajisté mnohá matka na něho poukazovala a své děti k dobrým mravům napomínala. My dorostlí též jsme vlastně

děti Otce našeho v nebesích. Následujme příkladu Ježíšova a veďme vzorné mravy, tak abychom se Bohu i lidem líbili. Aby se to vskutku stalo, prosme Boha o pomoc v modlitbě po přijímání: »Pokorně Tě prosíme, všemohoucí Bože, abys nám, jež svými svátostmi občerstvuješ, propůjčil tu milost, bychom Tobě libými mravy hodně sloužili.«

Hlavní myšlenka: S radostí sloužiti máme Pánu.

Modlitba střelná: Plesejte Bohu všecka země, služte Hospodinu s veselostí!

(Příště dále.)

Rozjímání o nejsvětější Svátosti oltářní.

O slavnosti Vánoční.

I.

Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi. *(Jan 1.)*

1. Slovo tělem učiněno jest; veliké to i samým andělům nepochopitelné tajemství! Kdo by se nedivil, kdo by nežasl nad tím, že věčného Otce věčné Slovo tělem se stane, člověčenství na sebe vezme! — Tajemství toto obnovuje Pán každodenně pro naše spasení. Na slova kněze sloužícího mši sv. stává se opět Slovo tělem, aby se s naším bídným tělem spojilo ve sv. přijímání. Kdyby byl nám Spasitel své tělo na zemi zanechal, abychom se mu klaněli, již to by byla neskonalá milost. Než láska Ježíše vyšinula se daleko výše; chce totiž Pán, abychom Jej požívali, chce státi se naším tělem. Slyš, co praví sv. Augustin: »Pán andělů stal se proto člověkem, aby člověk chleba andělův požívati mohl.« Kde, ó duše, kde, je tvá vděčnost, rovnající se takové milosti?

2. A přebývalo mezi námi, ale svoji ho nepoznali. Můžeme-li říci o takovém člověku, který nedbale se připravil ku přijetí tak vznešeného hosta, že poznal vznešenost a velebnost jeho? — Aj, nebeský host jest tuto, chce v tobě přebývati. Proč zavíráš hříchem dvéře srdce svého? — Či také ty odepřeš jemu pohostinství v srdci svém? — Ó připrav srdce své dobře; očist je od špíny zlých náruživostí a pochotí, ozdob je věnci ctností a nábožných citů, zahřej je na ohni božské lásky, aby božské Dítko netrpělo opět zimu, jako tehdy ve stáji betlémském! Lituj, že příprava tvá byla dosud tak nedostatečná!

3. Viděli jsme slávu jeho. Spasitel tvůj v nejsv. Svátosti oltářní hledá také slávy tvé tím, že i ty znovu zrozen bývás a ve tvou slávu vkládá i On slávu svou. Dej Bohu čest, odstraň co nejrychleji s cesty, co Mu překáží, že nemůže slávu tvou způsobiti. Nehledáš-li slávy své skrze Něho, nedáváš Pánu povinnou čest. Či jaká to čest, přebývati v srdci hříchy poskvrněném? Žádná čest, nýbrž veliká potupa to jest! Neoslavil's Boha v těle tvém, jestliže jeho slávu na sobě samém nepozoruješ. (I. Kor. 6. 20.)

II.

Ježíš prospíval moudrostí věkem a milostí. *(Luk. 2.)*

1. Jest-li až dosud se tak nestalo, tedy aspoň nyní začni s nově narozeným Ježíšem růsti a prospívati. Prospívej

především moudrostí. Aj, ten, jehož ve svatém přijímání přijímáš, jest více než Šalamoun. (Luk. 11.) Jest pak takový snad blahovým, jehož srdce a ústa mají v sobě božskou moudrost? Máš pak tuto moudrost tehdy, hledáš-li těch věcí, které shůry jsou a na těch, které na zemi jsou: neboť moudrost tohoto světa jest u Boha bláznovstvím. (Kolos. 3., I Kor. 3.) Ústa spravedlivého, ústa totiž, jimiž Otce věčná Moudrost vchází, mysli na nebeskou moudrost. (Žalm 36.) A ty chceš moudrým býti v tom pestrém, divokém, křiklavém shánění se světa a nedbáš pravé moudrosti? Kdyby to bylo moudrostí, pak nevím, co jest bláznovství.

2. Prospívej věkem. Buď mužem! Buď dospělým! Jest nejvyšší k tomu čas! Tvé svatým přijímáním povstalé dobré předsevzetí jest dosud slabé, jako malé dítko. Proto je hledá pekelný Herodes, aby je zničil. Co uděláš? Buď zmužilým! Vstaň z lože duchovní lenosti, vezmi dítko Ježíše a utec. Obrať neprodleně myšlenky své k jiným věcem. Odlož co dětinského, malomyslnost, aby nezůstal v tobě Ježíš co do milosti pouhým dítkem.

3. Prospívej milostí. Neuspokoj se jen jednou milostí nábožných citů, pros Ježíše, přebývajícího v tobě, o více milostí a darů. Máš ještě dalekou cestu k nebi. Nepřátelé spasení tvého číhají na cestě jako lotři. Abys jim ušel, potřebuješ mnohých milostí, mnohé pomoci a rady. Nezapomeň zvláště na milost setrvání v dobrém až do konce života svého. Hleď tak prospívati moudrostí, věkem a milostí skrze časté svaté přijímání.

P. H.

Zkoušky pronásledování církve v prvních třech stoletích.

Podává Bohumír Hendl.

Božský zakladatel sv. naší církve Ježíš Kristus předpověděl této církvi své pronásledování a útrapy všeho druhu. Pravil zajisté k apoštolům svým, aby je připravil na boj a utrpení »i mne pronásledovali i vás pronásledovati budou«. Slova tato vyplnila se již za několik roků po Kristově nanebevstoupení a naplňují se až posud. Po celá ta dlouhá století, co církev katolická trvá, trvá i pronásledování její od světa i pekla, od zjevných i tajných nepřátel, pronásledování krvavé i nekrvavé. Ať probíráme v duchu kteroukoli dobu, vždy vidíme, že bylo církvi bojovati a trpěti a že nebylo delší doby, v níž by úplného klidu požívala. Za to však popsány jsou listy dějepisu církevního nejen boji a utrpením, ale i slavnými vítězstvími; za to nalézáme mezi trpícími křesťany hrdiny prvého řádu, na něž pyšni a hrdi býti můžeme; za to z každého listu útrap a bolestí církve k nám zaznívají slova Spasitelova: »A brány pekelné jí nepřemohou.«

Ano právě doby utrpení sv. církve jsou nám živým dokladem jejího božského původu, jsou zároveň i krásným příkladem pro nás v dobách nynějších. Již staří pohanští Římané říkávali: »Dějepis jest učitelem života« a měli pravdu.

Z dějin se učiti máme, neboť ukazují nám ctnosti i nectnosti jeho a učí nás, bychom ctnosti předků následovali, jejich pak chyb se vystříhati hleděli. I z dějin církve naší se učiti máme a to zejména z dějin jejích protivenství, útrap a pronásledování. Tu uvidíme pevnou víru, kterou nedovedlo peklo a svět zviklati, tu vidíme hluboko zakotvenou naději, kterou sebe větší lákadla světa nedovedla seslabiti, tu vidíme ohnivou v srdci tkvící lásku, která tím více se vzmáhala, tím jasněji plála, čím větší byl boj, čím trpčí utrpení.

A není toto tré pro nás povzbuzením, poučením, posilou a potěchou? Budeme-li míti tutéž víru, tutéž naději, tutéž lásku, jakou měli slavní naši předkové v prvních stoletích, co zmůže proti nám svět? Co zmůže vše to zjevné i tajné brojení proti naší svaté víře a naší církvi? »Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?«

A byť za našich dob vzorný a horlivý katolík dosti zakoušeti musil, přece nedá se jeho boj ani zdaleka srovnati s bojem křesťanů prvních. Vždyť přece jest veliký rozdíl, trpím-li jen posměchem nebo urážkami, aneb i sem a tam nějakou škodu na obchodě a majetku pro víru svou, anebo hrozí-li mi žalář, ztráta veškerého majetku, mučení a konečně i smrt. Proto děkujeme Pánu, že i na nás trochu boje sesílá, vždyť jen bojem dochází se vítězství, mějme však zářné vzory své církve na očích, abychom tím horlivěji a vytrvaleji bojovali vždy a všudy za víru svou, těšme se příkladem jejich, že jako oni i my s pomocí Boží slavně zvítězíme. Proto k poučení, povzbuzení a útěše jsou psány řádky tyto.

Jakmile po seslání Ducha svatého Apoštolé království Boží na zemi rozšiřovati začali, už byli zde také nepřátelé, kteří tomu na odpor se stavěli. A nepřátelé tito byli židé, kteří více církve Páně nenáviděli nežli sami pohané. Vidíme to z toho, že brzy smrtí mučenickou sešel sv. Štěpán, sv. Jakub, a že i Petr jat byl, aby po veliké noci, podobně utracen byl, jako Jakub. Petra ovšem vysvobodil Pán. Vidíme to i z horlivosti, kterou Šavel před obrácením svým pronásledoval křesťany, že mu ani Jerusalem a Judsko nestačily, nýbrž že i cestu vážil do Damašku, aby i tam mučeníky Páně do vězení uvrhl. Na cestě ovšem obrácen jest samým Kristem Ježíšem a ze Šavla stal se Pavel.

Toť bylo také příčinou, proč se církev Páně více rozmáhala mezi pohany, kde židé také moci neměli, nežli v krajinách židovských. Pohanští Římané totiž pokládali křesťanství zprvu za nějakou odrůdu židovství a majíce za to, že si obě tato odvětví spory své dle zákona společného vyříditi mají, nepletli se do těchto sporů, ano ještě i křesťany proti židům v ochranu brali.

Ale ani od pohanských Římanů neměli křesťané dlouho pokoj. Římané nebyli sice v ohledu náboženském tuze úzkostliví. Přijímali i cizá božstva, zejména božstva podrobených národů, mezi svá, a dovolili jim v samém Římě i chrám stavěti. Ale jednu podmínku kladli, aby totiž cizá vyznání se vyznání Římanů přizpůsobila a sporův a nepokojů vyvolávala. Tu ovšem musilo židovství brzy i s pohanstvím se sraziti, neboť víra židů byla právě opakem víry pohanů, proto tyto židy za nepřátele svého státního náboženství vyhlašovali. A tu dotčeno bylo i křesťanství. Ačkoli toto již mnoho vyznavačů po městech říše římské čítalo, i v Římě již se křesťané nalézali, přece nečinili ani učení Římané velikého rozdílu mezi křesťanstvím a židovstvím, ba majíce křesťanství za horší odrůdu, všecku nenávist na ně přenášeli. Kdyby byli jen poněkud učení křesťanské zkoušeli, byli by brzy ten

ohromný rozdíl poznali, ale Římané byli tuze pyšní, nežli aby se učením přemožených národů zanášeli, a tak neznajíce podstaty křesťanství, toto za nejnebezpečnější pořádku obecnému vyhlásili.

A jako mocní Římané křesťanů nenáviděli, tak nenáviděla jich i luza římská. Byloť to něco neslýchaného, aby muži, a to i z rodin vážených tolik srdnatosti měli, že povrhovali modloslužbou, že veřejně se slavností pohanských stranili, bůžkům neobětovali a život vedli, jehož čistota mravní veřejnou výčitkou byla nemravnosti pohanské.

Tak rostl počet nepřátel den ode dne a církev Páně musila se jako lodička prodírati trojí hroznou ledovou spoustou: nepřátelstvím židů, mocných Římanův a luzy římské.

První hrozné pronásledování začalo za císaře Nerona, jehož jméno v dějinách nejhorší pověsti požívá. Tato obluda v podobě lidské, ohava na trůně císařském o němž se ví, že svou vlastní matku, své učitele a vychovatele usmrtiti dal, jenž mistrem byl ve všech neřestech a prostopášnostech rozpustilého života umínil si Řím znovu, nádherněji a krásněji vystavěti. Proto dal roku 64. po Kr. město na několika místech zapáliti. Šest dní a sedm nocí trval ohromný tento požár, tři městské čtvrtě zničeny úplně, sedm jich hrozně zpustošeno a jen čtyry zůstaly bez pohromy. Nero dal sice hned zničenou část města znovu a nádherně stavěti; pro sebe dal na pahrbku palatinu vystavěti palác, který všecko, co se posud kdy nádherného vystavělo, skvostností převyšoval a proto »zlatým domem« nazván jest. Přes to všecko však bouřil se lid proti němu, a to pro ohromnou škodu, kterou utrpěl, a císař obávaje se o trůn a život hledal beránka na něhož by vinu svésti mohl. A beránek tento nalezen brzy v nenáviděných křesťanech. Na ně svedl císař požár města a luza, která již dříve křesťanů nenáviděla, odvrátila hněv svůj od vinníka a uvalila na nevinné. Císař šel dobrým příkladem napřed. Chycené křesťany dával jako zločince v okovech městem vésti, veřejně bičovati; jedni přibíjeni jsou na kříž, druzí zašíváni v pytle, poléváni smolou, a na tyčích stavěni ve veřejných zahradách, kde večer se zapalovali, a tak jako hořící pochodně lidu se procházejícímu a smějícímu svítili. Jak hrozný to pohled! Jiní zašíváni jsou v kůže zvířecí a pak házeni psům na pospasy. A luza římská nelenila také. Kde po domech křesťany vypátrala, nemilosrdně s nimi nakládala. Kolik věrných křesťanů vzalo za své, ví jediný Bůh! Ale čím více katané zuřili, tím větší odvahy křesťané nabývali.

Těla umučených anebo jejich pozůstatky shledávali jak jen možno a ukládali je se vší uctivostí do podzemních skrýší zejména na kopci vatikánském. Hřbitov tento podzemní se musil stále rozšiřovati, neboť i živí se zde scházívali k službám Božím; i svatý Petr kolikráte zde trval a také po své mučenické smrti zde pohřben jest. Svatý Petr neopouštěl stádce svého. Učil, těšil a posiloval křesťany ve víře a v boji a jelikož i v odlehlých krajinách křesťané trpěti musili, posílal těmto listy plné lásky, otcovské starosti, v nichž je učil, jak se chovati mají v pronásledováních, jak svatě žíti mají, jak trpěliví v útrapách, jak stálí a pevní ve víře. V těchto svých listech dává svatý Petr Římu název »Babylon«. Jak hrozně to tam vypadalo.

Mezi tím došel do Říma i svatý apoštol Pavel, neboť Duch svatý mu oznámil, že blíží se konec života jeho. Ubytoval se v odlehlé části města, odkuž vycházel, aby křesťany posiloval. I podařilo se mu také až do císařského paláce vniknouti a tam jednu ze souložnic Neronových na víru obrátiti, spolu

s jedním vysokým úředníkem dvorním. To bylo však také příčinou smrti obou sv. apoštolů. Neboť jakmile se Nero o tom dozvěděl, že i v jeho domě již nenáviděná víra průchod má, umínil si křesťanství úplně vyhladiti. I pídil se po hlavách církve a polapil Petra i Pavla a vsadil je do hrozného podzemního žaláře pod kapitoliem, zvaného »mamertinského«. Představte si sklepení, hluboko pod zemí, z ohromných čtverců kamenných vyzděné, vlhké, ošklivé, kam celý čas ani paprslek světla nevniká, a máte vězení sv. apoštolů.

Největší zločinci procházeli se volně Římem a bydleli v palácích, nevinní křesťané však byli v takých hrozných žalářích držáni. Ale ani toto hrozné utrpení nezviklalo jejich víry, nezničilo naděje. Posilovali se navzájem modlitbou a radovali se, že za Pána možno jest jim trpěti. Petr pak i v okovech hleděl jiné Kristu získati. I kázal víru spolovězňům a podařilo se mu 47 spolovězňů i s dozorci Processem a Martinianem na víru obrátiti. Jelikož nebylo právě vody ke křtu po ruce, vyvodil Petr modlitbou vydatný pramen ze země, v kterém novoobrácenci pokřtěni jsou. Pramen tento jest až posud a má velmi studenou a zdravou vodu, nepřetéká nikdy, ale také nikdy nevysýchá, ať se z něho váží kolik chce. A v tomto žaláři strávili sv. apoštolé 9 měsíců. Po té jsou soudem k smrti odsouzeni a sv. Pavel, jsa měšťanem římským jest sťat na silnici ostijské. Svatý Petr pak ukřižován jest nedaleko pahrbku vatikánského 29. června 67. Tak vyplnilo se na něm proroctví Páně, jenž pravil: »Amen, amen pravím tobě, když jsi byl mladým opásal jsi se a šel jsi kamkoli jsi chtěl; až však sestárneš, roztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede kam nechceš.« (Jan 21. 18.) — Kdežto však jméno Neronovo v nejhlubším jest opovržení světa, stkví se jméno svatých apoštolů Petra a Pavla na nebi křesťanském jako zářící slunce, a kdežto o hrobě Neronově není ani památky, jest hrob sv. apoštolů slavný, jest cílem pouti nesčíslných křesťanů z celého světa a po všecka století, a hrob jejich krášlí nejkrásnější chrámy v Římě. Tak odměňuje Bůh věrné své. Ač Nero obmýšlel křesťanství vyhubiti, přece prospěl jemu, nebo žák Tertulian píše: »Krev mučeníků byla semenem křesťanů.« Tehdejší křesťané dobře byli pamětlivi slov Páně: »Nebojte se těch, kteří tělo zabíjejí.«

Knížata apoštolská a nesčetní křesťané utracení Neronem skonali slavně a jsouce bojovníky pro Boha, od Boha ověnčeni jsou slávou věčnou. Jakou však smrtí sešel vrah jejich Nero sám? I pohané měli konečně zběsilce tohoto dosti a zejména vojsko bouřilo se proti němu. V úzkosti své, boje se o život uprchl z Říma. Zlé svědomí jej mučilo, neměl pokoje, i dal se vlastním otrokem zabiti dne 11. června 68. Tak trestá Bůh své nepřátele hned zde na zemi.

Ó jaká síla vězí v církvi Páně. Všecko spojilo se proti ní. Židovstvo, mocný světovládný Řím, a hle, nepořídili ničeho.

Smrtí Neronovou nebylo však nepřátelství proti křesťanům zastaveno. I za císařů Vespasiana a Tita (r. 69.—81.), kteří z dopuštění Božího Jerusalema dobyli a jej zničili, neměli křesťané pokoje, neboť zákony Neronovy proti nim nebyly zrušeny. Za císaře Domitiana (81—96), jednoho z největších pronásledovatelů křesťanství, byly vydány ještě přísnější zákony proti křesťanům a pronásledování jejich vzplálo na všech stranách. Počet mučeníků množil se neustále. Ba i příbuzných a členů císařské rodiny neušetřeno. Flavius Klement, bratrovec císaře Vespasiana byl jako křesťan odpraven. I sv. Jan, miláček Páně, neušel

pronásledování. Byltˇ v Římě před branou latinskou do kotle vařícího oleje vhozen. Jelikož však bez pohromy zůstal, vyobcoval ho císař na ostrov Patmos, kde později dle zjevení svých knihu o nich sepsal.

Jak zakořeněná byla nenávist Římanů ke křesťanům, vidíme z toho, že i císařové z rodu Antoniův, kteří jinak o lid pečlivě se starali a pro svou mírnost a lidumilnost všeobecně chváleni byli, že i tito neustali církve potírati.

Za Trajána, jinak velebeného († 117), byla Flavia Domitilla, choť onoho Flavia Klementa, kterou byl sám Domitian ušetřil, ve svém vlastním domě upálena. Příbuzný našeho Spasitele podle těla, Simeon druhý biskup Jerusalemský, stařec skoro stoletý zemřel smrtí mučenickou. Ano, Traján i osobně bral účast na soudě křesťanů, a jich mučení, jakož vidno z mučenické smrti třetího biskupa Antiochijského svatého Ignáce. Jelikož slavnost tohoto znamenitého mučeníka v měsíci únoru připadá, popíšeme mučení a smrt jeho k poučení a útěše čtenářů v sešitu příštím.

(Příště dále.)

Spolek svaté Rodiny.

Čím více lidé od Boha se vzdalují, tím více je potřebí udržeti je ve svaté víře a ve službě Boží, a to stane se, působíme-li na jednotlivé rodiny slovem i příkladem povzbuzujícím. Kdo však hlasitěji mluví, kdo svítí svatým příkladem více, ne-li sv. Rodina v Nazaretě. Proto jest za doby nynější spolek tento jak potřebný tak užitečný. Než jakým způsobem lze spolek tento učiniti působivým? Předně ať kněz, ať nekněz, všichni, kdož již jste členy tohoto nábožného spolku, hleďte, aby jemu co nejvíce členů, rodin bylo získáno. Nejlépe by bylo, kdyby všechny rodiny zasvětily se svaté Rodině. Při každé příležitosti jest potřeba poučovati o úctě svaté Rodiny a o následování jejího příkladu, jmenovitě v domácích ctnostech. Naváděti třeba rodiny ku konání těchto ctností, zachováváním pravidel křesťanského života rodinného každého dne, měsíce i roku. Toť jsou tři prostředky, jimiž může duchovní správce tento spolek upevňovati, šířiti, říditi a skrze něj na rodiny působiti.

Tyto tři prostředky odpovídají úplně trojímu účelu tohoto spolku: zasvěcení se, uctívání a následování svaté Rodiny.

Aby tento nábožný spolek co nejvíce členů získal, jest potřebí často o něm mluviti, zvláště o tom, jak záleží sv. Otci na tom, aby rodiny se posvěcovaly; jak náprava dnes státi se může jen nápravou jednotlivých rodin. Tu přece stane se, že mnohá rodina přistoupí ke spolku sv. Rodiny, a příklad jedněch působí i na jiné; takovým způsobem by mohlo víc a více členů spolku se získati. Stačí však při zápisu, když otec, jako hlava rodiny, sám přihlásí svou rodinu. Slavné zasvěcení se rodiny má se státi v kostele obyčejně při odpoledních službách Božích v neděli, dle ustanovené formule od svatého Otce. Soukromé zasvěcení může se státi každodenně doma před obrazem svaté Rodiny. V některých farnostech skutečně kvete pobožnost tato, jinde zase není možno pohnouti rodiny k tomu, aby se staly členy tohoto spolku. Kde toho příčina? Jistě v malé zbožnosti mužů. Také by bylo dobré promluviti o tomto

spolku ke snoubencům, kteří hodlají novou domácnost zříditi, aby tak učinili zasvěcením se sv. Rodině, což jim jenom štěstí a požehnání Boží přinésti může.

Nestačí však k prospívání spolku, aby jednotlivé rodiny byly zapsány, aby se zasvětily a každodenně před obrazem svaté Rodiny se modlívaly, nýbrž aby domácích ctností svaté Rodiny pilně následovaly. Aby to mohly činit, musejí tyto ctnosti poznat. Čeho neznáme, po tom netoužíme, toho nemilujeme. A tu je potřeba poučování a ustavičného poukazování na jednotlivé ctnosti, jimiž svatá Rodina se skvěla. Takové ctnosti jsou: bázeň Boží, pobožnost, svatá láska a svornost, pracovitost a střídmost, trpělivost ve snášení trampot a starostí, svatá kázeň a pořádek v domě; toť jsou základy křesťanského života rodinného. Na tyto ctnosti jak na kázaních tak na cvičeních nebo ve schůzích třeba jest ustavičně poukazovati. Jsou to ctnosti, které vůbec nábožnou, křesťanskou rodinu v celku i v jednotlivých členech zdobiti mají, které jednotliví členové rodiny, muž a žena, otec a matka, hospodář a hospodyně, syn a dcera, malí i velcí, mladí i staří, představení i poddaní, páni i sluzi dle vzoru svaté Rodiny konati mají. K srdci jejich mluviti má pastýř duchovní: Buďte nábožni, pracoviti, poslušni, mravni, trpělivi, pokojni, střídmi, spořivi! Jedna ctnost krásnější druhé. Jsou to ctnosti, které každý křesťan i jinak nejsa členem spolku tohoto, má plniti. Jedna ctnost však zvláště se hodí rodinám, aby se řídily podle příkladu sv. Rodiny, a ta zahrnuje všecky ctnosti — jest to bohumilá, nábožná, tichá domácnost.

Pro rodinný život.

Posvěcení denních skutků.

O slyšení mše svaté.

Praví křesťané, majíce živou víru za šťastné se pokládají, mohou-li každodenně nábožně mši. sv přítomni býti. Ví dobře, že jsou povinni nejvyššímu Pánu a Bohu svému obět přinésti. Avšak není větší a lepší oběti k úctě Boha samého nežli mše svatá. V kostelích, kde jest více kněží, mají věřící krásnou příležitost každodenně mši svatou slyšeti. Buď oběti mše svaté přítomen s největší pobožností, jaké jen srdce tvé schopno jest. Neboť:

a) Mše svatá jest obět nejvznešenější. Jako není vyššího kněze nad Ježíše Krista, tak není vzácnější oběti nad obět mše svaté, kteréžto oběti ani cherubové ani serafové pochopiti nemohou, ale v hluboké pokoře ji ctí. Jestliže tedy, křesťane, z malicherných příčin mši svatou zanedbáváš, dáváš tím na jevo, že víra tvá hyne, zbožnost tvá že hasne, láska tvá k Bohu že vychladla. Jsi-li však oběti mše svaté přítomen, ale nepobožně, bez horlivosti, bez uctivosti, opakuješ urážky, které Spasitel tvůj umíraje na kříži, trpěti musel.

b) Mše svatá jest obět Bohu nejmilejší. My jsme povinni Boha co nejvíce ctíti, jemu zadostčiniti za své hříchy, jemu děkovati za nevýslovné množství dobrodiní, jichž se nám z jeho štědré ruky dostává. Kterak však můžeme tuto tvoji povinnost vykonat, nemajíce ničeho, nejsouce sami ze sebe nic? Kristus Pán nám zanechal ve mši svaté obět, kterou můžeme Pána Boha náležitě uctiti, spravedlnosti Boží zadostučiniti a dobrotě božské povinné vzdáti díky. Dobře praví sv. apoštol Pavel, že jsme se v Kristu staly bohatými. Jaké to štěstí, jsi-li každodenně na mši svaté! Jak veliká ztráta pro tebe, jest-li bez příčiny mši sv. zanedbáš!

c) Mše svatá jest obět světu nejprospěšnější. Spravedlivý Bůh netrpěl by takové množství hříchův a neřestí, jimiž denně, ano každou chvíli urážen bývá od nevděčných lidí, nesnášel

by to všechno s takovou trpělivostí a shovívavostí, kdyby předrahá krev jeho nejmilejšího Syna s našich oltářů nevolala o milosrdenství. Při každé oběti mše sv. stává se božský Spasitel naším prostředníkem a přímluvcem a obětuje se za nás svému nebeskému Otci jako obět smírná. Jaký to prospěch, jak hojné požehnání získáš sobě, budeš-li s živou věrou, s pevnou nadějí a s upřímnou pobožností mši sv. přítomen! Věř pevně; více milostí a požehnání dosáhneš jako skrze jiné pobožnosti.

Cvičení.

1. Nezanedbej nikdy mši svatou pobožně slyšeti. Či kde bys dosáhl rychleji, snadněji a jistěji požehnání Božího tvým povinnostem, jako při oběti mše sv., při které Spasitel tvůj právě proto s nebe sestupuje, aby tě milostmi svými obohatil? Kdybys po celý týden a také v neděli mši sv. zanedbal, jaká to nevděčnost, jak slabá víra tvá, jak studená láska tvá!

2. Máš-li někdy kdy ve všední den mši sv. slyšeti, nezanedbej to nikdy. Velmi snadno můžeme půl hodiny obětovat mši sv., aniž by práce nebo domácnost tím utrpěla. Jen dobré vůle je třeba! Bůh horlivost tvou bohatě odmění.

3. Nemůžeš-li opravdu na mši sv. jíti, tedy aspoň se doporuč do modliteb mše svaté. Jak ráno vstaneš, za dne, jak uslyšíš hlas zvonu ke mši sv., vzbuď touhu mši sv. přítomnu býti a jejího ovoce účastným se státi. Takovým způsobem dostane se ti mnohých milostí ze všech oltářů.

4. Při mši sv. ukaž opravdovou pobožnost, úctu a zachovej mlčení. V kostele nemluv s nikým. Zdraví-li ti dovolí, kleč při mši sv. se sepjatýma rukama, abys zahanbil těch, kteří nechtějí kolen ohnout před Pánem Bohem a kteří pyšně a hrdě si počínají na svatém místě. Tak se chovej, abys vzdělal jiné.

5. Tážeš-li se, jak máš mši sv. slyšeti, tedy věz. Drž se obyčeje svého kostela, zpívá-li se píseň lidová, zpívej též s pobožností, je-li tichá mše svatá, modli se z knížek potichu, koná-li se pobožnost růžencová při mši sv., tedy ji nábožně spolu konej. Užívej modliteb ke mši svaté, jak v mnohých knížkách jsou k nalezení. Cti Boha, klaněj se jemu, děkuj mu, pros jej za odpuštění svých hříchův a za potřebné milosti.

Příklad.

Když svatý Ferdinand z Talavery, první biskup granadský, na královském dvoře žil a král mu mnoho důležitých záležitostí svěřil, vzbudil proti sobě závist dvořanínů tím, že nemohouce jinak aspoň to mu zazlívali, že při všem zaměstnání svém přec denně mši sv. nábožně slyší, jakoby byl v klášteře a ne na královském dvoře živ. Jednoho dne mu přítel důvěrně sdělil, co na něm nepřátelé haní. S úsměvem na tváři odpověděl Ferdinand pokojně: »Právě proto, že mi pozemský král tolik důležitých a těžkých povinností uložil, utíkám se, aby pod břemenem neklesl, k nebeskému Králi a prosím jej při mši sv. za sílu k úřadu mému.«

Na začátku tohoto století žil v jedné francouzské farnosti rolník jménem Ant. Ginien, jenž zvláště vroucnou choval pobožnost při mši sv. v srdci svém, tak že všechny pobožnosti svou vzdělával. Ve stáří v zimě nemohl již cestu (asi hodinu) do kostela vykonati pro bolest v nohou; ale od Velikonoc až do Všech Svatých každou neděli a každý svátek vstával již o druhé hodině po půlnoci a dvěma holemi se podpíraje putoval do kostela, aby pobožně slyšel mši sv. Dobrý tento a horlivý křesťan zemřel v prosinci 1809 ve stáří 75 let.

P. H.

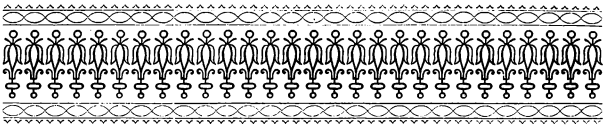

Řež křesťanů na Libanoně.

Cestovní vzpomínky z doby pronásledování syrských křesťanův od turecké vlády.

Dle Dagoberta Mertensa volně upravil

P. Antonín Lev Benýšek,

spiritual v c. k. zemské ženské trestnici a katecheta na c. k. odborné škole ve Valašském Meziříčí.

I. Z Cypru do Bairutu.

Bylo to 15. dubna 1860, když jsem na parníku rakouského Lloydu po zrcadlové hladině moře a při tížícím slunečním úpalu podél jižního břehu Cypru k cíli své cesty přijížděl. K večeru vjel náš parník v přístaviště u Larnaky, nejslavnějšího to přístavního města Cypru. Ještě dnes jest toto město lodní stanicí linie Cařihrad-Smyrna-Bairutské. Velmi malebný pohled, jenž se mi tam poskytl, nenechal mě na lodi, nýbrž vylákal mě silou ven.

Vysoké minarety mešit kynuly zcela přátelsky sem k moři a palmové a oranžové háje v plném květu se nacházející táhly mě ve svůj stín. Tři hodiny měli jsme dosud času k společné večeři na lodi, a tak jsem se vydal ve společnosti francouzského spolucestujícího na cestu do města.

Lehký mořský vánek činil horko snesitelnějším. Brzy dospěli jsme řecké čtvrti města při moři ležící. Byly zde dosti pěkné domy. Byli jsme v orientě a proto nikterak nesměli jsme tam hledati čistotu našich měst. Můj francouzský průvodčí, zástupce vinařského velkoobchodu v Marsejli, dal se ihned s jedním domorodým Řekem v rozhovor o znamenitém cyperském víně, »vino di comodore«, a ježto jsem poznal, že se o uzavření obchodu jedná, což mě nikterak nezajímalo, zapamatoval jsem si dům obchodivého Řeka, kamž můj průvodčí vešel, a šel jsem dále, abych času svého dobře využitkoval a město si prohlédl. Prošel jsem i tureckou čtvrt, kdež mě nic nevábilo, a vrátil jsem se opět do řecké čtvrti.

Již jsem byl na tom studium antiky, jíž kolem vůkol mne dosť a dosť se nacházelo: zbytky zdí, klenutí, sloupy a jiné památky a zbytky starého města pozornost mou by byly upoutaly, kdyby těkavý můj zrak nebyl uvázl na jedné krásné černooké dívce, která v rozkošném řeckém kroji jsouc oblečena, seděla ve vonném oranžovém loubí a velmi pilně ruční prací se zaměstnávala. Rychle se rozmysliv, nechal jsem staré kamenné památky stranou a přistoupil jsem přátelsky pozdravuje k půvabnému loubí, za nímž se nacházel štít agentury paroplavební společnosti. Ježto s tím, aspoň pro cestující, jakýsi druh hostince vzniká, poručil jsem si sklenici cyperského vína, která za chvíli přede mnou stála. A nevím, co bylo ohnivějším — zlaté, čisté víno, anebo pohled mojí mladistvé hostinské, s níž jsem brzy byl v živém hovoru. I

tam se napřed mluví o počasí, pak obrátil jsem řeč na krásnou Larnaku a moje společnice mnoho toho uměla o malebném otcovském městě vyprávěti.

»Navštívil jste přece řecký kostel?« ptala se mne mezi jiným.

»Nikoliv«, odvětil jsem, »měl jsem jen málo času a —« Ovšem nechtěl jsem již nic říci.

»Ten kostel jste měl přece navštíviti«, pravila mi s vážností téměř káravou, »tamť jest hrob svatého Lazara.«

»Skutečně?«

»Ano, můj Bože, jistě. Svatý Lazar byl přece biskupem marsejlským, kdež jeho sestra Marie zemřela. Později sem přišel, kdež zemřel a byl pochován.«

»Škoda, že zde nemohu déle prodleti«, poznamenal jsem úplně vážně. »Pak bych jistě nezanedbal jej navštíviti. Já však se již tak obávám, že pozdě do Bairutu dorazím, kde mě přítel očekává, s nímž pak dále do Damašku chci cestovati.«

»Však nechcete zajisté přes Libanon cestovati?« pravila čarovná dívka a pozoroval jsem v jejích slovech jakousi starostlivost o mě, a oko její na mne utkvělo.

»Kříž nakříž Libanonem a Antilibanonem vede naše v psaní smluvená cesta. Zacházka, snad na Jaffu a Jerusalem, neleží v našem pláně. My oba jsme zkušení horalé a tak nám tato horská partie půjde dobře k duhu.«

»Přála bych vám toho«, pravila dívka, »ale —«

»Nuže, jaké starosti máte o nás?«

»Že vás moslemi a Drusové přepadnou, a jak se vám dále povede, to ovšem nevím.«

»Znáte krajinu bairutskou a damašskou tak dobře, že mi to tak jistě můžete předpověděti?«

»To ovšem ne. Ale jako vlny mořské tam dole často až sem k nám dosáhnou, tak i zprávy z Bairutu a z Libanonu, jako ty mořské vlny, často až sem se zanášejí. Zde mezi našimi Turky vždy lze to poznati, kdykoliv při jiných mohamedánech proti křesťanům to vře. Tenkráte velmi často slovo džaur, potupná přezdívka všech nemoslemů, z úst jejich zaznívá. Cestující, kteří sem z Bairutu docházejí, všickni velmi mnoho toho vědí vypravovati o čemsi tajemném, co na všech moslemích v kraji i horách lze pozorovati a co myslemi mohamedánův i Drusů hýbe. Nechoďte tedy přes Libanon do Damašku.«

»Není to ani z polovice tak hrozné«, ozval se mužský hlas z domu, před nímž besídka stála, a v okamžiku stál agent paroplavební společnosti při nás u stolu; byl to otec o mě tolik starostlivé dívky. Dal brzy řeči jiný směr, a ježto ani já nejsem žádný strašpytel, ani mi nenapadlo, abych blíže o nevraživosti moslemů vyzvídal. Fanatickými byli vždy a jsou až dosud vyznavači islamu, já však necestoval jsem jako missionář a tak, dle mého zdání, nemohl jsem nijak zášť jejich proti »nevěřícím« vyvolati. Mimo to znal jsem dobře, jaký význam má u všech orientalů slovo »bakšiš«, zpropitné. Přítel mi také psal: »Za bakšiš prodá moslem svého proroka.« A trochu dobrodružství, uvažoval jsem u sebe, nebude také škoditi. Proč ne? To přece patří samo sebou k cestování orientem, jako sůl k polévce.

Můj volný čas milou zábavou minul a bylo mi tuto útulnou oranžovou besídku opustiti.

»Cestujte šťastně«, přál mi agent.

»Nechoďte přes Libanon«, varovala opětně jeho milá černooká dceruška s milým úsměvem.

»Strachy na Lachy!« volal její otec po ní. »Muž se nebojí.«

Rychle pospíchal jsem dále a brzy dospěl jsem k domu onoho Řeka, kde můj

francouzský spolucestující do obchodu se pustil. Právě jsem ještě k litce přišel. Bylo mi také vzácného nektaru okusiti, ale nevím, co to bylo, byla-li to pravda či předsudek: nemohl jsem na tom víně ani zdaleka tu chut nalézti, jakou mělo ono, které jsem v oranžovém loubí pil a jímž mi ona krásná řecká dívka posloužila. — Bylo nám pospíšiti k moři, neboť loď naše byla půl mořské míle od břehu vzdálena a cestující na voru musili k lodi býti převezeni.

Slunce na západě ponořovalo se k zrcadlové hladině mořské a čarokrásné večerní červánky kouzlily se nad celým ostrovem. Ještě nikdy při svých cestách neviděl jsem tak krásného a zbarveného moře jako toho večera, a v hloubce 20 až 30 metrů bylo úplně dno moře viděti a na něm každý kámen i mušli. Daleko na západě ostrova zářil v záplavě zapadajícího slunce zlatý cyperský Olymp a v jakési zádumčivosti těkalo moje oko po pustě se vyjímajícím pohoří.

Přírodou tak bohatě obdařený ostrov jest od roku 1571., kdy Turci se ho zmocnili a jej dle svojí manýry po turecku zpracovali, do polovice v poušť přeměněn a zpustošen. Turek chce jen vládnouti a užívati. Kde jsou ty bujné lesy cedrové a cypřišové, kde hvozdy pinií a dubů, které druhdy stráně a svahy pohoří krášlily, any v údolích věčně zelené a kvetoucí stromy a křoviny bujely a na výšinách a rovinách olivy a moruše skvostně se dařily a v hojnosti rostly? S nesmyslným vymýcením lesů zmizelo zde i Boží požehnání a na místě dvou milionů lidí, kteří Cypr obývali, obnáší dnešní populace stěží desátou část dřívějšího obyvatelstva.

Když jsme opět přišli na loď, spatřili jsme, že počet cestujících značně se zvětšil přibylými Turky a židy. Turci byli po většině obchodníci, které obchod jejich sem zavál, a židé s manželkami a dětmi byli na cestě do Palestiny, aby tam, jak jsem se později dověděl, v zemi posvátné a dřevní svojí otčině klidně svoji pout životní skončili.

Asi hodinu po tom, kdy noc se kolkolem rozestřela, byly kotvy uvolněny. Ač noc byla zcela chladná, pravý to opak úpalu denního, zůstal jsem přece na palubě zabrán a zahloubán v myšlenky svoje, v myšlenky tisícery. Půlměsíc, který při naší plavbě nám svítil, vyvolal ve mně zcela jinou náladu, jako v mojí předrahé vzdálené vlasti. Pod znamením půlměsíce přijížděl jsem k zemi, kde to vřelo proti džaurům, k nimž i já jsem náležel, a nevím, jak se to mohlo státi, neviděl jsem již v tom jinak tak milém měsíčku svého bývalého starého přítele, nýbrž symbol a znak fanatického islamu. Odvrátil jsem tedy oko svoje od půlměsíce a bloudil jsem zrakem svým za hvězdami, které zvolna a velebně v neporušeném pořádku a s rozkošným třpytem po nebes báni kroužily. Myslil a přemýšlel jsem a nevěděl jsem, nač a o čem: bylo to zahloubání v majestátnost obklopující mě přírody. Temnota noční nedala mi nic jiného kolem lodi viděti, leč nekonečnou hlubinu vodní, která se v dáli v moji fantasii jako mohutná kopule k obloze zdvihala a na níž hvězdy jako lampy svítily. A pod námi tak hluboko! Ani větérek nepohrával mořem a slavnostní ticho noční bylo rušeno nárazem kolních lopatek, sténáním a supěním parních strojů, pěněním rozbrázděných vln a povely kapitánovými.

Byla to poslední noc naší plavby. Rozbřesklé jitro mělo nás u přístavu bairutského na syrském pobřeží spatřiti. Sestoupil jsem do kajuty, abych si zavazadla připravil tak, abych při přistání loď co nejspíše mohl opustiti. Bylo již velmi pozdě, když jsem se k malému odpočinku a spánku na svoje lože uložil.

A proč bych to zapíral: vzrušující sen zanesl mě zpět do Larnaky v ono oranžové loubí a ustavičně slyšel jsem slova spanilé Řekyně: »Nechoďte přes Libanon!« A při tom zrak její mě úplně očaroval, tak že musel jsem jí za pravdu dáti — a při ní zůstati v oranži. Slyšel jsem ve spánku lodní zvonce k odplutí vyzývající a namáhal jsem se, abych odtud k lodi se dostal, její oko mě však spoutalo. Nemohl jsem ani slova pronésti a ani údem hnouti. Prosebně hleděl jsem k té, která mě spoutala a okem svým ji prosil, aby mě pustila, že musím pryč. Však ne, neměla smilování. Slyšel jsem na lodi přípravy a rozkazy, ač loď od oranžového loubí dosti vzdálena byla, poboční lopatová kola zvolna napřed, pak rychleji tloukla v šumící vodu moře — bylo pozdě. Trhaně vyslovoval a volal jsem jméno přítele v Bairutě, jenž mě tam již několik týdnův očekával, prosil jsem jej, aby mi to odpustil, že ani s touto lodí ještě nepřijedu. »Jest to svět divů«, myslil jsem si v tom okamžiku, »neboť kterak to možno, slyším zde v loubí hlas velícího kapitána na supícím parníku!« Silný praskot slyšel jsem nyní nad sebou a cosi mě vyhodilo s celým oranžovým loubím vysoko do výše. Viděl jsem, jak sličná Řekyně se mnou se vynořovala a ponořovala, a když cosi hrozně zadunělo, byla se mne kletba sňata, sen byl u konce a já rovnýma nohama seskočil s lože, abych popatřil, co se děje. Jediný pohled k oknu kajuty mi postačil, abych věděl, co se děje: bouře se hnala.

Blesky míhaly se vzduchem a měnily vždy pro okamžik divoce vzedmuté moře v jeden veliký rozžhavený, jiskry sršící, kov. Pak nastala opět jako havran černá noc, plná nevlídného dunění hromu. Vzal jsem na sebe svůj nepromokavý kaučukový plášť a spěchal jsem nahoru, kde mezi námořnictvem živý panoval ruch, co zatím cestovatelé na rozkaz kapitanův v kajutách byli zdrženi. Moje osobní známost s kormidelníkem umožnila mi, abych se mu na blízku směl zdržovati a tak jsem mohl toto hrůzokrásné divadlo zcela dobře pozorovati. Jak malichernou byla celá naše železná loď proti těmto rozbouřeným živlům! Jako ořechová skořábka tančila loď na vzdorných vlnách a co chvíle jsem myslil, že nás vlny pohltí. Vše na lodi sténalo, praštělo, svištělo, jakoby se to v tisíc kusů chtělo rozletěti a polámati.

»Již jest po tom!« zvolal ke mně neohrožený a zkušený kormidelník a v tom samém okamžiku s kvapem chytil jsem se k hlavě; bylo již pozdě, klobouk byl pryč. Kormidelník se rozesmál z plného hrdla a já snad, kdyby vichor a lomoz mi v tom nebyly bránily, byl bych si od plic zaláteřil na svoje neštěstí a na ty políčky, jež jsem po obou stranách tváře ráčil obdržeti.

Přítel kormidelník měl pravdu, nepohoda kromobyčejně rychle se ztrácela. Ani ne ve čtvrt hodině tak dalece se moře uklidnilo, že jen tichý vánek vlnami se nesl a kapitan dal ihned rozkaz, aby opět vesla, lopaty, se upotřebily a tím parnímu stroji přispělo. V dáli bylo sice dosud viděti nepokojné moře, ale i to se brzy uklidnilo. Opět bylo vše na naší lodi v pořádku a když jsem si ve svojí kajutě vzal čepici, abych jí klobouk nahradil, následoval jsem kapitana v jeho kajutu, abychom si na horkém grogu pochutnali. Pak nacpal jsem si svoji dýmku a vyšel si opětně nahoru, kde již bylo plno cestujících.

(Příště dále.)

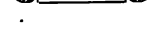

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

I. Ze života katolického missionáře v Indii.

V jihovýchodní Indii působí již dlouhá léta missionář P. Theodor Dieckmann, rodem Němec z Vestfalska. Založil missijní stanici Phiramgipuram a je duchovním otcem a apoštolem celého širého okolí. Co však to znamená, býti missionářem v tamějších krajinách, dovídáme se z listu jeho zaslaného příteli do Evropy. Pater Dieckmann líčí svůj denní život takto:

Myslete si malou indickou dědinu, čtyry hodiny od mé ústřední stanice Phiramgipuram vzdálenou. Jmenuje se Sirimamella a sestává z bídných hliněných chatrčí palmovými listy pokrytých. Obyvatelé, všichni bezmála katolíci, náležejí třídě sudrasů. (Jak známo, dělí se Indové na čtyry hlavní třídy čili kasty: třídu brahmínů, jižto se obírají věcmi náboženskými a vědeckými, třídu kšatryů, t. j. bojovníků, třídu vajsyasů, t. j. obchodníkův a živnostníkův, a konečně třídu sudrasů, t. j. rolníků, řemeslníků, kramářův a služebníků.) Zde sedím již dva dni v kravíně, obklopen hnojem a zdechlinami bůvolův a krav, které byly zdechly nedostatkem krmiva a nyní jsou potravou dravých ptákův a šakalů. Jest poledne. Paprsky tropického slunce dopadají na hnijící odpadky, vzduch jest otráven a působí bolení hlavy a žaludku. Chystám se na cestu. Volský potah jest pohotově a křesťané padají na kolena a prosí mne ještě za požehnání. Mnozí následují za potahem ještě hodný kus cesty plačíce a kvílíce. Cesta vede přes hory a doly, trní a bodláčí, kameny a zmoly, přes vyschlá řečiště. Drncání stává se nesnesitelným a každou chvíli hrozí nebezpečenství, že se vůz převrhne. Již mám ránu na hlavě a na ruce. Abych ještě více ran neutržil, vystoupil jsem raději z mučenické káry a vleku se za ní pěšky.

Dlouho po západu slunce, asi o 8. hodině večer dospěl jsem svého cíle, osady Pompepadamu. Tam pokřtil jsem před dvěma měsíci 200 dospělých, jiné na křest sv. teprv připravuji. Moji křtěnci náležejí ke třídě pariů, t. j. nejnižší a nejopovrženější třídě lidské. Největší nadávkou je pro Inda, nazvou-li ho pariou. Pariové jsou vlastně otroky vyšších tříd, ačkoli před vládou jsou všichni obyvatelé rovnoprávni. Co však zmůže zákon proti starým, hluboce zakořeněným předsudkům? Paria nesmí vkročiti do domu; čehokoli se dotkne, všecko znečistí, mimo kámen a železo. Nesmí čerpati vody z veřejné studně. Vůbec nakládá se s pariou jako s psem, po němž každý může hoditi kamenem. Přece všecky překážky, přese všecky vyhrůžky brahmínův a soudců, jižto žárlivě a sobecky rozdílů kastovních střehou, ujali jsme se ubohých opovržených pariův a v poslední léta jsme jich na tisíce

obrátili. Učí se rádi a jeví velkou touhu státi se křesťany. — Hrdý, vypočítavý brahmín ví dobře, že paria stav se křesťanem, otrockých služeb mu již konati nebude. Proto činí se missionáři všecky možné překážky, aby nemohl nabýti půdy a zříditi si obydlí a podniká se vše, aby mu přístup k pariům byl zamezen. Ani chléva mu za příbytek nedopřejí. Vkroči-li však kněz do chaty pariovy, znečistí se a přístup k vyšším třídám si sám zamezí.

Nyní vracím se ku své cestě. Onoho večera nezbývalo mi, než přenocovati pod širým nebem. Když jsem přišel k osadě, běželi mi křesťané jásajíce vstříc a pozdravili mne obvyklým svým pozdravem: »Muži Boží, požehnej nás!« Když jsem však znaven a vysílen pod stromem se usadil a blízek mdlobě své krvácející nohy natáhl k odpočinku, proměnila se náhle radost v pláč a vzlykot. Když jsem potom po krátkém odpočinku se zotavil, spolehl jsem se na peň a začal jsem svou denní, vlastně noční práci; neboť do svítání musil jsem býti hotov, nechtěl-li jsem ve své práci pohany býti vyrušován. Nejprve přinesena mi nemluvňata, jež měla býti pokřtěna. Bylo jich 25. Po dětech došlo na dospělé. Osmnácte jich obstálo ve zkoušce ze svatého náboženství a bylo po stručné promluvě pokřtěno. Po té jal jsem se vyučovati o svátosti pokání a připravovati kajícníky na sv. zpověď. Když byli s dostatek připraveni, sedl jsem si na vyčnívající kořen; to byla má zpovědnice. Okolo páté hodiny ráno jsem vyzpovídal posledního. Někteří z kajícníků byli zatím únavou usnuli. Dal jsem všecky probuditi, poručil jsem postaviti oltář a zatím připravoval jsem se na mši svatou. Oltář byl brzy hotov: čtyry koly zaraženy do země, přes to deska, to bylo všecko. Kdykoli sloužím mši sv. pod širým nebem, přistupuji k oltáři s bázní a strachem. Se všech stran hrozí nebezpečenství. Jednou jsou to prudké nárazy větrové, jež často z úplného bezvětří náhle vznikají a vše kácejí. Patenu dlužno vždycky položiti na svátou hostii, aby ji vítr neunesl. Jindy je to nesčetný lezoucí nebo lítající hmyz, jenž přilákán světlem na oltář se vtírá, nebo hejna netopýrův a nočních ptáků, jež nás obtěžují; konečně neustálý strach, že pohané Spasitele v nejsvětější Svátosti přítomného zneuctí, nebudou-li služby Boží do rána skončeny.

Jakmile byl oltář hotov, jal jsem se sloužit mši sv. Nejméně 500 křesťanův a křtěnců stálo kolem. Mezi mší svatou měl jsem promluvu o svatém přijímání a po ní promluvil jsem ku křtěncům, abych je k pilnosti a vytrvalosti povzbudil, aby též jim při mém nejbližším příchodu milosti křtu sv. se dostalo. Za svítání, kdy první pohané ze vsi přicházeli, bylo vše hotovo. Vystoupil jsem znova na volský potah, abych se odebral k cíli dalšímu. Cílem tím byla osada Zanzolipalez, kde bydlí několik křesťanův a kde opět kravská stáj měla býti mým obydlím. K 11. hodině dorazil jsem tam až dosud ještě lačen...

Z pověděného zřejmo, jak dobře by bylo, kdyby v každé osadě aspoň zvláštní chatrč anebo sebe menší kaple nám náležela. Sám postavil jsem již 18 takových kostelíčků. Průměrně jsou 6 metrů dlouhé a 5 metrů široké; stěny jsou z hlíny, střecha ze slámy nebo palmových listů. Vše stojí asi 200 zl. Ovšem budova nestačí pro všechny; většině je státi nebo seděti venku. Nicméně jest i to velkou výhodou, ježto svaté svátosti možno udělovati beze strachu a kněz má aspoň za denního horka kam se utéci. Taková kaple jest pak chrámem pro křesťany celého okolí. Pro čtyry osady třeba ještě kaple vystavěti. Ale odkud vzíti peněz, když stavební dříví v oněch krajinách jest nesmírně drahé a sta mil na volských kárách dováženo býti musí...?

II. Svatý růženec v missiích.

Prvním činem svatého Otce Lva XIII., když nastoupil vládu, bylo vynesení ze dne 24. února 1878, kterým ohromné území missijní na jezerech Nyanze a Tanganyice ve střední Africe odevzdal »Bílým Otcům«. Řeholníci tak nazvaní po svém bílém řeholním rouchu zanesli na nové své působiště i úctu Královny sv. růžence, jejížto horlivými jsou služebníky. Svatý růženec, jejž missionáři nosí na prsou, jako řetěz, kterým připoutáni jsou ku své Královně, měl se státi nejen jejich, ale i obrácených pohanů záštitou.

A hle! Dnes po 20 letech zaznívá na stech křesťanských oasí v pohanské

poušti africké Zdrávas Maria z úst černochů. Sv. růženec, jejž byl otec křesťanstva zanotil, ozývá se nyní v středu Afriky tisícerou ozvěnou.

Křest a růženec, toť cíl a tužba křtěnců. Sotva že byla křestní voda obmyla hlavu černochovu, ovine si růženec kolem krku a v této okrase ponejprv přistupuje k oltáři, aby přijal chléb života. Od onoho okamžiku je růženec na jeho prsou jeho zbraní v boji, jeho pomocí v bídě a utrpení, jeho pýchou a láskou, jeho nadějí v životě i ve smrti. Křečovitě svírá umírající křesťanský černoch svůj růženec, jako záchrannou kotvu, jako řetěz, jímž Maria jej ke trůnu božského Syna svého takořka vytáhne.

S dojemnou horlivostí snaží se proto již křtěnec nějakého růžence se dopíditi. Je-li chud a nemůže-li růženec řetízkový si koupiti, nasbírá si v lese tvrdých černých zrn, semene to keře řečeného malanga, propíchne a na vlákna jisté rostliny v tamějších krajinách rostoucí navleče. Tento svůj poklad pracně vyrobený zastrčí do oděvu a nosí stále s sebou toužebně očekávaje den sv. křtu, kdy mu dovoleno bude, růženec nositi veřejně.

Tisíckrát za šťastnější pokládají se však ti, jižto si mohou zaopatřiti růženec v Evropě zhotovený, stává se mladík rybářem, a prodejem ryb snaží se ponenáhlu nashromážditi sobě kauzových mušlí, jichž se tam užívá jako peněz, aby si za ně koupil růženec.

Jestliže křesťanský černoch z kmene Baganda má na vůli vybrati si růženec nebo novou zástěru kyčelní, jež jest jeho výhradním oděvem, sáhne jistě po růženci; nedbá pronikajícího děště, nedbá nočního chladu, jenž při bídných cárech jeho tělo pokrývajících dvojnásobně naň dotírá, neboť růženec je mu nade všecko.

Často potkáváme mladé lidi v bídných cárech, jižto ještě před několika dny měli oděv nový. Chudáci nový oděv prodali anebo zaměnili za růženec. A když potom v noci pronikavé vlhké chladno je bylo probudilo a zimou se třesouce do roztrhaného nedostatečného oděvu schlouliti se snaží, pak sáhnou zajisté i po růženci a tisknou jej vroucně k srdci, neboť růženec je jim nade všecko.

Od prvního ministra státního až do posledního otroka nosí všichni křesťanští Bagandové na šíji růženec, s tím toliko rozdílem, že pohlaváři a hodnostáři si dávají dělati růžence z tlustých perel; všichni však, i ti, kdož mají růženec jenom ze zrní malangového, jsou hrdi na to, že růženec smějí nositi.

Není zajisté horlivějších ctitelů sv. růžence jako jsou Bagandové. Růženec jest jejich jedinou modlitební knihou, ze které denně se modlí. »Z našich 37.000 křesťanů«, píše biskup Streicher, apoštolský vikář na Nyanze, »není jediného, jenž by se denně nemodlil růžence; mnozí modlí se denně celý žaltář. Zapomněl-li kdo, pomodliti se sv. růženec ve dne, zvédá se často v noci, aby, co zmeškal, dohonil. Celé hodiny klečí tito ubožáci ve svých cárech v malé rákosím pokryté kapli Matky Boží před její sochou, a bez přestání prokluzují černými prsty zrnka růžencová a Zdrávas zaznívá opět a opět ze rtů jejich. Svatým růžencem přemohl kdysi svatý Dominik kacíře Albigenské; také zde ve střední Africe zvítězí a panovati bude Kristus modlitbou sv. růžence.«

Možná, že máš, milý čtenáři, růženců několik a všech nutně nepotřebuješ; nemohl bys jeden z nich darovati některému z ubohých černochů? Nevíš ani, jakou radost bys mu způsobil a snad větší ještě Královně sv. růžence...?

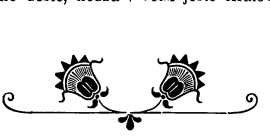

Různé zprávy a drobnosti.

Nedejme si našeho Ježíše nikým tupiti! O Bedřichu II., králi pruském, je obecně známo, že byl neznabohem, že však rád o náboženství rozmlouval, aby se mu posmíval. Jednou pozval hrdinného generála Ziethena ku dvorní tabuli. Generál se omluvil, že byl u svatého přijímání a že se toho dne všech světských radovánek zdržeti hodlá. Krátce po tom, když Bedřich generála uzřel, pravil k němu pichlavě: »Nu, jak pak Vám tělo a krev Páně chutnala?« Ziethen povstal a pokloniv se před králem pravil odhodlaně: »Vaše Veličenstvo ráčí věděti, že jsem byl vždy hotov život svůj za Vás a vlast položiti; a jest-li toho třeba a Vaše Veličenství poroučí, chci rád i hlavu svou k nohoum Vaší královské milosti položiti. Ale jest ještě někdo jiný nad námi, jenž větší jest nežli Vy i já a všichni lidé; jest to Ježíš, Spasitel světa, jenž za nás drahou krev svou proliti ráčil. Tohoto Ježíše nedám tupiti, neboť na něm spočívá moje víra a moje útěcha, moje naděje v životě i ve smrti. V síle této sv. víry zvítězilo Vaše vojsko. Jestliže podkopáte tuto víru, podkopáte i blaho státu. To jest nadevší pochybnost jisté. Ostatně jsem vždy k službám Vašeho Veličenstva.« Král povstal, a jsa patrně dojat, podal Ziethenovi ruku řka: »Už se to nestane. Šťastný Ziethene, kdybych i já měl takou víru jako Vy!« — Jen takých Ziethenů více, a to ve všech vrstvách společnosti lidské nahoře i dole, pak by všichni rouhači a posměvači musili umlknouti. Nedejme si svého Ježíše nikým tupiti!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Vroucí díky božskému Srdci Páně, Rodičce Boží a sv. Ignáci za pomoc a uzdravení. *Vojtěcha.*

Z farnosti Pozořické. Byla jsem před rokem těžce nemocná, chrlila jsem krev. Lékaři o mém uzdravení velice pochybovali — ano pravili, že mi není pomoci. Přítelkyně má poslala mi trochu lurdské vody a měla mně k tomu, abych konala pobožnost k Panně Marii lurdské a užívala lurdské vody. A hle! Krev přestala a já se tak dalece pozdravila, že jsem mohla pracovat. Avšak před půl rokem opět jsem znovu chrlila krev a tu mne přítelkyně má vybídla, abych s důvěrou prosila Pannu Marii a svatého Josefa a oni aby prosili nejsv. Srdce Páně za mne, je-li to vůle Boží, aby mně zdraví vráceno bylo, bych mohla své staré rodiče podporovat. Byla jsem vyslyšena. Pozdravila jsem se a nyní plním slib svůj a vzdávám vroucné díky nejsv. Srdci Páně, blahoslavené Panně Marii a sv. Josefu. Též má přítelkyně byla vyslyšena v jisté záležitosti a vzdává zároveň se mnou tisíceré díky božskému Srdci Páně. *F. Č.*

Nejsvětějšímu Srdci Páně a Panny Marie, svatému Josefu a svatému Janu Nepomuckému za obdržené mnohé milosti vroucně děkuje *Ludmila.*

Z Přerova. Vroucné díky vzdávám božskému Srdci Páně, že po vykonané pobožnosti k nejsv. Srdci Páně na přímluvu blahoslavené Panny Marie a svatého Josefa naši zuboženou rodinu z neblahých poměrů vytrhlo a nám slušné živnosti popřáti ráčilo. *Rodina S.*

Z K.... Jistá řeholnice vzdává Srdci Pána Ježíše díky nejvroucnější, že jí po vykonané pobožnosti devítidenní správné řeči uděliti ráčilo. *A. V.*

Z Brtnice. Plním tímto před 2 roky učiněný slib a vzdávám nejvřelejší díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii a svatému Josefu za vyslyšení prosby týkající se nemoci matky. Buďtež pochváleny a zvelebeny od nás na věky. *M. J. H.*

Od... Vzdávám srdečné díky svatému Josefu a sv. Antonínu Pad. za pozdravení mé z nemoci a za poskytnutou rychlou pomoc v jisté potřebě. Svatý Josefe, pomocniče ve všech našich potřebách oroduj za nás! *M. P.*

Pravý pokrok křesťanstvím.

(Hlavní úmysl.)

Pokrok, pokrok! volá se se všech stran, a naše ku konci chýlící se století jest dobou ustavičného pokroku ve všech směrech. Kdo nekráčí s pokrokem, platí za zpátečníka. Tak soudí lidé. Pokrok dle světa jest jiný a dle náboženství také jiný. Dle světa záleží pokrok v upírání Božství, v pohrdání svatým náboženstvím a vším, co svatého jest; toť má býti pravý pokrok. Dle naší svaté víry záleží pokrok v dosažení vznešeného cíle, jímž jest a bude ve všech směrech Bůh sám. A protože církev svatá za tímto cílem všecko své působení obrací a lidstvo za tímto jedině pravým cílem vede, jest vykřičena od nepřátel, že brání pokroku, že je zpátečnicí. Nuže vizme, je-li to pravda. Co dal ten nový pokrok bez Boha, co dal dobrého lidstvu? Osvítil snad rozum jeho? Ano, ale ke zlému. Pohnul snad vůlí lidí? Ano, ale k nešlechetnostem. Prospěl snad vůbec společnosti lidské? Ano, ale lidé v tom pokroku nejsou spokojeni a naříkají ustavičně. Novodobý pokrok nepřinesl lidu ani pokoje ani spokojenosti ani pravého štěstí. A co církev? Jest opravdu nepřítelkyní pokroku? Jest opravdu zpátečnicí? Církev svatá podporovala a podporuje dosud pokrok rozumový. Ovšem byli rozumní a moudří lidé na světě, na př. u Řeků a Římanův, ale to nedostačilo, protože neznali pravého Boha, nenalezli skutečnou pravdu. »Co jest pravda?« tázal se s potupou Pilát. Až Ježíš Kristus, světlo světa, přišel na tento svět, on osvítil rozum lidský, on zjevil pravdu, on založil církev, a tato církev jeho svaté učení, pravdu zjevenou neporušenou zachovává a lidem hlásá. Církev podporovala mudrctví, vědy ve všech oborech, jak v libomudrctví tak ve hvězdářství a v umění všelikém Všechny výzkumy s radostí vítala a vítá. Jak mnoho učinila církev pro vzdělání lidu! Ona založila školy farní, klášterní a biskupské, v nichž vyučovala se mládež jak co do rozumu tak i ve mravech. University děkují svůj původ církvi katolické. Největší učenci, hvězdáři, vynálezcové byli po většině kněží, sluhové církve. Církev je přítelkyní pokroku mravného, který záleží v tom, aby lidé jednání své uváděli v soulad se zákonem Božím. K tomu jest nezbytně potřebí, aby lidé zákon Boží znali. A tento zákon Boží hlásá církev ustavičně po všem světě a nabádá lid k plnění tohoto zákona. Lidé sami sobě ponecháni sotva by se řídili tímto zákonem, ale spíše zkaženou vůlí svou, každý by dělal, co by chtěl; to by byl pokrok! Církev tomu však chce jinak, člověk má plnit vůli Boží a ne svou; svou vůli má ve všem podrobit vůli Boží, tak uspořádají se mravy křesťana. Čím více plní člověk vůli Boží, tím mravnějším, tím dokonalejším se stává, až dosáhne svatosti, a to je pravý pokrok k jedinému, pravému cíli, k Bohu.

Církev má tak nejvíce zásluh co do pokroku socialního. Pokrok společenský záleží v tom, aby lidé pokojně a šťastně vedle sebe žili, pokud to na světě býti může. K tomu vede spravedlnost a láska. Každému má se státi po právu a právo má láskou býti posvěcováno. A lásky a práva starověk neznal, obé náleží křesťanství. Vzpomeňme jen na otroctví ve starověku tak rozšířené. Co byl

otrok? Pouhé zboží, s nímž majitel mohl dělat, co chtěl. Otroci byli úplně bez práva. A kde není křesťanství, tam všude nalézáme ukrutné otroctví. Křesťanství to bylo, které hned z počátku mírnilo otroctví a později docela je odstranilo. Papež Pius II. mohl zvolati: »Díky nebesům a svaté Stolici, jho otroctví nehanobí již žádného národu v Evropě!« Církev to byla, která ujala se ženy a vrátila jí rovné právo s mužem. Křesťanství vymanilo dle zásad Krista Pána pohlaví ženské z jařma a brzy bylo znáti osvobození toho. K jaké výši dospěla mravní povaha ženy! Kolik to žen ctí katolická církev jako svaté ženy! Libanius mohl udiven zvolati: »Jaké to ženy mají křesťané!«

Všimněme si katolických missií mezi pohany. Tu viděti patrný pokrok k lepšímu. Vírou svatou, naukou Krista Pána stávají se z divochů lidé řádní, mravní, zbožní a pracovití, jak důkazem toho nad jiné skvělým jsou Otcové Trapisté v Africe mezi Kaffry. Pomněme na spolek »Sv. dětství Ježíšova«, jenž ujímá se pohozených, opuštěných dítek, je zachraňuje, živí, cvičí, vychovává, aby se z nich stali hodní lidé, hodní křesťané. S vírou Kristovou přijímají divocí národové také pravou vzdělanost. Missionáři staví kostely, školy, nemocnice; učí lid na víru obrácený polní práci, řemeslům a jiným užitečným pracím.

Ohlédněme se kolem sebe a vizme ty dobročinné spolky a ústavy k podpoře chudých a nuzných! Vizme, kterak šlechetní dobrodincové šatí chudé dítky, jak krmí hladové, jak pečují o nemocné! A tomu všemu učí láska Boží. Co chudému se prokazuje, to stává se vše z čisté lásky k Bohu a pro Boha k bližnímu.

Proto jest a zůstane církev katolická hradbou pravé vzdělanosti, pravého pokroku, ona sama jest tím velikým pokrokem, který lidstvo učinilo. Kde by byla Evropa, kde celý svět bez křesťanství, bez víry v Ježíše Krista! Vpravdě křesťanství dalo a dává pravý základ k pravému pokroku, k dosažení jediného, pravého cíle — blaženosti u Boha.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pravý křesťanský pokrok v Ježíši Kristu a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš česko-slovanský! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Pokrok v Kristu Ježíši, Pánu našem.

Umysl v únoru: Svoboda vyučování.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 2.

Jedno Srdce, jedna láska, jeden Bůh! Viz tuto ránu v boku mém, v níž nyní i budoucně přebývati máš. Zde můžeš roucho nevinnosti, kterým ozdobena tvá duše, čisté zachovati. Nehledej leč Mne, nechceš-li moc Mou potupiti a Mne uraziti. Chci ti býti vším. (Pán k Markétě Alacoque.)

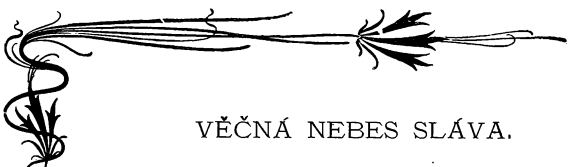

VĚČNÁ NEBES SLÁVA.

Věčná slávo věčných stanů,
Blahá čáko pozemšťanů,
Synu Boží věčný, Kriste,
Narozený z Panny čisté.

Podej nám své ruky, Pane,
Ať ta mysl střídma vstane,
Zaplápolá k chvále Boží,
Dlužné díky Bohu složí.

Dennice již na svět hlídá,
Záři slunka opovídá,
Noční temnost všady hyne,
Nechť zář svatá na nás plyne.

Panuj zář ta v mysli zjemna,
Vypuď vládu všeho temna,
Zachovávej v konec času
Duši prostu všeho kvasu.

Hledaná nechť přednĕ víra
Kořeny v nás rozprostírá,
Naděje se raduj stále,
Láska vždy víc miluj dále.

Fr. Sušil.

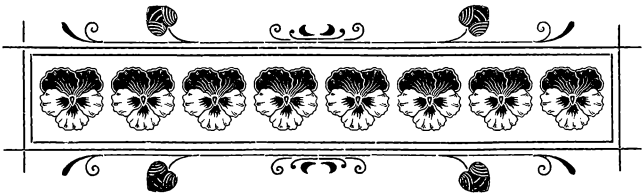

Nový kníže-arcibiskup pražský

Jeho Milost

Lev baron Skrbenský.

Na slavnost Zjevení Páně, 6. ledna, byla ve stoličním chrámu Páně sv. Václava v Olomouci významná a památná slavnost. Téhož dne byl nově zvolený kníže-arcibiskup pražský, Jeho Milost Lev baron Skrbenský, Moravan, posvěcen na arcibiskupa od Jeho Milosti nejdůst. p. knížete-arcibiskupa olomouckého Theodora. Významný to opravdu den; neboť na tutéž slavnost Zjevení Páně byli naši svatí apoštolové Cyrill a Methoděj od papeže Hadriana II. r. 869. na biskupy v Římě posvěceni. A v Olomouci od nástupce sv. Methoděje, Jeho Milosti nejd. p. knížete-arcibiskupa Theodora, posvěcen na biskupa nástupce sv. Vojtěcha nový kníže-arcibiskup pražský, Jeho Milost nejd. p. Lev svobodný pán Skrbenský z Hříště. Na hrobě sv. Methoděje, na posvátném Velehradě, po tři dni na modlitbách trvaje, připravoval se nový kníže-arcibiskup k posvátnému úkonu svěcení na biskupa. Kéž apoštolský duch sv. Methoděje jest povždy i Jeho duchem, kéž láska sv. Methoděje ke slovanskému rodu jest povždy i Jeho láskou k národu našemu, k zemi české, jejíž nejvyšším jest pastýřem!

Posvátné obřady započaly ve stoličním chrámu olomouckém o 9. hodině ranní. Jeho Milost nejd. p. kníže-arcibiskup pražský, Lev baron Skrbenský, dostavil se do chrámu v průvodu J. M. nejd. pp. biskupův Excellence Dra. Martina Říhy z Budějovic a světícího biskupa pražského, Msgra. Ferd. Kalouse. Nejdůstojnější světitel, Jeho Milost kníže-arcibiskup olomoucký Theodor, přijel ve zlatém šestispřežním voze. U brány chrámové očekáván byl nejd. pp. biskupy, nejd. věrnou kapitolou olomouckou, zástupci vždy věrné nejd. kapitoly pražské s veškerým duchovenstvem. Vykonav modlitbu před nejsv. Svátostí, usedl na trůně svém a oděl se rouchy bohoslužebnými, což učinili také ostatní nejd. pp. biskupové a assistenti. V presbytáři zaujali zatím čestná místa četní, vzácní hosté jak duchovního tak i světského stavu. Úkon posvěcení na biskupa započal tercí (třetí hodinkou z církevních modliteb), po níž sloužil nejd. pan světitel pontifikalní mši svatou, mezi níž svěcení se konalo. Jeho Milost nejd. p. kníže-arcibiskup pražský hluboce dojat a rozechvěn, složil přísahu věrnosti svaté Stolici papežské a přijal posvěcení na biskupa. Nejvznešenější okamžiky ve svěcení tomto jsou, kdy oba arcibiskupové, světitel i svěcený, přijímají z téhož Těla Páně a z téhož kalichu Krev Páně, a pak,

když nový arcibiskup poprvé uděluje velepastýřské požehnání a ve průvodě spolusvětících biskupů prochází chrámem, žehnaje klečícímu lidu a potom usedá za hlaholu Ambrosianského chvalozpěvu »Bože, chválíme Tebe« na trůně svého světitele. Slavnost svěcení dovršena byla, když novému knížeti-arcibiskupu odevzdáno bylo pallium, odznak arcibiskupské důstojnosti. Posvátné a velebné tyto obřady

Lev baron Skrbenský z Hříště.

skončily o 12. hodině v poledne. Duchovenstvo vyprovodilo nejd. pány biskupy, kteří všichni usednuvše ve zlatém voze arcibiskupském, odjeli do arcibiskupského paláce. Jeho Milost nejd. p. kníže-arcibiskup pražský, Lev, nedbaje únavy s milou laskavostí mu vrozenou přijímal hned po svěcení četná blahopřání od duchovních hodnostářův a zástupců jednotlivých kapitol, jakož i od světských zástupců vlády. My pak připojujeme své skromné přání, aby nejsv. Srdce Páně nového pana

arcibiskupa pražského sílilo v těžkém úřadě a v řízení stádce jemu svěřeného nejvyšším pastýřem dobrým. Nechť přímluva svatých patronů našich jest Mu mocnou ochranou a oporou na stolci sv. Vojtěcha v Praze!

Nový kníže-arcibiskup pražský, Lev svobodný pán Skrbenský z Hříště, jmenován byl 15. září 1899 Jeho c. k. apoštolským Veličenstvem arcibiskupem pražským. Narodil se roku 1863. na zámku v Hukovicích, v obci přifařené do Bartošovic u Příbora, kde tehdy sídleli jeho rodiče. Touha srdce jeho od mládí pudila ho ke studiím bohoslovným, které také vykonal a r. 1889. byl na kněze vysvěcen. Prvotiny své slavil v Dřevohosticích, kdež u všeho obyvatelstva těšil se upřímné lásce a úctě; zvláště chudině byl štědrým dobrodincem. Kooperatorem byl ustanoven nejprve v Dubě u Olomouce. V duchovní správě působil horlivě na kazatelně, ve zpovědnici i ve škole. Z Dubu poslán byl do Říma na vyšší studia. Byl kaplanem v Animě a dosáhnuv hodnosti doktora církevního práva, vrátil se zase do arcidiecese a ustanoven byl kaplanem v Ostrohu, kdež pobyl do r. 1894. v horlivé práci na vinici Páně. Počátkem r. 1894. stal se farářem v Melči u Opavy a dne 16. května 1896 zvolen jest od metropolitní kapitoly olomoucké nesídelním kanovníkem a proboštem kollegiatní kapitoly v Kroměříži. Roku 1899. jmenován byl od nejd. p. knížete-arcibiskupa Theodora diecesanním předsedou nepolitických spolků katolických v arcidiecesi olomoucké. Krátce před svým jmenováním knížetem-arcibiskupem pražským installován byl proboši Lev baron Skrbenský na sídelní kanonikát v Olomouci a přestěhoval se do Olomouce, odkud nyní se přestěhoval jako nový kníže-arcibiskup pražský do Prahy na osiřelý prestol sv. Vojtěcha. Všeobecně chválí se milá povaha nového arcipastýře, jeho zbožnost a horlivost v kněžském úřadě jakož i srdečnost a prostota v obcování.

My pak Moravané můžeme býti hrdými, že jeden ze synů Moravy povolán Prozřetelností Boží na osiřelou stolici arcibiskupství v Praze.

Jak se vlažní křesťané vymlouvají?

(K době svatopostní.)

Nadešla nám zase posvátná doba postní a s ní doba velikonoční. Ó jak děkovati máme milosrdnému Bohu našemu, že se nám dal doby této dožiti! Vždyť je to doba milosti, odpuštění, doba lásky Boží, kdy Hospodin pohlížeje na neskonalé zásluhy jednorozeného Syna svého Ježíše Krista, jichž si životem a smrtí svou dobyl, nám ubohým hříšníkům milostiv býti chce; chce smazati s duše naší všecku nečistotu hříchů, chce obléci ji v krásné roucho milosti posvěcující, chce nás zase přijati do počtu svých vyvolených. Proto otevírá církev svatá poklad, jenž Bohem jí svěřen, proto skrze svátost sv. pokání chce očistiti a s Bohem smířiti všecky dítky své. Je to krásná doba očisty, očisty všeobecné, abychom duši svou mohli Bohu představiti jako nevěstu krásnou, čistou a ozdobenou, tak jak si jí vydobyl Pán náš smrtí svou. Proto volá církev k nám: Tento je čas pokání; jděte do sebe, po-

znejte stav duše své, složte účty před Bohem ve sv. zpovědi, a smířeni jsouce kněžským rozhřešením přistupte ke stolu Beránka, ke sv. přijímání velikonočnímu, slavte hody se Spasitelem svým na zemi, aby připustil vás jednou k hodům svým na nebi!«

Církev naše, matka pečlivá a o spásu dítek svých starostlivá, volá, zapřísahá, ba mocí ji Bohem danou poroučí, avšak, bohužel, ne všichni slyší hlasu jejího; vlažnost dostoupila tak vysoko, že mnoho těch, kdož buď ani hlasu církve a příkazu jejího slyšeti nechtějí anebo hlas ten sice slyší, ale podle něho se neřídí. Aby pak svědomí své poněkud, byť jen na plano ukonejšili, vymlouvají se, jak jen možno, buď aby se vůbec sv. zpovědi vyhnuli anebo aby ji na delší dobu, co možno nejdéle, odložili. Ale jak se mýlí takoví křesťané, jak si s ohněm zahrávají, jak vlastní spásu svou v šanc vydávají, ukážeme v těchto řádcích.

Nejčastější výmluva těch, kdož neradi k správě Boží přistupují, zní: »Z čeho se mám zpovídati? Nemám těžkých hříchův a všední odpustí mi Bůh i tak.« Tak, tak! Nemáš se z čeho zpovídati? Tu bych zrovna myslel, že's učiněný anděl. A přece Pán náš pravil jednou, že člověk nehřeší denně jen sedmkrát, nýbrž sedmasedmdesátkrát, čímž chtěl říci, že velmi často hřešíváme. A tu se tě, milý brachu, táži: Kdo zná lépe nás, slabé lidi, Bůh anebo my? Vezmi na sebe bílé roucho a vlez do komína a potom řekni: Nač bych roucho své pral a čistil, vždyť jsem se nezamazal. Je to možné?

Nuže, zdaž není tento svět se všemi lákadly, pokušeními, zlým příkladem atd. takovým komínem, kde se dříve čistá duše naše pošpiní? A kdyby člověk i ze světa utekl, totiž na poušť se odebral a pro sebe žil, zdaž i tu jest jist před hříchem? Což nenosíme popudu ke hříchu v sobě? Není naše nezřízená žádostivost, následek to hříchu prvotného, pro nás dosti silným pokušením, kterému tak snadno a často podléháme? Tím spíše podléháme, čím jistějšími se býti myslíme? Ale hned se tě na něco optám. Jak pak to stojí s modlitbou? Dej pozor a projdi celý rok a uvažuj, jak jsi se modlil? Můžeš říci na své dobré svědomí, že vždy tak, jak jsi měl?

A dále zpytuj, co se týče bohoslužby, svěcení neděl a svátků, postův, almužny, spravedlnosti k jiným, čisté mysli, vlastních žádostí a přání, zpytuj slova pronesená, skutky dokonané, uvaž, cos dobrého měl činiti a neučinil. Zpytuj život svůj soukromý v domácnosti, veřejný ve světě, srovnej povinnosti stavu svého s jejich plněním a podobné. A potom přijď a řekni: Nemám, co bych si vyčítal, nevím, z čeho bych se zpovídal. Ale pak ti také řeknu do očí, žes pokrytec, a to ten pravý, neboť zamlčuješ a zatajuješ sám sobě i Bohu, bylo-li možno, svůj pravý duševní stav. Chodí-li kdo častěji ke správě Boží a pilně do chrámu Páně, modlí-li se zbožně a plní-li křesťanské své povinnosti jak k Bohu tak k bližnímu, o tom jsi hned s úsudkem hotov a říkáš mu »pokrytec«. Kde je však to pravé pokrytectví? Hledej je u sebe, neboť kdybys chtěl býti upřímným a dle pravdy mluvil, musil bys doznati, že i ty hříchy máš a že tedy ti třeba zpovědi.

O všech světcích víme, že rádi a často se zpovídávali, ba o některých, na př. o sv. Františku Xav. je známo, že denně se zpovídal a ulicemi chodil, aby zpovědníka zastihl.

A to byli světci, jichž ctnosti ani zdaleka nedostihujeme, a ty říkáš: »Nemám za rok, z čeho bych se zpovídal«? Proč pak se denně myješ? Nemyj se rok anebo 2—3 leta, učiníš to? Řekneš mi: »Nemyji se vždy proto, že právě špinavý

jsem, nýbrž abych špinavý nebyl, abych špíně tváři své předešel a tím čistější vzezření měl.« Tak tedy i kdyby pravdou bylo, že hříchu nemáš, je svatá zpověď dobrá, užitečná, nutná, abys v stavu takovém setrvati mohl. Neboť nehledíme-li milost Boží v sobě udržeti a rozmnožovati, ztrácíme ji každým okamžikem.

Rok je však dlouhý. Jak vystačíš s milostí Boží, když o příliv její se nestaráš? A to se jedině děje svatými svátostmi.

A konečně ti něco řeknu. Nejdeš-li ani jednou za rok ke svaté zpovědi a přece ještě se vymlouváš, že nemáš se z čeho zpovídati, tu ti do očí mohu říci, že lžeš a že aspoň jeden těžký hřích na duši máš. A víš, jaký? Církev mocí Boží poroučí pod těžkým hříchem aspoň jednou v roce se zpovídati; ty to neplníš. Co z toho následuje? Že těžce hřešíš.

A nyní slyš, co o tom soudí mužové svatí. Ó jak jsou tito přesvědčeni o nutnosti a potřebě svaté zpovědi, jak nepovažují sebe za čisté a svaté, nýbrž se vydávají za ubohé hříšníky! Spěli neunavně na cestě k dokonalosti křesťanské, vedli život tichý, přísný a svatý a přece neustali pokání činiti. Sv. Řehoř píše: »Čím světější jsi, tím vytrvalejší bude tvoje pokání.« A co se vypravuje v životopise sv. Františka z Assisi: »Po lesích a planinách chodil a všude naříkal nad hříchy svými; slzy ronil, bil se v prsa a v celi své volal k Bohu jako k svému soudci, tak že i bratří jeho často volání toto o milost a smilování slýchali.« A to jest onen František, jejž církev nazývá »Serafinským«, poněvadž svatostí svou a láskou k Bohu Serafinům andělům se rovnal. Ano, světci pokládali se za hříšné a rádi se zpovídali, proto je zdobila křesťanská ctnost pokora.

Co je to však u tebe, jenž nejsi světcem a zpovědi nemiluješ, co je to jiného nežli pýcha, duchovní pýcha, která tobě překáží pokořiti se před zástupcem Božím, která tobě překáží odhaliti nitro tvé a sama sebe souditi. Ano, pýcha zničila již mnohé, dej pozor, ať nezničí i tebe. Pomni jen na padlé anděle, kam je přivedla pýcha! A jak jest úlisná, jak hledí tebe upokojit, jak hledí svědomí tvé uspat, a to k tvé záhubě! Svatý Augustin praví: »Největší neštěstí pro zaslepené lidi záleží v tom, ztratí-li něco pozemského. Ztratí-li se někomu kůň, tu běží, hledá na všech stranách; ztratí-li ovci, nedá si pokoje, až ji najde. Ztratí-li však člověk Boha, tu jí, pije a jest klidným, jakoby se nic nestalo.« Ale jak hrozně nebezpečný je tento klid! Jak strašné bude jednou z něho vyburcování! Pohleď na Kalvarii, tam zříš Krista na kříži přibitého, ale tento ukřižovaný Syn Boží je tam zároveň i soudcem. Po obou stranách má hříšníky, jednomu dal milost, že se kál, druhého v pýše jeho a zpupnosti zavrhl.

A tak soudí Kristus až posud. Až posud je soudná jeho stolice obklíčena lidmi hříšnými, jedny z nich propouští omilostněné, druhé propouští bez odpuštění, neboť zloba pýchy zatvrdila srdce jejich. A stolicí touto je zpovědnice a místo Krista soudí zpovědník jménem i mocí jeho. Jen kdo se tak přísně před Bohem soudí jako kající lotr, ten dojde odpuštění, kdo však jen tak ledabylo a v samolásce soud nad sebou vynáší, ten ovšem ani ve zpovědnici nedojde milosti, tím méně mimo ni.

Proto pryč s takovou planou, lživou výmluvou: »Nemám, z čeho bych se zpovídal.« Jest nicotná, pyšná a nebezpečná. Církev volá k soudu pozemskému, abychom ušetřeni byli u soudu věčného. Použijme času a příležitosti a kajíce se upřímně z hříchů svých v tomto svatém čase, složme břímě jejich u nohou zpovědníka, abychom odešli posilněni

v dobrém, očištěni od hříchů, smířeni s Bohem jako jeho přátelé a vyvolení.

Nezatajujme si nikdy nebezpečného stavu duše své, aby o nás neplatila slova sv. Bernarda, jenž praví o zatvrzelém onom lotru na kříži: »Srdce jeho nebylo ani kajicností rozpoltěno ani láskou rozehřáto ani prosbami pohnuto. Zapomíná na svou minulost, nemá smyslu pro přítomnost a s lehkomyslností odevzdává se budoucnosti.«

Jak hrozný to stav! Od takového vysvoboď nás Pán!

Boh. Hendl.

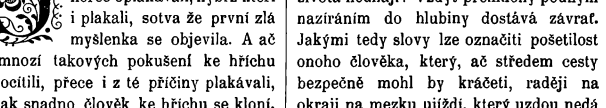

Ježíš Kristus, pravý lékař, hojí choroby duše.

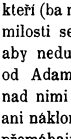

Jsouť přečetní světcové Boží, kteří nejenom všední hříchy hořce oplakávali, nýbrž kteří i plakali, sotva že první zlá myšlenka se objevila. A ač přemnozí takových pokušení ke hříchu nepocítili, přece i z té příčiny plakávali, že tak snadno člověk ke hříchu se kloní. A odtud ona neukojitelná touha v nitru jejich, jakou pociťovali, aby byli vysvobozeni ze žaláře této tělesnosti, kde člověk, byť i velikou obezřelostí slynul, jen s těží všedním hříchům se vyhýbá, a postrádá-li obezřetnosti, ve propast hříchů smrtelných klesá.

Hříchy naše jsou příčinou, že někteří (ba namnoze i takoví, kteří ve stavu milosti se nalézají) pramálo o to dbají, aby neduhy a mdloby, jež jsme zdědili od Adama, poznali; oni namnoze ani nad nimi nekvílí, jich se nestrachují, ba ani náklonnosti ke všedním hříchům nepřemáhají. Snadno se dávají ukonejšiti, že dosud žijí, ač k smrti nemají daleko. Pravda, že žijí, leč u velikém sebeklamu. Nepoznávají obyčejně choroby duchovní, a z neznalosti takové vyvírá smrtelný hřích, jímžto duše o pravý život bývá oloupena.

Kdož by nepolitoval chodce jdoucího cestou, na nížto po obou stranách zejí bezedné propasti, do nichž kdokoli spadne, života neuhájí? Vždyť přemnohý pouhým nazíráním do hlubiny dostává závrať. Jakými tedy slovy lze označiti pošetilost onoho člověka, který, ač středem cesty bezpečně mohl by kráčeti, raději na okraji na mezku ujíždí, který uzdou nedá se říditi a rozpustile sem tam odskakuje, než aby po obyčejné cestě mezka onoho upotřebil, ač ovšem i zde beze všeho nebezpečí není, ale přece jistěji k cíli svému dospěje.

Ó milý čtenáři, jak často i tobě něco podobného se přihodilo! Pozoroval jsi, že náruživosti tvé jako nezkrocený mezek sem tam tebou smýkají. Tys se zlobil tehdy, když bylo třeba tichost projeviti. Tys hořel nečistou žádostí, ač byl bys rád dosáhl ctnosti cudnosti a čistoty. Chceš-li tedy upřímně a opravdově lákání a nebezpečí ke hříchu ujíti, nepřibližuj se k němu přespříliš, protože smyslnost, jež ve člověku převládá, nezkroceně baží po trávě, která vedle cesty roste. A zpozoruje-li tato chtivost jenom něco málo trávy rostoucí na okraji cesty, tu nedá se držeti a úprkem k ní se požene, aby ji spásla a tím tebe, milý čtenáři, s tělem i duší do prohlubně těžkého

hříchu strhla. Kdož by se potuloval po břehu mořském, který v čas bouře neposkytuje ochrany, věda, že kolem břehu slídí mořští loupežníci, kteří v otroctví jímají onoho, jenž v udatném zápase jim odolati nemůže?

Ochranou a záštitou všech, kteří skutečně ochráněni býti chtějí, jest Pán náš Ježíš Kristus. Útočištěm, na němž Pán svých věrných hájí, jest ono místo, kde se přesvaté tělo Páně přechovává. Pán sám nazývá sebe městem hrazeným. Dle toho, jak někdo o to dbá a pečuje, aby s Pánem byl spojen, přebývá buď mimo zdi tohoto města nebo bydlí v středu města. V tomto městě nastává často tak tuhý a krutý zápas s nepřáteli, že tito nejednou i onoho, jenž v středu tohoto města bydlí a blízko samotného Krále dlí, vlekou přemoženého z města. Svědky jsou sv. apoštol Pavel, David, svědky jsou přemnozí svatí, kteří žili na poušti a kteří z chlumu svatosti upadli do hlubiny nepravosti. Některým z nich podal Pán pomocné ruky své nám k poučení, abychom ve hříchu nezoufali. Jiných však zanechal Pán soudem spravedlivým ve hlubinách hříchu, tak že trápí a mučí se věčnými mukami, abychom nedbalosti a lhostejnosti dali výhost.

Milý čtenáři, je-li ti lhostejno, kdykoli klesáš ve smrtelný hřích, pak běda, přeběda tobě! Máš-li váhu spolehlivou, na níž bys mohl tíži hříchu smrtelného vyvážiti a žádáš-li upřímně smrtelného hříchu se uchrániti, pak utíkej i před hříchem všedním, neboť všední hřích tak nešťastnou a ubohou duši lidskou činí, že rozumný člověk nikterak ke hříchu takovému nesvolí. A uvážíš-li nad to, že každý všední hřích je takřka stupněm, který vede ke hříchu smrtelnému, pak musí zbožný křesťan všemožně tohoto hříchu se chrániti.

Ty máš v nitru svém nejednu chorobu, ano choroby tyto jsou přečetné, a tu často se ti přihodí (užívám výroku sv. Cypriana), že opanuješ-li nad zlostí, pýcha se vzmůže, jestliže pýše odoláš, nečistota tě opanuje. A kdokoli mužně přečetným protivníkům chce odolati, bedlivě se musí míti na pozoru. A chce-li chorý ozdravěti, musí se podrobiti ošetřování a předpisům lékařovým, nesmí na lékaře a jeho předpisy broukati a nesmí lékaři dáti výhost potud, pokud úplného zdraví nenabyl. Uvaž, milý čtenáři, že Pán, který nad vlažností tvou se horší, zvláště pozoruje-li, že u vlažnosti na Pána svého úplně zapomínáš, ruku svou milostnou od tebe oddaluje, a že nad to vyplní se na tobě pohrůžka, jakou hrozí Pán v tajném zjevení, že tebe zavrhne, až i do hříchu smrtelného klesneš. Pán činí tak proto, by vlažný křesťan byv takto citelně poraněn a potrestán, z nebezpečného spánku se probudil, aby poznal nebezpečenství, v jakém se nalézal, aby poznal, že kráčel cestou nebezpečnou, cestou, která vede do věčné záhuby.

Jak máme si to vysvětliti? Po věcech časných a nestálých toužíváme touhou neodolatelnou. Tu vše nám pod rukama jenom kvete. A nesnadno bude nalézti někoho, kdož by vetchým a rozedraným pláštěm vzal zavděk, moha se přioditi pláštěm novým. Taktéž nebude lze najíti vinaře, který by spokojil se s nepatrným vinobraním, moha hojného vinobraní si opatřiti. Ovoce, jež požíváme, nesmí a nemá býti ani přezrálé ani nedozrálé, ač máme-li je s chutí požívati. Dopustil-li

se kuchař při vaření dosť malého poklesku, není-li pokrm úplně dle naší chutě, pak se nám tak protiví, že ho mnohdy nechceme ani požívati. Posluhování má dle přání našeho býti dvorné a způsobné, má býti rychlé. Může-li kdo ve zdraví život vezdejší tráviti, jistě se nespokojí s chorobou a nemocí.

Nuže, když tedy jsme při volbě dobrých věcí tak obezřetni a opatrni, neměli bychom také ve věcech vznešenějších býti mnohem opatrnější nespokojujíce se s malichernostmi? Ale obyčejně schraňujeme popel pouštějíce mouku do větru. Těm pak, kdož jenom po zemských věcech toužívají, zřídka tane na mysli touha po věcech nebeských. Písmo svaté přísně nás kárá, že ve věcech, po nichž bychom nenasytně toužiti měli, dáváme na jevo trestuhodné přesycení. Probíráme-li epištoly svatého apoštola Pavla, poznáme, jak důrazně nás napomíná, abychom všeho se zhostili, co by nám mohlo býti závadno, abychom chutě a ruče se pídili po klenotech nebeských, jichž nám Pán v milosti své přehojné uštědřiti chce. A taktéž nabádá nás tentýž apoštol, abychom nejenom cestu ctnosti nastoupili, nýbrž i ve ctnostech prospívali, abychom s bázní a třesením o svatost a spravedlnost se zasazovali.

Křesťan nesmí, jak už podotčeno, smrtelného hříchu se dopustiti, a chce-li smrtelnému hříchu ujíti, musí i před všedním hříchem se chrániti. A položen-li základ k budově duchovního života, pak nechť v důvěře v pomoc a přispění Boží buduje na tomto základě dále zlatem, stříbrem i drahokamy. Avšak nechť také, milostí Boží podporován, dbá o čistotu duše, ať jako vysoké cimbuří na této budově pne se k nebesům láska k Bohu, tak aby cestou Páně nekráčel líně a váhavě, nýbrž ať běží zraněn ostnem bázně nebo lásky, ať celým srdcem a vší jen možnou snahou kráčí cestou přikázaní Božích, aby takto dosáhl chlumu dokonalosti křesťanské neb alespoň všemožnou touhou po ní se snažil. Vždyť dle výroku sv. Bernarda nejenom kdož dosáhli tohoto chlumu, nýbrž i ti, kteří k němu teprve spěchají, jsou z počtu miláčků Božích.

Nejednu duši zbavil Pán péče o vezdejší a mimotné věci pouze a jedině z té příčiny, aby tím snažněji a ochotněji oddala se péči o věci nebeské, aby výš a výše v dokonalosti křesťanské a bohumilé prospívala. Pán ji sprostil kletby, již vyslovil nad pokolením Adamovým slovy: »V potu tváře jísti budeš chléb svůj.« Učinil tak proto, aby tím horlivěji obírala se spásou věčnou, aby tím horlivěji vykořeňovala bejlí hříchův a neřestí, aby zorána a rozbrázděna pluhem kříže Páně, přivinula se tím úžeji k Pánu, čím méně jí třeba dbáti o starosti a péče s výživou tělesnou nezbytně spojené. Pán chce a žádá toho snažně, aby duše tato jako úrodná niva přijímala símě pravdy Boží, aby zúrodněna semenem nebeským, ne obyčejným, nýbrž hojným obilím a plodem obohatila stodoly Hospodáře nebeského.

Vpravdě otcovské péče dostalo se nám, že Bůhčlověk Pán Ježíš nejenom pastýřem, nýbž i lékařem naším se stal. Tím chtěl Pán srdce naše posilniti v důvěře, že nemožno, abychom podlehli nějaké chorobě, pro nižto by nebeský lékař účinného léku nám byl neopatřil, pokud jenom lékem tímto nezhrdáme. Kdož může pochopiti onu právě nebeskou starost, s jakou Pán úřad dobrého pastýře zastával? Vždyť neustával kázati a napomínati, neustával chorých a nemocných uzdravovati, mrtvých křísiti, zarmoucených těšiti, hříšníků mile, vlídně a laskavě k sobě zváti. A chtěje dokázati, že celého člověka stvořil a že božské léky stačí k uzdravení veškerých chorob a neduhův,

ustanovil duši pokrm andělský, nezapomínaje ani tělu a potřebám jeho opatřiti hojnou měrou, čeho mu nezbytně třeba. Vždyť navštívil ovce své jako dobrý pastýř, jenž prodlévá uprostřed nich. Pán uzdravoval ovce chorobné, posiloval mdlé, ošetřoval zdravé, hledal zbloudilé, nesl zbloudilou ovečku na vlastních ramenou do ovčince nebeského. Pán nezapomněl na žádnou potřebu stádce svěřeného, kteréž mu »v den mrákoty a temnoty dědičného hříchu« nanejvýš třeba. Ano i k odčinění a odstranění smrtelných i všedních hříchů zřídil Pán účinných léků dostatek, pokud jenom hříšník po nich touží, utíkaje se k zřídlu svatého pokání.

(Ostatek příště.)

Z kroniky pronásledování církve v prvních třech stoletích.

Podává Bohumír Hendl.

Svatý mučeník Ignác, jehož památka na 1. února připadá, byl učeníkem svatého apoštola a evangelisty Jana, miláčka Páně, a od sv. Petra za biskupa antiochejského ustanoven. Za strašného pronásledování císařem Domitianem namáhal se svatý pastýř vší měrou, aby stádce své postem, modlitbou a svatým napomínáním k vytrvalosti a stálosti povzbuzoval, neboť ustavičně se obával, aby někteří v útrapách těchto si nezoufali a neodpadli. Jakmile vztek pronásledovatelů poněkud polevil, těšila se i církev antiochejská pokoji a klidu; jenom vrchní její pastýř, Ignác, truchlil, že on ušetřen byl a nemohl mučenictvím položiti život za Krista. Neboť v horlivosti své za to měl, že není dokonalým učenikem Páně ani že pravou lásku ke Kristu má, dokud nezpečetí vyznání své víry krví svou. Celé jeho srdce, celá jeho duše náležely církvi mu svěřené; byl zářnou pochodní mezi vyznavači Páně a proto také z řečí jeho, které k věřícím konával, sálala nadšenost a osvícení shůry. Láska jeho ke Kristu Pánu byla tak něžná, že se nazýval »Theoforus«, t. j. »nositelem Boha«, a to právem, neboť nosil Pána svého ustavičně v srdci svém.

Když byl biskupský svůj úřad po několik let co nejsvědomitěji konal, konečně nadešla i pro něho ona toužebně očekávaná chvíle, kdy nejvřelejší přání duše jeho mělo se vyplniti.

V 9. roce panování svého táhl totiž císař Traján proti nepokořeným Partům. Cesta vedla Antiochií. Této příležitosti použil svatý biskup Ignác a srdnatě, bez bázně vyznal i před obávaným císařem svatou víru svou. Nečinil tak ze všetečnosti, nýbrž z povinnosti, neboť nějaký čas před tím poručil Traján křesťany buď k odpadlictví přinutiti anebo je smrtí trestati. Tu chtěl Ignác stádci svému dáti příklad, kterak i v nebezpečí smrti křesťan víru svou srdnatě a veřejně vyznávati má. Jakmile svatý biskup před císaře předveden jest, tázal se ho tento: »Kdo jsi ty, zlý duchu, jenž našich příkazů nezachováváš a jiné naváděš, aby nám neposlušni byli a tak bídně zahynuli.« Svatý biskup odpovídá: »Nikdo, kdo Theofora zná, nejmenuje ho zlým duchem, neboť ďáblové klnou sluhům Božím. Jestli však mne zoveš zlým proti ďáblům, že jim hrozným jsem, tu ti dávám za pravdu,

neboť s Kristem, mým nebeským Králem, trhám jejich osidla.« Tu tázal se císař, kdo by ten Theoforus byl? Ignác vece: »Ten, jenž Krista v srdci svém nosí.« Na to podotkl Traján: »A myslíš snad, že i my nemáme v sobě duchovní bohy, kteří s námi proti nepřátelům bojují?« — »Mýlíš se, císaři«, odvětil svatý biskup, »Tvoje modly nejsou bohové. Jen jeden jest Bůh, který nebesa a zemi a vše, co v nich jest, stvořil; a jen jeden jest Kristus Ježíš, jednorozený to Syn Boží, v jehož slávu skrze milost jeho vejíti hodlám.« I tázal se císař: »Mluvíš to o onom za Piláta ukřižovaném?« — »Ano«, přitakal Ignác, »o tom, jenž hřích a jeho původce sám křižuje, jenž pokušitele vrhá k nohám těch, kteří Pána v srdci svém nosí.« — »Tak ty tedy nosíš Ukřižovaného v sobě?« vyzvídal císař dále. Tu s radostí odpovídal svatý biskup: »Stojí psáno: Budu v nich bydliti a choditi.« Po takové řeči zajisté již tušíme, jaký ortel císař nad svatým Ignácem vynesl. Ortel tento zněl: »Poručili jsme, aby Ignác, jenž praví, že Ukřižovaného v sobě nosí, do Říma byl odveden a tam lidu na podívanou litým šelmám na pospasy hozen byl.«

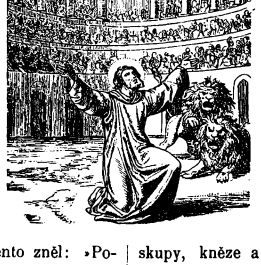

Jakmile svatý stařec ortel tento uslyšel, zvolal radostně: »Ó jak Tobě děkuji, Pane, že mne za hodna uznáváš Tobě celou svou lásku dokázati a že jako apoštol Pavel železnými řetězy okrášlen budu!« Ochotně podal ruce své pochopům k svázání, ano byl jim i při tom nápomocen. Po té modlil se za církev a stádce své, které milosti a milosrdenství Božímu doporoučel, a dal se pak odvésti, aby co nejdříve koruny mučenické dosáhl.

Z Antiochie byl veden do Seleucie a odtud po lodi do Smyrny dopraven. Na této cestě musil mnoho trpěti hrubostí svých krajanů, kteří radost z toho měli, mohouce bezbranného starce všemožně týrati. Svatý biskup však nedbal bolestí těchto, neboť s druhé strany dostávalo se mu nesčíslných důkazů lásky a úcty od věřících ve všech městech, kamkoli veden byl. Křesťané zasypávali ho všemi potřebami tělesnými, provázeli ho četným průvodem, prosili za jeho požehnání a přímluvu u Boha a s pozorností naslouchali jeho slovům, jimiž je k stálosti ve víře napomínal. Zářný jeho příklad působil na všecky blahodárně.

Jakmile došel Smyrny, dal se hned vésti k tamějšímu biskupu, Polykarpovi, s nímž byl učeníkem svatého Jana, miláčka Páně. S jakousi pýchou poukázal na své okovy a tvrdil, že nejvřelejším jeho přáním jest, aby co nejdříve roztrhán byl zuby divokých zvířat a tak se objeviti mohl před tváří Kristovou. Prosil Polykarpa i všecky biskupy, kněze a jáhny, kteří ho přišli pozdraviti, aby v tom smyslu se za něho k Spasiteli modliti neopomenuli. Jelikož se však dověděl, že křesťané římští vší silou chtějí ho od smrti zachrániti, zasmušil se velice řka, že ze samé lásky bránu mučenictví mu zavříti chtějí. I napsal církvi římské list, jenž se až posud zachoval a jenž jest důkazem jeho zbožnosti a lásky k Bohu, jeho radosti a plesání, s jakým šel pro Krista na smrt. I prosí v něm, ba zapřísahá spoluvěrce římské, aby ničeho nečinili na jeho obranu a záchranu, nýbrž dopřáli mu býti obětí za Krista a modlili se za jeho vytrvalost a stálost. Píše také, s jakou nedočkavostí očekává ta lítá zvířata, která ho roztrhati

mají: »Kéž by jen hodně hladová a lítá byla!« tak si přeje svatý biskup. Hle, jaká to odvaha, jaké to hrdinství! Jen pravá láska k Bohu může z člověka slabého takového hrdinu učiniti.

Po čem Ignác toužil, stalo se. Několik dní po listě tomto odveden jest do Říma. Cesta po moři byla zdlouhavá, namáhavá a pro takového vězně co nejvíce trapná.

Zpráva, že svatý biskup Ignác jako zajatec k smrti odsouzený do Říma přijde, dostala se tam ještě před jeho příchodem. Jakmile tedy loď dojela, přišlo mu mnoho křesťanů naproti, kteří hojné slzy prolévali dílem z radosti, dílem z bolesti. I přes jeho list usnesli se někteří svatého Ignáce přece před smrtí zachrániti, ale Duch sv. zjevil mu jejich úmysl. I pokročil k nim a domlouval jim tak důtklivě, prosil je tak něžně, aby se vůli Boží na odpor nestavěli, že konečně, ač s bolestí, od úmyslu svého upustili.

Potom pokynul, aby všichni klekli, a hlasitě prosil Syna Božího, aby ráčil církvi své pokoj dáti, pronásledování zastaviti a křesťanským bratřím, kteří ho přežijí, svou lásku uděliti.

Ještě ani modlitby své nedokončil a hle, již zde byli žoldnéři, kteří ho chvatně do velikého otevřeného divadla, cirkus zvaného, táhli. Byla to ohromná prostora kolkolem zvýšenými sedadly pro diváky obroubená. Na jedné straně nalézaly se ohromné klece železné, v nichž chováni byli lvi, levhardi, vlci a jiné divoké šelmy. Pohanský lid římský těšíval se velice na divadlo krvavé, kdy šelmy tyto nebohé křesťany trhaly a smrtily. I sv. Ignáci byla tato strašná smrt přisouzena. Aby zvířata s větším vztekem na obět se vrhla, nedáno jim po delší čas žádné potravy. Svatý Ignác stoje uprostřed a slyše bestie v klecích řváti, obrátil se s úsměvem k přítomným křesťanům a opakoval ještě jednou slova listu svého ze Smyrny k nim poslaného: »Zuby těchto lítých zvířat musejí mne rozemlíti, abych stal se čistým chlebem Ježíše Krista.«

Hned potom otevřeny jsou klece a lité šelmy vrhly se na bezbranného starce s takovým vztekem, že v krátkém čase úplně roztrhán jest. Hlad jejich byl tak veliký, že jenom největší kosti těla jeho zůstaly, ostatní vše zvířata sežrala. Tak došel svatý Ignác splnění přání svého, »aby našel hrob svůj v útrobách divokých zvířat«.

Přátelé jeho jsouce svědky tak hrozného mučenictví, vrátili se plačíce domů a setrvali po celou noc na modlitbách. Na kolenou klečíce, prosili Boha, aby jejich slabost posiloval a jim také oznámiti ráčil, zdali dobře učinili, že mučeníka před smrtí nezachránili. Téže noci zjevil se sv. Ignác některým z nich a děkuje jim, je objímal; jiní viděli ho, an se za ně modlí, opět jiní uzřeli ho potem skropeného, jakoby se vracel od těžké práce a s radostí před Boha vstupoval. Nyní viděli, že smrt mučeníka Ignáce jest Bohu milá a že došel koruny slávy věčné. Tak skonal svatý biskup Ignác, světlo křesťanstva, zářný drahokam v pokladnici svaté naší církve katolické.

Popsání tohoto umučení sv. Ignáce zachovalo se nám již z dob tehdejších; je to nejstarší vypsání smrti mučenické, které máme. Jako jednotlivým křesťanům, přátelům to umučených, tak záleželo i církvi celé proto na tom, věrohodné zprávy sbírati a k poučení a povzbuzení živých ve chrámech předčítati. K tomu konci byli ustanoveni církví římskou zvláštní muži, zvaní notáři, kteří zprávy tyto sbírali a sepisovali. Na východě obírali se prací touto nejvíce řečtí jáhnové. Tak povstaly »Skutky mučeníků«, spisy to věrohodné a dotvrzené o pronásledování křesťanův a mučenictví tolika vě-

řících. Bohužel, nezachovaly se nám spisy tyto úplně. Bouřemi časovými ztratilo se několik dílů z nich, o mučenictví svatého Ignáce však zachováno vše dopodrobna.

Kéž by křesťané doby naší větší záliby nalézali v četbě o tak krásných příkladech stálosti a hrdinnosti ve svaté víře! Oč že by víra tato tím dražší jim byla, oč že by s radostí ji vyznávali, oč že by hrdi na to byli, že náležejí k oné svaté církvi Páně, která okrášlena je tolika hrdinnými členy, která jediná je s to, aby nadchla člověka k takové oběti, k takovému sebezapírání, jemuž obdivu neodepře ani nejzarytější protivník.

Svatí naši mučeníci však volají k nám: »Nezapomínejte na slova Páně, nebojte se těch, kdož tělo zabíjejí, ale dus zabiti nemohou, ale spíše bojte se toho, jenž tělo i duši uvrci může do ohně pekelného. Proto bojte se hříchu, milujte Boha, milujte ctnost. Dosti pro to budete trpěti, trpte pro Krista rádi, abyste i bez krvavého mučenictví mohli dojíti tam, kam nás smrt krvavá dovedla.«

Ó kéž bychom více svaté naše mučeníky znali, je milovali, ctili, ve ctnostech jejich je následovali a také za přímluvu u Boha je prosili! Oni učí, oni těší, oni sílí nás v boji na tomto světě. Ó kéž nám i mocnou svou přímluvou u Boha vyprosí milost vytrvalosti, pokání a šťastné smrti, abychom s nimi se shledali u Pána!

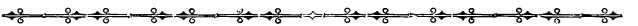

Té duše pokoj!

Ach, kde pokoj a mír duši hledat,
po němž sténá, po němž žalně touží,
po němž nikdy žíznit neustává,
po kterém jak odpočinku znavený se ohlíží,
kterého jak stinného chladu tento vyhledává,
ano slunce žhavé paprsky sem na něj sráží?

V jaké kráse příroda, svět tu někdy celý,
je však možno nádbou tou ji sytiti?
Co ideálů všakých v světě,
zdaž jeden však dovede srdce upokojiti,
zdaž nejsou všechny jako záře bludic,
za nimiž nejdříve možno s pravé cesty sejíti?

Snad tedy ono štěstí v bohatství,
snad urozenost, pocta srdce lidské blaží?
Proč však mnohý boháč myslí,
kdyby místo paláce měl onu malou chýši,
stojící tu osaměle, někde lesa na pokraji,
to že místo pro štěstí by bylo asi útulnější!

Proč by ale toužil po bohatství, jmění chudák,
Když by v nízké chatě dosti štěstí sídlilo?
Není-li již z toho znáti, tu i onde že ho není?
V umění a vědách není, co by duši stačilo,
ach, a kde snad jinde ještě?
Což v ničem toho štěstí by snad nebylo?

Než hle, tamto bytost tichá, mírné tváře,
u věku, kdy jiný oddává se zábavám a rozkoším,
dnem i nocí u trpících dlí, jich slzy stírá,
mládí, život věnuje svému Bohu, bližním.
Že by v této svaté duši ono štěstí nebylo,
jež údělem kdys větším ještě je — nemyslím, ne, nevěřím!

A. B.

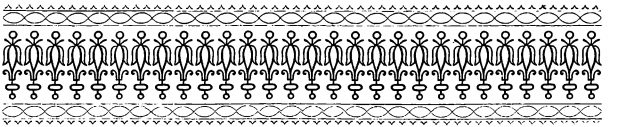

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal Jarolím Stanislav Pavlík. (Č. d.)

Píseň 17.

Emissiones tuae paradisus malorum punicorum cum pomorum fructibus.
(Cant. 4, 13.)

Viz, dcero má, to moje Srdce svaté,
jež nevýslovnou lásku v sobě hostí,
to lásku k tobě pro tvé velké ctnosti,
jež zdobí tebe v míře přebohaté.

Ty zahrada jsi rajská, plná květů,
v nichž myrrha, aloe a skořice
a jiných vonných bylin tisíce
mne vábí k sobě motýle jak v letu.

Tvá zahrada je plna vzácných stromů,
s nichž visí hrozny skutků bohatých,
jež ze zámyslů vzrostly přesvatých.

Ó jak je milo v takém srdci dlíti,
kde ctností perly nejdražší se třpytí
jak démant v slunečního světla lomu.

Píseň 18.

Fons hortorum, puteus aquarum viventium, quae fluunt impetu de Libano.
(Cant. 4, 15.)

Ó pojďte ke mně, kdo jste znaveni,
kdo pracně vzděláváte zemskou hroudu:
zde napijte se z vody živé proudu,
jenž v Srdci se mojím pramení.

Kdo ve mne věří, Utěšitel toho
svým darem sedmerým sám naplní.
a svatá milost v něm se rozvlní
jak velctok, jenž nese vody mnoho.

Když na kříži jsem za svět umíral,
ta voda spasná vytryskla z mé rány
a rozlila se proudem na vše strany.

Tu poklad vzácný všem se otvíral,
jejž před věky již byl jsem pro vás schoval —
mé Srdce, jež jsem za vás obětoval.

Píseň 19.

Surge Aquilo et veni Auster, perfla hortum meum, et fluant aromata illius.
(Cant. 4, 16.)

Přijď, svatý Duše, naplň srdce mé,
déšť májový v ně milostí svých vlej
a vánkem vlažným sad můj ovívej,
ať vonné kvítí v něm se růsti jme.

Ó duj jen, duj, ty vánku polední,
by v sadě mém se růže rozvily,
neb Ježíš vyvolenec přemilý
mne zasnoubil si — dívku poslední.

Já nejsem hodná milosti té, Pane,
bys v příbytek můj vešel jako host;
než snahou mou, by poskvrny byl prost.

Ó posilň mne v té snaze! Nedostatky
nech, Jesu, přehlédne tvůj pohled sladký —
a teď mi vítej, Srdce milované!

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Když jsem před lety poprvé na pevnině americké stanul, byl jsem velmi rozčilen, že noha moje po novém světě kráčí. Toto napjetí zdaleka nemohlo se rovnati nynějšímu, kdy k pobřeží syrskému jsem se blížil. Dosud bylo úplně tma a přece oko moje hledělo ustavičně ve směru naší jízdy. Na sto vzpomínek, z kterých některé až k mému nejútlejšímu mládí se odnášely, zaměstnávalo mého ducha. Jen temnota noční činila přirozenou záclonu pro Libanon, jinak byl již přede mnou, před zrakem mým Libanon, ta kolébka Jordanu a prastará vlast ctihodných cedrů libanských! Co jsou Alpy s celou svojí krásou oproti Libanonu, jenž žil již v dětské mysli mojí, vírou zušlechtěné.

A obrátil-li jsem zrak svůj něco na pravo, věděl jsem, tam že pobřeží staré Fenicie jest hledati, dřevní sláva měst Sidonu a Tyru vynořila se v duši mojí a ještě krok dále — a byl jsem v zemi svaté — v Jerusalemě a Betlemě, v Nazaretě a v Kafarnaum. Ó, závoji noci, cos přede mnou skrýval!

Konečně počala na východě temnota noční blednouti; zástup pasažerův patřil v napjatém očekávání v tom směru ku pobřeží. Ač jsme velmi napínali zrak, břehu dosud nemohli jsme spatřiti. »Břeh bude ještě asi daleko,« soudil jeden. — »Nu, vyčkejme jen!« těšil jej druh.

Konečně ukázala se jakási šedá, nejistých tvarův, ale mohutná massa, nad níž jitřenka ve slabém, vybledlém lesku se vznášela a jakýsi neurčitý, avšak blahý pocit projel naším tělem, ruce naše se pozdvihly a prsty mimoděk na hmotu onu ukazovaly.

Kola parníku v okamžiku onom jen hlemýžďovitě zdála se nám pracovati, my bychom byli raději na perutích orlích octli se již tam, kde pevninu jsme tušili. Mrákota noci víc a více prchá, červánky se ukazují, jež masse té různých makavějších tvarů uštědřují, Libanon se vynořuje se všemi svými svahy, stráněmi a údolími, nebo barví se růžově, karmínově a brzy všecko to utváří se v ohnivou oranžovou žluť. Již tu a onde spatřiti na pobřeží bílé stavení, vše dostává určitých tvarův a oko naše vesele těká z předmětu na předmět.

Jako zrcadlo lesklo se moře kol do kola a lehký větřík vánul příjemně po něm. Libanon vystupoval vždy velebněji a pod jeho nohama ležel první cíl cesty naší, syrské přístavní město Bairut. Již mohli jsme stožáry lodí v přístavu bairutském spatřiti a když právě to »Boží sluníčko za božským Libanonem« vycházelo a nám pozdrav svůj v cizí zemi svými prvními paprsky posílalo, bil můj puls velmi silno a dech můj šel z hluboka, z celých plic — však první pohled na minarety mešit, odkudž zlaté půlměsíce v paprscích slunce se leskly — vyléčil mě z enthusiasmu, nadšení moje se rázem

ztratilo a mimoděk vzpomenul jsem si na svůj sen v noci právě minulé, zábava moje se sličnou Řekyní v oranžovém loubí larnackém zatanula mi na mysli, viděl jsem spanilou dívku před sebou, jak varovně svoji krásnou ručku pozvédá a mě napomíná: »Nechoďte přes Libanon!«

Sotva loď naše zakotvila a již byla obklopena celým rojem malých pestrých lodic, z nichž jsem si jednu pro sebe a svá zavazadla najal, abych k zemi mohl přistáti. Velká skaliska, která v přístavišti byla rozmetána, nedovolila našemu parníku až k přístavnímu mostu se dostati a tak bylo cestujícím na těchto bárkách na zemi se dopraviti. Mnou najatá lodice nemohla však také až k samému břehu se dostati; z toho však nemusil jsem si mnoho dělati.

Jako smečka pobudův vrhl se celý zástup mezi sebou se svářících nosičův na moje zavazadla, aby je přes přístavní most přenesli a mně bylo co činiti, abych zůstal pánem nad svými věcmi a abych tomu zamezil, abych nebyl také sám od některého toho orientálního nosiče uchopen a na břeh vynesen. Jako mně, tak dělo se každému »Franku«, pod kterýmž jménem zde každý Evropan se rozumí.

Od obyčejných orientálův pokládá se každý evropský cestující za Krösa, jenž může ustavičně peníze plnýma rukama z oken vyhazovati. Ovšem zavinili to Evropané sami, ani často peníze mezi syny pusty zahazovali, aby si tak žertovné divadlo připravili, jak se ty veliké arabské děti mezi sebou perou, po zemi kutálejí a často pro piastr řádně si natlukou. Takový chuďas z pusty mnohdy dosud piastru neviděl a když Evropan je rozhazoval, myslel, že je má ve svojí vlasti na skladě a že mu o ně nejde.

Marně jsem se ohlížel po příteli, doktoru mediciny. Přece jsem jemu písemně oznámil, s kterou lodí přijedu a prosil jsem jej, aby mi přišel do přístavu naproti. Snad se opozdil, jak již to jeho povolání často s sebou přináší, a proto jsem se odhodlal, že nějakou čtvrthodinku naň ještě počkám. Zcela pohodlně dal jsem svoje zavazadla přes celní turecký úřad přenésti a tureckému celníku vtlačil jsem několik piastrův do ruky, při čemž tento chlapíček vzal na sebe velmi rozumnou tvářnost a vše prošlo, aniž by do útrob zavazadel kdo se byl podíval. Co se pasu týká, pomohly také malé mince; ne, že bych pasu nebyl měl, ale nechtěl jsem jej ukázati, any si jej turecké úřady rády ponechají a pak na patřičný konsulat odevzdají a to vše trvá často dlouho a málo kdy bývá beze zmatkův. Cesta, kterou zde jsem šel, cesta bakšišů, bývá rozhodně kratší a lepší.

Avšak přítel můj nijak a nijak se neukazoval. Ač jsem se po roky Amerikou loudal, rovněž i Egypt a celou severní Afriku prošel, cítil jsem se zde přece velmi jaksi osamocen a opuštěn. Bylo to snad i z toho, že jsem si svoje shledání s přítelem po celé svojí cestě maloval a obzvláště, když k Bairutu jsem dojížděl, ustavičně a s celou touhou naň jsem myslil. Onť byl arabštiny plně mocen, dlouhým svým pobytem v Bairutě i Damašku znal tam lidi i celou krajinu dokonale a uměl to, když toho potřeba žádala, v Araba a moslema se přestrojiti. Tím více tedy cítil jsem samotu, čím více bych byl jeho rady a vůdčí ruky potřeboval.

Chtě nechtě musil jsem sám svůj »vjezd« v město vykonati. Africké cesty moje přišly mi nyní vhod, aspoň tolik arabštiny jsem tam pochytil, kolik jsem nutně potřeboval a mohl jsem tedy postrádati dragomana a tak nepřijal jsem služeb těchto pánů, ač ostatních pěkněji oblečeni, dosti násilně se mi vnucovali. Jediný »hostinec«, který v tehdejším městě Bairutě, jež čítalo na 30 000 obyvatel,

existoval, nebyl nic pěknější, nežli obyčejná lokanda, nálevna, a vše, co v něm bylo lepšího, bylo již obsazeno tak, že se mi s prasprostým kumbálkem bylo spokojiti. Přece byl jsem však i tomu rád, aspoň jsem měl kde svoje zavazadla umístiti a »toaletu« si upraviti, abych se do města volně mohl vydati a po svém příteli pátrati, jehož adressu jsem měl.

Umístiv vhodně svoje zavazadla a cestovní přikrývky tak, abych svoji »světnici« přece jaksi v byt upravil, sestoupil jsem po schodech, spíše žebři podobných, dolů, kde se nálevna nacházela. Arabští sklepníci bídně vypadali a celá místnost byla ubohou. Měl jsem hlad a hlad jest dobrý kuchař a proto zatleskal jsem rukama, kterýmž znamením tam sklepníci se volají. Káva i pečivo bylo mizerné, ale jak řečeno, hlad jest dobrý kuchař.

Vstal jsem, abych si město prohlédl. Dojem učinilo na mě město Bairut přeskrovný. Zdálo se mi vše tak neúhledně jednotvárným a špinavým; příbytky plny nečistoty, jakož i ti, které na ulicích jsem potkával. Ani ta nejmenší okrasa na domech nebyla tu k spatření. Domy všecky stejně vysoké, s ploskými střechami, na straně k ulici téměř všecky bez oken, na nejvýše, že tu a onde dvě nebo tři díry k tomu zdály se poukazovati. K tomu jsou domy na straně průčelní všecky stejnou hnědožlutou barvou natřeny a tak jednotvárnost celého města tím více stupňují. Ulice jsou velmi úzké, má to býti jakási obrana proti úpalu slunečnímu, a mimo to jsou zpravidla vysoké domy každých třicet či čtyrycet kroků nad ulicí se klenoucími klenutími spolu spojeny. Ač bylo teprve 10 hodin ráno, panovalo v ulicích téměř nesnesitelné horko a odporný zápach a puch naplňoval ulice.

Žádné volné místečko nekynulo chodci po ulici; nutno všude v pravém toho slova smyslu prodírati se trpělivě, a trpělivosti na východě více potřeba, nežli kdekolvěk jinde, směsicí tureckých vojáků, Beduinův, Arabův a těch nejrozličnějších pronárodův.

Jakási změna a výměna mi nastala, když jsem se octl mezi bazary, kde výkladní obchody, namnoze i s patřičnými dílnami spojené, pohyblivý a čilý život orientální nejlépe znázorňují a podávají. Před každým moslemským obchodem, jenž na straně k ulici značnou prohlubeň má, nachází se mastaba, to jest sedadlo, kde obchodník svoje modlitby vykonává a kamž kolemjdoucí si usedá, kdykolvěk něco koupiti chce. Nemohl jsem si toho odepříti, abych se neposadil na mastabu trafikantovu, ač jsem měl ještě dosti velikou zásobu této ušlechtilé zeliny. Ale ten chlapina, se svými po ulici sem a tam těkajícími zraky, zdál se mi býti příliš interresantním, než abych jej tak prostě pominul. Sotva jsem si sedl na mastabu a již mi kávu přinášel, kterou jsem ovšem musel přijati. Na to podal mi dlouhou hadici, která byla připevněna k vodní dýmce, nargile, v níž perský tabák zažehl a spokojeně přikyvoval, když viděl, kterak tomu, i jako »Frank«, rozumím, abych vonný kouř perského tabáku dlouhými tahy do plíc vtahoval. Mužíček ten přeochotný dal se ihned do italštiny, byl však srdečně rád, když jsem mu rozhodně lepší arabštinou odpověděl. Bavili jsme se vším možným, jen ani slovo nebylo o tabáku a doutnících, což by se v první řadě bylo přece rozumělo. Že na tabák také dojde, to věděl přece můj horlitel, proto jsem tam usedl, a proto sám o tom nezačínal. O pohostinství nebylo zde žádné řeči, kupec dobře věděl, že mu tu kávu dobře zaplatím.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

III. Po bouři.

»Po bouři bývá zase jasno.« Přísloví to vyplnilo se i na křesťanech čínských. Pronásledování jich trvalo bezmála celá dvě léta a vyžádalo mnoho obětí na statcích i na životě čínských křesťanů. Čínská půda napojena zase krví mučeníků. Mezi nimi vynikli missionáři P. Chane[redacted] Viktorin Delbrouck, o jejichžto mučenické smrti v předešlém ročníku »Školy B. S. P.« bylo pojednáno. Pronásledování nyní přestalo; missionáři vracejí se zase na své stanice a rozptýlené stádce se zase shromažďuje. O nynějším stavu věcí došly nás dvě zprávy, jež s milými čtenáři tuto sdělujeme. První zpráva pochází od misionáře P. Fleuryho v provincii Sečuenu a zní takto:

Polovice missie Sečuenské je zpustošena, 30 křesťanů před mýma očima usmrceno, 1000 pohanů pravidelným vojskem utraceno, evropský missionář 200 dní od lupičů držán ve vazbě, dva domorodí kněží zabiti — to jsou zkrátka události, které se sběhly od posledního mého listu. Ovšem je tento poslední list trochu stár, neboť onen zajatec ve vazbě, o němž jsem se zmínil, jsem já sám. Tentokráte nebudu líčiti průběhu svého zajetí, ale učiním tak později; zatím spokojiž se, milý čtenáři, několika řádky, jež píšu v pohanské pagodě ta-tsimské. Ježto naše kostely a příbytky křesťanů leží ve ssutinách, bydlím tam, kde mohu, a nejraději rozbíjím svůj stan v pohanských chrámech, neboť tam jest pobyt nejbezpečnější. Podivno! Po těchže náměstích a tržištích, kde mne minulý září vzteklý křik a bohopusté vyhrůžky zuřivé, po krvi křesťanů prahnoucí luzy ohrožovaly, kráčím nyní v průvodě vojenských mandarinův a oddělení vojáků, jižto jsou mou čestnou stráží. Titéž hodnostáři, kteří tehdy mně ubohému zajatci spílali a nadávali, uvítali mne s veškerou okázalostí, jaké vyžaduje čínský mrav a zvyk, na př. ohňostrojem atd. a blahopřáli mi k mému osvobození. Vane nyní jiný vítr; zdá se, že zavládl obstojný mír a klid, ale na jak dlouho?

Naši ubozí křesťané ztratili všecko: obydlí, zásoby rýžové a náčiní; nezbylo jim nic. V osmi měsících bylo naší missii poskytnouti přístřeší a zaopatření 10.000 osobám. Jaký div, že všecky její prostředky jsou vyčerpány? Útěchou v neštěstí je podivuhodná trpělivost a statečnost našich křesťanův. Ani v dobu, kdy pronásledování bylo nejprudší, nebylo ani jednoho odpadlíka; radostně šli smrti vstříc. »Otče«, pravili mi, »my jsme spokojeni; jenom několik okamžikův a my jsme nahoře v nebi a budeme se za tebe modliti, aby tě Bůh ze zajetí vysvobodil.«

Druhá zpráva o nynějším stavu věcí

pochází od apoštolského prefekta v provincii Kvangtungu a týká se hlavně místa, kde předloni missionář P. Chanes byl zavražděn.

Povzbuzeni tím, že se jim zločin, t. j. vražda na nevinném mučeníku spáchaná podařila, usadily se lupičské čety v Paktonku a vycházely odtud na lup do celého okolí, nečiníce mezi pohany a křesťany bezmála žádného rozdílu. Konečně se vláda vzchopila. Generál Tang byl s 1500 muži poslán do Paktongu, aby zlosynům překazil řemeslo a vinníky potrestal. Lupiči nečekali však na příchod vojska, ale rozprchli se po horách. Generál Tang dal všecky osady, které se byly vzpoury nějak súčastnily, vojensky obsaditi. V některých, jako na př. ve Vongtongšongu, narazil na odpor. Žádal od obyvatelův, aby vydali tři hlavní vinníky a zaplatili 2000 piastrův odškodného. Avšak jeho vojáci byli uvítáni střelbou z ručnic. Tang dal přivézti čtyry malá Kruppova děla, nabíti a na městečko namířiti. Několik ran dobře mířených zapálilo osadu na všech stranách. Potom kázal 400—500 mužům, aby do městečka vtrhli. Obyvatelé pokusili se o odpor; čtyři vojáci padli a důstojník s červeným knoflíkem byl smrtelně raněn. Ale odpor byl brzy zlomen a za hodinu bylo městečko obráceno ve ssutiny. Asi 50 osob bylo zastřeleno a 23 zajatých dopraveno do Paktongu a tam bez okolků pověšeno. Vítězství vládního vojska nahnalo strachu celému okolí a generál byl pánem. Všichni vinníci snažili se vyhledati si bezpečný útulek a rozutekli se na všecky strany. Mezi nimi byl i paktongský starosta, jenž na vraždě P. Chanesa s tehdejším mandarinem měl přímou účast. Prchl do boncového kláštera asi 12 mil od Paktongu vzdáleného.

Po dva měsíce provozoval udatný generál v krajině pravou hrůzovládu. Obchod vázl, toliko obyvatelé pokojní a bezúhonní směli volně vycházeti a nikdo neodvážil se na křesťany sáhnouti. Zatím slídili vojáci ustavičně po vinnících. Nejhorší loupežná čeládka ukryla se v horách. Výprava do hor vyslaná zastihla pouze osm mužů, kteří se postavili na odpor. Jeden byl zabit, ostatní se vzdali. Na ostatní účastníky vzpoury podnikali vojáci pravé honby a každý den jednoho nebo dva z lupičů chytili. Žaláře paktongské se naplňovaly a podprefekt postaral se již, aby se vězňové nenudili. Každodenně kázal 10—15 lupičů pověsiti v rouchu Adamově ke stropu a strašnými rákoskami bíti. A když potom maso v cárech s těla viselo a krev tekla potokem, obrátil se mandarin k zevlujícím divákům a měl k nim kázaní o následcích nespořádaného života a o koncích, v jaké přivádí člověka nepravost. Přísnost mandarinova neminula se účinkem; diváci odcházeli od hrozného divadla přísahajíce u svých bohů, že budoucně budou opatrnější a křesťany nechají na pokoji.

Také podprefekt a mandarin, jižto na vraždě P. Chanesa nepřímo podíl měli, dostali svůj díl. Věda dobře, jaký trest ho očekává, chtěl se podprefekt v jakési pagodě oběsiti; ale provaz se přetrhl. Netroufaje si přežíti svého sesazení s úřadu mandarina, otrávil se. Mandarin Vong dostal rozkaz, aby se odebral do Kantonu a tam se zodpovídal. Nemaje k tomu odvahy, požil hrst lupenů jisté jedovaté rostliny a umřel takto smrtí života omrzelých bohatých Číňanů. Zatím co generál Tang v Paktongu provozoval hrůzovládu, poslali prefekt a podprefekt z Vaitšau na apošt. prefekta vyslance, aby zprostředkovali mír. Zavázali se všecko nahraditi a 80.000 piastrů zaplatiti odškodného. Když však nemohli summy sehnati, došel podprefekt k místokráli, jenž o smlouvě již věděl a všechno byl schválil, aby od něho peníze vypůjčil. Ale se špatnou se potázal. »Ty jsi zločin spáchal«, obořil se místokrál na prosebníka, »a proto zaplať sám!« A to řka, ukázal nebohému prefektovi dvéře.

Záležitost potom uvázla, až konečně francouzský konsul v Kantoně naléhal na vyřízení. Mandarini uvolili se učiniti všecko, prosili však za slevu bolestného. Posléze ujal se věci francouzský vyslanec v Pekingu a vyřídil ji ve prospěch missionářů. Zatím co se vyjednávalo, poslal apoštolský prefekt do Paktongu na místo zavražděného P. Chanesa nového missionáře, Laurenta jménem, s nímž činští úřadové na cestě nakládali slušně a přátelsky. Ale z Kantonu došlo najednou ohražení místokrále kantonského: před ukončenou při že nesmí žádný kněz na svou stanici, jinak že neručí za to, ne-

bude-li pokoj zase ohrožen. Apoštolský prefekt vyčkal tedy ještě nějaký čas a dosáhl konečně dovolení, nového missionáře ustanoviti.

Dále líčí zpráva missionářova nejistotu, jaká v poslední dobu v říši čínské zavládla. Tajné společnosti podrývají všude půdu, loupežnictva přese všecka přísná opatření přibývá denně. Na řece Perleťové prohánějí se lupičové říční. Za jasného dne byly jimi přepadeny dva anglické parníky a vydrancovány. Jaká teprv může býti jistota na džonkách, t. j. člunech? Není-li žádného lupu na vodě, přistanou lupiči ke břehu, přepadají vesnice, zastupují silnice a hrozí revolverem každému, kdy by se pokoušel o odpor, vracejí se s uloupenou kořistí na své bárky a plují dále. Nedávno plavil se missionář P. Fouquet na císařské džonce s mnohými jinými cestujícími. U města Sanvy, jež má asi 300.000 obyvatelů, na místě, kde veletok se súžuje, obklíčilo džonku z čista jasna asi 10 malých bárek. Ozbrojeni revolvery a noži vyskočili lupičové na palubu a pohrozili, že skolí každého, kdo by se jenom hnul. Nikdo ovšem neodvážil se postaviti se na odpor. Lupiči slíbili, že ponechají šatů všem, kdož se budou klidně chovati. Po té byli prozkoumáni a ohledáni všichni cestující, náklad a zavazadla; lotři pobrali, co se jim líbilo, a ti tam! Ukořistili tehdy na 10.000 piastrů. Na lodi odehrávaly se srdcelomné výjevy; vše naříkalo, plakalo a bědovalo; mezi jinými hořce naříkal zvláště mladý muž, jenž pozbyl svých 150 piastrů, jež si byl pracně vydělal a jimiž si chtěl zařiditi vlastní domácnost. Missionářovi P. Fouquetovi ukraden toliko deštník; ostatní jeho zavazadla zůstala nedotknuta. Darebáci nechtěli zajisté na cizozemci připáliti si prstů. Nápadno bylo, že kapitánovi džonky nebylo ukradeno ani za nehet; byl patrně s lupiči dorozuměn. Vůbec je ve východní části provincie nepořádek všeobecný. Celé vesnice bývají přepadány a vypalovány, ano loupežné čety odvažují se i na města. Jednou z hlavních příčin tohoto smutného stavu je všeobecný nedostatek a drahota potravin, zvláště rýže. Již třetí rok se neurodila. Zvýšený vývoz této nejhlavnější potraviny národu čínského a smělost evropských velmocí stále vzrůstající, které čínskou říši kus po kuse trhají, činí národ nespokojeným a svádí jej ku vzpouře proti vrchnostem.

IV. Potěšitelná zpráva z Ugandy.

Z města Biskry v severní části africké Sahary píše missijní sestra Marie Restituta:

Moji ctihodní představení oznámili mně před několika dny, že za měsíc s pěti spolusestrami v průvodě nejdůst. p. biskupa Streichera budu poslana do Ugandy. Nemohlo býti pro mne zprávy radostnější. Vždyť ona země jest vlastí černých mučeníkův a jako o závod spěchá do lůna církve katolické. Nověobrácených a křtěnců je tam na tisíce a s pomocí Boží budeme moci missionářům, jižto dosud sami na vinici Páně tam pracovali, práci ulehčiti. Podle zpráv »Bílých otců« horlivost nověobrácených křesťanů podobá se hrdinství prvních křesťanů. Dojímavá jest jejich úcta k Rodičce Boží; jí na počest ukládají si často nejpřísnější posty, zvláště běží-li o to, aby dobře obstáli při zkoušce, která jim křest svatý zajišťuje. Na důkaz tento případ:

Dobrá stařena, která již kolik let marně se byla snažila, aby se naučila katechismu, prosila úpěnlivě za sv. křest. Byla připuštěna ke zkoušce. Missionář ptá se jí: »Pověz mi, co pak je křest svatý?« — »Křest svatý, to jest voda, která umývá duši.« — »A co je svaté přijímání?« — »To je milý Pán Bůh, kterého jíme.« — »Co je svátost pokání?« »To jsou hříchy, které utikají.« — »Ale, milá ženo, ty z věrouky ničemu nerozumíš!« — »Zda z věrouky čemu rozumím čili nic, to nevím; to můžeš posouditi ty. Jsem stará žena a má hlava je na učení příliš tvrdá. Vím jenom jedno, že totiž nemám vroucnějšího přání, než abych se stala dítkem velkého Boha, jemuž ty se klaníš a jenž i mne stvořil. Rci mi, kdyby tak tvoje matka před tebou klečela a za svatý křest tě prosila, mohl bys jí ho odepříti?«

Prostá, ze srdce vycházející výmluvnost ubohé starochy zvítězila a za krátko nebylo nad ni šťastnějšího člověka na zemi.

Ovšem vyučování černochů děje se řečí jejich mateřskou, jejížto mluvnici

missionáři již byli sepsali. Ostatně mimo skutky duchovního milosrdenství jest Bílým otcům konati skutky i milosrdenství tělesného, neboť časté války a mnohá pronásledování doléhaly zvláště na křesťany, tak že často nemají ani toho nejpotřebnějšího.

Různé zprávy a drobnosti.

Zahájení Svatého roku v Římě. Dne 24. prosince o 11. hod. dopoledne konáno bylo ve velechrámu sv. Petra slavnostní zahájení »Svatého roku« skvělými obřady církevními, které v předsíni chrámu, nádherně vyzdobené, vykonal sám svatý Otec. Předsíň širšímu obecenstvu byla zavřena, měli však přístup četní pozvaní hosté, mezi nimi sbor diplomatický a římská šlechta. O půl 11. hod. přinesen sv. Otec, provázený celým svým dvorem, na nosítkách do síně sv. paramentů, nacházející se v I. patře ložií Rafaelových. V síni té shromážděni byli již všichni kardinálové, patriarchové, arcibiskupové, biskupové a ostatní hodnostáři dvoru papežského. Když přioděn byl sv. Otec papežským ornátem, odebral se, provázen jsa kardinály a celým dvorem, do kaple Sixtinské, kdež ho už očekávali zástupcové náboženských řádů, kněžstvo a římská bratrstva. Po krátké modlitbě před vystavenou nejsv. Svátostí zapěl sv. Otec »Veni creator Spiritus« a odebral se, provázen jsa zástupci náboženských řádů, kněžstvem, členy bratrstev, nesoucích hořící svíce, a svatým kolegiem po »schodech královských« do předsíně chrámu sv. Petra, špalírem, který tvořilo duchovenstvo. V sloupové síni chrámu postaven pro papeže trůn na straně »Svaté brány«. Zde uvítala sv. Otce vatikánská kapitola. Papež sedl na trůn, kdežto kardinálové a papežský dvůr zaujali místa vyhrazená. Na znamení, dané velikým zvonem chrámu Svatopetrského, zvedl se sv. Otec s trůnu a kráčel přímo k Svaté bráně, maje po každé straně dva kardinály a provázen jsa vrchním kardinálem poenitenciářem Serafinem Vannutellim, kterýž mu podal ozdobné zlaté kladivo, věnované italskými biskupy. Svatý Otec udeřil na to třikráte kladivem do »Svaté brány«, která již dříve byla prorážena, načež sv. Otec opět usedl na trůn. Mezi tím strhli »Sanpietrinové« (dělníci chrámu sv. Petra) »Svatou bránu«. Během těchto obřadů měl svatý Otec na hlavě mitru. Poenitenciáři basiliky umyli na to práh »Svaté brány« svěcenou vodou a sv. Otec zapěl žalm »Jubilate Deo«, kterýž byl opakován pěvci papežskými. Nyní poklekl sv. Otec drže v pravé ruce kříž a v levé svíci, na prahu »Svaté brány« zvedl se a vstoupil za zvuků písně »Te Deum« první do chrámu sv. Petra, sledován jsa kardinály a všemi pozvanými hosty. Té chvíle rozezvučely se všecky zvony římské. Před zlatým oltářem, jehož malbu provedl Michael Angelo, zastavil se sv. Otec a připustil dle starého zvyku strážce římských arcibratrstev k líbání noh, při čemž je krátce oslovil. Na to odebral se k oltáři nejsv. Svátosti, kdež se pomodlil, a dal se nésti na nosítkách k hlavnímu oltáři, kdež požehnal všem přítomným. U zlatého oltáře svlékl sv. Otec papežské roucho a vrátil se v 1 hodinu 14 minut kaplí nejsv. Svátosti do soukromých svých komnat. V okamžiku, kdy objevil se svatý Otec u hlavního chrámu, uvítalo jej obecenstvo jásotem. Během celých obřadů, majících ráz přísně církevní, panovalo však hluboké ticho. Svatý Otec byl zjevně uspokojen průběhem slavnosti. Hlas jeho zněl slaběji než jindy, do »Svaté brány« udeřil však velkou silou. Náměstí sv. Petra poskytovalo během slavnosti obraz velice malebný, sevřený čtvercem pěchoty a karabiníků. Obrovské bylo množství obecenstva, povozů, hodnostářů atd. Ve čtvrti »Borgo« četné budovy byly vyzdobeny prapory. Ve stejné době zahájil kardinál Satolli svatý rok ve chrámě sv. Jana v Lateraně, kardinál Vannutelli v basilice »Della Scta. Maria Maggiore« a kardinál

Oreglia ve chrámu Páně sv. Pavla. Všecky obřady vykonány dle téhož slavnostního ritu za obrovského účastenství obecenstva římského a cizích hostí.

Vzhůru do Říma! (Poutní vlak.) Oznamuje se z Brna: Ze všech národův a zemí chystají se letos poutní výpravy do věčného Říma, aby účastny byly na pokladech milostí duchovních, jež štědrou rukou svatý Otec Lev XIII. uděluje věřícím povoliv milostivé léto. Dá se tudíž očekávati, že ani katolický národ náš a katolická naše Morava nebude poslední a že také ona vyšle četné poutníky do Říma jak k vůli milostivému létu tak k vůli sv. Otci, jenž tolik dobrodiní a lásky národu našemu již prokázal. V Brně zahýváme se myšlenkou uspořádati letos z Moravy poutní vlak do Říma. Toutéž myšlenkou zabývají se také v Praze. K výpravě zvláštního poutního vlaku potřebí jest aspoň 500 účastníků. I žádáme snažně velebné duchovenstvo, aby myšlenku pouti římské podporovalo a věřící k pouti do Říma povzbudilo. Oznamujeme tedy všem našim milým čtenářům a čtenářkám tuto zprávu, abyste ji dále šířili. Což by nebylo možno, aby ze dvou milionů katolíků na Moravě nemohlo se 500 vydati na pout do Říma? Kdo by do Říma putovati mínil, ať se přihlásí ústně nebo písemně v redakci »Hlasu« v Brně. Kdyby nebyl dostatečný počet poutníků z Moravy, mohlo by se později vyjednávati o společné výpravě z Čech i z Moravy. Bližší zprávy a podmínky mohou ovšem býti sděleny teprve později. Prozatím třeba jest se hojně přihlašovati.

Vedle kaple.

Tak blízko Tebe! Dvéře jen, za nimi
svatostan,
ty dvéře nebrání, Tvé lásky van
překážek nezná hmoty, prostoru,
žel, pro mne posavad ta stává hráz,
však hledím tam a hledět musím zas,
to jak by sálal žár tam odtud v srdce
chlad,
a jak by rozplýval se nakupených mlh
před myslí mou obrovský val
a prchal před jasem,
jejž jata úžasem
má duše vnímá plna vděčnosti.
Ó věčnosti!
zde chápu tě a toužím dál
a dále z tajemna tam k jasu z temna mlh
za bránu — Východu — kde hmoty
obrozený řád
je tíhy viny prost, prost rozporu.
Tam v nadhvězdno,
tam v svatostan!

Augusta R.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Tábora. Plním tuto slib učiněný v nemoci své. Po devítidenní pobožnosti k božskému Srdci Páně byl jsem vyslyšen, jsem nyní zdráv a mohu opět pracovat. Pán Bůh budiž za to pochválen! Na důkaz vděčnosti chci život svůj polepšiti a stanu se členem třetího řádu svatého Františka. *J. Č.*

Z Troubek. Byl jsem stísněn jistou záležitostí, nevěda sobě rady. I umínil jsem si, jestliže věc k mému dobru se obrátí, že to uveřejním s poděkováním v časopise Vašem. I vzdávám za vyslyšení prosby božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie jakož i sv. Josefu nejvřelejší díky. *J.*

Od Terezína. Tisíceré díky vzdávám Pánu Ježíši, že na přímluvu Matky Boží jsem byla uzdravena po vykonané pouti do Boleslavi a na Sv. Horu. *Poutnice.*

Svoboda u vychování mládeže.

(Hlavní úmysl.)

Nešťastná revoluce francouzská před 100 lety nepřinesla nic dobrého ani Francii ani ostatním zemím v Evropě. Vypuklo vraždění napřed v Paříži a pak i v ostatních okresích ve Francii; odtud se ta zuřivá krvelačnost rozšířila dále, vzrostla až na válku, která pustošila bezmála celou Evropu. Důkazem toho jest válka tří císařův u Slavkova. V takové vřavě ovšem nemohlo se dařiti dobře ani rodinám ani výchovu dítek. Zákony, které svrhly Pána Boha samého s trůnu, nemohly jej trpěti ani ve škole ani v kostelích. Ale co jest lidstvo bez Pána Boha? Však to ukázaly pozdější doby, jak člověk bez Boha a bez víry v něho klesne hluboko. V této bouři povstávali opět mužové, kterým zůstala víra v srdcích a kteří útrpně patřili na tu spoustu hříchův a neřádův a hleděli, co mohli, napravit. Domáhali se zase pomocí vlivu církve katolické lepších zákonů, služeb Božích a křesťanského výchovu dítek. Proto jak jen poměry dovolily, hned zřizovány školy náboženské, jiné pak odevzdány do rukou duchovních kongregací, tak že konečně v letech padesátých již se mohlo v lepší budoucnost doufati. Řeholníci a řeholnice ujali se výchovu mládeže s celým srdcem a bylo brzy pozorovat, jak krásně vzkvétají tyto školy v ochraně církve svaté. I mnozí jinak zarytí republikáni dávali dítky své do škol duchovních, aby zabezpečili jim lepší, zbožný a mravný výchov. Sami tedy uznávali, že lepší jsou školy náboženské než státní beznáboženské. Tak to trvalo asi 50 let. Za těch 50 let se Francie takřka obnovila. Ale zlý duch nepřestal podněcovati nakvašenou mysl mnohých, kteří beztoho nepřáli nikdy církvi, tím méně jejím ústavům a školám. A tím způsobem se stalo, že zloba opět zvítězila a nastal nový boj proti církvi. Školy řeholníkům a řeholnicím berou, vydírají dítky z náručí církve katolické, jako to druhdy učinili katané v Betlemě, berouce pacholátka z náručí plačících matek, aby je povraždili. Školy zase dostávají se do rukou světských namnoze učitelů nevěrců. Tak odplácejí vděční Francouzi 50letou horlivou činnost duchovních řeholí ve výchovu mládeže. Bůh dá, že zase poznají cenu svatého náboženství a opět budou volati kněze zpět, aby znova začali vychovávat dítky dle sv. náboženství. Francouzi musejí mít co chvíle nějakou změnu.

Poohlédněme se také u nás po školách našich a nebudeme našim poměrům školským blahořečit. Nářek je všeobecný, že mládež pustne. Není toho vinna vždycky škola, ale také rodina a společnost vůbec. Všeho toho však příčinou jsou liberalní zákony, které svaté náboženství jen tak trochu trpí ve školách

obecných, středních, ale dále ne. Každé vyznání jiné smí si míti své náboženské školy, židé, evangelíci a třebas i Hottentoti, jen katolíci ne. Kde je ta svoboda u vyučování a výchovu dítek? Ve školách našich jest náboženství sníženo na obyčejný předmět, jemuž se musí vyučovat jen jisté hodiny. V ostatních hodinách není o náboženství zmínky, poněvadž učebnice nejsou sestaveny dle ducha křesťanství našeho. Jest dobrá vůle učitele katolického, když i v jiných hodinách při jiných předmětech připomíná sv. náboženství a dítky sobě svěřené nábožensky-mravně vychovává. Ale kolik je takových hodných a horlivých učitelů! Mnozí by rádi tak činili, ale bojí se zákona a paragrafů Jiní opět, kteří veřejně své katolické přesvědčení vyznávají ve škole i v životě bývají od svých kolegů vysmáni a na pranýř hanby stavěni jako tmáři a zpátečníci! Kde je ta svoboda církve u vyučování a výchovu mládeže, které se druhdy těšívala a které jí nynější zákony upírají? Svobodu chceme! Ať si židé cvičí své dítky podle svého náboženství, evangelíci též podle svého, ale my katolíci ať máme také právo podle našeho sv. náboženství cvičiti a vychovávati mládež. Toho žádame a žádati budeme vždycky. Křesťanské školy, katolické učitele a v duchu katolického náboženství sestavené učebné knihy. Od vydání liberalních zákonů školních nastala sice změna malá školní novellou, ale což je to! My chceme celou školu míti a nikoliv jen z části. Co to pomůže, když katecheta sebe horlivěji pracuje a pak práce jeho s jiné strany se ničí! My chceme náboženskou školu obecnou, střední a také vysoké učení ať jest naše! Právě proto, že na vysokých školách, kromě bohosloví. se náboženství nevyučuje, vychází z vysokých škol tolik nevěrcův a neznabohů, kteří svou ne ěru anebo lhostejnost u víře v oboru působení svého šíří bez všelikého trestu. Ó vraťme školy Kristu Pánu! U jeho nejsv. Srdce nejlépe svědčí naší mládeži a všem lidem! Onť, věčná Pravda, pravil: »Počátek moudrosti jest bázeň Boží.« Prosme tedy Pána, aby milostí svou působil v srdcích rozhodujících kruhův, a dána byla nám pravá svoboda u vyučování a výchovu naší katolické mládeže!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za svobodu ve křesťanském vyučování mládeže a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastříž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se a žádati svobodu ve křesťanském vyučování mládeže.

Úmysl v březnu: Mezinárodní poutě do Paray-le-Monial roku 1900.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 3.

Srdce našeho božského Spasitele jest to, jemuž máme děkovati za všechny milosti nám propůjčené, najmě za vykoupení, za pravou víru a za odpuštění hříchů. (Sv. Alfons Lig.)

Na památku utrpení Páně.

Bolů vichor Pánem zmítá.
Pokuta Ho stíhá lítá,
Co kde v světě stává bolů,
Na svém kříži snáší spolu.

Kruté hřeby v kruté muce
Zkrvavují nohy, ruce,
Tělo, tvář a hruď a boky
Oplývají krve toky.

Pláče, prosí a mra volá:
Ach, jak Máť to snášet zdolá!
Věčný Synu, smutná Máti,
Nechť bol naše ňádra schvátí!

Hora, hrob a skála puká,
Celý svět s ním cítí muka;
Pole, moře, proud se střásá,
Opona se v půli drásá.

Slunko, luna, hvězdy kvílí,
Nebes, země pláčí díly;
Muži, ženy, panny, děti,
počněte též žalostněti.

Podle kříže stůjte v žele,
Mažte nohy Spasitele,
Pláčem myjte, třete vlasy,
Líbejte je všemi časy.

Žertvo, jenžto láskou dýmáš,
Jenžto světa hříchy snímáš!
Stíráš krví naše viny,
A z náš činíš Boží syny.

Buď nám mírem, žitím, splatou,
Radostí buď, Kriste, svatou,
Světlem, vůdcem buď nám v cestě,
Korunou, mzdou v nebes městě.

Fr. Sušil.

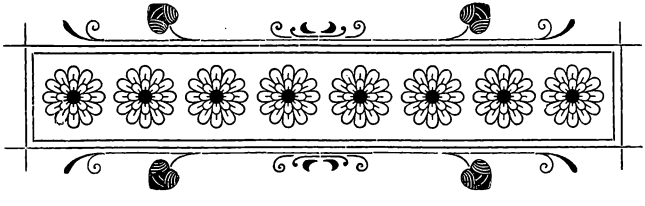

Jak byla otevřena Svatá brána na začátku milostivého léta.

Pozdvihněte, knížata, bran svých, vyzdvihněte se, brány věčné, ať může vejíti Král slávy! *(Žalm 23, 7.)*

Byla to krásná slavnost, jakou jsme nový rok letos započali a zasvětili. Bylo to poprvé v našem životě, a u leckterého naposledy. Hodina neobyčejná, hodina půlnoční, svolala věřící do chrámu Páně, a jak se ukázalo, v počtu přehojném; zástupové se přivalili a vyplnili stánek Boží až na místo nejposlednější. V tu chvíli, kdy synové tohoto světa prý vítali a slavili, jak se rádo předstírá, rok nový, věrné dítky církve poslušny jsouce hlasu velepastýřova, přichvátaly sem v ozdobenou svatyni, aby svatě započaly tento nový rok jubilejní. A vida ty zástupy v půlnoční chvíli člověk se mimoděk zamyslil, a před zrakem duševním se rozvinul obraz podobný, neméně památný, nás povzbuzující — radostný i žalostný... Tak sama sebou se vtírala vzpomínka na první tři století křesťanské, když pronásledované ovečky Kristovy se též scházívaly za noci na služby Boží, než nikoli v okrášlených kathedrálách, zářících oslňujícím jasem nesčetných světel, nýbrž jako vyvrhel člověčenstva v chodbách podzemních, temných, dusných — v těch pověstných, statisíci světců proslavených katakombách... Však město Řím je každému poutníku ukazuje a do nich vítá. Řím! Ó vpravdě město věčně památné, město královské, město svaté, již v základech, hluboko pod zemí posvěcené krví tolika mučeníků! A z tohoto věčného města ozval se hlas Otce křesťanstva — stařičký Lev XIII. ohlásil rok letoší za rok svatý, jubilejní, oznámil léto milostivé, a zve všecky své milé dítky, nás katolické křesťany, do Říma na pout, všecky by rád spatřil, pohledem na nás se potěšil, a dada nám své otcovské, apoštolské požehnání, všecky na nové boje posilnil a povzbudil a pod praporem sv. kříže nových nám zajistil vítězství. Že pak nám té vzácné milosti sotva bude dopřáno, zaputujeme aspoň v duchu do města věčného. Není sice možná všecky letoší slavnosti římské vykládati, všechny skvostné a drahocenné památky popisovati, ale jednu slavnost bychom si přece mohli hluboko do paměti vštípiti. Není ani letoší, udála se už loňského roku, a přece je pro letošek památnou a významnou: jakým způsobem bylo ohlášeno jubilejní léto; svatý Otec Lev XIII. sám vykonal tuto inauguraci, on sám tento svatý, jubilejní rok vyhlásil a započal, bylatě jím otevřena Svatá brána, »porta sancta« jak se jí říká, v basilice svatého Petra. Slavnostní obřady ty, jimiž Svatá brána kostela Svatopetrského byla otevřena, jsou tak vznešeny, úchvatny a významny, že se jimi jakoby názorně naznačuje, proč bylo ohlášeno jubileum letoší, a zároveň dává na rozum, co činiti, aby rok tento nám byl vskutku svatým, právě jubilejním.

I.

Bylo to dne 24. prosince, na štědrý den roku minulého, o 11. hodině dopolední, kdy Svatá brána Svatopetrského chrámu byla otevřena. O půl jedenácté hodině odebral se ze svých pokojů, nesen jsa jako obyčejně na nosítkách zvlášť na to upravených (sedia gestatoria) do sálu, jenž sluje paramentní, kdež ho očekávali kardinálové, patriarchové, arcibiskupové a jiní církevní hodnostáři papežského dvora. Přioděv se papežskými rouchy, odebral se s celým průvodem do kaple Sixtinské, kde již se shromáždili zástupcové řádů, kněží římských a bratrstev. Pomodliv se maličko před vystavenou nejsv. Svátostí oltářní, papež zanotil hymnus k Duchu sv »Veni Creator Spiritus« a odešel v průvodě všech shromážděných do předsíně basiliky Spatopetrské. Tu v předsíni sv. Otci byl postaven papežský trůn, na němž se ihned usadil, mezi tím co i kardinálové a ostatní hodnostáři zaujali místa.

Tu zazněl veliký zvon Svatopetrský. Svatý Otec povstal a kráčel zpříma ke svaté bráně, s ním po boku kardinálové, na pravo dva a na levo dva, a za ním kardinál Vanutelli, jenž papeži podal zlaté, umělecky zhotovené kladívko, dar italských biskupů. Sv. Otec třikráte zatloukl na svatou bránu, provázeje každý úder slovy ne méně zlatými: »Aperite mihi portas justitiae« (Otevřte mi brány spravedlnosti [věčné]), »Jubilate Deo omnes terrae« (Oslavujte Boha všechny země), »Jesus Christus, Deus Homo, vivit, regnat, imperat« (Ježíš Kristus, Bůh a Člověk, žije, vládne, kraluje). Potom se sv. Otec usadil opět na trůně. Mezitím dělníci bránu rozbourali — byla již dříve prolomena — a zdivo odstranili. Na to umyty práh a pilíře svěcenou vodou, při čemž papež zanotil žalm »Jubilate

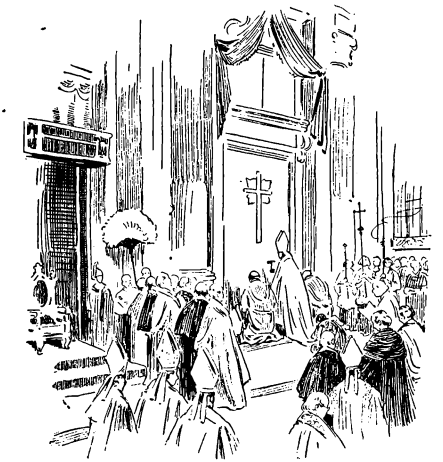

Deo« a zpěváci papežští jej zpívali. Posléze sv. Otec, v pravici kříž, v levici rozžatou posvěcenou voskovici, poklekl na prahu svaté brány, a tu zaznělo jásavé »Te Deum«.

Pak svatý Otec vstoupil do chrámu první, za ním kardinálové a ostatní pozvaní hosté. Tu chvíly zahlaholily všecky zvony římské, a basilika, až posud prázdná, otevřena i věřícím. U postranního oltáře »strážci« arcibratrstev směli sv. Otci holdovati, při čemž papež stručně promluvil o tom, co obřady právě vykonané znamenají. Pomodliv se maličko u jiného oltáře, sv. Otec odebral se v čele kardinálů k oltáři hlavnímu, odkudž všem přítomným udělil slavnostně apoštolské požehnání s plnomocnými odpustky. Odloživ konečně papežská roucha, vrátil se o $^1/_4$2 do svých pokojů.

Všechny zprávy souhlasily, že onen trojí úder kladívkem na svatou bránu byl neobyčejně silný a pádný, ač svatý Otec má již plných 90 let!

Toť stručný obraz toho, co se na štědrý den v Římě událo. Tak bylo milostivé léto započato. Nuže, co znamenají ty obřady? Nač to všecko? Proč začato milostivé léto právě takto?

II.

»Pozdvihněte, knížata, bran svých, vyzdvihněte se brány věčné, ať může vejíti Král slávy«, tak církev pěje rok co rok na památku, že před 19 sty lety věčný Král, Syn Boží, sestoupil na zemi otevřít bran věčných lidstvu zbloudilému, tedy i nám, ale jen za tou podmínkou, že i my jemu otevřeme srdce svá. Ona Svatá brána jest jedním z patero vchodů do basiliky Svatopetrské, připomínajíc takto patero církevních přikázaní, jest viditelným znamením, obrazem brány nebeské, vedoucí na Sion věčný! Otec křesťanstva, maje moc svazovací a rozvazovací, stál před branou touto na štědrý den, o Vánocích, kdy příchod Krista Pána lidem byl zvěstován, stál před branou, jež vede do mateřského chrámu všeho křesťanstva, aby trojnásobným zlatého kladiva úderem její veřeje prorazil a milostivé léto ohlásil.

Než nač toto ohlašování? Letoší rok, tisící devátistý, což má co zvláštního, pamětihodného, aby byl prohlášen za svatý? Vždyť jsme ho ani posud neprožili a již se o něm vykládá, že jest jubilejní, milostivý, svatý — tak památný. Nač to?

Před velkými církevními svátky předchází den přípravní, vigilie, obyčejně zároveň bývá půst. Před svátkem »Narození Páně« je štědrý den, před sv. Duchem sobota jest den postní, před Velikonocí poslední tři dni pašijové. Ba celý advent jest přípravou na Boží hod vánoční, a 40denní půst na Boží hod velkonoční. Takovou vigilijí budiž i letoší rok, jenž jest posledním ze století 19., budiž přípravou století nového, dvacátého, v němž všichni umřeme a před stolicí Páně staneme, budiž tedy důstojnou přípravou na vlastní náš vznešený cíl, na život věčný. Velkou vigilijí budiž letošek, a jako vigiliji, čas kajícný, jest nám jej prožíti. Jestiť vlastně všecek život pouhou přípravou, vigilií, na věčné jubileum, jehož ozvěnou hřímají prostory nebeské. A když všecek život má býti zasvěcen tomu velikému účelu, tedy zvlášť letos se naň připravujme, tážíce se sami sebe: Jaký jest můj dosavadní život? Mohu jej nazvati důstojnou přípravou na blaženost nebeskou? Co jsem zameškal? V čem se polepšiti? Takové asi otázky se vtírají duši, rok tento musíme učiniti svatým, sebe letos posvětiti pravým pokáním — toť účel, za kterým letoší rok prohlášen létem jubilejním, milostivým, svatým. — A jak významnými, opravdu úchvatnými obřady se to dálo!

Již ten úder kladiva jak mocně buší na srdce! Rok co rok zdvihá církev

zlaté kladivo, svaté evangelium a slovo Boží, a rány jeho perlíkem ocelovým dopadají na srdce nad tuto ocel tvrdší — už plných 19 set let! Nejstarostlivější tato máti jak vroucně, jak důtklivě napomíná dítky své počátkem adventu: »Hodina jest, abychom již ze sna povstali! Noc přešla, den pak se přiblížil. Odvrzmež tedy skutky temnosti a oblečme se v odění světla: jako ve dne poctivě choďme, ne v hodování a opilství, ne ve smilstvích a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, ale oblecte se v Pána Ježíše Krista.« (Řím 13.) Staletí, tisíciletí minula a posud jsou pravdivými prosby apoštolů, nářky a výhrůžky proroků, jak je slýcháváme začátkem postu, na popeleční středu: »Obraťte se ke mně (praví Hospodin) s celým srdcem svým, s postem a s pláčem a s kvílením. A roztrhněte srdce svá, a ne roucha svá, a obraťte se k Hospodinu, Bohu svému: neboť dobrotivý jest, trpělivý a mnohého milosrdenství. Zasvěťte půst, shromažděte lid, zasvěťte obec, sebeřte starce, shromažděte maličké i kojence... Mezi síní a oltářem plačtež kněží a rcete: Odpusť, Hospodine, odpusť lidu svému...!« (Joel 2.)

A líčiti ty hrozné tresty Boží spravedlnosti? Celé strany Písma sv. bylo by mi opakovati. A byť i církev lidstvo bludné bez únavy učila a nutila, prosila a hrozila, zbývá jich přece tolik, kteří nic nechtějí věděti o této věčné bráně, vedoucí do města svatého, země a národové o překot ženou se střemhlav do propasti, nedbajíce hlasu výstražného. Kolik bylo kázáno v každém kostele minulý rok, a snad zbůhdarma! Nebylo-liž každé slovo takovým úderem kladiva, budícím posluchače z duševní ospalosti k životu novému? Bohužel, ať církev prosí a hrozí, budí a nutí, veliká většina přes to dělá se hluchou. Kolik jich nevejde do bran věčných, kolik se jich vrátí a zase zapadne do temného bludiště světa!

Tu s větším úsilím nežli doposud buší církev na srdce zatvrzelá, jež jakoby železnými závorami se zamykají vlivu jejímu, odmítajíce slovo spásy.

I ráda by církev právě letos, v roce jubilejním, vyburcovala všecky ospalce, lehkomyslníky z dřímoty a lhostejnosti, ráda by otřásla, vzpružila, k novému životu vzkřísila všechny, kdož jsou »dobré vůle«. A právě proto vyhlášeno bylo léto milostivé. To značí ten trojí úder kladiva zlatého na Svatou bránu! A koho tento úder nevzruší, jím nezatřese, kdo chce býti jenom hluchým, tomu nezbývá než připomněti si se vší přísností onen poslední úder, až cizí ruka nad bezduchým tělem zatluče mu víko na rakev, tlukot hrozný, jehož sice nezaslechne ucho tělesné, tlukot a úder poslední, jehož však ozvěnu a rachot pochopí dobře duše nesmrtelná, a buď zajásá, těšíc se na radostné spojení s tělem — na slavné těla vzkříšení, nebo zaúpí rykem zoufanlivým z propasti pekelných, proklínajíc sebe, celý život a vše...

Brána byla prolomena, ssutiny odstraněny, práh a pilíře Svaté brány omyty svěcenou vodou. Tyto obřady jsou jak prostinky a srozumitelny, tak i významny!

Což není třeba tomu, kdo není hluchým k ranám zlatého kladiva — slova Božího, jež opravdu je zlatým! — není mu třeba srdce vyčistiti, odstraniti rum a spoustu hříchů v upřímné zpovědi, obmýti duši v boku Spasitelově, odkud prýští pramen vody živé a oživující?

Kříž a světlo v rukou drže, poklekl sv. Otec na prahu Svaté brány, aby nám cestu ukázal k novému životu, k většímu požehnání, jehož my tvrdošijní a zarputilci sami vyžádati si nemůžeme. Kříž — toť onen prapor, jehož hájiti a s nímž vítěziti jest, a sv. Otec, náš vůdce viditelný, třímá jej, volaje statečné bojovníky, ukazuje cestu, podněcuje k vytrvalosti, novou slibuje posilu právě letos.

Kříž, jímž při sv. křtu jsme byli poznamenáni, jest nám hluboko do srdce zasaditi a k němu se hlásiti před světem veřejně, bez liché bázně, zmužile — jako sv. Otec. Světlo pak Kristovo osvěť nás, zahřej a roznlameň, aby námi osvícena byla, a roznícena a zahřáta od lásky Boží všechna vlažná a studená, ve tmách dosud tápající srdce.

Ó kéž by všichni, knížata i národové, vidouce náměstka Krista Pána u Svaté brány, kéž by se příkladem jeho dali obměkčiti! Kéž bychom nebyli slepými a hluchými pozorovateli, jakoby ty rány zlatého kladiva a celé milostivé léto pro nás ani nebylo: podrobme se Kristu! »Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá«, nebylo řečeno nadarmo. Proto se rozhodněmež, odkáti co zaviněno, napraviti co pokaženo, dohoniti co zameškáno a započíti život nový. A pak bude letoší rok pro nás opravdu svatým, posvěcujícím, milostivým a milost přinášejícím.

Byli také či snad jsou dosud lidé, kterým i »jubilejní rok« byl na posměch. Těm a takovým osvícencům stačí připomenouti, co myslí o jubilejích církvę katolické jiní, kteří nechtějí býti zpátečníky a významu jubilejního léta nepodceňují. »Ještě jedno takové jubileum, a s filosofií jest konec«, proh'ásil Voltaire o jubilejním roce 1775. Myslitě ovšem filosofii svou, nevěreckou, bezbožeckou. A D'Alembert se vyjádřil, že právě ono jubilejní léto 1775 zadrželo vypuknutí francouzské revoluce o 20 let.

Uposlechnouce hlasu církve svaté, zařiďme tedy život svůj tak, jak nás k tomu již obřady při otevření Svaté brány vybízejí, a pak bude nejen tento rok, nýbrž celý život přípravou na ono věčné, radostné jubileum, jehož ozvěnou hlaholí nesmírné prostory nebeské, a jež bez konce slaví andělé a svatí volajíce: »Svatý, svatý, svatý jest Pán Bůh zástupů!«

A. Dostál.

Zlatá brána.

V předvečer hodu Božího vánočního, tedy na štědrý den roku 1899., otevřel sv. Otec Lev XIII. způsobem slavnostním pátou bránu, zvanou Zlatou, u velechrámu Svatopetrského v Římě. Téže doby otevřeli jménem jeho ve třech hlavních chrámech římských kardinálové »Zlaté brány«, a sice v chrámě sv. Pavla za městem, v chrámě Lateranském a Panny Marie Větší.

Tyto čtyry hlavní chrámy mají patero lodí a proto i patero vchodů čili bran, z nichž poslední po pravé ruce bývá vždycky zazděna, toliko na počátku léta milostivého se slavnostně otevírá a po celý čas milostiplný otevřena zůstává.

Kdy asi tento obyčej, otevírati Zlatou bránu, počal, nedá se dějepisně zjistiti; avšak jisto jest, že papež Alexander VI., pokud známo, první obřady při slavnostním otevírání Zlaté brány na počátku milostivého léta předsevzal.

Obřady při slavnosti této jsou veleslavné. Přichází sv. Otec s kardinály, biskupy a celým dvorem svým ve slavném průvodu do ohromné předsíně chrámu sv. Petra, kde proň zřízen zvláštní trůn. Po slavných modlitbách a žalmech prohlásí sv. Otec milostivé léto a jeho od-

pustky. Po té ubírá se k zazděné posud bráně, jejíž zdivo však již dříve kolem odsekáno jest, aby pohodlně vypadlo, bere do ruky zlaté kladivo, darované duchovenstvem italským k tomu účelu, a klepe po třikráte na bránu ve jménu nejsv. Trojice. Hned se zdivo sesype a sluhové co nejrychleji rum odklidí. Potom vezme sv. Otec do pravé ruky kříž, do levé hořící svíci, poklekne na práh brány, políbí jej a první vchází do velechrámu za zpěvu písně »Tebe, Bože, chválíme.« Okamžik to úchvatný!

Co však mají obřady tyto znamenati? Neboť obřady naše nejsou pouhými ceremoniemi, nýbrž mají vždy hluboký a poučný význam.

Bůh jest k nám vždy dobrotiv a milostiv, ustavičně jest brána jeho milosrdenství a jeho milostí nám lidem otevřena; avšak jsou přece jisté doby, kdy tato milost a láska Boží nám měrou hojnější proudí. Takové doby zove Duch svatý v Písmě sv. »časem milostiplným«, »dnem spasení« a podobnými názvy.

Doby tyto jsou dvojí: řádné a mimořádné.

Mimořádné doby nejsou vázány na žádné pravidlo, neboť Duch Boží působí kde a kdy chce.

Řádné doby milosti však jsou ony, které souvisí se zevnějším ustanovením církve svaté; takové jsou: doba adventní a vánoční, doba svatopostní a velikonoční, doba duchovních cvičení, čas svaté missie, ale obzvláště doba milostivého léta.

O nynějším milostivém létě píše svatý Otec Lev XIII., »že má býti pro lid křesťanský pramenem spásy, aby co nejvíce lidí došlo věčné blaženosti, a sice tím, že se srdce jejich k lepšímu obrátí a že jedenkaždý, jenž byl zhřešil, vinu svou pokáním a polepšením života smyje.«

Při každém milostivém létě dlužno nám dvojí rozeznávati, a sice 1. čas milosti, t. j. obzvláštní přispění Boží za spolupůsobení církve k obnově a zdokonalení křesťanského života, a 2. odpustky milostivého léta, které jakoby za odměnu církev dítkám poslušným dává, že času milosti horlivě použily.

Obojího, milostí i odpustků, může každý katolický křesťan v létě milostivém snáze a jistěji dosíci nežli v roce jiném. Neboť Bůh nám dává v čase tomto mimo obyčejných darův i jiné, a to hojně, jimiž mnoho zlého se zamezuje a mnoho dobrého způsobuje, jimiž naše dobré skutky obzvláště požehnány a zdokonaleny bývají. Zpovědníci dostávají v době této rozsáhlé plnomocenství, aby všecky kající hříšníky, kteří ovšem podmínky vyplniti chtějí, ode všech hříchův, i od těch, které jindy papeži nebo biskupům zadržány jsou, rozhřešovati mohli.

Svatá čili Zlatá brána jest otevřena; to má znamenati: více než jindy jest usnadněn přístup všem k prameni milosti Boží, hojněji než jindy plynou dary milosrdenství Božího nám, i největší hříšníci mají s důvěrou ku bráně spravedlnosti spěchati, která jim nyní otevřena jest, aby skrze ni došli k Bohu.

Sv. Otec vešel první Zlatou brancu do chrámu! Ó následujme ho! Poslechněme hlasu svatého apoštola, jenž k nám volá: »Nyní jest čas příhodný, nyní jest čas spasení!« Uchopme se prostředků nám ku spáse podávaných, aby nás jednou nestihla hrozná výčitka Spasitelova: »Chtěl jsem vás zachrániti a spasiti, ale vy jste nechtěli«!

Boh. Hendl.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal Jarolím Stanislav Pavlík. (Č. d.)

Zpěv V.

Píseň 1.

Veniat dilectus meus in hortum suum et comedat fructum pomorum suorum. (Cant. 5, 1.)

Hrej, harfo srdce mého, jemně hrej,
zvuč píseň lásky, píseň zlatých tonů,
neb sstoupil ke mně Kristus se Sionu,
ty, harfo má, jej hudbou přivítej!

Svůj příbytek jsem věnci ovila
a pozvala jsem Krista na své hody:
Pojď, milý, okus zlatostkvoucí plody,
jež milost tvá v mém srdci štípila.

Ó sladké chvíle, co jsme byli spolu,
co seděli jsme u jednoho stolu,
co lásku jsme si vyznávali svoji.

Jak bláhov, kdo se oběti té bojí,
by marných rozkoší se zřekl světa,
to pro lásku, jež v božském Srdci zkvétá.

Píseň 2.

Veni in hortum meum, soror mea sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis: comedi favum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo. (Cant. 5, 1.)

Ty's pozvala mne, milá, k hodům lásky,
ty's pozvala mne ve kvetoucí sad;
já přání tvému vyhověl jsem rád,
bych potěšil se na ctnostech své krásky.

Mně u tebe se zalíbilo hned,
neb vycházela vůně z tvého sadu;
v něm ctnosti tvoje kvetly v milém ladu —
my pili spolem sladké lásky med.

Sbor ptačí zpíval v stromů zeleni,
já dal ti píti planoucího vína,
jež v božském Srdci mém se růmění.

Já mléka lásky dal jsem tobě píti,
jež ssál jsem kdysi z prsu Mariina —
to mléko v tobě nový život nítí.

Píseň 3.

Comedite, amici, et bibite, et inebriamini, charissimi. (Cant. 5, 1.)

Již hudba hraje ve svadebním sále,
je svadba zas jak v Galilejské Kani,
zní sálem píseň lásky k hudby hraní
a hostů jásot, ples se vzmáhá stále.

To duše s Kristem zasnoubení slaví,
to svadební je jejich hostina...
Teď na okamžik zmlkla rodina,
když povstav Ježíš, k hostům svojim praví:

Jen jezte, pijte, drazí přátelé,
jen požívejte přichystaných hodů,
nechť píseň svadební zní vesele.

Jen berte, co vám Srdce moje skýtá;
my po hostině půjdem ve průvodu
v můj příbytek, zkad Otec nás již vítá.

Píseň 4.

Ego dormio et cor meum vigilat. (Cant. 5, 2.)

Ó blah, kdo Srdce mého u dveří
bdí dnem i nocí v lásky svojí touze
a na má slova pozor dává pouze;
že miluje mne, každý uvěří.

Ó šťasten, kdo mé službě oddán zcela,
kdo pokyny mé plní s radostí;
ta věrná duše hodnou milosti,
by vyvolenou mojí slouti směla.

Ó Jezu, nechať tobě jenom sloužím —
já dívka Páně; ať i v spánek klesnu,
já u tebe chci bdíti též i ve snu.

Ty chceš, bych tvou se vyvolenou stala:
ó kéž bych, Ježíši, tě milovala
tak velice, jak milovať tě toužím.

Jak se vlažní křesťané vymlouvají?

(Část další.)

Minule posvítili jsme si na výmluvu těch, kteří nerádi ku správě Boží chodí a se vymlouvají: »Vždyť nemám, z čeho bych se zpovídal,« a poznali jsme, že je to výmluva planá, lživá a nanejvýš nebezpečná a škodlivá, jak pro pravé blaho na zemi, tak obzvláště pro věčnou spásu duše.

Dnes vezmeme si zase jinou, a to zcela opačnou výmluvu na mušku, a to: »Zhřešil jsem tolik a tak těžce, že mi Bůh ani neodpustí.« Lidé s výmluvou první měli důvěry tuze mnoho, lidé s výmluvou touto mají jí příliš málo, jedno jako druhé jest hříšné a nebezpečné. A jak přichází člověk k tomuto zoufalému výroku? Pozorujme jen život takých lidí. Dokud jsou mladí a zdraví, ó tu se o Boha nestarají; povinnosti, jež jim náboženství k Bohu ukládá, jsou jim ničím, neplní jich; žijí jenom světu, žijí jenom tělu svému a o duši a věčnost se pranic nestarají. Jejich heslem bývá: »Užívej světa, dokud je čas« a podle toho se také řídí. Mají-li o hřích více nebo méně, na tom nesejde, jen když užívají.

To ovšem po nějaký čas jde; vždyť Pán Bůh není policajtem nebo četníkem, aby za každým stál a hned po každém hříchu jej trestal. Bůh shovívá, čeká, volá, ale lidé bohužel, této Boží shovívavosti a trpělivosti zneužívají. A tak léta utíkají a mládí a zdraví je pryč, a se stářím přicházejí jiné myšlenky a s nemocemi těla jiné náhledy. Tu jakoby se před nimi rozevřela propast, kam každou minutou se sřítiti mají. A hle, jako v mládí byli lehkomyslnými a hřešili o Boha se nestarajíce, tak jsou nyní v stáří zmalomyslnělí; dříve myslívali, u Boha vše projde, a nyní ani v jeho lásku a milosrdenství důvěřovati nechtějí. Dříve měli slabou víru a ta se nyní na nich mstí, neboť i naděje klesá a proto zoufale volají: »Zhřešil jsem tolik a těžce, Bůh mi ani neodpustí.« Slova tato jsou hříšná, neboť jsou velikým bezprávím na Bohu páchaným, jsou blahová, neboť jsou lživá a beze vší podstaty, a jsou škodlivá, neboť ubíjejí duši.

Uvažujme jen. Člověk byť sebe více jinak zhřešil, přece aspoň věří v jsoucnost Boží; kdo však nad milosrdenstvím Božím zoufá, jako tito lidé, ten jest celým, hotovým zapíračem Boha, neboť bez milosrdenství není Bůh Bohem. Uvažme dále. Kdo zhřešil více a tíže nežli pokolení lidské za onoho čtyřtisíciletí před Kristem Pánem? Kdo měl více příčiny vůbec zoufati nad spásou nežli tehdejší lidé, při svých hrozných hříších? A hle, přece se Bůh nad nimi smiloval, přece seslal Spasitele, přece zemřel Syn Boží, Pán náš Ježíš Kristus za ně na kříži, neboť »tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného zaň vydal.«

Projděme celé Písmo svaté, pozorujme celý život i smrt našeho Spasitele, čítejme o životech svatých a všudy uvidíme potvrzenou pravdu, že žádný člověk,

byť sebe více byl zhřešil, nemá příčiny nad milosrdenstvím Božím zoufati. Tak jako písmo sv. nás skoro na každém listě k pokání vybízí, tak zase skoro tolikrát nás napomíná v Boha, lásku a milosrdenství jeho dětinně doufati. Písmo sv. i životopisy svatých nám dokazují, že jak velice Bůh hřích nenávidí a v ošklivosti má, tak zase, že vždy hotov jest hříšníkovi odpouštěti. Jak často vyznává to svatý král David, jenž do nejhorších hříchů upadl; jak krásnými a vznešenými slovy v žalmech svých vynáší a vychvaluje veliké milosrdenství Boží! »Milosrdenství Boží chci věčně opěvati, volá, neboť milostiv a dobrotiv jest Pán, shovívavý a velikého smilování.« »Nechceť smrti hříšníka, nýbrž aby se obrátil a živ byl.« A kdybychom ani slov těchto neměli, kdybychom ani Písma svatého neměli, které hříšníka na milosrdenství a lásku Boží odkazuje: máme přece kříž Kristův, máme jeho svaté rány, máme jeho předrahou krev, jeho otevřené srdce denně před očima. O čem vypráví nám umučený Kristus, ne-li o lásce a velikém milosrdenství, neboť k vůli hříšníkům dal se na kříž přibiti, k vůli hříšníkům vycedil krev svou, dal probodnouti laskavé srdce své! A zásluhy Krista, Syna Božího, jsou tak veliké, tak bohaté, že pro ně Otec nebeský odpustiti chce každému, sebe většímu hříšníku, jestliže jen hříchů upřímně lituje, z nich se vyznává a polepšiti se chce. To přece má věděti každý křesťan, vždyť jest to nejkrásnější, nejutěšenější, co nám svatá víra Kristova skýtá; ale zoufalec o tom neví anebo věděti nechce. On jest podoben Jidášovi, zrádci a zoufalci. Urážel Krista jako Jidáš, zrazoval Krista jako Jidáš a nechce odprositi Krista jako Jidáš; a zoufá si. A přece nezranil Krista Pána tak hřích zrady Jidášovi, jako jeho zoufalství. Vidíme to na Petrovi. I ten zhřešil, těžce zhřešil, a přece došel spasení, milosti odpuštění, ale proč? Kál se. A to je, čeho se takým zoufalcům nedostává. Urážeti Boha dovedli, ale Boha odprositi, za hříchy se káti, toho dokázati nechtějí. Pýcha má také v tom svou ruku a kde duchovní pýcha panuje, tam ovšem není o pravém pokání ani potuchy. A přece bez pokání není odpuštění, vždyť jest Bůh spravedlivý.

Hle, kam by se byli poděli onino nesčetní světci, kdyby si byli zoufali? Kde by byl onen lotr kající, kdyby byl pokání nečinil a jako jeho spoludruh o Krista nestál? Kde by byla Maří Magdalena, Petr, Augustin, Norbert a jiní přečetní svatí, kteří dříve také těžce zhřešili, kdyby se byli podle výmluvy: »Bůh mi neodpustí« řídili? Smrt věčná byla by jejich údělem. Ale právě proto, že podrželi důvěru a důvěra je vedla k pokání, došli milosti, ano dostoupili i vysokého stupně dokonalosti a svatosti.

Proto pryč s takovou výmluvou, jest nesmyslná, hříšná a škodlivá, neboť uráží Boha a odvracuje ještě na konci života od pokání a nechává zemříti ve hříchu, v nejhorším zoufalství.

»A kdyby hříchové vaši byly červení jako šarlat, zběleni budou jako sníh«, tak pravil Syn Boží. Není ve slovech těchto krásná útěcha pro nás všecky hříšné lidi? A Kristus postaral se o nás otcovsky. Na svém místě ustanovil apoštoly a jejich nástupce v církvi katolické, papeže, biskupy a kněze, a udělil jim božskou pravomoc, všem hříšníkům hříchy odpouštěti: »Kterýmkoli hříchy odpustíte, odpuštěny jsou, kterým zadržíte, zadržány jsou.« A církev odpouští, odpouští ráda ve svátosti sv. pokání. A proto kdokoli býváš vzpomínkou na hříchy své, byť sebe četnější, trápen a k zoufalství dohánen, vyhledej zpovědnici, tam slož břímě hříchů svých v úplné, kajicné sv. zpovědi, tam obmyj slzami kajicnosti duši svou a náměstek Páně z moci Boží

tobě řekne: »Rozhřešuji tě ode všech hříchů tvých ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého. Amen.« A v témž okamžiku rozhřešuje tě Spasitel na nebi, smaže dluh tvůj v knize života, a ty začni život jiný, život podle vůle a příkazu Božího žíti. Pokoj a smír, radost a blaženost rozhostí se v srdci tvém a rád poneseš břímě života dále, abys co nejvíce zadost učinil za život předešlý. A učiňme tak všichni, vždyť není z nás nikdo andělem, jeden jako druhý zhřešili jsme před obličejem Božím, jeden více, druhý méně.

Učiňme tak zejména letos, kdy milostivé léto slavíme, kdy církev otevírá nám poklady zásluh Kristových, jeho svaté Matky a všech svatých Božích, a z tohoto nevyčerpatelného pokladu skýtá nám odpuštění netoliko hříchův a trestů věčných, nýbrž i trestů časných, abychom tak úplně jsouce očištěni a s Bohem smířeni, mohli záslužně a spokojeně žíti. Na kříž Kristův pohlížejme, toť naše naděje, toť naše spása. A kdykoliv nás zlý duch pokouší a důvěru naši v Krista zlomiti usiluje, tu vezměme kříž Páně do ruky, líbejme zbožně jeho svaté rány a rceme: »Ježíši, všecku svou naději skládám v Tebe, jenž jsi za mne zemříti ráčil! Ó nejsladší Srdce Spasitele mého, Srdce plné lásky ke mně hříšnému, ukaž mi lásku svou a odpusť, odpusť mně hříchy mé!« Tak zajisté vymizí ze srdce našeho každá myšlenka zoufalá, Kristus posilní víru a s ní i naději naši; láska jeho ukáže se ve světle nejkrásnějším a v pokání dojdeme klidu a odpuštění. — Proto jen se neoddávej žádný zhoubné myšlence: »Zhřešil jsem tolik a těžce a Bůh mi neodpustí.«

Boh. Hendl.

Nástroje umučení Páně.

Kázal tedy Pilát Ježíše vzíti a bičovati. *(Jan 19, 1.)*

Zbožný jistý hrabě zastavil se jednou na svých cestách v hostinci. Čekaje na občerstvení, které si byl poručil, pozoroval celou domácnost hostinského. K veliké bolesti své poznal, že to dům zpustlý. Visel sice na zdi kříž, ale všecek zaprášen, znečištěn, slyšel klení a rouhání hostinského, poznal, že hádky a sváry rodinné jsou zde domovem. I vzal tužku a nepozorovaně napsal pod kříž písmeny srozumitelnými tato slova: »To jsem učinil pro vás, a co vy činíte pro mne?« Na to odejel. Po čase přišel zase do téhož hostince, než jaké bylo jeho překvapení! Pozoroval tu úplnou změnu. Nebyl to již dům zpustlý, ale vpravdě křesťanský. Nemoha utajiti svého podivení, rozhovořil se s hostinským a za řeči zmínil se, kterak že stala se tak nápadná změna v jeho domácnosti. »Tu změnu způsobil ten kříž«, odpovídá hostinský. »Nevíme, kdo tak učinil, ale jednoho dne uviděl jsem pod křížem, jehož jsem si dříve ani hrubě nevšiml, napsaná slova: ‚To jsem učinil pro vás, a co vy činíte pro mne?‘ Jako meč ranila tato slova srdce mé, a od té doby začali jsme život jiný, lepší.«

Tentýž úmysl má i církev svatá, když v době postní staví nám před oči utrpení Spasitele našeho častěji než jindy, i ona přeje si takové změny u všech, kdož jí potřebí mají, přeje si našeho

polepšení. Abych vás k tomu pohnul, hodlám ukázati, co učinil pro nás Ježíš Kristus. Abyste, milí čtenáři, poznali velikost utrpení Páně, chci uvažovati s vámi o nástroji umučení Páně. Nástroj, o němž uvažovati budeme, jest sloup, k němuž božský Spasitel přivázán a bolestně zbičován za hříchy lidstva krvácel. Tento sloup hlásá nám 1. bolestné bičování Páně, 2. jeho pokračování čili nekrvavé bičování, které až dosud Spasiteli světa připravují mnozí křesťané.

Svatí evangelisté vypravují bičování Páně jen těmito málo slovy: »Kázal Pilát Ježíše vzíti a zbičovati.« Mluví jen krátce, stručně, protože bolem jejich srdce sevřeno bylo. Avšak odjinud dovídáme se o hrozném tomto utrpení. Bičování, dle zpráv mnohých spisovatelů, předcházelo křižování. Odsouzenec byl svlečen a k nízkému sloupu

přivázán, pak ohebnými pruty, nejčastěji spletenými řemeny, na konci olovem i háčky ostrými opatřenými na celém těle mrskán, tak že zbičovaný na celém těle ranami rozerván byl. — Onen sloup, k němuž Beránek Boží přivázán byl, aby hříchy světa sňal, přechovával se původně v Jerusalemě na hoře Sion, jak dosvědčuje svatý Řehoř Naz., svatý Paulinus a jiní. V 8. století ještě stál uprostřed chrámu zbudovaného nad večeřadlem Páně. Později octl se v rukou tureckých, od nichž dle starého ústního podání rozbit byl. Nyní tři kusy téhož sloupu jsou zachovány, a sice jedna část přechovává se v Jerusalemě v kapli Božího hrobu a u příchozích poutníkův u veliké jest úctě. Každého dne odpoledne začíná u tohoto sloupu křížová cesta. V hlubokém pohnutí klečí tu ze všech zemí poutníci u sloupu, u něhož Spasitel světa bolestné bičování trpěl za hříchy světa. Druhá část jeho nachází se již přes 600 let v Římě ve chrámě svaté Praxedy; r. 1223. obdržel ji darem od Turků při křižácké výpravě kardinál Kolonna. Je z hnědého mramoru a kolem jest viděti železný pás, k němuž odsouzenci přivazováni byli. Třetí pak část je taktéž v Římě v kapli zvané »Santa sanctorum.« Poklekněmež i my v duchu se zbožnými křesťany a poutníky, kteří zvláště ve svatém týhodni přicházejí uctiti tyto svaté ostatky; poklekněme v duchu před tento nástroj bolestiplného utrpení Spasitele našeho a uvažujme bolesti a muka, která Spasitel při bičování svém vytrpěl. To první, co nám vyznati jest, je, že bičování bylo pro Spasitele světa nespravedlivým, což dosvědčuje sám Pilát: »Já žádné viny na něm nenalézám«, a přece nevinného Ježíše tak nelidsky dává týrati! Hle, vraha, lupiče mnohonásobného, Barabáše, propouští, nevinného Ježíše dává k sloupu přivázati!

Bičování Páně jeví se nám za druhé potupným pro Ježíše. Byloť u Římanů za takový trest také považováno; jen otroci a k smrti odsouzení zločinci byli před ukřižováním buď v soudním domě nebo na náměstí bičováni, ale nikdy svobodný občan římský. Jednou měl sv. Pavel bičován býti pro řeč, kterou

měl k židům, a sice na schodech k tvrzi v Antiochii, a odvolal se na své občanství: »Jsem občanem římským«, a bičován nebyl. Potupným bylo bičování pro Ježíše, poněvadž svaté jeho tělo obnaženo bylo.

Za třetí bolestným, k nevypovědění bolestným byl tento trest pro Spasitele našeho. Nebudu líčiti, jaké bolesti trpěl Pán, ať mluví za mě Duchem svatým nadšení a osvícení proroci starozákonní, kteří toto bolestné utrpení Spasitele světa předpověděli: »Na zádech mých kovali hříšníci«, volá žalmista Páně; »jako kováři ranami pádnými buší do kovadliny, tak katané bili do těla Spasitelova. Já pak červ jsem a ne člověk, jako voda vylit jsem a rozptýleny jsou všecky kosti mé, a viděli jsme ho a nebylo vzezření a jako skrytý byl obličej jeho a potupený.«

Snad mnohý z nás pomyslí si: »Dobře, že nemám podílu na tomto utrpení svého Spasitele.« Avšak máš-li, příteli, zcela pravdu, můžeš-li s dobrým svědomím tak si mysliti? Pozorujíce v duchu k nepoznání bičováním ztýraného Spasitele, tažme se: Proč dopustil Bůh toto utrpení na milovaného Syna svého? Aby zadost učinil za hříchy světa, tedy i za hříchy naše. A byly to hříchy, zvláště naše lenivost a vlažnost ve službě Boží, naše přílišná citlivost a choulostivost v utrpení sebe menším, nedostatek mrtvení a sebezapírání i kajicnosti naší, které bolestné bičování Kristu způsobily. Nevyslovitelně byl zahanben Spasitel při svém bičování pro hříchy lidí proti svaté čistotě, kteréžto hříchy za našich časů tak úžasně četny jsou, že jako vody jich požíváno bývá a které svatosti Boží nejvíce se protiví; pro tyto hříchy krvácel Ježíš při svém bičování, pro tyto hříchy bývá Spasitel náš nekrvavým způsobem až dosud bičován.

Ohromné bylo tehdy jeho utrpení, protože bylo nespravedlivé, potupné i bolestné. Ohromné jest i nynější nekrvavé jeho bičování, protože i toto jest nespravedlivé, potupné a bolestné. Nespravedlivé jest nekrvavé bičování, které dosud trpí Spasitel pro hříchy nečistoty. Což nevíte, že vaše těla jsou údové Kristovi? Zdaliž nevíte, že údové vaši jsou chrámem Ducha sv., jenž jest ve vás, jejž máte od Boha a nejste svoji? Oslavujte a noste Boha v těle svém! Ano, my jsme vykoupenci Kristovi, chrámové Ducha sv., údové těla Kristova, jeho svatá krev v nejsv. Svátosti oltářní přítomná proudí žilami našimi, my příbytky jsme Boha živého, proto do nebe volající jest křivda, kterou páchá, milý čtenáři, na Kristu, Vykupiteli svém, poskvrňuješ tělo své hříchem nečistoty, hříchem nekrvavým, ale stejně bolestným způsobem bičuješ Krista, svého Spasitele. Ó ustaň přece jednou v hrozném, katanském díle svém, popatř na rozervané tělo svého Spasitele, schlaď palčivé rány ty slzami lítosti, užij léku z ran Kristových se pryštícího, smiř se s Bohem dobrou sv. zpovědí! Pozorujeme-li v duchu onen sloup, k němuž Spasitel náš přivázán a pro hříchy naše bičován byl, tu zajisté, není-li srdce naše zcela otupělé, cítíme soustrast s trpícím Spasitelem a lítost nad hříchy svými, pro něž bolestné toto bičování trpěl.

Bičujme i my hříšné tělo své zapíráním, mrtvením, zvláště v tomto postním čase. Nenaříkejme, když bližní nás bičuje pomluvou a jinými bolestnými ranami, nebědujme malomyslně, když Bůh a Pán náš mrská nás někdy nemocí, zármutkem a rozličným utrpením, ale u vědomí, že zasloužili jsme tak za hříchy své, vzpomínejme na Krista, Spasitele svého, ke sloupu přivázaného a pro nás do krve zbičovaného, a ze srdce skroušeného volejme: »Kriste, pro nás bolestně bičovaný, pro svatou krev Tvou, která tehdy tak hojně ze svatého těla Tvého pryštila, smiluj se a odpusť!«

Fr. Špička.

Na neděli 2. v postě.

Pane, dobře jest nám zde býti; chceš-li, udělejme zde tři stánky, Tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden. *(Mat. 17, 4.)*

Pane, dobře jest nám zde býti, chceš-li, udělejme zde tři stánky, Tobě jeden, Mojžíšovi jeden a Eliášovi jeden«, tak pravil dle dnešního sv. evangelia svatý Petr k Pánu Ježíši, když jej s Jakobem a Janem spatřil na hoře Tábor proměněného a jasností nebeskou a přítomností nejslavnějších dvou proroků Starého Zákona oslaveného. — A tak bychom zajisté i my chtěli učiniti, kdyby se nám zde na zemi takové milosti dostalo, že bychom tělesnýma očima spatřiti směli tu slávu, v kteréž Pán Ježíš na nebi přebývá a kteráž tam připravena jest všem jej milujícím. Lid israelský, když uslyšel hlas Hospodinův, nelitoval svých příbytků v Egyptě, ale s radostí chvátal do země chananejské, kdež Bůh obzvláště chtěl s lidem přebývati a hojností požehnání svého jej oblažovati. Eliáš s radostí opustil tu pobídnou zemi a i zázračný plášť svůj, když se mu dostalo milosti na ohnivém voze na nebe vzatu býti. Simeonu kmetu a proroku zastesklo se na zemi déle prodlévati, když mu dopřáno bylo tělesnýma očima viděti Spasitele světa a i na lokty své jej vzíti, a proto otevřela se ústa jeho a dí: »Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podle slova svého v pokoji; neboť viděly oči mé spasení Tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí, světlo k zjevení pohanům a k slávě lidu svého israelského.« (Luk. 2, 29—32.) Avšak uvažme, co je to, co viděl lid israelský, co uzřel prorok Eliáš a co spatřil bohabojný Simeon u porovnání s tím, co viděli na hoře Tábor sv. Petr, sv. Jakob a bratr jeho, sv. Jan? Lid israelský viděl velebnost Boží toliko uprostřed hřímání a blesku; Eliáš byl příliš a až na smrt pro poslání a horlivost svou stíhán modloslužebným králem a bezbožnou manželkou jeho Jezabellou; kmet Simeon viděl sice Spasitele Boha, ale jen jako nemluvně v těle lidském velebnost svou božskou skrývající; učeníci Páně však viděli jej ve světle nebeském oblíčeného jasností, kteráž smysly i duši jejich nevýslovnou rozkoší naplnila, neboť »zastkvěla se tvář jeho jako slunce, a roucho jeho učiněno jest bílé jako sníh.« (Mat. 17, 2.) A proto netřeba se nám diviti, proč sv. Petr chtěl stany učiniti na hoře Tábor, ale diviti jest se nám více proto, že Pán Ježíš nevolil k žádosti Petrově přivoliti, ano že i zřetelně přikázal: »Žádnému nepravte o tom vidění, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých.« (Mat. 17, 9.) Tehdáž nebylo v úřadách Božích, aby miláčci Páně budovali mu stan na hoře Tábor; nejprve mu jej musela zbudovati zloba lidská na Golgotě; nejprve musil býti uplván, bičován, trním korunován, od lidí souzen a potupen býti; nejprve musil poníženo býti na

dřevě kříže, aby pak o slávě jeho mohli milačci jeho vypravovati všemu světu a hlásati evangelium, t. j. radostnou zvěst, a stavěti mu stánky lásky v srdcích lidských a dokazovati každé duši, jak krásný a milování hoden jest Bůh i jakou blaženost připravila, ne Eliáš, ne Mojžíš, ale sama nejsv. Trojice těm, kteří ochotně následují Krista Pána a řídí se slovem Otce nebeského: »Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem si dobře zalíbil, toho poslouchejte.« (Mat. 17, 5.) Ano toho poslouchejte vy mocní tohoto světa, mají-li šťastni býti národové, jimž vládnete; toho poslouchejte vy rodičové, mají-li šťastny býti dítky vaše, jež vám Bůh svěřil; toho poslouchejte vy učenci, má-li učenost vaše vám i lidstvu prospěti a je oblažiti; toho poslouchej každá duše a miluj nade všecko, a on sám rozbije stan netušené blaženosti v tobě již zde a pak tam kdysi na věčnosti, neboť toť neklamná připověď jeho a zaslíbení: »Miluje-li kdo mne, řeč mou zachovávati bude, a Otec můj bude jej milovati, a k němu přijdeme a příbytek u něho učiníme.« (Jan 14, 23.) F. K.

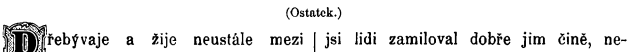

Ježíš Kristus, pravý lékař, hojí choroby duše.

(Ostatek.)

Přebývaje a žije neustále mezi stádcem svým, umíraje nad to uprostřed zločinců, spolehl Pán na pastýřskou hůl, na svatý kříž, aby s něho jako s vyvýšeného trůnu mohl shlédnouti veškeré stádo, pro něž byl umřel. Ó těch blahoslavených oveček, jimž bylo dáno, že mohly patřiti na skutky nebeského pastýře, naslouchajíce nad to i medotekoucím slovům jeho! Takto zajisté pásl Pán ovečky povolné podivuhodným způsobem, přivlastňuje jim přehojnou milost svou a přispívaje jim v bídě a nouzi nebeským přispěním. Velebena a oslavována budiž, ó Pane, nepostihlá Tvá dobrota, kteráž Tě s nebe na zemi stáhla, abys nemocné uzdravoval, nevědomé poučoval, abys uprostřed stádce svého bytoval, všem dobře čině po způsobu vlídného, laskavého a dobrého pastýře.

Budiž, ó Pane, nanovo, opětně a bezpočtukráte slaven a veleben! Vždyť nepostihlá láska Tvá a dobrota, jakouž jsi lidi zamiloval dobře jim čině, neochabla během času, aniž také ze země nevymizela, nýbrž naopak rozproudila a rozprostranila se po veškerém oboru zemském, aby trvala tak dlouho zde na zemi, pokud svět trvati bude.

Popřej nám, ó Pane, a uštědři dle svého velikého milosrdenství ducha ne tohoto světa, nýbrž Ducha sv., abychom milostí Tvou posilněni a osvíceni poznali nepostihlou lásku Tvou vzdávajíce za ni také povinný dík, že Ty, ó Pane, přebývaje se stádem věrným po všecky věky, nikdy stádce svého neopouštíš, že mezi námi laskavě a milostivě dlíš a přebýváš potud, pokud svět učení Tvého a církve Tvé svaté přidržovati se nepřestane.

Kéž by každý ruku na srdce vkládaje, uvažoval a rozjímal, jakou krmi nebeskou přijímá z rukou tohoto milostivého pastýře, kdykoliv mši sv. nábožně slyší, kdykoliv Pánu vroucně se klaní, zvláště pak když ke stolu Páně přistu-

puje, aby Pána svého v srdci uhostil. Jakou to pravdu utěšenou, ano právě nebeskou projadřuji: tento náš Pán a Král, Ježíš Kristus, náš lékař a dobrotivý pastýř bytuje uprostřed nás! Ano, Pán nebeský i v nitro naše vchází, aby v dušech vyvolených obnovoval vše, cokoliv před dávnými lety činil a konal na ulicích, na cestách a ve chrámě.

Přemýšlejte o tom častěji, že stáváte se účastni milosti, že Pán jako lékař nebeský hojí vaše neduhy, jež jste zdědili jako dědictví po spáchaném prvopočátečném hříchu, ano že nad to léčí Pán i nedostatky a choroby vaše, jež vás tíží následkem zlých žádostí a nedostatečných ctností, kteréž lpí na vás pro hříchy, jichž jste sami se dopustili. Vždyť zde nabudete vědomí jistého a dostatečného, abyste jasně a zřejmě poznali, čeho vám nevyhnutelně třeba. Zloba vaše a hříšnost změněna bude ve ctnost a nábožnost, obtíže, jakéž se vám naskýtají, máte-li dobře činiti, pominou jako oblak a dým, jejž vítr rozehnal. A nad to i zlý a neuhasitelný žár (žádostivost tělesná), jenž v nás hoří, usiluje ctnost naši ztráviti, a jenž rozpaluje a rozněcuje nás ke všem hříchům: tento žár zhoubný bývá umenšován a udušován nejsv. Svátostí oltářní, tímto nebeským lékařem a pastýřem, jenž od Otce byl poslán, rosou milosti nebeské, aby žár ohně nezřízeného poněkud oslábl, aby duše neutrpěla úhony. Nechať nikdo o tom nepochybuje, že lékem nejúčinnějším jest hodné přijímání této svátosti, jež plamen náruživosti mírní, nevědomost osvěcuje a srdce naše sílí.

V tento nebeský pokrm vložil nebes Pán veškeru hojivou sílu pro neduhy a choroby všeho druhu. Svatý apoštol Jan nazíral účinlivost tohoto pokrmu, a svatý pěvec David vzdával zaň díky slovy: »Tys, ó Pane, před tváří mou připravil stůl proti všem, kteří mne trápí!«

»Není-li někdo z vás«, dí svatý Bernard, »příliš nakloněn ke hněvu, závisti, nečistotě a podobným neřestem, vzdávej za to povinný dík tělu a krvi Pána Ježíše, neboť síla a moc této svátosti jeví se v nás, a proto se máme radovati, že rány naše nejhorší jsou vyléčeny.« — »Tato nejsvětější Svátost«, učí svatý Augustin, »jest nám účinným lékem k vyhojení naší každodenní mdloby a choroby.« Na pravdu předůležitou upomíná nás světec tento, a považujeme-li mdlobu a nestatečnost svou, dává nám na um zároveň i příčinu takové ochablosti; neboť ač máme krmi převelmi silnou, jsme nicméně velmi slabí a mdlí.

Což odpovíme v den soudný na výtku Páně, že jsme ochotně se podrobovali nesnadnostem, ba nezřídka i trápení a mukám v naději, že nabudeme tělesného zdraví, ač naděje taková byla nejista, ač zdraví tělesné rychle zase mizí a k posledu smrtí končí. A až nám bude předstíráno, že k spáse duše, k pravému a věčnému dobrobytu bylo nám obtížno vyznati se ze hříchů, litovati jich upřímně a nahraditi škodu učiněnou, odpustiti urážky, odchýliti se na okamžik od zaměstnání každodenního, abychom mohli uvažovati, jakých hříchů jsme se dopustili. A k posledu přáli bychom sobě, aby vše se vykonalo bez práce a námahy, aby nebylo nám třeba výhost dáti náklonnostem hříšným. Vždyť životem a jednáním každodenním dáváme na jevo, že o spásu a život duše, o dosažení milosti Boží, o patření na tvář Páně jako o věci ledabylé nedbáme.

Připomínám Tobě, ó Pane (jest ovšem v moci Tvé neskonalé, co připomínám, ale přece nebudu mlčeti, nýbrž vyřknu slovo své, neboť chci, abys byl oslaven a aby zahanbeni byli všickni, kteří o Tebe nedbají), abys nikomu nedával podílu ve slávě a blaženosti své, leč jedině tomu, kdo vroucně Tebe mi-

luje. A třebas také, Pane, blaženost tuto podával za obět života, majetku a dobrého jména, přece měl by každý obět tuto ochotně a rád podati věda, že za drahou cenu blaženosti věčné nekoupil.

Ó těch ubohých, kteří užívají váhy podvodné a nepravé, o nichž psáno, že neměli touhy po zemi zaslíbené a že nebeský Soudce tuto váhu podvodnou v den soudný na pranýř pekelný postaví.

Aby ti, kdož útrapy a nesnáze pozemské ochotně trpí, jichž k očištění duše nevyhnutelně třeba, jakož i k hodnému přijímání velmi vlídného a laskavého Pána, jenž jest lékařem duší ochablé a zemdlené, aby nebyli netečnými při svatém přijímání a nedomnívali se snad, že úplně dostačí, přistupují-li občas ke stolu Páně, nepřičiňují-li se všemožně o to, aby Pána nebes hodně přijali, pak nebudou nebeské slávy právě tak účastni jako ti, kteří ke sv. přijímání nepřistupují.

Bratří, volá sv. Bernard, přemnozí se staví, jakoby neustále se modlili, leč nežijí životem, jaký z modlitby pravé vyvírá. Neboť kdokoli v modlitbě s Bohem po nějakou dobu obcuje, musí bohulibé obcování i v celém životě svém na jevo dávati. Třebas byste při modlitbě i plakali a jakéhos takéhos polepšení mravů dosáhli, neprospěje vám nikterak modlitba vaše, ztratíte-li tlacháním a žvastem, co jste modlitbou získali. Nikdy nebude život váš bohat na ctnosti, nevyprostíte se z chudoby, bídy a nouze, pokud nepřistoupíte ke stolu Páně, abyste Pána s náležitou přípravou přijali. Zdá-li se vám však, že jste posilněni a posvěceni od stolu Paně odešli, že máte podíl na svatosti Páně a v hojných milostech jeho, ale hodujete-li posléze u stolů, na nichž předkládají se vám vybrané pokrmy a kde marnými rozprávkami drahý čas se ubijí, a ztrávíte-li u těchto stolů delší dobu nežli u stolu Páně, pak se nikterak tomu nedivte, že duše vaše ochabuje a slábne, že milostí, kterých tam nabyla, tuto pozbývá.

Život křesťanský není takový, aby snad pozůstával z jednotlivého úkonu, nýbrž mnohé úkony, jež řadí se k sobě nerozlučně jako články v řetězu, tvoří život právě křesťanský, a tyto úkony musejí vespolek tak se pojiti v jedno jako články v řetězu; neboť nejsou-li spojeny, přestává život býti životem křesťanským jako řetěz přestává býti celkem, byť i jediný článek z něho se vymkl. A kdokoliv chce útěchy nabýti z tohoto nebeského pokrmu, ten musí celý život svůj tak zříditi, že jest odleskem svatého přijímání. Uvažujte dobře i tuto každodenní zkušenost. Užívá-li nemocný léku předepsaného, musí klidně a pokojně žíti a všeho se chrániti, co by blahý účinek léku překaziti mohlo. A nezachová-li se nemocný dle předpisu lékařova, pak nejenom nemá z užívání prospěchu a výhody, ale jde-li ihned ven, aby užíval radostí a kratochvile, pak by mu bylo bývalo lépe, kdyby byl ani léku neužil.

Jak můžete žádati, aby na vás ozřejmělo přeutěšené ovoce této svátosti, když místo abyste nějakou dobu v chrámu Paně u zbožném rozjímání strávili, Pánu za velikou tuto milost povinný dík vzdali a hosta nebeského, jehož v srdci chováte, obradovali, ihned z chrámu vycházíte do ovzduší světských péčí a klopot? A dal by Hospodin, abyste nevycházeli z chrámu k vůli marnivému mluvení a pomlouvání, tak že nejenom nemáte užitku žádného, nýbrž ještě nad to i hříchem srdce své poskvrňujete, protože neslušně a neuctivě se máte k Bohu tak dobrému a laskavému, jenž tak se ponížil a pokořil, že sám navštívil nás, aby milostí svou nás obdařil a obohatil.

Jestiť věcí neslýchanou a známkou mysli urputné a mravů neotesaných, pozve-li někdo krále, aby do příbytku

jeho vkročil, aby chorobného a neduživého uzdravil, v oné chvíli, kdy král ke dveřím se blíží, aby do příbytku vkročil, z příbytku se vytratiti, na krále nedbati a malichernými tretkami se obírati. Takovým hrubým chováním nelze přízně královské, ba ani přízně kteréhokoliv slušného člověka získati.

Odpočiň, milý čtenáři, poněkud, aby tento nebeský lék mohl na tobě účinek blahodárný objeviti. Rozjímej a uvažuj poněkud bídu a nestatečnost svou, oplakávej ji a pros lékaře nebeského o lék účinný, abys mohl jí býti zbaven. A když jsi chyby a slabosti své ve svaté zpovědi nejen vyznal, nýbrž i oplakal, pak přibliž se k nebeskému stolu, požaluj Pánu, jakými neduhy jsi sklíčen, objev a ukaž mu choroby své, a buď ubezpečen, přijal-lis hodně tělo Páně, budeš úplně vyhojen. Umíš-li nad to zachovati ony dary, jež tobě Pán zde udílí, pak okusíš oné slasti nevýslovné, již Pán uštědřil lidem, že mohou míti podíl na hostině nebeské, jakž se dí v Knize přísloví: »Kdokoliv fíkový strom pěstuje, užije ovoce z něho.«

Avšak nemohu se nikterak zhostiti obavy, že i za našich dob platí o mnohých, co platilo v oné době, kdy Pán Ježíš, tento chléb živý, tělesně obcoval na zemi, procházeje uprostřed stádce svého jako pastýř dobrý a lékař pečlivý, a co svatý Jan vyjádřil slovy: »Stojíť uprostřed vás, kterého vy neznáte.« Ano i nyní jsou přemnozí, kteří sice vírou mrtvou v toto veliké tajemství věří, avšak srdcem tak málo o ně dbají, že pražádné práce a námahy snésti nechtějí, aby hodně ke stolu Páně mohli přistoupiti. Ano, že namnoze z té pouze příčiny zanedbávají častější svaté přijímání, aby nemuseli nezřízeným choutkám dáti výhost, aby nebyli vázáni k větší dokonalosti. Jestiť milost a láska Páně k nám nevystihlá, jevící se v tom, že Pán opravdově a skutečně mezi námi bytuje. Bude nám také jednou přísně odpovídati za toto dobrodiní, a trest veliký uchystán onomu, kdož milosti této nepoužíval.

Kéž bychom, milý čtenáři, alespoň v budoucnosti lépe této milosti nevýslovné si vážili!

Z konferencí Lacordaireových.[1])

O vnitřním životě Ježíše Krista.

Monseigneur![2]) Pánové! Rozvrh našich konferencí jest vám nyní znám. Abychom zjistili božský původ křesťanství, nevyšli jsme z hlubin metafysiky ani z dalekých končin dějin; naším východiskem byl zjev živoucí, hmatavý, zjev, který s námi jest již po celá století; ukázali jsme, že vzhledem k rozumu, vzhledem k mravům, vzhledem ku společnosti je církev zjev svého druhu na světě jediný, a následovně božský.

[1]) Čti: Lakorderových. — Vyjímáme tu ukázku z díla, které brzy vyjde nákladem benediktinské knihtiskárny v Brně v »Knihovně světových kazatelů«.

[2]) Mgr. Affre, arcibiskup pařížský.

Neboť vše, co jest lidské, jest mnohonásobné v tom smyslu, že, co dovedli jistí lidé v jisté době a na jistém místě, dovedou jiní lidé v jiných dobách a na jiných místech. Změnili jsme také taktiku: místo od základu vyšli jsme od vrcholu; místo abychom kopali v základech pyramidy, zahleděli jsme se na její hlavu a korunu, počínajíce nejzřejmějším a zvolna postupujíce až k tomu, co jest nejskrytější a celé to těleso nese. Souvěký spisovatel vyslovil: »Křesťanství jest největší zjev, který se naturalisoval ve světě, největší zjev rozumový, největší zjev mravní, největší zjev socialní, krátce něco naprosto jediného a proto, znova opakuji, božského.

Ale co je prvotní příčinou toho zjevu? Každý zjev má nějakou příčinu. Když jsme prozkoumali, co se objevilo, jest nutně rozjímati o tom, co vyvolalo zjev, co jest jeho příčinou a oporou. Nuže, kdo vytvořil církev katolickou? Kdo založil tuto společnost, která ovládá duchy svou jistotou, řídí duše svými vznešenými ctnostmi, jest dobroditelkou lidstva novými živly, jež poskytla osvětě? Kdo utvořil, a to hierarchií zcela duchovní a bezbrannou, to těleso, ve kterém přesvědčení, svatost, jednota, všeobecnost, trvalost i život tvoří tkanivo nadlidské a nepopíratelné krásy? Kdo je tím umělcem či dělníkem? Čas? náhoda? Bylo jich více či jen jeden? Jen jeden, ano, jeden jediný člověk, t. j. nic; slovo člověka, t. j. vítr, jenž vane a mizí. Toť onen umělec! Proto chtěl Bůh, aby základ onoho velkého díla byl na pohled něčím nám podobným, a abychom při vší své slabosti a nicotnosti jako Atlas na svých ramenou nesli nebe i věčnost. Kdo je ten člověk? Jaké jméno má v řeči a ve vzpomínkách lidského pokolení? Netřeba vám to říkati: jméno jeho přichází na rty samo a ozývá se samo. Každý člověk je zná, ať už z lásky či ze zášti, a jmenuji-li před vámi Ježíše Krista, jsem jen zpozděnou ozvěnou všech věkův a všech duchů.

Nuže, Ježíš Kristus! Ježíš Kristus — toť onen umělec! On založil onu církev, jejíž nepopíratelné stavbě jsme se divili: míním totiž církev v podobě nynější; neboť církev trvala na světě ode dne, kdy Bůh promluvil k člověku, a kdy člověk celým srdcem odpověděl Bohu.

Pánové! Když umělce jsme našli, nutno prozkoumati jeho minulost, abychom posoudili, zda dělník shoduje se s dílem, a zdali božství, jehož známky na sobě dílo samo nese, najde potvrzení v samém životě svého tvůrce. Nuže, první otázka, jež se nám namane, jest otázka, odkud nutno čerpati prvky tohoto života? Nebudeme příliš na rozpacích. Jako každý muž, který vystoupil v době historické a proslavil se svými pracemi, má i Ježíš Kristus svou historii, historii, která jest majetkem církve i světa a která, obklopena nesčetnými pomníky, má do sebe aspoň tolik authentičnosti, kolik jí má každá jiná historie, povstalá na téže půdě, u těchže národův a v týchž dobách. Tak jako tedy, chtěje studovati život Brutův a Cassiův, otevru klidně Plutarcha, podobně chci-li studovati Ježíše Krista, otevru evangelium a otevru je se stejným klidem. Uvidíme později, nebylo-li chybou, že jsem připustil tuto předchozí authentičnost; zatím se jí spokojuji s výhradou, že se vrátíme později k tomu, abychom sami prozkoumali věrohodnost oněch pramenův a postavili je na stupeň jistoty, důstojné svojí hloubkou svatosti předmětu, jímž se obíráme.

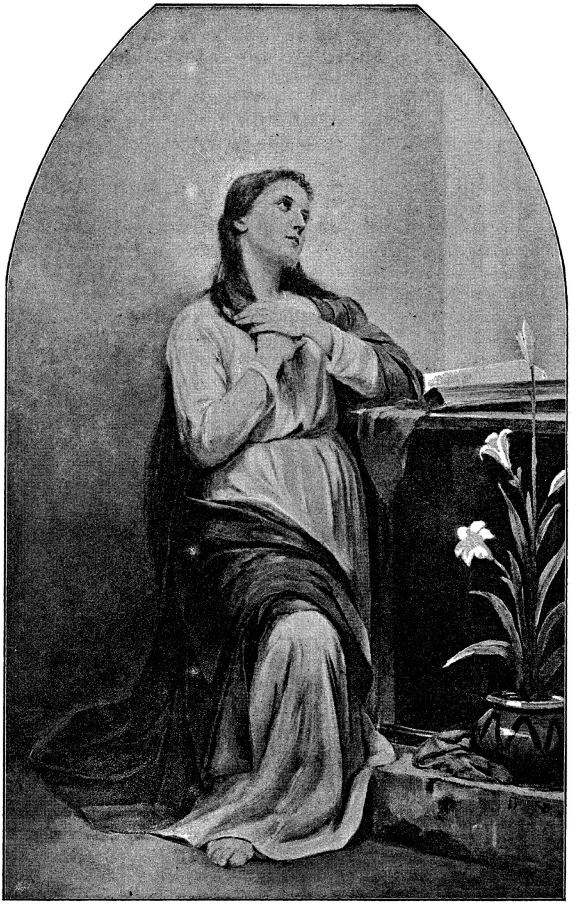

Zvěstování Panny Marie.

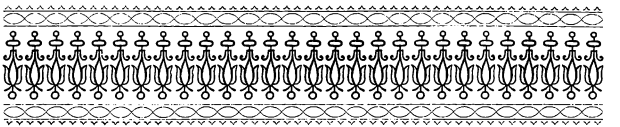

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

»Neznáš doktora Kerna?« tázal jsem se města znalého moslema.

»Tak dobře, jako sám sebe«, rychle odvětil. »Při bradě prorokově, jest to chytrý a učený pán, škoda jen, že jest džaurem —«

»Džaur, ano, ovšem«, odvětil jsem nepříjemně překvapen a napolo uražen, »dle tvých pojmů jsem také džaurem.«

»Ano«, na to trafikant dutým hlasem. »Ale já chci ti býti přece dobrým a doktora Kerna miluji.«

»A doutníky mi také prodáš?« tázal jsem se se smíchem.

Na to čekal. Jediným skokem byl ve svém obchodě a v okamžiku přinesl mi několik druhů doutníků, které se ne tak svojí dobrotou, jako spíše přehnaně vysokou cenou vyznamenávaly. Ovšem mohl a měl jsem smlouvati, neboť nic nemá na východě pevné ceny a jest tu všeobecným zvykem, že každé zboží se napřed přecení a teprve smlouváním se pravá cena určí. Já však jsem nesmlouval, dal jsem, co za doutníky chtěl, a měl jsem pro to dobré důvody.

»Nemají zde džaury rádi?« vyzvídal jsem dále.

»Ne, pane, ale já je mám rád, to ví doktor.«

»Víš také, kde doktor bydlí?«

»Ano, v ulici ‚Frankův‘. Viděl jsem ho před osmi dny v jeho domě.«

Vskutku bydlel přítel v té ulici a tento moslem podal mi o něm zcela určité zprávy, že jsem mu mohl věřiti. Promluvili jsme spolu ještě o tom a onom a pak jsem odešel slibuje mu, že jej opět navštívím. Neboť takový přítel mohl mi velmi prospěti, tolik jsem u něho poznal. Přináležel k mohamedánské sektě Šiitů, kteří Aliho, jenž měl za manželu dceru prorokovu, vedle proroka nebo i nad něho uctívají. Tohoto Aliho pokládají za vtělení božství a při tom jsou tak fanatickými, že s větší a hlavní sektou Islamu, Sunnity, ani nejedí. Všickni Peršané jsou Šiity, a přítel můj, trafikant, přináležel k onomu skrovnému počtu Peršanů, kteří do Syrie se odstěhovali a zde pod vlastním perským konsulem žili.

Při svém dalším putování městem, a to ulicemi místy blativými, místy opět plnými prachu, přišel jsem do ulice zbrojířské, kde bylo plno horalů, ponejvíce Drusů, kteří si zde dávali pušky cíditi a opravovati. Jakoby jim bylo naspěch, tak vypadali tito nehostinní a nevlídní muži. Ovšem panuje ustavičně na Libanoně mezi Drusy a Maronity jakýsi druh války, a tak jen mohla tato nápadná živost Drusů křesťanským obyvatelům v Bairutě ujíti. A přece panoval zvláštní chvat po dobrém ozbrojení Drusů, jak jsem se dozvěděl, již několik týdnů.

Jsou to silné a mužské postavy ti horalé libanonští! V širokých barevných kalhotách, v kabátcích po nejvíce červených a v bílých turbanech nevyjímají se právě nevkusně. Ve velikých houfcích postávali, rozhovor jejich byl živý, ne však hlasitý. Mezi těmito zástupy Drusů

loudali se v menším počtu bronzoví Beduini, kteří jen málo kdy svoji písčitou pustu opustí a v městě se octnou. Vážně a v sebe uzavřeny procházejí tyto malebné postavy v dlouhých, až k zemi sahajících burnusích, sobě úplně cizími ulicemi města.

Pod žlutě a červeně páskovanou plenou, která barvenou tkanicí na hlavě jest upevněna, svítí pronikavé černé oči, jimiž syn pusty rej města sleduje, aniž by toho nejmenšího zdání jakéhokoliv podivu nebo překvapení prozradil a na jevo dal. Zevnější projev toho vnitřního klidu patrný též v obláčcích tabákového dýmu, které ústa jejich téměř hodinově vyrážejí a vypouštějí. Kouří z krátkých dýmek, které v ústech jejich nikdy nevyhasnou.

Poklidnější obraz skýtala mi ulice, kde se vyrábějí různé druhy obuvi, od trepek až k jízdeckým botám, a to před očima přecházejícího obecenstva. A když jsem konečně mezi lazebníky přišel, zdálo se, že každý stín jakékoliv mé dřívější napjatosti a stísněnosti rázem musí zmizeti. Stálo mě to velmi mnoho, abych ve hlasitý smích nepropukl, když jsem viděl, kterak holičové hlavami »věřících« s kolena na koleno házeli, dle potřeby jimi kroutili a smýkali, aby se ke každému vousu a vlasu pohodlně mohli dostati. Tato procedura upamatovala mě na stříhání vlny ovcí v mé vzdálené vlasti. — Konečně došel jsem do ulice »Franků« a dal jsem se do hledání bytu svého přítele. To nebylo tak lehkým jako u nás, ježto o domovních číslech v Bairutě dosud nic nevěděli. Tázal jsem se tu a onde, ale vždy trefil jsem na takové, kteří se v městě málo vyznali. Tu zachránil mě žid ve špinavém kaftaně a černém turbaně. Národ ten všude po jakémkoli zisku se shání. Loudají se ulicemi bairutskými a oči jejich slídí, kde by se co dalo vydělati. A tak i tento syn Israele, méně z milosrdenství, jako spíše z naděje na bakšiš, stal se mým průvodčím. Byl jsem však s ním spokojen. Nejkratší cestou dovedl mne před dům, kde přítel obýval, a když jsem mu dal několik piastrů, nastrouhal mi poklon a již opět loudal se dále.

Svého přítele však nestihl jsem ku svojí žalosti doma. Jeho domácí pán odevzdal mi od něho psaní, které takto znělo:

»Odpusť tisíckráte, že jsem Tě dle svého slibu v přístavě neočekával. Odcestoval jsem na vyzvání zpřáteleného drusického prince Selim-Beje do Cale, abych tam léčil jeho nemocného otce. Nemohl jsem této vznešené rodině odepříti přátelské pomoci. Zařiď se zatím v mém bytě úplně po domácku, dokud se v několika dnech k Tobě nevrátím. Možno též, že před svojí svadbou vůbec do Bairutu se nevrátím, ježto je pravděpodobno, že můj budoucí švakr co nejspíše již do Damašku se vrátí. V tom případě pošlu Ti spolehlivé posly, aby Tě z Bairutu do Cale dopravili a z Cale společně do Damašku na cestu se vydáme. Budeš-li z dlouhé chvíle chtíti si nějaký výlet učiniti, doporoučím Ti návštěvu v klášteře Dair-Mar-Mikael, kde jsem domácím lékařem i přítelem. S otevřenou náručí Tě tam přijmou. Musíš si však vzíti průvodčího. Vždyť pak jsi na cestování a dobrodružství zvyklým, a to mě zbavuje každé přehnané starostlivosti o Tebe. A tak na milé shledání!«

K úplnému porozumění tohoto dopisu sloužiž za vysvětlení, že přítel můj byl zasnouben s dcerou bohatého francouzského kupce v Damašku a že svadba se měla slaviti, jakmile by se bratr nevěstin, který byl na cestách v Indii, do Damašku navrátil.

Tak se mělo počátkem června státi, jak mi však přítel nyní psal, mohlo to i spíše býti. Ať tomu jest jakkoliv, byl jsem rozhodnut, že splním přání přítelovo, svého druha ze studentských let, s nímž jsem také po Americe mnoho cestoval,

a to nejvíce územím indianským, a budu přítomen jeho sňatku s rovněž krásnou jako milou nevěstou jeho Teresií Mischauetovou. Proto jsem přijel do Bairutu a nyní byl jsem odhodlán s přítelem i do Damašku jeti. Obyčejně nejezdí se tak daleko k této rodinné slavnosti, ale já dlouho před tím toužil jsem, abych spatřil Beduina v jeho syrské pustě a abych — ó hrozná a »bezbožná« myšlenko! — návštěvu svoji v Kaabě a Mekce opověděl. To všecko dalo se nyní jednou ranou odbýti.

Byl jsem rád, že jsem v bytě přítelově úplně pohodlně se mohl usaditi a ihned dal jsem sem svoje zavazadla »z hostince« dopraviti. V domě domácího pána mého přítele našel jsem přátelského přijetí. Nazýval se Pelissier a byl již dle jména svého Francouzem. Přijal jsem nabídku laskavého pána, abych se u nich zatím stravoval, s velkým povděkem.

Rodina pana Pelissiera pozůstávala jen z choti jeho a dcery. Jeho jediný syn byl obchodníkem v Damašku a druhá dcera byla provdána za továrníka na hedvábné zboží, pana Boveta, Francouze, jenž nedaleko Bairutu svoji továrnu měl.

»Nepřicházíte sem právě v ten nejlepší čas«, pravil mi pan Pelissier, když jsme po obědě kávu pili a si pokuřovali.

»Myslíte snad, že horko stane se nesnesitelným?« tázal jsem se ho pátravě. »Já jsem na horko v Africe přivykl.«

»Ó nikoliv, na to já v první řadě nemyslím«, odpověděl pan Pelissier vážně. »Vře to opět mezi Drusy a Maronity v horách a já se obávám, že z toho opětně krev poteče.«

»Pak by snad bylo radno varovati se hor?«

»Ovšem«, pravil starý pán, »neviděl jsem to rád, že Váš přítel právě nyní do hor se odebral.«

»Bojíte se o něho?« ptal jsem se starostlivě.

»Ano«, odpověděl starý pán. »Bojím se nejen o Vašeho přítele, nýbrž za těchto okolností bojím se i o nás všecky, i v městě Bairutě.«

»Vždyť zde leží celá turecká posádka, která lehce každému krveprolití zabrániti by mohla, a zdejší policie se postará, aby město před loupeživými Drusy ubránila.«

»Ovšem bylo by to snadným. Ale jak pak, když turečtí vojáci spolčí se s Drusy? Co potom?«

»Nemožno!« zvolal jsem.

»Zde není nic podobného nemožným«, odvětil pan Pelissier. »Žiji s malými přestávkami na třicet let zde a v okolí a v tom čase se u mne, řekl bych tak, jakýsi pud vyvinul, jímž poměry zdejší pravidelně až nad očekávání správně uhádnu.«

»Dle toho jest mi téměř úzko, ač nejsem bázliv«, na to já.

»Ne tak; to by vám spíše škodilo. Vy se mi nezdáte žádným strašpytlem. Nic se nebáti; to samo o sobě zde neplatí, také opatrným v této zemi musí každý býti, a to obyčejně Evropané nejméně jsou. Ti dávají se při své důvěřivosti za nos voditi.«

Bavili jsme se ještě chvíli o těchto věcech a já jsem měl příležitost, že jsem mohl zkušenosti a na nich založené důvtipné pozorování pohostinného pana Pelissiera vždy ve vyšší a vyšší míře obdivovati. K lepšímu pochopení politické situace záhodno, abychom se několik let zpět vrátili, a to do Paříže, kde tehdy Napoleon III. národnostní myšlenku v světový vír vyvolal.

Ani se Rumuni a Srbové, Bulhaři a Řekové tomuto hnutí oddali a proti panství moslemskému se bouřili, nemohlo ovšem u těchto, Turků, toto víření neznámým zůstati, a to tím méně, ježto svojí národnostní domýšlivostí a náboženským fanatismem až příliš dobře známi jsou. Tam to teprve v celé síle vybuchlo.

Roztrpčenost mohamedánů byla zvýšena výnosem Vysoké porty, tak zvaným Hatti-Humayum, dle kteréhož křesťanům v celé turecké říši stejná oprávněnost s mohamedány byla pojištěna. Každý pravověrný moslem cítil se výnosem tím zkrácen a ihned, jakmile nařízení vešlo v známost, udály se krvavé šarvátky a půtky v menších městech turecké říše, jež křesťanům platily. Tento křesťanům nepřátelský duch zanesl se až do Syrie a v tom tedy byl klíč k pochopení nastávajících krvavých událostí.

Pan Pelissier to byl, jenž mě o tom prvě pravil a já jsem se měl příliš brzy přesvědčiti, jak velice pravdu měl, že tolik se strachoval.

K večeru vyšel jsem si na procházku do Ras-Bairutu. Vyhlídka, jaká se s tohoto skalnatého předhoří oku skýtá, odměňuje již sama o sobě cestu do Syrie, čestně se druží k pohledu na Neapol a Cařihrad. Celé dvě hodiny prodlel jsem na pokraji srázně k moři padajících skal a úplně jsem se pohroužil v obraz oku mému se podávající.

U mých nohou líbaly se vlny mořské lehkým vanem vzduchu pohnuté a jako opojen sledoval můj zrak nedozírnou vodní hladinu, jež v úžasně krásné azurové modři v dáli se ztrácela a celý obzor, jako v mlze, s mořem se snoubil. Na straně pevniny napřed prostíralo se město Bairut se svými bělavými domy a městu vévodily minarety mešit. Na palácích konsulátů vály prapory v barvách různých evropských národů, jenom vlajky německé tehdy tam ještě nebylo. A jako v opásku smaragdy okrášleném vinuly se kvetoucí ovocné zahrady okolo města, amfitheatricky nad sebou se zdvihaly posety jsouce vilami a ukryty jsouce v zeleni oranží, citronových stromů, sykomor a palem.

Pln kouzla však byl též i výhled na Libanon, jenž tu svoje úpatí v moři koupe, an jeho nejvyšší vrchol do krajin věčného sněhu se pozvedá. Jako dědoušek, jehož hlavu sněhobilý kryje vlas a jemuž největším potěšením jest, když může dětem svým a vnukům způsobiti radost a pamlsek uštědřiti — tak stálo toto rozkošné pohoří přede mnou. Záda jeho nesou břímě užitečného dřeva, pod jeho rameny vlní se obilí, v rukou jeho poháry nejvzácnějšího vína a oleje a u jeho nohou jsou zlaté plody Hesperidek nakupeny. Ani se snad nelze dosti nadívati na všechny ty dary, které roh štěstí Bohem požehnané přírody sem uštědřil. Vysoko, až ku oblakům, zemědělství pěstováno na stráních pohoří, jehož sluje a propasti v plném lesku večerního slunce co nejjasněji se vyznačují.

Četné vesnice jsou na tomto bujném svahu pohoří roztroušeny jako obrovský cirkus, jemuž na severu vrchol Sanninu se sněhovou čepičkou vévodí, která v žáru téměř tropického slunce tak podivuhodně se leskne, že západňan sotva přibližný pojem o tom si učiní.

Ano, těžko asi na celém Božím světě našla by se krásnější země nad rajskou Syrii; snadno pochopíme, proč v biblickém starověku zaslíbenou zemí, zahradou Asie, slula. Každý tak rád jest ochoten tam štěstí hledati, kde příroda slast a pokoj s hojností všeho dobra tak téměř marnotratně nakupila, že o vlastní chudobě ve smyslu západu nemožno zde mluviti. Ale jak pustým a málo domáckým zatanul mi rázem Libanon v mysli, jakmile jsem si na temná proroctví páně Pelissierova vzpomněl! A když jsem svým dalekohledem husté zástupy horalů s druhé strany města do svých dědin ubírati se viděl a tu onde lesklé hlavně ručnic v červeném svitu zapadajícího slunce se zaleskly, rozrazilo mě to zcela mrazivě a nevolně i v tomto žáru slunečním a jako nějaké tušení nastávajících děsných dnů padlo mi na prsa. Zaměřil jsem opětně okem k moři a moje fantasie

zobrazila mi zase sličnou Řekyni, která mi včera o tomto čase v oranžové besídce v Larnace napolo varovně, napolo prosebně radila: »Nechoďte přes Libanon!«

Dle toho, co jsem dnes od pana Pelissiera slyšel, nebyla její slova pouhou dívčí bázní. Nebýval jsem před tím úzkostlivým, nedopouštěl jsem temným tušením místa v duši svojí. Když jsem však svoje kroky k městu obrátil, bylo mi přepodivně na mysli. Jda kolem hlavní mešity, an právě muezzin s minaretu věřící k modlitbě vyzýval, slyšel jsem od zástupu mě pozorujících moslemů výhrůžná slova proti Frankům a všem džaurům — nanejvýše pravděpodobno netušili, že jsem jejich řeči znalý, ježto jsem zvědavě kráčel a každým krokem právě přibylého cizince prozrazoval.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

V. Na jezeře Winnipegském.

Jedenkaždý, píše americký missionář P. Geelen, zná aspoň podle jména Winnipeg. Je to hlavní město státu Manitoby, ač má tak ošklivé jméno; neboť Winnipeg znamená v řeči Indiánů tolik co »špinavá díra«. Asi 200 mil severozápadně od Winnipegu leží osada Winnipegosis, t. j. »syn špinavé díry«, konečná to stanice dráhy, kam každý pátek večer dojíždí vlak, aby v sobotu ráno se zase vzdálil. Osada leží na břehu jezera téhož jména. Břehy jezera jsou obroubeny rozsáhlými trávníky a za nimi rozkládají se husté lesy jehličnaté. V tiché samotě této divoké krajiny zdá se člověku, jakoby na břehy tyto nikdy nebyla noha lidská vkročila a jakoby tu byl člověk novým Robinsonem na opuštěném ostrově. Než klam zmizí, jakmile oko bedlivěji si všímá lesa. Tu a tam vystupují z lesa oblaky dýmové, na znamení, že tam bydlí lidé. Vejděme tedy do lesa také my a vyhledejme si nějaké lidské obydlí. Chřestot praskajícího chrastí, na něž prodírajíce se houštinou stoupáme, prozrazuje náš příchod a vzteklý štěkot psí udává nám směr, kudy bráti se máme.

Přímá stezka lesem přivede nás brzy k nízké, neúhledné chatrči; je to obydlí divochovo. Obyvatel těchto končin jest pohostinný a člověk se u něho brzy cítí doma. Za to pozve se sám i k tobě bez okolkův a přijde tě navzájem navštívit. Domácnost jest ostatně velmi bídná; obyvatelé leckterého evropského zvěřince mají obydlí mnohem lepší. Představte si čtyrhrannou chatrč, 4 metry dlouhou, jejíž stěny jenom 2 metry jsou vysoké a střecha jenom málo nahnuta. Stěny jsou vystavěny z trámů na hrubo otesaných a nad sebe položených a v rozích spolu spojených. Mezery jsou zalepeny hlinou. Střecha záleží z osykového laťoví, jež pokryto je blátem a suchou travou. Vchod uzavírají nízké dvéře, jež uvnitř závorou anebo dřevěnou klapkou se uzavírají a hřebíkem nebo šňůrkou otvírají. Síťoví z cárů nebo koží, u vzdělanějších sklenné okno, propouští do chatrče trochu světla.

Následujme nyní domácího pána, jenž nás uctivě pozdravuje, do vnitř. Sám jde napřed; tak toho vyžaduje zdejší mrav a zdvořilost. Vcházeje do vnitř ohne se, a je rádno učiniti tak po něm, nechceme-li, aby náš klobouk nebo dokonce obličej o dveřeje nenarazil. Úprava chatrče je co nejjednodušší; nejchudší obydlí Evropanovo je proti tomu hotovým palácem. Zámožným jest lůžkem bídná pryčna; obyčejní divoši nemají žádného. A k čemu také? Je-li člověk zamotán do kožešiny nebo houně a natáhne-li se

na podlaze, spí také výborně. A nač židlí, když na zemi rovněž tak pohodlně lze seděti a k tomu bez nebezpečenství, že se židle převrhne. I stůl je zbytečný; divoch ho nepotřebuje. Avšak co je přece v chatrči? Či je prázdná? Není. V koutě naproti vchodu je komín. Záleží ze dvou zídek, které nahoře se klenou a do díry ústí, kterou kouř vychází. Štípy, které na ohnisku hoří, mají účel dvojí: zahřívají chatrč a osvěcují. Večer je tam světlo jako ve dne. Na stěnách jsou zavěšeny obrázky svatých, růžence, křížky a pod. Na příčním trámu visí rybářské sítě a jiné náčiní divochů. V koutě odpočívá sekyra vedle houně a pokrývky. Pravidelně visívá na stěně puška.

Zde žije tedy divoch se ženou a dětmi. Když se byly dospělé děti oženily a vdaly, bydlejí s rodiči pod jednou střechou, tak že často v jediné chatrči několik rodin žije pohromadě. Naše mládež žení a vdává se velmi časně; děvčata o 14 a hoši o 16 letech. V naší osadě jsou starci, jejichžto chatrč poskytuje přístřeší jejich vnukům ze třetího kolena.

Divoch jest od přírody lenoch; toliko nouze je s to, aby jej k práci pohnula. Proto nezná žádné starosti o budoucnost. Žije ode dne ke dni, od sousta k soustu. Má-li přebytek, jí celý den a půjčí i svým přátelům. Půjčiti znamená však tolik jako darovati, neboť divoch půjčuje sice, ale nikdy nevrací. Nemá-li se svou rodinou čeho jísti, vezme sítě a jde lovit ryby. Nemá-li na rybolovu štěstí, postí se.

Málo je těch, kteří skutečně pracují. Tito uchylují se do samot, aby svými soukmenovci nebyli obtěžováni a o svůj výdělek se s nimi děliti nemusili. Toliko pod touto podmínkou mohou domoci se blahobytu a dopřáti si pohodlí, jehož jiní nemají.

Není tedy třeba se diviti, že obydlí divochovo je tak chudobné. Jeho oděvem jsou cáry, jeho nečistota a výpary z těla a cárů vycházející jsou nesnesitelny. Nečesané vlasy, jež divochu spadají na ramena, podobají se pralesu a chovají ve svých záhybech rozdívnou zvěř, jež časem své úkryty opouští, aby i své sousedy navštívila...

Než dosti; z pověděného vysvítá, jak velkou obět přináší missionář, jenž mezi těmito ubohými syny lesů žije a působí.

Příčina veliké nečistoty divochovy záleží v tom, že má jenom jeden oděv, který nosí ve dne v noci. Dostane-li nový, obleče jej na starý a nosí oba tak dlouho, až oděv starý na těle shnije. — Příčina chudoby divochovy je částečně i jeho štědrost. Rozdá všecko a za sebe menší dárek nabízí ti třebas věc velmi cennou, a kdyby to byl i nástroj, jímž chléb vezdejší sobě vydělává. Tak daroval jednou divoch svému »lékaři« za lék svou jedinou pušku, ačkoliv onen ničeho nežádal. Jistá žena vdova přišla jednoho dne do missie vlekouc za sebou svou jedinou krávu. »Zde, otče, přivádím ti svou krávu; já ti ji daruji, abys za mého ‚starého‘ sloužil mši svatou.« Missionář ovšem takového »stipendia« nevzal, ale odkoupil vdově krávu za přiměřenou cenu. Za nějakou dobu přišla vdova opět a pravila: »Otče, myslíš, že můj starý jest nyní v nebi?« — »Toho nemohu věděti, to ví jediné Bůh.« — »Dobře tedy«, mínila vdova, »mám doma ještě jednu krávu a dovedu ti ji, abys za mého starého sloužil ještě jednu mši svatou.« — »Ponech si, milá ženo, svou krávu«, řekl missionář, »budu i tak mši svatou za tvého muže sloužiti.«

Mimo mnohé vady a nedostatky mají naši divoši i mnohé vlastnosti dobré. Zvláště je každý Indián již od přírody nakloněn zbožnosti. Ctí Kiči manitu (velkého Ducha) a bojí se Mači manitu (zlého ducha). Indián křesťanský velmi pravidelně dochází na služby Boží a přijímá svaté svátosti. V neděle je naše kaplička do posledního místa naplněna. Většina našich farníků přistupuje každý měsíc ke stolu Páně a všichni naslouchají pozorně vyučování náboženskému. Týdenní pobožnost křížové cesty bývá velmi četně navštěvována.

Naši divoši bojí se velmi smrti a věčnosti a v čas nemoci snaží se záležitosti svého svědomí záhy uspořádati. Onemocní-li někdo v noci, ihned pošlou pro missionáře. »Otče«, praví, »ty znáš Ja (Josefa).« — »Ovšem, velmi dobře.« — »Hle, on umírá.« Missionář vezme Nejsvětější a spěchá k nemocnému. Ale o nebezpečí není ani řeči a praobyčejný lék dostačí, aby »umírající« byl zase na

nohou. Tu a tam ovšem blíží se konec doopravdy, a pak přerušený spánek záchranou hříšné duše bývá bohatě nahrazen.

Velmi si naši divoši zakládají na tom, aby po smrti pochováni byli co možná nejblíž kostela. Asi před třemi měsíci přišli spěšně dva mužové ze sousední osady, aby zavolali missionáře k nemocnému; žena jednoho z nich umírala. Missionář vsedl na psí saně, jel kolik dní sněhem, vyzpovídal nemocnou a vrátil se do své missie. Den na to přijely na stanici saně s rakví. Manžel a otec nebožky přivezli mrtvolu v zimě o 36° R. Žena totiž si vyžádala před smrtí, aby v missii samé na hřbitově u kostela byla pochována.

VI. Vzpoura.

V západní Africe, na území anglickém, 7 kilom. od královského města černochův Ibu, leží missionářská stanice Alla. Založení missie před 5 - 6 roky bylo spojeno s velkými obtížemi. Dlouho zpečovali se černoši missionářům postoupiti potřebnou půdu, tak že dvě leta musili bydleti před městem v chatrčích na rychlo sbitých a lepších časů vyčkávati. Černoši se totiž obávali, že jim bílí mužové budou překážeti při jejich obětech lidských, jež sice vládou jsou zakázány, ale nicméně potajmu se konají. Konečně bylo dovolení vymoženo a missionáři dali se do práce. Vystavěli dvě skrovná obydlí o jednom patře, zbudovali kapli a začali missie mezi černochy.

Práce missijní nebyla lehká; ztěžovala ji modloslužba černochů hluboce zakořeněná. Nicméně podařilo se missionářům založiti dvě stanice vedlejší. Ano po nějakém čase přišly i missijní sestry a missionáře v práci na vinici Páně vydatně podporovaly. Byla naděje, že duchovní žně budou bohaté. »Ale člověk míní, Pán Bůh mění.« Jednoho dne zničila vzpoura černochů dílo pětileté. Již po několik týhodnů docházely missionářů, P. Frigeria a P. Martina, znepokojující zprávy o tajných schůzkách a spiknutí černochů. Za hlavní toho příčinu pokládalo se zatčení několika pohlavárů, kteří byli cizímu panství anglickému hlásali vzpouru. Vlastní příčinou rozhořčení byla však ráznost, se kterou anglické úřady potíraly pohanské oběti lidské a jiné surové zvyky a obyčeje, které dříve byly všeobecné, nyní však jenom potají živoří.

Z počátku nepřikládali missionáři znepokojujícím zprávám velké váhy. Tu poslal jedné noci král z Ibu k missionářům posla, aby je varoval, ježto co nejdříve bude na jejich dům útok podniknut. Nyní ovšem nezbývalo mnoho času. Představený missie kázal nejprve sestrám, aby se bez meškání utekly do faktorství asi $1^1/_2$ hodiny vzdáleného. Bylo 11 hodin v noci. Missionáři požili všech svatých hostií, sebrali posvátné nádoby a kostelní náčiní a prchli rovněž do faktorství. Nemohouce však přece se odhodlati k tomu, aby svou stanici vydali nepřátelům v šanc, vrátili se tam za tmy noční postranními oklikami.

Ráno zvěstoval zvuk válečných rohův a bubnů příchod divokých rot. Hrnuly se se všech stran. Co teď? Na odpor nebylo lze pomýšleti, ježto nebylo s dostatek zbraní a bezpečného úkrytu. Kdo by byl na místě zůstal, vydával se v nebezpečenství jisté smrti. Proto rozhodli se missionáři rychle vysokou travou a houštím vrátiti se do faktorství.

Sotva byli odtud, přikvapila černá rota, obklíčila dům a chystala se zmocniti se obyvatelů. Nenalezše však nikoho, drancovali dům a rozbíjeli a ničili vše, co jim do rukou padlo: svatostánek, oltář, lavice, dvéře, okna, stoly, cínovou střechu, trámoví a p.

Zpráva o truchlivé události byla zvěstována apošt. prefektu v Asabě, a ten sdělil ji ihned tamějšímu anglickému setníkovi. Setník vzal téhož ještě dne 20 mužův a pospíšil zároveň s apošt. prefektem do Ally. Ale bylo již pozdě; stanice nebylo lze již zachrániti. Spiklenci se byli zatím uchýlili do blízkých lesů. Jeden z missionářů, jenž byl onemocněl zimnicí, a sestry byli z faktorství dopraveni do Asaby. Pomocí vyzvědačů byly další plány povstalců vyzkoumány a zjištěno, že zamýšlejí nové útoky na missijní stanice. Úmysl jejich se nezdařil. Malé oddělení anglického vojska tomu zabránilo a vzpouru potlačilo.

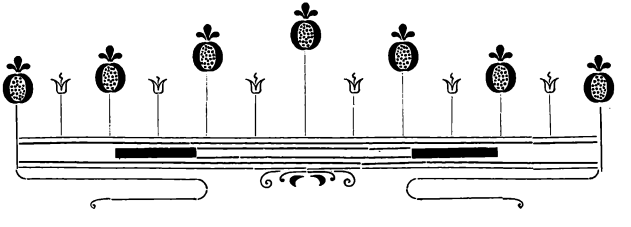

Různé zprávy a drobnosti.

Pout z Moravy do Říma. Do 15. února přihlásilo se z naší milé Moravěnky půl třetího sta poutníků všech stavů a krojů, tak že se pout tato zajisté vydaří. Později došly opět nové přihlášky na pout do Říma. J. Excellence ndp. biskup náš František Saleský s velikým potěšením vyslechl zprávu o tolike účasti. Již se vyjednává s drahami. Ceny jízdní a ceny zaopatření na celé pouti jsou tyto:

Třída	cestovné	zaopatření	dohromady
I.	zl. 100·—	zl. 137·95	zl. 237·95
II.	zl. 66·20	zl. 118·40	zl. 184·60
III.	zl. 40·41	zl. 95·—	zl. 135·41

Na společné útraty zaplatí každý mimo to 2 zl. Zástavky budou: Padua, Bologna, Loreto, Assisi, Řím, Florencie, Benátky.

Poutníci vyjedou dne 19. března t. r. a na neděli květnou budou opět ve vlasti. Kdo se chce připojiti, nechť zašle co nejdříve přihlášku s příslušným obnosem dp. Dru. Al. Dvořákovi v Brně, Dominikánská ulice č. 2., jenž i všechny dotazy pouti té se týkající zodpoví.

Katolická hierarchie. Dle katalogu pro rok 1900. vydaného vychází na jevo, že sv. kollegium čítá 60 kardinálů. Čtyři z těch kardinálů jsou jmenováni ještě od Pia IX. a 56 od nynějšího papeže Lva XIII. Církev katolická má 14 patriarchátů, 174 arcibiskupů latinských, 19 východních. Biskupských stolců je 776. V době papežování Lva XIII. přibylo katol. církvi 2 stolce patriarchů, 31 arcibiskupů, 101 biskupů, 3 apoštolští delegáti, 61 apoštolských vikářů a 11 apoštolských prefektur.

Pokrok katolictva v 19. století. Jeden benediktin z Maredsous, P. Ballus, vydal velmi poučnou knihu. Na konci této knihy udává dle úředních pramenů vzrůst katolictva v 19. století, což každého potěší, kdo zájem má o katolické missie. V Anglicku a Škotsku bylo na počátku tohoto století jen 120.000 katolíků, nyní jest jich 2,000.000 se 3 arcibiskupy, 18 biskupy a 2785 kněžími. V Hollandsku byl 5. díl katolíků, nyní jsou dvě pětiny katolíků. V Německu vystoupil počet katolíků ze 6 milionů na 13 milionů, ve Švýcarsku z 542.000 na 1,170.000, ve Skandinavii ze 200 na 8000, na Balkáně ze 270.000 na 640.000; v asijském Turecku ze 400.000 na 658.000, v Persii ze 300 na 10.000, v Sev. Africe z 15.000 na 500.000 katolíků. V Rusku jest deset milionů katolíků. Ve vnitřní, východní, západní a jižní Africe nebylo r. 1800. vůbec žádných katolíků, nyní jest jich na dva miliony se 30 missiemi, které řídí 280 missionářů. V Asii na nejzazším konci východním vystoupil počet katolíků z jednoho milionu na šest milionů. Na ostrovech Oceanie nebylo r. 1800. vůbec katolíků, nyní je tam $1^1/_2$ milionu. V Kanadě vzrostl počet 137.000 katolíků na 2 miliony a ve Spojených Státech ze 36.000 na 10 milionů. V ostatních zemích rostl počet katolíků poměrně s počtem obyvatel. Díky buďtež Pánu Bohu za tento rozkvět církve svaté. Přijď, ó Pane, království Tvé!

O mocné přímluvě Panny Marie. Kdykoli na Marii patřím, vždy mi přichází jako bych vtělené milosrdenství očitě před sebou viděla. Nebo Maria jako Matka milosrdenství obchází a vyhledává ubohé duše, aby je z tenat draka pekelného vysvobodila a jim k spasení dopomohla. Ó, duše křesťanská, snad tě nějaký zármutek skličuje? Snad často nějaké utrpení zakoušet musíš? Neb nějaké různé neštěstí tě pronásleduje; snad jsi svým lehkovážným životem čistotu panenskou ztratila; snad zmocnili se tě nešlechetnosti, které ti lahodily; v tobě povstala snad mlha chlipnosti? Snad jsi pohoršlivý příklad dala! Ach, pojď k Matce milosrdenství, u ní najdeš útočiště své. I svatí bývali k ní své útočiště a byli vyslyšeni. Svatý otec František Seraf. často bral své útočiště k Marii Panně a své terciáře často doporoučel v mocnou ochranu její. Ona je útočiště kajících hříšníků. Ona nehledí na to, čím hříšník hřešil, ale pozoruje s jakým úmyslem k ní přichází. Při obětování Syna Božího v chrámě Jerusalemském, při proroctví Simeona pronikl meč bolestí srdce její. A víš-li proč? Proto, aby byl hříšníkům chrám milosrdenství otevřen, v němž se všickni před hněvem Božím zachrániti mohou. I ty pojď, duše křesťanská, schovej se pod ten plášť Matičky milosrdenství. Obětuj různé své zależitosti, ale nejprv očisť své srdce zkroušenou svatou zpovědí. Otevř dvéře svého svědomí, odstraň závoru od svého srdce, odkryj rány duše své, odvrz od sebe břemeno hříchů, pak jdi k Matce milosrdenství. Pospíchej, dokad jsi na světě. Pojď, otevřena je brána pokání: Neváhej, pospěš než se zavře. Po smrti je pozdě činit pokání. Buď vždy ochotná zachovat pouta stálosti. I Maria Panna všecka ta slova zachovávala v srdci svém, co jí ctihodný kmet Simeon prorokoval. Křídla pýchy duševní neroztahuj: Nebo kdo se povyšuje, bývá ponížen. Kdo se vynáší, bývá pokořen. Buď vždy, jako mračno vydávání dešťé slz kající lítosti. Pak vezmi útočiště k Matce ustavičné pomoci. Nebo ona se nezdráhá hříšné duše rány mazati a hojiti. Ó, jak šťastná je duše pokání činící, která milosrdenstvím Božím zachráněna bývá. S jakou utěšenou tváří baží po rozkoši nebeské. Tedy pojď k Matičce dobré rady a volej, ale upřímně, z nejhlubších útrob svého srdce: »Obrať své milosrdné oči; Ty jsi jediné útočiště mé, k Tobě se obracím, k Tobě přicházím a si stěžuji. Bídná je duše má, nemocí hříchu neduživá, ranami zlých skutků sedraná, vředy a puchem nešlechetností nahnilá, tak je mrzkostí zhyzděná. Ó, Matko, k Tobě volám, v Tebe se důvěřuji, ujmi se mě v různých záležitostech, v neštěstí, v bídách, v hoři, v kříži, v utrpení, v úzkosti i v žalosti i v trápení. Přijď, ó Matko má, rač při mně zůstati. Ó Matko milosti, Tys křesťanům skála, útočiště hříšných, Ty jsi nebes brána, naděje na zemi, okrasa na nebi, zarmoucené těšíš, bereš do ochrany.« Není možná, aby se se svými milostmi odvrátila od tebe; ona zajisté ti vyžádá milost Boží a život věčný; ona ti obváže rány duše tvé, mastí namaže milosti Boží a zahojí mocnou svou přímluvou. Ona je sama láska, plna milosti, ona je starostlivá bídným ve všech okolnostech přispěti. Ty snad se mě tážeš, jestli i tobě pomůže? Ó, zajisté se tě ujme; ta pochybnost ať nemá místa v tvém srdci; neb za jejího žití na zemi srdce její plápolalo láskou ku každému. Žádný tolik nevystál utrpení jako ona pro bídu naši vytrpěla. Jak by bylo možná, aby, když nyní je při pramenu milosti Boží za královnu nebe i země vyvýšena, na nás bídné mohla zapomenouti? Ne, tato myšlenka nemá a nesmí nikdy do našeho srdce přístupu míti. Ona je kytička ctnosti, palma trpělivosti, ona je svícen uprostřed světa. Ó, Maria, Matko má, dejž ať jsem vždy celá Tvá, nyní v životě i v smrti mé podej mi ruku svou a uveď mne do přístavu nebeského.

V. H. V., terciářka.

Dva učení protestanti stali se katoliky. Výtečný švédský bohoslovec protestantský Kroik-Touning vstoupil do církve katolické. Nejdříve jej naklonila ke katolické církvi myšlenka, že musí míti Kristova církev viditelnou hlavu a že jí nikdo býti nemůže nežli nástupce svatého Petra, římský papež. Uznal potřebu zpovědi a poněvadž ji Luther zavrhl, ukázal, že nezná ducha Kristova. Proto studoval důkladně základní katol. nauky a následek toho byl, že největší prote-

stantský bohoslovec přestoupil na víru katolickou. — Podobného něco stalo se také v Americe. Dr. de Costa, nejlepší lutheránský učenec v Novém Yorku přestoupil do katol. církve a listy oznamují, že ještě na 100 lutheránských pastorů hodlá opustiti Luthera a státi se členy katolické církve. Tak jednají mužové, kteří mají rozhled a vynikají učeností. Právem se tvrdí, že církev katolická z jiných vyznání přijímá výkvět, kdežto zanechává jiným plev. Obrácení takového jednoho učence vydá více, než odpadnutí 10 ba 100 křiklounů volajících: »Pryč od Říma!«

Katolické školy Indianů. Spojené Státy severo-americké vedly válku, jak samy pravily, v zájmu lidskosti, aby osvobodily obyvatele ostrovů Kuba a Filippiny od krutého jařma španělského. Lépe však by byly Spojené Státy učinily, kdyby se lidsky chovaly a svoji lidskost ukázaly k rudochům, kteří se mají pod vládou Spojených Států stokráte hůře než poddaní Španělska na Kubě a Filipínech. Zvláště trnem v očích vládě Spojených Států jsou katolické školy Indiánů, proti nimž vláda své nepřátelské smýšlení ukazuje. Ve škole sv. Ignáce bylo indianských dětí 300, ve škole sv. Pavla 200, ve školách sv. Petra 200, sv. Františka Xav. 100, sv. Rodiny 100, sv. Labra 65 dětí. Školní budovy vzorné, z kamene a cihel vystavěné, v území nejdivočejších členů stály skoro 900.000 zl. Kromě toho stojí mnoho stravování, ubytování dítek a opatřování školních potřeb pro dítky indianské. Ač tedy divoši těmito školami vzděláváni a zušlechťováni jsou, přece stát škol těchto nenávidí, čehož hlavní příčinou jest, že se v těchto školách učí tomu, čemu ve školách státních — beznáboženských — učiti se nesmí, totiž katolickému náboženství. Zkušeností však jest zjištěno, že jen tam postupuje civilisace, kde se ujme křesťanství.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Brna. Plně učiněný slib svůj vzdávám nejsvět. Srdci Pána Ježíše a bl. Panně Marii sedmibolestné díky za uzdravení. *J. K.*

Z Budějovic. V soužení svém obrátila jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně, bl. Panně Marii ustavičné pomoci, k sv. Josefu a sv. Antonínu a byla jsem vyslyšena. Budiž za to chváleno, velebeno bez přestání nejsv. Srdce Páně. *A. V.*

Od Vel. Byteše. Nejsrdečnější díky vzdáváme za dosažení mnohých a velikých milostí, o které jsme prosily nejsv. Srdce Páně a kterých se nám dostalo mocnou přímluvou Matky Boží sedmibolestné, svatého Josefa, svatého Ignáce z Loj. a svaté Panny Markéty. Taktéž děkujeme za odvrácení velikého neštěstí. *M. B. a J. K.*

Z Prahy. A. R. a F. P. z Prahy byvše v prosbách svých vyslyšeny vroucí díky vzdávají božskému Srdci Páně, bl. Panně Marii za ulehčení a vysvobození z trapné nemoci, jakož i za zachránění od velikého neštěstí. *F. K.*

Z Vidně. Vzdávám vroucné díky božskému Srdci Páně a sv. Antonínu za vyslyšení prosby. *Nejmenovaná.*

Mezinárodní pouti do Paray-le-Monial.

(Hlavní úmysl.)

Veliký ctitel božského Srdce Páně jakož i miláček Pařížanů a celé Francie pojal myšlenku, by na konci tohoto století pořádány byly pouti ze všech zemí a dílů světa do Paray-le-Monial, aby věřící na tom místě, kde Pán Ježíš se zjevil bl. Markétě Alacoque, Jemu poděkovali za všecku Jeho lásku, odprosili za všecky urážky Jemu učiněné a prosili za šťastnější budoucí století. Myšlenka tato se ujala a ředitelstvo Apoštolátu modlitby ji podporuje všemožně. Požádalo Jeho Svatost papeže Lva XIII., aby milostivě ustanovil za hlavní úmysl na měsíc březen mezinárodní pouti do Paray-le-Monial, což sv. Otec sám jsa velikým ctitelem nejsv. Srdce Páně, s radostí učinil. Obracíme se tedy s prosbou na všecky členy Apoštolátu modlitby (20 milionů) aby tento měsíc se modlili o zdar těchto poutí. Třeba od nás nebudou poutníci tam putovat, ale mohou se přece aspoň pomodlit na tento krásný úmysl. A všickni ti nábožní poutníci nejen z Francie, ale ze všech dílů světa a všech národů budou se modliti na památném místě v Paray-le-Monial nejen za sebe, za svou zemi, za svůj národ, nýbrž modlitba jejich bude zajisté prospěšná všem těm, kteří by rádi též tam putovali, ale nemohou. Jak to bude krásné, až budou ve svatyni božského Srdce Páně klečeti zástupy nábožných a budou nejsv. Srdce Pána Ježíše velebiti pro jeho lásku a milosrdenství k nám. To bude nejlepší zárukou budoucího šťastnějšího století.

Městečko Paray-le-Monial čítá asi 4000 obyvatel a jest velmi jednoduché. Nemá žádných jiných památností leč klášterní kostelíček, kde se Pán Ježíš zjevil Markétě Alacoque a potom svatyni velikou, ke cti nejsv. Srdce Páně vystavěnou. Klášter sester »Navštívení Panny Marie« povstal roku 1618. Do tohoto kláštera vstoupila roku 1671. Markéta Maria Alacoque; a zde se jí zjevil Pán Ježíš dne 16. června roku 1675., když se nábožně před svatostánkem modlila. Klášterní kostelíček byl jakož i ostatní kláštery za času revoluce zavřen, avšak tělo blahoslavené Markéty Marie bylo od »Sester sv. Františka Saleského« dáno v bezpečí. Když pak r. 1823. »Sestry od Navštívení« opět dostaly se v moc svého kláštera, bylo tělo bl. Markéty ve skvostné skleněné rakvi uloženo a postaveno na epištolní straně poblíž hlavního oltáře. U této schránky klekávají věřící a modlivají se k nejsv. Srdci Páně.

Hlavní oltář zbudován jest ze skvostného mramoru, nad ním jest překrásný obraz, představující ono zázračné zjevení, vedle něho jsou pak veliké krásné sochy andělů, kteří poctu vzdávají zjevení tomu. Okna jsou malovaná a jest jich šest; na pravo jsou na nich obrazy a sice: Sv. František z Assisi, bl. Markéta Marie a sv. František Saleský; na levo zase sv. Augustin, zjevení se Pána Ježíše a sv. Jan, evangelista Páně. Na epištolní straně u hlavního oltáře se strany kláštera, kde jest chor sester oddělen od kostela, na mřížích sestaven ze samých zlatých srdcí tento nápis: »Čest, láska, zadostčinění nejsv. Srdci Ježíšovu! Úcta Markétě M.!« Celý kostelíček má do sebe cosi tajůplného a všechno jakoby zrovna vybízelo k nábožnému rozjímání.

Poněvadž pak tento kostelík klášterní je poměrně malý, zbudována byla docela nová a veliká basilika »božského Srdce Páně«. Je to mohutná a největší stavba celého městečka Na hlavním oltáři jest veliká socha božského Srdce Páně a na zdech křížová cesta s vypouklými obrazy. Vedle basiliky jest opatství, kde právě bydlí di cesanní missionáři.

Toto sdělujeme našim čtenářům, abyste aspoň něco věděli o tomto památném místě Paray-le-Monial. Nemohouce putovati tak daleko, modleme se tím vroucněji novou litanii k nejsvětějšímu Srdci Páně i se zásvětnou modlitbou. Jest ve vlasti naší dosti kostelů, kde mají na oltáři nebo v postranné kapli sochu nebo obraz nejsv. Srdce Páně; tu poklekejme často, tu přednášejme prosby své, tu volejme z hloubi srdce svého: Ó Ježíši, buď národu našemu pastýřem a ochráncem ve všech nynějších potřebách a my slibujeme Ti, že následovati chceme Tvých ctností, jimž učil jsi nás, když jsi pravil: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« Chceme ctnostem těmto učiti svým dobrým příkladem své spolubližní. Zůstaň nás pamětlivo, Ty božské Srdce; budiž milostivo nám, obzvláště pak těm, kteří ještě nyní jsou ve stavu těžkého hříchu. Budiž pamětlivo všech nás nehodných ctitelů Tvých!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za zdar pouti do Paray-le-Monial, na místo zjevení Tvého, na sklonu tohoto století a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podíl bráti na této pouti dle možnosti.

Úmysl v dubnu: Vděčnost k Pánu Bohu.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 4.

Pán Bůh vyhradil si v poslední době sladkost hnutí přesvatého Srdce Ježíšova zjeviti, aby vychládlá mezi lidmi k Němu láska opět znova probuzena byla. (Sv. Jan ke sv. Gertrudě.)

Za slávou!

A oko stále snivě v dáli upíráš,
dnem i nocí hloubáš, přemýšlíš;
duch zanáší se prací jakous velkou,
jež přinést ti má slávy, po které tak toužíš.

A vzdělal jsi tu dílo velkolepé,
vpravdě dílo toto velmi zdařené!
Svět diví se ti, diví dílu tomu
a k nohám vrhá tobě věnce slávy vysněné.

Však, příteli, nebylo tu škoda času,
ne líto tobě namahání, potu tvého?
Pro marnou světa toho chválu, slávu
jestli nepřineslo ničeho ti většího?

I práce nejvzácnější zub času rozhlodává,
budovy nejkrásnější boří se a rozpadávají;
a dříve toho ještě světa umlkají chvály,
mizí přízeň — lidé tebe opět neznají.

Jen díla Bohu zasvěcená, Jím žehnána
mají pro tě povždy cenu stejnou,
jen díla, jež pro slávu Boží
či dobro bližních, těch cena vždy nezměněnou.

Byť nebylo i dosti světem uznávané,
zapomínal bližní, čím's jemu prací onou,
víť o tom Bůh, sám odmění pak tebe
kdys slávy věnci, které nehynou.

A. B.

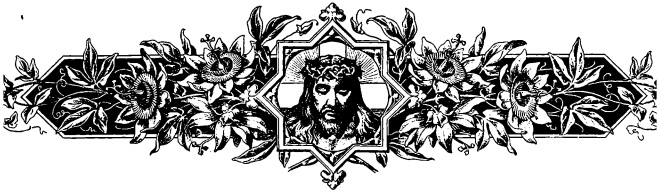

Jak se vlažní křesťané vymlouvají?

(Část další.)

O dvou běžných výmluvách jsme se již zmínili, totiž: 1. Nemám si co vyčítati, a proto nemám se z čeho zpovídati. 2. Zhřešil jsem již tuze mnoho, nežli aby mně Bůh odpustiti mohl. — Obě tyto výmluvy však jeví se nám jako liché, lživé a velice nebezpečné jak pro spokojenost ve světě, tak zejména pro spásu věčnou. Užívají jich jen vlažní křesťané, jimž se do upřímného pokání nechce.

Dnes všimneme si výmluvy jiné, rovněž tak hříšné a nebezpečné, které zvláště mládež tak ráda užívá, a sice: „Mladost radost; za mládí musí člověk

majetkem téhož Krista Pána, jenž si ji smrtí svou vydobyl. Jako na Pána našeho číhali nepřátelé, tak číhá i na duši lidskou odvěký nepřítel náš a nepřítel Kristův, ďábel, hledaje, koho by polapil, na kříž hříchu přibil, zabil a bez milosrdenství, ba s posměchem ještě do pekla uvrhl. A jako nepřátelé Kristovi nastražili Jidáše, tak i ďábel skýtá lidem, zejména mladým, mnoho světských radostí, zábav a požitků, za něž je pak tím spíše uchvacuje. Ó kdyby jen každý mladík a každá panna slyšeti mohli ten pekelný výsměch, který se ozývá, kdykoli těžký hřích páchou, tu by zajisté jinak žili a nehřešili!

Ovšem pravdivé je přání: „Mladost

potom dostáti povinnostem. A toto krásné mládí prožiti ve hříších je totéž, jako krásnou květinu v plném rozpuku podlomiti. I mládí má přinášeti ovoce ctnosti a dobrých skutků, vždyť Bůh nesoudí podle stáří, podle let prožitých, nýbrž podle skutků; nezáleží na tom, jak dlouho jsme žili, ale jak jsme žili. I mládí odměňuje Pán hojnou měrou, což vidno z podobenství o hospodáři, jenž několikráte za den vyšel a dělníky poslal na vinici svou. Při výplatě však z lásky a milosti své dal tutéž mzdu těm, kdož jen jedinou hodinu pracovali, jako těm, kdož pracovali po celý den. Z toho je zřejmo, jakých zásluh si u Boha získati může mládí, jestliže je podle vůle Boží spořádané. A právě mládí ctnostné má u Boha větší zásluhy, neboť veliká a četná jsou pokušení ke hříchu, hojnost špatných příkladův a nebezpečných nástrah; proto kdo tyto v mládí přemohl, dvojí si zasloužil odměny.

A jaké překrásné vzory staví naše svatá církev mládeži na oči! Pomněme jen na sv. Aloisia, jen 23 let žil a přece bude jméno jeho s úctou vyslovováno až do konce světa. Jaká to ctnost! Čistota srdce a mysli byla u Aloisia tak veliká a tak něžná, že nemohl ani špatného slova slyšeti, aby nepadl do mdlob. Proto nazývali ho soudruzi jeho »andělem v těle lidském.« Zbožnost jeho byla tak veliká, že v noci vstával k modlitbám, které kleče konával, že dvakráte v témdni se zpovídával a k stolu Páně přistupoval, k čemuž se vždy dlouho a pilně připravoval. Láska jeho k Bohu byla tak horoucí, že jsa dědicem knížectví otcovského tohoto se vzdal a do řádu Tovaryšstva Ježíšova vstoupil a tam cele službě Boží se odevzdal. Pokora jeho byla tak veliká, že on, syn knížecí, nejnižší práce v klášteře konati chtěl. Láska jeho k chudým byla tak upřímná, že sám pro chudé žebrati se nestyděl. V nemocných ctil Krista Pána a vyprosil si dovolení, aby směl v nemocnicích nemocné ošetřovati, zejména nemocné s ošklivými a nakažlivými nemocemi. A tu právě dal mu Pán odměnu. Sám se nakazil a po tuhé nemoci duši čistou Bohu odevzdal. Svatá Magdalena z Pazzis viděla Aloisia u vytržení v takové slávě v nebi, že ji dříve ani za možnou nepokládala. Ejhle, jak krásné to mládí a jak záslužné!

Pohleďme na svatého patrona našeho, sv. Václava, kterak prožil mládí své? V pilnosti, zbožnosti a v čistotě duše své, což bylo základem pozdější jeho vynikající svatosti.

A svatá panna Anežka Římská byla jen 13 roků stará, a hle, učiněná to světice! Měla již tolik síly v ctnosti, že nerozpakovala se i život svůj položiti za Krista u věku tak něžném!

A sv. Anežka Česká, dcera našeho rodu královského, byla zajisté věrnou následovnicí svaté své patronky, skvěla se čistotou duše, zbožností a láskou k lidem.

A takových příkladů máme v církvi Páně hojnost. Kéž by se mládež naše podle nich řídila! Kéž by nezapomínala, že ve všem se člověk cvičiti musí, i ve ctnosti, a protože má-li život jeho býti bohulibý, ctnostný, musí se začíti již za mládí. Přikázaní Boží platí zrovna tak pro mládež jako pro věk dospělý, tu není rozdílu v povinnostech; hřích není nikdy a nikomu dovolen, ani v mládí ani v stáří. A proto se má mládí prožiti radostně, ale také ctnostně, neboť osten hříchu z mládí zůstává rád v srdci i u věku pozdějším, a poškozené zdraví hříchem z mládí bývá zaslouženým trestem člověka ve stáří.

Právě tak nesmyslná, hříšná a nebezpečná jest vytáčka: »Až k stáří budu míti dosti času k pokání.« Tak tak, Pán Bůh má čekati a svět má u tebe přednost! Což však, jestli Pán Bůh čekati nechce?

Kdo ti to dal černé na bílém, že se stáří dočkáš? Kdo ti zajistil milost Boží, že také pokání činiti budeš? Čím hrnek načichne, tím tak brzy nevyčichne; čemu člověk zvykl v mládí, ve stáří nerad odvyká. Ani pak se mu do upřímného pokání nechce. To ví nejlépe kněz u lůžka nemocných. Kdo bývá nejvíce zatvrzelým, s kým mívá kněz největší práci, aby ho přivedl k Bohu a k smíření s ním? Bývají to tací lidé, kterým hřích v mládí byl nápojem, kteří mládí své promrhali v životě rozpustilém, i ve stáří má nad nimi ďábel větší moc. A bohužel, mnoho takových umírá i bez řádné svaté zpovědi, bez upřímného pokání. Jaký začátek, takový konec. Není to hrozné?

A pak lze s pokáním odkládati jen na zítřek? Nemůže býti pozdě? Natož odkládati je na leta stará? Tu by se nám vedlo jako Jidášovi. I tomu přišla lítost, ale už pozdě; Bůh nedal již milost svou. Vždyť možnost činiti upřímné pokání nezávisí jenom od nás, nýbrž jest velikým darem milosti Boží. Kdo však Boha urážel, a to zúmyslně v mládí, odkazuje Boha až na stáří, smí očekávati takovou milost? Není-li to hřích proti Duchu svatému, jenž odpuštění nedochází?

Ale dejme tomu, že se i dočkáš stáří, že se na pokání dáš, zdaž bude pokání tvé takové, aby vyvážilo tolik hříchů mládí tvého? Budeš dosti silným a ochotným k tomu? Každý musí za své hříchy i zde již trpěti, musí dostičiniti; budeš k tomu také způsobilým? Nebude duch tvůj malátný, tělo tvé slabé?

Ejhle, jakou měrou jsi měřil Bohu, takovou tobě naměří sám. Ó kterak budeš musiti potom sténati a naříkati sám na sebe, kterak budeš volati: »Ó kéž bych byl mládí své jinak prožil!«

Ale, bohužel, za doby naší mladí lidé na poslední kola nepamatují. Kolik hříchů jen se páše při jediné zábavě, při které se bez pitky, tance, křiku, necudnosti, hádek, ba i rvaček obejíti nemohou. Mládež naše jest požitkářská, zábav chtivá, lehkomyslá, a to zejména ve městech, kde tolik příležitosti se naskytuje, kde v továrnách a dílnách slova se neváží, kde se služby Boží zanedbávají, slovo Boží a napomínání duchovního správce se neslyší, ke svaté zpovědi se nechodí, kde kostely dopoledne bývají skoro prázdny, ale večer hospody a tančírny nabyty. Ovšem jest mnoho ještě hodných mladých lidí, obzvláště tu, kde rodiče na ně dohlédají a toulky a nepořádný život jim netrpí. Avšak jsou, bohužel, i tací rodičové, kteří sami ještě příkladem i slovem děti své kazí; prohlédnou ovšem brzy, ale přece již bývá pozdě. Nebude zajisté lépe, dokud zase rodiny naše nevrátí se ke Kristu, k jeho svatému zákonu a k spořádanému domácímu a rodinnému životu. Proto jest záhodno a užitečno, aby rodiče, děti i mládež staly se členy některého zbožného bratrstva. Tak rodiče Bratrstva nejsvětějšího Srdce Páně nebo svaté Rodiny, kterou za vzor všem obzvláště doporučuje náš svatý Otec Lev XIII. Otcové a synové nechť přistoupí k některému katolickému spolku křesťanských jinochův a mužů, kde by se vzdělávali a také slušně pobavili. Matky nechť jsou členkami »Spolku křesťanských matek« a dcery »Spolku nejsv. Srdce Mariina« Také do třetího řádu sv. Františka, Norberta nebo Dominika mohou vstoupiti. To velice jim prospěje ke křesťanskému životu.

V rodinách nechť se nečtou a neodbírají špatné, nevěrecké knihy a noviny, nýbrž dobré, katolické. Dobrá kniha přítel v domě, špatná jest jed otravující staré i mladé. Základem však spořádaného života jest pevná, hluboká víra; proto nechť se slovo Boží pilně poslouchá a doma čítává. Víra pěstuje se zbožností a dobrými skutky. Proto, mladí lidé,

nezanedbávejte mši svatou i požehnání v neděli a ve svátek. Zbožně konejte denní modlitbu, svěťte svátky a neděle podle vůle Boží.

Milosti Boží však jest ke všemu třeba, proto častěji choďte ke sv. zpovědi a ke stolu Páně a získejte i pilně odpustků. Chraňte se zlých společníků, nevydávejte se v nebezpečí hříchu a proste zejména anděla strážného za pomoc a ochranu. Tak uchováte se v mládí svém čisti a zbožni; i mladý věk váš bude plný zásluh před Bohem a vy jedenkráte s radostí si budete vzpomínati na léta mladá. Dobré svědomí, láska Boží a úcta všech řádných lidí bude vám odměnou již zde na světě. Hesla pak: »Mládí se musí vybouřiti, až ve stáří budu pokání činiti« se vystříhejte, neboť jest nemravné, hříšné a nebezpečné, otravuje v mládí a užírá ve stáří. Jen na ctnostné mládí následuje požehnané stáří.

Boh. Hendl.

Na Velký pátek.

To čiňte na mou památku.
(Luk. 22, 19.)

Jistá zbožná pověst vypravuje, že té doby, kdy božský Spasitel světa chystal se vyliti nejsvětější krev svou v obět smírnou za lidi na zemi, radili se andělé na nebi, jak by i oni ten velečin lásky jeho k lidem vhodnou památkou zde na zemi oslaviti mohli.

Jeden pravil: »Nechť hora Kalvarie vzroste v takovou výši, aby žádná lidská noha nemohla dostoupiti onoho posvátného místa, kdež skonal Spasitel světa, a nechť s hory té září ustavičně světlo jasnějšího lesku a mohutnější síly nežli slunce nebeské.«

»Jiný zas pravil: »Nechť trnitá cesta, po níž krvavou nohou kráčel Spasitel, promění se v cestu, kteráž by věčně kvetoucími růžemi porostlá byla tak, aby žádná lidská ruka po nich sáhnouti nemohla, ale aby rajskou vůní jejich každá duše chřadnoucí oživla a ozdravěla.«

A jiný opět pravil: »Nechť skromné a chudičké rodiště Spasitelovo stane se velechrámem z mramoru a zlata, kterýž by přechovával veškeré vzpomínky přehořkého utrpení Páně, a ku kterémuž by putovali králové a velikáni lidského pokolení, a jehož brány však by zůstaly zamknuty pro člověčenstvo nehodné.«

Než to vše nebylo po rozumu zářícího anděla Michaela, neboť nezdály se mu návrhy ty dosti skvělými býti, a proto zvedl plamenný meč svůj a pravil: »Ať pokolení lidské na památku velečinu lásky Spasitelovy jest oslněno nádherou a slávou nebeskou, a ať v posvátné době utrpení a smrti Páně celou zemi obletí kůrové andělští a naplní celý svět vítězozpěvy plnými nebeských libozvuků!«

Vážný anděl Uriel však byl zas jiného mínění a pravil: »Lépe by bylo, kdyby se nad hříšným světem zatměla té doby celá nebeská obloha, a kdyby velký, vítězný kříž jako blesk pronikl děsivou temnotu, aby znamení to naplnilo veškeré lidstvo hrůzou, aby pak nastalo ihned všeobecné pokání!«

Než jasný anděl Gabriel mínil zas jinak a pravil: »Jak mnohem by lépe bylo, kdyby se v době té seřadily veškeré kůry andělské, aby nachytaly svatou krev

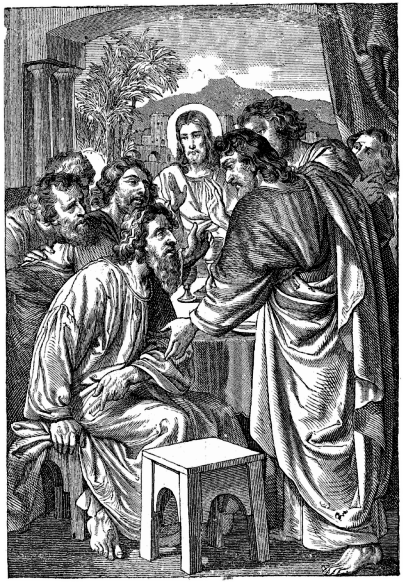

Spasitelovu do skvostných nádob, jež by zanesly ihned do nebe, aby ani jedinká krůpěj její nezrosila nehodné země!«

Na řeč tu ozval se zas anděl Rafael a pravil vážně: »Veškery tyto činy byly by proti mysli Kristově, kterýž miloval chudobu, skromnost a ponížení, a kterýž jsa člověkem, odmítal všelikou pozemskou oslavu činů svých na zemi. Památka, kteráž by veškerému lidstvu utrpení a smrt jeho připomínala, musí dojemná a skromná býti. Taková památka bude jemu zajisté nejpříjemnější a lidem nejspasitelnější.«

To když pravil Rafael, všichni ostatní andělé se zamlčeli, a pak rázem zakryli tváře své křídloma a počali truchliti, neboť právě byla nastala ona velká památná hodina, kdy dozněla poslední slova Pána Ježíše na kříži umírajícího: »Dokonáno jest! Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!« (Jan 19, 30. Luk. 23, 46.)

A hodinu tu i my dnes sobě připomínáme, a je to sama církev svatá, která nás dojemnými a významnými obřady velkého týhodne k tomu vybízí. Či proč že ukazuje nám dnes dřevo kříže a káže nám, pokud možná, bosýma nohama přikleknouti k svatému kříži a líbati patero svatých ran Kristových? Zajisté abychom i my oslavili památku velečinu lásky Kristovy, kterýž milerád sebe samého v obět podal Otci nebeskému na usmíření naše a vycedil krev svou nevinnou na obmytí duší našich. A proto také v den dnešní kdekterá duše zbožná a věřící ráda chvátá do příbytku Božího, kdež nemusí se teprve s anděly raditi, jak by vděčně a důstojně oslavila památku umučení a smrti Páně. Ten svatý kříž a ten Pán Ježíš na něm s hlavou skloněnou, ty ruce a nohy hřeby probodnuté a to srdce kopím otevřené jí to výmluvněji nad slova andělská praví, že má a může učiniti, co chtěli, ale nemohli sami andělé učiniti.

Andělé nemohli dáti vzrůsti hoře Kalvarii v horu nepřístupnou, ty však, duše křesťanská, můžeš a máš aspoň každou neděli a každý svátek na horu tu putovati, když se při mši sv. Spasitel tvůj Otci nebeskému za tebe v nekrvavou obět podává.

Andělé nemohli trnitou cestu Pána Ježíše poseti růžemi, ty však máš a můžeš trní hříchu ze srdce svého odstraniti a je květy bohumilých ctností vyzdobiti.

Andělé nemohli vystavěti chrám z mramoru a ze zlata, ale ty můžeš a máš jako skála pevným a stálým býti u víře, a uzamknouti brány srdce svého proti nevěře a všeliké bezbožnosti tohoto světa. Ó učiň to, duše milá, a to chudičké srdce tvé bude jako zlatou nádobou andělů, do níž padati bude svatá krev Kristova na obmytí a udůstojnění tvé k životu věčnému. F. K.

'Ve chvíli tiché...

Ve chvíli tiché, v svatvečerní čas,
kdy vzdálena jsem byla hluku žití,
já tajemnou zaslechla píseň zníti, —
i naslouchala jsem a blahý žas
naplnil duši — byl té písně zvuk
božského Srdce tajůplný tluk . . .
Na suchém dřevě pak jsem hnízdo zřela,
ne květem, hložím obestřené zcela,
a v jeho středu Slavík kříže pěl
tu píseň, z které nový vznět
měl čerpat svět;
já slyšela, jak bolem zaúpěl
než v „Dokonáno!“ vyzněl Jeho zpěv.
Tu vřeleji se rozvlnila krev
i v srdci mém a ku Slavíku kříže
jsem zatoužila blíže
se přivinout
a spočinout
pod křídly Jeho třeba v hnízdě z hloží,
jen pochopit tu píseň Lásky Boží.

AUG. R.

Na Boží hod velikonoční.

Vstalť jest; aj místo, kde jej byli položili. *(Mat. 16, 6.)*

Zrno pšeničné padnouc v zem, neumře-li, samotné zůstane: pak-li umře, mnoho užitku přinese.« (Jan 12, 25.) Tak pravil Pán Ježíš k učeníkům svým, když po svém slavném vjezdu do Jerusaléma vyučoval v chrámě.

Že zrnem tím pšeničným míní Pán Ježíš sama sebe, svou nastávající blízkou smrt, tomu tehdáž učeníci jeho neporozuměli, měli ale brzy porozuměti, neboť sotva minulo jen několik dní, museli se zajisté rozpomenouti na slova ta, a byl to miláček Páně sv. Jan sám, který s Josefem z Arimathie a Nikodemem za veliké, hluboké žalosti a s úctou směli položiti do země mrtvé tělo Pána Ježíše do hrobu, kterýž byl ve skále vytesán, a v kterémž ještě nikdo neodpočíval. —

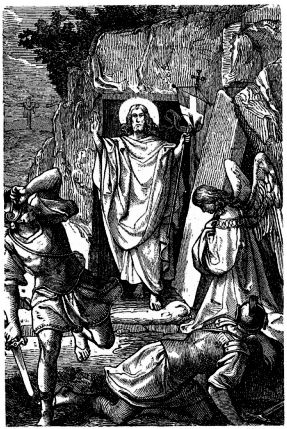

Ó takového zrna pšeničného, vzácného a neobyčejného země od počátku svého nikdy ještě do lůna svého nepřijala, aniž kdy ve vnitřnostech svých chovati bude. Takové zrno pšeničné nemělo nikdy v lůně jejím spočinouti, nemělo nikdy umříti. Umříti musel Adam, protože zhřešil; umříti musíme my, protože jsme ratolesti jeho a v něm jsme hřešili a smrti propadli, ale Syn Boží, nejsvětější a nejnevinnější, proč že ten musel umříti? Ó zeptej se, duše křesťanská, země, proč žasla a žalostí se chvěla, když viděla Stvořitele svého na kříži umírati. Ona žasla, že i On má do lůna jejího uložen býti, neboť tak pravil Pán Ježíš: »Pšeničné zrno padnouc v zem, neumře-li, samotné zůstane, pakli umře, mnoho užitku přinese.« — Než nikoliv, neptej se v den dnešní země, proč žalostí se chvěla při smrti Pána Ježíše, ale raději, proč se chvěla v útrobách svých při jeho z mrtvých vstání. Chvěla se radostí, že směla třetího dne z posvěceného lůna svého vydati jej, aby se zjevil světu jakožto vítěz nad smrtí a nad ďáblem. A to jest ten veliký užitek, kteréž přineslo světu to nejvzácnější zrno pšeničné, kteréž v zemi padlo; to jest ta

příčina, proč i naše útroby plesají v den dnešní a s celou církví svatou radostné alleluja prozpěvují. — Slavný dějepisec řecký, Herodot, vypravuje, že za dob jeho v 5. století před Kristem Pánem v Babyloně bývala žeň do roku dvoj- i třínásobná. A Plinius starší, dějepisec římský, který žil v 1. století po narození Páně, zas vypravuje, že císaři Augustovi byl poslán z Afriky pšeničný keř, kterýž z jednoho zrnka měl čtyři sta klasů. Jak si lidé úrodnosti tak veliké vážili, to zmínění dějepiscové nám nezaznamenali, ale suďme sami, mohlo by to zrno pšeničné přinésti užitek, třeba jako u nás nyní, šesti, sedmi, osmi nebo ještě víceronásobný, kdyby položeno jsouc do země tam nezemřelo, tam v částky své: v kořínky a kel se nerozložilo? Zajisté nikoliv. Když však v částky své se rozloží, kořínky zapustí a kel vyrazí, a když Boží sluníčko na ně hřeje a oblaky rosou svou je zavlažují, ó zdaž vzrůstem jeho nevzrůstá i naděje na hojný užitek? Pravdať ovšem, když ten miláček Páně a Josef z Arimathie a Nikodém do lůna země vložili to nejvzácnější zrno pšeničné, mrtvé tělo Pána Ježíše, tu truchlilo srdce jejich, a zdálo se jim, že s Pánem Ježíšem pochovávají všechny své naděje, kteréž skládali v něho; než neminuly ani tři dni, a srdce jejich se rozradostnilo, když jim nábožné ženy Maria Magdalena, Maria Jakobova a Salome v neděli po Velkém pátku zvěstovaly, co jim byl pravil anděl sedící na pravici v hrobě Ježíšově! »Ježíše hledáte Nazaretského, ukřižovaného; vstalť jest, není ho tuto; aj místo, kdež jej byli položili. Ale jděte, povězte učeníkům jeho i Petrovi, že vás předejde do Galileje; tam jej uzříte, jak pověděl vám.« (Mar. 16, 6—7.)

A jak teprvé rozradostniti se muselo srdce jejich, když o z mrtvých vstání Pána Ježíše sami na vlastní oči se přesvědčili! A jako oni zdaž i my nemusíme plesati v srdcích svých, že vstal Pán Ježíš z mrtvých, jak o něm Písma svatá předzvěstovala a jak i on sám o sobě předpověděl? Vyroste-li ze zrna pšeničného vloženého do země bohatý klas, tu z užitku jeho můžeš na čas živiti své tělo, že však vstal Pán Ježíš z mrtvých, to oživilo miliony a miliony duší na věky; naději tu, že i my z mrtvých vstaneme, dí již trpitel Job, vložil Bůh sám do srdce našeho, a Pán Ježíš svým z mrtvých vstáním naději tu posilnil a dal jí vzrůsti v neklamnou pravdu. Hle, to jest ten veliký užitek, kterýž nám přineslo nejvzácnější zrno pšeničné! Važmež si ho a buďmež zaň vděčni Pánu Ježíši. Jako Maria Magdalena a Maria Jakobova a Salome kupujme, dokud zde na zemi jsme vonné masti Pánu Ježíši, t. j. buďmež bohumile živi, a i nám dostane se té milosti že kdy's v nebeské Galilei, kamž nás božský Spasitel předešel, budeme s anděly Božími a Královnou jejich nejradostnější alleluja prozpěvovati trojjedinému Bohu na věky věků.

F. K.

Z kroniky pronásledování církve v prvních třech stoletích.

Podává Bohumír Hendl.

Krásný příklad, jejž svatý biskup antiochejský, Ignác, dal, rozmnožil oběti, které věřící křesťané víře své přinášeli. Dva z průvodčích jeho zemřeli podobně jako on smrtí mučenickou. Za nimi následovali: Barsimaeus, biskup z Odessy, a sv. Eudoxia, která v Heliopoli, v zemi fenické, umučena byla. Nejvíce krve křesťanské teklo v Syrii. Jak hrozné tam pronásledování bylo, vidno z toho, že té doby za 13 let šest biskupů se v Jerusalemě vystřídalo, neboť sotva jeden na stolec biskupský dosedl, již po krátkém čase smrtí mučenickou zemříti musil.

Zachoval se nám list Pliniův, císařského místodržícího v Bithynii, jejž psal k císaři Trajanovi a z něhož dobře poznáváme, jak obecné a ukrutné bylo tehdy pronásledování křesťanův od zuřivých pohanských Římanů skorc po celém světě. Sám Plinius, ač pohan, bere jaksi křesťany v ochranu, neboť dokazuje v listě svém k císaři, že celá vina křesťanů v tom záleží, že se jistého času shromažďují, aby Bohu svému chvály pěli; že se jeden druhému vespolek slovem zavazují zločinů se vystříhati, ani krádeží, ani cizoložstva, ani lupu se nedopouštěti, slovo dané nerušiti, svěřený sobě cizí majetek nezapírati, a že potom k společné hostině zasedají. Jak krásná to omluva z úst pohanských! Vidíme, kterak křesťané právě hříchů tehdy mezi pohany běžných slibem daným se vystříhati snažili, kterak v ustanovených dnech, nedělních, Bohu sloužili zpěvem, modlitbou a nejsv. obětí. Podivně odpovídá císař Trajan Pliniovi na takový list: »Křesťané se sice nemají vyhledávati; jestliže by však někdo udán a usvědčen byl, že je křesťanem, musí býti potrestán.« Zde vidíme pohanskou spravedlnost; uznává poněkud nevinnost křesťanův, ale přece je zloba pohanská tak zarputilá, že i přes to nevinné trestati dává.

Zdaž tento výrok Trajanův nepodobá se orteli Pilátovu jako vejce vejci? Pilát si myl ruce, dušoval se, že jest Ježíš nevinen, a přece ho vydal židům na smrt! Tam vede soudnictví bez Boha, jen k větším ještě zločinům nespravedlnosti!

Tehdejší křesť. spisovatel Tertullian proto volá: »Co jest nespravedlivějšího, nežli křesťany jen pro jejich jméno zatracovati, a to bez zkoumání, jací jsou? Je-li jisto, že jsme zločinci, proč se s námi tak nenakládá jako s jinými? Tito smí se hájiti buď sami nebo soudně ustanoveným zástupcem, neboť dle práva nikdo nesmí odsouzen býti, aniž by dříve slyšen byl. Jen křesťanům se toto právo upírá, jim není obrana dovolena. Jen na jedno se ptáte: zdali křesťany slují, a jméno toto dostačuje již, aby obecnému záští obětováni byli. Jestliže se kdo vyzná, že je bezbožník anebo vrah, neodsuzujete ho hned jen pro toto vyznání, nýbrž pátráte dále po místě, čase, způsobu a spoluvinnících činu. Podobně byste měli

i o zločinech, jež se nám přikládají, dříve pátrati, ale jak slyšíme, jest zapovězeno se o nás doptávati.«

Z listu tohoto vidíme, kterak se o křesťany jednalo, co dopřáno bylo u soudu i nejhorším zločincům, to nepřáli křesťanům; potom se nedivme, že houfně křesťané na popravu vedeni jsou a že luza toho byla mínění, jakoby nejhorší mi lidmi byli.

Za císaře Hadriana vzbouřili se několikráte židé proti vládě římské, a povstalo tudíž proti nim veliké rozhořčení. I ubozí křesťané musili zase proto trpěti, neboť Římané dopouštěli se zase oné staré chyby a pokládali křesťany za nějakou odrůdu židovstva. V tomto krvavém pronásledování padlo zase hojné množství křesťanů, mezi nimiž dějepis zvláště uvádí biskupa Eleutheria a vdovu Symforosu se sedmi syny. Statečná tato křesťanka byla předvedena před císaře a od něho osobně souzena. Na hrozbu, že zemříti musí, jestliže nebude pohanským modlám obětovati, odvětila: »Chceš, císaři, duši mou hrozbou touto zastrašiti? Ale mým největším přáním jest, abych brzy spojena byla s manželem mým, jejž jste jen proto utratili, že byl křesťanem.« Rozzuřený Hadrian poručil svatou vdovu do chrámu Herkulova odvésti, tam zpolíčkovati a přede vším lidem ji za vlasy pověsiti. Potom jí kámen kolem krku uvázán jest a Symforosa do řeky Tibery vhozena a utopena. Jejích sedm synů zůstalo jako matka pevnými ve víře, ani hrozby, ani mučení, ani zloby nebyly s to, aby jejich přesvědčení zvrátily. Proto nařídil císař Hadrian kolem Herkulova chrámu sedm kolů do země zaraziti a neohrožené tyto muže k nim přivázati. Potom dal nejstaršímu Krescencovi hrdlo propíchnouti, Julianovi prsa zmáčknouti, Remesiovi srdce probodnouti, Primitiva na těle mučiti, Justina ranami sečnými rozsekati, Stakteovi tělo řezem otevříti a poslednímu Eugenovi tělo shora dolů rozseknouti.

Jak hrozná to smrt těchto svatých mučeníků, jak vynalézavá byla zloba a zášť rozkacených pohanů ve způsobech mučení, ale jak příkladná byla stálost a vytrvalost těchto hrdinů svaté naší víry! Nezaslouží proto naší úcty, našeho obdivu, naší lásky? Bůh sám jest jejich odplatitelem, a čím větší byla jejich muka na zemi, tím větší je sláva a radost jejich na nebi. Slabá tato žena a mladí tito synové jsou a zůstanou zářivým příkladem po všecka století celému křesťanskému světu, aby nikdo z nás se nebál pro Krista trpěti i to nejhorší — smrt. Hrob, do něhož těla těchto mučeníků položena jsou, dostal jméno »bisthanatos«, jakoby se řeklo: »Násilnou smrtí zemřeli«.

Ku konci panování Hadrianova skládali učení křesťané spisy obhajovací a předkládali je císaři. Měly aspoň ten dobrý výsledek, že bylo císařem nařízeno proti křesťanům dříve ortele nevynášeti, dokud nejsou usvědčeni ze zločinů, z nichž byli obviněni

Za vlády císaře Antonína, zvaného »Pobožného«, jehož mírnost a dobrotu římští pohanští spisovatelé dosti vynachváliti nemohou, zhoršil se zase stav ubohých křesťanů. Podle svědectví svatého Justina, křesťanského mudrce a později mučeníka, byli všichni, kdož jméno křesťanské zapříti nechtěli, buď upáleni, buď litým šelmám na pospasy hozeni, buď ukřižováni anebo mečem sťati. Ano pronásledování dostoupilo takové výše, že Justin samému císaři hněvem Božím hrozil, jestliže hromadné vraždění křesťanů nezamezí.

Za tohoto císaře umučen jest devátý nástupce sv. Petra na stolci papežském. I svatá Felicitas došla se svými syny koruny mučenické, při čemž viděla nebesa otevřená a slávu jejich, která jí a synům jejím od Boha určena jest.

Císař Mark Aurel obnovil honbu na křesťany, a to s takovou rafinovanou ukrutností, že připomíná doby ukrutníka Nerona. Křesťané, kteří ušli smrti, jsou posláni do dolův a musili tam za ukrutného nakládání nejtěžší práce konati. Tu odhodlal se sv. Justin a napsal druhý spis obranný, na jehož konci otevřeně praví, že ví, že spis tento jeho ortelem smrti bude a že nejspíše ukřižován bude. A jakož byl předvídal, tak se stalo. Vyšetřující soudce pravil k němu: »Slyš mne ty, jenž za mudrce považován jsi a pravou vědu míti pravíš, řekni mi, zdali, až tělo tvé ranami bičiků zedráno bude, pak na nebesa vstoupíš?« Justin odvětil: »Trpím-li, obdržím to, co již ti mají, kteří pro Ježíše, našeho Pána a Spasitele, zemřeli.« — »Jak!« osopil se soudce, »ty přece myslíš, že do nebe přijdeš a tam nějaké odměny dojdeš?« — »Nemyslím to jen«, pravil Justin, »nýbrž vím to bezpečně a nepřeji si ničeho tak vřele, nežli abych sám i moji druhové pro Ježíše Krista, Pána našeho, trpěti mohl.« Pro takovou stálost ve víře veden jest Justin se soudruhy svými ke hrozné smrti, když dříve tělo jejich sešleháno bylo.

Obzvláště krásný příklad dal v tomto pronásledování sv. Polykarp. Od sv. Jana, miláčka Páně, za biskupa smyrnenské církve ustanoven jsa, spravoval tento obtížný úřad 70 let s veškerou moudrostí a obezřetností. V celém křesťanském světě požíval Polykarp veliké vážnosti jak pro svatost života tak i pro výmluvnost, jíž se vyznamenával. I v jeho obci vypuklo na rozkaz Aureliův r. 167. pronásledování, o němž očití svědkové toto píší: »Církev Páně ve Smyrně přeje všem katol. církvím země milosrdenství, pokoj a lásku v Bohu Otci a našem Spasiteli Kristu Ježíši. Píšeme vám, bratří, za příčinou smrti našich mučeníkův a blahosl. biskupa Polykarpa, jehož mučenictví zpečetilo pronásledování, které trpíme. Zbožný tento vyznavač čekal, až bude zrazen a vydán jako náš božský Mistr. Nebesa jsou těm otevřena, kdož pro Boha na zemi trpí. My, kteří jsme je přežili, musíme s třesením a strachem vítězství oněch hrdinů pozdějším pokolením zachovati, aby se poznalo, jak veliká byla jejich láska k Bohu a jejich hrdinnost, s kterou trpěli. Neboť kdo by se neobdivoval lásce a statečnosti těch, jejichž tělo metlami tak sešleháno bylo, že žíly a svaly odkryty jsou, a kteří přece ani hlasu nevydali, ani slzy neprolili, kdežto diváci při tak hrozném divadle v hlasitý pláč a bědování vypukli. Statečnost těchto křesťanských trpitelův ukazuje nám, že se cele těla zhostili nebo že spíše jim Spasitel po boku stál a se s nimi spojil. Jsouce pohrouženi duchem svým v milost Kristovu, nedbali útrap tělesných, jimiž se od útrap věčných vysvobodili. Plamen hranic zdál se jim býti chladným, neboť vzpomínali na plamen ohně věčného, jenž neuhasíná, neboť Pán byl u nich, přijímal jejich krvavou obět, naplňoval je láskou k životu věčnému a dával jim milost, kterou posiloval je, bolesti hrozné mírnil, aby síla útrap tělesných nezlomila sílu duše. Pán byl jim po boku, mluvil k nim, zkoumal a sílil srdce jejich, mírnil utrpení a přisliboval jim palmu nebeské říše, vytrvají-li až na konec. Proto byli plni naděje na vítězství, odtud ta jejich podivuhodná vytrvalost. Hořeli touhou světlo pozemské zhasnouti a sobě světlo nebeské zažehnouti.«

Jak krásné to vypsání smrti mučenické! Podivuhodná byla statečnost mučeníků. Jeden z nich, Germanikus, stařec, odsouzený k boji s lítými zvířaty, strhl tato na sebe, škádlil je, aby jen s větší zuřivostí se naň vrhla. Když to luza pohanská viděla, vypukla v klení a žádala krev biskupa Polykarpa, jehož slovům takovou statečnost křesťanskou za vinu kladla. Stařičký biskup byl se na prosby

křesťanův uchýlil na blízký statek a tam v ústraní modlil se dnem i nocí za pronásledovanou církev. Jednou modle se, měl vidění: viděl totiž lože své hořeti a hned obrátě se k svému soudruhu, pravil: »Budu za živa upálen.« Jelikož již slídiči mu na stopě byli, ukryli ho křesťané na jiném statku na venkově, avšak dva hoši křesťanští, kteří chyceni byli a mučeni, vyzradili jeho útulek. Když pak katané již se blížili, měl svatý biskup ještě tolik času, aby utéci mohl, ale nechtěl, řka: »Staň se vůle Boží; dokud Bůh chtěl, ušel jsem smrti, nyní, když poroučí, přeji si umříti.« Vystoupiv z domu, vydal se v ruce pochopů. Vůdce čety vzal ho k sobě do vozu, aby ho přemlouval k odpadlictví. I pravil mu: »Co pak je to něco tak těžkého, říci: ‚Císaři — bože‘ a obětovati bohům a tak život zachrániti?« Tu zvolal svatý biskup v posvátném hněvu: »K tomu mne nepřiměje ani oheň, ani ocel, ani muka, ani řetězy, ani hlad, ani lvové, ani vyhnanství, ani bičování.« Tu vystrčil ho vůdce z vozu rychle jedoucího tak prudce ven, že stařec skoro stoletý pádem ještě si nohu zlomil. Potom vlekli ho do církusu lidem naplněného. V tom zaslechli přítomní křesťané s výšin nebeských sladký hlas: »Dobré mysli buď, Polykarpe!« Soudce dotíral naň, aby se Krista zřekl a pravil: »Přísahej při štěstí císařově, haň Krista, a já tě propustím.« Polykarp však odpověděl slavně: »Již 86 let sloužím Jemu a ještě mi nic zlého neučinil; jak bych mohl svého Krále a Spasitele haněti?« Když pak soudce mu hrozil, že naň lvy pošle, pravil sv. biskup: »Učiň to, nechť tvoji lvové vztek svůj si na mne schladí, já však budu při bolestech svých plesati. Čím větší moje utrpení, tím větší moje zásluha. Čím níže začnu letěti, tím výše vyletím.« — Soudce hrozil mu dále smrtí ohněm, tu však pravil Polykarp: »Oheň věčný, který hoří pro bezbožníky, pálil by duši mou věčně, kdybych se nyní ohně tvého bál. Nemeškej tedy a čiň, co za dobré uznáš.«

Lid byl již netrpěliv a důrazně žádal smrt biskupovu. I nastavěli dříví v hranici. Biskup sám se svlékl a když mu chtěli ruce svázati, pravil: »Nechte toho, Ten, jenž mně milost dal pro něho býti upálenu, dá mi i sílu na hranici vydržeti i bez svázání.« Stoje na hranici, pozvedl svatý mučeník oči své k nebesům a modlil se: »Ó Bože andělů, Bože archandělů! Ty naše z mrtvých vstání! Ty smrti hříchu, Králi světa, ochránče spravedlivých, kteří pod tváří Tvou žijí, chválím Tebe, že's za hodna mne měl, abych k tomuto utrpení veden byl, že dáváš mně podílu míti na koruně mučeníkův a mně dopřáváš z kalicha Syna Tvého píti, abych onoho dne, který obět mou doplní, účasten byl zaslíbení Tvého. Proto chválím a velebím Tebe, Bože můj, skrze věčného a všemohoucího velekněze Krista Ježíše, jenž s Tebou a Duchem sv. panuje po všecka století a věčné časy.«

Sotva se světec domodlil, zapálili hranici. Ale tu se stal zázrak, jak od očitých svědků vypravováno jest. Plamen se nadul, obstoupil tělo mučeníka a nad hlavou jeho spojil se jako ve střechu, aniž by těla se dotýkal. A místo zápachu spáleného masa rozšířila se vůně kadidla a myrrhy a jiných vzácných voňavek. Katané vidouce, že plamen se těla nedotýká, poručili jednomu ze zápasníků muže Božího probodnouti. A hle, krev z rány se řinoucí uhasila oheň, a z rány vyletěla holubička, duše to mučeníkova, letící do nebes Lid pak zázrakem tím tak byl poděšen, že za krátký čas s hrůzou z církusu utekl. Tak zpečetil svatý biskup Polykarp víru svou smrtí slavnou. Ó jak krásná, jak pravdivá jest svatá víra naše, která takovou statečností daří vyznavače své! Jak krásnou odměnu chystá Pán těm, kteří zde pro něho protivenství trpí! — Toť útěcha naše, toť vítězství naše!

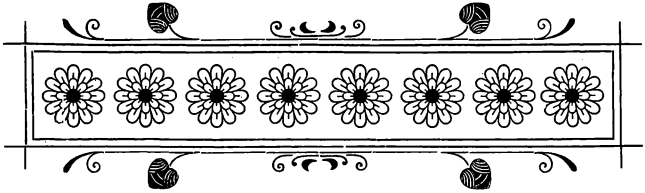

Svatý Josef a dílo výkupné.

Podává Josef J. Vejchodský.

Zvláštním půvabem a vznešeností obestřena jest postava starozákonního patriarchy Josefa egyptského. Z čistého, bezúhonného jinocha vyspívá v domě Putifarově v neohroženého trpitele, v tom však vyhlédá jej Prozřetelnost za zachránce svého lidu. Uvádí jej na samo křeslo místokrálovské v zemi cizí, kdež moudrou obezřelostí střádá přebytek let úrodných na dobu neúrody a tak za tísně největší osvědčuje se býti spasitelem Egypta a jeho okolí.

Vznešená osobnost Josefa, syna Jakobova jest předobrazem a nástinem Josefa, jemuž Bůh na prahu Zákona Nového svěřil důstojnost, jež převyšuje vše, čím vůbec může člověka vyznamenati moc světská; jedna toliko bytost lidská byla povýšena ještě více, ano z ní věčné Slovo přijalo při vtělení tělo své — Rodička Boží, Maria Panna: avšak i ta byla podřízena svatému Josefu řádem rodinným.

Veliký učitel církevní, svatý Řehoř Nyssenský, vypravuje o mládí nejsvětější Panny, jak následuje.

Když Maria dospěla třetího roku svého věku, odevzdali ji rodiče podle slibu svého chrámu jerusalemskému v obětní dar Bohu, aby byla vychována proň a svatou službu Jeho. Když však dívenka dospěla věku, kdy jí už nebylo dovoleno bydleti při chrámě, radili se kněží, co učiniti, aby čistota její, již zaslíbila Bohu, ostala bez úhony. Stanoveno dáti ji v ochranu muži, jejž Bůh sám označí za hodna úkolu toho. Z mužů za cílem tím vybraných dostalo se význačného onoho znamení chudobnému, avšak ctihodnému tesaři z Nazareta, Josefovi: suchá hůl, kterou třímal v rukou, rozkvetla mu bílou lilií. I vykonáno obřadné zasnoubení, při němž výhrada vespolné panické neporušenosti znovu utvrzena. —

Býti strážcem a ochráncem bezúhonné nevinnosti Panny Bohu zasvěcené: totě první stránkou vznešeného úkolu sv. Josefa. Její čest a dobré jméno vyžadovaly služby té neméně, nežli poklidné její zaopatření hmotné. Bylo jí potřebí Josefova jména a rodokmene, aby se prokázal její původ z rodu Davidova. Bylo jí potřebí jeho snubního prstenu, aby mohla býti ušetřena útoků popudlivého lidu, jež mohly snadno nabýti rozsahu a dosahu osudného. Bylo jí potřebí silné jeho páže, o níž by se mohla opříti na těžké cestě z Nazareta do Betléma, odtud do Egypta a pak nazpět do domova... Bylo jí potřebí jeho širočiny, aby jí tak opatřil, čeho nezbytno k výživě, ať si to byl pouze chléb chudoby... Ó často zajisté připadla Josefovi úloha nesnadná, býti choti své utěšitelem

upřímným: vždyť mateřské slzy její tak často se lily, často a tak bolestně bývalo zraněno její srdce! — Ačkoli pak poměr sv. Josefa ku přeslavné Bohorodičce měl do sebe ráz obětivé služebnosti, nicméně s druhé strany ostala neztenčena práva, jež mu náležela jako manželi a hlavě rodiny. A královna nebes znala zajisté a uznávala posvátnost svého závazku, a jak už byla vtělená pokora, podrobovala se kde kterému zařízení a pokynu panického svého chotě. Andělé tísnili se u lemu jejího roucha, když Dítko božské chovala v náručí — a přec vůle Josefova jest jí rozkazem a důvodem ochotné poslušnosti. Byl-li řád božský směrodatným heslem jejím vždy a všude, tím více zajisté v zájmech posvátného života rodinného.

Zcela ojedinělým jest poměr svatého Josefa k božskému Vykupiteli; ve vzhledě tom určeno mu povolání a postavení tak vznešené, že slova Ducha svatého o důstojnosti člověkově: »Učinil jsi jej málo menším andělů...« (Žalm 8, 6), o světci tom právem lze pozměniti ve větu: »Učinil jsi jej větším, nežli jsou sami andělé«. Josef egyptský dočkal se doby, kdy v zemi, svěřené jeho správě, vyrostal a rozvíjel se jeho milovaný národ israelský; životní osudy Josefovy staly se východištěm dějin veškerého Israele. A pod záštitou svatého Josefa vyrostá a vyspívá Ten, jenž byl očekáváním národů; v život svatého Josefa vklíněn jest počátek nového období dějin světových.

Ty jsi šťastný pěstoun Krista Pána,
Bohem tobě péče o Něj dána;
tobě svěřen z věčné rady
Ježíš, dražší nad poklady,
ó svatý Josefe!

Býti pěstounem vtěleného Syna Božího se všemi povinnostmi, spolu však i s plným právem plnomoci otcovské: toť koruna důstojnosti světce našeho. Jak podivuhodny jdou dráhy úradků Božích! Ten, jenž přírodu všecku, ba nebesa nebes ovládá, jemuž hvězdy jsou pláštěm, slunce úsměvem, hromobití hlasem, jenž vesmír drží ve své pravici, Ten vztahuje útlé ručky ke sv. Josefu a bere vděčně z mozolné dlaně jeho skývu chleba, aby jí ukojil svůj hlad... Ono odvěčné světlo pravé, jež »osvěcuje každého člověka, přicházejícího na tento svět«, ona moudrost nestvořená, jež zkoumá ledví a srdce a nejtajnější jeho záhyby, onen Bůh vševědoucí, jenž proniká závratné výše a propastné hlubiny, Ten snaživě cvičí své ruce, aby správně a zdatně zápolily s pilou, dlátem, sekerou — vševědoucí jest učenikem v tesařské dílně sv. Josefa... Slovo tělem učiněné, objevivši se na okrsku zemském, nevolí nikterak projevů své slávy, moci a vznešenosti: jediný pokyn — a veškeren tvor byl by se chvěl pokorou ve chvíli vítězoslavného jeho vjezdu. Jednorozený od Otce vstupuje na svět jako kajícník, smírce a zápalná obět; nechce, aby mu sloužili andělé, nýbrž z potu tváři chce býti živ ... Ó jaké to myšlenky vířily nezbytně hlavou, jež se starala na Spasitele lidstva! A sv. Josef staral se převěrně, přesnaživě od prvopočátku, kdy zvěděl vznešené tajemství Zasnoubenky své. Ve službě své nadšené byl opravdově neunavným. Došed do města Davidova, Betléma, kráčí dům od domu, prosí za přístřeší a nocleh, mlčky a trpělivě snáší potupy stejně kruté, jak urážlivé. Obchůzka jest marna, naděje v lidský soucit jest marna, avšak láska sv. Josefa zmařena není: alespoň skalní sluj jak moha upravil k okamžikům, na něž patří věkové... S Betlémem bylo se rozloučiti a tož rychle a tajně: božskému Dítku hrozí nebezpečenství násilné smrti. Sv. Josef odvádí je v poklidný úkryt. Jde ve kraje neznámé, mezi lid cizí, většinou nevlídný, kol příšerných jeho

model hlaholí cizí řeč, cizota vane tu odevšad — avšak s Ježíšem a pro Ježíše rád snáší nesnáze vyhnanství v Egyptě. A když se vrátí do své domoviny — od úsvita do tvrdé noci namáhá se v dílně své, a jak rád, že s Ježíšem a pro Ježíše! Tam v dílně nazaretské dospívají dějiny lidské práce svého vrchole; ještě nikdy nekonala se práce tak bezprostředně pro Boha, ještě nikdy neobrážela se ve krůpějích potu toliká milost a žehnající láska věčného Otce: vždyť vše, co sv. Josef konal, konal pro Toho, o němž Stvořitel světa sám vysvědčil, že se mu na něm dobře zalíbilo. . . . A Ten, jenž se Sinaje za úžasu širé přírody přikázal: »Cti otce svého i matku svou!« — prokazuje svému pěstounovi tolik dětinné lásky a uctivé poslušnosti, že se andělé koří tomu uponížení. Jaký to pohled! Vtělená všemohoucnost plesá, když ji unavený venkovan hýčká v náručí, tulí se s důvěrou plné bezpečnosti pod jeho plášť, klidně usíná mu na prsou; ochotně plní Ježíš jeho rozkazy, vzhlédaje nejoddaněji k prostému králi tiché domácnosti, aby mu tak říkajíc na očích vyčetl kde jaké přání ještě dříve, nežli je ochránce a živitel jeho vysloví. Blahoslavilo-li zbožné nadšení a život, který Pána nosil, kdo by neblahořečil srdci, jež nám vychovávalo Spasitele!

Jakým byl poměr sv. Josefa k Bohu Otci, vyplývá vlastně již z úvahy dosavadní. Farao učinil Josefa egyptského místokrálem a otcem země. Nepoměrně větší jest však pravomoc, o niž se dělí Král králů s chudobným řemeslníkem nazaretským; dávář mu podíl ze svrchované své autority nad jediným, nejvyšším, věčným Synem svým; náměstkem svým jej činí a jakož »dal Synu, aby měl život v samém sobě« (Jan, 5, 26), tak lidský, tělesný život Jednorozence svého svěřuje rukám svatého Josefa. Prozřetelnost Otce nebeského vytkla již božskému Dítku dráhy, jimiž se má bráti: vésti je však po nich a vzdalovati s nich všelikou překážku — totě výhradou a úlohou sv. Josefa. Kde ovšem nestačí přirozeného lidského důvtipu a dohadu, tam Bůh ve službu náměstku a zplnomocněnci svému sesílá posly nebeské a ti s nadšenou horlivostí vymezují péči pěstounově směr žádoucí. »Aj anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách, řka: Vstaň, a vezmi dítě i matku jeho, a utec do Egypta a buď tam, dokavadž nepovím tobě: Neboť bude Herodes hledati dítěte, aby zahubil je.« (Mat. 2, 13.) »Když pak umřel Herodes, aj anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách v Egyptě řka: Vstaň, a vezmi dítě i matku jeho a jdi do země israelské; neboť jsou zemřeli ti, již hledali bezživotí dítěte« (tamtéž v. 19 n.) — Bůh Otec připravuje lidstvu okamžik spásy a smíru, jejž jemu byl už v ráji zaslíbil, Bůh Syn hotov jest přinésti osobně obět výkupnou, a dvojjediná ta láska sklání se v chatrný domek nazaretský, aby se jí dostalo pravého pochopení a důstojné služby a bdělého útočiště: co lze říci ještě více na čest a oslavu pěstounského úřadu sv. Josefa?

Zbývá snad pouze doložiti hold vděčnosti ke sv. Josefu: toť jediné přirozený dojem úvahy, jaký poměr zaujímal světec náš vůči vykoupenému lidstvu samému. Josef egyptský otevřel své zásobárny a hlad celého sirošírého kraje byl zažehnán; teprve tenkráte byla po zásluze oceněna jeho prozíravá lidumilnost a dobrota, s jakou za dob hojného Božího požehnání shromažďoval po celá léta přebytek úrody... Zdaž i nový Zákon má muže, k němuž bylo by lze ve vzhledě nejvznešenějším vztahovati slova otázky Kristovy: »Kdo se zdá býti služebník věrný a opatrný, kteréhož ustanovil Pán nad čeledí svou, aby jim dával pokrm včas?« (Mat. 24, 45.) — Vděčné povědomí všeho křesťanstva uka-

zuje tu jednomyslně na sv. Josefa, pěstouna Páně. Jest-li Pán Ježíš »chléb živý, jenž s nebe sstoupil, aby bude-li kdo z něho jísti, nezemřel...« (Jan 6.) Pak svatý Josef jest věru obezřelým správcem oné zásobárny tajeplné, jež čeledi lidské uchovala pokrm, z něhož kdo požije, »živ bude na věky. . . .« Pěstoun Páně to Boží Tělo sytil, choval, na srdce své vinul, vlastní prsa za ně nasazoval — a tak s napjetím sil nejušlechtilejších o to se snažil, aby výkupné dílo Boží nerušeně a požehnaně bylo vykonáno.

Dle souhlasného mínění sv. Otců nedočkal se sv. Josef veřejného vystoupení svého božského Svěřence. Byl by záhy byl viděl a slyšel, kterak nadzemskou mocí Toho, jemuž zasvětil svůj život, »slepí vidí, kulhaví chodí, malomocní se očišťují, hluší slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým se evangelium zvěstuje.« (Mat. 11, 5.) Byl by však zároveň býval svědkem, jak pravdivo bylo proroctví kmeta Simeona, kterak jeho miláček a Pán bude »na znamení, jemuž bude odpíráno«. (Luk. 2, 34) Pro lásku, s jakouž se svatý Josef všecek odevzdal v obětivou službu díla spásy, pokud se zrakům světa krylo v zátiší jeho nazaretského domku, povolal jej Bůh Otec tehdy, kdy v duši jeho zakvétaly naděje nejutěšenější. — »Pojď už«, pravil mu asi Pán, »pojď milovaný strážce Syna mého, vejdi k arciotcům a přines jim blahou zvěst, že již nadešla doba vykoupení, po níž tak práhnou! Ale přijmi předem ještě láskyplné stisknutí ruky od vděčné choti své . . . A přijmi políbení svého Ježíše, jemuž jsi se stal otcem tak něžným!« Svatý Josef chvěje se nepojatou slastí, Maria Panna a Ježíš sám sklánějí se k němu — světec odevzdal již duši svou svému Tvůrci . . . Dřímej blaze, muži dobrý! Co jest vše to, co svět nazývá slávou proti slávě, jíž se dostalo tobě! Dokavade širé věky mluviti budou o díle výkupném, ani tvé jméno nesejde s lidských pamětí, úst a modliteb.

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

VII. Osudy černé otrokyně.

Missijní sestry v Elmině, na Zlatém pobřeží, v západní Africe přijaly nedávno do domu svého děvčátko asi dvanáctileté. Tělo ubohého dítka bylo plno jizev a ran. Na rtech jeho žádný úsměv, velké oči smutně dívaly se na svět a žalostný pláč byl často žalostnou odpovědí na všechno lichocení, jímž obyvatelé klášterní je zasypávali. Teprve po několika týhodnech, když si bylo děvče anglický jazyk trochu osvojilo, vypravovalo sestrám své osudy.

»Můj otcovský dům«, vypravovalo, »stál v malé vesnici velkého království Ašantů. Byla jsem ještě velmi mladá, když mi umřel otec, a bylo mi už tehdy, ač jsem byla ještě velmi slabá, matce vypomáhati v domácnosti; má sestřička byla mladší než já. Když jsme jednoho dne pracovali na poli, obklíčili nás najednou cizí kupci volajíce: »Ani slova, sic vás zabijeme!« Žena, která nedaleko nás na poli pracovala, jala se volati o pomoc — ale pádná rána ji okamžitě skolila. Stařec, jenž jí po boku pracoval, hodil po jednom z kupcův oštěpem, ale zaplatil rovněž svou šlechetnost svým životem. Po té netvoři nás odvlekli — daleko, daleko do cizí země a s námi zároveň množství i jiných otroků.

Došedše prvního cíle své cesty prodali otrokáři ty z nás, kteří byli nejsilnější. Tak nám byla vyrvána matka a nebylo nám ani dopřáno s ní se rozloučiti. Od onoho dne pláču vždycky, kdykoli na neznámý osud své matky si vzpomenu, a v noci často probouzím se v sladké naději, že ji mám u sebe...«

Velké slzy jako perly kanuly dívčině po tváři, když to vypravovala.

»Po krátké zástavce musily jsme dále. Mně bylo tehdy šest, mé sestřičce čtyři roky. Ač tak mladé a slabé, musily jsme stejným krokem vykračovati se svými dospělými spolutrpiteli. Kupci zřídka jenom odpočívali cestou a za každého odpočinku spoutali nás na rukou i nohou. Po dvoudenním namáhavém pochodu nemohla má sestřička dále; vysilena klesla k zemi. Poklekla jsem vedle ní, zatím co ostatní otroci se dále ubírali. Na neštěstí zpozoroval nás jeden z otrokářů, vrátil se a dal se do nás svým bičem. Má ubohá sestřička plakala a ukrutník vida, že s ní ničeho nespraví, zabil ji před mýma očima. Po té změřil mne zuřivým svým pohledem a velel mi, abych ho následovala. Po několika dnech došly jsme konečně cíle. Kupci zavedli nás k mocnému pohlavárovi, jenž velmi mnohé z nás koupil. Polovice nakoupených otroků byla ihned spálena, aby uchlácholen byl kněv ‚velkého ducha', jenž byl na pohlavára poslal prudkou zimnici. Jiní byli sťati a jejich hlavy pověšeny na provazích. Nesmírná bázeň se mne zmocnila; třásla jsem se ve dne v noci strachem, že i mne hrozný osud zastihne.

Po nějakém čase prodal mne pohlavár za pytel rýže kupci, jenž mne zavlekl do jiné osady. Tam jsem byla několik dní ve službě tyrana, jenž snad nemá na světě sobě rovného. Bezpočtukráte denně byla jsem bita a jenom večer dostala jsem hrst bídné stravy. Jednoho dne zavedl mne můj pán na trh a prodal mne Arabům. Byla jsem tehdy osm roků stará. Arabové prodali mne spolu s jinými otroky mocnému králi, řečenému Samori. Tento tyran, jenž má mnoho žen a několik set otroků, byl právě ve svém stanu, když nás k němu přivedli. Seděl na rohožce, tři z jeho žen držely ohromný slunečník nad jeho hlavou, aby ho chránily před úpalem paprsků slunečních, tři jiné odháněly od něho mouchy a moskyty a tři ležely před ním na zemi. Brzy na to přivedli asi sto otroků, muže, ženy i děti, aby bohům byli obětováni. První oběti byl mladý, silný muž. Když byl před krále předveden, svázali mu nohy a ruce, načež pohanský kněz mu nožem uťal hlavu a k nohám panovníkovým položil. Tělo bylo zavlečeno do blízkého ‚posvátného' háje. Krví nešťastné oběti natřeli stěny královského stanu. Ostatní otroci byli potom po pořádku pobiti. Když konečně strašná řež byla u konce, změřil nás král zuřivým pohledem a zvolal: ‚Jestliže na nejmenší pokyn byste kdy neuposlechli, dám vás rovněž zabiti a vaše hlavy budou mi trůnem.' Jak mnoho jsem potom ve službě tyranově trpěla, nemohu ani popsati; mnohdy ruce i nohy mi vypovídaly službu a já jsem se třásla strachem, že rovněž hroznou smrtí sejdu se světa.

Když jsem dospěla desátého roku, byla jsem opět prodána Arabům. Na dlouhé cestě, kterou mi bylo s nimi vykonati, připojovali se k nám stále noví a noví otroci, jež Arabové buďto kupovali anebo cestou loupili a s sebou odváděli. Cestou kráčeli jsme okolo poloshnilých mrtvol zabitých otroků. Až dotud neměla jsem pravé představy o smrti; domnívala jsem se vždycky, že zabití otroci jenom usnuli a že po nějakém čase zase vstanou; když jsem však viděla ony kostry poloshnilých mrtvol, pochopila jsem, že ze spánku smrtelného není probuzení.

V nové službě bylo mi pásti a hlídati ovce; kdykoli se však některé dobytče zaběhlo, byla jsem tak bita, že jsem často bez vědomí a polomrtva ležeti zůstala. Jednoho dne vyslovila jsem se neuctivě o proroku Mohamedovi. ‚Kdo je to ten Mohamed?' tázala jsem se. ‚Já bych toho člověka, jenž má tak špatné přívržence, nikdy nemohla milovati.' Můj pán slyšel tato slova a dal mne tak zmrskati, že krev tekla potokem a celé mé tělo bylo jedna rána. Ó můj Bože, co jsem tehdy vytrpěla! Když se mně rány zahojily, byla jsem opět prodána. Arab, jenž mne koupil, vida, že jsem slabá a nemocná, dal mi na nohy pouta a uložil mi, abych drtila maniok.[1])

[1]) Maniok = jedlá rostlina.

Málem byla bych zapomněla vypravovati, jakým mukám se nám bylo podrobiti, kdykoli jsme byli prodáni. Každý náš nový pán zavedl nás do lesa, svázal nám nohy a ruce a učinil nám ostrým nožem dva hluboké řezy do tváře; to velmi bolelo. Když jsem byla prodána po třetí, řekl mi Arab: ‚Adjuo, lehni si a spi!' Netuše nic zlého, uposlechla jsem. Ale ukrutník vzal špičatý kus mramoru a vryl mi do tváře několik jizev. Bolestí křičela jsem hlasitě, ale Arab zvolal: ‚Nebudeš-li ihned potichu, uříznu ti hlavu!' Po té nakapal do mých ran šťávy z jakési rostliny. Pětkrát byla jsem prodána a pětkrát na tváři znamenána. Jednoho dne drtila jsem opět moniak. Tu blížili se ke mně dva bílí mužové. Měla jsem před nimi velký strach. Domnívala jsem se totiž, že si byli přes černou kůži přetáhli bílou. Jeden z nich pozvedl jemně mou sklopenou hlavu a já jsem s podivem pozorovala, že slzí. ‚Ubohé dítě', pravil něžným, vlídným hlasem, ‚není potřeba se ti báti; my ti neublížíme, naopak učiníme tě šťastnou.' Potom sňal mi pouta a zavedl mne do přístavu v Elmině. Následujícího dne přišel jiný bílý muž — řekl se mi, že to missionář — a slíbil mi, že mne zavede k dobrým bílým paním, které mně budou druhou matkou.

Jakou radost jsem tehdy měla, nemohu ani vysloviti. Radostí jsem se smála, skákala, líbala ruce svých dobrodinců a zapomněla jsem docela, že až do oné chvíle tvrdá práce, rány holí a bičem byly mým jediným údělem. A nyní', doložila radostně se usmívajíc, ‚nejsem již nešťastnou otrokyní Adjuou, kterou všichni trýznili, ale šťastnou Marií Adélou a dítkem nebeského Otce. Denně děkuji Bohu za to, že mne tak šťastnou učinil a prosím ho, aby žehnal všem, jižto mne byli ze strašné bídy vysvobodili.«

Tato událost není svého druhu jedinou; je spíše jedním z mnohých podobných příkladů. Kdo může spočítati ubohé otroky, jižto podnes v nejhlubší duševní i tělesné úpí porobě a jejichžto utrpení by nám zajisté vřelé slzy útrpnosti vyloudilo, kdyby jenom jejich vzdechy k našemu sluchu dospěly! Kolik asi je nešťastníků, jimž pomocná ruka missionářova žádoucího vysvobození přinésti nemohla? Jak bolestno jest, čteme-li zprávy missionářů, že jim mnohdy pro nedostatek peněz není možno všecky otroky vykoupiti a že přečasto jest jim úpěnlivé prosby nešťastných obětí oslyšeti.

Milý čtenáři! Na slavnost svatých tří Králů sbírá se v našich kostelích pro africké černochy. Nuže, přispěl-li jsi kdy k tomuto účelu nějakým dárkem, nelituj toho; naopak máš-li a můžeš-li, neopomeň i budoucně tak učiniti!

VIII. Hladomor v Indii.

Již od roku minulého pustoší krásnou tuto zemi hladomor. Bída jest větší ještě než za hladomoru r. 1897. Území, které hladomorem jest ohroženo, jest veliké 350.000 čtverečních mil a má asi 30 milionův obyvatelů. Hlavně nedostává se píce pro dobytek, jenž právě činí bohatství oněch krajin. Již od října minulého roku docházejí úpěnlivé prosby missijních biskupův o pomoc.

»Je právě devět hodin dopoledne«, píše msgr. Pelvat, biskup v Nagporu, »a již od páté hodiny ranní stojí u mých dveří asi sto mužů. Poslanci třídy tkalců, jež na 20.000 duší je silna, prosí mne, abych se nad nimi smiloval, ježto všichni mužové, ženy a děti umírají hlady. Hladomor zuří v celé mé diecési. Poslední čtyři měsíce skoro nepršelo, tři poslední týhodny ani nekáplo, řeky a rybníky vyschly, voda ve studnách klesá úžasně rychle, obilí zaschlo až do kořene a pro nesmírné sucho nelze zasíti obilí pro jarní žeň. Ceny obilní stouply čtyř- až pateronásobně a dobytek propadl jisté smrti, ježto není vody a krmiva. Co se stane s naší křesťanskou osadou, kterou jsme byli s mnohými obětmi založili? Z čeho budeme živiti našich 500 sirotků? Máme nyní zásob jenom na měsíc. Také bude třeba vykopati nové, hlubší studně; ale kde vzíti potřebného nákladu? Vláda anglická dává sice hladovým práci provádějíc rozličné stavby na útraty státu, ale počet hladových páčí se na miliony.«

Biskup se obává, že tentokráte bude nouze větší než byla r. 1897. Tehdy bylo pokřtěno 10.000 umírajících dětí pohanských a na tisíce jich od jisté smrti zachráněno. Po hladomoru byly založeny mezi pohany nové missie a počet nověobrácených se zčtvernásobnil.

Na ubohého biskupa dorážejí podřízení mu missionáři se všech stran volajíce o pomoc pro své stanice. Ale kterak může biskup pomoci, nemaje sám ničeho?

Ze všech missijních stanic docházejí zprávy více méně truchlivé. »Hrozné výjevy«, píše P. Souchan, »dojaly mne tak, že jsem onemocněl. Obilí jest náramně drahé, dražší než v době hladomoru r. 1897. Za takových okolností nelze nám déle vydržovati náš sirotčinec, a tím méně živiti ubohé domorodce, kteří u nás pomoci hledají. Pohled na strašnou bídu kormoutí mne velmi; div mi srdce žalem nepukne. I missijní sestry utrhují si od úst, aby hladové nasytily.«

Jiný missionář píše: »V našem kraji byly přesmutné žně; neúroda jest úplná. Tlupy hladových táhnou krajinou a drancují, kam přijdou. Jejich úmysl je zřejmý; chtějí, aby vláda je zavřela a pak živila.«

Podobný stesk vyznívá z listu jiného missionáře, jenž píše: »Tři z mých osad jsou opuštěny. Skoro všichni obyvatelé se vystěhovali. Nepřijde-li záhy pomoc, jest naše krásná missie ztracena. Osadníci se nevrací; většina umírá cestou. Co se jenom stane s mými 20 hochy, které jsem si byl na své pomocníky v apoštolátě vychoval? Co s mými učeníky? Ceny obilní se zčtvero- ba zpateronásobnily. Než staň se cokoliv, já svých ubohých farníků neopustím.«

Podobné stesky docházejí ze všech krajů hladomorem postižených. Modleme se, aby Všemohoucí ukrátil dny hladomoru, hladovým přispěl k pomoci a tím zachránil i missie pracně založené a s velkými obětmi vydržované!

IX. Odpouštějte svým nepřátelům!

Mladý černoch, jehož otec od nepřátelského kmene byl zavražděn a matka zavlečena do otroctví, ležel opuštěn na silnici. Ubohého hocha ujal se missionář, vzal ho na své rámě a zanesl do missie. Ač byl černoch velmi mlád, přece vzklíčil v srdci jeho záhy pocit pomsty a několikráte se vyjádřil, že až dospěje, vrahy svých rodičů zabije. Jakmile však seznal křesťanské náboženství a slyšel, že pomsta je Bohu protivna a že Bůh velí, i nepřátele milovati, povstal v duši jeho krutý boj. Ale milost Boží zvítězila a od onoho dne, kdy ponejprv se modlil: »Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům«, nikdy již o pomstě nemluvil.

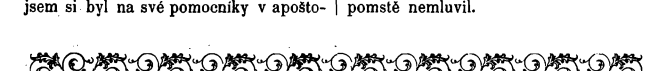

Různé zprávy a drobnosti.

Devadesátileté jubileum sv. Otce Lva XIII. Jeho Svatost papež Lev XIII. slavil dne 2. března t. r. 90leté jubileum svého narození, což je zajisté vážnou příležitostí a pobídkou, aby veškerý katolický svět vzdal mu svůj hold a svou úctu, poněvadž památka taková jest velmi řídkým zjevem na trůně papežském a vladařském vůbec. Lodička církve jest řízena pevnou rukou 90letého starce, který vyniká vzdělaností, důvtipem a státnickými vlohami, osvědčenými často v řízení církve měrou nejvyšší, tak že jej povolaní činitelé řadí k nejlepším státníkům celé doby. Sv. Otec Lev XIII., dříve Joachim Pecci, narodil se dne 2. března 1810 v Carpinetě ze starobylé rodiny šlechtické. Na kněze byl posvěcen 31. prosince 1837 a na biskupa dne 19. února 1843; kardinálem byl jmenován 19. prosince 1853 a papežem zvolen dne 20. února 1878 a korunován 3. března téhož roku. — Bože, Lva XIII. žehnej a nám zachovej!

Svatopetrský haléř. Nedávno daroval papež Lev XIII. půl milionu lir na udržování koptického semináře v Egyptě. Podobně se stará o východní Indii. R. 1886. uspořádal tam hierarchii v anglickém území, jež rozvržena jest na osm provincií. Bylo však potřebí zříditi seminář pro domorodé kněžstvo. Proto se obrátil

sv. Otec r. 1893. okružním listem na celý katolický svět. Zároveň však zřídil také provincialní seminář v Kandy na ostrově Ceylonu, jehož správu odevzdal kněžím Tovaryšstva Ježíšova. Ústav tento byl založen dary a podporou Propagandy a sv. Otce a čítá nyní 100 bohoslovců. K vydržování jeho odevzdal papež právě také půl milionu lir Propagandě. Ze zpráv těchto lze poznati, nač má svatý Otec svatopetrský haléř, aby totiž podporoval katolické missie a ústavy. Tedy papež těch darů z celého světa mu posílaných nepotřebuje pro sebe, nýbrž je vynakládá na účely posvátné a lidumilné, podporuje jimi práce a snahy, které se mohou právem na světě zváti nejvznešenější!

Z Prahy. K nejčetnějším a nejvíce kvetoucím bratrstvům božského Srdce Páně patří bez odporu Arcibratrstvo božského Srdce Ježíšova, založené při kostele sv. Ignáce v Praze a řízené důstojnými Otci Tovaryšstva Ježíšova. Neklamným toho dokladem jest, že právě o slavnosti Nejsladšího Jména Ježíš tohoto roku dostoupilo Arcibratrstvo za 33 let svého trvání počtu 15.000 členů. Šťastná patnáctitisícová obdarována při té příležitosti na památku krásnou soškou božského Srdce Páně. A že nejsou to toliko členové na papíře nebo v zápisní knize, svědčí netoliko velikolepá třídenní pobožnost, která každého roku před hlavní slavností božského Srdce Páně se koná, ale i každý první pátek a každé první neděle v měsíci. V pátek přistupují u velikém počtu ctitelové božského Srdce Páně ke stolu Páně, aby vykonali své smírčí svaté přijímání, na to modlí se společně před vystavenou nejsv. Svátostí oltářní litanie k božskému Srdci Páně, jež zakončují slavným odpros ním a osvědčením. Zejména však první neděle v měsíci bývá pravidelně slavností v pravém slova smyslu. Počet komunikantů bývá tak veliký, že se nejednou v ten den vyprázdní téměř až dvě ciboria. Přáli bychom všem ctitelům božského Srdce Páně, horlivým i nehorlivým, viděti odpoledne při kázaní o božském Srdci Páně kostel nabitý až do posledního koutku, tak že nejednou ani dovnitř dostati se nelze, a zejména býti přítomnu, když po kázaní při sv. požehnání veškerý lid překrásně litanii k božskému Srdci P. zpívá a pak s nemenší nadšeností společně a hlasitě jako jedněmi ústy a jedním srdcem své odprošení a svůj záslib k božskému Srdci Páně koná. Dojem, jaký pobožnost ta vždycky v myslích jak ctitelů božského Srdce Páně tak i ostatních návštěvníků chrámu Páně zůstavuje, těžko vypověděti. Neméně patrný důkaz, jak váží sobě pražští ctitelové božského Srdce Páně všeho, co s pobožností k němu souvisí, podali opět teprv nedávno. Stojí totiž v kostele sv. Ignáce, proslulém po celé Praze svojí čistotou, výzdobou a krásou, něco níže od hlavního oltáře zrovna proti sobě oltář božského Srdce Páně a oltář neposkvrněného Srdce Panny Marie. Chudá služebná věnovala svou úsporu 30 let na výzdobu Matičky Boží tím, že dala jí zhotoviti na hlavu překrásný diadém růží a poupat z ryzího stříbra, zlata a z květů (pomněnek, sedmikrásek, slziček, fialek) ubroušených ze samých pravých drahokamů; kolem hlavy září 12 hvězd taktéž z drahokamů (84 topasů) ve zlatě a stříbře, konečně drahocenný baldachyn posetý zlatými hvězdami, pod nímž socha umístěna. (Slušno podotknouti, že si šlechetná dárkyně vyprosila, aby nikdy nebyla jmenována.) Sotva se zvěst o tom roznesla, ihned ctitelové božského Srdce Páně pojali úmysl, že nedají se překonati a za týden sešlo se příspěvků tolik, že netoliko mohl býti pořízen stejně skvostný baldachyn pro sochu božského Srdce Páně, ale že zbylo tolik, že k hlavní slavnosti božského Srdce Páně 22. června bude sochu krášliti nová skvostná záře kolem hlavy z drahokamů, stříbra a zlata, a Srdce samo pravými drahokami ve zlatě bude vyloženo. Že pak úcta pražských ctitelů božského Srdce Páně není toliko něčím zevnějším, o tom — můžeme směle tvrditi — svědčí jejich vzorný, bezúhonný, bohumilý život, uspořádaný tak, aby božskému Srdci Páně sloužil skutečně ke cti. Končíme stručnou zprávu svoji přáním: Kéž všude s podobnou horlivostí, obětavostí a vytrvalostí uctívá se nejsv. Srdce Ježíšovo!

Missionáři na východ. Z Marseillu odplulo 44 mladých kněží Tovaryšstva zahraničních missií na daleký východ. Toto Tovaryšstvo čítá 1137 členů, jimž pomáhají 584 kněží domorodci.

Loterie na kostely. V Brně ustavil se kroužek 10 horlivých kněží k postavění tří kostelů v Brně a okolí. Již dávno znáti nedostatek kostelů v Brně a v Husovicích. Z té příčiny učinili tito kněží velmi dobrý a šlechetný skutek, založivše loterii na stavbu těchto kostelů. Jest nyní na obecenstvu, aby losy poslané nevracelo, nýbrž si je koupilo, jeden za 1 korunu. Vykoná tím každý velmi dobrý skutek. Mimo to může ještě na svůj los vyhrát.

Irové a svatý hrob. Na památku 25letého zasvěcení Irska nejsv. Srdci Ježíšovu darovali Irové do chrámu Božího hrobu v Jerusalemě umělecky provedenou stříbrnou lampu, kde bude hořeti jako znamení holdu národa, který přes veliká pronásledování zůstal věrným církvi Kristově. Uprostřed ozdob jest umělá národní rostlina, oblíbená svatým Patrikem, patronem Irska. Na spodu lampy je zavěšeno srdce, na němž jest věnovací nápis.

Pout do Říma z Čech. Za příkladem Moravy vypraven bude také z Čech poutní vlak do Říma. V »Katolických Listech« uveřejnil výbor k tomu cíli se utvořivší vyzvání. Pouti súčastní se též metropolita království Českého, arcibiskup pražský Lev baron Skrbenský.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Prahy. K. P.....á, manželka rolníkova v Ř., dekuje vroucně Rodičce Boží, k níž v nebezpečné nemoci útočiště brala, za přímluvu a pomoc a prosí s důvěrou za úplné uzdravení.

Z Petrovic. Vzdávám tuto díky nejvroucnější nejsvětějšímu Srdci Páně a Panně Marii Filipsdorfské za vyslyšení prosby mé. *F. R.*

Z Krásna. Obrátila jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně a k blahoslavené Panně Marii, a tu po vykonané devítidenní pobožnosti byla jsem vyslyšena a nebezpečná nemoc odvrácena. Plníc takto učiněný slib, vzdávám díky nejvroucnější nejsv. Srdci Páně, blahoslavené Marii Panně a sv. Josefu.
Čtenářka „Školy B. S. P."

Z Čech. Plníc tímto svůj slib již několikrát učiněný a ke svému zahanbení musím doznati, že teprve nyní vyplněný, byvši v prosbách svých vyslyšena, vzdávám tuto nejsv. Srdci Páně, Panně Marii ustavičné pomoci, sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému nejvroucnější díky. Budiž za to chvála a čest nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše! *M. N.*

Od Kojetina. Plníme tímto slib učiněný v důležitých záležitostech rodiny naší. Prosili jsme nejsv. Srdce Páně za pomoc, a dostalo se nám jí. Proto tisíceré díky buďtež od naší celé rodiny vzdány Pánu Ježíši a přesvaté Matce jeho Marii Panně! *Odběratelé „Školy B. S. P."*

Z Budějovic. V protivenství svém volala jsem o pomoc k nejsv. Srdci Pána Ježíše, a byla jsem vysvobozena. Budiž za to chváleno a velebeno na věky božské Srdce Páně! *A. V.*

Z Frenštátu. Budiž k větší cti a chvále sv. Josefa tuto uveřejněno jakožto díkůčinění za vyslyšení prosby v duševní záležitosti. Jděte k sv. Josefovi! *A. C.*

Z Vys. Mýta. Pokorné díky vzdáváme božskému Srdci Páně, blah. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za pomoc v nesnázi naší. *A. K.*

Z Vyškova. Blah. Janu Sarkandru a sv. Janu Nep. za vyslyšení vřelé díkůvzdání vzdává *K. D.*

Z Krásného Bř. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše, Panně Marii a sv. Josefu za vyslyšení prosby. *F. V.*

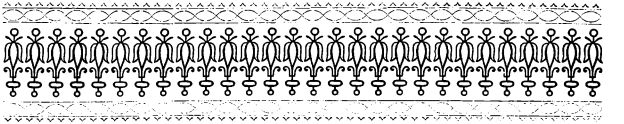

O vděčnosti k Pánu Bohu.

(Hlavní úmysl.)

Nic není na světě vzácnějšího jako vděčnost. Vždyť i mnohý ze čtenářův a čtenářek našich zakusil nevděku za mnohá prokázaná dobrodiní. Jak vděčnost nás těší, tak nevděčnost nás bolí a rmoutí. Vděčnost zavazuje nás ku štědrosti, nevděk zavírá ruku štědrou. Všecko, cokoli máme dobrého, máme od Pána Boha. On stvořil tento svět a krásné nebe pro nás; On řídí a zachovává vše, dává všemu život a otvírá štědrou ruku svou každodenně a naplňuje všeliký tvor požehnáním svým. Bůh nám dal tělo i duši, zdraví i sílu, schopnosti rozličné a dává nám všeho, co nám potřebí jest pro tělo i duši. Nespokojil se však dobrotivý Bůh, že nás stvořil, nýbrž nás i vykoupil od věčné smrti, když Syn Boží se za nás obětoval na smrt kříže. Abychom však mohli spasení věčného dosáhnouti, posvěcuje, posiluje nás milostí svou skrze Ducha svatého, Ducha lásky a pokoje. Tím vším není ještě vyčerpána láska a dobrota Boží! Svědectvím toho jest nejdražší obět mše svaté a nejsv. Svátost oltářní. Při oběti mše svaté se za nás Syn Boží obětuje Otci svému nebeskému, ve Svátosti oltářní dává se za pokrm duším jej požívajícím. »Tělo mé právě jest pokrm, krev má právě jest nápoj. Kdo ji mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.« A kdož konečně jest s to, aby vypočetl všechny dary, jež každou vteřinu Pán svým tvorům skytá!

A jak děkujeme Pánu Bohu za jeho dobrodiní! Většina lidí chová se k Pánu Bohu jako oněch deset malomocných, kteří všichni byli očištěni, ale jenom jediný se vrátil a vzdal chválu Bohu. Tato nevděčnost bolela Krista Pána. Bůh nenávidí nevděčnosti a má ji v ošklivosti. Proto jako onen vděčný malomocný vraťme se i my každodenně, každou chvíli k Pánu Bohu, abychom jemu díky vzdávali, ráno i večer, před jídlem i po jídle, při zvonění »Anděl Páně«, při oběti mše svaté, kterážto jest obětí díkůčinění; děkujme Pánu zvláště po svatém přijímání, že nás tělem svým a krví svou nasytiti ráčil, a díky vzdávejme Pánu vždycky a ze všeho, co dobrého jsme od Pána obdrželi, ať pro tělo nebo duši, ať pro časnost nebo věčnost. Sv. Dominik s Bertrandem, bratrem svým, setkali se na cestě do Paříže s několika rytíři německými, s nimiž několik dnů dále cestovali. Šlechetní rytíři, vidouce chudobu řeholníků, na každém noclehu pozvali je ke stolu. Tu čtvrtého dne dí sv. Dominik k soudruhu svému: »Hle, bratře, jak mně to tlačí na svědomí, že se nemůžeme těmto lidem ani jediným dobrým slovem zavděčiti za dobročinnost jejich. Poklekněme a modleme se, aby nám Bůh dal jejich jazykem mluviti a zvěstovati jim Krista.« Bratři poklekli, modlili se a povstavše, k nemalému podivení jali se jazykem německým mluviti o věcech Božích. A tak to trvalo, až došli do Orleansu, kdež se šlechetní rytíři rozžehnali se svatými průvodci svými.

Svatý apoštol Pavel vyznává sám v listě k Thessalonickým, řka: »Bratří! Díky činíme Bohu vždycky ze všech vás, připomínajíce vás na modlitbách svých bez přestání, pamatujíce na skutek víry vaší a na práci a lásku a na stálost naděje v Pána našeho Ježíše Krista, před Bohem a Otcem naším.« A na jiném místě vyznává tentýž apoštol Páně, řka: »Děkuji Bohu svému vždycky z vás za milost Boží, kteráž dána jest vám v Kristu Ježíši, že ve všem učiněni jste bohati v něm.« (I. Kor. 1, 4.) Co sám činil, přikazuje i jiným, tedy nám všem, an dí: »Naplněni buďte Duchem svatým, mluvíce sobě vespolek v žalmích a

chválách a v písních duchovních, zpívajíce a plesajíce v srdcích svých Pánu, díky činíce vždycky ze všeho ve jménu Pána našeho Ježíše Krista Bohu a Otci.« (Efes. 5, 18.)

Ukažme se tedy vděčnými Pánu Bohu za všechny dary jeho ať tělesné nebo duševní, přirozené i nadpřirozené a zavážeme si dobrotu Boží i pro budoucí časy. Vděčnému vždy každý dříve udělí dar než nevděčnému. A když Pán Bůh i nevděčným dává, co teprve dá dobrého vděčným dítkám svým! Říká se: nevděk jest černý jako tmavá noc. Sv. Bernard praví zase: »Nevděčnost jest jako palčivý vítr, který pramen dobročinnosti, rosu milosrdenství a potoky milosti vysušuje.« A sv. Vavřinec Justin dokládá: »Nevděčnost jest veliké zlo; ona maří lidskou lásku, ruší pokoj, roztrušuje pohoršení, rozněcuje nepřátelství a hyzdí člověka před Bohem i před lidmi.« Nevděčnost lidská jest příčinou, že počet dobrodinců jest ustavičně menší, počet bídných a nuzných stále jest větší. Největším nevděkem jest hřích a tím se lidé odplácí Pánu Bohu.

Ó chraňme se nevděčnosti k lidem i k Bohu! Rodiče, učitelé, učte dítky vám svěřené vážiti si darů Božích a býti za ně vděčnými. My pak sami hleďme, aby nevděčnost víc a více mizela ze srdcí lidských, aby místo ní zavládla všude vděčnost. Nebudiž nikoho mezi námi, jenž by zapomínal Bohu děkovati za prokázaná dobrodiní. Alfons Arragonský, muž duchaplný, ptal se v kruhu učených mužů, jak si lásky vydobudeme, a všickni mu odvětili, že zase láskou. »Nikoliv«, pravil král, »znám jednoho, který nás nesmírně miluje a přece milován není. Anebo kdo by o tom chtěl pochybovati, že Bůh nesmírně nás miluje a pro nás i Syna svého na svět poslal, abychom tím vroucněji jej milovali? A kdo z nás lidí mohl by se chlubiti, že ze všech sil Bohu lásku láskou splácí?«

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, na důkaz vděčnosti za všecka nám prokázaná dobrodiní a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Vždy díky Bohu říkati.

Úmysl v květnu: Úcta a láska řádům řeholným.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 5.

O Srdce Ježíšovo! Ať zapomenu na svou pravici, ano na sebe sama, zapomenu-li kdy na Tvé dobrodiní a na mé sliby, přestanu-li kdy Tebe milovati, v Tebe doufati, u Tebe útěchu hledati. (Slib Ludvíka XVI., krále francouzského.)

Zdrávas hvězdo mořská.

(Asi ze 6. století.)

Zdrávas hvězdo strážná,
Matko Boží vážná,
Panno ustavičná,
Nebes bráno sličná!

S Gabrielem s nebe
Pozdravujem' Tebe;
Dej mír, ukliď hněvy,
Proměň jméno Evy.

Zbav nás hříchů mraků,
Uděl slepým zraku,
Odvrať všechny strasti,
Vypros pravé slasti.

Ukaž, že jsi Matkou,
Prosbu za nás sladkou
Rač tam k Tomu sláti,
Jenž chtěl Tvým se státi.

Panno přelíbezná,
Ježto rovni nezná,
Sprosť nás vin a bludů,
Dej žít vlídně, v cudu.

Duši chovej čistou,
Cestu spravuj jistou,
Bychom Krista zřeli,
Radost věčnou měli.

Sláva Bohu Otci,
Synu stejné moci,
Duchu sláva rovná,
Třem čest jednoslovná.

Fr. Sušil.

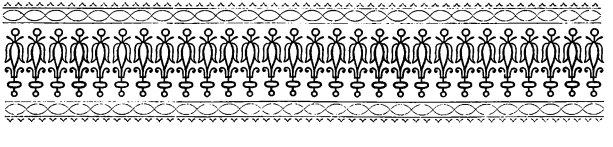

Nástroje umučení Páně.

Podává F. Špička.

A žoldnéři spletše korunu z trní, vsadili ji na hlavu Jeho. *(Jan 19, 2.)*

V bavorském městě Horní Amergavě konají se každý desátý rok tak zvané pašiové hry. Obyvatelé tohoto kraje zavázali se totiž před několika sty lety, že každý desátý rok k uctění bolestného utrpení Páně budou hry tyto konati na poděkování Bohu, že krajinu jejich před morem uchránil, který tehdy ve vůkolních krajinách zuřil. Tyto hry mají nyní jméno světové a ze všech končin země přicházejí diváci a se slzami v očích patří na truchlohru tuto, která poprvé na Golgotě se odehrávala. Před každým jednáním objeví se živý obraz, představující ze Starého Zákona nějaký děj, který umučení Páně předobrazoval. Neboť jak známo, nebyl život a utrpení budoucího Spasitele ve Starém Zákoně jen předpověděn, ale též předobrazen. A dojemným i věrným obrazem trpícího Spasitele byl zajisté na př. Izák. Na rozkaz Hospodinův vzal Abraham jediného syna svého, kterého miloval, aby obětoval ho Hospodinu v oběť zápalnou. Izák sám nesl na ramenou svých nástroj svého obětování, dřevo, oheň i meč, a když došli na místo určené, vystavěl Abraham oltář, svázal Izáka, napřáhl ruku svou, aby mečem usmrtil napřed milovaného, jediného syna svého. Avšak anděl Hospodinův zadržel pravici jeho. A tu když pozvedl Abraham očí svých, uzřel v trní beránka za rohy vězícího, vzal jej tedy a na místo syna svého v oběť jej přinesl Hospodinu. A tato oběť Abrahamova jest jedním z nejzřetelnějších předobrazů Starého Zákona. Izák měl býti obětován, avšak na místě jeho obětován jest beránek. I lidstvo hříchem prvním propadlo smrti časné i věčné, na místě lidstva však obětován jest Beránek Boží. Patříme-li na onoho beránka, jehož hlava trním opletena byla, když Abraham pozvednuv očí svých uzřel ho, kdo z nás nevzpomene si tu ihned na Božího Beránka, na jehož hlavu vsazena jest koruna trnová? Tuto korunu trnovou, kterou korunován jest za naše hříchy Beránek Boží, chci dnes z klenotnice církve svaté vyňati a vám, milí čtenáři, k úvaze i uctění před oči postaviti, co hlásá trnová tato koruna.

1. Co trpěl Spasitel pod ní, čili jeho krvavé korunování.

2. Co trpí Spasitel jsa od mnohých křesťanův až dosud trním korunován, čili jeho nekrvavé korunování.

Téměř všichni panovníci evropští mají v klenotnicích svých vzácné koruny, tak v císařské klenotnici ve Vídni uschovány jsou mnohé vzácné koruny, jako koruna česká, císařská koruna rakouská a německá. Jakkoli tyto a jiné koruny vzácné a drahocenné jsou jednak pro velikou svou cenu, jednak pro stáří své a památnost, žádná z nich přece není tak drahocenná, tak vzácná i památná jako jedna koruna, která není ze zlata ani drahokamů, nýbrž z obyčejných trnů,

které ve východních krajinách bujně rostou, která nyní již velmi stará jest a vetchá. Touto korunou korunován byl světa Spasitel, na ní lpěla kdysi svatá jeho krev. Svatá církev nepraví nám, měl-li Spasitel po bolestiplném korunování svém tuto korunu na hlavě, nevíme, zda nechali ji katané na svaté hlavě jeho i když na kříži visel, avšak téměř všechny staré obrazy představují Spasitele na kříži s trnovou korunou. Věrní ctitelé Páně pečlivě uschovali tento vzácný klenot, který z pokolení na pokolení jako svaté dědictví přecházel.

Svatý Pavlinus r. 409. zmiňuje se o trnové koruně Spasitelově jako o vzácném pokladu církevním, a sice za prvních císařů říše východořímské přechovávala se tato koruna v Cařihradě. Když pak Cařihradu hrozilo nebezpečí od Turků, tu r. 1237. daroval ji císař Balduin sv. Ludvíkovi, králi francouzskému. Král sám vyšel pět mil cesty naproti, když z Benátek do Francie nesena byla, doprovázen královskou matkou svou, bratry, mnohými knížaty a biskupy. Bosky a za mnohých slzí nesl korunu trnovou svatý král se starším bratrem svým. Dne 11. srpna 1239 za ohromného účastenství lidu i nejpřednějších mužů z říše donesl ji svatý král do Paříže, kde vystavěti dal zvláštní kaplí a tam v drahocenné schránce ji umístnil k veřejné úctě lidu křesťanského.

Když r. 1793. krvavá revoluce ve Francii vypukla, byla svatá koruna Spasitelova rozlomena a do národního domu zanesena. Roku 1804. pak zase přenesena jest do hlavního chrámu Páně v Paříži, Notre-Dame zvaného. Mnohé trny z ní chybí, které různým kostelům byly rozdány.

Přenesme se v duchu do velebného chrámu Notre-Dame v Paříži, poklekněme před drahocennou tou památkou, krví Spasitele posvěcenou, a uvažujme, co trpěl Spasitel náš, když v soudním domě touto korunou bolestně korunován byl. Spasitel byl trním korunován, raněn na hlavě od nevděčných lidí. Nevyslovitelné musily to býti bolesti! Píchnutí trnem do ruky nebo nohy působí bolesti veliké. Zuřivý král pouště, krvelačný lev, řve a zuří bolestí, poraní-li se na těle svém trnem, když do svalnaté tlapy si zarazí trn. Trní, kterým Spasitel korunován byl, nebylo, jaké u nás vídáme, ale trní silné, jehož jednotlivé ostny jako jehly ostré několik palců dlouhé jsou, jaké až dosud ve východních krajinách roste. Nebyl to jeden trn, ale celý věnec z trní spletený, který dle podání 72 ostnů čítal, a těmito zraněn je Spasitel na nejcitelnějším údě těla, t. j. na hlavě, kde sbíhají se nejjemnější žilky a nervy.

Kdo by z nás z vlastní zkušenosti nevěděl, že bolest hlavy jest největší a nejbolestnější. A tato hlava Spasitelova celá byla zraněná, svaté jeho velebné čelo, lásky a něhy plné jeho oči, přívětivá, laskavá jeho tvář, na niž patřiti rozkoší bylo andělům i lidem — to vše zraněno, krví zbroceno! Jak hrozný to obraz bolesti! Vždyť i zpustlý Pilát zhrozil se pohledu tak hrozného, a představuje ztrýzněného Spasitele lidu, volá: »Ecce homo — Ejhle člověk!« Avšak marně. A kdo způsobil tuto bolest Spasiteli světa? Nikdo jiný, než nevděční lidé, a to činilo korunování Spasiteli nejbolestnějším.

Žádná rána není tak bolestná, jako ta, kterou zasadil nám nevděk. Mnohý z nás mohl by to nejlépe dosvědčiti. A Pán byl všeho lidstva dobrodincem největším. A co bylo jeho odměnou? Koruna trnová! Touto korunou, praví Duch sv. v písni Šalomounově (3, 11), korunovala ho matka jeho, t. j. lidstvo. Právem mohl Spasitel žalovati a stěžovati u proroka Isaiáše (5, 4): »Což ještě více jsem měl učiniti vinici své, a ne-

učinil jsem jí? Proč, an já očekával, aby nesla hrozny, plodila trní?« Nevděčný národ potupil jeho slovo, opovrhl jeho učením, potupil jeho důstojnost, opovrhl jeho láskou, jeho slovo nebeské padlo mezi trní, trním korunovali svého Spasitele. Hrozné bylo toto korunování, neboť Pán korunován byl trním, korunován na hlavě, korunován od lidu nevděčného, potupen ve svém slovu, ve své důstojnosti, ve své lásce. A právem církev svatá na Spasitele trním korunovaného vztahuje slova velepísně (3, 11): »Vyjděte a pohledněte dcery sionské na krále Salomouna v koruně, kterou korunovala ho matka jeho, v den jeho zasnoubení«, a svatý Bernard dokládá: »V koruně chuďoby a bídy.«

Až dosud bývá Spasitel lidstva trním korunován. Neboť co jsou hříchové naši, zvláště hříchové, kterých myšlenkami svými se dopouštíme, jichž pramenem a zřídlem hlava naše jest, co jsou hříchové pýchy, vysokomyslnosti, samolásky, myšlenky nečisté, což jsou jiného pro Spasitele našeho, ne-li ostré trny, jimiž nekrvavě sice, ale stejně bolestně raněn bývá, jako když na svatou hlavu jeho vtlačili katané korunu trnovou. A příliš často vtlačujeme Spasiteli svému nekrvavou tuto korunu trnovou. Jak často domníváme se, že mnohé máme přednosti před jinými, přivlastňujeme si mnohé dobré vlastnosti, z nichž často ve skutečnosti ani jedné nemáme. My rádi posloucháme svou chválu a samy dobré své skutky na obdiv stavíme, a nedocházíme li ve světě a společnosti obdivu, uznání, rmoutíme se a truchlíme. A když bližní náš snad i z neopatrnosti nebo z nerozvážnosti nás urazil, zdaž tu hned nevzkypěla naše krev a nevzplála hněvem tvář naše? Ó kdo z nás může říci, že prost je těchto hříchů? Kdo může říci: »Já nikdy nezranil jsem hlavu Tvou, Spasiteli můj, trním hříšných myšlenek.«

Na východě den vstává.

Den na východě vstává
a šeří prokmitá,
v modro se skřivan vznáší
a slavík procitá.

Zář červánků se chvěje
jak rajských růží klín,
v jas ztopeny jsou lány
a slední mizí stín.

Svůj kalich zvedá kvítí
se slzným okrajem
a v paprskové tříšti
mír táhne nad krajem.

A zbyl-li ve tvé hrudi
z minulé noci bol,
své zraky obrať k nebi,
jež sladce hledí v dol.

A radost se ti vrátí
a mír, klid s novým dnem,
jak na východě svítá,
tak svitne v srdci tvém!

Přeložila Anna Sedláčková.

Milostivé léto a Srdce Páně.

Velice potěšilo se otcovské srdce našeho svatého Otce papeže Lva XIII., že mu Bohem dopřáno bylo započíti milostivé léto, a to na sklonku celého století. Netoliko v úřední o tom sestavené papežské listině, nýbrž i v soukromých rozmluvách vyjádřil sv. Otec pevnou naději, že toto milostivé léto církvi svaté hojného přinese užitku. A toho si přejeme, toho na Bohu si vyprošujeme zajisté všichni. Neočekáváme sice události světem hýbající, nikoliv, nýbrž obrozený život duchovní; nepřejeme si ničeho, nežli aby nadpřirozený život znovu vzkříšený mocněji se rozproudil ve všech stavech, ve všech dítkách svaté naší církve. Neboť toto jest právě účelem milostivého léta a také vždycky, jak dějiny dokazují, účelu toho aspoň částečně dosaženo jest.

Má to býti rok obnovy duší, rok odpuštění hříchů všech i všech trestů, rok hojné Boží milosti. Ovšem se celá slavnost obyčejně omezuje na Řím, toto hlavní město křesťanstva a sídlo nejvyšší naší viditelné hlavy; tam mají křesťané, jimž to možno, ze studnic dobrodiní a milostí Božích hojně čerpati. Teprve roku následujícího povoleno bývá milostivé léto pro celý okrslek zemský na nějaký čas a sice k vůli těm, kdož cestu do Říma vážiti nemohou. Pro veliký počet takových osob učinil však již letos svatý Otec opatření a povolil, aby již letos doma milostí roku jubilejního účastni býti mohly. Jsou to: 1. Jeptišky s přísnou klausurou (které nesmí klášter opustiti), jakož i jejich novicky a chovanky; ba i ony sestry, které k vůli sbírání almužny vycházeti smějí.

2. Sestry třetích řádů, které pospolu bydlí, jejich novicky a chovanky.

3. Trestanci v žalářích a nemocní obojího pohlaví, jakož i z nemoci se pozdravivší, kteří obt žnou cestu do Říma konati nemohou.

4. Konečně všichni, kteří 70. rok věku svého překročili.

Pro tyto všecky osoby platí následující podmínky:

1. Sv. zpověď a sv. přijímání.

2. Zbožná modlitba za blaho svaté církve, vymýtění kacířství a bludů, za svornost katolických knížat a pokoj celého křesťanstva, čili jedním slovem, modlitba na úmysl sv. Otce.

3. Místo návštěvy ustanovených čtyř hlavních chrámů v Římě, mají jiné dobré skutky činiti, které si buď sami uloží anebo od zpovědníka jim uloženy budou.

Svatý Otec udělil všem zpovědníkům takovýchto osob plnou moc, ode všech i zadržených hříchů platně rozhřešovati. Zároveň dovolil, že osoby svrchu dotčené v tomto roce dvakráte plnomocné odpustky léta milostivého dojíti mohou, jestliže po každé ony podmínky řádně vyplní. Za milost tuto budou zajisté ony osoby, jichž po světě hezký počet jest, sv. Otci Lvu XIII. velice povděčny.

Mezi léty milostivými vyniká zajisté ono, které se slavívá na konci století, jako jest milostivé léto nynější.

Vždyť zakončuje se jím dlouhá řada roků pro církev i svět tak události plných a důležitých, a započíná se století nové, pro něž se požehnání vřele vyprošuje.

Léta milostivá jsou v církvi zařízením sice prastarým, ale pravidelné jich slavení započalo rokem 1300. za papeže Bonifáce VIII. Toho roku povolil svatý Otec tento milostivé léto, odvolávaje se na starodávný obyčej církve, který sice písemně dokázati se nedal, ale ústním podáním dosvědčen byl.

Tehdy ustanovil za podmínku mimo svatých Svátostí a modlitbu i zbožnou návštěvu dvou hlavních chrámů římských, svatého Petra ve Vatikáně a sv. Pavla. Toho roku připutovalo do Říma na dva miliony poutníků; při tehdejším obtížném cestování zajisté počet to ohromný.

Avšak jednou jen za sto let milostivé léto slaviti, to se zdálo papežům přece jen tuze málo, a převalná část křesťanů by ani tohoto dobrodiní účastna býti nemohla. Proto pohnut byl již po 50 letech svatý Otec Klement VI. prosbami, že povolil roku toho milostivé léto, a také nařídil, aby se budoucně vždy po 50 letech slavilo, připojiv zároveň ku oněm dvěma chrámům ještě třetí, a sice chrám svatého Spasitele v Lateráně k návštěvě. I tehdy, ač papež v Římě nesídlel, nýbrž v Avignoně francouzském a ač v Římě nesváry panovaly mezi stranami, přece tolik se tam poutníků dostavilo, že počet jejich skoro převyšoval počet roku 1300. Tak vážili si tehdy křesťané plnomocných odpustků.

Dříve nežli nastal rok 1400., chtěl papež Urban VI. mezeru mezi roky jubilejními ještě zkrátiti. I ustanovil, že se léto milostivé slaviti má po 33 letech a sice na památku let putování Syna Božího na tomto světě. Proto tedy vypsáno jest jubileum na rok 1390., avšak jen za slabého účastenství poutníků. Přes to odbývalo se milostivé léto i na konci století, hned deset let po tom r. 1400.; výsledek jeho však nebyl také valný pro neblahé poměry jak v církvi tak ve světě. Jakmile však sněmem kostnickým pořádek zaveden byl, vzal si tehdejší papež Martin V. nařízení papeže Urbana VI. za vzor a vypsal po 33 letech nové jubileum na r. 1423. S velikým leskem odbývala se slavnost v Římě i množství poutníků se zase dostavilo, ale počet jejich přece nedosáhl výše z r. 1300. Papež Mikuláš V. sáhl zase k obyčeji, po 50 letech milostivé léto slaviti, a tak slaveno jest zase roku 1450. Toho roku dostavilo se do Říma poutníků počet převeliký. Avšak i doba 50 let jest příliš dlouhou pro přemnohé, neboť průměrný život lidský tak dlouho netrvá, proto zkrátil Pavel II. a jeho nástupce Sixtus IV. období milostivého léta na 25 let a přidal k oněm třem chrámům, jakožto čtvrté zastavení při návštěvě chrám bl. Rodičky Boží Panny Marie Větší. A od té doby, totiž 1475 zůstal obyčej tento až na naše časy nezměněný, i také ony chrámy vždy k návštěvě ustanoveny bývají.

Nejslavnější rok jubilejní byl 1600, kdy do Říma na tři miliony poutníků přišlo, důkaz to, že i tehdy, kdy na severu v Německu a Anglicku protestantství tak mnoho duší církvi odcizilo, že i tehdy, a snad právě proto, probudil se duch zbožnosti v lidu katolickém a že se lid tento utíkal k svému Otci, hledaje tam posily a potěchy.

I rok 1650. byl slavný, neboť se páčilo poutníků skoro na jeden milion. V dobách pozdějších počet jich sice klesal, ale proto přece vždycky několik set tisíc obnášel.

Každého roku jubilejního lze znamenati očividné a zjevné působení milosti Boží a to zejména při obrácení jinověrcův anebo bludařů. Případy, kde milost Boží v duši neviditelně působila, vymykají se ovšem posudku našemu; bývalo jich nesčetné množství a zapsány jsou zajisté v knize života. Jestiť to vždy rok úrodný, kdy duše lidská dříve hříšná a v dobrém neplodná, zkypřuje se skutky bohulibými a kajicími, zaléva se slzami pokání a lítosti a sluncem milosti Boží jsouc zahřívána, přináší hojné plody, jež Bůh uschovává pro ni k životu věčnému. I rok tohoto našeho milostivého léta slibuje býti velice úrodným v ohledu tomto. Vědomí katolické se všudy pro-

bouzí, a čím více se množí počet nepřátel, tím více tuží se věrní katolíci; Srdce Páně, jemuž zasvěcen jest katolický svět táhne k sobě měrou netušenou nesčetná srdce věřících a i mezi jinověrci a nevěrci, alespoň v duchu šlechetnějších pozorovati lze touhu po pravdě náboženské a proto také vídáme k radosti své tolikeré obrácení se k církvi naší na všech stranách.

Naše pak milostivé léto jest po dlouhé, dlouhé době za první, které se slavně v Římě slaviti může.

Roku 1800. zvolen byl po papeži mučeníkovi Piovi VI., nový papež v Benátkách, Pius VII. Tehdy neměl svatý Otec přítele mezi potentaty křesťanskými; Napoleon I. tehdy skoro vševládce Evropy byl odpůrcem papežství, Řím dědictví Petrovo byl papežům odňat a proto nemohlo se pomýšleti na slavení roku jubilejního v Římě. Teprve když hlavní odpůrce papežů Napoleon I. povalen byl, mohl Leo XII. roku 1825. pomýšleti na rok jubilelní. I slaveno jest tehdy milostivé léto v Římě se slávou, radostí a za hojného účastenství poutníků a přineslo také hojné ovoce pro obrod duší. To však bylo také poslední řádným způsobem slavené milostivé léto, neboť ani roku 1850. ani r. 1875. nemohlo se již tak odbývati.

Roku 1850. byl papež Pius IX. ještě ve vyhnanství v Gaëtě po osudném roku 1848.; revoluce učinila v Římě jubilejní slavnosti nemožnými. Proto slavilo se mimo Řím po křesťanském světě, ale jen kratičký čas, roku 1851. Roku pak 1875. seděl sice tentýž papež Pius IX. ještě na stolici Petrově, ale poměry v Římě byly ještě horší. Řím byl papeži uzmut, papež ve svém domě takřka zazajatcem, nepřátelé vládli, a to proti všemu katolickému: v Německu zuřil boj proti katolické církvi, a ostatní vlády pohlížely nečinně na bezpráví Otci křesťanstva zpáchané.

Za takých okolností nebylo zajisté ani možno, ani radno milostivé léto v Římě slaviti. Za to vypsal Pius IX., aby katolíci zbaveni nebyli milostí, rok jubilejní na celý rok 1875., a sice pro celý katolický svět.

A do tohoto roku právě spadá ona převýznamná pro nás slavnost, dvěstěleté totiž jubileum zjevení se nesvětějšího Srdce Páně a původu obzvláštní jeho úcty a zároveň i zasvěcení se církve katolické jako celku i jednotlivých věřících tomuto božskému Srdci.

Proto můžeme rok 1875. vším právem za přípravní slavnost našeho roku jubilejního pokládati. Byť by i za našich víře nepřátelských dob, kdy se více na hmotu než na ducha hledí, byť by i letos počet poutníků nedostoupil výše, jako bývalo za dob starých, přece doufáme, že s pomocí Boží a z milosti nejsv. Srdce Páně i tento rok jubilejní nebude nadarmo, že požehnání Boží v míře nesčetné vyleje se na zbožné katolíky a že Bůh hojných milostí uděliti ráčí všem, kdož hlasu církve slyší a dobrodiní jim skýtaných také svědomitě dojíti se snaží, aby takto rok náš byl pravým letem milostivým, s nímž zavřeme bránu století devatenáctého a posilněni jsouce Bohem samým v důvěře, v Jeho další pomoc započneme století dvacáté. Jaké zájmy má nejsv. Srdce Páně v našem létě milostivém ukážeme příště.

Boh. Hendl.

Na neděli 6. po Velikonoci.

Ale toto mluvil jsem vám, abyste, když přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to pověděl vám.

(Jan 16, 4.)

V evangeliu sv. Matouše ve 12. kapitole čteme, že Pán Ježíš uče v chrámě, pověděl kdysi knížatům kněžským a starším lidu podobenství toto: »Byl člověk hospodář, kterýž vzdělal vinici a opletl ji plotem, a vykopal v ní lis a vstavěl věži, a pronajal ji vinařům a šel na cestu. A když se přiblížil čas ovoce, poslal služebníky své k vinařům, aby vzali užitky její. Vinaři pak zjímavše služebníky jeho, jednoho zmrskali, druhého zabili a jiného ukamenovali. Opět poslal jiných služebníků více nežli prve; i učinili jim též. Naposledy pak poslal k nim syna svého řka: Ustydíť se syna mého. Vinaři pak uzřevše syna, řekli mezi sebou: Tentoť jest dědic; pojďte, zabme jej a budeme míti dědictví jeho. I chopivše jej, vyvrhli ven z vinice a zabili. Proto až přijde pán vinice, co učiní vinařům těm? Řekli jemu: Zlé zatratí zle a vinici svou pronajme jiným vinařům, kteří mu dají užitek časy svými.«

Podobenství toto hodí se dobře za doklad dnešního svatého evangelia.

Bůh sám je ten hospodář, kterýž vzdělal vinici a pronajal ji vinařům. Vinaři jsou národ israelský, jejž Bůh sobě vyvolil, aby z něho požehnání a spasení vzešlo veškerému pokolení lidskému. Služebníci, kteréž hospodář poslal k vinařům, aby užitek vzali, jsou proroci, i víme, a sám Pán Ježíš to vytýkal zákonníkům a fariseům, kterak se zle zachoval k prorokům lid israelský. Připomeňmež sobě jen některé z proroků těch, na př. Mojžíše. Z domu královského musel se na útěk dáti a se na horách Madianských ukrývati, aby nebyl vydán do rukou těch, jižto za dobré zle jemu splatiti chtěli. — A co prorok Eliáš? Zdaž i ten nemusel utíkati na horu 40 dní cesty vzdálenou, aby se ukryl před hněvem krále Achaba a manželky jeho Jezabely, kteří hledali bezživotí jeho, protože jim vytýkal nepravosti jejich?

Nejinak, ano ještě hůře vedlo se jiným prorokům, kteréž Bůh posílal k lidu svému. Sám Pán Ježíš žalostnil nad osudem jejich a plakal nad Jerusalemem, že zabíjí proroky a kamenuje ty, již k němu posláni byli od nebeského Hospodáře, aby v nejtěžších dobách byli lidu jako andělé strážní: neumělé poučovali, chybující napomínali, jim výstrahy dávali, je k poznání Boha a svaté vůle jeho přiváděli, bezbožné z hříchů kárali a na tresty Boží pamatovali, u napravování života jim nápomocni byli, jim dobře radili, srdce jejich obměkčovali, cestu k spáse jim ukazovali, na ni je naváděli a milosrdenství Božího jim vyprošovali.

A když posléze ten nebeský Hospodář poslal k vinařům samého jednorozeného Syna svého, kterýž vzav na sebe způsobu služebníka chodě po zemi judské všude dobře činil, pomáhal a hledal, aby spasil, co bylo zahynulo, jaké že uznalosti, jakých díků, jaké odsluhy dostalo se jemu za všecko přičinění, horlivost a lásku jeho? Krev jeho tekoucí, smrt jeho na kříži hlasitou a nejsmutnější jsou nám odpovědí.

Že by s podobnou odměnou potkati se měli také jeho vyvolení apoštolé, to jim ani z pozdálí na mysl nepřišlo, a proto je Pán Ježíš zavčas na to upozorňuje a praví: »Ven ze škol vyženou vás, anoť přichází hodina, že každý, kdo vás zabije, domnívati se bude, že

byl tím Bohu sloužil.« (Jan 16, 2.) Ale Pán Ježíš také zároveň jim udává příčinu, proč jim tak lidé učiní řka: »A to vám učiní, protože nepoznali Otce ani mne. Ale toto mluvil jsem vám, abyste, když přijde hodina, rozpomenuli se na to, že já jsem to pověděl vám.« (Jan 16, 3—4.)

A na tato slova i my jako svatí apoštolé pamatovati máme, když vidíme, kterak svět až podnes odměňuje se těm, již praví jsou jeho dobrodinci.

Ó nechtějtež, aby dějiny církve sv., počínajíc od sv. apoštolův až po dobu naši, nám to žalovaly. Uvažme jen na př., jak nezměrně veliké dobrodiní prokazuje matka křesťanská dítěti svému. když je naučí se modliti, a otec křesťanský o to pečuje, aby ditko jejich prospívalo v poznání Otce nebeského a toho, kteréhož poslal, Ježíše Krista! A jak se za to nejedny děti zle odsluhují jim! A co mám říci o těch, již by nejraději dočkali se toho, aby ani rodiče ani ditky Bohu se více nemodlili, a proto nepřáteli jsou všelikého náboženského zvedení podle učení Ježíše Krista? Nežádali by si toho, ba zajisté všemi silami bránili by se proti tomu, kdyby znali Otce nebeského a toho, kteréhož poslal, Ježíše Krista, kterýž jedině spasiti může doufajících v něho.

F. K.

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal Jarolím Stanislav Pavlík. (Č. d.)

Píseň 5.

Vox dilecti mei pulsantis: Aperi mihi, suror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea! (Cant. 5, 2.)

Kdo klepe jen tak skoro ráno venku?
Ach, to můj milý — hlas ten jeho znám!
Má sestro, slyšíš, otevř rychle nám,
pusť, přítelko, nás svého do přístěnku!

To Ježíš volá, u mých dveří stoje...
My tři jsme hosti. Chceš nás k sobě vzíti?
My příbytek svůj u tebe chcem' míti,
jen otevř, holoubku, nám srdce svoje!

Tu vyšla jsem a otevřela bránu,
jež rosou skvěla se, neb bylo k ránu:
tři hosté vešli do mojího stanu.

Já poklonila se jich velebnosti
a přichystala jídlo pro své hosti
a bála se, že neuctím jich dosti.

Píseň 6.

Caput meum plenum est rore et cincinni mei guttis noctium. (Cant. 5, 2.)

Proč jsou tak ke mně chladné lidské duše?
Mé Srdce všecky k sobě vyzývalo,
leč kteří přišli, těch jen bylo málo —
tak Ježíš na svět stěžoval si kruše.

Mou rozkoší je s lidskými být syny,
mým plesem dávat se jim v požívání —
než doma zůstávají hosté zvaní
a za mým stolem hoduje lid jiný.

Ba zrovna protiví se jim mé hody...
Já píti jsem jim dával živé vody,
než oni kalnou z cisteren svých berou.

Já miloval je nevýslovnou měrou,
však povrhli mnou v zpozdilém svém pychu
a lásku svoji věnovali hříchu.

Jak se vlažní křesťané vymlouvají?

(Část další.)

Samoláska, obzvláště nezřízená samoláska pudí člověka k tomu, že skutky své vždy raději za dobré nežli za zlé uznává, a ukazuje-li mu kdo, že to není pravda, tu alespoň hledí se všelijak vymlouvati a počínání své ospravedlňovati. Obzvláště vidíme to u osob, které zhusta povinnosti své náboženské zanedbávají; připomene-li se jim to, ó tu hned celou řadu výmluv po ruce mají, aby tak jednak svědomí své trochu upokojili, jednak i před světem jaksi ospravedlněni a omluveni byli. Tak se to má také s povinností modliti se a Pánu Bohu sloužiti, a sice způsobem, jejž Bůh sám skrze církev svatou ustanovil, a ne způsobem, který by si jedenkaždý sám zvolil. Bohužel zanedbávají tuto povinnost tak mnozí křesťané, a upozorníš-li je na tuto jejich nedbalost, co odpovědí? »Modlitbou nemohu býti přece živ; co pak mi v kostele něco dají? Mám svou práci, na takové věci nemám času.« Tak a podobně slýcháme je se vymlouvati. Nuže dobře, posviťme si jen, zdali a pokud asi mají pravdu.

Dvojí život jest v nás: život vnitřní, duševní a život zevnější, tělesný, neboť člověk sestává ze dvou hlavních částí: z duše a těla. Aby člověk vůbec zde na zemi obstál a také úkol svůj Bohem mu vyměřený vykonal, musí tento dvojí život náležitými a účinnými prostředky býti udržován a posilován. Duše jest původu nadpřirozeného a také za cíl má dojíti blaženosti věčné; tak tomu Bůh chce. Život její nedá se udržovati a siliti prostředky přirozenými, nýbrž zase jen nadpřirozenými, duchovními. A tyto prostředky dal nám sám Pán Bůh, totiž modlitbu, svaté svátosti a cvičení se ve ctnostech křesťanských. Naší pak svatou, Bohem nám uloženou povinností jest těchto prostředků pilně a horlivě užívati.

Život těla udržuje se prostředky přirozenými, Bohem nám zde poskytnutými, a tyto jsou: pokrm, nápoj, oděv a vezdejší majetek; proto je také naší povinností těchto užívati a si jich dle potřeby vydělávati.

Není se však obávati, že by člověk snad s ohledem na duši tuze mnoho činiti mohl a že by mu snad přílišná péče o duši škoditi mohla, naopak nemůžeme nikdy dosti v ohledu tomto učiniti, neboť slabost naše nam vždy překážeti bude. Spíše však obávati se dlužno, že starost tuto o duši s mysle pustíme a více o dobro tělesné se starati budeme, nežli před Bohem zodpověděti můžeme. Jakmile však tuze velikou péči tělu a jeho životu věnujeme, zapomínáme zajisté tím více na duši, zanedbáváme povinnosti k Bohu a žijeme život světský, Bohu odcizený.

A takové světské smýšlení dává na jevo, kdo se vymlouvá: »Od modlitby nemohu býti živ, nemám k tomu času, mám práci« atd. Tací lidé mi připadají

jako Šimon Cyrenský. Jak svaté evangelium o něm vypravuje, byl židy donucen Kristu Pánu kříž poněkud polehčiti. Byl donucen k tomuto skutku lásky k Bohu, tedy ne dobrovolně kříž na se vzal. Šel právě z venkova, kde asi pole své obdělával, do města, a poněvadž byl silné postavy, musil Kristu Pánu poněkud pomoci břímě kříže nésti, aby Pán docela na cestě nezahynul. Šimon byl podle všeho rolník nebo dělník zemědělský; byl také jen pohroužen ve starosti a trampoty tohoto života, nemyslil na nic jiného než na práci svou. Viděl Krista Pána, kterak klesá pod tíhou kříže, ale nenapadlo mu jemu pomoci. Neměl času, spěchal za svou prací. Ale tu Pán sám ukázal mu, že je dobře i Bohu a dobrým skutkům nějaký čas věnovati, a dal jej nutiti židy k pomoci. A hle, sotva tento světský člověk kříž Páně na se vzal, již byl v duši své jakoby zjinačen. Blahá radost rozlila se v srdci jeho, poznal velikou milost, k erou mu Pán prokázal, že mu směl posloužiti, a od té doby horlivě Bohu sloužil a jsa ozdobou církve jerusalemské, šťastně život svůj dokonal. Dle ústního podání je tento Šimon otcem oněch dvou mladíků, Rufa a Alexandra, kteří se v Písmě svatém chválí a mezi světce církve prvotní počteni jsou. Ejhle, tak naučil se Šimon i Bohu sloužiti a při tom zajisté i povinností svých pozemských nezanedbávati.

Ano, ke všemu jest a musí býti čas. Čas je k práci, spánku, jídlu, odpočinku a zábavě, musí býti také čas k modlitbě a službě Boží. Dobrotivý Bůh nežádá mnoho. On je přece Pánem času, Pánem života našeho, šest dní dal nám k práci pozemské, k starosti o potřeby životní a jen jediný den, neděli, si vymínil. Což nemohl si vymíniti 3—4 dny v témdni? Kdo by směl proti tomu něco namítati? A když chce, abychom v neděli a ve svátek mu nějaký čas úplně věnovali modlitbou, mší svatou, sv. svátostmi atd., tu by nám to mělo ještě za těžko připadati? Jací pak bychom to byli poddaní Boží bez poslušnosti? A dále, od koho pak máme zdraví, sílu těla atd. k práci a všemu konání? Můžeme si to sami dáti? Zajisté nikoli. Bůh je ten dobrý dárce, jenž nás dary svými zahrnuje, abychom vůbec pracovati mohli. Nezaslouží za to díkův? A nemodlíme-li se, kterak Bohu děkujeme? Ó jací pak jsme to nevděčníci, a nevděk je přece u každého ošklivou a člověka nedůstojnou nectností.

A konečně, což výsledek a užitek práce záleží jen na nás? Ó nikoli, na Božím požehnání všecko záleží, tak praví křesťan ze zkušenosti. — Nuže, jestliže k práci naší přistoupiti musí i pomoc i požehnání Boží. abychom měli z toho trvalý užitek, zdaž nemáme za toto požehnání prositi? Chceme, aby snad Bůh bez naší prosby nám žehnal? Vždyť přece Spasitel nám pomoc svou přislíbil, ale také pravil: »Proste a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlucte a bude vám otevřeno.«

Bůh chce a žádá od nás tedy prostou modlitbu. Bez modlitby není Božího požehnání, a proto praví dobře staré křesťanské přísloví: »Modli se a pracuj.« V tom je zlaté pravidlo křesťanského života, v tom však také záleží naše lidská důstojnost. Neboť ptám se tě, člověče, jenž sice pracuješ, ale se nemodlíš, ptám se tě: čím pak se rozeznáváš od zvířete? Zvíře také jí, pije, spí, odpočívá a pracuje, zrovna tak jako ty. K něčemu vyššímu se zvíře nepozvedá, neboť nemůže nemajíc duše a rozumu, a ty nechceš, tedy jste skoro na stejném stupni. Ejhle, jak sama sebe a důstojnost lidskou snižuješ!

A kam pak to člověk dopracuje bez modlitby, bez služby Boží, bez péče o duši? Tam, kam to již množství lidí dopracovalo: k bezbožnosti, a tato je

základem špatného života a mravův a z toho pochází nespokojenost, neštěstí a zkáza časná i věčná. Ani samou prací nemůže žíti člověk. Práce samotná bez modlitby neušlechťuje člověka, nýbrž jej spíše drsným, surovým, necitelným činí. Nemůže ani jinak býti. Kdo k výšinám nebeským se nepovznáší modlitbou, ten tím více zahrabává sebe v pozemskost, což se jeví i v mravech a skutcích. Dvě dal nám Stvořitel oči, jedním abychom pohlíželi na Boha, a to modlitbou, a druhým abychom pohlíželi na tento svět, a to prací. Kdo ztratil chuť k modlitbě, podobá se člověku, jemuž jedno, a to pravé oko vyloupeno bylo. A takový člověk je všeho schopen, z jednoho hříchu upadá do druhého, z jedné neřesti do druhé. Ptejme se jen tak jednou zločinců, zdali se modlili, a odpověděti nám musí, že nikoli. Zapomněli na modlitbu, zapomněli na Boha a zapomněli na jeho přikázaní. Práce samotná je před hříchem nechránila.

A považme dále: vede se člověku vždycky na světě dobře? Nestíhá jej tak často neštěstí? Není trudných chvil a dnů více nežli radostných? Netíží člověka nemoc, chudoba, rozličné vnitřní i zevnitřní svízele atd.? Kde má hledati útěchy, posily, pomoci? U lidí? Zkušenost učí, že jen v případech velmi řídkých tito pomoci mohou, i kdyby vždycky pomoci chtěli. A k tomu přichází, že není vždy dobré vůle u lidí. Nuže, kam se má člověk obrátiti? Jediný Bůh mu zbývá. A tu jenom zbožná, pokorná a důvěrná modlitba pomáhá, ta vlévá v srdce sebe truchlivější útěchu, v duši sebe nešťastnější pomoc a posilu, neboť pravil Pán: »Vzývej mne v den soužení a já vyslyším tebe.« A této velké milosti, tohoto velikého dobrodiní zbavuje se člověk bez modlitby; není-li sám sobě škůdcem a nepřítelem? Jak pak to krásně dí svatý král David: »V Tebe, Hospodine, jsem doufal a nebudu zahanben na věky.« A čím se jeví naše naděje? Modlitbou! A že se David zbožně a hojně modlil, dokazují jeho krásné žalmy, jichž dosud církev Páně jako výraz díků, chvály a prosby při svých pobožnostech užívá.

Dále pak pozorujme život těch, kdož praví, že nemají času k modlitbě, že mají práci atd. Je to vůbec pravda? Pro Boha nemají minutky času, ale za to světu a ďáblu slouží celé hodiny. Navštívme jen v duchu v neděli a ve svátek rozličné hospody, divadla a místa zábav a uvidíme, zdali mají lidé pokdy nebo ne. Do kostela ráno na mši sv. jíti nemají kdy, večer však celé hodiny a celou noc v hospodách při pivě, kartech a při rozličných i hříšných radovánkách vysedávati, k tomu mají času nazbyt. Ejhle, tak odplácí svět Bohu za nesčetná jeho dobrodiní! Avšak všeho do času, Pán Bůh na věky. I takovíto křesťané poznají jednou, že chybovali, i takovíto by se jednou rádi modlili, ale bude pozdě. A proto vmysleme se na okamžik na smrtelnou postel. Smrt přijde pro každého, a jaká smrt, taková věčnost.

Nuže, ptám se, kdo bude jednou lehčeji, spokojeněji umírati, ten, kdo Bohu sloužil v životě, kdo se modlil a při tom své pozemské povinnosti konal, anebo kdo ve světské starosti tak byl pohroužen, že ani času neměl zbožně Otčenáš se pomodliti? Kdo umře svatěji a lehčeji, člověk, jenž v modlitbě útěchy a posily hledal, jenž trpělivě a oddaně kříž nesl a při tom poctivý a spravedlivý život vedl, anebo člověk, jenž se nemodlil a bližního okrádal, křivě svědčil a přísahal, věrnost manželskou rušil atd.? Tu zajisté není odpověď těžká. Ta chudá matička, která při všech trampotách a starostech pozemských přece denně se růženec modlila, ta zahanbí šťastnou a svatou smrtí svou všecky bohatce, pachtící se jen po výdělku a mamoně a nemající

ani dosti krátkého času k modlitbě a službě Boží. A smrt přece rozhoduje o všem.

Proto pryč s tak hříšným, škodlivým a duši zabíjejícím rčením: »Modlitbou nemohu býti živ, nemám času, musím pracovati« atd. Nikdy nemůžeme dosti se modliti, a čím více a zbožněji se modlíme podle příkladu našich svatých a světic Božích, tím spravedlivější bude náš život, tím lehčí a krásnější naše smrt a tím větší naděje na život věčný.

Bohl. Hendl.

Z kroniky pronásledování církve v prvních třech stoletích.

Podává Bohumír Hendl.

Ještě několik let trvala honba na křesťany za císaře Marka Aurelia, až zázrak legie, nazvané »bromové«, zášť a hněv jeho poněkud ochladil. Císař Mark Aurel vytáhl totiž s vojskem svým proti severním národům, Markomanům, Kvádům a Sarmatům, kteří asi v krajinách milé naší vlasti tehdy bydleli, chtěje si je podmaniti. Nepřátelé však vyzráli na císaře římského. Lstí zavedli ho s vojskem do krajiny pusté, kde jej takořka uzavřeli, všecky východy obsadivše. Tu za letního parna trpělo vojsko nesmírně netoliko hladem, ale obzvláště žízní, neboť nebylo v krajině té ani řeky, ani potoka, ani pramene. Ve vojště římském však nalézala se legie (pluk asi 6000 mužů) z Armenie vzatá, v níž převeliká část vojáků již církvi Páně náležela. Tito křesťanští vojáci vrhli se nyní na kolena a vztahujíce ruce své k nebi úpěnlivě prosili Boha za pomoc. Pohanští vojáci se jim sice posmívali, ale brzy umlkl posměch, neboť Bůh vyslyšel prosby dítek svých. V krátce vyvstala mračna na obloze a hojný déšť lil se z nich na zemi. Žízniví vojáci chytali vodu do přilbic a hasili hroznou žízeň svou. Téže doby však rozzuřila se bouře nad táborem nepřátel, hrozné krupobití zastihlo je, tak že tisíce mrtvých na zemi zůstalo. Ostatní byli hromobitím tak přestrašeni a v nepořádek uvedeni, že Římané je lehce přemohli. Tak ukázal Hospodin zase, kterak milá jest mu modlitba, plynoucí ze srdce věřícího a kterak rád volání dítek svých věrných slyší a vyslyší. Zázrak tento, jenž zřejmě pohanům dosvědčil, že Bůh křesťanský mocný jest a věrné své neopouští v nouzi, pohnul císaře Aurela, že zakázal přísně křesťany nějak obtěžovati a je, protože křesťany jsou, soudně stíhati. Zákaz tento prospěl sice křesťanům velice, neboť alespoň veřejně nebyli pronásledováni pro víru svou; potaji však nedbala luza pohanská zákazu císařova a kde jen mohla trápila křesťany dále.

Asi v polovici druhého století po Kristu Pánu vyslal papež římský četu křesťanských missionářů do Gallie (nynější to Francie), aby tam slovo Boží hlásali. Vůdcem těchto neohrožených dělníků Páně byl Fotinus, jenž v městě Lyoně se usadil, a tam prvním biskupem nově založené církevní obce se stal. Pán žehnal pracím horlivých missionářův a brzy rozšiřovala se víra křesťanská z Lyonu po celém vůkolí. To ovšem nebylo ďáblovi vhod. I poštval na ubohé křesťany netoliko pohany, nýbrž i židy.

V Lyoně se totiž každých pět let odbývaly hry v cirkusu, k nimž se mnoho lidu ze všech stran scházelo. Této příležitosti uchopili se proradní židé a roztrušovali mezi pohany hroznou pomluvu na křesťany a že prý ve svých nočních schůzkách dítě zabíjejí, pekou a pak společně hodují; že i chléb v krvi po nich házeli, to nejhorší jim činili, tak že se ubozí křesťané jako beránci octli mezi vlky. Většina křesťanů vysvětlovala omyl, a zůstávala víře věrna; bohužel byli i tací, kteří bojíce se muk tělesných, víru zapřeli. Mezi těmito bylo i několik otroků, kteří, aby život zachovali, potvrdili vše, co jen pohané na

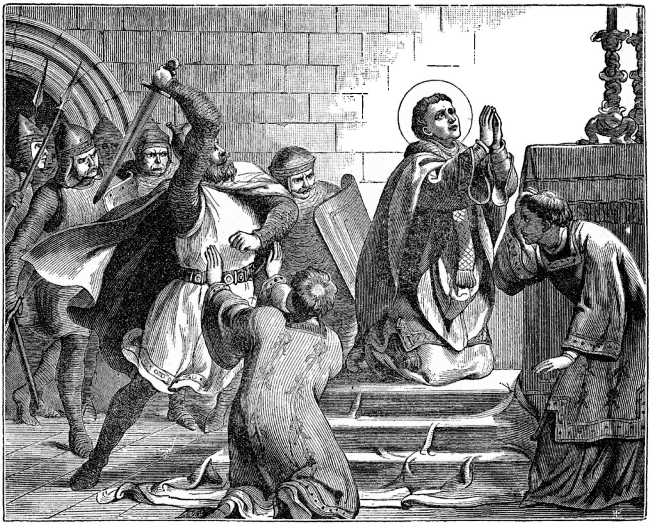

Mučenická smrt sv. Stanislava roku 1079. (Slaví se 7. května.)

tohoto dítěte namáčejí a jedí a potom všelijaké prostopášnosti páchají.

Každý zajisté pozná na první pohled, že zde židé mši svatou na mysli měli, ale pravdu hroznou lži a pomluvou pokáleli. Takové ohavné obvinění ovšem nalezlo u pohanů víry a utrpení křesťanů začalo znovu. Pohané vlekli je před soudce, haněli je, bili je, kamením nich žádali. Nyní však neznala divokost pohanská žádných mezí. Nejen lid obecný, ale i úřadové, soudcové, vrhli se líté na křesťany. Ale čím více zuřila zloba pohanská, tím více utvrzovala se láska křesťanská. Veliké množství mučeníkův oslavilo tehdy církev Páně. Jmenujeme jáhna Sanktuse z města Vienne, Matura, Atella, jenž sloupem byl církve lyonské

a otrokyni Blandinu. Na této svaté dívce, krásou tělesnou se skvící, ukázal Kristus zřejmě, že nízcí a světem pohrdaní často velice váženi jsou u Boha a sice pro lásku, kterou k němu cítí, pro onu lásku, která pevná jest a jenom tím více roste, čím více ji Bůh zkouší. Družky její myslily ovšem, že slabé její tělo neodolá hrozným mukám, a že proto i duch její podlehne, ale zmýlily se. Blandina dokázala však, co zmůže láska, pramen mající ve víře. Po celý den trápili ji katané mukami všelijakými; a ačkoli se střídali, byli všichni u večer tak zmoženi, že prohlásili, že jim k dalšímu mučení síly nestačí. Ano, poctivě doznali, že jediná rána, kterou na těle Blandina utrpěla, dostačí, aby život její zmařen byl, a hle ran takých měla na těle bez počtu a přece žila. Blandina při každé nové muce volala: »Jsem křesťankou, ale zlého se u nás nic neděje.« Toto svědectví nevinnosti dodávalo sv. mučenici zázračné síly.

I svatý Sanktus vytrpěl muka přehrozná a to netoliko na těle, nýbrž i na duši. Jelikož byl jáhnem, chtěli pohané na něm vymoci potvrzení hrozných skutků, které prý křesťané páší. On však vzdoroval všem jejich nástrahám. Jediné slovo, které z úst jeho častokráte vycházelo bylo: »Jsem křesťanem.« Býti křesťanem, bylo mu všecko, to bylo jeho jméno, jeho čest, jeho bohatství, jeho otčina. Ó jak se zastyděti musejí tak mnozí nynější katolíci, kteří z malicherných příčin, k vůli lidem, světu, penězům anebo cti, Krista zapírají a církev svou opouštějí. Každý sv. mučeník jest jejich přísným soudcem.

Když s ním katané nic svésti nemohli, položili tělo jeho na rozžhavené meče. Jaká to hrozná bolest. Tělo jeho hořelo takřka, škvařeno jsouc na ostrých mečích, ale Sanktus zůstával pevný. Mučeník tímto připodobněn byl samému Spasiteli, neboť tělo jeho pozbylo podoby lidské, jako tělo zbičovaného Pána, jejž sám Pilát lidu ukázal slovy: »Ejhle člověk!« Kristus sílil sluhu svého, tak že v tomto prvním mučení nezemřel. Po několika dnech drásali katané tělo jeho zase žhavým železem rozdírajíce rány staré na novo. Ale Pán sílil ho tak, že nová tato muka byla mu spíše balsámem na rány staré. Mezi diváky byla i jakási Biblis, žena, která před několika dny ze strachu před smrtí Krista byla zapřela. Tato vidouc nyní trpělivost a statečnost Sanktusovu a spolumučeníků a poznávajíc z toho, kterak je Bůh sílí a těší, pocítila hroznou lítost nad svou zradou a prohlásila se hlasitě a radostně znovu za křesťanku. Hned ji vysvlekli a všemi nástroji mučili, tentokráte však nadarmo, Biblis zůstala Kristu věrnou a Pán, dobrý pastýř, svedl zase jednu ztracenou ovci do svého ovčince.

Když katané zemdleli a nástroje mučící se otupěly, vrženi jsou mučeníci do tmavých, zapáchajících žalářů, kde jim nohy, jak jen možno roztaženy jsou a do klad usazeny. Nyní začali vzteklí katané znova nebohé tak týrati, že většina jich ducha vypustila. Ostatní, kteří na živě zbyli, trpěli ještě celé dva dni, ale povzbuzujíce se vespolek a děkujíce Bohu, zmírali jeden po druhém. I stařičký, skoro stoletý biskup lyonský, Fotinus, jenž slabostí již ani na nohou státi nemohl, byl k soudu nesen. Naděje na korunu mučenickou však posilnila stařečka, tak že s dychtivostí mladickou očekával ortel smrti. Když pak se ho soudce tázal: »Kdo že jest Bohem křesťanův?« odvětil biskup: »Ukážeš-li se jeho hodným býti, poznáš jej co nejdříve.« Ač odpověď tato zajisté mírná jest, vyřítili se pochopové na ubohého starce a kde kdo mohl trhal, strkal, bil nebožáka ve tvář, tak že na zem upadl; i tu nesmilovali se nad ním, nýbrž ne-

milosrdně kamenovali, tak že ranám svým po dvou dnech v žaláři podlehl.

Mezi tím započaly již veřejné hry v cirkusu a svatí mučeníci Sanktus, Maturus, Atellus a Blandina, kteří posud ještě žili, měli býti od lítých šelem rozsápáni. Sanktus a Maturus vedeni jsou první do zápasiště a trápeni zase rozličnými nástroji. Ale jako při dřívějším trápení pevni zůstali ve víře, tak i toto nové, ba ani ostré zuby zvířat nemohly je zviklati. Jediné, co ústa jejich volala, byla chvála Spasitele Ježíše Krista, jehož přesvatým jménem se sílili. Když pak rozkacený lid viděl, že je vše marné, žádal, aby světci tito posazeni byli na rozžavenou železnou stolici. Do červena byla stolice ohněm zevnitř rozpálena, zápach spáleného masa z těl mučeníků rozšiřoval se po divadle, sami ubožáci tito odvraceli hlavu, neboť zápach jejich vlastních těl je trápil, ale přece nevyšlo ani slůvko nevrlosti nebo žaloby z úst jejich. Konečně umdleli i katané a zardousili mučeníky.

Po té přivedena je svatá Blandina. Svlékli ji z roucha, přivázali uprostřed ke kůlu a hned puštěna jsou na ni divoká zvířata. Ale jaký to zázrak! Lvi, leopardi, hyeny a tygři ulehli kolem ní a žádná šelma neučinila Blandině nic zlého, ač lid je všemožně k tomu dráždil. Proto odvedena jest Blandina zase do žaláře a uchována k divadlu jinému. Ve dnech následujících byli k smrti mučeni ti, kteří sice dříve Krista byli zapřeli, ale pohledem na mučeníky a jejich stálou věrnost zase Krista vyznali. Všichni zemřeli volajíce nejsv. jméno Pána Ježíše Krista.

Dne posledního přivedena jest zase Blandina s Pontikem, 15letým hochem, do cirkusu. Ještě jednou byli vyzváni Krista zapříti a bohům lichým obětovati, ale nadarmo. Po té vylili pohané celý svůj vztek na ubohé tyto mladistvé oběti. Pontikus vypustil brzy v trápení mladou svou duši, Blandinu však čekalo nové, zrovna ďabelské trápení. Když ji byli dosti zbičovali, zabalili tělo její do sítě a hodili vzteklému býku na pospasy. Zvíře toto nabralo nebohou na rohy a vyhazovalo ji několikráte do výše. — V hrozné této muce modlila se Blandina a zdálo se, že ani bolestí necítí. Jelikož ani býk ji neusmrtil, zardousili ji katané na konec také.

Ale ani mrtvých těl mučeníků nebylo ušetřeno. Zběsilá luza házela je psům. Co pak i tito nechali, bylo spáleno a popel do řeky Rhodanu uvržen, aby křesťané ani památky po nich neměli a aby, jak pravili, jim zamezili z mrtvých vstáti. Tak veliká byla zběsilost pohanův, ale také velice pošetilá. Nevěděli, že Bůh, jenž ze země učinil tělo lidské, že tento všemohoucí Bůh zase o soudném dni sebere pozůstatky těl, ať jsou kdekoli, neboť ze světa se nic neztratí, a slovem svým zase z nich učiní těla pro duše, jako měly za života na zemi.

Za těchto her v Lyoně zemřelo smrtí mučenickou 51 křesťanův, jimž jejich spolubratří v církvi nejkrásnější svědectví vydávají.

Jestliže my, nehodní potomci tak velikých a hrdinných předkův, o těchto jejich mukách čteme, zdaž nemusíme sami nad sebou ustrnouti? Nám připadá za těžko i to nejmenší pro víru trpěti, posměch, slovo utrhačné atd. nás proto velice bolí, a přece bychom měli Bohu děkovati, že i tak nám dopřáno proň trpěti. Pro víru trpěti jest radostné, neboť radovali se svatí apoštolé jdouce z rady židovské, že jim popřáno bylo pro Ježíše trpěti. Bůh nás šetří, že nemusíme krvavě za víru trpěti, ó trpme tedy nekrvavě, a to tím trpělivěji a horlivěji!

Daleko budiž od nás vzdáleno za

víru se styděti k vůli světu, naopak vždy a všude ji veřejně vyznávati budiž naším heslem, ať si svět proto nás tupí, haní a se nám vysmívá. My víme, komu věříme: Ježíši, Synu Božímu, jenž víru i skutky odplatí hojně v nebesích.

Ke slavnosti sv. Jana Nepomuckého, mučeníka Páně.

Kdo by neznal dle obrazů nebo soch patrona zemí českých, sv. Jana Nepomuckého? Není snad krajiny, není země katolické na celém světě, kde by nebyla socha sv. Jana Nepom. buďto na návsi, nebo na cestě, ale obyčejně bývá u mostu, což naznačuje jeho smrt mučenickou. Ať si staví protivníci svého Jana Husa na místo sv. Jana Nepom., celý svět neumlčí, svědectví celého světa o pravdě sv. Jana přece nevyvrátí. Ale znám ještě jeden obraz asi 200 let starý, který vydává svědectví o úctě a pobožnosti k Matce Boží Staro-Boleslavské, jakou měli sv. patronové naši sv. Václav a sv. Jan Nepom. a sv. Ludmila. Představuje totiž obraz tuto skupinu: Nahoře jest obraz Matky Boží Staro-Boleslavské, nad ní vznáší se Duch sv. ve způsobě holubice a docela nahoře jest Bůh otec. Pod obrazem klečí sv. Ludmila, po právé straně sv. Václav, po levé straně Jan Nepomucký a všichni tři prosebně a důvěrně hledí k Matičce Boží. Jak sv. Ludmila, jak sv. Václav tak i sv. Jan Nepom. požívá zbožné úcty katolického lidu po všem světě, pro svůj svatý život a mučenickou smrt, kterou podstoupil pro zachování tajemství zpovědního. Hrob tohoto všemu lidu milého světce jest ve chrámě sv. Víta na královských Hradčanech v Praze, a jest obklopen mříží, a nikdo neodvažoval se po něm šlapati. Dějepisci vypravují, že kdo svévolně na hrob ten šlápl, utrpěl ještě téhož dne veřejné nějaké zahanbení. Ve století šestnáctém nazýván byl Jan Nepom. zřejmě svatým a zbožní lidé utíkajíce se k němu docházeli přímluvou jeho od Boha rozličných milostí. Císař a král Ferdinand I., kdykoli do Prahy zavítal, navštívil hrob světce toho a obdaroval hrob jeho. Rovněž ctil císař Rudolf II. Jana Nepom. dávaje na hrob jeho rozsvěcovati svíce. Za století sedmnáctého rozšířila se úcta k tomuto sv. mučeníku tou měrou, že se mohlo na počátku věku osmnáctého tvrditi, že netoliko v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, nýbrž v katolických zemích celého světa vůbec není takměř žádné osady, žádného města, kde by sv. Jan Nepom. neměl buď oltář, nebo obraz, nebo sochu a to nejen v osadách českých nýbrž i německých; ba i v daleké Číně mají sochy sv. Jana Nepomuckého. Toť patrný důkaz, jak úcta ke sv. Janu Nep. hluboké zapustila kořeny do srdcí lidu katolického.

Nejvýmluvnější svědectví o hluboké úctě a lásce katolického lidu českého ke sv. Janu Nepomuckému vydává každoroční svátek jeho, 16. květen. Možno, že žádný katolický národ na světě nemá svátku tak vznešeného, jakýmž je v Čechách tento den. A středem této slavnosti jest staroslavná Praha a v ní velebný chrám sv. Víta, kde pod stříbrným oltářem ve stříbrné rakvi uloženy jsou ostatky a posvátný, neporušený jazyk tohoto slavného mučeníka našeho. Svatyně ta vídá od

století každoročně dne 16. května ohromné zástupy poutníků ze všech krajů zemí svato-Václavských i ze Slovenska, kteří s roztouženými srdci přicházejí k oslavenému hrobu sv. Jana cti a dobrého jména a vzýváme ho vedle ostatních patronů českých jakožto ochránce vlasti naší v dobách všeobecných soužení, jakýmiž bývají válka, neúroda, hlad a mor. Prosme ho za

Svatý Jan Nepomucký. (Slaví se 16. května.)

Nepomuckého, aby v potřebách svých vyprosili si jeho mocné přímluvy u Boha. Od věku ctíme tohoto svatého krajana svého jakož vzor horlivého, mlčenlivého zpovědníka, jakožto almužníka a ochránce vdov, sirotků a chudých, jakožto strážce této nynější rozervané doby, za dnů domácích různic a třenic, aby odvrátil od těžce zkoušeného národa našeho toto zlo, mor nevěry a vyprosil nám od Pána Boha pokoje, svornosti a hojného požehnání Božího celé naší milené vlasti!

Jubilejní pout Moravanů do Říma

v milostivém létě roku 1900.

Před poutí do staroslavného Říma osloveni byli poutníci moravští asi takto: »Jdeme k Otci. Poslušni laskavého pozvání náměstka Kristova, velikého papeže Lva XIII., již již nastupujeme dalekou pouť do věčného města. I my Moravané chceme projíti zlatou branou jubilejní velechrámu sv. Petra a utvrzeni ve víře vrátiti se potom zpět na Moravu. Vše šťastně dokonáme, budeme-li pamětlivi, že nikoliv na výlet, nýbrž na pouť kajicnou jsme se vypravili.

Když tedy jsme již na cestu vypraveni, rozhleďme se po cílech naší pouti, aby úmysly naše souhlasily s účelem pouti.

Prvním naším cílem jest svatyně sv. Antonína Paduanského v Padově. Toho prositi chceme, by vyprosil mír nám, naší vlasti, našemu národu a celé říši.

Na prahu posvátného domku v Loretě, v němž kdysi kvetlo tiché štěstí svaté rodiny prosme o zbožnost, mravnost, poslušnost, pracovitost, vzájemnou lásku rodinnou a věrnost.

A když stane naše noha v Assisi, na půdě posvěcené apoštolským životem a smrtí sv. Františka, chceme se modliti za lásku a spravedlnost křesťanskou, za odvrácení nebezpečí socialních bouří a rozvratů.

Jak povznese se a zaplesá srdce naše, až spatříme zdaleka věže věčného Říma, až kynouti nám bude zlatý kříž s kopule basiliky sv. Petra. Na cíli daleké pouti vykonáme pobožnosti náměstkem Kristovým v milostivém létě předepsané; na hrobech knížat apoštolských slibem se zavážeme, že domů se vrátíce, budeme slovem i činem apoštoly.

Jsouce Moravany a Slovany vyhledáme si v Římě svůj Velehrad v basilice sv. Klimenta, kdež pomodlíme se na hrobě sv. Cyrilla, našeho apoštola slovanského.

A když tváří v tvář bude nám dopřáno popatřiti na velebného kmeta, velikého náměstka Kristova, Lva XIII., tu v bouřném nadšení zaplesá srdce naše a city radosti a vděčnosti propuknou v jásavou hymnu: »Bože, Ty Lva XIII. žehnej nám a zachovej!«

Na cestě zpáteční na rozchodnou poklekneme v Bologni u hrobu sv. Dominika, jenž naučil nás ctiti Královnu nebeskou svatým růžencem. Královně sv. Růžence se doporučíme, ji o šťastný návrat poprosíme a tak bezpečně, mír v duši nesouce, domů se vrátíme.«

Zprávu o pouti moravsko-římské podává nám »Hlas« následovně:

Pout z Moravy do Říma, jíž se súčastnilo 466 poutníků, kněží i laiků a J. M. nejd. p. biskup brněnský, započala dne 19. března o 10. hod. mší sv. na Petrově. Po mši sv. odebrali se poutníci na nádraží, odkudž o 11. hod. 17. min. odjeli k Vídni. Vlak nádražím v Rajhradě projedší pozdraven byl duchovenstvem a lidem; podobně v Břeclavě pozdravilo poutníky množství obecenstva. Do Vídně přijeli o $^1/_4$4. Tam byly uvítání duchovenstvem a četnými spolky českými. Vídeňáci zazpívali papežskou hymnu a na to poutníci opouštěli Vídeň za zpěvu a mávání šátků, uhanějíce k Římu, aby tam i vídeňským Čechům zdaru a požehnání vyprosili. Dne 20. března o 6. hod. ranní šťastně dorazili do Pontaflu, poslední stanice rakouské. Cestou přibyl jeden poutník. Počasí bylo od Brna až za Vídeň deštivé, potom však se vyjasnilo. V Amstetten rozdělil se vlak na dva. Noc byla klidna. Jedni spali, druzí se dívali na velebně se vypínající vrcholky Alp věčným sněhem pokryté. Po půlhodinné zastávce v Pontaflu, jíž bylo použito k snídaní, odjíždí vlak do prvé vlašské stanice Ponteby; odtud do Padovy, kamž dojeli o 2. hod. odpoledne. Po společném obědě bylo sv. požehnání ve chrámu sv. Antonína. K večeru odjel vlak z Padovy k Loretu. Jízda trvala až do 6. h. ranní. Po příjezdu vyhledány byty, načež kněží sloužili mše sv. ve svatyni loretanské a poutníci konali pobožnost ve velechrámě. Před polednem sloužena

byla mše sv. pro poutníky, po níž bylo kázání. V poledne byl společný oběd a po něm prohlídka svatyně. O 4. hod. odpoledne byla zpívána litanie. Po odpolední pobožnosti prohlédli jsme si krásně vyzdobenou kapli slovanskou Matky Boží: po stranách kaple jsou obrazy: sv. Cyrilla a Methoda; na oknech: sv. Jan Nepom., sv. Vojtěch, sv. Jiří a j. Nápis na kapli jest jen český a latinský. Zde poutníci společně pobožnost vykonali. O 7. hod. byla společná večeře. Ve čtvrtek ráno sloužena byla o 5. hod. mše sv. v loretanské kapli, při níž mnozí přistoupili k sv. přijímání. O 7 hod. ráno vyjeli z Loreta do Assisi, uctit hrob sv. Františka Assiského.

Tam přijel vlak o 1 hod. po poledni za deštivého počasí. Odpoledne se však vyjasnilo. Po společném obědě vykonali poutníci pobožnost u hrobu sv. Františka, poslechli kázání o tomto světci. Po kázání bylo požehnání, po němž někteří se odebrali do kostela ku hrobu sv. Kláry, jiní přímo do Porciunkuly u nádraží, kdež se všichni zase sešli. O půl 6 hod. vyjeli za jasného nebe z Assisi k Římu, kamž přijeli o 10 hod. 50 min. v noci.

Jeho Excel. ndp. biskup František Saleský nedbaje pozdní noční hodiny, neobtěžoval si přijít naproti na nádraží, což mezi poutníky způsobilo radostný ruch; k uvítání dostavili se kněží a řeholníci Češi v Římě bydlící, jakož i členové circola sv. Petra, kteří na starosti mají poutníky milostivého léta.

Trvalo hodinu, než se poutníci dostali do bytů. V pátek ráno o půl 11 hod. dopoledne shromáždili se všichni v kostele něm. hospicu »Campo Santo«. Tamtéž dostavil se J. Excell. ndp. biskup František Saleský jenž od hlavního oltáře promluvil k poutníkům překrásnou uvítací řeč. Vzpomíná, kterak P. Maria pod ochranou sv. Josefa putovala do Betléma, kterak pod ochranou sv. Josefa unikla pronásledování Herodesovu. léta ve vyhnanství trávila a zase pod ochranou sv. Josefa bezpečně domů se vrátila. »V den sv. Josefa,« pravil J. E., »vydali jste se na cestu dalekou i vy, na cestu spojenou s mnohým sebezapíráním, než i s mnohou útěchou duchovní. V Padově uctili jste velikého světce paduanského a jeho jazyk, jenž jako jazyk sv. Jana Nep. bez porušení zůstal a vzbudili jste asi předsevzetí nezneužívat jazyka ku hříchu, což dnes děje se nejenom slovem mluveným, ale i psaným a tištěným; chceme jazyka k dobrému užívati, k vyučování pravdě a ctnosti, posvěcovati jej modlitbou, zbožnou písní, sv. zpovědí a zvláště sv. přijímáním. Svatá hrůza pojala vás v Loretě, když spatřili jste domek, v němž Slovo Tělem stalo se, kdež bydlela první rodina křesťanská, jež v malém jest celá církev Krista Ježíše, založená na Kristu Ježíši, na blh. Marii Panně a sv. Josefu. Skláněly-li se dle pověsti větve vavřínového háje před domkem sv., kdož z nás nepoklonil by se domku tomu? V Assisi uctili jste hrob svatého Františka, jenž spolu se sv. Klarou obnovil společnost již již tonoucí, křesťanským životem. Dnes jest mi vás uvítati v Římě. Vítejte mi tedy, krajané milí. na tomto místě, jež středem jest jednoty světa katolického. Nepřišli jste do ciziny; vlasť jste opustili a vlasť jste nabyli, jsme zde ve věčném Římě u společného Otce křesťanstva Lva XIII., jsme jeho dítky, když na křtu svatém do církve jsme vstoupili, jsme jeho dítky, proto jdeme domů k Otci. A co vložit mám Vám na srdce? Slovanský básník napsal prohlížeje zbytky slovanských sídel zaniklých: »Stůj nohо, posvátná jsou místa, kamkoli kráčíš!« Tím více o Římě platí slova tato. Kamkoli vstoupíme, posvátná místa jsou, památky starobylé křesťanských ctností, země nasycena jest krví křesťanskou, Bůh Hospodin kázal Mojžíšovi zouti obuv před keřem hořícím a jednalo se jen o úctu zevnější, tím více my na posvátném místě zouti máme obuv, odložiti prach a bláto hříchu, chceme-li, aby pouť léta milostivého k užitku nám byla. Proto chceme hříchů litovati, z nich skroušeně se vyznati, podmínky k dosažení plnomocných odpustků splniti. Zítra společně přistoupíme ke stolu Páně u sv. Petra před oltářem sv. Václava, navštívíme dvakrát 4 basiliky a vykonáme předepsané modlitby Morava má pověsť země zbožné, bohužel, že nelze o všech její obyvatelích tak říci, ale my, kteří v Římě jsme,

považováni budeme za zástupce všech; jak my se chovati budeme, tak souditi se bude o všech. Připomínajíce si dnes památku 5 ran Krista Pána, při pohledu na rány Páně se povzbuďme, zahojit rány, jež Pánu jsme zasadili, obětujme Bohu všecky své strasti, svá utrpení, spojme se s Pánem co nejtěsněji zde na zemi, abychom s ním jednou spojeni byli na věky.« Po promluvě Jeho Excell. překvapeni byli poutníci milým listem Jeho M. ndp. knížete-arcibiskupa Theodora, jenž na pozdrav při odjezdu z Brna poslaný odpověděti dal zvláštním listem do Říma poslaným. List vzbudil mezi poutníky radostné vzrušení a ihned usneseno z Říma Jeho Milosti se telegraficky poděkovati. List zní: Velepastýř náš nejdůstojnější díky vzdává poutníkům všem, kteří při odjezdu z Moravy na něho vzpomněli a prosí Boha by anděl strážný opatroval poutníky, až opět se navrátí, a to bez úrazu, do drahé vlasti. Račtež kněžím a poutníkům z arcidiecése, ale nejenom z arcidiecése, nýbrž všem vyříditi pozdrav a je požádati, by na svatých místech modlili se za metropoli moravskou a za velepastýře a aby ve víře upevněni navrátili se všickni zdrávi ku krbům rodinným. Na šťastnou shledanou ve drahé domovině!« — Splnomocněn od sv. Otce jmenoval J. Excell. ndp. biskup 9 zpovědníků s právomocí apoštolských poenitenciářů pro poutníky. Zpověď konala se v pátek odpoledne u sv. Petra, v Animě, u sv. Ducha, v Campo-Santo, u sv. Ondřeje. J. E. ndp. biskup Fr. Saleský zpovídal nejdéle, do 6 hod. večer. Apoštolská horlivost milovaného biskupa mocně dojala všechny poutníky. V sobotu 24. března o 8 hod. shromáždili se všichni v předsíni velechrámu sv. Petra, odkudž odebrali se za zpěvu loretanské litanie zlatou branou do velechrámu. V čele nesen kříž za nímž kráčel J. Excellence, duchovenstvo a poutníci v řadách po čtyřech.

S námi se súčastnili kn. Mořic Lobkovic z Roudnice, bar. Gudenusová, roz. hr. Schönbornová, sestra zesnulého kardinála hr. Schönborna, bar. Morseyová, roz. kn. Lobkovicova. Poutníci poklonili se Svátosti nejsvětější a Matce Boží a odebrali se k oltáři sv. Václava, kdež mši sv. sloužil J. E. nedp. biskup František Saleský. Velebně a mocně nesla se velechrámem svatopetrským velehradská píseň mešní: »Ejhle, oltář Hospodinův září«.

Po svatém evangeliu měl J. E. nejd. p. biskup od oltáře překrásnou promluvu. Vzpomíná v úvodu řečí své počátků křesťanství a církve sv. »Kdož by se byl nadál, že udrží se učení Ježíše Krista, Jenž sam na kříži umřel a z Jehož prvních učeníků jeden ho zradil. Kdož by se byl nadál, když Pán z mrtvých vstal a na nebesa vstoupil, že dílo s tolika překážkami podniktuté a lidským rukám svěřené dále potrvá. Zdaž oprávněna nebyla otázka: »Petře, pro Boha, co podnikáš, nemaje záruky zdaru? Kdož jsi Ty, že pokračovati chceš v díle, jež nepřísluší prostým rybářům, kdož jsi Ty, jenž sám zapřel's třikrát Pána, jaké jsou Tvé vědomosti, jaká moc Tvoje, an nedovedl's ani zabránit zajetí Páně.« Po lidsku řečeno, nemohl sv. Petr míti záruky zdaru; byl sice skalou, na níž Kristus postavil církev, ale stavěti měl dále království Boží na zemi. Sám však pocházel z národa, jímž všichni pohrdali, v němž pokrytectví, bezbožectví, mravní skleslost panovala, jaké pak tedy stavivo? A k pohanům chceš jíti? Budou Tebou Petře, pohrdati, budou se posmívati Bohu, jenž na kříži umřel, budou se chlubiti svojí vědou, uměním, budou žádati důkazy nového učení. A co odpoví Petr? Totéž, co už dříve vyznal: »Ty jsi Kristus, ke komu půjdeme. Ty slova života máš!« Tato víra dodávala mu důvěry i síly, že nepohříšel na dílo své jako dílo lidské, nýbrž jako na dílo Boží, zpečetěné smrtí Páně na kříži a oslavené vzkříšením. Kdo by se byl nadál, že v zahradách druhdy Neronových, ve Vatikáně, postaven bude kdysi sv. Petrovi pomník, nad nějž není ve světě celém. Tento chrám, toť pomník důstojný prvního náměstka J. K. Jest to pomník, v nějž tisíce a miliony věřících přišli uctit sv. Petra. V tomto pomníku i my dnes jsme se shromáždili, abychom ku sv. Petru se přihlásili. Přišli jsme se však přihlásit nejen k němu, ale ke všem jeho stoupencům, až po slavně panujícího Lva XIII. Přišli jsme

upevnit pásky víry a lásky. Stojíce v ústředí slunce, jež paprsky víry rozesílá do všech končin světa, chceme hotovi býti za víru svou všecko dáti. To však jest jen vnější přiznání ku Kr. a to nestačí. Chceme ještě pevněji s Ním se spojiti. A jak ukazuje nám sv. Václav, jenž jediný ze všech knížat má oltář u sv. Petra a měl ho již ve staré svatyni, dojemno jest říci, kterak vlastníma rukama zrna třel, rozemílal, mouku zadělával a pekl hostie; pěstoval a lisoval hrozny vinné ku mši sv. To byly všecko však jen vnější ač výmluvné projevy zbožnosti jeho. Sám při oltáři přisluhoval, často mši sv. přítomen býval a často ke stolu Páně přistupoval. A proto i my nejlépe oslavíme sv. Václava, když všickni hodně přistoupíme ku stolu Páně a tak co nejúžeji a nejtěsněji se spojíme s Bohem a Pánem svým. Není těsnějšího svazku na světě, J. K. chce, abychom my změnili se v Něho. Dokud na zemi putujeme, nedočkáme se cíle: »Dokonalí buďte, jako Otec váš v nebesích dokonalý jest.« Třeba ustavičně toto duchovní spojení obnovovat. Nechť pomůže nám archanděl Gabriel, nechť pomůže Matka Boží a všickni svatí patronové naši, aby účel pouti naší, jež ve sv. přijímání vrchol má, byl šťastně dosažen, abychom s útěchou mohli se vrátit do vlasti své. Sv. archanděle Gabrieli, přisluhuj nám při tajemství, jehož poslem byl's v Nazaretě.« — Všickni poutníci, kněží i laici, přistoupili mezi mší sv. ke stolu Páně.

Po mši sv. snídali poutníci ve Vatikáně. Z Vatikánu odebraly se povozy do basiliky sv. Panny Marie Větší, kdež vykonavše jubilejní pobožnost uctili jesličky Páně za zpěvu »Tisíckráte pozdravujeme Tebe«. Z basiliky P. M. Větší jeli do basiliky sv. Jana v Lateraně, kdež rovněž vykonána byla předepsaná pobožnost milostivého léta. Odpoledne navštívili vedeni Jeho Excell. ndp. biskupem Frant. Saleským přeskvostnou basiliku sv. Pavla. Pobožnost vykonal tam též býv. předseda min. hr. Fr. Thun se svým bratrem hr. Jaroslavem Thunem z Kvasic a jeho chotí roz. hr. Chotkovou. Velebradské písně vzbudily tak mocný dojem (»Bože, co's ráčil«), že náhodou přítomný naší pobožnosti arcibiskup a vignonský msgr. Sueux vyžádal si exemplář textu i nápěvu, benediktini u sv. Pavla požádali o nápěvy i texty a polský přítomný šlechtic s chotí slzei radostí slyše známý nápěv polské hymny,

Od sv. Pavla vyjeli navštívit katakomb Domitiliných. V basilice sv. Nerea a Achilea vyloženy dějiny basiliky i katakomb, na to navštívili a uctili poutníci za modlidby sv. růžence hroby světců v katakombách. Z katakomb Domitiliných vrátili se opět ku sv. Pavlu a začali druhou návštěvu jubilejní v basilikách předepsaných. Po vykonaných modlitbách uctili v sakristii okovy sv. Pavla. Ndp. opat benediktinů u sv. Pavla s celým téměř konventem byl s nadšením přítomen jejich pobožnosti. Šťastně a ve zbožnosti skončili sobotní jubilejní pobožnosti.

Tajemství plný den Zvěstování P. Marie slavili poutníci moravští hlavně v krásné římské basilice Matky Boží Sněžné. Tam započali druhý den. Před 7. hod. sešli se v předsíni chrámové z níž v průvodě vešli do kaple Matky Boží Sněžné. Tam sloužil pak J. E. ndp. biskup Fr. Saleský mši sv., při níž po evangeliu měl překrásnou řeč tohoto asi obsahu: »Učení Ježíše Krista bylo paprskem do temnot pohanských. Dlouho trvalo, než tento světlý paprsek vešel ve kvas světa a při kvašení nebylo divno, že vyskytly se i bludy, zvláště při tajemstvích lidskému rozumu nedostupných. Trvalo to několik set let, než všechny pochybnosti byly odstraněny. I o Vtělení Syna Božího počali někteří blouditi. Nepoznali tajemství toho, ani my ho nepoznáme, ale byli by poznali, kdyby věřili, jako i my je poznáváme, věříme-li. Počátkem století V. zbloudili mnozí nechtějíce věřiti, že ve vtěleném Synu Božím jsou dvě přirozenosti, božská a lidská, ale že nejsou dvě osoby, nýbrž jedna osoba, slučující obě přirozenosti v jediné osobě božské. Panna od věků vyvolená porodila Boha člověka, byla nejen matkou obyčejnou, nýbrž rodičkou Boha. A toto tajemství zvlášť vysvětleno bylo na sněmu efeském roku 431 proti Nestoriovi. A byla radosť veliká z ustanovení sněmu efeského u všech Efeských; mělit ústní podání, že i mezi nimi bydlela kdysi Matka Boží, proto

osvětlili celé město a s pochodněmi doprovodili domů biskupy ze sněmu jdoucí. Té radosti súčastnil se i Řím hned rok na to r. 432, kdy papež Sixtus III. použil staršího chrámu Marie Panny a posvětil velikou basiliku Matky Boží na místě tomto. Zvláštní jest původ velechrámu, v němž stojíme. Říkají mu u »Jesliček«, jež včera (24. března) jsme zde uctili, nebo liberianská basilika, protože starší kostel na místě tomto byl vystavěn od papeže Liberia. Říkají však též chrámu tomu, a zvláště kapli, v níž shromážděni jsme, u Panny Marie Sněžné. Bohatý, bezdětný měšťan římský chtěje vystavět chram Matce Boží, napomenut byl ve snách, aby stavěl jej na místě, jež v době jarní v dubnu uvidí pokryto sněhem. Bylo to na místě, kde shromážděni jsme. I vystavěl chrám ke cti sněhobílé Rodičky Boží. Místo sněhem označené musilo býti považováno za místo Bohem vyvolené, neboť jasnosť vždy označovala místa Bohem vyvolená. V jasném, ohněm ozářeném keři zjevil se Bůh Hospodin Mojžíšovi, jasností velikou vyznačovala se noc, v níž Kristus Pán se zrodil, jasná hvězda vedla mudrce od východu do Betléma, na hoře Tábor zaskvěla se tvář Páně jako slunce, když anděl vyváděl sv. Petra z vězení, jasnost velká žalář naplnila. A tak i z jasně bílého, čerstvě napadlého sněhu soudili dobře, že místo od Boha jest vyvoleno pro chrám Matky Boží, od sněhu zvané Sněžné. My pak dnes v den, kdy Anděl Panně Marii přinesl poselství, shromáždili jsme se na místě tak vzácném. A čemu tady se máme naučiti? Na tomto místě tisíce, miliony lidí uctívaly již Rodičku Boží, ze všech úst a všemi jazyky ozývalo se tu »Zdrávas Maria«, všecko v chrámu tomto směřuje k oslavě Matky Boží. Spisovatel jeden napsal, že chrám tento jest Zdrávas Maria psané u velikém kameni velikým uměním. Chceme odtud odnésti si dva vzácné drahokamy jasnosti a bělosti. Drahokam jasnosti, t. j. jasné poznání víry sv. Čeho člověk nezná, toho nedbá; dnes však vůči různým nástrahám musíme býti dobře poučeni o pravdách víry sv., jasno býti musí v hlavách našich u věcech víry se týkajících; jasnost pak spojena býti musí s pevným přesvědčením, takovým, jaké měl sv. Pavel, jenž napsal že kdyby anděl s nebe přišel a něco jiného hlásal, budiž potřen. Tím naznačit chtěl sv. Pavel nemožnost jinde hledat pravdy než u víře sv. K nabytí jasnosti u věcech víry naší nic lépe nepřispěje jako znalost katechismu. Proto napomíná velepastýř: Učte se katechismu, abyste věděli, jak žíti i umříti dle víry. Sama jasnost však nestačí, třeba by se spojila s bělostí, t. j. bělost mravů křesťanských, neboť nevejde do království nebeského, kdo říká »Pane, Pane, ale ten, kdo plní vůli Otce nebeského.« Život křesťana kteréhokoli stavu a povolání musí býti bílý, bez poskvrny, ctnostný; život manželský skvíti se musí bělostí věrnosti manželské, svědomitého plnění povinnosti, zvláště při výchově dítek a vedení domácnosti. Bílý musí býti i všecek náš život veřejný, společenský i národní. Co prospěje všecko horování, jestliže s rouchem potřísněným objevíme se kdysi před soudnou stolicí Boží. Jasnost a bělost, toť dva drahokamy, jež odnésti si chceme z basiliky Matky Boží Sněžné, abychom ještě v hodině smrti zvolati mohli s důvěrou: »Zdrávas Maria, milosti plná.« Noviny přinesly nedávno zprávu, že člověk jeden maje operaci o jazyk přijíti a vyzván byv, aby naposledy v životě promluvil, nemeškaje řekl: »Pochválen buď Ježíš Kristus«, my pak v hodině smrti přidati chceme ještě: »Zdrávas Maria«. — Promluva J. E. ndp. biskupa působila hlubokým, nezapomenutelným dojmem, jenž jevil se mnohou slzou i v očích otužilých. Při sv. přijímání přistoupilo opět mnoho poutníků ku stolu Páně. načež uctili ostatky sv. Pia V. a dokonavše jubilejní návštěvu v basilice Matky Boží Sněžné, odebrali se po druhé navštívit chrám sv. Jana v Lateranu. Tam modlili se sv. růženec a modlitby předepsané, v nedalekém chrámu pak vykonali pobožnost na sv. schodech utrpení Páně a v basilice sv. Kříže uctili sv. kříž a hřeby Umučení Páně. Odpoledne v neděli o 5. hod. byla druhá a poslední jubilejní návštěva u sv. Petra.

Pondělek, den audience Moravanů u sv. Otce očekáván byl s velikým napětím a působil rozruch netoliko mezi poutníky, nýbrž i po celém Římě.

Audience určena byla na 12 hod. polední, ale již po 10 hod. začali se poutníci shromažďovati v předsíni velechrámu sv. Petra, odkudž před 11. hod. uvedeni byli do Vatikánu do kaple Sixtinské. Mezitím, co poutníci se seřaďovali v kapli, byla v soukromých komnatách sv. Otce konána audience 30 Moravanů. Před nimi zvláště přijat byl sv. Otcem J. E. ndp. biskup František Saleský. Po půl hodině uvedeni byli poutníci před sv. Otce. Vzácně zdobenými předsíněmi přišli do vkusného pokoje, kdež na lenošce rudě vyložené seděl velebný kmet v prostém bílém rouše. Poutníci klesli na kolena. Jakmile však je spatřil sv. Otec, po jehož pravici seděl J. E. ndp. biskup Fr. Saleský, vlídně jim kynul a s milým úsměvem zvolal jasným hlasem: »Accedite ad me omnes, volo vos videre«. — »Přistupte ke mně všichni, chci Vás spatřiti.« I přistoupili poutníci blíže, políbili nohu a ruku sv. Otce, a každému dostalo se milosti, že byl osloven. Potom rozmlouval sv. Otec s předními vůdci pouti moravské, tázal se každého na úřad jeho a vybízel jej k vytrvalosti a k neoblomnému hájení víry a pravdy. Mezi jinými P. Tom. Šilinger podal sv. Otci slavnostní číslo »Hlasu« a J. E ndp. biskup požádal Jeho Svatost o požehnání pro list ten, zmíniv se o něm pochvalně. A sv. Otec ihned požehnal, pravě: »Rád uděluji požehnání svoje!« Po důvěrné rozmluvě s J. E. ndp. biskupem Františkem Saleským rozloučil se otcovsky s odcházejícími a na konec za nimi zvolal: »Ještě Vás všecky uvidím.«

Zatím co ubírali se poutníci moravští od audience, naplnila se kaple Sixtinská do posledního místa netoliko Moravany, nýbrž i přislými cizozemskými deputacemi různých katolických spolků, a všichni chvěli se nedočkavostí a touhou spatřiti náměstka Kristova a přijat Jeho požehnání.

Bylo 12 hod. 25 min. když u vchodu do kaple Sixtinské objevily se lesklé přilby papežské noblgardy a všecek skvělý průvod sv. Otce. Když v okamžiku na to objevil se na nosítkách (sedia gestatoria) nesený sv. Otec Lev XIII., oděn bílou sutanou a purpurovým pláštem, vypukl nadšený, hromový jásot, z něhož mocně se ozývalo naše nadšené volání »slávy.« Sv. Otec laskavě se usmívaje žehnal na všecky strany. Při pohledu na velebného kmeta nezůstalo snad jediného suchého oka a bouřné nadšení vždy znova a hlučněji razilo si cestu hromadným voláním »slávy«. Před oltářem poklekl sv. Otec a klečel přes celou litanii loretanskou a příslušné modlitby, jež modlil se sakrista sv. Otce a farář ve Vatikáně z řádu sv. Augustina. Na to povstal sv. Otec a vzav štolu přistoupil k oltáři, aby posvětil památky z Říma a udělil apoštolské požehnání. Jasným pevným hlasem ozvalo se kaplí Sixtinskou: »Adjutorium nostrum in nomine Domini«. »Pomoc naše ve jménu Páně, požehnej vás všemohoucí Bůh Otec, Syn a Duch sv. Amen.« Na kolenou, v slzách radosti přijali poutníci požehnání náměstka Kristova. Uděliv požehnání, usedl sv. Otec na křesle a nemoha všech k sobě připustiti, dal si představiti 30 osobností vybraných z poutníků moravských od J. E. ndp. biskupa. Pan J. M. Kadlčák, nadučitel z Frýdlantu, podal sv. Otci slavnostní výtisk »Ostravsko-Přívozských Novin« k 90. narozeninám sv. Otce. Sv. Otec se zálibou prohlížel si list a udělil mu na prosbu p. J. M. Kadlčáka rovněž své požehnání a projevil radost nad katolickým spolkem učitelstva. S velikou zálibou prohlížel si sv. Otec kroje národní slovácké a hanácké; neobyčejně se mu líbily. Gardista marně pobízel našeho Slováka, aby už odstoupil; sv. Otec pevně držel ho za ruku a prohlížel si kroj; když pak zvláště milostivě prohlížel si stařečka J. Pospíšila ze Skaštic v kroji hanáckém a slyše, jak horlivým jest ve službě chrámu Páně z pouhé ochoty, ho třikrát po sobě vlídně pohladil, nemohlo se již shromáždění radostí udržeti a propuklo ve volání »slávy«. Též ku představeným dámám milostivě promlouval sv. Otec; katolické učitelky nazýval svými dcerami a obzvláště vyznamenal nejmladší naši poutnici sl. Libušku Táborských z Val. Meziříčí, jež podala mu petrský halíř ve zlatě; opět a opět ji hladil po tváři a s laskavým úsměvem vlídně k ní promlouval.

Když přes hodinu s poutníky v kapli Sixtinské pobyl, vstal z lenošky, vstoupil

na nosítka a vracel se domů. V tom vznesl se hlahol papežské hymny, po níž zazpívali poutníci píseň »Bože, cos ráčil«. Sv. Otci, jenž již byl v půli cesty, tak se zalíbila ta píseň, že kázal zastaviti nosítka a dvě slohy poslouchal. Potom odebral se domů.

J. E. ndp. biskup Fr. Saleský tak byl rozradostněn nad zdarem pouti do Říma, že snad neváhal by ještě jednou letos ji podniknouti. Provázen voláním »slávy« odejel J. E. ndp. biskup ku sv. Vavřinci ku hrobu Pia IX. vykonati pobožnosť. Odpoledne prohlíželi si poutníci velechrám sv. Petra a jiné kostely.

Poněvadž hlavní účel cesty byl již skončen, jubilejní pobožnosti dokonány, věnovali poutníci ostatní dny svého pobytu v Římě prohlídce města a okolí. Ve středu ráno dali se společně fotografovat s J. E. ndp. biskupem Františkem Saleským ve třech skupinách. Odpoledne prohlíželi památky na Janikulu, Pinciu atd. Ve čtvrtek dopoledne byla vyjížďka do katakomb sv. Kalixta a projížďka po Via Appia. Odpoledne navštívili poutníci hrob Pia IX. blahé paměti u sv. Vavřince, chrám sv. Anežky a okolí. Ve čtvrtek večer 110 poutníků odjelo na trojdenní pobyt do Neapole, ostatní i ve dnech následujících zůstali v Římě, kdež navštěvovali chrámy a různé památky.

Do Neapole vyjeli poutníci ve čtvrtek 29 března o půl noci z Říma. Do Neapole přijeli ráno o 7. hod. Posnídavše jeli ihned dále do Pompeji-Valle, zázračného poutního místa, uctit Boží Rodičku. Vykonavše pobožnost, odebrali se do starých Pompeji, města výbuchem Vesuvu zničeného. Potom odhodlali se k výpravě na Vesuv. Za mlhavého a deštivého počasí po dlouhé namahavé cestě dospěli až k jicnu té sopky, z níž vystupovaly bez přestání horké smrduté páry. Poutníci nasytivše se nepříjemného toho divadla vrátili se nazpět do Neapole, kdež dopoledne prohlédli si památnosti toho města; většina odjela ještě v sobotu odpoledne nazpět do Říma, ostatní v neděli ráno.

Zatím co někteří z poutníků byli v Neapoli, navštívil J. E. ndp. biskup František Saleský duchovenstvo, které zásluhy si zjednalo o zdařilou pouť a blahopřál mu, načež srdečně se rozloučiv se všemi nastoupil v pátek ráno zpáteční cestu do Brna, provázen díky a žehnáním všech poutníků.

Když se všichni poutníci z Neapole navrátili, rozloučili se všichni s věčným Římem a dne 2. dubna o 7. hod. ranní vyjeli k domovu vedeni svými pečlivými vůdci, kteří velikou zásluhu mají, že pout tato tak skvěle se vydařila. Jest to vdp. kanovník Dr. Jos. Pospíšil, bisk. sekretář Dr. Fr. Ehrmann, dp. Dr. Al. Dvořák a dp. P. Tom. Šilinger. V Římě pak náš obětavý krajan msgr. Dr. Fr. Zapletal. Tak nadšeni a veseli vraceli se poutníci moravští do vlasti Florencií potom Benátkami, kdež na lagunách zapěli píseň »Bože, cos ráčil«. Prohlédnuvše si starobylé to město unášeni byli k Vídni a k Brnu, kdež k jich podivení veškera krajina pokryta byla mohutným rubášem sněhovým.

Milou upomínkou bude poutníkům pout římská s pomocí Boží šťastně skončená.

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

2. Jízda s nebezpečími.

Dříve nežli jsem vyhledal byt u p. Pelissiera, najal jsem si jednoho mukera, průvodčího, a dva koně, abych zítřejšího rána mohl si učiniti výlet do klášter Daïr-Mar-Mikaelského, jejž mi přítel doporučil. Doufal jsem, že tam v horách jasněji se poučím o všech poměrech a snad obavy pana Pelissiera, jako přehnané se rozprchnou. Bylo v mém plánu, pokud možno již v nejbližších dnech, dáti se na cestu přes Libanon a Antilibanon do Damašku a bylo-li příteli dále

v Cale se pozdržeti, tak jsem přece nazatím mohl bez něho sám cestovati a pak v jeho společnosti do Damašku se pustiti. Pan Pelissier mě z toho sice úplně zrazoval, však přece se mi zdálo, že aspoň v této věci jistě poněkud černěji vidí.

V domě mého přátelského hostitele ještě vše v hlubokém nacházelo se spánku, když ode mne najatý průvodčí z rána před pátou hodinou přijel. Uvařil jsem si sám na samovaru kávu a tak jsme se mohli bez odkladu vydati na cestu. Cesta byla mi vylíčena jako plna obtíží, proto chtěli jsme z ohledu na koně dle možnosti před denním úpalem již na místo doraziti. Zavěsil jsem si vždy ostře nabitý revolver a raneček se skrovnou zásobou pokrmu přes sebe a odebral se na silnici. Muker dal mi opratě pro mě přichystaného koně a nutkal mě, abych spěšně vystoupil, abychom se hnuli. Pozoroval jsem zatím napřed oba koně a ihned padlo mi do oka, že mně vyhrazený kůň rozhodně jest špatnějším. Ježto mi známo bylo z mnohonásobné zkušenosti, že jistá porce přísnosti a tvrdosti proti Východňanu daleko s větším užitkem se setkává, jako ústupná zdvořilost, která se spíše za slabost vykládá, učinil jsem krátký proces a komandoval jsem svého mukera s lepšího koně dolů, abych sám jej mohl upotřebiti. Jenom s odporem uposlechl, z čehož jsem si dále nic nečinil.

Cesta naše vedla východně od města podél houštiny okolo přístaviště, kde více francouzských a rakouských lodí bylo zakotveno. Koně brodili se až po kotníky v písku pobřežním, přece však jeli jsme dosti rychle dále, ježto volný poklus tam méně jest v obyčeji. Asi hodinu cesty jsme od Bairutu ujeli, když mi můj muker ukázal místo, kde dle pověsti sv. Jiří draka přemohl. Libanon se víc a více k mořskému břehu přibližoval, po němž jsme jeli a brzy zamezil nám cestu úplně tak, že nám nezbylo, leč do jeho svahu koně naše pobídnouti a podél moře po tomto svahu bylo nám v cestě naší pokračovati.

O cestách západního rázu vědí Východňané právě tolik, jako nic a tak naše jízdní cesta mnoho požadavkův činila, nejsouc vlastně žádnou cestou. Pusté kamení, jež tu bylo nakupeno, obtěžovalo koním chůzi, což ani pro jezdce nebylo právě příjemným. Dosud však nebylo žádného nebezpečí. Jinak však utvářila se naše situace, když stezka se ze všech stran zúžila a nás jako po schodech na odbočky vysoké skalnaté zdi přivedla. Již mnohou cestu ve svém životě jsem vykonal, při níž nebývá člověku veselo v mysli, ale něco podobného, jako tam, jsem dosud nezažil. Zastavil jsem, jakmile jsme se na špici této skalní zdi vyškrábali. K levé ruce padala tato stěna kolmo k moři, jehož vlny při jejím úpatí hlasitě šuměly, na pravé straně naší nebezpečné stezky opět srázná skalní stěna vypínala se k úžasné výši. Jediné zaklopýtnutí koně ustlalo jak jemu tak i jezdci poslední lůžko ve chtivých vlnách moře. Vyhnouti na pravo jen o krok bylo rovněž nemožným. Kdo poněkud na závrať trpí, ten by toto místo ani pěšky bez nebezpečí života neprošel, tím méně na koni.

Můj průvodčí, jenž dosud napřed jel, zůstal při došplhání tohoto místa zpět. Jeho kůň, tak mi aspoň řekl, nebyl prý dosti jistým v chůzi a projde prý bezpečněji tímto místem, půjde-li pozadu. A přece chtěla tato mukerská kanalie, abych na tom koni jel. Zarazil jsem se, ale uznal jsem za lepší aspoň nyní ničeho neprozraditi. Tak jsem tedy jel napřed, ovšem prve jsem slezl, abych toto nebezpečné místo dříve prohlédl. Sotva jsem však opět koňmo na vrchol této skalní zdi vyjel, která po levici srázně k moři padala, zahvizdl muker

silně a krátce ve směru naší jízdy a na druhé straně totéž se opětovalo. V tom okamžiku jsem spatřil, jak proti mně rovněž jezdec přijíždí po téže úzké stezce. Bylo nemožno, abychom se vyhnuli, navrátiti se zpět také nebylo lze, a tak nevyhnutelně jeden jezdec do hloubky musil spadnouti.

»Zpět!« zahřměl jsem na zákeřnicky vyhlížejícího chlapa, za odpověď byla mi však rána z pušky, která na štěstí jen krk mého koně lehce zranila. V nejbližším okamžiku jsem však jistou ranou z revolveru koně drzého zákeřníka smrtelně postřelil, že ihned k zemi klesl, současně obrátil jsem se k svému mukerovi a revolverem držel jsem jej na mušce. Neboť o tom, že tito dva před tím na mě se umluvili, nemohlo u mně býti pochybností. Jako kočka mrštně se můj muker na hřbetě svého koně co nejdále schoulil a ukryl se za výbočky kamenů, jež z této skalní zdi vybíhaly. Můj kůň se při výměně výstřelů poplašně vzepjal, každou chvíli mohli jsme do hlubiny zapadnouti. Na štěstí však dal se upokojiti. S nebezpečím života slezl jsem s koně a o skalní stěnu se opíraje, dostal jsem se před koně, abych svého útočníka potrestal a stezku k další jízdě si uvolnil. S nataženým kohoutkem při revolveru šel jsem k tomu pobudovi. Jeho těžce zraněný kůň ležel na rozestřených nohou na skalní stěně, matným okem úzkostlivě do hrozné propasti pozíraje. Ubohé zvíře vyvolalo moji soustrast, nemohl jsem mu však pomoci, muselo v propast býti vhozeno, chtěl-li jsem stezky k další jízdě upotřebiti.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

X. Obrácený čaroděj.

Od té doby, co se katoličtí missionáři usadili v Karemě[1]), změnila se tvářnost této kdysi bídné, špinavé černošské osady úplně; jako pěkná oása leží nyní uprostřed pouště, a katolický cestovatel, jejž vede cesta Karemou, pozdravuje radostně kříž, jenž zdaleka již viditelný nad missijní budovou se vypíná. Tam, kde nedávno ještě všichni obyvatelé kletbou pohanství stiženi byli, vzrůstá a zkvétá ruch a život ryze katolický.

Není zajisté půdy tak tvrdé a neúrodné kde by naše sv. víra nemohla zapustiti kořenů. Tak jsou i v Karemě úspěchy, jichž se missionáři s pomocí Boží dodělali, často až zázračny. V minulé svátky vánoční na příklad udělili 31 dospělým křest sv. a na jitřní mši sv. přistoupilo přes 600 věřících ke stolu Páně. Avšak příslovi jedno praví: »Bez boje není vítězství,« a tak nezcházelo ani na této stanici Bílých otců, jimž tamější missie náležejí, všelijakých útrap, bojů a překážek; vždyť znakem všeho díla Božího je kříž. Celé okolí Karemy je pohanské, netoliko lidé, ale, jak se zdá, i půda a vzduch pohanstvím jsou prosyceny. Jako mohutný strom kvete a daří se pohanství, tam nalezá hojnou potravu, odtud šíří se do okolních krajin a ssaje takořka krev nešťastného národa. V každé duši je náklonnost k pohanství hluboce zakořeněna. Onemocní-li někdo, domáhá se rady místního černokněžníka a zachovává úzkostlivě jeho sebe směšnější předpisy. Příčinu neštěstí snaží

[1]) Karema leží ve střední Africe na jezeře Tanganjika.

se ubozí pohané nalézti ve vnitřnostech kuřecích. Rozumí se, že ďábel dosud neobmezený vládce v této krajině. od své kořisti tak snadno neupouští. Z následujícího příkladu učiníme sobě pojem, jaké obtíže jest missionářům překonávati, chtějí-li pohany Kristu získati.

Před nějakým časem odebral se jistý katechista t. j. učenik[1]) z missijní stanice Bílých otců v Karemě do vzdálené osady, aby tamější obyvatele ve víře křesťanské vyučoval. Proti všemu očekávání shromáždili se skoro všichni obyvatelé okolo mladého křesťana a bedlivě naslouchali jeho výkladům. To však zlobilo velmi starého čaroděje, služebníka Velkého ducha, jejž černoši nazývají »mzimu«. Bylo to právě na počátků dešťů, které každoročně v horkých krajinách se dostavují; všichni osadníci vyšli na pole a zasívali polní plodiny těšíce se již na dobrou žeň. Toliko čaroděj ani rukou nehnul. »Škoda času«, říkal lidem, jižto okolo jeho chaty na pole se ubírali, »škoda každé práce; ujišťuji vás jménem »mzima«, že se žeň nepodaří.« »Nemluv raději«, pravili okolo jdoucí, »my víme nyní, že mzima žádné moci nemá a že Bůh křesťanů jest jediný, jenž nám dobrou žeň dáti může.« »Ale já pravím vám«, zvolal kouzelník zlostně, »a povím to i onomu řečníku, jejž bílí kněží v Karemě připravili o rozum a jenž i vám hlavy mate, že neštěstí přikvačí na zemi, jestliže všichni opustí mzima a přidrží se boha křesťanů!« Ještě dlouho potom se staroch durdil a nadával.

»Buď jist, že letos nebude žádných žní«, pravil následujícího rána učenikovi.« — »Odkud to víš?« tázal se tento. — »Pomsta mzimova, jehož ze země vyháníte. zničí všecko; déšť se nedostaví a všechno zhyne suchem.« — »Myslíš«, pravil katechista. »já zase jsem přesvědčen, že pravidelně dvakrát třikrát týdně vydatně sprchne a že dobrotivý Bůh žeň naši požehná. Ostatně budoucnosť ukáže, kdo měl pravdu!« — »Já budu míti pravdu«, ujišťoval modloslužebník, »každý den ráno a večer budu pod posvátným stromem bohů obětovati velkému Duchu kuře; on mne musí pomoci, on musí zvítěziti!«

[1]) Katechisté jsou pomocníci čili učeníci missionářů v apoštolátě.

Brzy na to byla země okolo »posvátného« stromu poseta peřím obětovaných kuřat a ohyzdný zápach hnijícího masa odháněl od stromu kolemjdoucí. Toliko čaroděj seděl pod stromem a říkal svá zaklínání; dráp lví pověsil si okolo krku jakožto prostředek proti dešti.

Tak uplynulo kolik neděl. Jednoho dne uviděl katechista Jakub čaroděje za hustého lijáku jíti okolo své chatrče. Přívětivě zval jej k sobě nabízeje mu přístřeší. Staroch váhavě pozvání přijal; sotva však překročil práh, zděšeně couvl zpět: »Všude samé křesťanské znaky a věci«, zvolal, »kam jsem se to jenom dostal? Já musím odtud, já zde nevydržím! . . . Ale ten zpropadený liják . . . prší jen se leje a já nevím, kudy kam!« »Posaď se zde u otevřených dveří«, povídá Jakub trochu uštěpačně, »a jestliže bys pozoroval, že ti v mém domě hrozí nějaké nebezpečenství, můžeš ihned prchnouti. Ostatně« — doložil — »zdá se, že já mám přece pravdu: o déšť není nouze!« — »Ovšem«, připouštěl modloslužebník, »ale mzimu může nejen suchem ale i přílišným mokrem žeň zničiti a zdá se, že volil to poslední. Již do vrchu se řeky a potoky naplňují; za několik dní bude zaplavena celá rovina okolo Haremy. Kdo potom bude míti pravdu?» — »My křesťané«, odvětil Jakub, »důvěřujeme v Boha; on jediný může všeliké neštěstí od našich polí odvrátiti.«

Zase uplynulo několik dní Osení pěkně rostlo, pole se zelenala a naděje dobrých žní přibývalo. Starý modloslužebník zdvojnásobil své oběti a neustával zaklínati velkého Ducha; každodenně posypával moukou cestu, která od chaty k posvátnému stromu vedla — ale zdálo se, že nadarmo!

Avšak nikoliv! Konečně přece nadešel den pomsty! Kouzelník byl si toho jist. Došla totiž zpráva, že se blíží tři hejna kobylek a staroch mnul si radostí ruce. »Nyní, kdy osení takořka uzrálo«, radoval se. »bude vítězství tím skvělejší. Mzimu zajisté čekal jenom, aby mohl ukázati, jak rozličným způsobem se může pomstiti. Zůstanu u posvátného stromu a odtud budu se dívati, jak budou kobylky pole pustošiti.«

Čaroděj čekal dlouho, dlouho — ale kobylky nepřicházely. Brzo na to

klidili šťastní osadníci bohatou úrodu do stodol. Avšak ani jednomu letos nenapadlo, první snopy obětovati velkému Duchu mzimu. Staroch rval si vlasy, neboť od nynějška čekaly ho bída a hlad. Oběti byly totiž jeho výživou na celý rok a co nyní? Ani zrnka obilí ani hrsti mouky letos nedostal. Tak-li odměňuje mzimu své přívržence? Naposledy je přece jenom Bůh křesťanů pravým Bohem, že tak otcovský o své svěřence pečuje?

Následujícího dne sešel se staroch opět s katechistou. »Nemá tedy mzimu opravdu žádné moci?« ptal se nedůvěřivě. — »Nemá skutečně moci ani nejmenší.« — »Ale já mám přece tolik důkazů jeho moci a síly; on požehnal nejednou mému rybolovu, on mi dal často vítězství nad mými nepřáteli.« — »Jsi jist, že za to všecko máš mzimu jen děkovati?« — »Ó«, zvolal stařec, »na to přísahám u posvátného stromu, jenž tamhle na pahorku se vypíná.« — »A já zase«, pravil Jakub, »před tvým posvátným stromem nemám ani nejmenší úcty, naopak co nevidět ho porazím a na stavbu kostela křesťanského upotřebím.« — »Nešťastníče, umřeš okamžitě, tak-li učiníš.« — »Nech mne jenom, uvidíš!«

Za dva týhodny na to nebylo posvátného stromu více. Z jeho dřeva vystavěn kostelík, ve kterém nyní denně mladá obec křesťanská vrouci modlitby vysílá k nebi za obrácení černých bratří. A hle, i starý čaroděj klečívá uprostřed — je také již dítkem všemohoucího Boha křesťanského . . .

XI. Z diecése sv. Boniface.

V britské Severní Americe čili Kanadě prostírá se po obou stranách jezera Winnipegského diecése sv. Boniface. Indiáni v diecési obývající jsou duchovně spravováni Obláty Neposkvrněného Početí a nálezají se v úpadku. Chudoba a bída a neméně vypočítavost a převaha bělochů hlodají neustále na tomto zdravém kdysi národním kmeni. V dozírné možná době nebude Indiána více a běží jen o to, zachrániti aspoň jejich duše. Středem missie jest stanice Crooked Lake. V obvodu missijním žije asi 800 Indiánů, z nichž valná část dřepí ještě v pohanství. R. 1898 otevřeli missionáři školu chlapeckou, missijní sestry věnují se výchově děvčat a žen.

Kanadská vláda stará se o missie velmi málo. Hmotný nedostatek je proto velký. Missionáři i sestry živí se skoro výhradně rybami a zemáky. Arcibiskup diecése sv. Boniface, Langerie, obává se, že se missie neudrží, nedostane-li se jí větší podpory. Byla by to krutá rána, ježto Indiáni »černokabátníkům«, jak missionáře nazývají, velmi jsou náchylni. »Dokud jste mezi námi«, pravil jistý Indián missionářovi, »svítí slunce a je světlo a teplo; opustíte-li nás, bude zase tma a studeno; my vás zapřísháme zůstaňte u nás!« Za návštěvy arcibiskupovy v missii dávali Indiáni způsobem hřmotným a divokým svou radost na jevo. »Měl jsi nás zajisté za blázny«, pravil potom arcibiskupovi starý Indián, »když jsme tak divoce křičíce a řvouce před tvým koněm běželi. Ty jsi tehdy řekl: Jsou to pravé děti! a měl jsi pravdu. My jsme s tebou jako malé děti s otcem. Ty jsi naším otcem, my tvými dítkami. Ty jsi v srdci svých dítek roznítil oheň, jenž je vždy ohřívati bude v lásce k Bohu.«

Žalostná byla by to ztráta, kdyby missie pro nedostatek nejpotřebnějšího musila býti zrušena. Nesnesitelné břímě dluhů tísní již jednotlivé stanice, zvláště pak stanice sv. Markety. Tamější Indiáni učení křesťanskému dlouho a tvrdošíjně se vzpírali. Nouzí a nedostatkem však změkli a mají nyní dobrou vůli. Vědí dobře, že křesťany státi se musí, ať si katoliky nebo protestanty. Bohužel stávají se mnozí protestanty, ježto protestantská missie má více peněz a katoliky na mnohých místech předešla. Ve své bídě a nevědomosti nemohou ubozí divoši pravé cesty dobře rozeznati. Dojemně vyjádřil se v této příčině starý jeden pohlavár. »Když jsem« — pravil jistému missionářovi, — »ponejprv viděl Angličany, domníval jsem se, že běloši vyznávají jenom jedno náb ženství. Ale od příchodu katolických missionářů vidím, že jest náboženství ještě jiné. Jsem však nyní už příliš stár, než abych i tomu druhému se přiučil. Je mně smutno u srdce; ale velký Duch bude míti se mnou slitování; vždyť on ví, jak upřímně se snažím, abych jednal správně.«

Lze si zajisté představiti bol arcibiskupa a jeho missionářů, že nedostatek a bída jest jim při práci missijní tolik na závadu.

XII. Co může milost Boží.

Jak velice děti obrácených černochů ctnostné jsou a v dobrém pokroky činiti se snaží, ukazuje tento příklad:

Jednoho dne vstoupil nesměle do pokoje missionářova chlapec a podával missionářovi lístek s prosbou, aby si jej přečetl. Lístek byl napsán v řeči černochů a stálo na něm: »Otče, úpěnlivě vás prosím, abyste mi dovolil učiniti slib poslušnosti, abych nikdy více neupadl do pokušení, neposlouchati svých duchovních představených. Budoucně budu pilně pracovati na pokání za své hříchy a moje radosť bude tím větší, čím těžší a namáhavější bude práce; všecko to chci Bohu obětovati a neustanu dokud mi odpuštěno nebude.« Missionář ovšem snažnému přání chlapcovu nevyhověl, za to však jej povzbudil, aby předsevzetí svému sice věren zůstal a vždy plnil bedlivě své křesťanské povinnosti, slibem avšak aby se nezavazoval.

Co pohnulo hocha, jenž nedávno ještě vězel v temnotě pohanské, k tomu, že chtěl tak přísný závazek poslušnosti na se vzíti? Nikdo mu o tom před tím nebyl vypravoval — milost Boží sama dala mu ono vnuknutí. Jsa povahy náhlé a neústupné pozoroval, že zvláště poslušnost jest mu obtížna a protivna. Chtěje tedy tuto nezřízenou náklonnost srdce svého tím jistěji potlačiti, umínil si, že slibem poslušnosti ji překoná a tak žádané dokonalosti nabude. Jak krásný to příklad z temného dílu světa!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Průhonic. Častěji jsem obtěžoval božské Srdce Páně prosbami svými a vždy mi bylo pomoženo. Za poslední milost jsem však byl nevděčným a dlouho otálel s uveřejněním, které jsem slíbil. V důležité záležitosti obrátil jsem se s důvěrou na Srdce Páně plné milosti a lásky, a byl opět vyslyšen. Kéž mně odpustí Pán váhavost mou a i nadále nakloněn zůstane prosbám mým! Ve »Škole B. S. P.« bývá někdy těch poděkování málo, aspoň se mně tak zdá. Či je snad na světě lépe? Nepotřebujeme pomoci? Utíkejme se s důvěrou k božskému Srdci Páně v starostech a protivenstvích svých. Přeji »Škole« rozšíření co nejširšího. *A. R.*

Od Nového Bydžova. Tisíceré díky vzdávám božskému Srdci Páně a přečistému Srdci Panny Marie, sv. Antonínu Paduanskému, divotvorci doby nynější, za prokázaná dobrodiní v jisté záležitosti. Chváleno, milováno a oslavováno budiž nejsv. Jméno od toho času až na věky! *Čtenářka „Školy“.*

Ze Staré Boleslavi. Nejsrdečnější díky vzdávám za dosažení mnohých velkých milostí, zvláště za zlepšení zdraví nejsv. Srdci Páně, kterého se mi dostalo na přímluvu Matičky Boží, Panny Marie ustavičné pomoci, sv. Josefa a sv. Antonína Pad. Budiž neskončeně ctěno a zvelebeno nejsv. Srdce Páně a neposkvrněné Srdce Boží Rodičky, do jejíž mocné ochrany se vždy poroučím.

Čtenářka „Školy“.

Z Pačlavic. Klášter ctihodn. sester milosrdných sv. Vincence z Pauly došel ve dvou záležitostech vyslyšení obrátiv se s veškerou důvěrou k sv. Josefu. Tímto pak veřejné díky vzdává velikému ochránci jak celé církve svaté tak i své klášterní duchovní rodiny. Jděte k Josefovi! *T. S.*

Z Velkého Meziříčí děkuje vřele božskému Srdci Páně a přečistému Srdci Panny Marie za vyslyšení proseb a uzdravení *A. N.*

Z farnosti Hradecké nejvroucnější poděkování božskému Srdci Páně posílá *J. S.*

Z Brna. Paní Fr. H. obrátila se v tísni své ke sv. Antonínu Pad., aby jí přímluvou u Boha pomohl. Za tím účelem umínila sobě konati devítidenní pobožnost, dáti sloužiti mši sv. a jistou částku peněz na chléb sv. Antonína pro chudé věnovati. Ještě neukončila pobožnost svou a záležitost její k dobrému se obrátila a konečně věc vyřízena k největší její radosti. Pročež zde veřejně nejvroucnější díky vzdává sv. Antonínu Paduanskému.

Ze Spál. Poříčí. Nejupřímnější díky buďtež vzdány sv. Antonínu Pad. za nález věci ztracené. Slíbil jsem, že to uveřejním a modle se k sv. Antonínu, nalezl jsem. Doporoučím tedy sv. Antonína, aby vzýván byl v takových případech. *A.*

Z Dolní Suché. Plně učiněný slib vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše a blah. Panně Marii nejvroucnější díky za vyslyšení důležité prosby. Budiž za to chváleno a velebeno bez přestání nejsvětější Srdce Páně! *A. N.*

Z Paskova. Velebeno budiž nejsv. Srdce Ježíšovo a neposkvrněné Srdce Panny Marie za vyslyšení prosby mé o ozdravení dcery mé, která trpěla zlou nemocí a nyní od ní jest osvobozena.

Čtenář „Školy“.

Úcta a láska k řádům řeholním.

(Hlavní úmysl.)

V nejnovější době bývají často katolické řády v novinách liberalních tupeny a haněny, jakoby byly výkvět všeliké špatnosti. Zejména ve Francii a v Italii jsou řády duchovní velice pronásledovány od samých vlád zednářských. Ve Francii je po 50leté blahodárné činnosti vyhánějí z jejich domův a berou jejich majetek nastřádaný, a v Italii dávno již řádům vláda všecko pobrala, i církevní jmění, a kláštery zrušila, v kasárny a jiné budovy přeměnila, řeholníkům a řeholnicím jen malinkou denní almužnu povolila, aby hlady nezemřeli. To mají chudáci za odměnu od světa, že opustivše všecko a následujíce Krista Pána věnovali všecky své síly duševní i tělesné blahu svých spolubližních. Svět neumí jinak odplácet, leč zlým a nevděkem. Tento zlý duch proticírkevní přišel již i k nám, a odtud to nadávání a tupení duchovních řádů v novinách a ve společnostech. U jiných národů, na př. Poláků, Rusův, Angličanů, ba i u nevěreckých národů jsou duchovní řády v úctě a vážnosti veliké. Nikdo neopováží se kněze své anebo řeholníky tupiti nebo snižovati, protože lid veškerý lne k nim celou duší a miluje je jako své duchovní otce. A u nás by tak nemohlo býti? Co jest u nás proti církvi, proti kněžím ať světským, ať řeholním, jest cizí, z liberalních zemí k nám přivlečené a nic po tom není. Dobré věci můžeme od jiných se naučiti, ale jen ne zlým věcem, ty nás nezachrání ani nespasí. A proč vlastně pronásleduje svět duchovní stav řeholní? Čím se provinili? Tím snad, že dali světu »vale« a obětovali se Bohu a bližnímu? Co je světu po tom? Nemusí všecko býti světským, může také, ano musí také býti duchovním. Bohu náležíme, Bohu sloužiti máme, Bohu žíti máme. A když tak někdo se rozhodne živu býti, je to něco zlého? Ó nikoliv! Tyto právě duchovní řády nejvíce dobrého lidstvu prokázaly po všecky věky. A co dobrého a ušlechtilého svět a lidstvo má, to má od církve a jejího výkvětu, od řeholnictva.

Kdyby jen v některém řádě se modlili a rozjímali, již tím mnoho dobrého působí, protože se modlí k Bohu za ty tisíce, ba miliony lidí, kterým ani nenapadne modliti se. Pro tuto modlitbu čistých a zbožných duší mnohý trest Boží od nás bývá odvrácen. Ale jsou většinou řády, které s modlitbou spojují práci, buďto věnují se výchovu mládeže nebo ošetřování nemocných v nemocnicích a po domech anebo dokonce opouští vlast svou a odebírají se do dalekých, cizích krajů mezi divoké národy jako zvěstovatelé víry Ježíše Krista. Takového něco nedokáže žádný

liberal ani posměváček, co mnohdy nepatrný mnich nebo klášterní sestra dokáže, ovšem z lásky k Bohu, která je vede a sílí v povolání jejich. Takových obětí není žádný světák s to přinésti, jakých schopni jsou klášterníci. Co pak ví svět o sebezapření, v jakém jest ustavičně člen řehole? Jsa prost světa a starostí světských, může tím více věnovati síly a schopnosti své dobru bližního nebo vědě a umění. Ptejte se těch, kteří byli v klášterních školách vychováni, a odpoví vám, jak si váží svých pěstounů, jak celým srdcem lnou k nim jako k duchovním otcům. Ptejte se dívky v klášterní škole vychované a uslyšíte, jak bude vám svědectví vydávati o lásce a obětavosti ctihodných sester klášterních. Jděte do nemocnice a pozorujte ctihodného bratra nebo sestru milosrdnou, s jakou péčí a s jakou mateřskou láskou bdí u lože nemocného, jak každinké přání hledí mu vyplnit, a proč? Protože v něm vidí Krista, jenž pravil: »Byl jsem nemocný a navštívili jste mne. Cokoliv jste učinili jednomu z těchto nejmenších, mně jste učinili.« Oni nečekají na odměnu na zemi, nýbrž pracují v naději na odplatu věčnou, která je nemine. Anebo čtěte zprávy z katolických missií a musíte se diviti hrdinským skutkům missionářů řeholních a ctihodných sester. Rád bych věděl, zdali by to tak mnohý posměváček dokázal! Ano, doma sedět anebo ve veselé společnosti býti a smáti se takovým šlechetným skutkům, to dovede každý darmošlap. Ale jdi a dokaž něco podobného, co dokážou missionáři katoličtí! Onehdy jsem četl v jednom plátku, jenž špiní všecko, také takovou potupnou zprávu o missionářích a divil jsem se, že člověk může býti tak zvrhlým a takové potupy metat do tváře ctihodných kněží missionářských mezi pohany. Pohan to neudělá, čeho je zvrhlý »katolik« schopen. Stydět se musí člověk za takové lidi bohaprázdné a necitelné. Bůh to naprav! My pak chceme i dále vážiti si duchovního stavu ať světského, ať řeholního, dobře vědouce, co dobrého činí pro blaho lidstva. Oni se za své spolubližní modlí, pracují, obětují se a za to všecko mají nevděk na světě. Kdo jest dobré vůle, spoj se s námi a projevuj s námi všude úctu a lásku k duchovnímu stavu ať světskému, ať řeholnímu; tak budeme hodnými syny zbožných předků našich, kteří kláštery a kostely zakládali, je jměním nadali, aby na spásu duší jejich bylo vždy pamatováno.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za úctu a lásku ke katolickým řádům a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Podporovati kde možno katolické řehole.

Úmysl v červnu: Pobožnost k Srdci Páně.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 6.

Ó Ježíši! má sladká naděje! Ať Tvé z lásky ke mně probodené a všem hříšníkům vždy otevřené Srdce jest duši mé prvním útočištěm a ať v propasti lásky Tvé všechny hříchy mé navždy zhlazeny jsou! (Sv. Gertruda.)

Ó spasitelná hostie!

Ó moci čaruplných slov, ó síla!
Ó tvůrčí „Buď!“ jež se rtů lidských hřímá:
chléb, který ruka moje chvící třímá,
v něm cítím veliký tep, jak by bilo
v něm srdce, které světy obejímá.

Jak slunce večerní v hloub moře vchází
a vlny hoří rubínovým žárem,
hle, nebes záře prosvitá tím tvarem,
co perel řad se kolem stkvoucí sází
a svítí nevýslovným ráje čarem.

Jas roste víc, v něm duše má se topí
jak hvězda ve záplavě zory stkvící,
v něm jak by roztál plamen bílých svící
a kanul na zemi a šlehal v stropy,
jsou stěny břeh, kam bije tryskající.

Hle, moře světla; každý paprsk světlý
jest peruť anděla, jenž v kruh se tísní,
jak vůní vása plní se jich písní
to ticho zde, kam s prahu nebes slétli
ti bílí strážci edenu — tak přísní.

Zrak nezvednou, se chýlí k zemi
jak čisté lilije se sněhem květů,
já cítím kouzlo úsměvu s jich retů;
jak kryjí tvář svou v žasu perutěmi,
já cítím požár lásky jich u vznětu.

A strach mi náhle schvátí srdce celé;
kdy cherub uklání své hlavy v mdlobě,
kdo směl by z tvorů, Bože, patřit k Tobě:
Ó lásko, srdcí lidských archanděle,
vstaň z hloubi a mé zastři oči obě!

Xav. Dvořák: »Sursum corda«.

Milostivé léto a nejsvětější Srdce Páně.

(Část další.)

Minule ukázali jsme historický vývin a průběh slavnosti milostivého léta v církvi katolické. Podotkli jsme také, že jako poslední milostivé léto slavené r. 1875., tak i letošní stojí pod obzvláštní ochranou nejsv. Srdce Páně. Vždyť od let padesátých úcta nejsv. Srdce Páně ve všem světě katolickém rozkvetla velmi utěšeně. Bylať ovšem i v dřívějších dobách v církvi stále, ale více v soukromí. Od té doby vystoupila do popředí, octla se na veřejnosti, před očima celého světa a stala se první v řadě veřejných jak církevních tak lidových pobožností. Ovšem bývala a dříve bratrstva a spolky k obzvláštní úctě nejsv. Srdce, ale církevní jejich slavnosti byly jen na zvláštní žádost povolovány. Ale r. 1856. nařídil sv. Otec Pius IX. slavnost nejsvětějšího Srdce Páně s hodinkami a mší svatou pro celý křesťanský svět jako slavnost závaznou.

Nedosti na tom. Nynější svatý Otec Lev XIII., veliký to ctitel nejsv. Srdce Páně, povýšil svátek nejsv. Srdce Páně na svátek první třídy; jelikož však se v mnohých zemích nedalo provésti zavedení klidu svátečního, povoleno jest, co do zevnější slavnosti, svátek tento v neděli následující slaviti. V některých zemích, jako ve Španělsku, v Portugalsku, Brasilii je však onen pátek — svátek nejsv. Srdce Páně — dnem zasvěceným a bývá s velikou nádherou a slávou slaven. Tím zajisté asi církví dokonána úloha, jež jí přináležela, s ohledem na oslavu Srdce Páně; nyní záleží na věřících, aby se v tuto pobožnost vždy víc a více nořili, ji vždy víc a lépe poznávali, jí si vážili a ji milovali, aby tak i bohatých milostí z ní plynoucích účastni byli. A k tomuto Srdci Páně volá nás náš sv. Otec Lev XIII., chce, abychom pod Jeho praporem se seřadili, Jeho ochraně se doporoučeli, lásku Jeho sobě zasloužili i v tomto létě milostivém.

Srdce Páně je zřídlem milostí božských, které odtud hojně plynou do duší všech, kteří jako žízniví jeleni k prameni spěchají. A co má býti ovocem léta milostivého? Milost, odpuštění!

Víme, že podstatou každého roku jubilejního jest povolení plnomocných odpustků pro celé křesťanstvo, a sice letos pro ty, kteří mohou pout do Říma vykonati, a na přesrok pro všecky ostatní, jimž toto nebylo možné. S odpustky těmito jsou i dalekosáhlá plnomocenství pro zpovědníky spojena, tak že mohou ve svaté zpovědi všecky kajícníky ode všech i biskupům i papeži jinak zadržených hříchův a trestů platně rozhřešovati. Tak jest milostivé léto pro celou církev dobou pravé, důkladné očisty. Abychom však posouditi mohli rozsah tohoto dobrodiní, uvažme, co plnomocné odpustky jsou.

Svatá víra učí nás, že se ve svátosti pokání odpouštějí hříchové, tedy vina, a pak i tresty věčné, t. j. takové,

které by kajicník musil v pekle vytrpěti. Ale při tom neodpouštějí se tresty časné, t. j. takové, které bychom trpěti musili buďto zde na zemi již anebo po smrti v očistci. Ale i tu přichází nám církev svatá jako pravá matka a dobroditelka na pomoc a skýtá nám odpustky, t. j. prominutí těchto časných trestův, a sice buď úplně (plnomocné odpustky) anebo jen z části (neplnomocné odpustky). To jest učení katolické a proto jest lží, jestliže nepřátelé nám vytýkají, že církev odpustky odpouští hříchy. Nikoliv; hříchy se odpouštějí jen svatou svátostí pokání, a musí dříve kajicník, jak se samo sebou rozumí, dojíti odpuštění hříchů, nežli může dojíti odpuštění časných trestů. Je také nezvratnou pravdou, že církev svatá skrze nejvyšší hlavu svou, papeže římského, odpustky udělovati smí a může. Papež, jakožto nástupce sv. Petra, má plnou moc vázati a rozvazovati Kristem Pánem mu udělenou, a této má užívati k spáse a dobru ovcí svěřených. A při tom podává spravedlnosti Boží v náhradu drahé skvosty a dary, čerpané z nevyvážitelného pokladu zásluh Kristových a zásluh všech svatých Božích.

Naše svatá církev katolická jest zajisté poklady duchovními přebohatá. Poklady tyto uložil v ní sám jednorozený Syn Boží, Ježíš Kristus, její zakladatel a Pán. Svatý Otec Klement VI. praví o tomto pokladu církve velice krásně následující: »Nevykoupil nás pozemským zlatem a stříbrem, nýbrž drahou krví neposkvrněného a neporušeného Beránka, krví, kterou jsa nevinen na kříži obětoval, a to nejen malou měrou jedné krůpěje, ač by i tato byla dostačila k vykoupení lidstva, nýbrž hojnou měrou, takřka proudem proliv, tak že od paty až k hlavě nebylo na něm místečka zdravého. Jak veliký poklad zjednal takovým způsobem Kristus Pán církvi své! Vždyť to vše, co pro nás podstoupil a učinil, nemělo ležeti ladem; jako dobrotivý Otec chtěl děti své obohatiti, aby tak veliký poklad všem lidem otevřený zůstával, tak aby ti, kdož z něho čerpají, přátelství Božího účastni byli. Tento poklad však nezakopal Pán, nýbrž svěřil ho Petrovi, klíčníkovi nebeské říše, a jeho nástupcům, svým to zástupcům na zemi, aby z něho věřícím rozdávali, a z důvodů rozumných jim odpuštění časných trestů buď zcela či z části dávali, jestliže pravou lítostí a sv. zpovědí odpuštění hříchův u Boha docházejí. K tomuto pokladu Kristově v církvi uloženému řadí se i převeliké zásluhy Rodičky Boží Marie Panny a zásluhy všech svatých a světic Božích, od prvního až do posledního. Že by tento poklad milostný kdy vyčerpán anebo umenšen býti mohl, není obavy, neboť jsou jednak zásluhy Kristovy, Syna Božího, nekonečné, jednak plynou do něho zásluhy omilostněných křesťanů tím hojněji, čím hojněji se z pokladu tohoto čerpá.«

Tak tedy stojí, abychom užili slov sv. Augustina, celý Kristus, t. j. Bůh a člověk Ježíš z Nazaretu jakožto hlava se všemi údy tajemného těla svého, obzvláště s těmi, které již s ním spojeny jsou ustavičně před nebeským Otcem a obětuje ustavičně jakožto velekněz své nekonečné zásluhy a zásluhy svých vyvolených před trůnem Božím, aby vymohl dětem svým posud na zemi trpícím a bojujícím pomoci a odpuštění.

Avšak Kristus Pán není naším prostředníkem jen tam v těch pro nás nedostižných nebeských výšinách, nýbrž i zde na zemi skrze církev svou podává nám ovoce svých zásluh, a to odpuštění hříchův a pekelných trestů skrze svátost pokání, a odpuštění časných trestů za hříchy spáchané skrze odpustky. Milost tato odhaluje nám horoucí lásku nejsvětějšího Srdce Páně, lásku nezměrnou, jíž plane Kristus jako k nebeskému Otci

svému tak i k jednomu každému z nás. Plane láskou nezměrnou k Bohu Otci, aby božské Velebnosti zadosť učinilo za všecky urážky a hříchy celého člověčenstva; plane láskou nezměrnou i k nám hříšným, chtíc bohatstvím zásluh svých nás vykoupiti od zkázy věčné a smířic nás s Bohem větší lásku v nás roznítiti. Proto v Srdci Páně je zdroj onoho nevyčerpatelného pokladu zásluh, jejž Kristus Pán církvi odevzdal; láska božského Srdce jeho oživovala každý krok, který činil Spasitel na tomto světě, každou práci, kterou podnikal, každé utrpení, kterému se podvolil; láska tato učinila všecko toto zápalnou obětí na smířenou. Jestliže již i nejmenší skutek Bohočlověka Otci nebeskému nanejvýš milý byl, jak veliké asi zalíbení měl Bůh v té převeliké lásce Srdce Ježíšova, které se samo obětovalo, samo se strávilo plamenem nezměrné lásky po celý ten život 33 let, v práci, utrpení a smrti. Zalíbení toto trvá u Boha vždy a trvati bude věčně, a proto v něm spočívá i neustálá ochota Boží k odpuštění a smilování se nad hříšníky, neboť Srdce Ježíšovo jest ustavičným prostředníkem a orodovníkem za nás u Boží spravedlnosti. Aby k pokladu tomuto každý volný měl přístup a podle potřeby z něho vážiti mohl, postaralo se Srdce Páně dokonalým způsobem. Sotva že poklad zásluh dovršen byl utrpením a smrtí Páně, již hned na slavný den z mrtvých vstání dává Pán apoštolům svým moc hříchy odpouštěti; tím otevřel nám zdroj všech milostí Srdce svého. Několik dní po tom svěřil Petrovi vrchní moc pastýřskou nad celým stádcem a odevzdal mu onu tajemnou moc klíčů řka: »Tobě dám klíče království nebeského, cožkoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi, cožkoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.« Tak chtělo Srdce Páně nám dáti jistou záruku odpuštění; skrze zástupce svého na zemi rozdává viditelné milosti z pokladu svého, abychom tak plnou měli jistotu o odpuštění a smíru s Bohem. Milost tato ovšem proudí k nám ze Srdce Ježíšova skrze svaté svátosti. Milost odpustková však dává se nám způsobem jiným. A to právě, že nedostačilo lásce Srdce našeho Spasitele, aby milost jím nám dobytá jen svatými svátostmi se nám také udělovala, to právě dokazuje o nezměrné lásce a pečlivosti, kterou Spasitel v Srdci svém o naši spásu měl.

Přijímá-li Kristus Pán někoho do církve své a činí jej takto údem tajemného těla svého, což se děje křtem svatým, tu vylévá naň náplň milosti své, a to v míře největší. Tu odpouští mu netoliko všecky hříchy, nýbrž i všecky tresty jak časné tak věčné, aby tak čistý položil základ k napotomní budově svatosti a spravedlnosti. Jestliže však člověk této převeliké milosti si nevážil, jestliže později hříchy milost tuto ztratil, tu jedná s námi božská spravedlnost jinak nežli při křtu svatém. Brána milosrdenství Božího jest ovšem i potom nám otevřena, skrze lítost pravou a upřímnou zpověď docházíme i potom odpuštění hříchův, ale nikoli všech trestů. Jenom tresty pekelné odpouští Pán, tresty věčné nám zůstávají jakožto pokuta za spáchané hříchy. Vždyť je to zcela přirozené, aby kdo co provinil, také za to pykal. Avšak i zde vidíme lásku Srdce Páně, i zde smilovalo se milosrdenství Srdce Spasitele našeho nad naší bídou. Srdce Jeho vynašlo prostředek, kterým z důležitých příčin i od těchto zbylých trestů nás osvobozuje. Proto dal Kristus zástupci svému na zemi plnou moc, aby z rozumných a vážných důvodův onen všeobecný zákon spravedlnosti ku blahu duší zmírniti a buď úplně, buď částečně prominouti i časných trestův uděliti mohl. Jinými slovy: Spasitel pověřil církev svatou mocí odpustkův, a tím dal jí obzvláštní důkaz lásky božského Srdce svého. (P. d.)

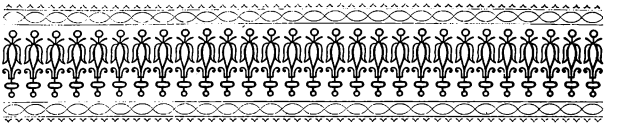

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 7.

Dilectus meus misit manum suam per foramen, et venter mens intremuit ad tactum ejus. (Cant. 5, 4.)

Ó lásko podivná, ó zázraku,
že v způsobě se chleba Ježíš skrývá!
Já trnu celá, když se na mne dívá
z té Svátosti jak s nebes oblaků.

Když ruce knězovy mně Svátost nesou
a Tělo svaté mého jazyka
se dotekne, tu hrůza veliká
mne projímá, a údy se mi třesou.

Když Srdce jeho lásky u plameni
to moje žárem svatým pronikne,
já trnu celá v blahém rozechvění.

V to tajemství, jež v onom okamžení
se odehrává, nikdo nevnikne,
neb Kristu v lásce nikdo roven není.

Píseň 8.

Surrexi, ut aperirem dilecto meo; manus meae stillaverunt myrrham et digiti mei pleni myrrha probatissima. (Cant. 5, 5.)

Tys navštívil mne, Jezu přelaskavý;
rci, jakým darem uctil bych jen tebe?
Čím mám si zasloužiti toho nebe,
v němž Srdce tvé je korunou vší slávy?

Již vím, ty žádáš hořký kalich bolu
bych pil já s tebou i ten kříž tvůj nesl.
Ó s radostí! Jen nedej, abych klesl,
když duch se octne s tělem u zápolu.

Tvé tělo a tvá krev mi síly dodá,
mne žízní práhnoucího živá voda
zas občerství, co v Srdci tvém se prýští.

Ó rozehřej mne lásky plamenem,
ať vládnu lehčeji svým ramenem,
když — vojín tvůj — se octnu na bojišti.

Píseň 9.

Dilectus meus candidus et rubicundus, electus ex millibus. (Cant. 5, 10.)

V můj stánek vešel Kristus vítězný,
rek vzkříšený v mé srdce zavítal:
roj hvězdic šatem jeho prosvital
a tváří jeho úsměv líbezný.

Tu na mne s něho paprsků roj slétl,
neb sluncem jasným zářilo mu tělo:
pět žhavých rubínů se na něm rdělo —
to paterý byl přesvatých ran květ.

On ukázal mi Srdce svoje svaté,
to slunce, co v něm v záři Božské plálo,
jež vysílalo paprsky kol zlaté.

On ukázal mi zřídlo živé vody,
jež z jeho Srdce ven se vylévalo —
to v koupel očistnou vše pro národy.

Píseň 10.

Caput ejus aurum optimum. Comae ejus sicut elatae palmarum, nigrae quasi corvus. (Cant. 5, 11.)

Ó hlavo svatá, hlavo přespanilá,
proč zbodala tě trním rota židů?
Tys věru nejkrásnější byla z lidu —
ach, která ruka tak tě zohavila?

Jen z lásky nechal's zmařiti svou krásu,
jen z lásky k nám, ó Jesu přemilý,
svůj obličej dal's zkazit spanilý
a z trnů korunu vplést do svých vlasů.

Té lásky velké věčnou na památku
až dosud onen věnec z bodláčí
tvé Srdce na obraze obtáčí.

Proč, duše má, bys pýšiti se chtěla,
když v potupě jsi hlavu Krista zřela,
proč zakládat si na kráse a statku?

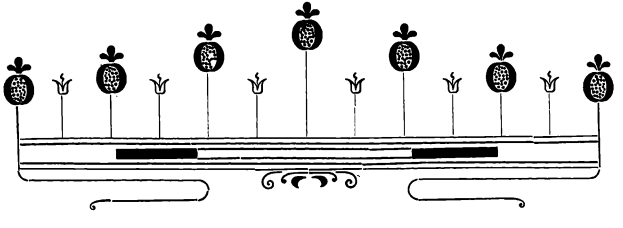

Na pondělí svatodušní.

Neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho.

(Jan 3, 17.)

Když Petr ještě ta slova mluvil, připadl Duch svatý na všecky, kdož poslouchali slova. A která jsou slova ta, jež mluvil sv. Petr: Sv. Lukáš nám je zaznamenal v knize, jež slove »Skutkové apoštolští«, a slova ta položil sám Duch svatý v ústa Petrova, když v Cesarei v domě pohanského setníka pravil: »Vpravdě jsem shledal, že Bůh není přijímač osob, ale že v každém národě, kdož se ho bojí a činí spravedlnost, příjemný jest Bohu.« A dále: »Muži bratří! Nám přikázal Pán kázati lidu a svědčiti, že on ustanoven jest od Boha, soudce živých i mrtvých Tomu všickni proroci svědectví vydávají, že odpuštění hříchů vezmou skrze jméno jeho všickni, kdož věří v něho.« (Skutk. apošt. 10, 34, 35, 42—44.) A slova tato když mluvil sv. Petr, stalo se, že Duch svatý připadl na všecky, kdož je poslouchali. Poslechněmež tedy i my slova, jež ne již sv. Petr, ale sám Pán Ježíš mluví v dnešním svatém evangeliu, aby i nás Duch svatý milostí svou a světlem svým navštíviti mohl.

Potěšná byla slova, jež mluvil svatý Petr v domě Korneliově. Či jak neměl se potěšiti Kornelius, kterýž původem svým byl pohan, avšak při tom pilen mnohých dobrých skutků, když uslyšel z úst sv. Petra, že Bůh vzhlédl na dobročinnost jeho a že i on jest Bohu příjemný? A což když uslyšel, že Pán Ježíš ustanoven jest od Boha, soudce živých i mrtvých, a že odpuštění hříchů vezmou skrze jméno jeho všickni, kdož věří v něho? Srdce jeho bylo již dávno povolilo milosti Boží a nyní z pokynutí Božího přichází sám sv. Petr, aby jemu a domácím jeho udělil křest svatý!

A jak potěšná byla slova sv. Petra Korneliovi a domu jeho, tak, ano mnohem více potěšná jsou nám slova, jež ve dnešním svatém evangeliu mluví sám Pán Ježíš. Či co že může příjemnějšího býti sluchu a srdci našemu nad slovo to, kteréž promluvil Pán Ježíš k Nikodemovi? Aby nezahynul lid na poušti, po čtyřicet let dával mu Hospodin mannu s nebe padající, a abychom my nezahynuli smrtí věčnou, ne mannu s nebe padající, ale samého jednorozeného Syna svého dal nám! Ano, to jest to přepotěšné slovo Syna Božího, že pravil k Nikodemovi: »Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« (Jan 3, 16.)

A co může dále příjemnějšího býti sluchu a srdci našemu nad slovo to, kterýmž Pán Ježíš sám poslání své na

tento svět nám připomíná? »Neposlal Bůh Syna svého na svět, aby soudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho«, tak dí dále Pán Ježíš k Nikodemovi. »Zdaliž může kdo zabrániti vody«, pravil sv. Petr v domě Korneliově, »aby nebyli pokřtěni tito, kdož Ducha svatého přijali jako i my?«

A kdož může zabrániti nám, kteří jsme již na křtu svatém přijali Ducha svatého, abychom nevěřili v Pána Ježíše a spaseni nebyli? Mohou nám ovšem lidé brániti Bohu se veřejně klaněti, mohou nám brániti Bohu společně a svobodně sloužiti, mohou nám brániti přikázaní Boží a církevní zachovávati; ale věřiti v jednorozeného Syna Božího, to nám zabrániti nemohou. Než přece jsou věci, které nám brániti mohou a které také skutečně nejedněm brání, že

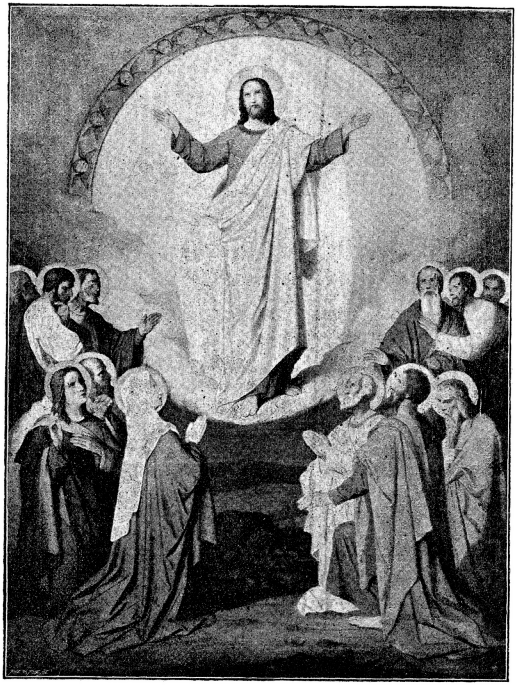

Nanebevstoupení Páně.

nevěří v jednorozeného Syna Božího. A které jsou věci ty? Jsou to skutkové temnosti; ty příčinou bývají, že nejen ustydá a vymírá v srdcích lidských víra Duchem svatým vštípená, ale že na její místo dostavuje se a duši lidskou u věčnou záhubu vrhá hrozná nevěra a i nenávist Boha. Praví sám Pán Ježíš: »Kdo zle činí, nenávidí světla a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.« (Jan 3, 20.) Zbožně a spravedlivě živ byl Kornelius, setník cesarejský, k zbožnosti a spravedlnosti vedl veškerý dům svůj, všecky své domácí, a proto i na ně přišel Duch svatý. Čiňmež i my tak, a ten, kterýž započal v nás dílo posvěcení našeho, Duch pravdy a utěšení, bude též v našem srdci milostí svou a světlem svým přebývati, abychom nebyli účastníci těch, kteří nenávidí světla a nejdou k světlu, aby nebyli trestáni zlí skutkové jejich.

F. K.

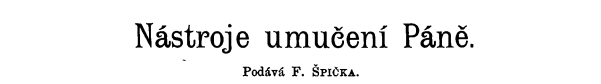

Nástroje umučení Páně.

Podává F. Špička.

A svleknuvše ho, pláštěm šarlatovým přioděli ho a vložili tresť v pravici jeho. *(Mat. 27, 28—29.)*

Když králové a knížata tohoto světa v plné své důstojnosti královské objeviti se chtějí, odívají se v ornát čili háv královský. Na hlavu dávají vsaditi si korunu, oblékají královský plášť z látek nejdražších, do ruky berou žezlo, znamení to moci královské. Tak přioděn byl též potupný král židovský, světa Spasitel. Na hlavě jeho byla koruna, ale ne ze zlata a drahokamy oslňující, ale koruna z trnův a krůpějemi krve zářící. A chcete věděti, jaký byl plášť jeho královský a žezlo? Nuže otevřte evangelium sv. Matouše, tam dočtete se, že katané svleknuvše ho, přioděli ho pláštěm šarlatovým a do pravé ruky vložili třtinu. Potřetí dnes otvírám klenotnici církve svaté, abych vyňal z ní dva vzácné poklady, totiž šarlatový plášť a žezlo trpícího Spasitele našeho, a tyto dvě památky bolestného jeho umučení abych předložil vám k uctění a rozjímání. A sice patříce v duchu na purpurový plášť a žezlo třtinové Spasitele našeho rozjímejme, jak potupen jest, když od žoldnéřů Pilátových tímto pláštěm jest přioděn a potupná třtina v ruku jeho vložena, a kterak mnozí křesťané až dosud tuto potupu Spasiteli působí.

Barva purpurová byla za starých časů nejkrásnější a nejdražší, byla barvou královskou, a plášť purpurový byl odznakem královské moci u národů východních. Též u Římanů jen první ministr a dvořané nosili purpurový plášť. Takový plášť šarlatový, který pohodil asi některý z vyšších důstojníků římských, dobře zajisté hodil se žoldnéřům, aby potupili Pána Ježíše, jenž před Pilátem důstojnost krále, ale ne z tohoto světa, slavně sobě přivlastňoval. Kam poděla se tato vzácná pro nás památka po trpícím Spasiteli? Toho nevíme. Svatý evangelista Matouš (27, 31) praví: »A naposmívavše se jemu, svlékli s něho plášť a oblekli jej v roucho jeho a vedli ho,

aby jej ukřižovali.« Možná, že věrní ctitelé Pána rozdělili se o něj a částečky tohoto roucha svatou krví Spasitele zbroceného ctitelům trpkého umučení Páně rozdali. V císařské klenotnici ve Vídni aspoň taková částečka šarlatového onoho pláště se uschovává.

Jonathas miloval přítele svého Davida, dal mu plášť svůj a celé odění své, jen meč sobě ponechav a luk. Tak i Pán Ježíš miloval nás — ničeho, ani roucha sobě nepodržev, nýbrž cizím, vojínem římským pohozeným pláštěm dal se přioděti. A třtina, kdož by nevěděl, že je znamením křehkosti, slabosti, mysli kolísavé. A tuto třtinu vložili v ruku Spasitelovu! Dnes snad z této třtiny není již ani prášku, ale jako zpuchřelá těla naše vzkřísí jednou Pán, až přijde soudit nás, tak zazelená se třtina ta a zářiti bude v ruce jeho jako znamení věčné jeho vlády nad nebem i zemí.

Jako plášť šarlatový tak i třtina nebyly tak nástrojem utrpení pro tělo jako pro duši Spasitelovu, bylo to znamení veliké potupy a ponížení pro Spasitele. Dle svědectví sv. Lukáše svolali žoldnéři celou kohortu, t. j. 600 mužů vojska římského jako diváky, před nimiž posmívali se Spasiteli světa, klekajíce před ním, potupně a rouhavě volajíce: »Zdráv buď, králi židovský!« Při tom plivali ve svatou jeho tvář. A svatý Jan dodává: »Poličkovali ho.« Ó kdo z nás snesl by tak velikou potupu! Uvaž, milý čtenáři, toho, který nebesa plní světlem nepřístupným, oblohu osévá hvězdami, ptactvo peřím, zemi rouchem pestrým vonných květů šatí, toho svlékají, šatů zbavují surové ruce římských žoldnéřů! Považ, Králi nebe i země, před nímž andělé padají na tvář, před nímž králové lidští prach jsou, tomu dávají znamení slabosti, křehkosti a kolísavosti — třtinové žezlo!

Nebeská tvář jeho, na niž s rozkoší nebeskou patřila kdysi blah. Panna Maria, zbožní pastýři, svatí tři králové a přední z lidu na kolena svá padali, která na hoře Tábor zaskvěla se jako slunce, na tuto tvář plivali katané. A Otec nebeský trpí tuto urážku Syna svého. Při křtu Páně v řece Jordáně vydal hlas: »Tento jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.« Nyní však mlčí a nechává ho píti trpký kalich utrpení. Jak veliká to urážka, jak nekonečné to pohanění, a což nejhoršího, že až dosud nepřestalo.

Totéž pohanění, které Spasiteli světa způsobili suroví katané, připravují až dosud Vykupiteli svému, jeho vykoupení, mnozí křesťané.

»Není-li to šat syna tvého — divá zvěř roztrhala ho?« tak pravili kdysi nešlechetní synové Jakubovi. Patříme-li v duchu na Krista pláštěm šarlatovým oděného, ó zdaž není i nám zvolati k Otci nebeskému: »Není-li to roucho Syna Tvého — zvěř divá roztrhala ho.« Ano, divá zvěř roztrhala roucho Kristovo a šarlatem ho přioděla. Hříchy světa — i naše to byly, a byl to zvláště hřích pýchy a oděvu. Hříšná nádhera, s kterou mnozí křesťané nad svůj stav a nezřídka i nad své prostředky se šatí, ta byla příčinou potupy, kterou zakusil Spasitel, když pláštěm šarlatovým přioděn byl. Nejkrásnější roucho, které získati si má křesťanu býti jedinou a největší snahou, jest roucho posvěcující milosti Boží. Milý křesťane, budeš-li přioděn tímto rouchem, pak pokojně předstoupiti můžeš před Soudce svého věčného, nemáš-li tohoto roucha, kdybys zlatem a hedvábím se odíval, nezakryješ ohyzdnost svou před Bohem.

Znamenité jest město Benátky tím, že vystavěno jest na moři, místo ulic — až na několik — sama voda, spojení udržuje se loďkami nebo klenutými mosty. Nejkrásnější budovou v Benátkách jest tak zvaný palác dožat, t. j. někdejších

knížat benátských; naproti němu jest věznice s mnohými pod vodou ležícími, vlhkými žaláři. Palác s věznicí spojen je též klenutým mostem, který do dnešního dne »mostem vzdechů« se nazývá, a to proto, že po tomto mostě bývali přiváděni zločinci z vězení do soudní síně, která v paláci dožat se nachází. Tudy chodívají k smrti odsouzení naposled a často odtud slyšeti bolestný, zoufalý pláč odsouzenců; proto sluje most ten mostem vzdechů či kvílení.

Milý čtenáři, z tohoto slzavého údolí — světa — vede též most na onen svět, a tím mostem je — smrt. Vpravdě toť most vzdechů nejtrpčích, kvílení nejbolestnějšího. Co může tu křesťana jedině potěšit? Nic jiného, než je-li přioděn rouchem milosti Boží. Vše ostatní, i ten oděv nádherný, který snad mnohý tak v životě miloval, který aby si zjednati mohl, snad i hříchu se dopouštěl, i ten oděv, kterým jsi snad jiným pohoršení dával a jim ke hříchu tímto oděvem svým byl příčinou, v hodině smrti tvé ukáže se býti hadrem bezcenným. Víme to všichni, a přece mnozí rodiče citelně to zakoušejí, že mnohé dívky veliké zalíbení mají v nádherném oděvu, že nad stav svůj a své prostředky, tedy hříšně se šatí. Mnohá dívka křesťanská nezná jiné starosti než co největší nádheru v šatstvu, pracuje mozolně celé týdny, aby za mzdu a výdělek nakoupila si pestrých cárů, místo aby pomáhala rodičům a tak aspoň částečně splatila jim veliký svůj dluh. Je to ovšem znamení slabého ducha, ale, což horší, je to někdy jistým znamením, že schází takové dívce nejdražší šat, milost Boží; je to hřích, pro nějž Spasitel náš trpěl nekonečnou pohanu, které se mu dostalo, když roucha svého zbaven a pláštěm šarlatovým přioděn byl. A jak často my lidé potupnou tu třtinu, znamení to slabosti a kolísavosti, znova a znova klademe v ruku Spasitelovu! Dnes želíme bolestně hříchů svých, svatá činíme předsevzetí a za hodinu jsme zase titéž jako před tím. Dnes bychom za Krista umřeli a zítra téhož Krista z ohledův a prospěchů časných zapíráme. Teď sloužíš Bohu a snad ještě dnes sloužiti budeš tělu, světu a ďáblu.

Milí čtenáři, nebuďme třtinou sem tam se klátící, buďme spíše pevni, silni jako dub. Nebyl sv. Jan Křtitel třtinou, nebyli sv. mučeníci třtinami, ale ve víře a ctnostech byli pevni a silni jako dubové.

Těžkým utrpením navštívena byla svatá Kateřina Sienská. Tu zjevil se jí Spasitel v pravici drže korunu zlatou, v levici trnovou. »Vol, kterou chceš«, oslovil světici. A jako kdysi apoštol národů tak i tato světice nechtěla ničeho jiného znáti, ničím jiným se chlubiti než křížem Kristovým, a proto oběma rukama rychle sáhla po koruně trnové a vtlačila si ji na hlavu takovou silou, že od té chvíle ustavičně bolest na hlavě cítila.

Jistému zbožnému vojevůdci ve válkách křižáckých, když vítězně do svatého města táhl, chtěli vsaditi na hlavu jako novému křesť. králi jesusalemskému královskou korunu, avšak on rozhodně zvolal: »Chraniž mne Bůh, abych nesl korunu zlatou tam, kde Spasitel nesl korunu trnovou!« Ano, Spasitel i věrní jeho opovrhovali světskou ctí a slávou, a my, vykoupenci jeho, ji hledáme.

Pýchou lidskou stalo se, že země naše trní vydala a dosud vydává. »Trní a bodláčí tobě roditi bude«, řekl hříchem uražený Stvořitel. A z tohoto trní spletena byla a dosud bývá trnová koruna lidstva Spasiteli. Člověk v pýše, domýšlivosti, ctižádosti, ve hříchu sází si na hlavu korunu zlatou, a Spasitel dává si vsaditi korunu trnovou. Klečíce v duchu před trnovou korunou Páně, tažme se, jaké city ovládají srdce naše? Není-li to srdce zcela trním hříchů zarostlé, pak jistě ozývá se v něm soucit s trpícím Ježíšem

a lítost nad hříchy, zvláště těmi, pro něž Spasitel trním korunován byl.

A jaké předsevzetí bude ovocem dnešní úvahy naší o trnové koruně Spasitelově? Mnozí svatí přijali trnovou korunu z ruky milého Spasitele, jako zmíněná svatá Kateřina Sienská, sv. Roza Limanská, sv. Jan z Boha, sv. Magdalena z Pazzis a jiní, přesvědčeni jsouce, že nesluší se, aby pod hlavou trním korunovanou byly údové choulostiví. Mnohému z nás poslal snad Otec nebeský již nejednu korunu trnovou, která zranila bolestně hlavu naši, a mnohou snad ještě chystá.

Pamětlivi jsouce bolestného trním korunování Spasitele našeho, vsaďme si i my tuto korunu na hlavy své, a když bude se nám zdáti koruna naše trnová příliš pro nás těžká, když ostny její jsou pro nás příliš ostrými a bolestnými, tak že snad hříšné myšlenky proti spravedlnosti a prozřetelnosti Boží ozvou se v nás, vím o jistém a spolehlivém prostředku proti neduhu tomuto: pohled na trním korunovaného Spasitele. — Milý křesťane, když v hlavě tvé zrodí se myšlenka pyšná, ctižádostivá, když od bližního uražen rmoutiti se počínáš, ó tehdy pohleď na trnovou korunu Spasitele svého! »Těžko jest podstoupiti smrt, ale horší na smrt se připraviti«, pravil pohanský mudřec Seneka. Ze všech zlých a trudných okamžiků života nejhorší jest ten poslední; tehdy pohleď na trním korunovaného svého Spasitele! Tehdy uhasne a vybledne všechen pozemský lesk, všecky koruny světské, byť sebe nádhernější byly, ztratí v okamžiku tom své ceny; jen jedna koruna zaleskne se tehdy leskem nebeským — ta neúhledná, nyní ve tři kusy rozlomená koruna trnová Spasitele našeho. Jí ozdoben objeví se Spasitel v údolí Josafat ne již jako muž bolesti, ale jako Král slávy, Soudce všech lidí. Ó kéž bychom tehdy s důvěrou mohli patřiti na oslavené rány na hlavě Spasitelově, které trnová koruna mu zasadila! A budeme moci s důvěrou kdysi v den soudný patřiti na trnovou korunu svého Spasitele, poneseme-li nyní v životě trpělivě a s odevzdaností do vůle Boží své trnové koruny, splní se na nás, zač prosí církev svatá slavíc památku trnové koruny Páně: »Propůjč nám, všemohoucí Bože, prosíme Tě, abychom všichni, kteří na památku utrpení Ježíše Krista trnovou jeho uctíváme korunu, i v nebesích korunováni byli slávou a ctí!«

Z kroniky pronásledování církve v prvních třech stoletích.

Podává Bohumír Hendl.

Církvi Páně nastalo po krátkém oddechu krutého pronásledování, a to za císaře Severa. Z počátku zdálo se, jakoby císař tento křesťanům přál, a proto rozmáhalo se učení křesťanské měrou utěšenou, obzvláště mezi pohany vzdělanějšími a bohatšími. Avšak v 10. roce panování svého ukázal i on pravou svou povahu, začav pronásledovati křesťany způsobem příkrým; pronásledování toto nazývá se v řadě pátým. Počátek učiněn jest v Egyptě a brzy potom vzplál oheň krutosti nad křesťany na všech stranách říše římské.

V Karthagině, hlavním to městě provincie africké, vládl místodržitel jménem Saturnin, muž to záštím proti křesťanům jen jen septící. Byl tedy rozkaz císařův jen vodou na jeho mlýn. Neotálel, nýbrž schytal křesťany znamenitější, aby mučením je k odpadlictví přinutil. Mezi těmito byli Revokatus a Felicitas, mladí to ještě katechumeni, pak Saturnin, Sekundulus a Vinia Perpetua z rodu rytířského. Tato musila pernou zkoušku víry své přestáti, neboť sám otec její naléhal vším způsobem, aby jen víry v Krista se zřekla a tak mladý život svůj zachránila. Ale hrdinná dívka odvětila otci: »Otče, vidíš tuto hliněnou nádobu?« — »Ovšem že vidím«, odpovídal otec. A dívka vece dále: »Může kdo nádobu tuto jinak pojmenovati nežli jménem, které jí náleží?« A otec na to: »Nikoli.« — »Nuže«, pokračuje dívka, »proto i já nemohu ničím jiným býti a nijak jinak se jmenovati, než čím jsem, totiž křesťankou.« A otec, vlastní otec bije a rve dceru svou za toto vyznání! Ejhle, kam až vede urputnost pohanská! I cit otcovský musil ustoupiti šílenosti pohanské! Potom vhozeni jsou hrdinní tito křesťané ještě s mnohými jinými do smrdutého a tmavého žaláře. Perpetua sama vypravuje, jaká tu muka musila přestáti. Temnota, jíž dříve neznala, nesnesitelné horko v malé prostoře, tak že zalknutím hrozilo, hrozný zápach, soužení a bití od necitelných vojáků — jaký to byl hrozný den!

Ještě nežli k opětnému výslechu vedeni jsou, přišel zase její otec, domlouval, prosil a zapřísahal ji, aby jen Krista zapřela. Při tom plakal, naříkal a ruce dceřiny líbal. Ó jak bylo Perpetue otce líto, líto zejména, že on jediný z rodiny pohanem zůstati chtěl, i plakala s ním, prosila ho, aby i on se obrátil, ale nadarmo. Vida, že u dcery ničeho nepořídí, opustil plný zoufalství vězení.

Brzy po té vedeni jsou k soudu. Shromážděný lid uvítal křesťany nadávkami a hanlivými pokřiky. I otec Perpetuy zase se objevil, prosil zase, jen aby vyplnila vůli císařovu. Jaká to byla hrozná muka pro něžné srdce dceřino! Viděla ubohého otce tak trpěti a přece po vůli mu býti nesměla a nemohla. Soud netrval dlouho Jelikož nechtěli bohům obětovati, odsouzeni jsou

všichni k smrti, a sice měli býti litými šelmami roztrháni. O slavnosti císařských narozenin měl býti rozsudek vykonán. Tu přišel otec křesťanské mučenice ještě jednou do žaláře. Bolest jeho byla hrozná, trhal si vlasy i bradu a svíjel se na zemi jako pominutý. Dcera plakala s ním a hleděla ho utišiti, ale nadarmo, neboť přání jeho vyplniti nemohla. Když pak nadešly hry v divadle, poslední to den mučeníků, byli tito přivedeni a měli v roucho pohanských kněží a kněžek oděni býti. Tomu se ovšem vší silou zprotivili řkouce, že raději na místě se utratit dají, nežli aby rouchem takým těla svá znesvětili. Jdouce pak po zápasišti, volali na místodržitele: »Dnes nás soudíš ty, za nedlouho však bude tebe soudit Bůh.« Šelmy byly vypuštěny, a teď nastalo hrozné divadlo, pohanům ovšem velevítané. Lítá zvířata, kterým den před tím žádného pokrmu nedáno, vrhla se bleskem na ubohé bezbranné křesťany, a brzy potřísněna je země zápasiště krví mučenickou. Někteří křesťané zůstali na místě mrtvi, jiní byli polomrtvi zataženi do přilehlé místnosti, kde jim kat dodati měl. Tu ještě sebe druh druha povzbuzovali, políbení pokoje jeden druhému dal a volajíce jméno »Ježíš« očekávali poslední ránu, která by je z tohoto utrpení vysvobodila. Perpetuu sice kat sekl, ale ne dobře, i vzala sama ještě ruku jeho a ukázala mu místo na krku, kam lépe seknouti měl.

Tak skonali tito hrdinští křesťané, tak skonala tato žena křesťanská, která všecko i rodinu opustila, jen aby Ježíši Kristu věrnou zůstala. Zdaž se nemusíme její vytrvalosti a odvaze obdivovati? Nepoznáváme zde onu sílu Ducha svatého, kterou i mdlí a slabí statečnými se stávají vyznavači Kristovými? Ó prosme svaté mučeníky, aby i nám, kteří zápasiti musíme mnohdy s nevěrci novodobými, vyprosili stálosti, věrnosti, abychom i my tak hrdinně a nezvratně bojovali pro jméno Spasitele našeho Ježíše Krista!

Perpetua, žena slabá, odolala všem pokušením a nástrahám, nedbala proseb vlastního otce, nedbala pohany a potupy lidu, nedbala útrap žalářních ani hrozných muk na zápasišti; jedinou její hvězdou, k níž zřela, byla víra ve Spasitele světa; on dal život svůj za ni, ona chtěla život svůj dáti za víru a jméno jeho. A nás by mělo boleti, jestliže některý neznaboh se o nás ostře? Měla by nás ve víře zviklati snad přízeň vznešených anebo vyhrůžky sprostých? Měli bychom snad za úsměv světa zraditi našeho Ježíše? Ó daleko budiž toto vše od nás! Bychom i krvavě netrpěli pro víru, trpme nekrvavě a hajme svaté náboženství své a církev Páně věrně a statečně proti všem nepřátelům, jichž za našich dob hojnost jest. Vždyť Pán jest s námi, a proto kdo proti nám? Nesmíme se svatým mučeníkům jenom obdivovati, nýbrž i jich následovati. Oni ukázali nám cestu, kterak v boji s mocnostmi světa si vésti máme, ukázali nám prostředky, ukázali však také, že Bůh pomáhá a že také hojně odměňuje.

Svatí mučeníci jsou ozdobou svaté naší církve, jsou to vítězní vojevůdci, na něž máme býti hrdi, neboť přemohli svět a vybojovali nebe; jsou našimi vzory a učiteli, našimi orodovníky a pomocníky. Církev nikdy není bez nepřátel a proto také nikdy bez palmy mučenické. Vždyť Spasitel sám nám předpověděl: »Mne nenáviděli, i vás nenáviděti budou.« I předpověděl rozličné útrapy, ba i smrt, která mnohým nastane pro jméno jeho. Ale také dal nám ujištění: »Nebojte se, já jsem přemohl svět.« »A aj, já jsem s vámi až do skonání světa.«

I lidé bezbožní a nevěrci trpí a mnohdy velice trpí, a to jen pro svět, bez zásluhy pro život věčný. Hle, jakou

my to máme výhodu, jestliže trpíme pro Krista, neboť pak trpíme záslužně. Proto nechť vše se na nás shrne, nechť svět se proti nám spikne, nechť hanu a posměch na nás kydají neznabozi a odpadlíci, my se radujeme v Kristu, pamětlivi jsouce sv. apoštolův a mučeníků, »kteří se radovali, že pro Krista trpěti mohli.« Církev trpí a trpěti bude vždy, ale nikdy nedotrpí, t. j. nikdy nezahyne, neboť »brány pekelné jí nepřemohou.« V tom naše útěcha, v tom naše naděje! Život kající vésti, toť naše povinnost, pro Boha a víru trpěti, toť naše čest! Pak nám Pán pomůže na zemi a také hojně odmění na věčnosti!

Melchisedech.

(Z výkladu »Knih Mojžíšových« od Dra. Matěje Eberharda, biskupa trevírského. Podle znamenitého spisu toho budou podány i další stati.)

Přisáhl Hospodin a nebude toho želeti: Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova. *(Žalm 109, 4.)*

Hmrafel, král sennaarský, a Arioch, král pontský, a Chodorlahomor, král elamitský, a Thádal, král národů, zdvihli válku proti Bárovi, králi sodomskému, a proti Dersovi, králi gomorskému, a proti Semaabovi, králi adamatskému, a proti Semeberovi, králi seboimskému, a proti králi Bály, to jest Segor. Všichni tito sešli se do údolí lesního, kteréž nyní jest moře solné. Neboť dvanácte let byli sloužili Chodorlahomorovi a třináctého léta odstoupili od něho. Proto čtrnáctého léta přišel Chodorlahomor i králové, kteří byli s ním, a pobili Rafaimské a Zurimské a Eminské. I vyšli král sodomský a král gomorský a král Adamy a král Seboim, též i král Bály, a spořádali vojsko proti nim v údolí lesním. Údolí pak lesní mělo mnoho studnic klejovatých. Tedy král sodomský a gomorský utíkali a padli tam, a kteří pozůstali, utekli na horu. Pobrali pak všecek statek Sodomských a Gomorských a všecky věci, kteréž k pokrmu příslušejí, a odešli; též i Lota a statek jeho, syna bratra Abramova, kterýž bydlel v Sodomě. A hle, jeden, kterýž byl utekl, zvěstoval Abramovi hebrejskému, kterýž bydlel v údolí Mambre. Což když uslyšel Abram, totiž že by jat byl Lot, sčetl hotových k boji služebníků svých domácích tři sta a osmnácte, a hnal se za nimi až k Dan. A rozděliv tovaryše, připadl na ně v noci; i porazil je... I přivedl zase všecek statek, i Lota bratra[1]) svého se statkem jeho, ženy také i lid. Vyšel pak král sodomský vstříc jemu, když se navracoval od pobití Chodorlahomora... Ale Melchisedech, král Sálem, vynesa chléb a víno, neboť byl knězem Boha nejvyššího, požehnal mu a řekl: »Požehnaný Abram Bohu nejvyššímu, který stvořil nebe i zemi, a požehnaný Bůh nejvyšší, jehožto ochranu nepřateié v rukou tvých jsou. I dal mu Abram desátky ze všech věcí.« (I. Mojž. 14.)

* * *

Jak veliké události obsaženy v těchto několika řádcích 14. hlavy první knihy Mojžíšovy! Jaká to vřava válečná, jaká porážka lidu, jaká obětavost Abrahamova,

[1]) Příbuzného, synovce.

aby vysvobodil bratrovce či synovce Lota, jenž přebývaje v Sodomě upadl do zajetí krále Chodorlahomora, vítěze nad Sodomou i sousedními čtyřmi městy! Jak krásně podařila se výprava Abrahamova, jakou velebnou obětí korunována, obětí Melchisedechovou!

Jestiť všecka osobnost Melchisedechova tajůplna, jestiť to král i kněz; vítězný Abraham, vyvolenec Boží, koří se před ním, přijímá požehnání od něho, on i všecek lid jeho; i desátek mu věnuje. Oběť Melchisedechova jest na první podívanou nepatrna: chléb a víno. Svatý prorok Isaiáš praví na jednom místě, že by nestačilo před Bohem spáliti v oběť všecky vysokánské cedry libanonské; zde však obětuje Melchisedech prostinký chléb, plod, jenž uzrál na slabounkém stéble, a přidává k chlebu nikoliv proudy krve zvířecí, jak bývalo obyčejem, nýbrž víno čisťounké, jak je vydala skromná réva.

Koří se Abraham osobě Melchisedechově, koří se oběti jeho; vždyť vidí jako muž víry, koho Melchisedech předobrazuje, co obětí jeho vypodobněno; vždyť vidí jako praotec věřících — vidí už napřed Krista Pána, vidí předrahou oběť mše svaté. Tyto myšlenky a city Abrahamovy vůči Melchisedechovi vyjádřil za tisíc let žalmista Páně sv. David, an Duchem sv. osvícen pěje o Messiáši: »Přisáhl Hospodin a nebude toho želeti: Ty jsi knězem na věky podle řádu Melchisedechova.« (Žalm 109, 4.) Tyto myšlenky a city Abrahamovy vůči Melchisedechovi vyjádřil za dva tisíce let svatý Pavel, an píše v epištole židům: »Ježíš nejvyšší kněz na věky podle řádu Melchisedechova. Neboť ten Melchisedech, král Sálem, kněz Boha nejvyššího, kterýž vyšel v cestu Abrahamovi navracejícímu se od pobití králův, a dal jemu požehnání; kterémužto Abraham i desátky dal ze všeho; kterýž zajisté se vykládá král spravedlnosti, potom pak i král Sálem, t. j. král pokoje; kterýž byl bez otce, bez matky, ani počátku dnův, ani skonání nemaje,[1]) ale připodobněn jsa Synu Božímu[2]) zůstává knězem na věky. Pohleďtež tedy, kteraký jest ten, jemuž i patriarcha Abraham dal desátky z předních věcí.« (Žalm 7.)

Myšlenky a city Abrahamovy vůči Melchisedechovi vyjadřuje denně církev svatá, anať se modlí při mši svaté po pozdvihování, prosíc Boha, aby laskavě přijati ráčil tělo i krev Páně: »Pane, obětujeme přeslavné velebnosti Tvé z Tvých darův a požehnání obět čistou, obět svatou, obět neposkvrněnou, chléb svatý života věčného a kalich spasení ustavičného, na něž milostivou a přívětivou tváří račiž shlédnouti a je sobě oblíbiti, jak jsi sobě oblíbiti ráčil dary svého spravedlivého sluhy Abela a obět praotce našeho Abrahama a kterou Tobě přinesl nejvyšší kněz Tvůj Melchisedech, svatou a neposkvrněnou obět.«

Myšlenky a city Abrahamovy vůči Melchisedechovi vyjadřujeme konečně i tím, že půlměsíček v monstranci, jenž drží svatou hostii, nazýváme »Melchisedechem«.

* * *

Melchisedech je znamenitým předobrazem Krista Pána, i co se týče jeho věčného božství, i co se týče jeho svatého člověčenství. Nemluvíť Písmo svaté ani o otci, ani o matce, ani o rodišti Melchisedechově, ani o smrti jeho; onť pojednou z čista jasna vystupuje na svatém dějišti a opět tajůplně mizí, tak jakoby byl s nebe sestoupil a do nebe opět se navrátil — pravý to obraz Krista Pána, věčného Syna Božího, jenž divem všemohoucnosti a lásky Boží přišel na zemi ve způsobě lidské, vykonal obět —

[1]) Nic se o jeho otci, matce, rodopisu, narození a skonání v Písmě sv. neoznamuje.

[2]) Předobrazoval Syna Božího.

krvavou obět na kříži a první mši sv., obět nekrvavou, ve večeřadle na hoře Sioně v Jerusalemě — přišel na zemi, vykonal obět a podivuhodně vstoupil na nebesa, vrátil se k Otci nebeskému. Divíc se plna vděčnosti těmto láskyplným cestám Páně, pěje církev svatá:

Ježíši, slasti útroby,
jenž spásu lidstva působí
a jenžto Tvorce jest světa,
čirá milovných osvěta.

Jakous se láskou vésti dal,
že nést za nás se's hříchy jal!
V smrt bezvinen se's postavil,
bys nás jen úmorů zbavil.

V smutný jsi vniknul pekla stan,
z plačných vyved jsi otce bran,
a vítězem jsa oslavy
sednul's ob Otce bok pravý.

Ty's stezka, vůdce náš a díl,
Ty buď našich duší vždy cíl,
buď slast v slzách zalíbená,
sladká žití buď odměna!

(Sušil.)

Nejen svým tajůplným, náhlým zjevem, nýbrž i svým jménem poukazuje Melchisedech na Krista Pána; znamenáť jméno ono »král spravedlnosti«; kterého však krále spravedlnost nad spravedlnost Kristovu? Onť jediný na světě mohl směle ptáti se svých nejúhlavnějších nepřátel: »Kdo z vás může mne viniti ze hříchu?« Onť jediný na světě, o němž soudce vydávaje ho na smrt slavně prohlašuje: »Já na něm žádné viny nenalézám. Já jsem nevinen krví tohoto spravedlivého!« Onť jest to, o němž s chloubou a zanícením píše sv. Pavel: »Takového zajisté potřebí nám bylo miti nejvyššího kněze, svatého, nevinného, neposkvrněného, odděleného od hříšníkův, a kterýž jest vyšší nad nebesa; kterýž nepotřebuje na každý den jako kněží nejprve za své hříchy oběti konati, potom za hříchy lidu; neboť to učinil jednou, sebe samého obětovav.« (Žid. 26, 27.)

(Příště dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Přitisknut svojí levou nohou ku skalině visel zákeřnický dareba, jakoby byl v pasť chycen. Marně se namáhal, aby svoji pušku, na které kůň ležel, vytáhl, a jistě byl by mně i nyní na život sáhl, kdyby mu to možno bylo. Co zasluhoval tento chlap jiného, nežli abych jej skolil? K tomu mi nové nebezpečí vznikalo, že právě ušetřením jeho na této srázné stezce sám mohu život v sázku vydati. V témž okamžiku, kdy jsem chtěl spustiti, ozval se jeho téměř příšerný řev tak, že mimovolně ruka mi sklesla.

»Pane, daruj mi život«, zaúpěl, »neboť byl to omyl, že jsem na tebe střelil. Ty nejsi ten, na něhož jsem čekal. Při bradě prorokově na to přísahám.«

»Budiž ti tedy nazatím život darován«, odvětil jsem poněkud udobřen. »Napřed tě však svážu, nežli tě uvolním.«

»Jak chceš, pane«, odpověděl Drus s malou dušičkou.

Pak vyňal jsem ze svojí jízdní tašky pevný motouz, jejž můj muker patrně na uvázání koně vzal, a svázal jsem obě ruce Drusovy pevně spolu. Dosud byl přimáčknut hynoucím koněm při skalní stěně a tak tímto svázáním stal se bídný zákeřník úplně mým. Dal se bez odporu svázati, ačkoliv několikráte v černých zrádných jeho očích zablesklo to záští s neuhasnou pomstychtivostí. Na to odsedlal jsem jeho koně, uvolniv spony sedla a pomohl jsem vrahovi z jeho

nepříjemné posice. Těžce zraněnému koni dal jsem ránu z milosti, abych jeho muka zkrátil, a s nepříliš velkým napjetím sil se mi podařilo, že jsem mrtvolu jeho s úzké cesty mohl odstraniti. Temně to zadunělo dole v mořské propasti. K tomu všemu zaražené Drus přihlížel; stezka byla opět volna, a to bylo pro mě hlavní věcí.

Můj muker z úkrytu asi vše pozoroval, co se zde dělo, snad i slyšel úpění Drusovo, že jen omylem na mě střelil, an nejsem ten, na něhož čekal. Na každý způsob nabyl zrádný vůdce opět jaksi zmužlosti, neboť, když jsem nyní opět svého koně za uzdu uchopil a jda napřed za sebou jsem jej vedl, přijel i můj muker za mnou. Zde přece neměl jsem na této úzké úžlabině ani času ani místa výslech započíti. Konečně jsme nebezpečnou stěnu minuli a přišli jsme na místo, kde skály činily širší rokli, kterou skalní bystřina k moři se hnala.

Po schodovité cestě vedli jsme koně k bystřině, již jsme po špatném mostě, z balvánův skalních zhotoveném přešli. Pak opět jsme si sedli a jeli podél bystřiny asi půl kilometru cesty k moři dolů, kdež jsme po pobřeží dále cestu konali. Spoutaný Drus šel vždy úplně přede mnou a já jsem mu dal svoje milostivé ujištění, že mu na místě dám revolverem svoje upřímné uvědomění, aby neráčil utíkati, chce-li míti kosti celé.

Opět opustili jsme mořské pobřeží, abychom se k pevnině a pohoří navrátili. Husté oranžové a citronové křoviny a bujné olivové bylinstvo bylo nám míjeti, proplétali jsme se tím. Neboť o jakési cestě nemohla ani zde řeč žádná býti. Jeli jsme jen naznačeným směrem, jenž nám v tom nejkratším čase sliboval po rozsáhlé ploše dojíti cíle. Bujné rostlinstvo proplétalo se pustými a holými srázemi, balvany skalní hustě rozházeny a tu a tam platany a sykomory a spodek pln bodláčí a jalovčí. Pro strmost výběžků skalních jen zcela volně mohli jsme jeti. Po chvíli skýtala krajina více změn a ze zelených záhonův horských roklí vysvítaly bílé domy četně nakupených drusických a maronických vesniček horských.

Neměl jsem za radno, kdy jsme se víc a více k vesnicím blížili, drusického zákeřníka, a k tomu ještě spoutaného, před sebou na pochodu vésti. Mohli jsme lehko jeho kumpány potkati, kteří by se jistě jeho stranníky byli stali a mě, jenž jsem tu byl sám, jistě v mnohé rozpaky, ač jsem jen v sebeobraně jednal, byli by dostali. Ale takoví ptáčci se přece jen tak nepouštějí! Mohl z blízké osady svého kmene pomoc si přibrati a tak by mi byl cestu znemožnil, a pak by byl jistě s větším výsledkem se potkal, nežli toho při prvním setkání se mnou docílil. Nebyl-li jsem však vskutku ten, za koho mě měl, nebyl jsem proto přece u něho v menší nenávisti, ježto mojí dobře mířenou ranou koně ztratil, a ten byl přece pro něho cennou věcí, již tak lehce neoželil. Co tedy činiti? Konečně zdálo se mi, že jsem našel východiště. Zastavil jsem a zhurta mukerovi jsem poručil, ať jede napřed a proti mně koněm se obrátí, což beze slova vyplnil. Štěstím to bylo pro mě, že samojediný jsem byl ozbrojen. Ručnici svázaného Drusa sám jsem si přes rámě přehodil a obě pistole svého mukera se sedla jeho koně jsem sňal. Mimo to jsem měl svůj dobrý revolver, na nějž již po léta jsem byl zvyklý a nacvičen tak, že jsem nyní na každý pád se mohl odvážiti, abych těmto chlapům ukázal, zač je toho loket.

»Vy oba smluvili jste se na můj život«, začal jsem s vyšetřováním, »a kdyby bylo po vašem, byl bych nyní odstraněn ve zrádných a mlčelivých vlnách moře.«

Ničemové sklopili zraky k zemi.

»Vy zůstanete mými nepřáteli, i když vám nyní život daruji, a proto bude nejlépe, když vám ranou z revolveru bídné vaše mozkovice prorazím; já již najdu svoji cestu dále i bez vás, vy zákeřníci!«

Zdánlivě uchopil jsem k výstřelu revolver. Spoutaný Drus padl přede mnou na kolena a osvědčoval se tím, co již mi před tím sdělil, že to byl totiž omyl, když mě přepadl a po mně střelil. Dále se zapřísahal, že bude od nynějška mým ustavičným ochráncem a naslibovaí mi toho, Pán Bůh ví, co. Ovšem toto tlachání zůstalo u mně nepovšimnuto. Trochu víry však nabylo to opětné ujištění, že jen z omylu na mě střelil, že si mě s jinou osobou spletl, a tak vyvolalo to můj zájem, s kým si mě zaměnil a koho tedy chtěl zastřeliti. Nějakému v této krajině více nebo méně známému cizinci, Frankovi, musilo toto přepadnutí platiti, poněvadž jenom »Frankové« v mém kroji tam chodí. Ale komu? To bych byl rád věděl. »Jest jen jediná cesta, ale jen jediná, po které oba s duší v těle toto místo budete moci opustiti«, pravil jsem oběma, kteří jako hříšníci ve své bídě oči ke mně pozvedli. »Musíte mi říci, koho na mém místě jste chtěli o život připraviti a musíte nějak dokázati, že je pravda, co mi povíte. Rozmyslete si krátce, chcete-li a můžete-li to říci.« — Opět pozdvihl jsem natažený k výstřelu revolver, abych jím svým slovům dodal patřičné váhy.

»Lékaři Kernovi platil můj výstřel«, odpověděl svázaný Drus s jakousi volností.

Já jsem myslil, že nebe padá na zemi, když jsem od této zákeřnické nuzoty jméno svého přítele, jenž nyní meškal v Cale, jmenovati slyšel. Tedy jemu, ne mně platila ta rána, a tato výpověď Drusova nabyla u mně pravděpodobnosti, ježto jsem příteli, obzvláště svými kníry, poněkud byl podoben. Napřed jsem se však úplně tak tvářil, jako bych tuto výpověď odmítal, maje co činiti, abych se opanoval. Chtěl jsem dle možnosti něčeho určitého se dověděti. Na nejlepší cestě k tomu jsem se zajisté nacházel.

»Znáš lékaře Kerna?« ptal jsem se Drusa.

»Ano, pane.«

»Učinil ti někdy něco zlého?«

»Ne, pane.«

»A proč pak jsi jej chtěl tedy zavražditi? Ven s celou pravdou, jestli ti život drahým!«

»Chtěl jsem jej zavražditi, poněvadž jsem na to najat«, odpověděl Drus s jistotou, jež svědčila o pravdě jeho slov.

»Jen tehdy, můžeš-li mi to dokázati, tomu uvěřím«, odpověděl jsem tváře se, jako bych tomu nevěřil.

»Tam v mojí tašce při sedle jest psaní, jež si můžeš přečísti, pane, vše ti vysvětlí.«

A skutečně našel jsem psaní, bylo od jakéhosi Ben-Agy, ač již staršího data. Bylo na osobní rozmluvu navázáno, a sice dle všeho s tímto Drusem, a ve psaní se Drus vyzýval, aby vraždu co nejspíše spáchal. Po dokonané vraždě měl vrah dostati druhou polovici mzdy, a sice 500 piastrů.

»Ty jsi již tedy peníze přijal?« ptal jsem se dále.

»Ano, 500 piastrů.«

»A proč právě zde jsi číhal a mě za lékaře Kerna pokládal?«

»Tvůj muker mi to včera v jedné kavárně sdělil, že bude zítra lékaře Kerna do kláštera provázeti. Tu jsem s ním vyjednával a slíbil jsem mu 100 piastrů, povede-li lékaře Kerna po srázné skalní stezce a nechá jej jeti napřed, při tom mi hvízdnutím znamení dá, abych s druhé strany, kde se budu ukrývati, jemu naproti vyjel a ranou jej s koně skolil.«

Krev mi vřela ve všech žilách, když jsem nyní tento pekelný plán prohlédl.

Ruka, v níž jsem natažený revolver držel, sebou trhala, a stálo mě to přemahání, abych tuto průvodčí šelmu nezastřelil, ježto za tento nepatrný peníz 100 piastrů zákeřnickým rukám mě vydala. S celou a úplnou jasností prohlédl jsem vlastním zrakem tento kousek. Drus znal mého přítele a zvěděl od zrádného vůdce, že mě má za ranních červánků v domě p. Pelissiera očekávati, abychom společně vyjeli. Drus dávno vyslídil, že v tom bytě lékař Kern bydlí, a když se dále po mém zevnějšku mukera vyptal, mohl mu popis mojí osoby na lékaře Kerna se hoditi a vše se shodovati. Tím vše bylo objasněno a já vskutku neměl jsem žádné příčiny, abych déle o výpovědích Drusových, na něž i písmo poukazovalo, pochyboval.

(Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

XIII. Ústav malomocných v Bivasaki.

Na Japonsku spočívá rovněž jako na ostatních zemích východní Asie kletba nákazy ze všech nejstrašnější, kletba malomoci. Japonské úřady udávají počet malomocných na 23.000, přiznávají však samy, že bude asi dvojnásobně velký, jelikož tito nešťastníci potulný život vedou a tudíž velmi těžko je všecky spočítati. Pohanstvo chová se k malomocným chladně a lhostejně. Jejich osud jest velmi smutný, ačkoli vláda na poli veřejného zdravotnictví mnohé opravy byla zavedla. Ovšem schází jí, co každou evropskou vládu účinně podporuje, schází jí láska křesťanská. S katolickými missiemi přistěhovala se láska tato i do Japonska a mimo jiné ujala se zvláště malomocných. Asi před 10 roky založil P. Testevuide první útulnu pro malomocné v Gotembě a roku 1898. zřídil P. Corre podobný ústav v Bivasaki a svěřil jej missijním sestrám třetího řádu sv. Františka.

Poněvadž útulna malomocných v Bivasaki pouze almužnami se vydržuje, je všechno, nemocnice i klášteřík, velmi chudobně, vpravdě po františkánsku zařízeno. Nemocnicí je vlastně dřevěná kůlna, klášteřík má pouze základy zděné. Na nich spočívají dřevěné pilíře, o které se opírá střecha rovněž dřevěná Stěny jsou vyplněny japonským papírem. Vzdušnou je celá budova až příliš. Z počátku nedostávalo se sestrám všeho. Ponenáhlu zaopatřil jim dobrák ředitel, P. Corre, lampu, něco kuchyňského náčiní, rohožky a p. Také sousedé měli se k »cizím bílým panim« přátelsky. Pohanský řezník daroval jim soudeček slanečků, stolař japonský koláč, jiní ovoce.

Když byl klášter jakž takž upraven, dal biskup svolení, aby velebná Svátost v papírové svatyni chována býti směla. Jeden z missionářů přicházel sloužiti mši svatou a od té doby byly sestry při veškeré své chudobě bohaty. Před malým svatostánkem obnovily ponejprv své řeholní sliby. Aby nebyly odkázány úplně na pomoc cizí, ale také samy seč byly se uživiti mohly, založily si zahrádku, jaly se pěstovati domácí i evropskou zeleninu, a zařídily si i drůbežinec. Radost jejich byla veliká, když vypěstovaná zelenina ponejprv byla donesena na stůl. Japonská strava, jmenovitě rýž v tvrdé kuličky uhnětená a omaštěná evropskému žaludku neslouží.

Větší ještě obtíž působilo jim učení se jazyku japonskému a trvalo to kolikráte hodně dlouho, než se s domorodci dohodly. Nescházelo ani výjevů směšných. Tak na př. poručila kdysi sestra představená japonské služce, aby koupila lék, a řekla: »Běž a kup mi nemocného!« Nezbývalo často, než domluviti se znameními a posuňky. Kdysi měl stolař do

jisté lhůty pro klášter zhotoviti necky. Když však lhůty nedodržel, vymlouval se, že musil pracovati pro vojsko. Aby znázornil sestrám pojem vojáka, učinil tyto posuňky: 1. Postavil se jako voják, když ručnicí míří, 1. pozdravil po vojensku, spustil obě ruce a dotekl se prsty švů u kalhot, vlastně onoho místa, kde by šev měl býti, neboť kalhot v našem slova smyslu neměl. Sestry se smály, až slzely. Později ovšem jazykové neshody řídly a když se sestry jazyku japonskému přiučily, docela pominuly.

Brzy přišli první malomocní. Jejich stav byl většinou děsný. Podrobný popis nemoci nám laskavý čtenář odpustí, nerádi bychom vyrušili něžný cit jeho. Sestry však líčí a popisují ve svých listech na ctihodnou matku ve Francii všecko tak svěže a vesele, jakoby při ošetřování nemocných žádného sebezapření zapotřebí nebylo. Ctihodná matka zase své vzdálené děti napomíná, aby byly opatrny a samy se nenakazily. Sestry slibují, že se nebudou zbytečně v nebezpečenství vydávati a dokládají: »A kdybychom po úradku božském nicméně jako malomocné zemřely, budeme si toho vědomy, že nebyl nedostatek opatrnosti toho příčinou.«

Brzy bylo v ústavu 30 malomocných. Láska a pečlivé ošetřování získaly sestrám brzy srdce nešťastníkův. Ubozí nepoznali dosud vřelé lásky a soustrasti od svých krajanů. Sestry činí vše, aby jim krušný osud ulehčily a dělají jim radost, kde jen mohou. Jmenovitě mají nemocní rádi pomeranče. Kdykoli sestry ze svých vycházek pomeranče přinesou, není jásotu konce. Velkou radost působí nemocným, když jim sestry pomeranče na způsob míče házejí. »Výjev ten«, píše jedna ze sester, »je skvostný. Naše velké děti sledují pozorně pohyby našich ruk, aby uhodly, kam ovoce poletí. Potom vrhnou se všichni za křiku a smíchu na kořist a perou se o ni jako malé děti.«

Chudá stařena, která se svou vnučkou bydlela na horách, prosila sestry, aby ji jednou navštívily a několik pomerančů jí přinesly. Jedna ze sester přišla skutečně a donesla asi půl tuctu žádané lahůdky. »A to je všecko pro mne?« divila se starocha. — »Ano, a dostaneš ještě víc!« — »Ještě víc? A je to možná? Ó milá sestro, přines mi příště i růženec; já se ho celý za tebe pomodlím!« Vnučce darovala sestra několik pestrých hedvábných pentlí, aby si jimi vyšňořila svou loutku. Má jich několik a všecky má velmi ráda. Tak činí dobré sestry při své vlastní chudobě jiné šťastnými a získávají si tak úctu a lásku všeho obyvatelstva. Mimo ošetřování nemocných v nemocnici podnikají sestry v okolí daleké výlety a vyhledávají malomocné žebráky a jiné nemocné v jejich chatrčích. Z počátku se »cizích bílých paní« všecko bálo a ostýchalo; nyní však s radostí příchod jejich se očekává. Mravní bída ubohých pohanů jest větší ještě než tělesná, a sestry snaží se, aby i duše jejich zachránily.

Tu a tam neschází sestrám i přihod dobrodružných. Opětně pokoušeli se vloupati se do kláštera zloději. Zmužilé »Kdo to?« a rána z revolveru do tmavé noci vystřelená zloděje zahnala. »Ráda bych věděla«, píše sestra představená, »co vlastně nám ti dobrodinci chtějí vzíti, vždyť jsme samy chudy jako myši kostelní.« Když ctihodná matka přišla na návštěvu a viděla, jak bídně jsou sestry živy, dala se do pláče. Když se loučila, nařídila sestře představené, aby časem sestrám pořídila buillon, t. j. silnou masnou polévku. »Ano«, píše představená, »ale odkud vezmu, čeho k tomu nevyhnutelně třeba? Než nouze láme železo anebo činí aspoň člověka vynalézavým. Nakoupila jsem za 10 kr. čerstvých kostí a v neděli dala jsem z nich uvařiti polévku. Večer přidalo se něco vody, podobně v pondělí a úterý a tak jsme měly za 10 kr. po tři dni masnou polévku.«

Tichý, obětavý život sester není bez blahodárného vlivu na okolní pohany a připravuje takořka jejich obrácení. Japonský setník z blízké posádky, jenž mluví trochu francouzsky, přišel nejednou do nemocnice a byl svědkem nezištné působnosti sester. Záhy jal se rozmlouvati o náboženství a přál si zvěděti něco o křesťanství. Sestry mu daly malý katechismus, jejž důstojník žádostivě prostudoval. Nyní náleží mezi katechumeny, jižto se připravují na křest svatý.

Za návštěvy v Nagasaki viděly sestry klášteřík domorodých řeholnic. Skoro všecky pocházejí z rodin starých kře-

sťanů, kteří se v Japonsku jako zázrakem udrželi. Dvě stě let trvalo ukrutné pronásledování křesťanův a zdálo se, že víra křesťanská docela vyhynula. A přece nikoliv. Když po dvou stech letech první katolický missionář do Japonska přišel, nalezl tam značný počet tajných katolíků. Z jejich rodin pocházejí tedy řeholnice řečeného klášteříka. Představená odříkávala sestrám »Zdrávas Maria« a »Věřím v Boha« tak, jak se oboje ještě před příchodem katolických missionářů byla modlívala.

XIV. Oběti pohanské pověry.

Missie sv. Petra a Pavla v Sukuledi v Africe byla založena teprv r. 1895. a čítá již nicméně 490 křesťanů. Z nich 43 je zapsáno již v matrice zemřelých a jest naděje, že jména jejich zapsána jsou i v knize života. Křesťané docházejí pilně na nedělní služby Boží a přijímají často sv. svátosti. Svůj křížek křestní a růženec chovají ve velké vážnosti a úctě a v opovržení byl by ten, kdož by toho neb onoho nenosil na šíji.

Tu a tam vypravují nověobrácení křesťané o svých dřívějších pověrečných zvycích a obyčejích, jichž se byli ve své duševní zaslepenosti drželi, jichž ďábelský ráz nyní uznávají a jimiž z toho srdce opovrhují. Mnohé zkušenosti v této příčině má mladý křesťan, jménem Filip, jenž již jako dítě byl očitým svědkem, jak tři černoši za živa byli upáleni. Příčina byla ve všech případech tato:

Černoši ve své hrozné pověrčivosti se domnívají, že všecky nehody a všecka neštěstí pocházejí od zlých duchův anebo od lidí, jež pokládají za své nepřátele. Když na př. někdo umře, jdou příbuzní jeho k čaroději a dotazují se ho, kdo že byl příčinou nemoci a smrti nebožtíkovy. To se děje zvláště tehdy, byla-li smrt náhlá, byl-li na př. uštknut hadem nebo rozsápán lvem nebo tygrem. Čaroděj dělá zpočátku drabotu a praví: »Udělal to jistý člověk; jeho jména neznám dosud, jest mi prve optati se mých kouzel.« Po té staví a kácí zase kouzelná dřívka, jako na př. hráč na šachovnici, dělá v písku čáry a kruhy a z toho všeho vyzvídá vinníka.

Po několika dnech přicházejí příbuzní nebožtíkovi k čaroději opět, tentokrát s větším počtem černochův, ale čaroděj dosud otálí s odpovědí. Opakuje, co byl už prve řekl: »Jistý člověk!« Ale příbuzní naléhají vždy více a slibují hojnějších darů. Konečně čaroděj svolí a slíbí oznámiti jméno vrahovo. V určitý den shromáždí se obyvatelstvo celého okolí a čaroděj následuje závěrečné čarování a zvědavé shromáždění dovídá se jména nešťastníkova. Šeptem sdělujejméno druh druhovi, načež všichni se rozejdou.

Proti rozsudku čaroděje není odvolání, domnělý vrah nemůže se hájiti. Možná, že sám i jeho příbuzní byli shromáždění přítomni, možná, že tu a tam mnohý přítel ubohou obět polituje, ale změniti nelze ničeho. Následujícího dne postaví se hranice a obět se na dříví položí a přiváže. Zpočátku chová se klidně a lhostejně; jakmile však plameny začínají dotýkati se těla, skučí a řve bolestí. Shromáždění černoši dívají se bezcitně na hrozná muka nešťastníkova, omlouvajíce jeho smrt slovy: »Co dělat? Musí to tak býti!«

Filip vypravuje též o dvou malomocných osobách, které pro svou nemoc byly vydány na smrt hladem. Jedna z nich, dvacetiletá to černoška, byla jeho příbuznou. Nešťastnice byla zavedena do chatrče nedaleko otcovského domu a chatrč byla se všech stran zatarasena. Na rozloučenou dostala nádobku s vodou a potravy na několik dní. Brzy bylo slyšeti v otcovském domě žalostný nářek ubohé vypovězené, ale nikdo z přítomných, ani vlastní matka, nesměli jí přispěti k pomoci. »Je to osud«, těšili se, »musí to tak býti!«

Za týden zaznívají stesky nešťastnice slabější; v chatrči příbuzných sotva je slyšeti a konečně umlknou docela. »Už je mrtva«, praví příbuzní a oddechnou si z hluboka, že už je po všem. Po dvou měsících přijdou a otevrou dvéře — je to poslední návštěva na rozloučenou — ale nalézají toliko kosti; maso byl ztrávil hmyz. Na konec chatu zapálí a truchlohra je skončena.

Hledíce k těmto a podobným ukrutnostem pohanské víry mají křesťanští černoši zajisté příčinu, aby Bohu děkovali za to, že jim dal vyváznouti z pohanské nevěry a jim udělil dobrodiní náboženství křesťanského! Bohužel ne-

dostává se pracovníků na vinici Páně. Mnohého missionáře sklátily v předčasný hrob trampoty a svízele missionářského života, jiný podlehl žhavému vedru a mrazivé zimnici, ale nástupců přibývá jen málo a nastalé mezery zřídka se zase vyplňují.

XV. Syn knížecí křesťanem.

»Až dosud«, píše představený missie v Lahoru v Indii, »vstupovali do církve pouze ubozí, opovržení pariové. Nyní však zdá se, že nastává obrat. Před dvěma lety stal se křesťanem synovec radže (knížete) z Dalvalu a je křesťanem vpravdě horlivým. A nejenom to; nedávno přiměl radžu, aby vystavěl křesťanskou školu a missionářskou stanici. Radža přišel sám do Lahoru a prosil mne jménem mnohých otců rodin, Indův i Mohamedánův, abych řečené ústavy otevřel, že mně na to daruje 7 hektarův úrodné půdy. Smlouva byla brzy ujednána a podmínky byly tyto: 1. Radža daruje nám 7 hektarů půdy 2. My postavíme školu pro 200—300 chovanců 3. Chovanci platí školné. 4. Katol. náboženství jest ve škole povinným předmětem pro všecky. 5. Každému chovanci budiž ponechána volnost státi se katolikem. Dnes je stavba školy dokončena a radža je všecek unesen. Onehdy žádal nás i o ženský klášter a dívčí školu. Bohužel na to nedostává se nám dosud peněz. Třeba tedy ještě vyčkati. Bratr radžův, člověk to velmi hodný, má sto chutí státi se křesťanem. Tak zapouští křesťanství kořeny ponenáhlu i v nejvyšších třídách. Škola, která má již 200 žáků, mezi nimi i syny radžovy, bude nám vzácnou příležitostí šířiti víru křesťanskou v kastě nejvyšší. Získáme-li však kastu mocných a bohatých, budou i třídy nižší ochotně jejich příkladu následovati. Modleme se a doufejme!«

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Prahy. Služebná vroucné díky vzdává božskému Srdci Páně, že po vykonané pobožnosti k nejsv. Srdci Páně, na přímluvu neposkvrněné Panny Marie, sv. Antonína Pad. a sv. Ignáce obdržela dobré místo. Tím více za obdržené milosti duchovní budiž chváleno a velebeno nejsv. Srdce Ježíšovo od tohoto času až na věky. *A., terciářka.*

Z Brna. Na přímluvu sv. Notburgy a svatého Josefa byl jsem vysvobozen z velikého nebezpečenství. Denně jsem prosil sv. Notburgu, ochránkyni služebných, aby mně od toho nebezpečenství zachránila, což se také stalo.

J. S. Dle povinnosti a slibu chci splniti svůj dík srdečný za neocenitelné dobrodiní nám prokázané od božského Srdce Pána Ježíše na přímluvu neposkvrněné Panny Marie jakož i svatého Josefa, sv. Jana Nepom. a sv. Antonína Paduanského.

Z Prahy. Nejvroucnější dík nejsv. Srdci Páně, sv. Anně, svatému Josefu a divotvůrci sv. Antonínu Paduanskému za uzdravení naší milé těžce nemocné představené. *S. M. L.*

(Ostatní vše vyplněno dle přání. Uctivé díky.)

Z Brna. Za vyslyšení proseb svých, které jsem vysílala k Otci nebeskému před oltářem sv. Antonína Paduanského v kostele u důst. OO. kapucínů, vzdávám nejsrdečnější díky. Svatý Antonine Pad., oroduj a přimlouvej se za nás, a když se k tobě ve svých potřebách s důvěrou utíkáme, neopouštěj nás! *M. S.*

Ze Slezska. Plníc tímto slib svůj vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Páně, sv. Antonínu Pad. a sv. Vincenci Ferr. za uzdravení z těžké nemoci blízké příbuzné a urovnání záležitostí rodinných.

Odběratelé „Školy B. S. P.“

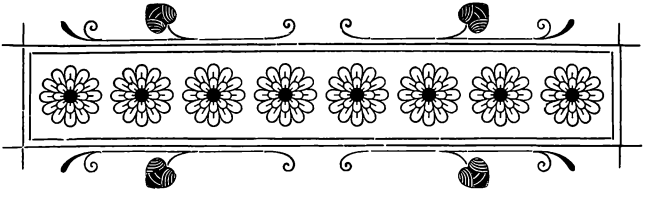

Pobožnost k nejsv. Srdci Páně.

(Hlavní úmysl.)

Jako nás vedla církev svatá v měsíci máji k nejsv. Panně a Matce Boží Marii, tak opět vede nás v měsíci červnu k láskyplnému Srdci Spasitele našeho, Ježíše Krista. A jako jsme uposlechli hlasu máti naší, svaté církve, v máji a shromažďovali se k uctění panenské Matky Boží, tak chceme se i v měsíci tomto shromažďovati u Toho, jenž z nejsv. Svátosti oltářní nás k sobě volá láskyplnými slovy: »Pojďte ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste a já vás občerstvím!« Spěchejme tedy, kdy nám jen možno bude, do chrámu Páně klaněti se Králi nebeskému, jenž nám zjevuje Srdce své jako znamení nevýslovné lásky své. Kdo by nebyl zahřát v žáru slunečním? A kdo by zůstal chladným a netečným v žáru slunce všech sluncí, v žáru světla a ohně lásky nejsv. Srdce Páně? Ó buďme tedy horliví v této překrásné pobožnosti, o níž píše blah. Markéta svému zpovědníku takto: »Ach kéž bych mohla všechno vyprávěti, co vím o této něžné a milé pobožnosti k nejsv. Srdci Páně! Kéž bych mohla celému světu objeviti náplň milostí, jež chová Ježíš Kristus v Srdci svém a které chce na všechny nás vyliti! Zapřísahám Vás, ctihodný otče, neopomeňte toto všem lidem hlásati. Poklady milosti a požehnání, jaké pobožnost tato přináší, jsou neocenitelny. Žádná jiná pobožnost není s to, aby duši v kratičké době k takové dokonalosti přivedla, jako pobožnost k nejsv. Srdci Páně. Ano troufám si říci, že kdyby lidé věděli, jak milá je tato pobožnost Pánu Ježíši, nebylo by ani jedné křesťanské duše, která by ji denně nekonala. Hleďte k tomu, aby zvláště duše, které Bohu v klášteřích slouží, pěstovaly tuto pobožnost; naleznou v ní největší pomoc obnoviti první horlivost, vzorný pořádek v duchovních rodinách a dospějí k největší dokonalosti. Ti pak, kteří pracují na spáse duší, budou míti moc pohnouti i nejzatvrzelejším srdcem, budou-li něžnou láskou k božskému Srdci proniknuti, budou s podivuhodným prospěchem pracovati. Lidé ve světě žijící naleznou v této milé pobožnosti všelikou pomoc, jaké ve stavu svém potřebují: pokoj v rodinách, útěchu v souženích, Boží požehnání při všech podnicích. Toto Srdce bude jim pravým útočištěm v životě a zvláště při smrti. Ach, jak lehce se umírá tomu, kdo za živobytí nejsv. Srdce Páně uctíval!«

Kdož by odolal tomuto vyzvání blahosl. Markéty, tak horlivé ctitelkyně nejsv. Srdce Páně? Kdož by mohl odporovati pozvání Pána Ježíše samého, jenž tak libezně ke všem volá v útrapách života: »Pojďte ke mně všickni, kdož pracujete a obtíženi jste a já občerstvím vás«? Srdce platí za střed a sídlo lásky, a proto se tvoří bratrstva božského Srdce Páně, aby se vždy více poznávala nevýslovná Jeho láska, aby tisícové nacházeli jak u nás tak i v cizině útěchy a vyslyšení ve svých strastech u božského Srdce Pána Ježíše. Ctím-li nástroje umučení Páně: hřeby, kopí, korunu a rány Krista Pána, čím více sluší ctíti to Srdce, jehož každý

tlukot toužil tak vroucně oblažiti nás. Slyšme sv. Bernarda, co praví v řeči své o utrpení Páně na slavnost Srdce Pána Ježíše: »Když jsme přišli k Srdci Pána Ježíše a dobře jest nám zde býti, nedejme se odtrhnouti od Toho, o němž psáno jest: odstupující od Tebe v zemi budou psáni. Ó přistupmež tedy k Tobě, radujíce se pamětlivi Tvého přesvatého Srdce! Protož i veškerá myšlení a žádosti uložme do Srdce Pána Ježíše. A nalez uv své a toto Tvé Srdce, nejsladší Ježíši«, praví dále tentýž světec, »budu se modliti k Tobě, Bohu svému; připusť jen do svatyně vyslyšení prosby mé, ano mne přijmi zcela do Srdce svého! K tomu zraněno bylo Srdce Tvé, abychom v něm a v Tobě mohli přebývati; ano proto zraněno jest viditelné Srdce Tvé, abychom zranění lásky Tvé neviditelné znamenali. Jak může tato láska lépe býti naznačena, leč tím, že nechal sobě nejen bok, ale i Srdce probodnouti? Kdož by tedy to Srdce zraněné nemiloval? Kdo by tak čisté neobejmul? Prosmež i my Jej, aby to tvrdé a nekající srdce svazkem své lásky obejmul, abychom v Srdci Pána Ježíše pokoje, odpočinutí a pravé radosti nalezli. Povstaň tedy, duše má, přítelkyně Kristova, a nepřestávej bděti; tam polož ústa svá, abys okusila vody ze studnice Spasitele svého.«

Na důkaz naší úcty a lásky k božskému Srdci Páně navštěvujme co nejvíce nejsv. Svátost oltářní, přistupujme co nejčastěji možno ke sv. přijímání, modleme se litanie o nejsv. Srdci Páně, z hloubi srdce svého říkejme zásvětnou modlitbu k Srdci Páně a což nejvíce potřebí, snažme se vždy více toto nejsvětější Srdce milovati. Hleďme srdce své Srdci Ježíšovu vždy více připodobňovati. Učme se od něho ve všem, vždyť tichý byl a pokorný srdcem. Prosme povždy Pána: Srdce čisté stvoř ve mně, ó Pane, a ducha přímého obnov v útrobách mých! Ty však, Srdce Pána Ježíše, budiž nám útulkem, úkrytem v každé případnosti života! Nejsvětější Srdce Pána Ježíše, smiluj se nad námi!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za rozšíření pobožnosti k nejsv. Srdci Tvému a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Milovati a působiti, aby ode všech milováno bylo nejsv. Srdce Pána Ježíše.

Úmysl v červenci: Křesťanská nezištnost.

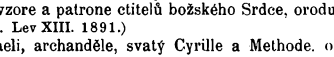

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 7.

O Ježíši! očist srdce mé ode vší nečistoty, abych na nic jiného nemyslil, leč jedině na Tebe, abych tak z Tvého božského Srdce vezdy novou sílu a nové světlo čerpati mohl. (Sv. Vincenc Fer.)

Rozjímání.

Před stánkem Tvým, ó Pane, v touze spěchám
Tě duší objat, — jsi mi blízko tak!
Teď toužím, — dej však, bych Tě stále hledal,
bych vždycky k Tobě upíral svůj zrak.

Ó bych Tě hledal — svoje celé nebe —
já poutník v světě krátký jenom čas,
a pak Tě našel, svoje štěstí pravé,
by zazářil mi lásky Tvojí jas.

Dej trochu lásky svojí — poslyš přece, —
na stánek Tvůj svou duší klepám již,
je úzko nám tu slabým v širém světě,
a těžký svírá naše bedra kříž.

MARIAN TICHÝ.

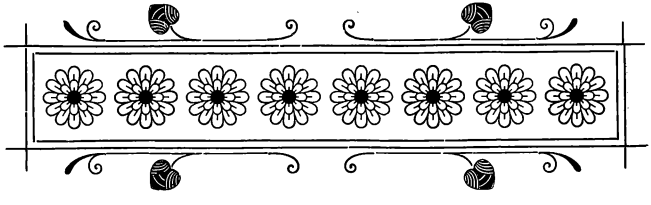

Missionářská činnost naší sv. církve katolické

v tomto století.

Jestliže porovnáme stav církve naší na počátku století tohoto se stavem na konci téhož století, jaký rozdíl se nám tu jeví! Vždyť byl konec století minulého a začátek tohoto století pro církev naši přesmutný. Skoro v celé Evropě pracovalo se na zkázu církve naší jak shora od vlád namnoze k víře lhostejných tak i zdola od lidu nevěrci poštvaného. Seslabiti a ožebračiti chtěli naši matku církev, proto vrhli se na velikou její podporu, totiž na řehole katolické. Revoluce francouzská smetla všecky kláštery a řeholní řády v celé Francii a prohlásila majetek jejich za majetek státní. Nebylo to nic jiného nežli sprostý lup, neboť zakladatelé klášterův a jiných ústavů církevních zajisté nedali jmění své tím státu, nýbrž církvi, aby k bohulibému a pro lid užitečnému účelu sloužil. Řeholníci byli buď povražděni anebo ze země vyhnáni. I světským kněžím nevedlo se lépe. Jmění kostelův a far se také zabralo a kněžstvu vyměřil se roční důchod, který jemu libovolně byl zadržován, jestliže se duchovní nechtěl podrobiti násilnému mísení se vlády světské u věci církevní. Nejhorlivější kněží byli buď utracováni, buď do vyhnanství posíláni. Arcibiskup pařížský s mnohými kněžími byl od rozlícených zbujníků zastřelen. Tak úpěla církev katolická ve Francii v hrozné porobě a bolestném ponížení.

I jinde nebylo lépe. Vlády naučily se sahati po majetku církve a chtěly sobě touto svatokrádeží pomoci, zapomínajíce, že majetek takto nabytý jest Bohem prokletý a nemůže přinášeti užitku a požehnání. Ve Španělsku i v Portugalsku zrušili také kláštery a majetek pobrali. Ba z malého Portugalska vyšel boj proti velezasloužilému řádu katolickému Tovaryšstva Ježíšova, jinak Jesuité zvaném, který se po celém světě rozšířil, až k pádu tohoto řádu vedl. Dovedli toho totiž nepřátelé Jesuitů pod falešnými záminkami, že sám papež vida nezbytí, řád jesuitský koncem minulého století (r. 1783.) zrušil. Jmění ovšem přisvojily si státy a drží je až podnes. A u nás? Nebylo lépe! Soustavným štvaním tak zvaných učencův a literátů, nevěreckými novinami a knihami pracovalo se parou k tomu, aby lid církvi katolické odcizen byl. Císař Josef II. špatně pochopiv poměr státu k církvi, hodlal učiniti sobě z církve poslušnou služebnici, proto mísil se do všech i těch nejnepatrnějších církevních a kostelních záležitostí, což ovšem neblahé následky míti musilo. Pohlížeje se stanoviska tehdejších nevěreckých osvícenců

na působnost řádů katolických, považoval je za nepotřebné, neužitečné, zejména ty, které se modlitbou a svatým rozjímáním zanášely, jakoby modlitba Bohu zasvěcených osob nebyla světu a lidstvu, které se často vůbec nemodlí, nanejvýš užitečná a potřebná. I zrušil tedy přemnohé kláštery v Rakousku, počtem asi 700, a jmění jejich nedal církvi, které právem patřilo, nýbrž ponechal je v rukou státu, jak se pravilo k účelům církevním. Nejkrásnější kláštery s nádhernými chrámy, svědkové to dob starých, kdy předkové věrou proniknuti jsouce ku cti Boží a spáse duší majetek svůj rádi obětovali, nádherné tyto svatyně, ozdoba vlasti, zpustly; mnohé byly svévolně zničeny jen k vůli stavivu. Kláštery, od nichž žilo celé okolí a chudina, byly buď na kasárny anebo továrny obráceny, a tak kde dříve z vůle zakladatelův ozýval se zpěv a modlitba na čest a chválu Boží, tam slyšeti bylo později klení a zpustlé řeči obyvatelů světských. Tak byla i u nás církev svatá katolická ponížena a namnoze ožebračena.

Ne lépe vedlo se hlavě církve, sv. Otci. Slavný papež Pius VI., stařeček, zemřel ve vyhnanství, kamž ho zpupný Napoleon I. odvésti dal; dědictví Petrovo, Řím s církevním státem byl papežům uzmut, ani volba nového papeže nesměla se díti v Římě, nýbrž konána jest v cizině, v Benátkách. Vyšel z ní Pius VII., jenž za neblahých poměrův ujal se vlády nad zuboženou a zotročenou církví katolickou roku 1800. Stav tento potrval ještě několik let i v tomto století, ale věci přece obracely se k lepšímu. Po hrozném pronásledování nastával pokoj, vlády se přesvědčily, že v církvi sídlí jiná moc, jim nedostižitelná, nad ně povznesená; uznaly, že církev sice ponížiti lze, ale nikoli zničiti, a proto hleděly uzavříti s ní mír. A církev svatá uvolněna byvši pout ji svírajících, rozvíjela se zase utěšeně čím dál více, tak že konec století jiný jest, nežli byl jeho začátek. Síla a moc vnitřní katolické církve jeví se předně v rozšíření společností církevních a řeholních řádů. Či není to zrovna zázrakem, že století, které započalo bouří proti řádům, že toto století netoliko staré řády obrodilo, nýbrž mnoho nových založilo? Od r. 1800. totiž vzniklo 430 nových řeholních společností, a sice asi 100 mužských a 330 ženských, které vesměs buď činností missijní, buď vyučováním, buď ošetřováním nemocných a jinými bohulibými a užitečnými věcmi se zanášejí.

I staré řády, které přežily bouře staletí, jeví novou sílu a vracejíce se k starým svým zásadám, prospívají ku blahu církve a lidu měrou velikou. I řád jesuitský, ondy zrušený, povstal zase a služby jeho církvi konané jsou neocenitelné. Tak zazelenala se a rozkvetla zase větev na stromě církve katolické, ona větev, o níž se za to mělo, že již uschla, život to řeholní, Bohu zasvěcený, dle tří rad evangelických zařízený, pravá to okrasa církve katolické, jíž se jiné církve vykázati nemohou.

Moc i životní síla církve naší jeví se dále v činnosti její missionářské, která ovšem větším dílem s řeholemi souvisí. Kristus Pán rozkázal církvi své svaté evangelium všude hlásati. Missionářská činnost patří tedy k hlavním úkolům církve svaté. A církev naše plnila po všecka století povinnost tuto svědomitě a dle své nejlepší možnosti. V našem století však rozkvetlo missionářství měrou nebývalou. Dnes pracuje na obrácení pohanů v celém světě ne méně nežli 40 kněžských řeholních společností a přes 20 společností bratrských, a to svými členy počtem okrouhle 18.000 mužů. Mezi těmi zastoupeny jsou četně řády staré, jako Benediktini, Premonstráti, Cisterciáci, Dominikáni, Františkáni, Trappisté,

Jesuité mimo hojný počet řádů novějších. Mimo tyto pracují v missiích přes tři tisíce kněží světských. Ale na tom není ještě dosti. Století 19. přivedlo missionářům vítanou posilu a pomoc v práci jejich; jsou to řeholní sestry katolické. Slyšme a divme se! Ne méně nežli 120 ženských řeholí s 52.000 členkami, nepočítaje v to sestry laičky, působí v katolických missiích. Jaký to úžasný počet! A tak má církev katolická na sklonku 19. století na 70.000 missionářů mužských i ženských, kteří símě slova Božího rozsévají do srdcí posud Boha neznajících. Tak napomáhá církev naše k tomu, aby vždy více rozšiřovalo se království Boží na zemi, tak plní rozkaz Spasitelův! Není to úkaz nad míru potěšitelný? Není to důkazem, že církev naše jest pravou církví Kristovou, v níž Kristus sám působí, a to přes všecky nástrahy, pronásledování a útrapy?

A k tomu nyní přidejme, že ne méně než 200 missionářů v tomto století za víru krev prolilo, mimo nesčetné sestry řeholní, že veliký počet jich podlehlo námahám cestovním, nezdravému podnebí a nadlidským pracím, tu věru musíme se ptáti: odkud tato síla, odkud tato síla v církvi vždy a všude pronásleďované? Odpověď není těžká. Síla tato proudí ze Spasitele samého, z božského jeho Srdce, které svět tak milovalo, že se obětovalo zaň na kříži. Láska Kristova jest to, která rozžíhá lásku v srdcích zbožných a pudí je Krista v missionářském úřadě následovati. Missionáře nečeká vábný život, naopak svízele, útrapy, nemoce, hlad a bída, strádání všeho druhu, neúmorná práce, pronásledování i smrt — to jest, co naň čeká. A k tomu musí opustiti rodinu, přátele, vlast a jíti v cizí zemi nehostinnou a tam celý svůj život obětovati. Věru, jakého je k tomu třeba hrdinství! A hle, přece rok co rok hlásí se nesčetní kněží, bratří, sestry k práci takové a s radostí nastupují cestu do krajin, z nichž se již nenavrátí. Kristus jest to, jenž je volá, sílí; vše pro Krista, vše pro nebe, vše pro spásu duší, toť heslo jejich. A nyní ještě tak mnohý nadutý osvícenec, jenž snad ani hranice svého okresu nepřekročil, jenž pro Boha posud nic nevytrpěl a pro bližního nic nevykonal, opovažuje otírati se o činnost církve katolické; opovažuje se jí spílati, že zatemňuje, že je tmářská, že pokroku a osvětě nepřeje atd. S takovým není možno se hádati, neboť hloupost a nevědomost obyčejně bývá nafouklá a poučení nepřístupná. Jediná činnost missionářská církve naší usvědčuje již takové mluvky ze lži, neboť se slovem Božím přináší missionář pohanům i vzdělanost, ušlechtilost mravů, pravou osvětu, která vede k Bohu a k spořádanému mravnímu životu. Proto nechť zastydí se všichni tací planí mluvkové a novináři, neboť oni všichni dohromady neprospějí lidstvu ani čtvrtinou toho, čím prospívá jediný katolický missionář.

Avšak nám jest missijní činnost katolické církve k radosti největší, i děkujeme Pánu Bohu, že tím ukazuje lásku a milost svou. Povinností naší však jest missie naše co nejvíce podporovati. Proto každý, kdo má, dej dárek na potřeby missií, abys účasten byl i zásluh jimi získaných. Modlíme se denně: »Přijď království Tvé«, proto i přičiňme se, aby Bůh tuto prosbu splniti mohl. Podporujme missionáře duchovně: zbožnou modlitbou, aby Bůh jim síly dodal a práci jejich žehnal; podporujme je i hmotně hojnými příspěvky, aby obstáti mohli. Každý sebe menší dárek přinese hojné ovoce ke cti Boží a spáse duší lidských. Proto nezapomínejme na naše katolické missionáře! Zdař Bůh! BOH. HENDL.

O důvěrném přátelství Ježíšově.

V Ježíšově přítomnosti
ó jak dobře prodlévati,
lehkým zdá se každé břímě,
odejde-li, — vše se tratí.

Všechna těcha marna, plana,
když k nám Ježíš nehovoří,
jediné-li řekne slovo,
radostí zas duše hoří.

Ihned vstala Maří svatá
ze lkajících přátel kola,
když jí Marta zvěstovala:
„Jest tu Mistr a Tě volá.«

Šťastná chvíle, kdy Pán Ježíš
v zármutku též volá tebe,
trudného by ducha tvého
v potěchy své pojal nebe.

Bez Krista jsi suchým, tvrdým,
jak to pole beze vláhy,
ó jak jednáš pošetile,
s Kristovy-li sbíháš dráhy.

Žádáš-li krom Krista čeho,
jeho-li pak sama ztratíš,
ó věz, že pak celým světem
také ztráty nezaplatíš.

Z »Obzoru«. Vl. Šťastný.

Rozjímání.

Ze skalin puklé prameny perlí
tříštěné v mlhu, bloudící v dál,
zbarvené duhou, šumící vánkem,
žloutnoucí k zemi listy co svál, —
vyletlé ptáče z ústraní háje
vášnivou písní spějící výš, —
modravé mlhy na horách ssedlé,
pod nimiž dřímá dřevěná chýš, —
dumavé květy, stříbřené rosou,
kterými poset celý svět jest, —
zrození, zkáza, — počátky, konce, —
bolesti lidské, — úsměvy hvězd:
šepcí o Tobě!

J. Ruda.

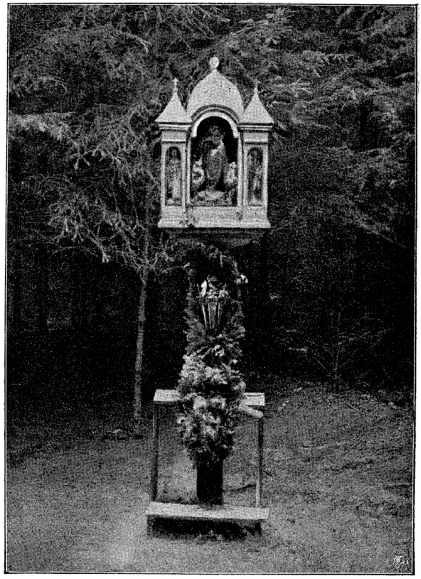

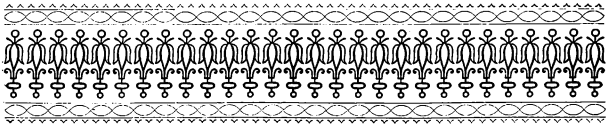

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal JAROLÍM STANISLAV PAVLÍK. (Č. d.)

Píseň 11.

Oculi ejus sicut columbae super rivulos aquarum. (Cant. 5, 12.)

Dvé očí Tvojich dvé je holubic,
jež umyly se v čistém potoce;
když zahledím se do nich hluboce,
má láska k Tobě roste víc a víc.

V těch očích milých odpuštění četla
ta žena, jež Tvé nohy mazala;
ji láska k Tobě mocně vázala,
když s milostným Tvým pohledem se střetla.

I na mne shlédni, Ježíši můj drahý,
svým okem laskavým, neb pohled ten
mé duši okamžik je šťastný, blahý.

Mně úzkostí se chvěje srdce vinné —
však pohled Tvůj mi, Jezu, milosten,
zas odpuštění z očí Tvých mi kyne.

Píseň 12.

Genae illius sicut areolae aromatum consitae a pigmentariis. (Cant. 5, 13.)

Mé líce nachové vám zvěstují,
že v Srdci tichý jsem a pokorný;
kdo ctnostem těm se učil pozorný,
já lásku svoji jemu slibuji.

Mé Srdce školní dům je výborný,
v němž víry tajemství a řády mravů
tak přesvědčivě, lehce vštípí v hlavu
kříž svatý, učby předmět názorný.

Sem pojďte do té školní zahrádky,
v níž křesťanských všech ctností sazenice
se v květu nachovém rdí jak mé líce.

Plod zásluh pro nebe vám přesladký
z nich uzraje, plod krásy nevídané,
a nebe vaším podílem se stane.

Píseň 13.

Labia ejus lilia distillantia myrrham primam. (Cant. 5, 13.)

Já slyšela jsem Pána svého hlas,
já slyšela jsem jeho volání:
Čiň, lide můj, čiň tuhé pokání,
neb vykoupení přiblížil se čas!

Hlas jeho zněl tak dojímavě, mile,
a se rtů jeho milost kanula,
tak divnou silou řeč mu planula,
že lid šel domů nade hříchy kvíle.

Tvá, Jezu, řeč mé srdce proniká
jak pronikala srdcem ženy oné,
jíž odpustil jsi v lásce blahosklonné.

Však ona věděla, jak veliká
je láska Tvá, ó Kriste, spáso duší,
a jak nám Tebe milovati sluší.

Píseň 14.

Manus illius tornatiles aureae, plenae hyacinthis. (Cant. 5, 14.)

Když tvořila jsi světy z hmoty víru,
když tma svět celý ještě halila,
ó Moudrosti, Tys slavně pravila:
Dnes, první den, buď světlo ve vesmíru!

Tys vztáhla ruku zemí nad zatmělou,
a ihned proud z ní vyrojil se světla,
zář u světový prostor bleskem vlétla,
zem změnila se v tůni zlata stkvělou.

To světlo dosud, mocný církve Králi,
v Tvém Srdci svatém plápolá a hoří,
Tvé Srdce podobno je zlata moři.

Ač ono v chleba způsobu se halí,
přec oheň jeho zdaleka již pálí...
Má duše tomu tajemství se koří.

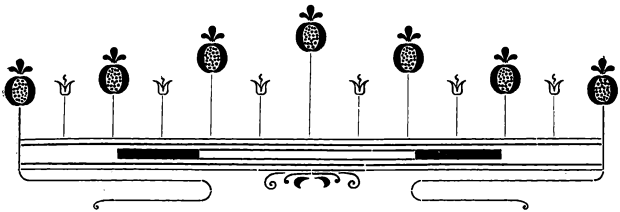

Milostivé léto a nejsvětější Srdce Páně.

(Část další.)

Když r. 1875. papež Pius IX. vypsal milostivé léto pro celý okrslek zemský, uvedl také v okružníku svém ovoce, které milostivé léto přinésti má. Praví mezi jiným: »Zrak náš obrací se na tolikeré zlo, které naši svatou církev tíží, na nesčetné podniky nepřátel církve, aby víru v Krista ze srdcí vyrvali, pravé učení zničili a jed bezbožnosti rozšířili; zrak náš obrací se na ta nesčíslná pohoršení, která křesťan všude vidí, na zkázu mravní, která se rozežírá, a na hanebné překrucování všech božských a lidských práv, které všecko ničí a za následek má otupění smyslu pro právo a spravedlnost v srdci lidském. Čím více tedy toto zlo poznáváme, tím více za povinnost svou uznáváme zlu tomuto čeliti a o to dbáti, aby víra, bohabojnost a zbožnost se upevnila, aby duch modlitby oživi, aby padlí k pravému pokání a polepšení vzrušeni byli, aby hříchové, kteří hněv a trest Boží svolávají, skutky svatými smířeni byli. Jelikož však milostivé léto obzvláště za účel má toto ovoce přinášeti, myslili jsme, že nesmíme dovoliti, aby lid křesťanský v poměrech nynějších jich tratil; ba naopak, aby tímto způsobem jsa posilněn, na cestě spravedlnosti den ode dne horlivěji kráčel a po smíření vin svých tím snáze a hojněji smilování Božího a odpuštění účastným se stal.«

Tu tedy vidíme ovoce léta milostivého, jak je sám sv. Otec vypočítává, ovoce pro celý svět křesťanský, a to zejména takové, které léčí a hojí nemoce času a doby naší.

Podobně vyjadřuje se nynější svatý Otec Lev XIII. v listě svém o jubileu letošním. Uvádí nejprve krásné ony příklady ctností, kterými se stkví i naše století, potom však běduje nad zaslepeností a poblouzením tak mnohých, kteří se u věčnou zkázu ženou. Naříká nad tím, že lidé svedeni jsouce, svobodu myšlení a cítění, jed zhoubných učení do sebe srkají a tím v sobě víru svatou ničí. Proto hledí církev svatá rokem jubilejním zlo toto seslabiti a odvrátiti a poklady nebeské lidu zase navrátiti.

Z obou okružníků těchto velikých papežů dá se tedy ovoce léta milostivého, v které církev doufá, snadno sestaviti. Je to: povznesení víry a bohabojnosti proti nevěře a zkáze mravů tak mnohých, oživení horlivosti v modlitbě proti panující netečnosti a bohaprázdnosti, vzbuzení kající mysli a touhy po životě ustavičně dokonalejším a čistším.

Srdce Páně vždycky otevřené skýtá tyto dary rádo všem, kdož je také v něm horlivě hledají.

a) Předním ovocem roku jubilejního má býti povznesení víry a bohabojnosti. Milostivé léto upomíná nás na pravdy nadpřirozené, pravdy božské víry naší a obrací zřetel nás od této země k nebeským výšinám, od tohoto pozemského života k životu věčnému. Slíbené odpustky upomínají nás na hřích, vinu i trest a tím na učení svaté víry naší o škodlivosti a ošklivosti hříchu, a na neskončenou svatost a spravedlnost Boží. Staví se nám na oči, že jeden jediný těžký hřích přetrhuje pásku lásky mezi námi a Bohem a sráží nás do propasti pekelné. Upomíná nás, že Bůh nás přece tak miloval, že Syna svého za nás vydal, ale že také podle spravedlnosti za naše hříchy hrozně Syna svého trpěti nechal. To vše zajisté musí naši víru v srdci zase oživiti a upevniti. Z toho však má vytrysknouti všeobecná bohabojnost, láska k Bohu a pravá úcta Boží. Kde je pravá božská víra zakotvena, tam se najdou tyto ctnosti samy sebou, jsouť jejím výronem. Vždyť láska lásku budí, a láska nedopustí urážky, proto plodí bohabojný, ctnostný život.

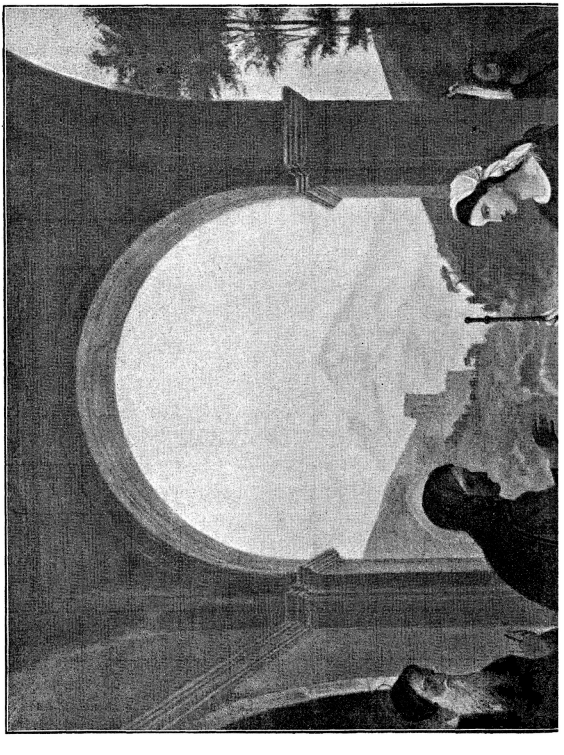

Jak krásný a užitečný to dar, jejž nám milostivé léto skýtá!

b) Druhé ovoce jest oživení horlivosti v modlitbě. Milostivé léto má býti rokem modlitby a svaté město Řím má býti po celý rok jedním velikým chrámem, z něhož dnem i nocí ze srdcí tisícův a tisíců poutníků modlitby k nebi vystupují. K tomu jest pro cizince předepsaná desaterá návštěva oněch udaných čtyř hlavních chrámů římských a modlitby odpustkové. Již Spasitel pravil: »Kde dva nebo tři jsou shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi.« Ó jak se to jinak modlí, když tisícové za týmž účelem, v témž smyslu, v témž chrámě na kolenou klečí a srdce i ruce k Bohu pozvédají k modlitbě! Tu zajisté je Spasitel mezi nimi a milostí svou podporuje slabou modlitbu lidskou, vlévá však zároveň lásku k modlitbě i pro život další. Kdo dříve se nemodlil, tu se modliti naučí, a kdo dříve se rád modlil, zdvojnásobní horlivost svou.

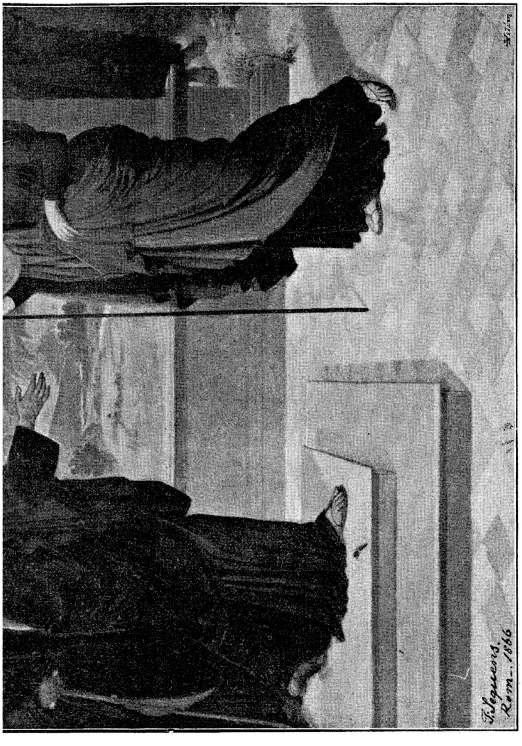

Navštívení Panny Marie.

c) Třetí konečně ovoce je vzbuzení kajícné mysli a touhy po životě vždy dokonalejším. Nepřátelé církve vyčítají církvi nesčíslněkráte, že odpustky maří ducha kajícného a napomáhá lenosti duchovní. Avšak opak je pravda.

Církev odpustky napomáhá duchu vpravdě kajicnému a očekává jeho vzpružení. A dějiny let jubilejních to dokazují také. Ovšem ovoce toto nevystupuje tak na veřejnost, ale tím hojnější jest v duši. Vždyť se odpustky nezískají, leč po dokonalém pokání, po přijetí svátosti pokání. K získání odpustků jsou však také kajicné skutky potřebny, i tu tedy podporuje se duch kajicnosti. Můžeme tedy s jistotou říci, že v roce jubilejním více lidí se kaje, více lidí se zpovídá, více lidí kajicné skutky činí nežli v obyčejném roce. Ejhle tedy, kterak léto milostivé napomáhá vzpružení ducha kajicného!

Všecky tyto drahocenné dary, které nám církev skýtá v létě milostivém, plynou z nejsv. Srdce Páně. Vždyť jsou to dary milosti Boží, a tuto nám zasloužil Kristus. Za každou jednotlivou milost položil Pán náš zásluhu svou. Srdce jeho volilo bolest, aby nám zasloužilo radost! Úmysl tento byl v Srdci Páně již od prvního jeho tlukotu v Betlemě po celý život pozemský a zpečetěn byl na kříži v smrti Spasitelově. V Srdci Ježíšově spojovala se spravedlnost i láska či spíše láska spravedlnosti a láska smilování. Láska spravedlnosti k Otci splatila za nás dluh na vykoupení, a to nadbytkem, a láska smilování k nám vyžádala si od Otce navzájem milosti pro lidi, a to celý poklad milostí. A toto bohatství milostí drží Kristus v ruce své, aby z něho udílel podle vůle a lásky božského Srdce svého. Všecky milosti, které jen doufati můžeme, jsou v Srdci Páně takřka zosobněny. A kam cílí úmysly Srdce Páně? Nikam jinam nežli na ono ovoce, které jsme vytkli. Hřích, toto dílo satanovo, zničiti, život milosti lidstvu zjednati, to naznačuje Písmo svaté za vlastní životní cíl Spasitelův. Svatý Jan praví (I. Jan 3, 8): »Proto zjevil se Syn Boží, aby zničil dílo ďáblovo« a (Jan 10, 10): »Přišel jsem, aby život měli a hojněji měli.« Proto jest milostivé léto v tak úzkém spojení s nejsv. Srdcem Páně. Vede nás k němu, abychom z něho čerpali podle návodu církve všeho, čeho nám potřebí. Protož užijme milostivého léta nám poskytnutého svědomitě, získejme si milostí, jež nám Kristus krví Srdce svého zjednal a zápolme vespolek, aby rok jubilejní byl pro nás i celé člověčenstvo letem opravdu milostivým.

Dej to Bůh!

Rozjímání.

Znavení poutníci spějeme k Tobě,
v duši své úzkosti neseme jen,
před námi stoupají mátohy šeré,
za námi zvedá se prožitý sen.

Znavení poutníci celičkým žitím
nenajdou na zemi slední svůj cíl,
v oblacích zjasněných, kde šepcí hvězdy,
vezmeme od Tebe, Pane, svůj díl.

Znavení poutníci bloudíme často,
v duši své neseme pochyby tíž,
věčně, ach, lžeme si, my duše bludné,
věčně, ach, klneme na těžký kříž.

J. Ruda.

Nástroje umučení Páně.

Podává F. Špička.

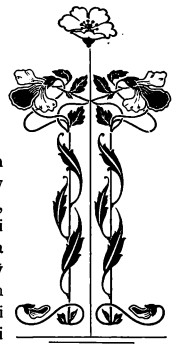

Hřeby.

Zbodli ruce mé i nohy mé.
(Žalm 21, 17.)

Od té doby, co Spasitel světa ostrými hřeby na kříži přibit byl za hříchy naše, stal se kříž, dříve potupný, znamením cti. Dříve platila slova knihy Mojžíšovy (V. M. 21—23): »Zlořečený, který visí na kříži«, nyní však platnost mají slova apoštola národů (G. 6, 15): »Odstup ode mne, abych se chlubil, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista.« Bůh nevyzpytatelný ve svých záměrech mnohého člověka přibíjí na kříž, a to ne z trestu, ale nekonečné lásky své. Tak svatí a vyvolení jeho na kříž přibiti byli, t. j. jen utrpením spasení svého dosáhli, ano mnozí skutečné rány Kristovy na těle svém nosili, jako sv. František z Assisi. Bůh Otec dopustil, aby jeho jediný a milovaný Syn na kříž přibit byl ne pro své, ale pro naše hříchy. Svaté ruce i nohy jeho byly ostrými hřeby probodeny a na kříž přibity. A tyto bolestné hřeby, jimiž Beránek Boží na dřevo kříže přibit byl, stavím též dnes před oči vaše k uctění a spasitelné úvaze. Rozjímejme i dnes, 1. co trpěl Spasitel náš těmi hřeby na kříž přibit jsa a 2. kterak mnozí z lidí až dosud na kříž přibíjejí svého Spasitele.

Svaté hřeby, jimiž ruce i nohy Spasitelovy zbodeny a na kříž přibity byly, po mnohá století zároveň se svatým křížem jeho byly zakopány na Golgotě. Teprve když svatý kříž zbožnou císařovnou Helenou nalezen byl, i tyto hřeby byly objeveny. — Není jisto, jestli Pán Ježíš třemi nebo čtyřmi hřeby na kříž přibit byl. Římský spisovatel Plinius aspoň tvrdí, že ukřižovanci čtyřmi hřeby přibíjeni bývali. Dle toho nebyly tedy nohy Spasitele našeho přes sebe jedním hřebem přibity, nýbrž vedle sebe dvěma hřeby. Od zbožné císařovny Heleny zdědil dva svaté hřeby syn její Konstantin a jeden z nich dle svědectví sv. Ambrože dal si zasaditi ve skvostný svůj diadem císařský, druhý v nádherné odění své válečné, spatřuje v tomto hřebu nejjistější ochranu v nebezpečí válečném. Třetí hřeb hodila císařovna Helena do moře, když kdysi strašná bouře se rozzuřila a ona v největším nebezpečenství se octla; a tu dle svědectví svatého Hieronyma a Řehoře Turského ihned moře se utišilo. Čtvrtý hřeb dala prý táž císařovna chrámu sv. kříže v Římě, kdež až dosud se nalézá, schází mu však hrot, který zadělán byl do zlaté koruny králů lombardských, tak zvané železné koruny, kterou i panovníci rakouští kdysi nosili a až dosud u nás v Rakousku udílí panovník mužům zasloužilým řád železné koruny.

V mnohých chrámech přechovávají se tak zvané hřeby Páně, i v císařské klenotnici ve Vídni, ale jsou to jen napodobení pravých hřebů těmito dotýkané nebo pilinami z pravých hřebů Páně obložené. Ať jest původ těchto hřebů jakýkoliv, ať lpěla na nich nejsv. krev Páně čili nic, jsou přece důkazem a

pomníkem výmluvným nekonečné lásky Spasitele našeho k nám lidem, který pro nás těmito hřeby v nezměrných bolestech na kříž přibit býti chtěl. — Pozorujme v duchu Spasitele na kříži hřeby přibitého a uvažujme, co asi trpěl tehdy Pán.

Ó nekonečné, k nevypovědění veliké byly to bolesti! Smutný průvod došel již svého místa, hory Golgoty, a nyní začíná vlastní ukřižování. Ubohému odsouzenci podáno víno se žlučí smíšené, aby omámen tímto nápojem necítil tak hrozných bolestí křižování. Pán však nápoje toho nepřijal chtěje při plném vědomí muky ty až do konce vytrpěti. Na to potřetí nyní obnaženo jest potupně nejsvětější tělo jeho před očima téměř celého Jerusalema, a takto obnaženého povalily ruce surových katanů na kříž na zemi položený, aby ho přibily. Ó nechtějte, abych líčil, co nyní následovalo, příčí se tomu cit lidský; s hrůzou, která až do kostí proniká, odvrací se oko od divadla tak hrozného. Dunivé rány s příšernou ozvěnou rozléhají se s výšin Kalvarských, a sotva že první dopadla, ze svaté ruky Spasitelovy vysoko vytryskla krev. Ó duše křesťanská, slyšíš ty rány, slyšíš bolný vzdech a tiché úpění svého Spasitele? Ano z bolesti nevýslovné lkal Spasitel tvůj, ale z úst jeho přece nevyšla ani jediná žaloba proti Bohu nebo proti člověku.

Přibit jest již Beránek Boží na dřevě kříže, vyplněno jest na něm již slovo žalmisty Páně: »Jako voda rozlitý jsem a rozptýleny jsou kosti mé, zbodli ruce mé i nohy mé, spočítali všecky kosti mé.«

A nyní vyzdvižen je kříž s břemenem svým a do vykopané jámy prudce vpuštěn. Zachvělo se svaté tělo a rány na rukou i nohou tím větší působí bolest, a nový proud drahé krve Spasitelovy svlažuje vypráhlou půdu Kalvarskou.

Hle, duše křesťanská, takové odměny dostalo se těm rukám, které hojnost milostí lidstvu rozdávaly, tělesných i duchovních, těm nohám, které plná tři leta bez ustání chodily, aby hledaly, co ztraceno bylo. Takové odměny dostalo se Spasiteli světa od nevděčného člověka! Ó jak trpká to zkušenost pro Spasitele světa, trpčí nežli ta žluč, kterou Ho napájeti chtěli katané!

A hrozné toto utrpení nepřestalo dosud. Až dosud bývá Spasitel lidí od těchto často, velmi často znova na kříž přibíjen. — Svatý kříž a visící na něm Spasitel jest pro oko věřící knihou, a to velmi poučnou; kdyby všecky knihy poučné se světa zmizely, z této knihy kříže mohli bychom vždy hojné čerpati poučení, a to pro všechny poměry života lidského, tak praví sv. Basilius. A mnozí světci jen z této knihy kříže čerpali moudrost života.

Na vysokých školách pařížských studovali před mnohými lety dva z nejučenějších mužů církve katolické: svatý Bonaventura a svatý Tomáš Akvinský. Jednoho dne navštívil sv. Bonaventura svatého Tomáše ve skromné jeho celle. »Bratře«, pravil k němu, »jak se jmenuje kniha, z níž čerpáš onu moudrost, kterou ve tvých spisech obdivuje celý svět?« — »Tato jest ona kniha«, odpověděl světec ukazuje na svatý kříž. A vpravdě každý kříž jest knihou.

Nuže pohledneme-li my dnes na kříž Spasitelův, pozorujeme-li zbodané a na kříž přibité ruce i nohy jeho, co čteme z knihy této? Rozpjaté, otevřené a zbodané ruce Spasitelovy hlásají nám nekonečnou jeho štědrost k nám, připomínají všecky od Boha přijaté milosti pro tělo i duši naši; neboť rukama rozdavají se dary, rukama se žehná, nohy pak Spasitelovy na kříž přibité připomínají nám neunavnou jeho horlivost v úřadě apoštolském, s kterou chodil po vší zemi židovské, hlásaje učení spásy. Vedle této knihy kříže otevřme knihu

svého života, čtěme pozorně list za listem od nejútlejšího svého mládí až do tohoto okamžiku; na každém tom listě napsána jest celá řada milostí a dobrodiní, kterých dostalo se nám od Boha; počet jejich jest nesčetný, jako hvězdy na obloze nebeské, jako písek na břehu mořském. Obrátíme-li však list po listě, kde napsána býti má naše vděčnost za tyto milosti přijaté, ó tu jen málo řádků napsáno jest; větší, daleko větší část listů těch je prázdná, nepopsaná.

Štědré ruce Spasitele světa přibili kdysi tam na Kalvarii na kříž ti, kteří z rukou těch mnohá přijali dobrodiní, ale až dosud mnozí z nás způsobem nekrvavým přibíjejí ruce i nohy Spasitele svého na bolestný kříž. A ptáte se, jaké že jsou ty hřeby, jimiž lidé mnozí, Kristem vykoupení, znova na kříž přibíjejí svého Vykupitele? Jsou to, tak odpovídám vám, především všechny hříchy, kterých lidé rukama a nohama se dopouštějí, jsou to všechny od lidí spáchané urážky, samovraždy, zúmyslné poranění sebe i bližního; jsou to hrozné hříchy oněch nezdárných dětí, které proti vlastním rodičům ruku zdvihají; jsou to všechny krádeže, zadržený, nenavrácený cizí majetek; je to práce služebná v zapovězený čas — to jsou ty hříchy, kterými zbodeny bývají dosud štědré ruce Spasitele našeho.

A které jsou ty hřeby, jimiž svaté nohy jeho na dřevo kříže přibity bývají od mnohých až dosud? Jsou to hříchy, kterých dopouštějí se lidé, vykoupenci Kristovi, nohama, když totiž chodí tam, kam choditi nemají, a nechodí tam, kam choditi mají; jsou to špatné společnosti, hříšné schůzky a zábavy, hříšný tanec; jsou to četná zanedbávání mše svaté v neděli a ve svátek.

Těmito hřeby přibity bývají až dosud nohy Spasitele našeho.

Avšak jest zvláště jeden hřích, který tatáž muka, kdyby to možným bylo, způsobil by ještě nyní Spasiteli našemu, jaké vytrpěl, když tupými hřeby svaté ruce i nohy jeho na kříž přibity byly, hřích, pro nějž Spasitel přibit byl, a ten jest — lidský nevděk proti Bohu.

Lidé obyčejně vděčnými jsou Bohu, dokud se jim dobře vede, tu ještě Bohu děkují, Boha velebí a oslavují; když však Bůh z nevyzpytatelné moudrosti své za dobré uzná je na kříž nějaký přibiti, čili jak říkáme nějakým křížem je navštíviti, ihned zapomínají na přijatá dobrodiní, nejmoudřejší záměry Boží zneuznávají, nezřídka i proti těmto reptají, a přece Bůh z nekonečné jen lásky k nám, jen k našemu blahu na kříž nás přibíjí.

Asi před 60 roky odebral se arcibiskup pařížský na zotavenou do Savojska. Za svého pobytu v horské této velmi zdravé krajince volán byl jednoho dne k nemocné, dceři to jednoho z bývalých generálů Napoleonových. Při řeči nemocná vyslovila několik krásných náboženských zásad. Překvapen a k slzám dojat touto zbožností táže se arcibiskup: »Kdo pak vám tyto hluboké zásady svaté víry vštípil?« — »Po Bohu«, odpovídá nemocná, »děkuji za ně velikému císaři Napoleonovi I. Žila jsem se svými rodiči na ostrově svaté Heleny, kam otec můj nešťastného vypovězeného císaře následoval. Bylo mi deset roků, když Napoleon jednou mi pravil: ‚Jsi mladá a nezkušená, ve světě čeká tě mnoho nebezpečenství. Zdali mu odoláš, nebudeš-li chráněna svatým náboženstvím a v dobrém utvrzena? Ale kdo tě naučí svatým pravdám náboženství? Otec tvůj nemá víry a matka ještě méně. Budu tě tedy učiti já.‘ Od té doby chodila jsem k císaři s katechismem; nechával mne v katechismu čísti a pak mi přečtené vysvětloval. Když mi bylo 12—13 let, pravil císař:

‚Jsi nyní, milé dítě, jak doufám, dostatečně vyučeno; nyní vážně pomýšlej, abys šla k prvnímu svatému přijímání. Dám z Francie povolati kněze, který by tebe k svatému přijímání a mne k smrti připravil.‘ A tak se i stalo.«

Hle, jaká to změna udála se s tímto světovládným, vítězným panovníkem? Bůh přibil i jej na kříž dopustiv, že s trůnu octl se v trpkém vyhnanství, z nekonečné lásky své dopřál mu času, aby k smrti dobře se připravil. Dějiny vypravují o tomto slavném panovníkovi, že odvážil se téměř i na nástupce Kristova, papeže Pia VII., násilnou vložiti ruku, dal totiž papeže odvésti do zajetí několik roků trvajícího. Známo jest, že utlačoval církev Kristovu chtěje si z ní udělati poslušnou své vůle dívku, kněze a biskupy svými úředníky; známo jest, kterak chtěl rozšířiti své panství a slávu svou vždy víc a více. Avšak tu, když blízko již zdál se býti cíle svého, Bůh přibil ho na kříž dopustiv naň ponížení hluboké: zbaven jest trůnu i koruny, vypovězen z říše své do vyhnanství na pustý, skalnatý ostrov. A veliký panovník ten neprotivil se, nevzpíral se řízení Božímu; proto velmi užitečným, jemu spasitelným se stal tento kříž jeho. Napoleon změnil se úplně, stal se člověkem zbožným, vzorným. Generálové jeho, kteří s ním do vyhnanství šli, žasli nad touto změnou. Když cítil, že blíží se poslední jeho chvíle, poručil lékaři, aby opustil světnici, a tu pravil přítomnému knězi: »Věřím v Boha. Jsem narozen v církvi katolické, chci vyplniti svou povinnost a přijmouti svaté svátosti.« Za všeobecného pohnutí příkladně přijal svaté svátosti umírajících a pravil generálu Montholonovi: »Přeji vám, generále, při vaší smrti totéž štěstí. Na trůně když jsem byl, nečinil jsem tak, neboť moc a sláva mne zaslepily, ale víru vždy jsem v srdci měl; radost působil mně vždy hlahol zvonův a pohled na kněze mne dojímal. Chci nyní Bohu povinnou vzdáti čest. Generále, postarejte se, aby ve vedlejším pokoji postaven byl oltář a na něm vystavena nejsvětější Svátost oltářní. Zařiďte 40hodinnou pobožnost. Mám malou naději, že zalíbí se Bohu vrátiti mi zdraví, ale aspoň prositi ho za to chci.« Tak jako světec zemřel veliký bývalý císař Napoleon.

Ano mnohého též přibíjí Bůh na kříž, aby ho zachránil před věčnou záhubou. Avšak ne všichni uznávají vděčně moudré řízení Boží a tak nevděkem svým znova na kříž bolestně přibíjejí Spasitele svého. Protož pryč se vším nevděkem k Bohu, toť ostrý hřeb, který na kříž přibíjí Spasitele. Děkujme Bohu za všecky milosti, děkujme mu i tehdy, když nás na kříž přibíjí.

Obyčejem jest, že když světí se prapor nějakého spolku či prapor válečný, zatloukají se do něho hřebíky; bývá to slavnostní a vážný okamžik, když ozve se první rána kladiva na první hřeb v praporu. Ale slavnější a vážnější ze všech těch ran kladiva na světě jsou zajisté ty, které ozývají se, když přitkloukáno bývá víko na rakev, v níž mrtvola odpočívá; tyto rány zní tak, jako tam na Kalvarii kdysi zněly. Jsem přesvědčen, že všichni jednou, až i do víka naší rakve zatloukati budou hřebíky, děkovati budeme Bohu více, že nás někdy v životě se Synem svým na kříž přibil, než kdyby nám byl jen stále štěstí dával. Ó kéž by se tehdy splnilo na nás, zač prosí církev svatá o slavnosti hřebů Páně: abychom všichni, kteří hřeby Spasitele našeho uctíváme, radovali se z vítězoslávy jeho v nebesích.

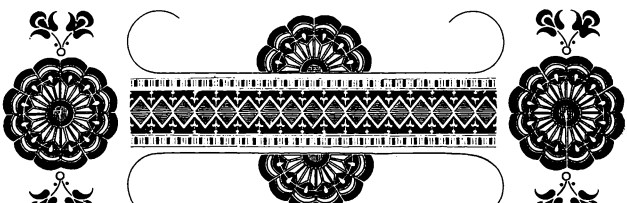

Melchisedech.

(Ostatek.)

Neméně nežli jméno Melchisedech jest vzhledem k Pánu Ježíši památno i další jméno Sálem, t. j. král pokoje; sluje tak, že předobrazuje nejlaskavějšího Spasitele našeho, jenž přinesl pravý pokoj lidstvu smířiv je s Otcem nebeským, zhladiv hřích, získav milost — předobrazuje nejlaskavějšího Spasitele našeho, při jehož narození už pěli andělé: »Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle«, jehož všecka pozemská pouť byla udělováním pokoje a jenž po svém slavném vzkříšení neměl lepšího pozdravu svým apoštolům a všemu lidstvu, leč: »Pokoj vám!« Tuto službu pokoje koná po všecky věky svou svatou církví, jejížto všecka činnost k tomu směřuje, aby lidstvo obdařila pravdou a milostí Boží a tak dopomohla mu k pokoji zde na světě i na věčnosti.

Sálem či Jerusalem jest bydliště Melchisedechovo. Poprvé ve svatých dějinách setkáváme se zde se svatým městem, na jehož jedné hoře Sioně za 2000 let slavena ve večeřadle první mše svatá, na druhé pak hoře Kalvarii o prvním Velkém pátku vykonána na kříži obět krvavá, jež mší svatou obnovována po všecky dny až do skonání světa. Melchisedech — Kristus Pán — mše svatá! Toť tajůplné spojení, jež osvícen Duchem svatým viděl Abraham; proto kořil se před Melchisedechem, proto klaněl se při jeho oběti chleba a vína.

* * *

Mše svatá, nejdokonalejší obět chvály, díků, prosby a smíření! protože sám jednorozený Syn Boží obětuje se v ní pod způsobami chleba a vína Otci nebeskému, aby ve jménu všeho lidstva vzdal mu čest, chválu a dík, aby ve jménu všeho lidstva prosby přednášel a za hříchy lidstva zadostčinil. Jaký neskonalý poklad milosti uložen ve mši svaté! Jak zpozdilí a trestuhodni, kdož si mše sv. neváží, kdož ani jednou v témdni, v neděli, ve svátek neobcují předrahé té oběti! Kdyby věděli, že někde nějaký poklad, z něhož každý příchozí může a smí si vzíti, kolik se mu zachce, jak by tam chvátali, třebas že by byla cesta sebe delší! A což jsou všecky poklady světa proti mši svaté, v níž se obětuje Pán všeho světa, věčný Bůh, aby nám zabezpečil poklad nehynoucí slávy nebeské!

Jaký rozdíl mezi oněmi zpozdilci a naším předrahým dědicem sv. Václavem! Známoť o něm, že i když dosedl na knížecí trůn český, neustával zachovávati zbožného obyčeje, jejž si už za mládí oblíbil, totiž vlastníma rukama chystati obětní dary ke mši svaté, chléb a víno, a přisluhovati knězi u oltáře. A co díme o otci vlasti, o Karlu IV.! Jakou ten

vynikal horlivostí a láskou ke mši svaté, za jakou čest si pokládal o Hodech Božích zpívati v rouše jáhenském sv. evangelium! Co díme o bohatýrském králi polském Janu Soběském! Chystaje se na Turka u Vídně r. 1683., dal sloužiti mši svatou na hrobě sv. Zacha v Krakově, při níž sám knězi ministroval, jakož podobně učinil v památný den 12. září téhož roku na Lysé hoře u Vídně, načež tak slavného dobyl vítězství.

Dne 6 července 1535 popraven v Londýně přeslavný syn Anglie, bývalý kancléř krále Jindřicha VIII., blahoslavený Tomáš Morus, kdysi první osoba po králi; že nechtěl zapříti sv. víry, umřel smrtí mučenickou, jakouž tenkrát krvelačností chlipného krále odpadlíka umučeno přes 70.000 nejpoctivějších synův a dcer církve svaté i vlasti Anglie. »Nejlepší město své říše byl bych obětoval, abych byl získal tohoto muže svým službám«, zvolal tehdejší císař Karel V. uslyšev, že Morus popraven. A slavný kardinál Reginald Pole, zlobou Jindřicha krále z vlasti vyhnaný, zvěděv o popravě oné napsal: »Píši a pláči. Bůh jest mi svědkem, že prolévám více slz, než můj list může pojati; písmena se mi v slzách rozplývají. Ó Anglie! pozbyla jsi své slávy, své záštity. Svůj život za tebe položil, abys nezapomněla své spásy.« Vidno z toho, v jaké vážnosti byl Tomáš Morus u poctivců; vizme však, jak si vážil oběti, kterouž až do konce světa koná velekněz podle řádu Melchisedechova, jak si vážil mše sv., jak si vážil služeb Božích. Bydlel v Cholsei poblíž Londýna. Ráno i večer shromažďoval v domácí kapli celou rodinu i všecku čeleď k společným modlitbám. Ve farním kostele denně obcoval mši svaté; sebe nutnější, sebe naléhavější práce, zaměstnání a úřady nezdržely ho od této služby Boží. O nedělích a svátcích bylo ho vídati v kostele mezi choralisty v rouše chorálním. Divil se mu jednou vévoda z Norfolku vida ho v oné službě kostelní; divil se a pravil: »Aj, lord kancléř kostelníkem? Toť zneuctění krále a úřadu jeho!« Odpověděl Morus: »Král, váš i můj pán, nikterak zajisté není zneuctěn, sloužím-li svému i jeho Pánu, našemu božskému Spasiteli!« Při průvodech církevních nikdy nescházel, ba sám nosíval kříž.

Dne 6. října 1875 úkladně zavražděn od svobodných zednářů či freimaurů v jihoamerickém městě Quitě, hlavním to městě republiky ekuadorské, nejslavnější syn jižní Ameriky té doby, president republiky oné Gabriel Garcia Moreno, učenec, státník, vlastenec, že mu nebude hned tak rovného, avšak též křesťan podle Srdce Božího, takový křesťan, takový horlivec ve službách Kristových, až srdce převroucí radostí se zachvívá, čteme-li životopis jeho.

Ve skálopevném přesvědčení o božském založení, o božském poslání církve katolické tkvěla Morenova vroucí láska a dětinná poslušnost k náměstku Kristovu, k papeži římskému, jakož i hluboká úcta ke kněžstvu katolickému i k svaté službě jejich, zvláště ke mši svaté. Byl katolíkem s tělem i s duší, tak výtečným katolíkem, jak slavným státníkem a vladařem. Denně obcoval mši svaté, denně se modlíval růženec, ať byl doma či na cestách či v ležení vojenském; denně věnoval půl hodiny svatému rozjímání, denně čítal ve zlaté knížce Tomáše Kempenského »O následování Krista«.

Takovéto svědectví napsal o Morenovi professor na vysokých školách quitských: »Často jsem s ním obcoval a vždycky jsem byl povzbuzen. Kdykoliv jsem ho navštívil na venkovském statku, kdež meškával se svou rodinou, býval vtělená dobrota, ač nezadal své velebné vážnosti. Ráno přede mší sv. ubíral se do sakristie, nachystal mešní roucha,

pomáhal knězi oblékati se; po té nesa mešní knihu kráčel před sluhou Páně k oltáři a ministroval mu při mši svaté před tváří svého domácího lidu i vesničanů, kteří přišli do kostela. Ó kdybyste byli viděli velebnou postavu presidentovu, jeho vážný, přísný, ale přes to příjemný obličej, jeho stříbrný vlas, jeho vojenský vzhled! Pochopili byste, jakou úctou jímá. Při modlitbě zářila z něho pravá bázeň Boží, upřímná víra a vroucí zbožnost. Jaká to naň podívaná, kdyžtě v neděli a ve svátek vysvětloval služebnictvu katechismus, kdyžtě s chotí a synáčkem obcoval službám Božím, kdyžtě doprovázel velebnou Svátost k nemocnému, kdyžtě u veřejných procesích bral se s úřednictvem za božským Spasitelem! Takovéto zjevy vysvětlují nám podstatu tohoto muže neobyčejného, ukazují nám kořeny jeho podivuhodné síly.«

Za dřívějších let přijímal měsíčně Tělo Páně, potom každou neděli, každý svátek. Přečasto navštěvoval božského Spasitele ve svatostánku. Byl horlivým členem Marianské družiny, upřímným ctitelem blah. Mariany, rodičky a patronky města Quita; na výzdobu její kaple věnoval část svých ročních příjmů. Podporoval missie v městech i na vesnicích, jakož i každoroční duchovní cvičení ve vojsku a na ústavech studijních; však tě i sám každý rok v ústraní je konával. Jeho přičiněním usnesl se sněm r. 1873., že má celá republika ekuadorská býti zasvěcena ochraně božského Srdce Páně.

Jak už zmíněno, zavražděn jest náš hrdina od zednářů dne 6. srpna 1875. Byl to první pátek v měsíci, den božskému Srdci Páně zvláště zasvěcený. V šest hodin ráno obcoval Moreno mši svaté a přijal Tělo Páně; mělo mu býti pokrmem na cestu na věčnost. Už dvakrát ten den chtěli se vrahové vrhnouti na nevinnou oběť; sešlo jim; hledali třetí příhodné chvíle. O polednách bral se Moreno do vládní budovy; stavil se u tchána, mluvil s chotí, jež tam meškala; po té zašel ještě do biskupského chrámu, klekl před velebnou Svátostí a vroucně se modlil. Vyšed z chrámu, kráčel po schodech do vládní budovy. Přidružil se k němu spiklenec Rayo, pozdravil ho a kráčel za ním po schodech; u druhého sloupu tamějšího sloupořadí tasil bídník meč a roztal Morenovi hlavu. Ač smrtelně raněn, chápal se president revolveru; ale než rozepjal kabát, tal ho Rayo do pravé ruky i do ramene. Tři jiní bídníci střelili naň z revolverů. Moreno chtěl se opříti o sloup, ale smrtelnou mdlobou zachvácen spadl přes okraj sloupořadí dolů na dlažbu. I tam ještě přiskočil Rayo více ho rozsekat. Z úst mučeníkových vyšla tato poslední slova: »Bůh neumírá!« Vojenská stráž přichvátavši vraha ihned usmrtila.

Skonávající president za nářku a pláče lidu zanesen do předsíně biskupského chrámu, uložen u nohou missionářského kříže, jejž byl před rokem u procesí na svých ramenech sem přinesl; přijal poslední pomazání a skonal.

Tři dny vystavena mrtvola mučeníkova v kathedrále. Gardové vojsko stálo na stráži. Quito i všecka země ekuadorská hlubokým naplněna žalem. Tisíce a tisíce lidu chvátali do chrámu ještě jednou spatřit předrahé tváři. Voláno, naříkáno: »Ztratili jsme otce! Vlastní krev za nás obětoval!« Dne 7. srpna konán slavný pohřeb. Na rakvi hlásána velikými písmeny sláva nebožtíkova: »Obnoviteli vlasti, nepřemožitelnému ochránci víry.«

Vděčný sněm usnesl se postaviti Morenovi krásný pomník z mramoru a kovu; když pak i italští katolíci jali se sbírati na Morenův pomník, jenž by stál v Římě, ve středu světa katolického, aby v hlavě křesťanství uctěn byl velevěrný syn svaté církve, přihlásil se ihned sv. Otec Pius IX., věnoval 2000 franků

a díla chystaného sám se ujal. Sochař Gianfredi zhotovil z mramoru poprsí Morenovo, architekt Vespignani umělý postavec, na nějž po přání papežově ve čtyřech polích vyryta tato slova:

Věrnému strážci náboženství.
Veleoddanému sluhovi svaté Stolice.
Horliteli o spravedlnost a mstiteli zločinů.
Podporovateli snah nejlepších.

Tak bychom mohli ještě mnohými jinými doklady ze života nejpoctivějších a velezasloužilých lidí doličovati, jaká milost, jaké požehnání plyne každému, kdož mši svatou miluje, jí rád obcuje, Beránku Božímu se koří, jenž snímá hříchy světa a všelikou milost přeštědře rozdává, ba i za pokrm se nám podává ve svatém přijímání.

Blahý, kdož se k stolu Páně blíží,
hříchů všech a viny prost;
v jeho srdce laskavě se sníží
nejvzácnější s nebe host;
s ním Syn Boží v této svaté chvíli
vchází v lásky jednotu,
dává útěchy a k boji síly,
krmí duši k životu.

Fr. Janovský.

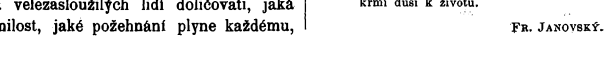

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

»Víš, proč pisatel tohoto psaní, Ben-Aga, lékaře Kerna chtěl zavražditi?«

»Ne, pane, na to jsem se neptal.«

»Kdo jest ten Ben-Aga?«

»Bohatý a vznešený pán, více nevím.«

»Jsi znám zde v těch vesnicích?«

»Ne, pane.«

»Kde jest tvoje vlast?«

»V Djezzině, na druhé straně Bairutu, směrem k Saidě.«

Bylo mi těžko k nějakému vhodnému trestu pro tyto dva zlosyny přikročiti. Přece však mi bylo celkem volněji u srdce, když jsem slyšel, že ten nebezpečný pobuda několik hodin cesty odtud má svůj domov. Neměl jsem se tedy čeho báti, že by zde tak honem pomoc nějakou si našel i tehdy, kdybych jej zcela propustil. Neboť na to myslil jsem nyní vážně. Kam jsem se měl obrátiti s tímto darebou? Vzíti jej se mnou do kláštera, to se mi nezdálo radno, byl bych tím pokojné řeholníky jistě do velkých rozpakův přivedl, kdybych se byl se svázaným zločincem u fortny kláštera ukázal. Musil jsem očekávati, že by toho chlapa do kláštera nebyli ani vpustili. A můj muker nebyl nic lepší. Nejraději bych se byl obou sprostil. Tak teprve mohl jsem v klášteře prodleti, jak dlouho bych chtěl. Jen tak jsem mohl míti ruce volné.

Po krátkém rozmýšlení sdělil jsem oběma kompaňonům, že chci je oba do Bairutu poslati, ovšem beze zbraní, jež si i s psaním ponechám. Do osmi dní, snad spíše, budu také v Bairutě, potom obdrží muker svého koně zpět i s platem za každý den. Rovněž pak jemu i ručnici Drusovu odevzdám. Budou-li s tím srozuměni a budou-li se chovati dle mé spokojenosti, neučiním kadimu, soudci, žádného trestního udání o tomto pře-

padnutí a vše má se zapomenouti. Nebyli-li by s tím však spokojeni, tak nyní hodinu si odpočineme a pak ihned přímo do Bairutu zaměřím, kde je oba kadimu ku potrestání odevzdám. Pobudové dlouho se nerozmýšleli a přijali moji nabídku. Dovolil jsem jim tedy, aby se vrátili a nařídil jsem mukerovi, aby Drusa odvázal, jakmile přijdou k oné bystřině, ne však spíše. Mohl jsem je s návrší na jejich zpětném pochodu dlouho okem pozorovati a teprve, když již daleko dole v olivovém a citronovém stromoví zmizeli, dal jsem se na další cestu.

Asi hodinu příkře nahoru jsem jel, když jsem vysoko nad sebou velikou budovu s menšími stavbami vůkol spatřil. To nemohlo nic jiného býti, nežli klášter Dair-Mar-Mikael. Velmi přívětivě a vábivě kynula tato mohutná stavba, obklopena mocnými platany, jakožto příbytek pokoje, mně vstříc a když jsem tak uvážil, kterak před několika hodinami vražedným nástrahám jsem unikl, tu nutkalo mě to uvnitř v srdci, abych vřelou modlitbou k Bohu se povznesl a Jemu, Pánu života a smrti, poděkoval za zachránění svoje a do další Jeho milosti v této, tak pohnutlivé době, se doporučil a ochraně Jeho svaté ruky se svěřil. Vždy zřetelněji vynikaly stavby kláštera z okolí a právě zaleskl se kříž na klášterním kostele sluncem ozářen. Opodál kláštěra ve skalní úžlabině spatřil jsem vesnici, která, jak jsem se později dozvěděl, slula Cuk Mikael; k ní patřil tento klášter. Měl jsem vřelé pobřežní pásmo, kraje palem, oranží, citronů a oliv notně pod sebou a vyšší pohorský pás, jímž jsem nyní jel, byl bohat na bujné bohatě kvetoucí ovocné stromoví, zvláště však bylo zde četně vinohradů. Podobně jako ve vzdálené drahé vlasti i tam se révoví pohromadě v nákopech pěstuje a kdyby mě cizozemský způsob domů vždy opět na východ neupozorňoval, byl bych se jistě na cestě této ku klášteru v dalekou svoji vlast vmyslil.

Když jsem přijel ke studni, poskytl se zraku mému příjemný pohled. Spatřil jsem množství Maroniťanek, které bylo ihned dle divného ústroje hlavy poznati. Zvláštnost záleží v tom, že mají na hlavách »klobouky« jako homole cukru ze stříbrného, častěji však z mosazného plechu, 2—3 střevíce vysoké. Tyto nanejvýše podivné rohy nenosí se přímo, nýbrž šikmo, v úhlu asi 45 stupňů do předu, nebo do zadu, aneb na stranu a na nich připevněny bývají tkanice z mušelínu, které až téměř k patám sahají a k zahalení obličeje slouží.

Na východě, obzvláště v městech, nepotkáme se daleko s tolika ženami a dívkami, jako na západě. K tomu jsou paní moslemské, jakmile dům opustí, šatkou kattunu tak důkladně zabaleny, že ani jediný tah obličeje nedá se poznati. Potkají-li cizince, přehodí přes tmavou kattunovou masku obyčejně ještě šatku bílého mušelínu, která ze zahalené hlavy přes záda dolů visí. Nyní nebývá to s tím zahalováním vždycky příliš svědomité. Mladé dívky zdvíhají při vhodné příležitosti obtížnou kattunovou masku velmi rády s hlavy a s obličeje a pak září jejich tmavé oči dvojím ohněm šťastnému vstříc, jehož tím vyznamenávají a jemuž takto přízeň svoji na jevo dávají. Jenom ošklivé a staré z něžného pokolení jsou v tom velmi svědomity a kárají ostrými slovy, když pěkná dívka se tak dalece zapomene, že závoj odhalí. Závist a žárlivost i zde tedy hrají svoji úlohu — jakož i jinde — i u ctimilovných dcer křesťanského západu.

Prastarý východozemský tento zvyk zahalování obličeje neobmezuje se však jen na moslemské paní a dívky. I mezi nimi žijící západňanky a křesťanky vůbec zachovávají z většího dílu tento obyčej, když také ne právě tak přísně, jako

moslemský ženský svět. A tak uchopily při mém neočekávaném příchodu mnohé zde vodu čerpající Maroniťanky spěšně a s křikem svoje závoje, přehodily je přes hlavu, co zatím jiné toho opoměly a se stejnou zvědavostí a přátelskou živostí na mě hleděly. A protože ty nezahalené všechny v plných tvářích jen jen kvetly a byly velmi sličny, domníval jsem se — zda nesprávně? myslím spíše, že s plným právem — že ty úzkostlivé křiklounky pod svým rychle přehozeným závojem žádnou obzvláštní krásu asi neskrývaly a byly by to nejraději viděly, aby jejich pěknější družky jejich cudného příkladu byly následovaly. Těm však to ani nenapadlo, a když jsem nyní na okamžik zastavil a o doušek čisté, čerstvé vody poprosil, podala mi ta nejkrásnější z krásných s milou přátelskostí pohár vody a nestarala se nic o protest zahalených.

Ještě kus cesty příkře nahoru a dorazil jsem ku klášteru Dair-Mar-Mikaelu. Když jsem bratru fortníkovi sdělil, že dle vyzvání a jako přítel lékaře Kerna přijíždím, ihned mi otevřel s velkým chvatem bránu, jíž jsem koně na nádvoří provedl. Ochotně odebral mi jiný bratr koně a prosil mě, abych si žádné další starosti o koně nepřipouštěl, ježto on sám úplně jej opatří. Blahý pocit projel mojí tělesnou i duševní útrobou, an jsem zde tak přátelské přijetí nalezl.

Mimo kostel skládal se klášter z více menších stavení, ježto patrně během času dle potřeby byla vystavěna.

Vesměs jednopatrové budovy nebyly z jílu, nýbrž z pevného kamene vystavěny, měly ploché střechy a železnými mřížemi opatřená okna, jež místo scházejících sklených tabulí dřevěnými okenicemi se dala uzavříti.

Bratr fortník zval mě, abych jej do vnitřku kláštera doprovázel.

Jak jsem se teprve nyní dověděl, sídlil zde biskup, jenž maronitskému biskupu v Bairutě byl podřízen. Byl jsem do jednoduchého útulku v přízemí uveden, kde mě o mém příchodu zpravený biskup velmi srdečně u dveří přijal. Byla to věru imposantní postava a v jeho výrazuplném obličeji snoubila se ohnivost arabského typu s mírností a laskavostí vpravdě křesťanskou. Měl na sobě světlošedý oděv a na hlavě modrou čepičku. Sotva jsme první slova zdvořilosti vyměnili, vkročili tu tři kněží, které biskup z jejich cel k mému přivítání a přijetí dal zavolati, do tohoto — přijímacího — salonu. Tito tři pánové učinili na mne svými dlouhými bílými bradami a jim velmi vkusně svědčícími černými taláry nanejvýše příjemný, ba důstojný dojem. Čepice, které měli, připomínaly mi velmi řecké duchovní. Přisluhující bratr přinesl mně sedadlo do světnice polštáři opatřené, co zatím duchovní dle východního způsobu na nízkých lenoškách se usadili, které při stěnách kolem dokola byly umístěny. Brzy bylo nezbytnou kávou a ještě nezbytnějšími dýmkami poslouženo a teprve nyní dostal se náš hovor do proudu. Vykládali mi o mém příteli a o jeho velikém lékařském vědění a umění a já jsem sdělil, co jsem zažil od včerejšího přistání do Bairutu. Mluvil jsem i o temných domněnkách páně Pelissierových, pokud se nastávajících nepokojů týkaly. Kněží nechtěli tomu věřiti a já jsem byl v duchu rád, že jsem tak trochu pana Pelissiera v počet černohlídků počítati mohl. Veliké zaražení však vzbudilo jak u biskupa tak i u kněží moje sdělení stran přepadnutí, dobrodružství to život můj tolik ohrožující. Přepadnutí samo o sobě nebylo by je tak vzrušilo, neboť něco podobného není tam novinkou neobyčejnou a v horách těchto ledacos se stane, ale že lékař Kern zde byl míněn, ač se stala mýlka osoby, to bylo, co těm pánům jakož i mně naprosto ne-

pochopitelným bylo. Nikdo z nich nevěděl, kdo jest ten Ben-Aga, jenž vraha najal, ani tušení nemohl nikdo vysloviti, čím by si byl mohl můj přítel v tom Ben-Agovi nepřítele až na smrt vyvolati.

Dověděl jsem se při té příležitosti, že můj přítel i mezi moslemy, ba i vznešenými Drusy v horách ve veliké slovutnosti a oblíbenosti stál, tak že se věc dvojnásobně nápadnou jevila, když jemu vůbec s některé strany po životě se páslo. Biskup se tázal, nebylo-li by vhodno později k večeru, až slunce bude méně obtížným, dva cesty znalé a spolehlivé muže z vesnice Cuk-Mikaelu do Cale poslati, abychom příteli dali zprávu o tomto na něho chystaném vražedném přepadnutí. Ben-Aga bydlel dle zachyceného dopisu v Kefru, jenž je sotva pět hodin cesty od Cale vzdálen a tak by leželo nebezpečí blízko, an přítel vražedným rukám snadno v nástrahy by mohl vběhnouti, ježto jistě ničeho takového ani netušil. Tajný nepřítel jest tím nebezpečnějším.

Návrh ctihodného starce biskupa líbil se kněžím i mně, bylo jej za šťastnou myšlenku uznati. Ihned jsem poděkoval za tuto úctyhodnou péči a starost o přítele a biskup mírně rukou dík zamítal a přátelsky poznamenal: »Doktor si toho již dávno a často od nás zasloužil.«

Když jeden z kněží vzal si na starost opatřiti z vesnice oba posly do Cale, pozval mě biskup, abych s ním a oběma kněžími chrám klášterní si prohlédl a celý klášter s nimi si prošel. Při tom sdělil mi to nejdůležitější o maronitské bohoslužbě, která v podstatě a ve věcech hlavních s naší svatou římsko-katolickou bohoslužbou souhlasí.

Maronité jsou vlastně též římsko-katoličtí křesťané, tak zvaného syrského ritu (obřadu). Jméno jejich má původ od svatého poustevníka jménem Maron, jenž asi r. 400. po Kristu žil. Maron bydlel na poušti a jeho žáci, kteří se zvolna v rozličných krajích Syrie rozšířili, vystavěli tam více klášterů. Všickni syrští křesťané, pokud nebyli nakaženi po Syrii se zmáhajícími bludy Monotheletův, uchýlili se do okolí těchto klášterův a obdrželi i jméno těchto klášterníků: Maronité. Když byli později od Mohamedánů pronásledováni, odebrali se na stráně a svahy Libanonu zpět, aby tam v pokoji svému náboženství věrnými zůstati mohli.

Církevní obyčeje Maronitů shodují se dosti s ostatními východními rity. Nižší světské duchovenstvo žije v manželství, byl-li sňatek před přijetím kněžského posvěcení uzavřen. Již vysvěcený kněz musí svoboden zůstati. Biskupové berou se z řeholního, klášterního duchovenstva. Maronité mají svého patriarchu, který vždycky jmenuje se Butrus (Petrus, Petr) a v klášteře, jenž z polovice ve skálu je vtesán, žije; klášter ten sluje Kannobin. Při patriarchovi ustavičně sídlí papežský delegát (vyslanec). V Římě bylo již r. 1584. Collegium Maronitarum (maronitská kollej) zřízeno, v němž se veliký počet Maronitů za proslulé učence vzdělal.

Maronité obývají nejvyšší náhorní roviny libanonské, na celé severní součásti tohoto horského řetězu od Bairutu až k Tripolisu. V této celé krajině bydlí sami, t. j. oni činí výlučně obyvatelstvo této krajiny. Mimo tento krajinný pruh jsou v jižní části pohoří Maronité s Drusy a moslemy smíšeni. Ač jsou syrského původu, jest přece arabština jejich obyčejnou obcovací řečí, ana syrština jest jen církevní řečí, v níž se i obět mše svaté koná. Maronité žijí ze zemědělství a chovu dobytka, výborně však vyznají se v hedvábnictví. Odtud tolik moruší v celé krajině. Těmto moruším, jichžto listoví bourcům morušovým jak známo za pokrm slouží, jest věru smutný podíl vykázán.

Any ještě dnes v plné kráse listí stojí, zítra rukou člověka tak jsou oškubány, že uprostřed leta smutně se svými větvemi úplně holými k nebi ční, jakoby byla nejtužší zima.

Na turecké vládě dovedli to Maronité při svém skrovném počtu (jest jich pouze 250.000 hlav) tak daleko, že byli dosti samostatni a jejich šlechta měla na vývinu jejich osudů značný podíl.

Největší nepřátelé Maronitů jsou Drusové, kteří jsou ponejvíce na jižní polovici Libanonu s nimi smíšeni. Náboženství poslednějších je z pravé a skutečné směsice nejrozdílnějších pověr utvořeno. Nejsou moslemy, nýbrž jak se zdá, jest jejich v největší tajnosti udržované náboženství zbytkem starého orientalního pohanství, jsouc reformováno a protkáno některými modamedánskými živly, a sice od Kalifa Hakima, jenž od r. 996. do r. 1020. v Kaiře v Egyptě panoval.

Tento bláznivý patron vydával se za ztělesnění onoho Aliho, jehož jsme již spíše jako zetě Mohamedova poznali, který od šiitických Peršanů vedle nebo nad proroka se klade a právě jako vtělené božství se ctí.

Drusové ctí rovněž jen jednoho Boha, jenž ani poznán ani pojmenován býti nemůže a jenž několikráte v lidské podobě na zemi se ukázal, naposledy v osobě spíše jmenovaného Hakima. Provádějí svůj kultus v osamocených kapličkách a uctívají tam i jinde sochu telete, jež jim symbolem vtělení božího jest. Jak odporno tento nesmysl křesťanskému péru psáti! Očekávají příští Hakimovo, jenž potom velikou říši zařídí a celý svět k drusickému náboženství přivede. Drusové mají množství spisův o svém náboženství, a ti »Nejvýše zasvěcení« slují »Rozumní«. Tito nekouří — div divoucí — žádného tabáku.

Tvrdí se, že Drusové v pokojných časech jsou pohostinni a milí. Pro svoji statečnost byli však vždy slaveni a obáváni. Dlouho uměli se v Syrii jako samostatná moc udržeti, a kdyby nebyli vždy mezi sebou nesvornými bývali, mohli Turkům často nanejvýše nebezpečnými se státi. Jejich knížecí domy na Libanoně byly vždy příliš ctižádostivy, než aby se jednotnému velení podvolily. Jeden z jejich nejslavnějších knížat byl Emir Bešir. Vzdor velkým bojům, jež se svými knížecími soky vésti musil, přivedl to za skutečného vrchního šejcha svého národa.

Drusové jsou málo spolehlivi v náboženském ohledu. Za doby právě jmenovaného Emira Bešira převládal křesťanský vliv na Libanoně a houfně hrnuli se Drusové ku katolickým missionářům za křtem. Později zasvitla jim pomoc od protestantův, obzvláště od Angličanův, a jako vodní příval hnali se tedy k americkým missijním školám, aby tam, sotva 24 hodin po svém příchodu, protestantské vyznání víry složili. A nyní, kdy vliv moslemů platí, navštěvují opět ti sami Drusové mešity. Ovšem to jsou jen prospěchářské manevry. Neboť ať se veřejně za katoliky, protestanty, moslemy přiznávají, jak toho prospěch a poměry časové vyžadují, zůstávají přece vždy jen Drusy, kteří své tajné ceremonie slaví a Hakim jim vždy zůstává zosobněným božstvím.

Drusové nejsou jen na jižní polovici Libanonu poukázáni, nýbrž část jich bydlí též v tak zvané Célesirii, t. j. východně v údolí mezi Libanonem a Antilibanonem až na druhou stranu Antilibanonu po tak zvaný Hauran. Úhrnem jest jich na 75.000 hlav, stojí tudíž značně počtem za Maronity. Druhdy žili Drusové v nejlepší shodě se svými sousedy, křesťanskými Maronity, a bojovali po jejich boku proti moslemskému tyranství. Před lety zmohly to intriky a nástrahy Turků, že zcela jiná situace povstala

a rozdoutnalo se neshladitelné záští proti Maronitům, jakož vůbec proti všem křesťanům. Od té doby stali se Drusové ustavičnými spojenci mohamedánů, kteří jim pochlebovali a je okázalou přízní zahrnovali.

Méně známi v Evropě nežli Drusové jsou Metavilové. Tito patří, jako Peršané, k moslemské sektě šiitů, kteří, jak častěji vzpomenuto, Aliho, zetě prorokova, obzvláště uctívají. Tito čítají asi 50.000 hlav v severní Palestině, hlavně však na jižním Libanoně a stojí jako loupežníci a vrazi v přešpatné pověsti.

Připočteme-li k 75.000 Drusův a 50.000 Metavilů ještě »pravověrné« mohamedány Sunnity s jejich 1,200.000 hlavami, obdržíme pro Syrii nekřesťanského obyvatelstva na 1,325.000. Těmto jest jen asi 410.000 křesťanů, kteří se skládají z 250.000 Maronitů, 100.000 orthodoxních Řeků, 50.000 řeckých katolíkův anebo Řeků sjednocených, 5000 katolických Syřanův a 5000 křesťanských Jakobitů, s to naproti se postaviti. Značná převaha kloní se tedy na stranu nekřesťanův a uváží-li se, že i zemská vláda proti sultánovským výnosům, které křesťanům příznivými býti se zdají, vždy vskutku křesťanům jest nepřátelskou, nemůže nikoho tajným býti, že postavení křesťanů zoufalým státi by se musilo, jakmile by zhoubný požár roztržky v plameny vyšlehl. Zdaž se tak za těchto poměrů stane?

Pan Pelissier se toho obával a nedal se nikterak od svého názoru odvrátiti. Já, dle svého zdání, nemohl jsem přece jako příchozí cizinec svůj vlastní pevný úsudek si učiniti, nýbrž přál jsem si jen, aby obavy páně Pelissierovy se neuskutečnily. Upevněn jsem byl v této důvěře velebnými pány z kláštera Dair-Mar-Mikaelu, kteří, jak jsem se již dříve zmínil, i se svojí strany na vážnější vybuchnutí nepřátelství nepočítali.

— — — — — — — — —

Asi ke čtvrté hodině přišli z vesnice Cuk-Mikaelu oba najatí mužové do kláštera, aby odtud cestu do Cale podnikli a mému příteli pro něho tak důležitou zprávu donesli. Já jsem zatím napsal obšírné psaní a v něm o obavách páně Pelissierových jsem se zmínil, rovněž jemu do podrobností případ jsem popsal, kterýž přece jemu platil a mě by byl stihl. Ježto jsem však za každou cenu jistotu chtěl míti stran originalu listu Ben-Agova, proto jsem poslal jen opis jeho. Mohliť poslové rovněž býti přepadeni na cestě do Cale a tak bych byl o tento dopis snad přišel. Poslední větu dopisu i podpis úplně jsem se snažil kopírovati, aby tak přítel měl příležitost rukopis svého úhlavního nepřítele poznati. Snad mu to mohlo prospěti a aspoň musil věděti, jak se o bezpečnost jeho starám. Rovněž otec převor napsal list mému příteli a v něm taktéž o přepadení se zmínil. Aby poslové, i kdyby do nepřátelských padli rukou a prohlídce se měli podrobiti, dopisy přece jistě na místo donesli, byly jim tyto dopisy opatrně a na nenápadném místě do bluzy zašity, a sice jednomu list páně převorův, druhému můj. Dostal-li se jen jeden list na pravé místo, tak věděl přítel úplně jasně, oč jde. Ústně jsme poslům nic nesdělili, jakož oni ani tušení neměli o mém ranním dobrodružství. Pokládal jsem za lepší o tom co nejdéle mlčeti a neznepokojovati obyvatelstva snad předčasně. Kněžím také se tak lépe líbilo.

(Příště dále.)

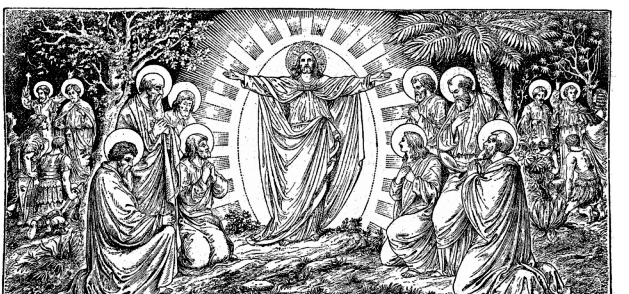

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

XVI. Hladomor v Indii.

Nynější hladomor v Indii nabývá hrozných rozměrů. Za posledního hladomoru roku 1897. bylo hladových Indů státem podporovaných 1 milion, letos jest jich $2^3/_4$ milionu a každodenní výdaje vlády činí asi 150.000 K.

Bída je každým dnem větší, ježto před červencem nelze na žeň ani pomysliti. Anglo-indická vláda jest si také vědoma, jak vážná je doba nynější. Vládní tajemník Holderness přiznává, že takové bídy dosud nikdy nebylo a že finance zemské nikdy tak nebyly obtíženy jako nyní. Přitěžující okolností jesti, že v krátké mezeře tří roků jsou hladem postiženy tytéž kraje, že tentokráte trpí i domácí zvířata nedostatkem píce a tak postiženy jsou i třídy zámožnější a konečně, že tentokráte bída mnohem dříve nastala a tím i státní pomoci déle a vydatněji je třeba. Dříve domnívala se vláda, že hladomor pouze asi jednou za deset let je možný, ale přepočítala se. Kdyby skutečně domněnka vlády byla pravdivá, pak by ovšem nebylo tak zle. Obyvatelstvo by si v tučných letech nashromáždilo zásob a hladový rok neměl by tak strašných následků. Tentokráte je však bída tím větší, ježto oba hladomory následovaly brzy za sebou.

Zmíněný Holderness radí vládě, aby s podporami co možná nejvíc spořila, aby pak nepřišla do rozpaků. A skutečně nesnáze vlády jsou veliké, ježto výživa dvou milionů lidí měsíčně vyžaduje skoro 3 milionů zlatých. Mimo to je tentokráte vláda indická odkázána sama na sebe, jelikož válka v jižní Africe Anglii beztoho citelně tísní a dobrovolné sbírky plynou do jižní Afriky. R. 1897. vynesly soukromé sbírky pro hladové v Indii na 2 miliony zl., kdežto nyní od Anglie nelze očekávati ničeho. Avšak ani domácí sbírky v Indii samé nevynášejí mnoho. Je sice mezi domorodci mnoho boháčů, kteří by vydatně svým soukmenovcům mohli přispěti ku pomoci, ale pohan ponechává péči o vlastní bratry raději cizině. Takovým způsobem jsou trpící skoro výhradně odkázáni na lásku a dobročinnost křesťanskou, která mezi vyznáním, národností, pletí atd. nečiní žádného rozdílu. Jak velice však této křesťanské dobročinnosti je třeba, vysvítá z následujících zpráv anebo proseb missionářů.

Jesuita P. Kummer píše z Anandu v presidenství Bombayském:

»Oko vidí, kamkoli dohlédne, místo zeleného osení vyschlou tvrdou zemi a bezlisté stromy a keře. Žně docela pochybily; není obilí pro lidi ani píce pro

dobytek. Jindy kupovali si chudší obyvatelé obilí a sypali je do velkých hrnců, aby pro budoucí půlrok měli zásobu. Letos stojí hrnce sice na tomtéž místě, ale jsou prázdny. Již v září minulého roku vídali jsme, kterak chudé ženy otrhávaly lupení některých rostlin, ne však, aby je předhazovaly kravám a kozám, ale sobě a svým rodinám za pokrm připravovaly. Chuderky je spařují nebo vaří a jedí, jako my na př. salát, špinát, kapustu a pod. Jistý missionář viděl, kterak chudobná matka pro svou rodinu vařila — trávu!«

»Jsou rodiny, které nemají ničeho, mimo to, co dostanou od nás. Všichni, kdož nemají žádného zahospodařeného groše, trpí nouzi a hlad. Kdo však Indii jenom poněkud zná, ví, že v nižších třídách sotva je tolik peněz, kolik na uhájení života je třeba. Většina obyvatelstva, se kterou jest nám co činiti, není s to, aby delší drahotu nerci-li hladomor přežila. Jsou to většinou tkalci anebo nádenníci, obojí ve smutném postavení; neboť na poli je práce buďto velmi málo nebo nic, ježto lidé v tak smutnou dobu raději chodí v cárech, než aby na nový oděv peněz vydávali.

Po delší dobu byly v okolí Anandu podnikány veřejné práce státní na podporu hladových, tak že mnozí skutečně na delší čas našli výživu. Nyní jsou dokončeny, po případě zastaveny. Silnice a cesty hemží se hladovými žebráky, kteří se toulají po venkově, anebo táhnou k městům, aby dostali práci nebo almužnu. Cestou potkává člověk celé tlupy rodin nebo žebráků, kteří pod stromy táboří nebo po vesnicích žebrají. Krádeže jsou ovšem na denním pořádku. Co se nestalo na př. našemu sousedu, poctivému to rolníku? Obávaje se, aby mu zloději neukradli volky, spal ve stáji. Když potom ráno vstoupil do své chalupy, byla veškera jeho zásoba rýže a obilí tatam. Zloděj provrtal díru ve hliněné zdi, vklouzl dovnitř a zmizel i se zásobami. Takové krádeže dějí se často uprostřed vesnice.

Jiným smutným následkem hladomoru jsou nemoce, jmenovitě zimnice a průjem, účinek to nezdravé a nedostatečné potravy. V městě Anandu samém není dosud nouze tak citelna, jelikož jsouce z Bombaye podporováni můžeme trpícím pomáhati. Za to v okolních dědinách je na vychrtlých tvářích dětí i dospělých strašnou nouzi patrně viděti. Rovně zle vede se dobytku; hyne hladem a na polích viděti již četné zdechliny.«

Z Nagporu ve Střední Indii zaznívají stále hlasy volající o pomoc. V zástupech přicházejí pohané i mohamedáni k missionářským domům a ústavům a projevují ochotu, státi se křesťany. Činí tak ovšem z nouze a proto je opatrnosti na výsost třeba. Jinak je však jisto, že tatáž nouze pohanskou zatvrzelost obměkčuje a že nápadný rozdíl mezi láskou křesťanskou a dobročinností missionářův a necitnou tvrdostí pohanských soukmenovců mnohým jinověrcům otvírá oči a je učí, že náboženství lásky je náboženstvím pravým. Pro mnohé dítky, jež byli hladoví rodičové k missionářům přivedli, a pro mnohá umírající nemluvňata, jimž křest svatý otvírá brány nebes, jsou dnové hladomoru vlastně pravým štěstím a velkou milostí.

Tři missijní sestry z Nagporu navštívily velké tábory hladových žebráků v okresu Akolském, aby pokud možno bídu mírnily a aspoň některé duše zachránily. »Navštívily jsme«, píše jedna ze sester, »pět ležení žebráckých. V každém bylo na 8400, 8000. 6000, 4000 žebráků. Přesmutný, žalostný je osud malých dítek. Matkám nedostává se mléka, aby je živily, plének a přistřeší, aby je před denním vedrem a nočním chladem chránily. Většinou jsou ubozí červíčci tak slabí, že smrt jim hledí z očí. Nestačíme je křtíti. Také ženám vede se zle. Již doma jsouce zmořeny hladem přišly sem, aby si prací něco vydělaly; nejsouce však zvyklí namáhavé práci, jakou jest tlučení kamení, klesají mdlobou a zoufalstvím.«

Také západní Bengalsko je tentokráte více než naposledy hladomorem postiženo. »V Barvai«, píše P. Hecke, »kde za posledních dvou desítiletí na 20.000 obyvatelů na křesťanství bylo obráceno, musily již v listopadu minulého roku školy býti zavřeny, protože nebylo rýže na výživu chudých dětí. Rýžová žeň byla nad míru slabá. Ceny potravin stouply do nekonečna a vý-

pomoc vládní daleko nestačí, zvláště zde v tomto zapadlém koutě světa. Zdejší bídu zná jen missionář, jenž zde žije.«

Podobně píše missionář P. Canoy:

»Ceny rýže stouply báječně. Tisíce chudých lidí živí se listím, kořínky, semínky a travou. Často nedostává se jim soli, aby si hubenou stravu mohli aspoň okořeniti. Tak to potrvá až do července, kdy uzrá proso. Již nyní má smrt hojné žně, neboť mnozí umírají vysilením nebo průjmem. Za fatku prodávají rolníci své volky, kozy, měděné nádobí, aby si mohli koupiti hrot rýže«.

V hornatých a odlehlých krajinách je nouze tím větší, ježto dovoz potravin s velkými obtížemi je spojen. Missionáři odtrhují sobě a svým svěřencům od úst, aby hladové zachránili od smrti. Jsou však případy, kdy o největší nouzi mnohých pozdě se dovídají a do chat jejich přicházejí, když už byli hladem zemřeli. Zmíněný již P. Canoy byl jednoho dne zavolán do obydlí pohanského domorodce. »Když jsem do chaty vstoupil« vypravuje, »spatřil jsem malé robě strašně vychrtlé, jež leželo v náručí své již mrtvé matky. V koutě válel se blouznící muž, jehož tělo bylo děsně nabubřelé. Ač jim péče co možná největší věnována, zemřeli přece po třech dnech, byvše prve pokřestěni.«

Z těchto několika črtů jest vidno, jak smutně to v Indii vypadá. Přes to naskýtá se otázka, kterak je to možno, že hladomor tak strašně řádí v zemi tak úrodné, jakou jest Indie? Vždyť jest v Indii na 56 milionů hektarů půdy obdělané, žně bývají v úrodných rocích velmi vydatné, zásoby obilní ohromné, obchod domácí i s cizinou velmi vyvinutý, síť železniční valně rozvětvena a plavba pobřežní i říční velmi čilá. Kde vězí tedy příčina hladomoru?

Příčiny hladomoru jsou různé. Ve mnohých krajinách jest podnebí velmi nepříznivé: málo dešťů, za to dlouhotrvající sucho. Jiné kraje jsou tak hustě zalidněny, že půda není s to, aby všecky obyvatele uživila. K tomu druží se i křivda do nebe volající, která se jeví v nerovném rozdělení majetku, tak že obyčejný sebe pilnější rolník se z dluhů vymaniti nemůže, mnohé nepřístojnosti v zařízení obchodním a trhovém a velké daně. Všechno to vrhá podivné světlo na osobní politiku anglickou, kterou omlouvá pouze okolnost, že anglická vláda většinou na nesvědomité pohanské úřednictvo jest odkázána. Všecko to nemůže však býti příčinou, aby láska křesťanská nevinně trpícím — a takovými jsou v Indii pilní malí rolníci a řemeslníci — pomoci odepřela.

XVII. Spavost.

O této nemoci v Africe tak často se vyskytující píše missionář P. Wolter od vodopádů Stanleyových:

Nákaza tato velmi nebezpečná zahnízdila se zvláště na stanici řečené »Berghe St. Maria« a vyžádala si tam již četných obětí. Příčiny nemoci jsou přese všechny výzkumy a bádání podnes docela neznámy. Tak má nákaza volnou cestu a ochrany před ní není žádné. Všeobecně má se za to, že je to nemoc čivová, kterýžto náhled potvrzují některé příznaky nemoci. Příznaky tyto jsou rozličné, ale některé opakují se při každém onemocnění. Počátkem bývá jakési pomatení mysli. Nejlepší, nejzpůsobnější a nejzbožnější dítky vypovídají nám náhle beze vší příčiny poslušnost; nechtějí již pracovati a se modliti a k missionářům, k nimž dětinnou laskou lnuly, chovají se neslušně a hrubě. Je to začátek nemoci, neboť již po 3—4 dnech objevuje se u nich onen bezvýrazný, ztrnulý pohled, jenž je šílencům vlastní; nohy začnou se třásti a dostavuje se zimnice, a po zimnici dlouhý spánek, ze kterého se již neprobouzí. Asi za dva měsíce následuje smrt.

Jiní nemocní plačou bez všeliké příčiny a křičí jako posedlí. Opět u jiných dostavuje se úplné ochrnutí těla na jedné straně, a ti spíše usínají, aby se již neprobudili.

Počet onemocnělých, kteří nákaze již podlehli, jest nad míru veliký; z těch, kdož před dvěma lety žili v missii, není nikoho na živě. Afričtí lékaři, kteří majíce za sebou dlouholetou lékařskou praxi, už mnoho nemocných viděli a léčili, stáli v naší nemocnici u lůžka nemocných nevědouce sobě rady a neznali léku od podivné té nemoci.

Jelikož nebylo naděje, že nám prostředky pozemskými pomoženo bude,

obrátili jsme se vroucí modlitbou na Boha samého, aby nás na přímluvu sv. Benedikta, našeho patrona, od strašné nákazy osvobodil. Nejprve sloužena byla slavná zádušní mše svatá za všecky, jižto od počátku nemoci v Berghe St. Maria byli zemřeli; veškerá missijní stanice byla přítomna. Naše děti zpívaly rekviem tak dojemně, že všichni přítomní hluboce byli dojati. Po mši sv. chystalo se všechno ku zvláštní pouti. Mladí i staří naložili na sebe cihel; silnější šest, slabší tři a děti po jedné. V čele kráčeli missionáři, za nimi průvodem ostatní. Cestou ozývalo se dojemné: »Svatý Benedikte, oroduj za nás!« a za modlitby a zpěvu dostoupilo procesí vrcholku hory. Tam obstoupili všichni sochu sv. Benedikta a složili přinesené cihly. Po té posvětil představený missie základní kámen k malé kapli, která se právě ke cti sv. Benedikta měla stavěti. Po několika modlitbách měl představený missie dojemnou řeč, kterou přítomné povzbuzoval k důvěře v pomoc Boží, zároveň však také napomínal, aby do téhož nejsvětější vůle byli odevzdáni. »Smilování, milosrdenství, ó Pane«, volal, »odejmi od nás hroznou nákazu, která nás usmrcuje! Chceš-li však, abychom umřeli, pak staň se vůle Tvá! Ano, děti, modleme se, aby nás zbavil této trpké zkoušky, ale jenom tehdy, je-li mu libo.« Na tvářích přítomných bylo viděti při těchto slovech pokorné podrobení se Božímu úradku. Jaká to útěcha pro missionáře, když vidí u svých černých svěřenců takový klid a pokoj duše vůči blízké jisté smrti!

Když jsme se domů vrátili, odložili jsme roucha bohoslužebná. Přemnozí z našich černochů ještě tentýž den několikrát nesouce cihly na pahorek vystoupili. To se opakovalo i v následující dni. Mnozí nedbajíce obtížné cesty ani žhavého vedra, ani vlastní umdlenosti vykonali tutéž cestu 7—8kráte denně. Kdo by věru hledal takovou obětavost v srdci Afriky? A ti, jižto dali tento krásný příklad víry a lásky k Bohu, byli — opovržení černoši, jižto nedávno ještě v nevěře pohanské dřepěli. A až kaple bude dostavěna, pak možná Otec nebeský smiluje se nad námi na přímluvu sv. Benedikta a těžkou metlu od nás odejme. Než ať se stane jakkoliv, Bůh jest Pánem života i smrti, jeho vůli nejsvětější pokorně se podrobujeme. Kéž by nám dal tu milost, abychom v těžké zkoušce tak obstáli, aby nám byla k spasení!

Různé zprávy a drobnosti.

Kanonisace dvou svatých. Na slavnost Nanebevstoupení Páně konala se v Římě řídká slavnost, kanonisace dvou svatých, totiž Jana de Lasalle ze řádu školních bratří a blahoslavené Rity ze ženského řádu sv. Dominika. Byla to slavnost velmi povznášející. Hned z rána o 6. hod. celé řady drožek i pěších hrnuly se k Vatikánu. Širé prostranství před sv. Petrem bylo uzavřeno dvojitým kordonem italského vojska. Na 50.000 lidí čekalo netrpělivě, brzo-li se řady rozevrou. Konečně brána otevřena a čekající obecenstvo vproudilo dovnitř. Zatím plnily se i tribuny. Lístků na tribuny vydáno bylo na 10.000. Ti, kteří obdrželi listky na některou tribunu (bylo jich asi 13), šli sakristií, ale i tam byl velký nával. Viděl jsem chrám svato-Petrský velmi často, ale tentokráte převyšovala nádhera zde rozvinutá vše pomyšlení. Sloupy pokryty draperiemi, temně rudými se zlatou obrubou a třepením a podél celé klenby táhl se dvojitý had zářících svící, každý oblouk pak byl ozářen nesčíslnými plaménky, kopule a okolí oltáře tonulo ve světle.

Vypráví se, že svící bylo více než 30.000; jen v jedné řadě mezi dvěma pilíři bylo jich více než 100. Hrob sv. Petra byl nádherně ozdoben růžemi, oltář pokryt skvostným kobercem a na něm vystaveny relikvie svatých.

Rychle se plnily prostory rozsáhlé a když neseny byly obrazy kanonisovaných, Rity, která klečí před oltářem s nevýslovnou zbožností, zrak svůj obracejíc ke svatostánku, a Lasalla, který před oltářem se svými spolubratry skládá slib, že se chce věnovati vyučování mládeže katolické, byl již téměř chrám vyplněn. O 9. hod. konečně vstoupilo do chrámu processí. V čele kráčeli zástupcové řádů t. zv. žebravých, pak řádů ostatních; po nich preláti z rozmanitých ústavů, pak biskupové v bílých mitrách a pluviálech, za nimi arcibiskupové, patriarchové, kardináli, pak nejvyšší dvůr papežský, konečně sv. Otec sám ve zlaté mitře a pluviálu na nosítkách pod baldachynem, obklíčen stráží Švycarů. Každý účastník průvodu nesl hořící svíci v pravé ruce, jedině sv. Otec v ruce levé a pravicí žehnal zástupy.

Konečně průvod vkročil do přední části chrámu. Sv. Otec sestoupil s nosidel a usedl na trůně, kardinálové, biskupové sklánějí před ním koleno a líbají kříž jeho štoly, ostatní účastníci průvodu jeho střevíc. Pak zaujímají všichni místa sobě stanovená. Z řady kardinálů vystoupí kardinál-prokurátor a žádá: »Sv. Otče! Nejdůstojnější pan kardinál (jenž vyšetřovací komissi předsedal) tuto přítomný naléhavě prosí Vaši Svatost, by zaneseni byli v počet svatých Pána našeho Ježíše Krista, a aby ohlášeno bylo všem věřícím, by za svaté měli blahoslavené Jana de Lasalle a Ritu. Jeden z prelátů odpovídá, že sv. Otci jsou známi oni blahoslaveni i že zná jejich zázraky, avšak ve věci tak důležité nutno vzývati o pomoc všech svatých.« Na to kleká sv. Otec a zpívají se litanie ke všem svatým.

Pak opětuje kardinál svou prosbu, avšak místo slova »naléhavě« praví »naléhavěji«. Za odpověď obdrží, že Jeho Svatost si přeje, aby ve věci tak důležité o pomoc byl vzýván Duch svatý. A papež odkládá mitru, vrhá se na kolena a chrámem rozléhá se velebná hymna: Veni Creator Spiritus (Přijď Duchu svatý Stvořiteli). Když dozněly zvuky hymny, po třetí předstupuje kardinál a prosí tentokráte »nejnaléhavěji«. Prelát odpovídá, že Jeho Svatost je přesvědčena, že kanonisace tato bude ke slávě Boží a protož prosbě vyhoví. Tu všichni povstávají se sedadel a Jeho Svatost, jako hlava a učitel církve, prohlašuje, že po bedlivém zkoumání a po dlouhých poradách s ostatními spolubratry prohlašuje blahoslavené za svaté, stanoví den jejich památky a poroučí jich památku slaviti v celé církvi.

Na to kleká advokát konsistorní, díky vzdávaje papeži za jeho rozhodnutí a prosí, by vydány byly o události té listiny pověřující. Svatý Otec slibuje tak učiniti, dovolává se za svědky celého shromáždění a dává příslušný rozkaz prvnímu pronotáři. Pak zazpívá sv. Otec chvalozpěv Te Deum a na ten zpěv odpovídají ze všech věží římských hlaholy zvonů. Tak zvláštními modlitbami vzýváni jsou noví svatí. Mše sv. sloužená od kardinála Oreglie před sv. Otcem ukončila celou slavnost. Máme o dva mocné přímluvce na nebi více, jichž svatost tolikerým svědectvím stvrzena byla.

Činnost kongregace Boskovy. Před několika roky podali jsme čtenářům svým životopis Don Boska, kněze vpravdě apoštolského, který se s láskou otcovskou ujímal opuštěné mládeže, aby ji zachránil před zkázou duše. Dílo jeho se dařilo až milo. Bůh patrně žehnal tomuto svatému muži. Nuže poslechněme, jakou

zprávu podává nástupce Don Boska, P. Rua, ve zprávách Salesianských za r. 1899. Poněvadž kongregace Salesianů se ujímá opuštěné mládeže a vychovává je v řádné řemeslníky a živnostníky, jest působení její zajisté skutkem blahodárným pro společnost lidskou. V ústavě turinském odchovává se 400 učňův a 400 studentů, z nichž mají býti missionáři dle vzoru Boskova. Ústav turinský jest mateřským domem, který však jest velikostí a počtem obyvatelstva předstižen od mnohých jiných domů. Kongregace má přes 200 ústavů pro mládež opuštěnou. Domy tyto zřízeny jsou v Italii, Francii, ve Španělsku, v jižní Americe, Asii, Australii, v severní Americe, Anglii, v Rakousku (jeden ústav v Gorici), ve Švýcarsku a v Belgii. Ústavy Boskovy vychovávaly r. 1899. na 300.000 opuštěných hochů, což představuje skoro veliké město, které vydržováno jest láskou katolických spolupracovníků Boskových. Na 30.000 ročně vychází vyučených chlapců z ústavů a živí se způsobem vzorným. Z těchto chovanců Boskových nepřišel žádný do styku s policií. Do smrti Boskovy odchováno v jeho ústavech 6000 kněží a v missiích jižní Ameriky do konce r. 1899. pokřtěno na 50.000 pohanův a vycvičeno ve školách a dílnách jeho.

Práce Boskova a jeho kongregace není jen jako vykouzlena šťastnými okolnostmi, nýbrž jest výsledkem přemnohých námah, strádání a práce. Patagonie byla svatou Stolicí římskou vykázána mladé kongregaci za působiště před 25 lety. Výsledky jsou znamenité. Ale také ztráty a obtíže jsou veliké. Ve středu Patagonie byly ústavy ve Viedma, Patagones, Roca, Pringles, Conesa, Rawson. Byly podobny bujným stromům, osypaným hojným ovocem. Ale r. 1899. přišlo neštěstí za neštěstím a z ústavů nezůstaly leč trosky. Kdežto požár divadla telegrafem roznesen do širého světa, sesutí se tolika domů dobročinných sotva se zaznamená v listech katolických. Co pilné věvy napracovaly, vzal příval, ale naději a odvahu nemohl vzíti. V Tiera de Fuego, kde působila kongregace na ostrově Dewson v ústavě sv. Rafaela, požár zničil ústav i zásoby. A jakoby se všechny živly spikly proti bohumilým ústavům, zima r. 1899. byla tam tak krutá a dlouhá, že obvyklé zásoby nestačily a ústavy utrpěly ztrátu dobytka a s ústavy utrpěli i domorodci. Avšak všechny obrovské ztráty nemohou vzíti odvahu synům Boskovým, kteří otevírají ústav za ústavem všude, kde jim možno. V Belgii ve Verviers, proslulém místě z dob stávek a hnutí socialistického, otevřeli Salesiani nedělní školu a sirotčinec. Ve Švýcarsku, kde se nyní pracuje na největším tunelu, kde zaměstnáno ponejvíce dělnictvo italské, zahájili synové Boskovi práci mezi vystěhovalci vlašskými, aby je zachránili před socialní demokracií. V Anglii konečně rozehřává se led předsudků; kongregaci Salesianů svěřena duchovní správa ve dvou státních ústavech.

Myšlenka Boskova záleží v záchraně opuštěné mládeže a ne v napravování zkažené. Proto se dodělal Bosko takových výsledků, že raději hleděl zkáze předejíti než ji pozdě napravovati. Máme u nás polepšovny, v nichž jeden takový člověk stojí zemskou správu až 500 zl. (1000 korun), ale nemáme ústavů pro opuštěnou mládež v dostatečném počtu. Bylo by zajímavo srovnati obnosy, jaké věnují jednotlivé země na záchranu opuštěné mládeže své s daty, jimiž se může pochlubit jediná kongregace Salesianů. Bosko v 50 letech přijal do svých ústavů 10 milionů opuštěných chudých dítek a vychoval je v řádné dělníky. Jeho rukama prošlo sto milionů lir sebraných zbožnými katolíky na záchranu opuštěné mládeže. Bůh žehnej i dále tomuto krásnému a šlechetnému podniku!

Božské Srdce Páně obrátí i nejzatvrzelejšího hříšníka. Jistý časopis přinesl tuto zprávu: Před nějakým časem byl jistý kněz (v Belgii) poslán do sousední vesnice na výpomoc. Přišed tam uslyšel, že jistý starý hříšník leží na sotnách. Žil neznabožsky a také tak chtěl umříti, to přísahal jako nevěrec. Všeliké pokusy usmířit jej s Bohem byly marny. Každého kněze zahnal a nadal mu před světem a konečně pravil, ať se neopováží domácí k němu kněze přivésti. Onen kněz pravil: »Já bych to přece zkusil s tím člověkem.« Farář místní mu neodpíral, jen pravil, že bude asi všechno na zmar. Kněz výpomocný vydal se na cestu. Cestou modlil se co nejvroucněji k nejsv. Srdci Páně za obrácení tohoto hříšníka. Vešel do domu. Domácí se ulekli a pravili, že nechce nemocný kněze ani vidět. »Jen mi povězte, kde je nemocný«, pravil kněz, nedávaje se zastrašit. »On Vám způsobí hrubianství, nechoďte tam!« »Jen mne nechte«, na to kněz a vešel do pokoje nemocného. Sotva nemocný kněze spatřil, již začal plakat a zvolal: »Dobře, že přicházíte, chci se vyzpovídat, chci se obrátit!« Na to vykonal zkroušenou zpověď, smířil se s Pánem Bohem a jako kajicník zemřel. Božské Srdce Páně jest přece plné milosrdenství!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Litovelska. Mnohonásobný dík vzdává za uzdravení z nemoci dle slibu učiněného poutník římský sv. Antonínu Pad., Panně Marii v Loretě, sv. Františku v Assisi, sv. knížatům apoštolským Petru a Pavlu, sv. Aloisiu, jejichžto hroby a jejich svatá místa v duši sklíčené doma navštěvoval a o pomoc a vyslyšení prosil a pomoci také dosáhl; povzbuzuje všechny sklíčené nemocí anebo jakýmkoliv zármutkem, aby krátkými modlitbami k nim s důvěrou se utíkali a o mocné přímluvě jejich ve »Škole B. S. P.« druhým zase zprávy dali. *F. D.*

Z Hradce Král. Nejvroucnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně, Rodičce Boží, sv. Josefu, sv. Anně za vyslyšení mé prosby v jisté záležitosti. Prosím též pokorně všecky čtenáře a čtenářky o »Zdrávas« na dobrý úmysl. *M. E.*

Jistý studující posílá toto poděkování: Nejvroucnější díky vzdávám sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby a za pozdravení z choroby.

Z Prahy. Prosím za uveřejnění díkůvzdání nejsv. Srdci Páně a nejsladšímu Srdci Panny Marie za uzdravení jisté osoby. *Č. T.*

Ze Znojma. Vzdávám nejsrdečnější díky nejsv. Srdci Páně, nejčistšímu Srdci Panny Marie a všem svatým za uzdravení z těžké a nebezpečné nemoci. *J. S.*

Jistý studující z Olomouce vzdává nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení v jisté záležitosti.

Z Plzně. Plním tímto učiněný slib a vzdávám srdečné díky nejsv. Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu a sv. Judovi Tadeáši za vyslyšení prosby, týkající se nemoci mého bratra. Budiž za to pochváleno a velebeno na věky Srdce Pána Ježíše! *M. A.*

Ze Zborovic. Vzdávám neskončené díky božskému Srdci Páně, neposkvrněnému Srdci Panny Marie a sv. Josefu za obdržení jisté milosti. *K. D.*

Z Lipolce. A. V. děkuje sv. Antonínu Paduanskému za vyslyšení prosby.

Od Frýdku. Já poutník, který jsem měl štěstí súčastniti se pouti s Moravany do Říma, vzdávám díky božskému Spasiteli a Marii Panně, Matce dobré rady, že jsem byl vyslyšen v prosbách svých, které jsem vysílal k Pánu v nesnázi své. *J. G.*

Křesťanská nezištnost.

(Hlavní úmysl.)

Doba nynější jest doba hnusného sobectví. Kde mizí duch zbožnosti, duch lásky Boží, tam bují hříšné sobectví. Jako láska Boží vede nás k tomu, abychom pro Boha i bližního svého milovali a každému dobře činili, tak zase nedostatek lásky Boží má za následek hříšnou sebelásku, sobectví, které dbá jen svého vlastního prospěchu nic se neohlížeje na to, čeho bližnímu jest potřebí. Sobec dbá o to jen, aby sám zbohatl, ať při tom druzí třebas chudobou zahynou. Sobec dbá o to jen, aby se sám dobře měl, ať při tom bližní třebas hlady umírají. Takový sobec hledá jen čest a slávu pro sebe, ať při tom druzí třebas sebe více trpí a odstrčeni bývají. Mnohdy sobec uvrhne bližního svého i do nebezpečenství, jen aby sám vyvázl ze zlého. Opravdu není nic hnusnějšího, nic opovržení hodnějšího jako takové sobectví, které řídí se nepříliš krásným heslem »kdo s koho«. Naproti tomuto sobectví staví Kristus Pán ctnost lásky k Bohu a bližnímu; přikazuje nám řka: »Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého a z celé duše své a ze vší mysli své!« Toť je to největší a první přikázaní. Druhé pak jest podobné tomu: »Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.« (Mat. 22, 37—39.) Co může býti krásnějšího, co vznešenějšího, než milovati Pána Boha z celého srdce svého? A z této lásky k Bohu pochází pravá, křesťanská láska k bližnímu, jakéž nám nejkrásnější příklad dal sám Syn Boží. »Syn Boží miloval nás a vydal sama sebe za nás.« (Gal. 2, 20.) »Většího milování nad to nemá nikdo, by duši svou položil kdo za přátele své.« »Toto je přikázaní mé, abyste se milovali vespolek.« (Jan 15, 13, 12.) Láska k bližnímu jest jediným platným důkazem lásky k Bohu a podmínkou života věčného. »Kdo nemiluje bratra, kterého vidí, kterak může milovati Boha, jehož nevidí?« (I. Jan 4, 20.)

Kdož by neznal krásného příkladu takové lásky k bližnímu v milosrdném Samaritánu, který sám na sebe zapomena, ujal se ubohého raněného? Nedbá nebezpečí, nedbá pohodlí svého a prokazuje milosrdenství svému bližnímu! — O svatém Janu z Mathy vypravuje se, že již jako pachole podivuhodnou lásku k bližnímu choval. Když na studiích v Aixu trval, veškeré peníze, jež byl obdržel, chudým rozdával, nemocné navštěvoval, rány jejich obvazoval. Později jako kněz založil řád k vykupování zajatých, jehož údové i sami za otroka se dáti museli, neměli-li na vykoupení peněz. S vyžebranými penězi přeplavil se do Afriky do města Tunisu a tam 150 křesťanů vykoupil. Tu i sám do okovů sevřen jest, odkudž však vykoupen byl. A podobně i hříšníky a bludaře z okovů ďáblových vyrvati se snažil. Jeho celý život byl nepřetrženou řadou skutků milosrdných. — Svatý Vincenc Paulanský všemožně se přičiňoval, aby všem byl jako sv. Pavel vším. Ačkoliv byl pracemi překonán, přece mu nebylo času a námahy líto, aby byl ochotným ku každému. Aj, toť pravá láska nezištná! — Svatá Magdalena z Pazzis říkávala, že jest mnohem utěšenější, když může pomáhati bližnímu, než spojena jsouc s Bohem; neboť rozjímám-li, pomáhá Bůh mně, jestliže však bližnímu sloužím, pomáhám já Bohu.

Který ze čtenářů našich nevzpomenul by si na P. Damiana, apoštola malomocných. On zapomínal na sebe, aby všemi silami sloužil těmto ubožákům.

Tito všichni měli tu pravou lásku k bližnímu, o níž svatý apoštol Pavel tak krásně dí: »Láska trpělivá jest, dobrotivá jest; láska nezávidí, nejedná lehkovážně, nenadýmá se, není cti žádostivá, nehledá, co jejího jest, nevzpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě: všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká.« (I. Kor. 13. 4—6.) Tedy nehledá pravá láska, co jejího jest, nýbrž co bližnímu prospívá, láska taková jest nezištná. Tak nezištně mají se milovati manželé; tak nezištně ať milují rodiče děti a tyto rodiče své; tak nezištně ať milují se bratří a sestry, příbuzní a přátelé! Ó jak by dobře bylo na světě mezi lidmi, kdyby bylo více nezištné mezi nimi lásky! Z této lásky křesťanské plynou vzácné, pro společenský život nezbytné ctnosti: Křesťanská láska radost i žalost s bližním živě sdílí — soucit, každému žádoucího blaha přeje — blahovůle, ve všech potřebách bližnímu prospěti usiluje — dobročinnost, chudé hmotně podporuje — štědrost, pocestným přístřeší a pokrmu skýtajíc — hostinnost a vůbec každému v nouzi pomáhajíc — úslužnost. S nikým tvrdě nezachází — přívětivost; na škodu bližního práv svých neužívá — mírnost; obvyklých projevův úcty nezanedbává — zdvořilost; zejména představeným povinnou vážnost osvědčuje — uctivost; přednosti jiných ráda uznává — skromnost; slabosti lidské šetrně snáší — trpělivost; co by pokoj rušiti mohlo, odstraňuje — mírumilovnost; proti osobám jiného mínění bouřlivě nevystupuje — snášelivost; a vždy hotova jest odpustiti nebo ku vlastní chybě se přiznati a odprositi — smířlivost.

Božské Srdce Pána Ježíše, dejž nám těchto krásných a všem tak potřebných ctností, o to Tě úpěnlivě prosíme a celý tento měsíc prositi chceme! Vyslyš dobrotivě prosby naše!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pravou nezištnou lásku křesťanskou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Plňme povinnosti stavu svého, ale pracujme též pro slávu Boží.

Úmysl v srpnu: Pokoj národů skrze církev svatou.

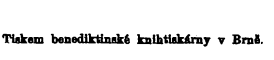

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 8.

Nebe i země ustavičně mně volají, všecko praví, abych miloval. Všecko volá: Miluj z celého srdce svého Toho, který tě tolik miluje, který vše učinil, aby tě k sobě připoutal! Já bych jej ještě více miloval, kdybych větší lásky byl schopen. (Sv. František Serafinský.)

Chléb a víno.

Jedu lesy, jedu hvozdy,
každé chví se jehličí,
slyším mluvu vůně, slyším drozdy,
slyším z hájů píseň slavičí:
Zapěj tvorstvo hymnu svému Pánu,
bijme písní v svatou Tvůrce bránu.

Jedu kopci podle stráně,
na ní rdí se vinice,
jedu v širošíré nivy, pláně,
mluví víno, mluví pšenice:
Díky vzdejme nebeskému Pánu,
z nás si nektar vyvolil i manu.

Sklánějí se zralé klasy,
zachvějí se nadějí,
v šumný choral jich se mísí hlasy,
v plesu tvorstva zvoní jasněji:
Svatý chléb my svému dáme Pánu,
božství k zemi otvíráme bránu.

Zlatým, rudým kypí mokem
hroznů lepé útvary,
v jejich žilách vře to krve tokem,
života v nich pučí požáry:
Svatou krev my svému dáme Pánu,
jeho boku otvíráme bránu.

V jarní noci za hvězd pršky
světa okruhem jde Pán,
svatou révu v kypré sází vršky,
svaté zrní v širý seje lán.
Zapěj tvorstvo, zapěj svému Pánu
kolem oltáře a svatostanu.

Z »Pietas«. P. Sig. Bouška.

Lúrdy v roce 1899.

rok uplynulý rozmnožil slávu a světoznámou pověst o zázračném poutním místě Mariině, Lúrdách, v jižní Francii, ba v jednom ohledu předčil i léta předešlá. Trojí významné slavnosti zejména zaznamenaly letopisy lúrdské v roce předešlém, a sice *a)* národní pout mužů v měsíci dubnu, které se súčastnilo neméně než 40.000 mužů ze všech končin; *b)* návštěvu skoro všech katolických biskupův amerických z koncilu v Římě se vracejících a *c)* eucharistický sjezd, jenž se konal zde za předsednictví kardinála Langenieuxa jakožto vyslance papežova. — Z letopisů lúrdských v roce 1899. vyjímáme ještě toto: Počet poutních výprav do Lúrd páčil se na 158; poutníků při těchto výpravách bylo asi 100.000, pro něž bylo potřebí 248 železničních vlakův. Udati počet poutníků, kteří jednotlivě nebo v tlupách do Lúrd přišli, jest holou nemožností. Množství jejich poznati asi lze z počtu komunikantů, jichž bylo v Lúrdách za rok 1899. 407.700. Mší svatých slouženo tam bylo v jeskyni a ve třech chrámech nad jeskyní úhrnem 44.650, dle nichž možno asi souditi na počet kněží, kteří toho roku do Lúrd připutovali a jichž zajisté daleko přes 10.000 bylo.

I pět kardinálů modlilo se u jeskyně massabiellské, a sice Lecot, arcibiskup burdigalský, Ferrari, arcibiskup milánský, Mathieu, arcibiskup toulonský, Frencica Nava z Katanie a kardinál Langenieux z Remeše. Mimo to připutovalo 92 arcibiskupův a biskupův, aby zde Matku Páně uctili, a prelátův a opatů hojný počet. Z panovníků světských modlil se zde Oskar II., král švédský a norský, který, ač protestant, vším, co zde viděl a zažil, hluboce byl dojat.

Modliteb a přímluv na jistý úmysl bylo u jeskyně vykonáno 2,456.548, z nichž bylo 57.787 díkůčinění Marii Panně za prokázané milosti. Ejhle, jak štědře rozdává Bůh milostné dary své skrze ruce přesvaté a přemilé Matky a Panny Marie!

Z obětí roku 1899. z vděčnosti darovaných uvádíme: 511 mramorových tabulek, které byly objednány a na památku zasazeny, 129 kovových, namnoze vzácných srdcí, 5 kordův, 8 důstojnických výložek, 6 křížů čestné legie, 9 jiných řádových odznaků, 1 kalich, 1 missál, 12 ornátů, 5 štol, 9 alb, 8 korouhví, 4 vozíky pro nemocné, velký počet skvostův a jiných darů. Mimo to rozesláno bylo z pramene lúrdského neméně nežli 116.375 láhví vody do celého světa. — Ejhle, jak slavná jest Bohorodička, jak četný a vzácný její dvůr! Čest a sláva její rozléhá se po celém světě.

Nevěrci se rádi o Lúrdy a zázraky tam se udavší otírají, vydávajíce je za podvod, hubujíce na pověru a zatemnělost lidu zbožného. Mluví jako slepý o barvách, neboť sami ani Lúrd neviděli ani zázraků tamějších nezkoumali. A tu jim můžeme posloužiti výrokem muže ve světě jako nevěrce a nepřítele náboženství

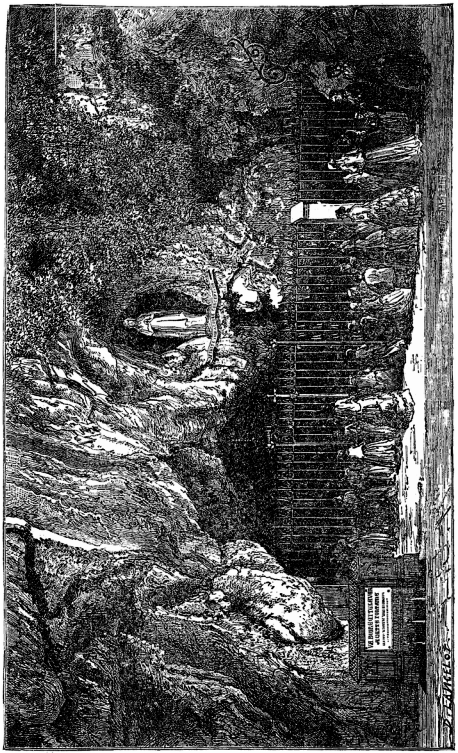

známého, muže tedy z jejich vlastního tábora, jenž je o něčem jiném poučí a jemuž tedy víry neodeprou, vždyť ho do nebes vynášejí. Muž tento jest Zola, francouzský románopisec. Kdo jen poněkud písemnictvím se obírá, toho již jméno samo poučí, s jakým to mužem činiti máme. Až posud znám jest Zola jakožto

spisovatel nemravný, ze všeho svatého smích si tropící, jenž mnoho čtenářů svých o víru i dobrý mrav připravil a v kal nízkých chtíčův a náruživostí uvrhl. Muž tento chtěl také Lúrdy viděti, aby si pak ze všeho, co tam uvidí a uslyší, posměch ztropiti mohl. Šel tam tedy ne z pobožnosti ani s věrou v srdci, nýbrž z pouhé, a to ještě hříšné zvědavosti. Přijel s ostatními muži při pouti národní a zjednal si přístup do lékařské kanceláře, kde přes 100 lékařů vědecky vyšetřovalo zázračné uzdravení velikého počtu přišlých nemocných. O dojmu, jaký naň toto a vše jiné v Lúrdách učinilo, vyjádřil se Zola k dopisovateli novin »Gaulois« zvaných takto: »Co se v mém nitru děje, to si pro sebe ponechám. Ale to mohu říci a také to napíši, že jsem slýchal o Lúrdách jako o hnízdu pověr, jakožto o hanbě našeho století a sám jsem tomu také věřil; ale nyní pravím naopak, že jest v Lúrdách krb lásky, nadšení a oddanosti. Co se týče nadpřirozené stránky, o té se budoucně vyslovím. Co však vám již nyní říci mohu, jest, že jsem tam nadpřirozené věci viděl. Je-li pravda, že rány tělesné se v koupeli posvátné vody lúrdské zacelují, pak musí se svět k Lúrdám obrátiti anebo spíše Lúrdami obrácen býti.« Tak Zola, proslavený nevěrec a posměvač.

Ba ovšem pravda, a to pravda božská nedá se popříti, kdo ji zkoumá spravedlivě a poctivě; jen zaujatá zloba a nevědomost ráda proti pravdě brojí. A pravda naše jest, že jest Bůh, a tento Bůh že jest nanejvýš milosrdný a dobrotivý, jenž rád pomahá nám ubohým na světě trpícím, jestliže se dětinně k němu obracíme, a to nejvíce skrze Matku svou, Marii Pannu, aby tak sláva její, kterou nevěrci a bezbožci zničiti usilují, čím dál tím více se rozmáhala. Pravda naše jest, že Maria Panna mocnou jest u Boha orodovnicí a že si některá místa obzvláště vyvolila, kde chce býti uctívaná a kde také hojněji dary Boží rozdává. A místem takovým jest již od roku 1858. dříve neznámé a nepatrné město Lúrdy. Nedivme se tedy, že tolik set tisíc katolíkův i nekatolíků k tomuto zřídlu milosti putují, kde nalézají pomoc jak v tělesných, tak i duševních potřebách. Lúrdy jsou důkazem lásky Boží a moci Marie Panny v našem století.

Ovšem není každému možno hned do vzdálených Lúrd putovati. Proto však nepozbývejme mysli. I u nás vyvolila si Matka Páně hojnost míst a oslavila je. Tam putujme, putujme rádi a s myslí zbožnou a kajicí; i tu tvoří Matka Páně divy, byť ne vždy viditelné, divy na duši, i tu plnýma rukama rozdává z pokladu lásky a milosrdenství Božího. Pouti naše, v pravém duchu církve konané, oživují víru, upevňují naději, rozohňují lásku k Bohu a Rodičce Kristově, očišťují duši od hříchů, vzbuzují mysl kajicí a skutky, podporují dobré úmysly, učí snášeti kříže a utrpení a oblažují srdce naše pokojem a svatou radostí. Dokud lid putovati bude k Matce Páně, dotud zůstane i Kristu Pánu věrným, neboť Matka vede ho k srdci Syna svého. Proto jsou naše poutní místa místa milosti, s nichž rozlévá se požehnání do širých niv vlastí našich; jsou to pevnosti víry, o něž marně rozrážejí se vlny nevěry. Proto, lide náš katolický, nedej sobě pouti Marianské bráti, nenech je tupiti a zlehčovati, vždyť jsou tobě útěchou a posilou. Matka Páně tatáž jest, která na všech místech svých slyší vzdechy tvé a volání a s milostí nakloní sluch svůj. Kéž tedy lid náš všude poutí si váží, je kajícně koná na světě, aby každý dospěl jednou šťastně k cíli pouti životní — k nebi!

Boh. Hendl.

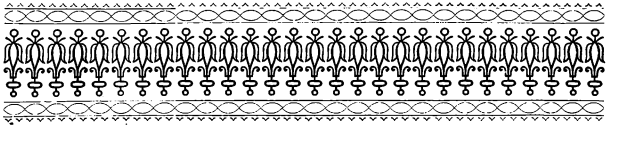

Velepíseň nejsvětějšího Srdce.

Napsal Jarolím Stanislav Pavlík. (O.)

Píseň 15.

Venter ejus eburneus, distinctus sapphiris. (Cant. 5, 14.)

Ó pokoro, ty s nebe sstouplá ctnosti,
ty vykvetla jsi v Srdci toho Slova,
jež na oltáři svatostánek chová
teď pod způsobou chleba ve Svátosti.

Já ve přítomnost tvoji chovám víru,
ač vidím chléb jen ze pšeničných klasů:
mu záře paprsků je za okrasu
a třpytící se věnec ze safírů.

Ó Srdce pokorné a ponížené,
uč mne té ctnosti, již jsi hlásalo,
když pod těžkým jsi křížem klesalo.

Ó Srdce v hrudi božské uzavřené,
nech, ať má duše v tobě ukryje se,
jak před chodcem se skrývá srna v lese.

Píseň 16.

Crura illius columnae marmoreae, quae fundatae sunt super bases aureas. (Cant. 5, 15.)

O zjev mi pravdu, ženo z Magdaly,
co's pocítila v srdci, když tvé ruce,
než miláček tvůj odevzdal se mucc,
ty jeho nohy svaté mazaly?

Ty nohy, jež tvé slzy smáčely,
jež vlastními jsi utírala vlasy,
již brzy na to, pozbavené krásy.
ach, na Golgotu vzhůru kráčely!

Má duše, zlíbej Krista Pána nohy,
jež na kříž nelítostně přibité
ti lásky jeho daly důkaz mnohý!

On z mrtvých vstal. Teď na nohou mu planou
dvě rány jak dvě růže rozvité —
z nich drahé milosti teď na nás kanou.

Píseň 17.

Talis est dilectus meus, et ipse est amicus meus, filiae Jerusalem (Cant. 5, 16.)

Vy dcery Sionské, mé společnice,
zdaž viděly jste mého milého?
Zdaž krásnější kde muž je nad něho,
zdaž jiný kdo by líbil se mi více?

Onť přítel můj, onť ženich duše mojí,
on krví svojí ozdobil mé líce,
on milostí již dal mi na tisíce
a ještě víc jich dáti se mi strojí.

Jak šťastná jsem! Jak šťastná v lásce blahé!
Já nechci nic než Srdce jeho drahé,
to majíc nezměrně jsem bohatá.

Byť celý svět byl z perel, ze zlata,
byť z rozkoší všech pít mi dával číše,
já pohrdnu jím z lásky pro Ježíše.

Zpěv závěreční.

Pone me ut signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium tuum. (Cant. 8, 6.)

Byl milování čas, byl lásky máj,
bez kvetl, voněl, slavík v sadě pěl,
kdes v dáli zvonek ku klekání zněl,
a pastýř z večera hrál na šalmaj.

Já v myšlenkách jsem nade hvězdy spěl,
kde neznámého jara plane taj;
to nebyla mé fantasie báj,
co na ní zrak můj nepohnutě tkvěl.

Tam v jasu slávy Boží Srdce svaté
jsem viděl pláti zlatém na oltáři:
kříž na vrchu se třpytil v jeho záři
a z trní korunou kol bylo spjaté.

To Srdce mělo otevřenou ránu,
z níž tekla na zem drahocenná krev:
to lásky Boží tělesný byl zjev,
to Srdce bylo rozkoš nebešťanů.

Zde vizte Srdce, jež vás milovalo —
děl sladkou řečí Otce věčný Syn;
v tom neviditelný jak na pokyn
harf na tisíce kol se rozehrálo.

I padli na zem před ním Cherubové
i starců sbor i živočichů čtvero,
a jako hukot vod neb větrů stero
se rozléhaly nebem zpěvy nové.

Buď sláva Bohu našemu a ples,
že vykoupil nás, alleluja pějme
a Králi svému obět díků vzdejme,
že v lásce své se k pozemšťanům snes'.

Již Beránkovi Otec svadbu chystá,
již vyvolená jeho v sněžném hávu
si okrášlila myrtou svoji hlavu,
již usedají hosté na svá místa.

Hle, jásot vzmáhal se, když Beránek
se blížil před věčného Otce trůn;
tu zněla hudba na tisících strun,
když milou uváděl svůj ve stánek

Aj, sláva, sláva na výsostech Bohu
ples Srdci svatému a chvalné díky!
Ten jásot nebešťanů převeliký
zdaž neumělým pérem vypsat mohu?

Z těch písní zlatých, z andělských těch zpěvů
jsem slabý ohlas zachyť ve svou lyru,
a všem, kdo v srdci zachovali víru,
jsem zahrál na ni citů u výlevu.

Ó přijmi, Jesu, tuto obět moji,
jíž vzdávám tobě srdce na oltáři!
Tvá láska nechť nám v životě zde září,
nechť jednou v nebi na věky nás spojí!

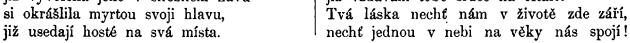

Nástroje umučení Páně.

Podává F. Špička.

Kopí Páně.

Jeden z vojáků kopím bok jeho otevřel. *(Jan 19, 34.)*

V životopise sv. Františka Solánského dočítáme se, že na jedné missionářské cestě své plavil se po lodi, na níž zároveň s ním na 800 lidí jelo. Za husté mlhy noční narazila loď na úskalí a tak se porouchala, že zahynutí její bylo neodvratné. Všichni cestující s hrůzou hleděli vstříc hroznému zahynutí. Majitel lodi svolal nejpřednější z cestujících, chtěje s nimi na malé loďce se zachrániti; mezi těmito byl též náš světec sv. František. Avšak tento patře na tak četný zástup ostatních cestujících, kteří bídně zahynouti měli, pozvání toho nepřijal, chtěje s nimi nebezpečenství sdíleti. Loď narazila znova na skalisko, ztroskotala se úplně, jen trosky její udržovaly se ještě nad vodou a na nich ubozí cestující se smrtelnou úzkostí. Toho použil světec, poněvadž mnozí byli pohané, přemluvil tyto, aby se dali pokřtiti, což se i stalo, ostatní pak vyzpovídal. S křížem v ruce napomínal všechny, aby s odevzdaností do vůle Boží smrt přijali. Tu však zdvihl se prudký vítr a trosky lodi i s cestujícími zahnány jsou k blízkému ostrovu. Na tomto světci osvědčila se slova Spasitelova, že nikdo nemá větší lásky než ten, kdo život svůj dává za bližní své. Není-li pravda, jak veliká byla síla lásky tohoto světce! Avšak daleko, neskonale větší lásku k lidem dokázal božský Spasitel náš, nechav z lásky

k nám Srdce své probodnouti. Ano z nezměrné lásky k lidem probodnuto jest na kříži Srdce Spasitelovo kopím vojína římského. A toto kopí, které prohnalo Srdce nejšlechetnější ze všech, co jich kdy na světě v prsou lidských tlouklo, bude předmětem této úvahy naší.

Rozjímejme 1. co trpěl Spasitel, když Srdce jeho kopím bylo raněno, a 2. kterak až dosud mnozí křesťané znova nejsv. Srdce jeho zraňují.

»Jeden z vojáků kopím bok jeho otevřel.« — Toto kopí bylo zároveň se svatým křížem na Golgotě zakopáno a také nalezeno. Dle svědectví sv. Řehoře Turského a ctihodného Bedy bylo za jejich časů přechováváno v Jerusalemě ze strachu před Turky, přeneseno jest do Antiochie a zde v kostele sv. Petra tajně zakopáno. Po dobytí tohoto města křižáky bylo sv. kopí dne 3. června 1098 po mnohé námaze nalezeno, a sice 12 stop pod hlavním oltářem, při čemž patrné zázraky se udály. Nalezení svatého kopí takovým nadšením naplnilo vojsko křižácké, že vrhnouce se na nespočetné vojsko turecké, toto zcela porazili a tábora jeho s ohromnou kořistí se zmocnili. Na to přeneseno svaté kopí do Jerusalema, pak do Cařihradu. Roku 1238. daroval císař Balduin II. hrot tohoto sv. kopí městu Benátkám, odtud přenesl ho svatý král Ludvík do Paříže, kde zároveň s trnovou korunou Páně, jak jsme slyšeli, ve zvláštní kapli umístněno jest. Kopí samo zůstalo v Cařihradě, až r. 1472. poslal ho sultán turecký tehdejšímu papeži Innocenci VIII. po zvláštním vyslanectví. S velikou slávou umístněno jest ve chrámě Vatikánském, kdež až dosud se uctívá.

Postavme se v duchu před drahocennou tuto památku umučení Spasitelova a uvažujme, co trpěl Spasitel dříve, než toto kopí proklálo nejsv. Srdce jeho, uvažujme bolesti tohoto nejsvětějšího Srdce na kříži.

Blízka byla již hodina, na niž 4000 let čekalo nebe i země, peklo i předpeklí, hodina, v níž nebe smířeno, hřích světa zhlazen, moc pekla zlomena, předpeklí otevřeno býti mělo.

Dílo své dokonali katané vyzdvihnuvše svatý kříž, avšak muka jimi způsobená měla, dle vůle nebeského Otce, ještě tři hodiny trvati. Ohromná byla to muka, všechny smysly trpěly bolesti nezměrné: oči Spasitelovy trpěly patříce zuřivé posmívající se nepřátele a bolem omdlévající Matku, trpěl Spasitel sluchem poslouchaje rouhání a tupení svých nepřátel, trpěl jazyk žízní palčivou týrán. A muka tato tři plné hodiny trvala, až milosrdná smrt konec jim učinila. A co trpělo nejsv. Srdce jeho, ó bylo to moře bolestí, moře nekonečné, nezměrné! — Vnitřní úzkost a strach, který pocítil Spasitel na hoře Olivetské, který mu vynutil krvavý pot v míře největší, znova se vrací. Když někdo z nás nachází se na smrtelném lůžku, není přece zcela opuštěn, a kdyby to byl nejposlednější chuďas, přece najde se duše soucitná, ruka šlechetná, která podá mu vody, spraví chudé lůžko, setře s čela studený pot, zatlačí v sloup obrácené oko. Ale Spasitel světa nikoho neměl na svém lůžku smrtelném, ani lidské, ani božské nedostalo se mu útěchy, ó což divu, že nemoha této úzkosti a opuštěnosti déle snésti, úpěnlivě volá k svému Otci: »Bože můj, proč jsi mne opustil!« Nevolá »Otče můj«, ale »Bože můj«. Neboť Bůh nevidí v něm svého Syna, ale cizince, svého nepřítele, nevidí leč naše hříchy, které Syn jeho na sebe vzal; pro tyto hříchy odepřel mu útěchy.

K nezměrné této úzkosti vnitřní přistupuje nová strast duše, s Matkou předrahou bolestné rozloučení. Nejbolestnější ztráta, která člověka v životě potká, je ztráta rodičů. Vždyť rodiče jsou nejlepší naši přátelé, kteří, a třebas se nám

tak nezdá, dobře s námi smýšlejí. Písmo svaté praví, že nad zlato a stříbro a světa poklady je přítel dobrý. A Matku dobrou, nejlepší, ztrácí nyní Spasitel, od ní se loučí. Ó jaké to loučení s kříže! Nejsvětější Srdce, které v brzku kopím prohnáno býti mělo, loučí se od nejlepšího Srdce mateřského, o němž plní se slovo prorokovo: »Tvou vlastní duši pronikne meč.« Ty jsou bolesti nejsvětějšího Srdce na kříži.

Konečně nadešla hodina třetí. Nejdůležitější slovo ze všech, co jich kdy na světě vysloveno bylo, »Dokonáno jest!« zaznělo s Kalvarie, nejsvětější Srdce přestalo tlouci! Vše, co měl, dal nám Spasitel: nebe, které pro nás opustil, zemi, s níž klatbu sňal, své zraněné, nyní mrtvé tělo. Ještě jedno měl: své nejsv. Srdce; i toto chtěl nám obětovati s poslední krůpějí krve, která ještě proudila v některé ze žil svatého těla jeho. Proto nechal Srdce, odkud vychází a kam z celého těla proudí krev, kopím otevříti.

Vypravují nám knihy starozákonní, že krále Saula zachvátilo jednou šílenství, když David stoje před ním, na harfu hrál, píseň míru nebeského zpívaje. A tu Saul uchopiv kopí, mrštil jím po Davidovi, aby ke zdi jej přirazil. Hle, toť obraz starozákonního, kopím probodeného Srdce Spasitele našeho! Na kříži kopím je zbodeno, přestalo tlouci nejsv. Srdce, ale nepřestala dosud jeho muka. Z otevřeného boku Kristova vytryskla kdysi krev a voda, obrazy to dvou nejpřednějších svátostí, totiž křtu a nejsv. Svátosti oltářní, dvou nejpřednějších milostí, totiž milosti křestní a milosti lásky v nejsv. Svátosti oltářní, dva to nepřeberné prameny milostí, které až dosud proudí. Avšak kolik milionů lidí žije na světě, kteří těchto milostí si neváží, jimi pohrdají. Tito znova bodají nejsvětější Srdce Páně.

Zraněné Srdce Páně jest důkazem výmluvným nezměrné jeho lásky. Jistý vznešený Říman, který v mnohých bojích krev za vlast proléval, obžalován byl z vlastizrady. Při soudě místo obhajovací řeči rozhalil obhájce jeho, slavný Markus Antonius, prsa obžalovaného a ukázal lidu jizvy po ranách na prsou tohoto, které obviněný v bojích za vlast svou obdržel, a tento byl osvobozen.

Chceme-li i my důkaz lásky Kristovy k nám, nuže rozhalme svatý oděv jeho, pohleďme na Srdce jeho kopím zraněné, z něhož krev a voda, zdroj milostí nepřebraných, vytryskl. A kdo tuto lásku neuznává, na ni zapomíná, ten znova kopí vráží v Srdce nejsvětější. — Ano nevděk náš k Spasiteli jest ostrým, pro Srdce jeho bolestným kopím. Kdo by chtěl znova toto nejlepší Srdce zraniti?

Asi před 50 roky zemřel v T. neznámý muž zanechav veliké jmění. Jediný jeho syn před několika roky odešel z domu a nikdo nevěděl kam. Soud to oznámil v novinách a vybízel dědice, aby se přihlásili; hlásili se dva a každý z nich tvrdil, že jest synem zemřelého. Po mnohých sporech soudce nevěda si jiné rady, přišel na zvláštní nápad. Dal přinésti obraz zemřelého, zavěsil ho v soudní síni, obeslav oba, jak pravého, tak i domnělého syna, vzal bambitku a pravil: »Kdo z vás dvou je s to, aby trefil obraz zrovna do srdce, ten bude dědicem.« První nerozpakoval se dlouho, vzal zbraň a trefil zrovna do srdce. Druhému však vypadla zbraň z ruky, kterou nyní k nebesům pozvedl jako k přísaze, a zvolal: »Ó drahý otče, kdybys živ byl, dosvědčil bys, že jsem pravým, jediným synem tvým! Ale nikoli, raději nechci dědictví, než bych, třebas jen na obraze, raniti tě měl v srdce tvé a tak památku tvou zneuctiti!« — »Tento je pravý dědic!« zvolal na to soudce. »poněvadž nemůže obraz otcův pohaněti.«

Hle, synu za těžko připadá zraniti srdce obrazu otcova, a my bychom chtěli milující Srdce Spasitele našeho znova nevděkem svým zraniti? Toto Srdce zraniti dal Spasitel nejen za nás, ale také pro nás ubohé, pro lidstvo trpící, aby v tomto Srdci nalezlo útěchy a posily ve svém utrpení. A přece jen málo lidí hledá tu posily, útěchy, a tím Srdci tomu působí bolest podobnou, jakou zakusilo, když kopím vojína římského probodeno bylo.

Vezměme si z této úvahy obraz zraněného Srdce Páně, zapišme jména svá v Srdce jeho. Tento obraz hlásá nám nepochopitelnou lásku Spasitele našeho. Pozorujme obraz ten zvláště tehdy, když i srdce naše mnohou bolestí zraněno jest. Když těžkým a krutým zdá se nám utrpení naše, pohleďme na zraněné Srdce Páně; zjedná nám útěchy, dodá statečnosti.

Roku 1852. byl ve Výmarsku odsouzen zločinec pro hrozný čin vraždy k 20letému žaláři, ve vězení se však zbláznil. V choromyslnosti této ustavičně otíral si ruce, jakoby setříti chtěl krev, která poskvrnila ruce jeho. Nejstarší dozorce vězňův ujišťoval, že nikdy neviděl hroznějšího zjevu jako tohoto trestance.

Hleďme, aby krev Kristova nebyla i nám jednou takovou trýzní, ale znamením, zárukou našeho vyvolení.

Ve velkých městech jsou nemocnice pro nemocné a trpící nezhojitelným neduhem; jmenují se domy milosrdenství. Největší však dům milosrdenství jest nejsv. Srdce Páně kopím otevřené. Jest otevřené každé hodiny, každého dne ve dne i v noci, pro vznešené i nízké, pro hříšníky i spravedlivé. Ó utíkejme se kajicně k tomuto Srdci Spasitele našeho, pamětlivi slov žalmu: »Srdcem pokorným a zkroušeným, Pane, nepohrdneš.« Pak, až přestane tlouci srdce naše, budeme moci s důvěrou zvolati: »Ježíši. Tobě jsem živ, Tobě umírám, Tvůj jsem v životě i při smrti!«

LILIE.

Vykvetla lilie čistá
v zahradě Ježíše Krista,
andělé slétli se všech stran
v nebeská tato místa.

V kalicha čistého lůně
nebeská dýchala vůně,
andělé křídla stápěli
v čarovné její tůně.

Ztajena všemu světu
v chudičkém Nazaretu,
rostla a kvetla, voněla,
královna všelikých květů.

Ba i sám Pán Bůh svatý
opustil trůn svůj zlatý,
sklonil se v lůno kalichu
nebeskou láskou jatý.

Vyrostlo poupě malé
ve kráse neskonalé,
nebesa, hvězdy, celý svět
ku jeho zpívaly chvále.

V jeden se stonek víže
lilie k poupěti blíže,
ale když poupě odkvetlo,
vzpjalo se na dřevo kříže.

Smrt poupě zlomené kosí,
lilie slzu rosí,
u kříže stojí bělostná,
v slzách se modlí a prosí.

Z »Pietas«. P. Sig. Bouška.

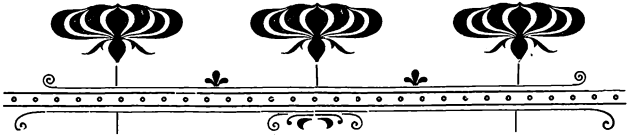

Abraham obětuje Isáka.

Obětujte oběť spravedlnosti a doufejte v Hospodina.
(Žalm 4, 6.)

Zkoušel Bůh Abrahama a řekl k němu: Abrahame, Abrahame. A on odpověděl: Tu jsem. Řekl jemu: Vezmi syna svého jednorozeného, kterého miluješ, Isáka, a jdi do země vidění (Moria), a tam ho budeš obětovati v oběť zápalnou, na jedné hoře, kterouž ukáži tobě. Tedy Abraham v noci vstav osedlal osla svého, veda s sebou dva mládence a Isáka syna svého; a když nasekal dříví k oběti zápalné, odešel k místu, kteréž byl přikázal jemu Hospodin. Dne pak třetího pozdvih oči uzřel místo zdaleka a řekl služebníkům svým: Počkejtež tuto s oslem, já a pachole až tamto pospíšíce, když poklonu učiníme, navrátíme se k vám.

Vzal také dříví k zápalné oběti a vložil je na Isáka syna svého, sám pak nesl v rukou oheň a meč. A když sami dva šli spolu, řekl Isák otci svému: Otče můj. On pak odpověděl: Co chceš, synu? Řekl: Ejhle, oheň a dříví; kde jest zápalná oběť? Abraham pak řekl: Bůh opatří sobě zápalnou oběť, synu můj.

Šli tedy spolu a přišli na místo, kteréž byl ukázal jemu Bůh, na němž vzdělal oltář a svrchu dříví srovnal; a když svázal Isáka syna svého, položil ho na oltář na hranici dřev. I vztáhl ruku a uchopiv meč, aby obětoval syna svého.

A hle, anděl Hospodinův s nebe volal řka: Abrahame, Abrahame! Kterýžto odpověděl: Tu jsem. I řekl jemu: Nevztahuj ruky své na pachole, aniž mu co čiň; nyníť jsem poznal, že se bojíš Boha a neodpustil jsi jednorozenému synu svému pro mne.

Pozdvihl Abraham očí a uzřel za sebou skopce vězícího mezi trním za rohy, kteréhož vzav obětoval v oběť zápalnou místo syna. A nazval jméno místa toho: Hospodin vidí...

Povolal pak anděl Hospodinův Abrahama podruhé s nebe řka: Skrze sebe samého přísahl jsem, praví Hospodin, že jsi učinil tu věc a neodpustil jsi synu svému jednorozenému pro mne, požehnám tobě a rozmnožím símě tvé jako hvězdy nebeské a jako písek, kterýž jest na břehu mořském; vládnouti bude símě tvé branami nepřátel svých. A požehnáni budou v semeni tvém všichni národové země, že jsi uposlechl hlasu mého.

Navrátil se Abraham k služebníkům svým a odešli do Bersabé spolu a bydlel tam. (I. Mojž. 22, 1.—19.)

I.

Jaké to vzácné divadlo rozvinuto před zrakem naším slovy právě přečtenými! V jakém překrásném světle září tu víra, láska, poslušnost Abrahamova! Dvacet pět let byltě čekal, než se mu

konečně narodil dávno slibovaný syn Isák, a nyní, když vyspěl již ve sličného mládence, poručeno otci, aby ho obětoval na hoře Morii! Jaký to závažný, hluboký rozkaz!

Bůh chce oběť. Kolem stanův Abrahamových popásají se hojná stáda všeho druhu; avšak nikoliv ze stád přeje si Hospodin v tu chvíli oběti, nýbrž oběti lidské, člověk má býti obětován. Aj, tuť čeledi Abrahamovy veliké množství; avšak nikoliv ze služebného lidu Abrahamova přeje si Hospodin oběti, nýbrž jednorozený syn Isák, miláček Isák má býti obětován v oběť zápalnou. »Vezmi syna svého jednorozeného, kterého miluješ, Isáka, a budeš ho obětovati v oběť zápalnou.«

Syna svého měl Abraham obětovati. Jaká to přetěžká věc! Milujíť otcové syny své tak velice, že sobě žádávají umříti před syny, ano i za syny, jako David žádal sobě umříti za syna svého Absolona. Abraham pak měl syna svého netoliko mrtvého před sebou viděti, ale také jej sám usmrtiti.

Syna jednorozeného. Kdyby jich byl měl několik, nebylo by mu tak těžko jednoho oželiti; ale ztratiti jednorozeného — toť bylo přetěžko.

»Vezmi syna svého jednorozeného, kterého miluješ.« Ó věru miloval Abraham Isáka velice a ustavičně; byltě milování hodný pro mnohé slušné příčiny; byl to mládenec velmi dobře zvedený, poslušný, uctivý, šlechetný a příjemných mravů; byltě jediný syn, za kteréhož rodiče velmi dlouho Pána Boha prosili, až ho i vyžádali, byltě to ten zaslíbenec, z něhož Abrahamovi připověděna rodina velmi veliká a požehnání všeliké i sám Mesiáš.

Ach, jak bylo těžko otci usmrtiti, obětovati, spáliti tak drahého syna, a to vlastní rukou! Jaká to bolest srdci Abrahamovu! Věděl, že Bůh jest dobrotivý a že nikdy nežádá, ale v ošklivosti má zabití člověka; věděl, že v Isákovi zaslíbeno jest mu símě a všecky dobré věci, po nichž nyní mělo býti veta; věděl to všechno — i nemohl-liž se zdrahati a namítati: »Kterak tedy, ó Pane, se stane, co's mi ráčil slíbiti? Pak-liž nyní jako bys zapomenul na své sliby, anebo jako bys jich pykal, velíš, abych Isáka zabil a Tobě obětoval?«

Avšak nic takového neřekl Abraham, nikterak se nevzpíral, nevymlouval, nenaříkal, nýbrž veleochotně ještě touž noc poslechl. Vůle Boží byla mu nade všecko, srdce jeho všecko proniknuto láskou k Bohu, láskou, kteréž není pro Boha nic těžkého; osvědčil se důstojným patriarchou, osvědčil se hodným důvěrného přátelství Hospodinova; z té duše byl přesvědčen, že i když vydá život Isákův v oběť zápalnou, vzkřísí mu ho Bůh, aby dostál svým slibům a připovědem. Tlumočí nám toto přesvědčení Abrahamovo sv. Pavel, an píše v listě Židům:

»Věrou obětoval Abraham Isáka jsa zkoušen, a obětoval jednorozeného, kterýž byl přijal zaslíbení, k němuž bylo řečeno: V Isákovi nazváno bude tobě símě; maje za to, že mocen jest Bůh i z mrtvých vzkřísiti.« (Žid. 11. 17.—19.)

Poslechl Abraham. Třetího dne stanuli u hory Morie. Důvěra Abrahamova zračí se ze slov, jež pravil pod horou služebníkům: »Počekejtež tuto s oslem, já a pachole až tamto pospíšíce, když poklonu učiníme navrátíme se k vám.«

Vizte ctihodného patriarchu, kterak s klidným srdcem a pevnou rukou chápe se osudného dřeva a klade je Isákovi na ramena; tento přeochotně sklání šíji pod břemenem, jako otec sklonil vůli svou pod rozkaz Boží; přeochotně nese Isák dříví, otec pak meč a oheň. Syn asi tuší, co ho čeká; vyznívá ta před-

tucha z otázky, kterou učinil otci: »Otče můj! Ejhle, oheň a dříví; kde jest zápalná oběť?« Tato nevinná slova byla útokem na srdce otcovo; avšak mocnější nežli smutek byla víra a důvěra. »Bůh opatří sobě zápalnou oběť, synu můj.«

Došli. Oltář postaven, dříví naň srovnáno. Kde jest oběť zápalná? Abraham váže Isáka. Syn poslouchá otce, jest poslušen až k smrti. Už jest položen na oltář, už blízka chvíle, kdy dokoná mladistvý život — Isák, tichý beránek, hodný syn hodného otce. Už zdvihá Abraham ruku, už se zableskl meč nad miláčkem Isákem, ještě okamžik — a nebude ho!

Pojednou zazní slovo Hospodinovo, pravice Abrahamova zadržena, život Isákův zachráněn. Spokojil se Bůh s obětí vykonanou v duchu, těla zatím ušetřena; teprv za dva tisíce let na hoře Kalvarii, jež s Moriou souvisí, i duše i tělo obětovány v osobě Toho, jehož Isák byl předobrazem, v osobě Krista Pána. —

II.

Isák byl znamenitým předobrazem Krista Pána; byltě on milený syn Abrahamův, o Kristu Pánu vyznává Otec nebeský: »Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem sobě zalíbil.« (Mat. 3, 17.) Miloval-li Abraham Isáka, neskončeně více miluje Bůh Otec Boha Syna, poněvadž stejné jest s ním podstaty, božské podstaty. Isák sám si nesl dříví obětní na horu Morii, Pán Ježíš taktéž sám si nesl kříž na horu Kalvarii, kdež skutečně i dle duše, i dle těla jest obětován pro spásu, lidstva; divě se této oběti Páně volá sv. Anselm: »Jaké větší milosrdenství může býti vymyšleno, nežli jest to, že hříšníku k věčným mukám odsouzenému a nemajícímu, čím by se vykoupil, řekl Bůh Otec: »Vezmi Syna mého jednorozeného a dej za sebe!« Ó věru, tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

Když se Abraham na hoře Morii už chopil meče a vztáhl ruku, aby obětoval Isáka, zadržel ho anděl s nebe volaje: »Abrahame, nevztahuj ruky své na pachole, aniž mu co čiň. Nyní jsem poznal, že se bojíš Hospodina, a že bys byl z lásky a poslušnosti k němu ani jednorozeného syna svého neušetřil.« I pozdvihl Abraham očí a uzřel skopce vězícího v trní za rohy; toho vzav obětoval v oběť zápalnou místo syna. Avšak na hoře Kalvarii neukázal se anděl, aby napomenul zběsilý lid židovský, aby nevztahoval rukou na Krále slávy věčné, by mu nečinil co zlého; tam se neukázal skopec, jenž by náhradou byl obětován; tam se naplnilo prorocké slovo žalmistovo, jenž uvádí božského Vykupitele takto mluvícího Otci nebeskému: »Oběti zápalné a oběti za hřích nežádal jsi; tehdy řekl jsem: Hle, přicházím. Na počátku knihy psáno jest o mně, abych činil vůli tvou. Bože můj, chtěl jsem to, a zákon tvůj jest uprostřed srdce mého.« (Ž. 39, 7.—9.) A to byla vůle Otce nebeského, aby jednorozený Syn jeho vtěle se byl poslušen až k smrti, a to k smrti kříže, aby takto vytrhl nás ze hříchu, smrti a pekla, aby nám znova zjednal milost, život a nebe. (P. d.)

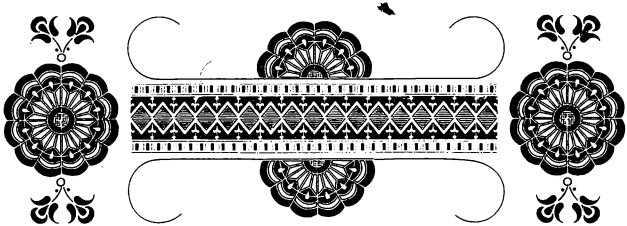

Panna Maria Růžencová

ve „Valle di Pompei“ v Italii.

Veliká část poutníků, do Říma putujících neopomene zajisté navštíviti i světoznámé město Pompeje, v jižní Italii nedaleko Neapole. Jestiť to památka ze starověku jediná svého druhu ve světě, neboť jeví se nám město tak, jak před 2000 lety stálo, ovšem v stavu na mnoze porouchaném. Pompeje byly v době římských císařů, v době před Kristem jedním z nejkrásnějších a největších měst italských. Ležíc na blízku soptícího Vesuvu, na krásném zeleném svahu, poblíže moře závodilo co do přírodních krás se samou Neapolí. Jelikož proslulo i živým obchodem, zbohatli obyvatelé jeho velice, a s bohatstvím vplížila se také do města hrozná zkáza mravů, která také hněv Boží vyvolala a na město hroznou zkázu uvrhla. Tak jako i v jiných městech, tak i v Pompejích hned záhy zapustilo křesťanství kořeny a rozmáhalo se utěšeně. Než i zde musili ubozí křesťané mnoho trpěti, jsouce vydáni ukrutným pohanům na pospasy. Jako obyčejně byli i zde nazvíce lítým šelmám v divadle házeni, při čemž zhovadilý lid ještě tleskal a se co nejlépe bavil. Tak bylo i roku 79. po narození Kristově. Pronásledování křesťanů zuřilo po celé říši římské; pohanská města zápolila vespolek v hubení a trýznění ubohých křesťanů. I Pompeje nechtěly zůstati pozadu. I schytali několik nevinných a oznámili, že zase odbývati se budou slavné hry v divadle, při nichž i několik nenáviděných křesťanů lítým šelmám na pospasy vydáno bude. Jak se samo sebou rozumí, těšil se lid pompejský na takové podívání velmi, a určitého dne bylo ohromné divadlo až do posledního místečka plné. Ale tu i shovívavost Hospodinova dostoupila vrchole a spravedlnost nastoupila na její místo. Právě toho dne, kdy lid se v divadle, které trvalo skoro celý den, bavil, a krev nevinných křesťanů k nebi o pomstu volala, začal nedaleký Vesuv zuřiti. S hrozným rachotem vyhazoval ohnivou lávu, která rozlévala se na vše strany, ničíc vše co v cestě stálo. Zároveň lítal z otvorů Vesuvu popel tak hustě, že jím zakryto i slunce, a za dne nastala úplná noc. Křesťané pompejští vidouce toto hrozné divadlo, a vzpomínajíce na trest Boží, ruče se sešli a zpívajíce zbožné písně uchýlili se na lodi a odpluli, a tak se zachránili. Diváci v divadle z počátku si mnoho z děsného řádění Vesuvu nedělali, vždyť podobným výbuchům byli zvyklí, avšak brzy přešla jim radost a obrátila se

v pláč a kvílení. Popel padal tak hustě, že v krátkém čase zasypal ulice, tak že kdo přece útěkem se spasiti chtěl, po kolena se v horkém popeli, v temnu nočním a popelovém dešti broditi musil. Tu zajisté málo který ku břehu se dostal. Mimo to i lodi od břehu odraziti musili, neboť i moře pokrývalo se hustou pokrývkou popelovou. Za den a noc bylo město úplně popelem zasypáno, ač přes 2 hodiny cesty od Vesuvu vzdáleno jest.

Obyvatelé se ovšem v hrozné spoustě této brzy udusili. Jak hrozný to trest Boží na bohaprázdné Pompeje!

Popel padal několik dní, tak že města ani již znáti nebylo. Podobně zasypáno i jiné město Herkulanum, a jiná 2 města lávou jsou zcela zalita. Během času, zapomnělo se na hrozné toto neštěstí, na zasypaném městě rostla tráva, stromy, ba i chýše a domky tam stavěli si chudí pastýři. Pompeje upadly v zapomenutí.

Tak to trvalo skoro 1700 let. Roku 1748. kopal jistý pastýř u domku svého studni a přišel na střechu jakéhosi domu. I pátralo a kopalo se dále a hle, brzy poznalo se dle zachovaných písemních památek, že se zde nalézá starožitné, popelem zasypané město Pompeje. Nález tento způsobil ovšem v celém vzdělaném světě veliký rozruch a nejen vláda Neapolská, nýbrž i mnozí bohatí soukromníci věnovali značné obnosy peněz na vykopání tohoto města. Práce pokračovala ovšem pomalu, neboť se musilo obezřetně kopati, aby se nic svévolně neporušilo. Za našich dob jest město již skoro celé odkryto. Viděti zde rovné, široké, dlážděné ulice velikého města, pěkné domy, chrámy pohanské, bývalé divadlo, vše ovšem beze střech, které se pod tíhou popele prolomily. Nalezeny tu kostry lidí udušených i zvířat, domácí nářadí, chléb a obilí, slovem vše tak, jak před 17 sty lety stálo, tak že se nám jeví úplný obraz starobylého města pohanského. Město jest ovšem liduprázdné, neobydlené a jen za vstupné se lze tam dostati, a dělá na člověka smutný dojem. Zde tedy vládla a bujela rozmařilost a zbujnost pohanská, zde tekla krev prvních vyznavačů Kristových, zde však také ukázala se trestající spravedlnost Boží v jasném světle. Pompeje jsou až posud celému světu výmluvným důkazem, že i veliká láska, shovívavost a trpělivost Boží vůči hříšníkům své meze má, a Pompeje volají našim velkým městům, v nichž nyní také nevěra i zkáza mravů bují: »Obraťte se a čiňte pokání, aby Bůh netrestal Vás podobně jako mne.« Leč volání toto bývá marné.

Leč i zde na tomto místě hněvu Božího, potkaly se spravedlnost a milosrdenství Boží v našich dnech. Asi čtvrť hodiny od tohoto starého města, památníku to trestu Božího, povstalo místo nové, místo milosti a lásky; tam kde se dříve falešným bohům a břichu sloužilo, tam slouží se nyní pravému Bohu, neboť místo to si vyvolila přesvatá rodička Boží Marie Panna za stánek svůj, zde postavila trůn milosrdenství svého, a to od roku 1878. Teprve něco přes 20 let stojí toto nové Pompeji čili »Valle di Pompei« = údolí pompejské, a již je proslaveno po celém světě, jestiť jedním z největších poutních míst Marianských v celé Italii.

Čtenářové »Školy« zajisté s radostí přijmou zprávu o vzniku a rozkvětu tohoto nového poutního místa, kde Maria Matka Páně za dob našich divy tvoří.

I. Vznik poutního místa „Valle di Pompei“.

Malé a nepatrné jsou počátky každého slavného místa Marianského, tak dokazuje Bůh, že ne lidé, nýbrž On sám z nepatrných počátků vyvoditi může věci veliké. Neníť Boží milost vázána na práci a přispění lidské, nýbrž působí silou

vlastní, člověk ovšem musí, pokud jemu možno, spolupůsobiti. Totéž vidíme i při vzniku našeho místa Marianského. Roku 1872. přišel v krajinu tuto poprvé advokát Bartolo Longo, chtěje dvůr manželky své, rozené hraběnky Marie z Fusko v údolí tomto ležící, pronajmouti. Nelíbilo se mu zde v tomto smutném a zastrčeném údolí, a proto napsal do knížky své poznámku: »Valle di Pompei, jest nevlídné místo a také nejisté pro bandy lupičské.«

Bartolo byl při příjezdu svém na nádraží od dvou ozbrojených nájemců přivítán a do dvorce provázen. »Jest zde tak nejisto, že i na silnici ozbrojeni býti musíte?« tázal se pán. »Ovšem že«, odvětili nájemníci, »ale s námi se báti nemusíte«. »A kde pak jsou Žandarmové?« tázal se opět advokát. »Zde není žádné stanice stráže bezpečnostní,« zněla odpověď, »zde se musí každý sám hledět uchránit.« Zpráva tato zajisté Longovi radosti nepřidala. Brzy po svém příchodu do dvorce odebral se advokát k faráři maličké této osady, a tento vedl jej do farního kostela. Byl to pramalý stánek Boží, asi na sto osob, chudičký a ve velmi sešlém stavu. Svatostánek byl z několika prkének zbitý a nedal se ani dobře zavříti. Chudoba zela ze všech koutů, jako v chlévě betlemském.

Jelikož kostelík nemohl ani malou část obyvatelstva vůkolních vesnic pojmouti, nechodili lidé do kostela vůbec; neslýchali slovo Boží a proto rozmáhala se úžasná nevědomost v náboženství a s ní také netečnost, vlažnost, a s touto i špatné mravy. Není divu, že za takých okolností jenom někteří se »Otčenáš« a »Anděl Páně« pomodliti uměli. Dále nebylo školy, proto nebylo ani vzdělání ve světských předmětech ani vychovávání mládeže možné. A nad to družila se ke všemu tomu i hrozná bída hmotná, v níž obyvatelé údolí tohoto vězeli. To vše, když byl Bartolo Longo z úst duchovního správce byl slyšel, zarmoutil se v srdci svém velice, ač sám posud velmi málo náboženství dbal a o Pána Boha velice nestál. Zde však viděl na vlastní oči, kam to člověk přivede bez Boha, jaké jsou mravy, jaké jsou skutky lidí bez náboženství žijících, a zastyděl se sám před sebou, že i on až posud v netečnosti náboženské těmto lidem, o nichž tolik zlého byl slyšel, se podobá. I šel do sebe, cítil touhu po ztraceném pokoji duše a přemítal vážně, kterak by zde pomoci mohl, aby skutkem zadost učinil za své posavadní hříchy.

Chodě takto jednoho dne v říjnu roku 1872. a v těchto myšlenkách jsa pohroužen, uslyšel Bartolo z nenadání milý hlas, jenž k němu zřejmě volal slovy, které dříve již od svého bývalého zpovědníka P. Radente z řádu kazatelského, byl slýchával: »Chceš nalézti pokoj? Rozšiřuj pobožnost sv. růžence, neboť kdokoli pobožnost růžencovou rozšiřuje, nezahyne.« Hlas tento byl hlasem milosti, jenž pronikl až do srdce Bartolova a je obrátil. Pozdvihuje pravici svou k nebesům jako ku přísaze, zvolal na vyzvání Matky Páně: »Je-li slib tvůj jistý, pak nebojím se o spásu svou, neboť neopustím dříve toto údolí, aniž bych růženec Tvůj v známost lidem neuvedl.« Se slzami v očích poklekl pak advokát, až posud skoro nevěřící, a po dlouhé a dlouhé době zase ponejprv zbožně se modlil.

Tak obrátila láska Matky Páně zase jednoho zbloudilého syna a získala v něm nadšeného ctitele a horlitele pro slávu Kristovu. Nedlouho po tomto výjevu, potkal Longo jistého kněze a vyjevil mu úmysl svůj, lid zdejší sv. růženci učiti. »To půjde asi ztěžka«, mínil duchovní, »neboť zdejší lid nemá k takým věcem pražádné důvěry.« Advokát se však nedal zviklati v předsevzetí svém. Spořádav

doma věci své, přestěhoval se do údolí pompejského docela, a 13. února 1874 začal konati missionářskou činnost mezi lidem v údolí bydlícím. Začal, jak přirozeno jest, s dětmi. Denně shromáždoval je v kostelíčku a učil je sv. růženci. Aby si důvěru jejich získal, poděloval přicházející děti několika fíky, a v krátkém čase nescházelo při jeho večerních pobožnostech ani jediné dítko.

Jak však získat dospělé? To bylo nyní starostí Bartolovou. Avšak i tu vynašel vhodný prostředek, a sice loterii, kterou o jedné slavnosti uspořádal, při níž jeden los asi $2^1/_2$ kr. naší měny stál. Bylo 5 hlavních výher, neapolské to zlaté ozdůbky; 800 výher však záleželo v růžencích, medailkách, křížcích a obrázcích růžencové Panny Marie. Před tahem měla slavena býti velká mše sv. s kázáním o sv. růženci. První pokus se nezdařil, neboť strhla se téhož dne ohromná bouře s lijákem, tak že nikdo z domu vyjíti nemohl. Než Longo nezoufal. Uspořádal v říjnu 1874 slavnost druhou a tato vydařila se výborně. První výsledek byl, že lid aspoň růžence poznal a s sebou domů vzal, že pojal důvěru k advokátovi, mezi tím již úplně s Bohem smířenému.

Jak Bartolo lidu lásku k svatému růženci vštípil, povíme příště.

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Disputovali jsme dále, máme-li posly koňmo či pěšky poslati do Cale. Za klidných časů zcela jistě byli by se tito Maronité koňmo vypravili, takto žádá v kraji zvyk a mrav. Tak by i spíše dojeli se zprávou i spíše by se navrátili.

Ačkoliv jsme nemysleli že by nepokoje v horách již tak brzy povstaly, nemohli jsme se přece tak úplně pochybností páně Pelissierových sprostiti. Měl-li pravdu, byli by naši poslové na koních daleko větším nebezpečenstvím vystaveni, jako tak, když největší dojem chudoby a bídy vyvolávali na svojí cestě pěší. Poslové sami také to uznali, jakožto mužové zkušení a pěší výpravě tedy přednost dávali před jízdou na koních. Ostatně již sami od sebe podobný, opotřebovaný, útrpnost vzbuzující šat si vzali. Tak tedy stály na cestu připraveni. Dostali kožený měch s vínem a dostatečný proviant. S našimi vzkazy a pozdravy na rozchodnou a s biskupským požehnáním opustili klášter. Ježto odtud vzdálenost do Cale asi 12 až 14 hodin cesty obnáší, mohl jejich návrat teprve po dvou dnech s jistotou býti očekáván. Do té doby bylo mi v klášteře a jeho okolí se zdržeti a baviti se, jak by se vůbec dalo. Tento den prošli jsme si se dvěma kněžími vesnici Cuk-Mikael, jejíž nízké domy, ovocným stromovím a vinohrady obklopené, nakupeny jsou kolem kláštera. Vrátivše se do kláštera, usedli jsme si na sedadlech pod mocnými platany. Před námi ležel Libanon a hluboko pod námi rozprostírala se hladina mořská, ve zdánlivém polokruhu. Moje bystré a ostré oko zahlédlo v levo i Bairut a na pravo prosvítaly ze zelených strání pohoří bílé budovy mnohých klášterův a vesnic Libanonských. Maronitské kláštery čítají, jak mi bylo zděleno, asi 1500 mnichův úhrnem. Zde v Dair-Mar-Mikaelu jsou klášterníci všickni domorodci a mluví proto jen arabsky.

V jiných maronitských klášteřích jsou i cizozemští missionáři v řeholi a tito stojí pod svou vlastní vlasteneckou ochranou. Ve všech těchto klášteřích jsou konečně mladí cizinci ve škole arabského jazyka. Ani jsme se takto o lidech a zemi příjemně bavili, přinesl nám bratr ze sklepa ve skálu vtesaného chladivý nápoj, výtečného libanonského vína a ošatku plnou vzácného ovoce.

Připili jsme na šťastnou cestu našich poslů, jakož na zdraví mého přítele v Cale a na udržení pokoje na Libanonu, netušíce, že nás jen několik dnův dělí od událostí, před nimiž by se spíše tvář zastříti měla, nežli je pozorovati.

Právě za dva dny po svém odchodu navrátili se naši poslové šťastně do kláštera. Přinesli dva dopisy mého přítele, a sice jeden otci převorovi a druhý nepoměrně delší mně. S hořečnatým kvapem proletěl jsem zrakem psaní přítelovo. Toto písmo způsobilo mi veliké napjetí.

»Pan Pelissier, jak se dle tohoto písma potvrzuje, neobával se nadarmo«, poznamenal jsem ku kněžím se obrátiv, kteří rovněž velmi zvědavi okolo mně se skupili, aby obsahu listu se dověděli. Přítel v dopise otci převorovi mimo nutné zdvořilosti jen zdaleka naznačil vážnost situace a k vysvětlení jej poukázal na můj list.

Jest mi za dílo prozřetelnosti Boží pokládati, že přítel svým lékařským povoláním s drusickou knížecí rodinou Selim-Beyovou se seznámil a právě nyní v tomto nejvýše kritickém čase u ní prodléval. Jen tak mohl úplně dobře mnohé věci poznati a dle nich pak jednání naše pro budoucnost označiti.

Princ Selim-Bey byl spraven, tak psal můj přítel, že právě před několika týdny, to jest v prvních dnech měsíce března, v Damašku, v odlehlé světnici serailu, tak sluje palác tureckého místodržitele, tajné sezení se konalo. Nikdo menší nežli Ahmed paša sám, občanský místodržící a vrchní generál v Syrii ležících tureckých posádek, předsedal tomu sezení. Tento paša byl jeden z nejlepších důstojníků »Vysoké porty«, byl na západě vychován a později se válečně vyznamenal s generálem Villiamsem.

Z účastněných při tomto tajném sezení jmenoval mi přítel mezi jinými Abdallah-el-Halebiho, Šeich-ül-Islam či »velekněze« v Damašku sídlícího a nad »věřícími« vládnoucího, dále Zahir-Effendiho Muftiho, právního rozhodčího moslemského náboženství. Mimo to nejvznešenější moslemská šlechta damašská byla přítomna a — co bylo pro nás největší váhy — též Ahmed-Effendi, jakožto zástupce paše bairutského, rovněž nescházel.

Porady trvaly dlouho a byly velmi vzrušující. Všecky stížnosti »věřících«, to jest moslemův, proti »nevěřícím«, to jest křesťanům, byly opětně probrány. Poukazovalo se na vstoupající bohatství křesťanův a víc a více se uplatňující vliv konsulův evropských mocí v Turecku. I tak zvaný Hatti-Humayum, onen výnos sultánův, jenž křesťanům v turecké říši rovnoprávnost s moslemy pojišťoval, byl na přetřes vzat a uznalo se, že tento výnos, jak dle ducha, tak dle litery, koranu se protiví. Těmito zařízeními otvírá prý se brána mnohým nebezpečím mohamedanismu v sultánské říši a jest tedy ku prostředkům rázným zasáhnouti, aby všecko v kořenu se potřelo. Konečně vyslovil se Šeich-ül-Islam, moslemský velekněz, poukazuje na slova prorokova, že »nevěřící«, křesťané, naprosto nemohou ve skutečnosti moslemům na roveň se postaviti, takový stav věcí že by byl nesnesitelným, ať tedy ustanoví se lhůta ku všeobecnému vyhlazení křesťanův.

Ahmed-Effendi, zástupce tureckého místodržícího Khuršid-Paše v Bairutě,

vzal na sebe starost ve jménu tohoto, aby Drusy v plenění křesťanův, které nastati mělo, pro Turky získal, nač Drusové již dávno čekali a úplně připraveni byli.

Ano, sezení se ve všem dohodlo, rozešlo se s tím přesvědčením, že osud nenáviděných syrských křesťanův nadobro jest rozhodnut a zpečetěn.

To byly nanejvýše vážné zprávy, jež mi přítel sděloval. Plni starosti jsme druh na druha patřili, aniž bychom věděli, co činiti. Blízkosti s jistotou očekávaných krvavých událostí nemohl nikdo nyní neviděti. Můj přítel psal sice dále, že klášter Dair-Mar-Mikaelský, jakož celá severní polovice Libanonu, sotva napadena bude a do krvavé řeže vtáhnuta, ježto jest vesměs jen křesťanskými Maronity obydlena. Dle největší pravděpodobnosti jen ta část Libanonu jest ohrožena, kde křesťané s moslemy a Drusy promíšeni bydlí.

Náhled tento měl něco pro sebe, ale nemohl přece řeholníky nikterak plně uspokojiti. Bydleliť takřka na rozhraní mezi severním a jižním Libanonem a již v nepatrné vzdálenosti k jihu byla první dědina drusická. Bylo tedy usneseno, aby se padesát dobrých ozbrojenců ze sousedství, na něž za každé okolnosti dalo by se spolehnouti, posádkou do kláštera přivolalo, jakmile by se první nepřátelství zjevně ukázalo.

Můj přítel prosil mě dále ve svém dopise, abych zatím sám v Bairutě u pana Pelissiera vytrval a této rodině dle možnosti byl nápomocen, abych pak místo něho těmto dobrým lidem aspoň poněkud splatil, čím vším sám jim byl povinen. On sám teprve v desíti dnech pacienta bude moci opustiti a pak teprve že bude moci na návrat do Bairutu pomýšleti, pošle však ihned posla, jakmile něco většího se přihodí, co by pro nás mělo důležité ceny. Přítel doufal, že nám v domě křesťanům příznivého drusického knížete lépe bude moci posloužiti, než kdyby právě při nás v Bairutě dlel. Co se však konečně vražedného atentátu Ben-Agova týče, blahopřál mi k mému šťastnému vyváznutí, prosil mě však, abych dobře měl se na pozoru před pomstou Drusovou, jemuž jsem koně zastřelil a tím si jej velmi znepřátelil. Nejlépe by prý pro mě bylo, abych co nejspíše svůj evropský kroj za arabský vyměnil, čímž bych, obzvláště kdybych i vous si po arabsku upravil, pozornost Drusovu i mukerovu od sebe odvrátil. Odkud však nám všem záhadné nepřátelství Ben Agovo proti mému příteli se datovalo, nám nepsal: nechává prý si to, tak končil psaní, až pro ústní sdělení.

Po přečtení listů a po jejich všestranném uvážení, táhlo mě to vše ven na to milé místečko pod platany, kde jsme právě po dva večery rozkošnou vyhlídkou na zapadající slunce se kochali a jeho večerní koupeli ve vlnách a hlubinách moře se obdivovali. I dnes doprovodili mě dva kněži tam pod stinný úkryt a později přidružil se i důstojný biskup k nám. Naše řeči nyní zcela jinak zněly, jako včera a předevčírem. Smutně pozíral jsem zrakem po klášteřích a dědinách pohorských, ze zelených rozsedlin horských vynikajících. V hlubokém pokoji zde ležely a žádná snad duše v nich netušila, že v Damašku o sroceném vyhlazení křesťanův bylo rozhodnuto. Když jsem zrak na levo obrátil a v dáli Bairut uhlédl, pohnulo se mi srdce nad osudem tolika tam bydlících křesťanův, kteří tak těžkým a krvavým dnům vstříc kvapili. Turecký místodržící Khuršid-Paša sám v této nastávající krvavé hře prsty svoje měl a tím ochranu svoji illusorní činil. Na tuto ochranu vrchnosti mělo přece obyvatelstvo právo.

K naší náladě se hodilo, že nebe rázem mraky se pokrylo a tyto mraky

houstly, černaly každým okamžikem. Vzdálené rachocení hromu se oznamovalo a jako zběsilá vichřice přihnala se bouře a svištěla odporně haluzemi mocných platanův. Černé mraky rychle po nebi se hnaly a nedozírná moře plocha, která pod námi se prostírala, zcela černě se zbarvila a bezděky nám připadla — dle toho, co státi se mělo, jako nekonečný, černý, umrlčí pokrov. Blesky křížily vzduchem a v rozsedlinách horských zavil bouřný vichor. Pod dojmem tohoto hrůzokrásného divadla přírody zdvihli jsme se se sedadel zaraženě a němi jako ryby, šli jsme do vnitřku kláštera. Biskup kráčel první a zrovna do jednoduché svatyně, oba kněží i já jsme jej následovali a co zatím venku celé peklo se otevřelo, klečeli jsme na kolenou a doporučovali se Tomu, bez Jehož vědomí nikomu ani vlas s hlavy nespadne. (Příště dále.)

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

XVIII. Hladomor v Indii.

Hrůzy indického hladomoru líčí ve svých listech missionář z diecése Puny, P. Otto Weisshaupt. On píše:

Žijeme uprostřed hladomoru. Nejvíce trpí naši křesťané, jižto náležejí chudší třídě obyvatelstva indického. Od pohanů nelze jim pomoci očekávati, což viděti z následujícího příkladu.

Jako všude, tak nařídila i zde vláda anglická veřejné stavby. Mimo jiné kope se u města Sangamneru průplav, jenž bude spojovati řeky Preveru a Mulu a se svými četnými průplavy vedlejšími celé okolí zavodní. Ježto průplav bude asi 60 kilometrů dlouhý, bude při stavbě zaměstnáno mnoho tisíc lidí. Vláda pro nesnáze peněžní dlouho s prací otálela. Teprv na počátku prosince minulého roku oznámila, že se dělníci přijímají. Za několik dní dostavilo se několik tisíc hladovců se ženami a dětmi a všichni volali o práci a chléb. Takové množství dělníků — bylo jich 7000 — vláda neočekávala, ježto stavba byla teprv vyměřena. Zatím bylo tedy chudině pod širým nebem čekati a hladověti. Mnozí z nich přišli zdaleka a neměli s sebou žádných potravin. Kořínky a byliny, jichž jinak nikdo nejí, byly jim celé dni, ba týdny jedinou potravou. Podle toho, jak vyměřování pokračovalo, byli hladoví dělníci jenom ponenáhlu, a to ve skupinách ku práci připouštěni.

V čele podniku stálo několik pohanských brahmínů, kteří při práci měli dohled a dělníky najímali. Nevedli si však poctivě. Úmyslem vlády bylo, připustiti ku práci nejprve ty, kdož nejdříve přišli anebo největší měli bídu. Ale brahmíni jednali jinak. Aby si naplnili měšce, najímali dělníky pouze takové, kteří jim jistou částku peněz mohli zaplatiti. Tak se stávalo, že dostali často práci takoví, kteří by ještě týden nebo dva byli mohli čekati, kdežto jiní nemajíce ani haléře, byli odmrštěni.

Moji křesťané zdáli se býti již předem vyloučeni. Brahmíni učinili tak proto, aby křesťanství zasadili citelnou ránu. Brahmín, jenž práci řídil, choval se sice ke mně velmi přívětivě, ale já jsem mu nevěřil. Prosil mne několikráte, abych mu udal jména křesťanských obcí, že na mé křesťany zvláštní ohled míti bude. Dal jsem se bohužel obelstíti a napsal jsem mu jména 50 obcí. Když však křesťané z oněch osad přišli a za práci prosili, byli s posměchem odmrštěni. »Běžte a lehněte si před kostel missionářův«, řekl jim, »nechť vás nyní živí, když jste poslechli slov jeho a stali jste se křesťany.« Jindy zase osopil se na ně řka: »Běžte a umřete před obydlím vašeho missionáře!«

Rmoutilo mne velmi, když jsem se o těchto pletichách brahmínů dověděl, ale zakročiti jsem hned nemohl. Nemohl

jsem totiž veřejně dokázati, že úředníci se nechali podplácetí; chytráci vybírali peníze v noci. Nezbývalo mi zatím, než opět a opět brahmínů prositi a zapřísahati, aby aspoň na nejchudší z mých křesťanů brali zřetel. Brahmíni byli samá laskavost a slibovali hory doly. »Za tři dni«, pravili, »bude třeba nových 800 dělníků; polovici vezmeme z tvých křesťanů.« Večer před přijetím nových dělníků zašel jsem ještě jednou k brahmínům, abych se přesvědčil, zda mluvili pravdu. Tentokráte ukázali mi docela seznam oněch křesťanských obcí, ze kterých budou zítra dělníci přijati. S pokojnou myslí vrátil jsem se domů jsa tomu nevýslovně rád, že tentokrát aspoň část mých hladových farníků práci dostane.

Následujícího dne zrána odešel jsem ze Sangamneru, abych navštívil celou řadu křesťanských osad. Cesta byla vyměřena na tři dni. Ale podivno! již první noc probudil jsem se brzo po půlnoci a zmocnil se mne strašný nepokoj. Co je s mými křesťany? Jsou skutečně do práce najati? Anebo byly sliby brahmínů jenom pouhou přetvářkou? Ty a podobné myšlenky mne pronásledovaly, mé rozčilení rostlo, o spánku ani řeči. Sotva jsem se dočkal rána, odsloužil jsem mši sv., měl kázaní a pospíšil jsem domů.

Mé obavy nebyly bezpodstatny. Již v osadách, jimiž jsem se vracel, přicházeli mi lidé vstříc a stěžovali si mi na nespravedlnost brahmínů. Doma zvěděl jsem čirou pravdu. Brahmíni byli tentokráte smělejší. Prodávali práci ne podtají, ale veřejně. Kdo nejvíce podával, byl připuštěn. Jeden překřikoval druhého: »Podávám o rupii více!« Kdož však za všeobecného hluku nebyli s to, aby ostatní překřičeli, zvédali dva, tři prsty do výše na znamení, že přidávají dvě, tři atd. rupie. Jeden nemaje peněz, dával své jediné peníze v zástavu do dne první výplaty. Naše křesťany zaháněli policisté holemi. »Běžte k vašemu missionáři, ať vám dá práci, ať ukáže, co může!« Nemohu věru ani vysloviti, jaká bolest mne jala a jaké rozhořčení, když jsem takové věci slyšel.

Následujícího dne rozhodl jsem se, že zlomyslnému bezpráví učiním přítrž. Nejprve vyzval jsem své křesťany, aby začali devítidenní pobožnost k svatému Josefu, a v poledne svolal jsem je do kaple, abychom vzývali Ducha svatého, aby mi ukázal prostředky, kterých se chopiti, a vložil na jazyk příhodná slova, abych pikle a přehmaty brahmínů mohl překaziti. Potom jsem odejel. Obydlí brahmínských úředníků bylo asi 6 mil vzdáleno. Cestou potkával jsem nesčetné zástupy hladovců, kteří byvše na jedné stanici odmrštěni, zoufale táhli na druhou, aby tam své štěstí zkusili. Byl to v pravém slova smyslu průvod smuteční. Opět a opět zastavoval jsem se s nimi a pokaždé slyšel jsem tentýž nářek: »Celé týdny čekali jsme na práci živice se kořínky a bylinami, ale nemohouce zaplatiti žádanou sumu byli jsme opětně odbyti.« Mnozí byli hladem tak zmořeni, že sotva stáli na nohou. Některé matky nesly kojence v náručí, na zádech druhé dítko a třetí vedly za ruku. Mnohé ženy ležely vedle cesty jako ve mdlobách, zatím co děti jejich úpěnlivě o chléb volaly. Skoro všichni byli jak říkáme kost a kůže a vypadali jako umrlci.

Věru takových děsných výjevů neviděl jsem ani za posledního hladomoru. Slzel jsem celou cestou; někdy nemohl jsem pro lítost ani promluviti. Ubožáci, jež jsem potkával, byli pohané; moji křesťané vytrvali na místě důvěřujíce v mou přímluvu. Když jsem dorazil na místo, potkal jsem nejprve čtyry policisty, jejichžto úkolem bylo vydírati peníze pro brahmíny. Učinil jsem jim trpké výčitky a pohrozil jsem jim, že si budu stěžovati u jejich představených. Zapřísahali se ovšem, že jsou nevinni; takové věci prý se vůbec nedějí. Jeden z nich, mohamedán, přísahal na svůj koran. Jiný, Ind, přísahal na kraví ocas. Ostatní, rovněž Indové, dovolávali se rouhavě svědectví Božího. Rozumí se, že jsem si o všech těchto přísahách pomyslil svůj díl. Po té přišel jsem k oněm dvěma brahmínům svrchu již zmíněným. Jeden z nich je doktorem bombayské university, ale vysoké vzdělání ho neučinilo poctivějším. Obořil jsem se na oba zhruba a pravil jsem, že mám bezpečné svědky, kteří mohou dokázati, že jen ti práci obdrželi, kdož prve zaplatili. Brahmíni dokládali se rovněž svojí nevinností a vymlouvali se, že tentokráte pouze nedopatřením se stalo, že křesťané najati

nebyli. Nedbaje takových planých výmluv, řekl jsem zkrátka: »Následky svého darebáctví si nyní připočtěte sami; půjdu okamžitě k panu Persivalovi a podám na vás žalobu.« Persival byl anglický úředník, jenž na práce průplavní dohlížel. Má vyhrůžka brahmíny zarazila, a ten, co byl doktorem, vyprovázel mne hodný kus cesty a sliboval mi: »Přičiním se všemožně, abych co nejspíše smazal špatný dojem, který jsem na vás byl učinil.« Na to řekl jsem mu zcela otevřeně: »Nechci s vámi od této chvíle ničeho míti«, a odmítl jsem pravici, kterou mi na rozloučenou podával.

Tentýž večer zašel jsem k panu Persivalovi. Byl mi vděčen za to, co jsem s ním sdělil, a slíbil, že se sám celé věci vážně uchopí. Hned následujícího dne nastalo vyšetřování. Mnozí svědkové vypovídali, že policisté sbírali peníze a že práci dostali jen ti, kdož prve zaplatili. Bohužel nebylo nikoho, kdo by se byl odvážil dosvědčiti, jak policisté v noci brahmínům peníze odváděli a za své služby pouze nepatrným odbytným se spokojiti musili. Ovšem byli očitými toho svědky jenom někteří, a to ti, jižto byli práci dostali. Mně vyzradili všecko, ale pokaždé doložili: »Nemáme tolik odvahy, abychom proti našim brahmínům svědčili. Vám to povídáme podtají, protože víme, že našeho jména neprozradíte.«

Když byl pan Persival vyšetřování skončil, podal zevrubnou zprávu vládě, která ihned ony dva brahmíny a čtyři policisty s úřadu sesadila; jiní podřízení úředníci byli bez okolků propuštěni. Prvních šest bylo postaveno před soud. Pře není ještě skončena, ale jak se dovídám, neujdou onino čtyři policisté zaslouženému trestu, hlavní však vinníci, totiž oba brahmínové, bezpochyby vyváznou bez trestu. Svedli všecko na policisty a policisté netroufali si proti nim před soudem svědčiti.

Sotva že nepřátelé křesťanů byli odstraněni, byli ihned moji křesťané a všichni, kdož dosud byli odstrkováni, t. j. největší chudáci, ku práci připuštěni. Ovšem platí vláda za hladomoru za práci právě tolik, kolik třeba, aby pracující neumřeli hlady. Proto řídí se týdenní mzda podle cen obilních. Při tom se práce měří; jenom ti, kdož určitou práci vykonali, dostávají na konci týhodne plnou mzdu, t. j. tolik, kolik třeba, aby se dožili příští soboty. Ti však, kteří byli celé týdny čekali a hladověli, nemohli ovšem předepsanou práci vykonati. Ubožáci, kolik neděl nepožili ani sousta chleba a nyní mají těžce pracovati! Opět a opět navštěvoval jsem své křesťany a dodával jim zmužilosti, aby při práci vytrvali.

Den výplaty toužebně očekávaný přišel konečně a s ním, jak bylo lze očekávati, trpké sklamání. Dělníci, jižto hned z počátku do práce byli přijati a tehdy ještě v největší nouzi nebyli, dostali týdenní mzdu takovou, že příštích 7 dní mohli s ní na živobytí vystačiti, naši křesťané však tak malou, že stačila sotva na dva dni. Jsouce hladem vysíleni, nebyli s to, aby vykonali takovou práci, která by jim byla výživu na celý týden vynesla. Jaký nářek, jaké hořekování mi potom bylo přeslýchati, nemohu vypsati. Tisíce hladových ubožáků musilo celý dlouhý týden se postiti a při tom těžce pracovati. Pomáhal jsem ovšem nejslabším z nich, jak jsem mohl, ale hladoví-li tisícové, pak malá pokladnice brzy se vyprázdní. Mužové sotva byli s to, aby těžkou lopatu pozvedli a ženy nosily koše sotva do polovice hlinou naplněné.

Přišel druhý týden výplaty a vypadl zrovna tak jako první. Křesťané dostali mzdu, jež opět jen na dva dni stačila. Když výplata byla skončena, rozlehl se takový pláč a nářek, že široko daleko bylo jej slyšeti. Mužové vrhali se na zemi a plakali hlasitě, ženy rvaly si vlasy a děti strachem tulily se k rodičům a volaly: »Otče, matko, ještě není chleba?« Zoufalost zmocnila se všech. Mnozí odcházeli se ženou a dětmi domů, aby v rodné chýši očekávali smrt. Jiní mnou povzbuzeni chopili se lopaty ještě jednou, aby poslední pokus učinili. Konečně přišla pomoc přece. Pan Persival přišel podruhé, aby dohlédl na práci. Vida strašnou bídu, rozkázal ihned, aby těm, kdož obdrželi dosud mzdu tak nepatrnou, ihned bylo přilepšeno. To dodalo pracujícím nové odvahy, neboť měli nyní chleba na další dva dni. A nejen to. Brzy vyšel rozkaz vládní, aby i slaboši, kteří předepsané práce vykonati nemohli, zároveň s ostatními mzdu celotýdenní dostali. To bylo největší dobro-

dini, jakého se vůbec ubohým mohlo dostati. Za krátko dostavili se ku práci všichni a většinou se i tak dalece zotavili, že předepsanou práci mohou vykonati.

Bohužel bídy v zemi stále ještě přibývá. Většina křesťanů sobě sice chléb vezdejší vydělává, ale jsou tu také starci a nemocní, slepí a choři, kterých bez pomoci nechati nemůžeme. A co s nesčíslnými dětmi, které rovněž pracovati nemohou? O tyto všecky jest se starati nám, my pak zase odkázáni jsme na podporu ze zemí křesťanských. Kéž se Bůh brzy nad námi smiluje a požehná letoší žeň a osvobodí nešťastnou zemi naši od strašného hladomoru!

IXX. Nemilá návštěva.

Na stanici Mrogoro v Africe dostali missionáři jedné noci příšernou návštěvu. Do stanice vloupal se lev a nejprve obešel stáje a chlévy na dvoře. Nemoha však vniknouti dovnitř, obrátil se k obydlí missionářů. Vyhoupnuv se na verandu vypátral otevřené okno světnice, ve které spal spánek spravedlivých jeden z missionářů. Pln zvědavosti položil přední tlapy na okno a strčil tlamu mezi dřevěné mříže sotva na prst silné. Bylo třeba jenom pohnouti hlavou a slabé mřížoví bylo by se rozpadlo. Kňučením dravcovým probuzen probudí se missionář, pohlédne na okno a vidí tam hroznou hlavu lví. Zbraně neměl po ruce žádné a utéci nemohl, ježto dvéře jeho světnice vedly také na verandu. Všecek ztuhlý strachem ležel tedy tiše na lůžku a sotva dýchal. Konečně odstoupil lev od okna a položil se pohodlně na verandě před oknem. Missionář ovšem již té noci nespal, ale čekal netrpělivě, až bude den. Teprv na úsvitě obluda se zvedla a odešla.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Prahy. Byl jsem úředníkem v místě, kde jsem nemohl téměř ani na výroční slavnosti své náboženské povinnosti zadostučiniti, což mne tak rozrušovalo a nespokojeným činilo, že jsem nevěděl ani, kam se o útěchu a pomoc obrátiti. Zněla mi známá slova z jisté písně stále v uších: »U Tebe jest pomoc jistá«, a proto v důvěře pevné vzal jsem své útočiště k Bohu. Modlil jsem se asi půl roku devítidenní pobožnost k Panně Marii Lúrdské, den co den růženec k Panně Marii sedmibolestné a k sv. Josefu — vstávaje denně o 2. nebo 3. hod. ráno — a modlil jsem se s celou vroucností k Pánu Bohu, Panně Marii a sv. Josefu, aby mně pomoženo bylo, abych věčně nezahynul a nějakého místa dosáhl, kde bych mohl bez porušení svých povinností též o spásu své duše se starati. A hle, tu najednou mi přijde do ruky číslo novin, kde se oznamuje, že místo takové mi příhodné jest uprázdněno. Zažádal jsem a místa toho se mi ihned dostalo. Moje první cesta pak byla do kostela Pánu Bohu poděkovati a jej o další pomoc a ochranu prositi. I činím tímto uveřejněním jen svoji povinnost vybízeje každého, aby jen v Boha důvěřoval a Pannu Marii a sv. Josefa o přímluvu vzýval, a najisto nebude volati a prositi nadarmo. *V. K.*

Z Frenštátu. Tímto vzdávám díky nejvroucnější božskému Srdci Páně za prokázanou milost. *F. K.*

Z Frenštátu. Srdečné díky vzdávám božskému Srdci Páně a sv. Josefu za pomoc a vyslyšení proseb. *Čtenářka „Školy“.*

Od Kroměříže. Starostmi a pracemi svými tížen obrátil jsem se s důvěrou k božskému Srdci Ježíšovu, a byl jsem vyslyšen. Práce mé se zdařily. Vzdávám z hloubi duše díky nejsv. Srdci Ježíšovu a doporoučím jeho úctu všem čtenářům »Školy B. S. P.« *N.*

Z Hnojic. Na slavnost nejsv. Srdce Pána Ježíše odhodlala jsem se vyplniti slib před půl rokem učiněný. Povzbuzena díky ve »Škole B. S. P.« uveřejněnými slíbila jsem, že též pošlu poděkování, jestliže z tříletého neduhu pomocí Srdce Páně okřeji. Prosby mé byly vyslyšeny a cítím se již delší čas zdráva. Proto vzdávám nejdobrotivějšímu Srdci Pána Ježíše, z jehož plnosti všichni jsme přijali, veřejně nejvroucnější dík a čest. *A. V.*

Od Jihlavy. Obrátila jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně a k blahoslavené Panně Marii za uzdravení bratra z těžké nemoci. Konala jsem devítidenní pobožnost, při níž jsem byla vyslyšena, a bratr se pozdravil. Plníc tímto svůj slib, vzdávám díky nejvroucnější nejsvětějšímu Srdci Páně, blah. Panně Marii a všem svatým. *Pavla*

Od Rajhradu. Jistí manželé děkují Pánu Bohu, že jich na přímluvu svatého Antonína ze dvojího zla vysvoboditi ráčil. Za to poslali dar na chléb sv. Antonína.

Z pruského Slezska. Plníc tímto svůj slib, vzdávám nejvroucnější díky nejsvětějšímu Srdci Páně za šťastně vykonanou zkoušku. *R.*

Od Žamberka. Díky nejsrdečnější vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii, matce dobré rady, sv. apoštolům, sv. Františku z Assisi, sv. Antonínu Pad. a sv. Aloisiovi za obdrženou milost a pozdravení z choroby. *J. M.*

Od Domaslavic. Díky nejsladšímu Srdci Páně, Královně svatého růžence, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení stařičkého našeho pana děkana, spojené s prosbou, aby nám Bůh ráčil jej ještě dlouho zachovat! *Odběratelé „Školy“.*

Z Brna. Jistá osoba V. K. vroucí díky vzdává nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panně Marii, matce sedmibolestné, za vyslyšení prosby v těžké nemoci.

Z Brna. Vzdávám díky sv. Antonínu za vyslyšenou prosbu. *J. H.*

Z Přerovska. Byl jsem křivě obviněn ze zločinův od lidí nevěreckých a nesvědomitých. U veliké tísni své, ač dříve jsem byl lhostejný ve víře, prosil jsem Boha za pomoc. Přijav svátost pokání, konal jsem devítidenní pobožnost k božskému Srdci Páně a nejbl. Panně Marii, k sv. Josefu a sv. Antonínu Paduanskému. Byl jsem vyslyšen a z nebezpečenství vysvobozen. Nejpokornější a nejvroucnější díky jim vzdávám! *A. L. v D.*

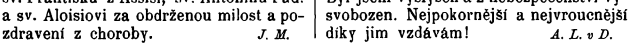

Pokoj národů skrze církev.

(Hlavní úmysl.)

Evropské velmoci vyslaly před rokem své velevyslance do města Haagu, aby jednali o míru všech zemí v Evropě. Návrh ten učinil ruský car, poněvadž pravil, že ozbrojený mír v rozměrech vždy větších podežírá všechen blahobyt národů. Jednáno dlouho a přece bez výsledku. Ozbrojený mír trvá dále. Nemáme sice u nás války, ale vojsko jest vždy připraveno. Potřeba jen jiskry a vyšlehne plamen války evropské. Velevyslanci sotva se vrátili z Haagu domů a již došla smutná zpráva o válce na zadním cípu Afriky Boerů proti Angličanům. Válka tato pohltila již 100.000 životů lidských a na miliardy majetku, a přece není ještě ukončena. Co tato válka trvá, vypukla nová bouře v Číně, kdež nyní mají všecky mocnosti evropské své vojsko na zjednání pokoje. Ubozí missionáři, ubozí křesťané v Číně! Mezitím, co Angličan, Rus, Francouz, Němec vzájemně se hlídají, vraždí Číňan Evropany, Američany, vyslance, kněze, řeholnice, kupce, všecko, co není čínské. Celý svět je rozechvěn! Národ proti národu, země proti zemi, všeobecná nedůvěra jednoho ke druhému. Brzo bude bratr proti bratru. Či není dosti roztržek v jednotlivých zemích, nevyjímaje ani naši drahou vlast? Proto národové klesají, blahobyt, štěstí, pokoj stěhují se od nás pryč, zanechávajíce nám jen různice, sváry, hádky, závist a nenávist. Tak to všude smutně vypadá na konci tohoto století. Kdož tu pomůže? Kdo zjedná pokoj všem? Kdo usmíří národy rozvaděné? Kdo zažehná hrozící bouři války všeobecné? Víme, že lidé dobré vůle chtěli, ale marná byla jejich práce. Proto

třeba jest hledati jinde pomoc, a sice u Krále všech králův, u Ježíše Krista, jenž přinesl s nebe na zemi pokoj všem lidem dobré vůle. »Pokoj svůj dávám vám, ne jako svět dává, já dávám vám!« Ježíš Kristus jest vládcem srdcí králův a panovníkův; On vládne srdcem každého národa a proto může jedině On, Kníže pokoje, zjednati pokoj všem národům. Již by se tak bylo stalo, kdyby lidé byli dobré vůle. Ale poněvadž vůle lidu převrácena jest, zlobou hříchu otrávena, proto nemohou lidé nalézti dávno kýženého pokoje. Vraťte se, národové, k Bohu, vraťte se k Ježíši Kristu, Spasiteli světa, a naleznete pokoj a s ním požehnání Boží!

Spravedlnosti si hleďte, úctu zachovejte k zákonu Božímu, šetřte vlastnictví jednotlivce a šetřte práva jednoho každého. A kdo to může způsobit? Kdo může pohnout jednotlivce k tomu, aby plnil zákon Boží, kdo jiný jako matka všech národů, církev svatá, která pokračuje v díle, které Ježíš Kristus započal konati. Církev učením svým vštěpuje lásku k Bohu a k bližnímu. Církev to jest, která nabádá jednotlivce k plnění přikázaní Božích. Církev to jest, která má moc od Boha, aby vedla národy k pravému štěstí pozemskému i nadzemskému. Církev učí jednotlivce i celé národy a vede je k tichosti, k mírnosti, ku snášelivosti vzájemné a k šetření práv jednotlivcův i celých národů. Panovníci sami to uznávají. Kolikrát obrátili se v záhadné věci s prosbou na papeže, hlavu všeho křesťanstva, aby sám po spravedlnosti rozhodl. A jak rozhodl, tak to všichni uznali za pravé. Kolikrát zažehnal již nynější svatý Otec Lev XIII. bouři, která již již hrozila vypuknout mezi knížaty a panovníky! Ó jak by bylo lépe na světě, kdyby se národové vrátili zase k Bohu, zdroji veškeré lásky! Jak by krásně se srovnávali národové, kdyby vždy poslechli hlasu matky své, církve Kristovy! Tu by pak snadno mohl býti zjednán mír světový a s mírem by též vrátilo se požehnání a s ním radost a spokojenost všeobecná. Vidouce tedy, že lidé marně se snaží dosáhnouti pokoje mezi sebou, obraťme se s důvěrou ku Knížeti pokoje, k Ježíši Kristu, a prosme z hloubi srdce svého tento měsíc o mír a pokoj, jehož by dosáhli jednou národové, a to skrze svatou, katolickou církev Páně.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za pokoj národů skrze církev Tvou a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Modliti se o pokoj národů.

Úmysl v září: Horlivost.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 9.

V tobě, ó nejsvětější Srdce Ježíšovo, nalézají hříšníci odpuštění hříchů, mučeníci svou statečnost, panny svou nevinnost, rodiny jednotu a svornost, nábožní horlivost ve zdokonalení svém. (Sv. František Borgiáš.)

Modlitba v noci.

Bez Tebe, Bože, nelze žít,
bez Tebe pusta země,
bez Tebe hasne slunka svit
a smrt se sklání ke mně:
Ó Bože, Duchu života,
pod nímžto vesmír kolotá,
viz, k Tobě zdvihá toužný zor
na malé hvězdě malý tvor!

Na líci růže uvadnou,
uvadne kvítek bílý,
nad tělem hroudy zapadnou —
duše jen stále kvílí:
Ó Bože, Duchu nesmírný,
jenž zíráš v kolot ve vírný,
viz, k Tobě zdvihá slzný zor
na malé hvězdě malý tvor!

Jak kámen z ruky puštěný
se řítí do propasti,
tak člověk, Tebe zbavený,
nenajde nikde vlasti.
Jen k Tobě, k Tobě duše má
se vzpíná, vznáší, odlétá,
v Tvých andělů se vmísit sbor
ždá z malé hvězdy malý tvor!

K. Dostál-Lutinov.

Panna Maria Růžencová

ve „Valle di Pompei“ v Italii.

(Část další.)

Zmínili jsme se minule, že se Bartolovi Longovi šťastně podařilo loterií lidu sv. růžence do ruky dáti. Posud však se lid růženec modliti neuměl. Kterak ho k tomu přiměti? Každý duchovní, s nímž se Bartolo o tom radil, myslil, že by nejlépe prospěly svaté missie, a při nich že by se mohlo zavésti arcibratrstvo svatého růžence mezi lidem. Návrhu toho chopil se Bartolo a již 2. listopadu 1875 započala sv. missie v údolí Pompejském. Výsledek převýšil všecko očekávání. Krásný to byl zajisté pohled, když muži i ženy, dítky i starci ze všech okolních obcí k missionářům se jen jen hrnuli, aby jen slovo Boží z úst jejich slyšeli. Pro veliký nával lidu musilo se i při nepříznivém počasí venku kázati. S velikou radostí nad požehnaným ovocem sv. missie zavítal posledního dne do údolí nejdůstojnější p. biskup z Moly, Josef Formisano, a ukončiv slavně hody tyto duchovní, uděloval obyvatelům svátost svatého biřmování. Když pak advokát nejd. p. biskupovi děkoval, zmínil se mu také o svém úmyslu: v kostele zdejším nový oltář Panny Marie Růžencové zříditi, aby nové bratrstvo zde pobožnosti své konati mohlo a tak v horlivosti bylo udrženo. Biskup však odvětil se zápalem: »Já však mám za svou povinnost zde nový, lepší chrám zbudovati.« A ukazuje na pole vedle starého kostelíka ležící, zvolal jakoby prorocky: »Hle, toť jest místo, kde pro Pompeji nový kostel vystavěn býti musí!« Krátce po tom zakoupil biskup spolu s advokátem Bartolem a jeho chotí tento pozemek, a jakmile všecky obtíže a překážky odstraněny byly, položil dne 8. května 1876 slavně základní kámen k nové Marianské svatyni. A hle, sotva že se stavbou počato jest, plynuly hojné dary netoliko ze všech krajův italských, nýbrž i z ciziny, ba i ze zemí zámořských. Tak ukázal Bůh, že mu stavba nového chrámu milá jest. Velice štědrou a obětavou pro nový chrám ukázala se zbožná šlechta neapolská a chudý lid pompejský, jenž nemoha penězi přispěti, přispíval rád a ochotně prací ruční.

Již roku 1891. viděl biskup přání svoje vyplněné, neboť téhož roku dokončena je stavba na místě jím označeném, stavba nikoliv malého kostela, jak se původně zamýšlelo, nýbrž nádherného dómu, jenž přes 10.000 lidí může pojmouti. Chrám tento má 7 oltářův a štíhlou, vysokou věž se zvony libě znějícími a nutí takořka stavbou i celým vnitřním zařízením svým každého návštěvníka k vroucí pobožnosti. Kdo by zde neznamenal prst Boží, kdo by ne-

poznal ve skutku tomto moc blahoslavené Panny a Matky Boží Marie? Starostlivá Matka tato ujala se zde lidu nejopuštěnějšího a chtěla býti viditelně jeho pomocnicí, jeho vůdkyní, jeho pravou Matkou. Proto si zde zvolila sídlo své, proto zde si dala vystavěti stánek, proto si i zvolila obraz, v němž by zde ctěna a vzývána byla a u něhož by milosti své hojně rozdávala.

Pozorujeme-li na poutních místech Marianských milostné obrazy Rodičky Boží, které zázraky prosluly a které zbožný lid katolický ve veliké úctě chová, uvidíme, že jsou to skoro vesměs obrazy nebo sošky rukou neumělou zrobené, které sice poutníka ku zbožnosti nabádají, které však by kritiku uměleckou nevydržely. Čím to asi jest? I v tom viděti lze prst Boží. Tak jako si Kristus Pán nevyvolil za apoštoly muže vznešené nebo učené, nýbrž prosté, chudičké rybáře, chtěje tím nad slunce jasněji ukázati, že moc Boží i skrze nízké a neučené působí a že rozšiřování sv. evangelia nezávisí na učenosti, nýbrž na zbožnosti spojené s milostí Boží: tak i Maria Panna zalíbila si obrazy prosté, beze vší umělosti, ale v náboženské lásce a horlivosti provedené, za prostředek milostí a darů svých. Chceť zajisté Matka Páně býti uctívána v obraze takovém, aby více vystoupila na jevo víra a zbožné zanícení, nežli abychom se obdivovali kráse obrazu umělecky provedenému. Bůh miluje malé, nízké, v očích světa nepatrné, aby ukázal moc i lásku svou. Podobně se to má i s milostným obrazem Panny Marie Růžencové v novém velkolepém chrámě Marianském v údolí Pompejském.

Dle nařízení církevního musí na oltáři bratrstva sv. růžence k dosažení odpustkův umístěn býti obraz Panny Marie Růžencové. O to postaral se také neunavný ctitel Rodičky Boží, advokát Bartolo Longo. Dříve ještě nežli se chrám stavěl, pospíšil do Neapole ke svému duchovnímu rádci, jenž s pomocí Boží duši jeho byl k víře zase naklonil, ke knězi Radentovi z řádu sv. Dominika. Jda z nádraží, potkal Bartolo hledaného přítele duchovního zrovna u jedné malířské dílny, kde za sklem vystaven byl obraz Královny svatého růžence. Bartolo tázal se na cenu obrazu tohoto. »Stojí 400 lir« (asi 200 zl.), odvětil malíř. — »Ó to je tuze drahý!« zvolal P. Radente a opustil s Bartolem dílnu. »Proč bys tolik za obraz dával«, pravil Radente Bartolovi, »když budeš míti jiné veliké výlohy se stavbou kostela? Asi před pěti lety jsem koupil podobný obraz Panny Marie Růžencové u jakéhosi vetešníka, a to lacino, jen za 3 liry 40 centesimů (asi 1 zl. 70 kr.) a daroval jsem ho sestře Marii Concettě v zdejším klášteře svatého růžence. Jdi tam a vypros si onen obraz, snad ti ho zase dají.« Tak radil kněz advokátovi. Tento nelenil a v dotčeném klášteře o onen obraz poprosil. Představená svolila ihned s radostí a zvolala: »To jsem ráda, že tento zanedbaný obraz dojde nyní patřičné úcty! Hned jej přinesu.« Byla to stará, místy již poškozená malba, metr široká a půldruhého metru vysoká; zvláště výraz tváře Marie Panny nebyl nikterak libý a milostný. »Kdo pak mohl něco takového namalovati!« s podivením zvolal Bartolo a ani obrazu přijmouti nechtěl. »I jen si ho vezměte«, pobízela představená, »k modlitbě se přece jen hodí.«

Téhož dne byl právě v Neapoli jediný vozka z Pompeje, tomu svěřil Bartolo obraz. Přišed do Pompeje, odevzdal vozka obraz na faře missionářům u přítomnosti faráře, dvou jiných kněží a rodiny hraběnky z Fusco. Vyndali obraz a obdivovali, ale ne jeho krásu, nýbrž spíše jeho ošklivost. »V tomto stavu se přece nemůže tento obraz zavěsiti«, to byl úsudek všech přítomných.

I dal ho Bartolo znova do Neapole k opravě donésti. Oprava vypadla šťastně, zvláště podařil se malíři ohličej blahoslavené Panny. Po této opravě zasazen jest obraz do skvostného bronzového rámu, v němž zasazeno jest patnácte tajemství sv. růžence a jenž stál na 5000 zl. Mimo to jest obraz okrášlen hojnými skvosty ze všech dílů světa od ctitelů Marie Panny Růžencové darovaných. Hlavu blah. Panny na obraze krášlí skvostný diadem, polokoruna, ze samých drahokamů, kterou sám svatý Otec Lev XIII. byl posvětil. Na krku jest viděti nákrčník ze samých démantů tak zasazených, že tvoří slovo »Rosario«, t. j. růženec. Pod nohama Bohorodičky na postavci vysázena jsou z démantů slova: »Ave Maria« (Zdrávas Maria). Všecky hvězdy kolem hlavy Rodičky Boží jakož i oba růžence, které Matka Páně podává sv. Dominiku a Ježíšek svaté Kateřině, jsou z čistých, pravých perel.

Ejhle, zdaž nejsou tyto z lásky a vděčnosti darované skvosty zároveň důkazem moci a lásky Té, kterou svatý Bernard nazval »všemohoucností na kolenou«, t. j. všemocnou skrze přímluvu svou, která u Boha všecko platí a všecko zmůže? Kdo nevidí v tom prst Boží, že tento starý, laciný obraz vyvolen je za nástroj časného i věčného blaha pro lidstvo na těle i duši nemocné a v rozličných bědách strádající? A tento obraz zdobí hlavní krásný oltář velikého chrámu růžencového, jejž sv. Otec náš Lev XIII. roku 1894. na věčné časy do počtu pontifikalních chrámů papežských povýšil a pod svou obzvláštní ochranu vzíti ráčil. A stánek tento Marianský proslaven jest nyní po celém světě. Bratrstvo sv. růžence tam založené trvá teprve od r. 1875. a již čítá tři miliony členů po celém světě. Mezi těmi je sám sv. Otec Lev XIII., mnoho kardinálův a biskupů, králů, knížat a lidu ze všech stavů. A jestliže k tomu ještě přidáme, že roku 1898. na dva miliony poutníků toto místo Marianské navštívilo, tu zajisté uznáme, že i zde se vyplnilo, co svatý Bernard tak nadšeně byl pravil: »Nebylo slýcháno, aby Maria někoho oslyšela, kdo s důvěrou se k ní utekl.«

Ba i protestanté, kteří přece na úctu Rodičky Boží nedrží, přicházejí sem v hojném počtu, kupují si medailky a jiné obrázky nejsv. Panny a učí se zde pomalu i Matku Spasitelovu uctívati. Jakási německá protestantka vyslovila se zřejmě ku knězi: »Jestliže Maria tolika lidem pomahá, proč by neměla i mně pomoci?« a vyprosila si růženec a medailku Marianskou, což jest zajisté u protestantky velikou zvláštností.

Popsavše vznik tohoto proslaveného poutního místa Růžencové Panny Marie v údolí Pompejském, tažme se nyní, kdy a jak pomahá blah. Matka Páně v tomto novém stánku svém?

Na všech svých poutních místech jeví se Maria Panna jako »těšitelka zarmoucených« a »pomocnice křesťanů«, rozdávajíc milosti Boží těm, kdož s důvěrou za ně prosí. Zde však jeví se Rodička Boží obzvláště jako »útočiště hříšníkův«, a to právě dodává místu tomuto takové důležitosti, to právě vábí tak nesčetné, hříchem stižené lidi sem, aby poznali velikou lásku Královny svatého růžence ku zbloudilým dětem Syna jejího. Na každém milostném místě svém uzdravuje Matka Páně přímluvou svou nemocné, ale to ještě není její nejkrásnější zázrak. Neboť daleko vznešenější a důležitější jest uzdraviti nemocné duchem, hříšné a zbloudilé zase k Bohu a nevěrce zase k svaté víře přiváděti. A to právě jest předností Marianského chrámu v údolí Pompejském, že zde velmi často dospělí mužové z bývalého hříšného života jakoby ze sna procitují, pokáním duši svou očišťují, že zde i

veleučení a vzdělaní mužové bludy své poznávají a k svaté víře Kristově se zase vrací. Mnozí z těchto nejdou sem z pobožnosti, nýbrž buď toliko ze zvědavosti nebo doprovázejí manželky své k této pouti, ale sotva že chrám navštíví, sotva že službám Božím zde přítomni jsou, jímá srdce i mysl jejich jakási vnitřní touha, kterou posud nepoznali; jest to touha po Bohu a po smíření s ním. Touha tato roste, až lidé tací přemohou všecku lidskou bázeň a poznavše vnitřní stav svůj, mužným krokem spěchají — do zpovědnice, kde kajicně se zpovídají ze hříchů celého života. A tak se zde nezřídka stává, že mužové, kteří 50, ba i 60 let u svaté zpovědi nebyli, zde zase cestu k ní našli. Mnozí z nich odvykli i modlitbě, tak že s těží se »Otčenáš« a »Zdrávas« modliti dovedou, ale zde zase nalézají chuť a lásku k ní a srdce jejich se rozplývá v zanícené zbožnosti.

Panna Maria Odměnitelkyně.

A tak po dlouhé, dlouhé době přiklekají zase ke stolu Páně a se slzami radosti přijímají Spasitele svého, jehož se tolik let byli stranili. Není-liž to veliká moc, kterou má Maria nad hříšným srdcem lidským, a není-li to i veliká láska její, že moci této ku blahu tolika užívá?

Uvedeme několik příkladů.

Loňského roku přišli dva manželé vznešeného rodu do místa poutnického nikoli snad z pobožnosti, nýbrž z pouhé zvědavosti a vstoupili i do chrámu Marie Panny. Paní pocítila brzy jakousi tajemnou moc v srdci svém, která ji mimoděk do zpovědnice pudila. Nemohouc odolati, přiklekla a s pomocí zpovědníka vykonala kajicně svatou zpověď, které se mnoho let byla vyhýbala, a našla zase mír a pokoj duši své. Po svaté zpovědi stěžovala si zpovědníkovi, že má ještě velikou bolest v srdci, a to jest nevěra a nekajicnost manželova, jenž ke spolku svobodných zednářů, těchto nepřátel Božích, náležel. Dlouho ovšem nebyl u svaté zpovědi, ba ještě dnes, když svou manželku do chrámu provázel, posmíval se a rouhal se svátosti svatého pokání. Zkušený zpovědník těšil zarmoucenou manželku a odkazoval ji na Matku Páně, která všecko zmůže, a pomodlil se s ní »Zdrávas Maria« na obrácení zatvrzelého manžela. Posilněna a potěšena v duši opouští paní ona zpovědnici. A hle, jaké to radostné překvapení! Muž její přistupuje také, zpovídá se z celého života svého a po svaté zpovědi jde s knězem do sakristie, kde odkládá zednářské odznaky a přísahou stvrzuje vystoupení z tohoto spolku. Jaké to zázračné obrácení hříšníka zatvrzelého!

Téhož roku přijel do údolí Pompejského jakýsi mladík, a to na velocipedu, jen tak pro vyražení. Chtěje i kostel viděti, dal se tam jedním missionářem dovésti. Kněz byl v krátce za nějakou záležitostí odvolán a mladík zůstal samoten. Za nějakou chvíli vrátil se kněz do sakristie, aby konal pobožnost svatého požehnání. A hle, tu přichází k němu opět onen neznámý mladík plačky a praví: »Důstojný pane, nevím, co se to se mnou děje! Nikdy jsem ještě takový pocit neměl, jako nyní; nemohu zde vydržeti, musím odtud pryč!« Kněz mu laskavě domlouval, aby jen ještě počkal a sv. požehnání a pobožnosti sv. růžence se súčastnil. Po celou pobožnost plakal mladík neustále. Potom však s veselou tváří přistoupil ku knězi řka: »Nyní jest mi zase dobře, nikdy jsem tak blažené hodiny nezažil; na dnešek nezapomenu nikdy, a také už vím, co učiním, chci se zpovídati.« Na duši očištěn, v srdci potěšen vrátil se po svaté zpovědi mladík zase do Neapole.

Několik důstojníků s jejich generálem navštívilo také chrám pompejský. K nemalému úžasu všech žádal generál kněze o svatou zpověď. Tento chtěl jej vésti do sakristie, ale generál zvolal: »Nikoli, nýbrž zde, před tváří svých důstojníků chci se zpovídati!« což i učinil.

A tak přichází sem hojnost hříšníků všeho druhu: pijani, zlodějové, rváči, rozmařilci, ba i vrahové a podobní lidé, kteří po dlouhá léta nic jiného nežli zlé činili. Zde u Rodičky Boží však jdou do sebe, činí pokání a sv. zpovědí očišťují duši tak dlouho hříchy pokálenou. Není-li to zázrak lásky Matky naší na nebi? Nejeví se nám zde Královna sv. růžence v nejkrásnějším světle jako »útočiště a pomocnice hříšníků«?

Avšak i v potřebách tělesných a časných pomahá zde Matka Páně dětem svým na zemi, když se k ní s důvěrou utíkají.

Roku 1898. přišlo processí poutníků z místa asi dva dni cesty od Pompeji vzdáleného. Přišli prosit za velepotřebnou vláhu, neboť u nich již po dva měsíce nesprchlo, a proto všecka úroda skoro

již zničena byla. Překročivše práh svatyně, vrhli se všichni na zemi, líbali prach stánku Mariina a se slzami v očích prosili o pomoc. Jistá stařenka povstala a držíc v rukou snopek suchých stebel volala: »Pohleď, ó Panno Maria, pohleď sem! Všecko již uschlo a jestli nebude pršet, musíme všichni hlady zemřít!« — »Ó Maria, Maria, pomoz!« tak zněla ze všech úst úpěnlivá prosba. A poutníci neprosili nadarmo. Ještě téhož dne k večeru přišla telegrafická zpráva, že již po dvě hodiny vydatně prší, a sice jen v oné obci, z níž bylo processí, a také téhož času, kdy poutníci ve chrámě růžencovém se modlili.

Ejhle, jak milostivá jest naše nebeská Matka, jak veliká jest moc její přímluvy u Boha! Rodička Boží chce býti uctívána modlitbou sv. růžence. Ó čiňme, co se jí líbí! Zamilujme si tuto vznešenou a katolickou modlitbu, tuto modlitbu víry, naděje a lásky! Vždyť i sv. Otec Lev XIII. nás důtklivě vyzývá, abychom se svatý růženec často a zbožně modlili. A toho obzvláště je třeba v časech našich; víra mizí, ejhle, svatým růžencem ji v sobě utvrzujeme a veřejně vyznáváme, naděje mizí a tak mnozí si zoufají, ejhle, svatý růženec nás v naději křesťanské posiluje, neboť tolikráte voláme: »Pros za nás hříšné!« Láska k Bohu a bližnímu mizí a nezřízená sebeláska panuje, ejhle, svatý růženec v nás rozdmychuje lásku k Bohu, jenž nás miluje, ke Kristu, jenž za nás se obětoval, k Matce Boží, která nás jako dítky své chová. A kde jest pravá láska k Bohu, tam jest i účinná láska k bližnímu. Nyní bouří se svět proti Kristu a svaté jeho víře, proti církvi jakož i proti jeho náměstku, našemu sv. Otci. Pokušení jest veliké, mnozí dají se svésti a odpadávají od Krista. Ejhle, svatý růženec jest nám mocnou zbraní proti všem nástrahám světa i pekla! Proto děkujme Bohu, že zase jedno místo milosti své lidstvu zjevil, děkujme Marii Panně, že tolik lásky lidstvu prokazuje. Kéž neopustí i nás! »Ave Maria!«

Boh. Hendl.

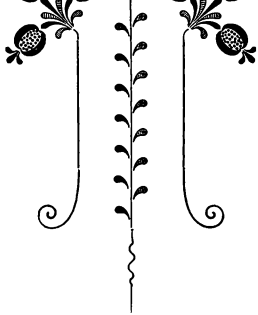

Klerikál.

Už jsi, milý čtenáři, slovo toto někdy slyšel? I ba že, vždyť se nyní slovem tímto hází sem tam: v novinách, v knihách, ve společnostech, v přednáškách atd., zkrátka všude, kdy se nepřátelé katolické církve ozývají. Jest to jakýsi strašák, kterým se mají zastrašiti a před světem zahanbiti všichni ti, kdož ještě na svou svatou víru katolickou drží, a ji také veřejně vyznávati chtějí. »Klerikál« platí za dob našich u mnohých za nadávku, za posměch a potupu, a proto je hojně těch, kdož živou mocí nechtějí se přiznati, že by »klerikálové«, t. j. »osvědčení katolíci« byli, a to z tiché bázně před lidmi. Posviťme si však blíže na slovo to a vizme, co vpravdě znamená, pak potratí zajisté na své hrůze. Nuže, co pak vlastně znamená slovo »klerikál« a »klerikalismus«? Ano, kdyby to všichni také věděli! Ale takto už ve světě bývá, mnohým slovem se člověk ohání a ani neví, co vlastně slovo to znamená! Přikládá se mu mnohdy lichý smysl. Proto volal již svatý Otec Pius IX.: »Vraťte slovům jejich význam«! Proč pak metají nepřátelé naši nám slovo toto jako pohanu ve tvář, proč pak bojí se před ním tak mnozí katolíci? Proto že ani jedni ani druzí vlastně nevědí, co znamená! Ptejme se tedy těch, kdož nám spílají »klerikálů«, a co odpovědí? Že prý je to »kněžovláda« říkají, a tu že si nedají líbiti. Jak, »kněžovláda«? Je to sice hezké slovo, ale kde je pravda? Co se tím míní? Snad

že kněží čili církev učící lid věřící vedou a učí? Jestliže v tom obávaná »knězovláda«, ten »klerikalismu« záleží, tu se ptáme:

1. Co pak to není kněží svatou povinností lid učiti a vésti? A činí-li to, má se jim to vyčítati, a mají proto haněni býti?

2. A jest-li věřící lid kněží svých poslouchá, jich si váží a je ctí, což je to něco zlého? Není to povinnost věřících? A činí-li to, mají býti proto haněni slovem »klerikál«? Co pak je už konání povinnosti hodné hany?

3. A proč pak se jen katolickým kněžím a jen katolickým věřícím tímto slovem chce pohana učiniti? Což pak duchovní protestantští, turečtí, židovští, ba i pohanští lid neučí a ho nevedou? Což pak nekatolíci, ať si kteréhokoliv vyznání jsou, na své duchovní nedrží, slova jejich neslyší? Ó ano, a jim nedělá se proto výčitka, jen katolíkům? Je to spravedlivé? Či snad mimoděk chce se říci, že nekatolíci tak svou povinnost nekonají jako katolíci? Pak by se nepřátelé naši sami bili v tvář! Jestli tedy slovo »klerikál« má znamenati horlivé konání povinností jak duchovních katolíků tak věřících katolíků, tu nevíme, proč bychom se měli slova toho tolik báti! Vždyť to pak není hana, nýbrž chvála! Ale tu se zase nepřátelé naši vymlouvají: »O to nám neběží, spíše o to, že máme jako malé nerozumné děti se od kněží jako na provázku dáti vésti.« To znamená u nás »klerikalismus«, poručníkování duchovních.« Nu dobře, to se lehko řekne, ale těžko dokáže. Prosím Vás, řekněte jen, kdy, kde a jak se to děje, že by kněží poručníkovali lid. Udejte jen případy a příklady, pokud se to nestane, jste lháři a pomluvači. A tu zase, že výmluva po ruce, »kněží prý baží po vládě«. Tak baží? Prosím Vás, kdo pak by dnes tomu ještě věřil, že kněží chtějí panovati. Co pak je to vůbec možné? A myslíte, že jsou duchovní tak na hlavu padlí, že by se pachtili po něčem nemožném? To se bojíte strašáka v zelí, který neškodí. To jest ovšem pravda, že kněží podle vůle Boží a nařízení Kristova věřící k nebi vedou a vésti musí, a že tedy jim ukazovati musejí cestu, dávati na ruku prostředky a varovati všeho, což je zlé a škodlivé pro tělo i duši. Jestliže pak věřící těchto rad svých pastýřů si váží, jimi se řídí, to přece není »vláda kněží«, nýbrž spíše otcovská starost o spásu věřících. A jestliže tato se slovem »klerikalismu« míní, a trnem v očích nepřátelům církve jest, tu musíme v tom svou pýchu viděti a na slově »klerikál« si mnoho zakládati, neboť jest pak chválou před světem.

Ani papež ani biskup, žádný nepředpisuje králům a vládám, jak mají vládnouti, jaké daně vybírati, kolik vojáků držeti atd., ale jakožto Bohem ustanovení vůdcové všech lidí, tedy i králův i knížat, tyto upozorňují na povinnosti jejich, aby jen dobré, užitečné zákony vydávali a věčnému blahu poddaných na odpor se nestavěli. Podobně žádný kněz neporoučí lidem, jak a co mají v hospodářství, domácnosti, obchodě atd. činiti, nýbrž ovšem radí a napomíná, aby dle vůle Boží časných věcí a života tak užívali, aby pro to věčnosti blažené neztratili. Kde že jen stopa po nějaké nadvládě? Blaze lidu kde takový »klerikalismus« vládne, neboť plnění 4. přikázaní Božího má v zápětí překrásné zaslíbení požehnání a života věčného.

V tom všem tedy »klerikalismus« výtky a hany nezasluhuje. Ale nepřátelé církve bojí se, a to je to, bojí se, že čím více lid se probouzí k vědomí katolickému. Čím více si víry své katolíci váží a jí také se řídí, čím více lne

k svým kněžím a přijímá radu jejich ve všech záležitostech, že tím více se vymyká nadvládě nepřátel církve, kteří vlastně sami chtějí panovati netoliko nad kapsami lidu, nýbrž i nad jeho duší. Ti, kdož spílají nám »klerikálů«, by viděli rádi dav lidu od církve a kněží odtržený, jako stádo bez vůdce a pastýře, aby sami je říditi a s ním dělati mohli, co by chtěli. A že by to zajisté nebylo na prospěch lidu ani časný ani věčný, to vidíme tam, kde nepřátelé církve u vesla vládního jsou, jaké zákony vydávají a jak se tam lid soustavně kazí a na pospas vydává židovstvu a svobodnému zednářstvu, těmto dvěma zapřisáhlým nepřátelům křesťanství.

Jak byl uhněten lid katolický v Německu, jak krutě se s ním a s jeho vírou nakládalo. A hle! Lid procitl, shlukl se pod praporem kříže za vedení svých biskupů a kněží a dosáhl vítězství, dosáhl svých práv, a zajisté neodváží se tak snadno někdo na práva jeho zase sáhnouti. To jest účinek, toť ovoce pravého »klerikalismu«. Slovo toto pochází z latinského slova »clerus«, které znamená: »kněžstvo«. Má tedy ten pravý smysl: »Úplné spojení lidu věřícího s kněžstvem, aby takto tvořili hradbu nerozbornou, která vzdoruje všem útokům nepřátel.« A slovem tím mohou házeti nepřátelé, jak chtějí, nemusíme se ho báti, neboť jest význam jeho čestný, jen oni dali mu příchuť nečestnou. Ono jest chloubou každého katolíka, neboť dokazuje, že je katolíkem netoliko jménem, nýbrž i životem. Ono dokazuje, že katolíci lnou ku kněžstvu a skrze ně k církvi a Kristu Pánu, že si víry své váží a nedají si ji od nikoho zlehčovati. Ono dokazuje, že dle pravidel víry své se řídí ve všem konání i při úkonech občanských, na př. volbách, kde jen tomu hlas svůj dají, o němž vědí, že se vždy zastane pravdy a práva a že nedopustí, aby církev katolická a lid škodu vzali neznabožskými zákony. — Jelikož veřejný život politický i občanský mnohdy veliký vliv má na osudy církve, proto nutno jest, aby i zde katolíci horlivě činni byli, a to ku prospěchu svému.

A to vše se ovšem nepřátelům nelíbí, proto nadávají »klerikál«. Kdo se modlí, je jim klerikál, kdo jde do kostela a k sv. zpovědi, na processí a pouti, je klerikál, kdo se postí, kdo svátek a neděli světí, kdo kněze své ctí a si váží, je klerikál, kdo katolíky a řádné muže volí, kdo katolické listy a knihy kupuje a čte, je klerikál, zkrátka každý věrný, horlivý, katolický křesťan jest u nich »klerikálem«. Dříve nadávali nám »ultramontánů«, že držíme na svatého Otce v Římě, jakožto na vrchního pastýře církve, nyní zase volají »klerikál«. Oboje není nám hanou, nýbrž pochvalou, neboť nám dává vysvědčení, že konáme povinnosti své k Bohu, církvi i sobě samým. Proto nebojme se slova »klerikál«.

Boh. Hendl.

Abraham obětuje Isáka.

(Část další.)

Isák ležel na hranici dříví srovnané na oltáři, Pán Ježíš visí na kříži mezi nebem a zemí, od paty nohy až k temeni hlavy není na něm místečka zdravého. Ó by's mohl z mrtvých vstáti svatý proroku Isaiáši a vlastníma očima viděti, co jsi osvícen Duchem svatým prorokoval o Mesiáši! »Nemá podoby ani krásy; a viděli jsme ho, a nebylo vzezření, a nežádali jsme ho, pohrdaného a nejposlednějšího z mužů, muže bolestí a znajícího nemoc; a jako skrytý byl obličej jeho a potupený, pročež jsme ho sobě ani nevážili. Vpravdě neduhy naše on nesl, bolesti naše on snášel, a my počtli jsme ho jako malomocného a ubitého od Boha a sníženého. On pak raněn jest pro nepravosti naše, potřín jest pro hříchy naše, kázeň pokoje našeho leží na něm a zsinalostí jeho uzdraveni jsme. Všichni my jako ovce zbloudili jsme, jedenkaždý na cestu svou uchýlil se, a Hospodin složil na něj nepravost všech nás. Obětován jest, protože sám chtěl, a neotevřel úst svých; jako ovce k zabití veden bude, a jako beránek před tím, který ho stříže, oněmí a neotevře úst svých.« (Is. 53, 2.—7.)

Veliké jako moře bylo utrpení Páně na kříži, avšak větší nežli utrpení ono byla jeho láska k Otci nebeskému a k nám ubohým hříšníkům; neboť chtěje jemu i nám se zavděčiti podstoupil přebolestnou smrt. »Kristus miloval nás a vydal sebe samého za nás v obětování a oběť Bohu, k vůni rozkošné.«

Za tuto bezměrnou lásku zasluhuje Pán Ježíš, bychom ho navzájem milovali z celého srdce svého, ze vší duše, ze vší mysli, ze všech sil — zasluhuje toho, žádá si toho a — buďtež z toho Bohu díky — dochází toho. —

Jen pomněme ohromných milionů sv. mučeníků, pomněme ohromných davů mužů, žen i dětí nadšených pro Ježíše Krista, ukřižovaného Beránka Božího, ukřižovaného Isáka novozákonního, planoucích láskou k němu, objímajích jej na kříži visícího, líbajících svaté nohy jeho a volajících se svatým Pavlem: »Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? zdali soužení aneb úzkost? nebo hlad? zdali nahota či nebezpečenství? zdali protivenství či meč? Nikoliv, nikoliv, nic na světě nevyrve nám ze srdcí lásky ke Kristu Ježíši.«

Jako božský Mistr a Pán, brali se i apoštolé, nejdůvěrnější přátelé jeho smrtí mučenickou se světa. Svatý Petr ukřižován v Římě, tamtéž sťat sv. Pavel; sv. Ondřej ukřižován v řeckém městě Patrách; svatý Tomáš v Persii kopím probodnut; svatý Jan, miláček Páně, umřel sice smrtí přirozenou, avšak i on napřed vržen v Římě do kotla vařícího oleje, z něhož zázrakem vyšel neporušen; sv. Matěj dokonal svatý život v Africe v Ethiopii, kdež ukamenován a sekerou mu hlava sťata; na sv. Marka, jenž biskupoval v africkém městě Alexandrii, vrhla se při mši svaté rota pohanská, vhodila mu provaz na krk a vláčela po

ulicích, až duši vypustil; svatý Filip ukřižován a na kříži kamenován v městě Hierapoli v asiatské krajině Frygii; svatý Jakub Menší, biskup jerusalemský, svržen jest se střechy chrámové a palicí valchařskou tak zraněn, že ihned skonal; sv. Jakub Větší sťat od krále Heroda Agrippy I.; svatému Bartoloměji v Armenii návodem králova bratra Artyaga za živa kůže s těla sedřena a hlava sťata; svatý Matouš v Ethiopii u oltáře zavražděn; svatý Šimon a Juda umučeni v Persii. Všem bylo heslem: Lásku za lásku! Kristus umřel pro nás, my umřeme pro něho!

Máme obšírně v církevních dějinách zaznamenáno, kterakou horoucí lásku osvědčili zejména bezprostřední žáci svatých apoštolů, tak zvaní svatí otcové apoštolští, jakými byli zejména svatý Kliment římský, třetí nástupce sv. Petra, sv. Ignác, biskup antiochenský a sv. Polykarp, biskup smyrnenský, oba žáci sv. apoštola Jana.

Svatý Polykarp byl po smrti sv. Jana nejzářnější hvězdou celé Malé Asie; jak svatě, s jakou horlivostí a s jakým požehnáním zastával převelebný úřad biskupský, doličují nám svědkové znamenití, zvláště učeník jeho svatý Ireneus, přítel sv. Ignác i všecka obec smyrnenská.

Roku 107. svatý Ignác, biskup antiochenský, od císaře Trajána na smrt odsouzený a v okovech do Říma vedený, kdež měl v divadle býti předhozen dravým šelmám — roku toho přistál ve Smyrně; sv. Polykarp uvítal ho s celou církví smyrnenskou, jak slušelo na muže, jenž veden na smrť mučenickou pro Krista, zlíbal okovy jeho a z té duše byl povděčen, že mohl delší dobu stráviti v jeho svaté přítomnosti.

Téměř 70 let spravoval sv. Polykarp stádce svěřené; takovou získal si vážnost, že i pohané úctou k němu byli jati, křesťané pak kdekoli se vyskytl stařeček ten svatý, bylo-li potřeba, takřka o závod obuv mu sezouvali a tělo jeho líbali; avšak i od samého Syna Božího poctěn byl chvalným osvědčením, jež zaznamenáno ve Zjevení sv. Jana: »Andělu církve smyrnenské piš: Toto praví první a poslední, kterýž byl mrtev a jest živ: Vím o soužení tvém a o chudobě tvé, ale jsi bohatý (v dobrých skutcích); a rouhají se tobě ti, kteří se praví býti Židé a nejsou, ale jsou sběř satanova. Neboj se nic toho, co trpěti máš. Aj, uvržeť ďábel některé z vás do žaláře, abyste byli pokoušeni, a budete mít soužení za deset dní, (t. j. nedlouhý čas). Budiž věrný až do smrti, a dám tobě korunu života.« (Zj. 2, 8.—10.)

Slavný, svatý život slavnou, svatou smrtí dokonal sv. Polykarp; umučen, spálen za pronásledování, jež znova zdvihl v celé říši římské císař Marcus Aurelius — roku 167. Celé to umučení sv. Polykarpa máme zapsáno v listě smyrnenské církve, jejž napsala na žádost církví přespolních; i píší takto:

»Církev Boží ve Smyrně putující píše církvi Boží, jež ve Filadelfii putuje, a všem všudy pohostinným obcím církve katolické milosrdenství, pokoj a láska od Boha Otce a od Pána našeho Ježíše Krista v hojnosti vám udělena budiž!

Napsali jsme vám, bratří, o mučenících a blaženém Polykarpovi, jenž mučenictvím svým pronásledování jako zapečetil a uhasil; nebo téměř všecko, co předcházelo, stalo se proto, aby Pán shůry ukázal nám příklad svědectví pro evanděliúm...

Všecky ty smrti mučenické byly blaženy a ušlechtily, kteréž podle vůle Boží podniknuty; nebo nám Boha se bojícím ve všem Bohu moc a sílu sluší připisovati. Kdo by zajisté neměl diviti se ušlechtilosti, vytrvalosti a lásce k Pánu u těch, kdož byli biči zdrásáni, že i žíly

a šlachy až na vnitrné ústrojí těla byly obnaženy? Přítomní nad nimi útrpnost měli a hořekovali, oni však k takové ušlechtilosti mysli dospěli, že nikdo z nich ani nevzdychal, ani nezasténal... K milosti Kristově prohlédajíce opomítali mukami světskými, jednou hodinou z pokuty věčné se vykupujíce. Chladen se jim zdál oheň nemilosrdných mučitelů, ježto měli před očima věčný, jemuž by vyhnuli, oheň nikdy nezhasitelný; a očima srdce prozírali ke statkům, jež jsou uchovány trpělivě vytrvajícím, ke statkům, kterých oko nevídalo, ucho neslýchalo, kteréž na srdce lidské nevstoupily, jim však nyní ne více lidmi, nýbrž anděly jsoucím od Pána opověděny byly. Takto i ti, kdož k divokým zvířatům byli určeni, drahný čas hrozná muka snášeli, na střepiny kladeni a jinými útrapami od tyrana trýzněni jsouce, ježto doufal, že drahnotou bolestí je pohne, by zapřeli Krista...

Polykarp, muž tento podivuhodný, uslyšev, že lid (pohanský) o jeho bezživotí ukládá, nebyl ani málo ustrašen a chtěl v městě zůstati; ale velmi mnozí mu přimlouvali, aby uhnul. I ustoupil na stateček nedaleko města a tam s několika nemnohými trval. Zaměstnání jeho nebylo jiné, leč dnem i nocí za všecky se modliti, i za rozptýlené po světě církve, jakož obyčej jeho býval. Tři dny před tím než byl jat, na modlitbách měl vidění: podušku svou hořeti viděl; i obrátiv se pravil prorocky těm, kdož s ním byli: Mám za živa upálen býti.

Již slídičové mu na blízku byli, an na jiný stateček ušel... Brzy ho tam nalezli; moha i odtud na jiný dvorec utéci, nechtěl řka: »Staň se vůle Páně...

Vedli ho do města v sobotu velkou. Když vcházel do závodiště, ozval se mu hlas s nebe:

»Silným buď a zmuž se, Polykarpe!« Mluvícího nikdo neviděl, ale hlas slyšeli ti z nás, kdož byli přítomni. Když se rozneslo, že Polykarp jest jat, povstal hluk valnější. Byl prokonsulovi představen, jenž se ho tázal, zdali jest Polykarp, a když přisvědčil, onen mu domlouval Krista zapříti, napomínaje ho: »Ušetři velikého stáří svého« a podobného více povídaje, což u nich zvykem jest.... S vážným obličejem obzíral Polykarp celý zástup nespravedlivých pohanů, roztáhl ruku po nich, vzdechl, k nebi pohlédl a pravil: Ukliď ty neznabohy! Prokonsul pak stále naň dorývaje pravil: »Přísahej, a oprostím tebe, uhaň Krista.«

Polykarp odpověděl: »Šestaosmdesát let jemu sloužím, a nic zlého mi neučinil. Kterak mi možno rouhati se Králi mému, jenž mne vykoupil?«

Opět doléhal naň prokonsul: »Přísahej Štěstěnou císařovou!«

Na to odpověděl: Poněvadž v tom cti marné hledáš, abych Fortunou císařovou přísahal, a děláš, jako bys nevěděl, kdo jsem já, tedy slyš to veřejně: »Křesťan jsem. Chceš-li však místněji poznati povahu nauky naší, urči mi den, a uslyšíš.«

Prokonsul pravil: »Namluv na to lid.«

Polykarp vece: »Tobě důvody své víry udati hotov jsem; nebo naučeni jsme vrchnostem a mocnostem od Boha zřízeným slušnou úctu prokazovati, která svědomí našeho neuráží. Lidu pak neuznávám hodným, abych se před ním měl hájiti.«

Prokonsul odpověděl: »Mám však divoká zvířata; těm tebe dám předhoditi, neusmyslíš-li sobě.«

»Dej jim přijíti«, pravil onen.

»Ohněm tebe dám stráviti, pohrdáš-li divokými zvířaty.«

Dí Polykarp: »Hrozíš ohněm chvilku hořícím a brzy hasnoucím, neznaje ohně budoucího soudu a věčného trestu zlým

uchovaného. Však nač prodléváš? Dej přijíti, cokoli ti libo.«

To a jiné mluvě naplněn byl důvěrou a radostí, a milost Boží rozplynula po tváři jeho; tak málo tím, co mu řečeno, dal se pomásti a polekati, že spíše prokonsul bázlivosti se poddával. I poslán hlasatel na prostřed závodiště a třikráte provolával: »Polykarp vyznal se křesťanem býti!« To když dohlásil hlasatel, lid pohanský a židovský ve Smyrně bydlící na hlas zkřikl v náramné vzteklosti: »Tento jest učitel Asie, otec křesťanů, jenž bohy naše hroutí, jenž mnohé učí ani bohům neobětovati, ani se jim neklaněti!« Tak mluvili, křičeli, žádali asiarcha [1]) Filipa, aby na Polykarpa pustil lva. Filip odpověděl, že mu nedovoleno, ježto veřejné hry už dokonány. I zvolali jednohlasně, aby byl Polykarp za živa upálen; musiloť se vyplniti vidění o hořící podušce, kterouž viděl modle se, o čemž i předpověděl řka: »Mám za živa upálen býti.«

Nyní všecko kvapněji se dálo, nežli slovy lze pověděti. Všecek lid snášel z lázní a dílen polena a otepi, a Židé, jak bývají v takových případnostech, výtečně ochotnými a horlivými se projevili. Když hranice dohotovena, svlékl se Polykarp, odložil pás a usiloval obuv odvázati, což nečiníval jindy, anoť povždy každý z přítomných věřících o závod snažili se těla jeho dotknouti. Teď mu nástrojů při upalování obyčejných přičiněno.[2]) Když pak ho také chtěli pevně přibiti, pravil: »Nechte mne tak! Který mi dá oheň snésti, dá mi také bez vašich hřebů nepohnutě na hranici zůstati.«

Nepřibili ho tudíž hřeby, nýbrž svázali jemu ruce, jež sám k uvázání na zad držel podoben jsa výtečnému beranu z valného stáda uchystanému, jako ustrojená bohumilá oběť zápalná. Na to k nebesům pohlédaje mluvil: »Pane Bože všemohoucí, Otče milého a požehnaného Syna svého Ježíše Krista, skrze něhož jsme dosáhli poznání Tebe, Bože andělův a mocností a veškerenstva a celého pokolení spravedlivých, kteří žijí před obličejem Tvým, velebím Tebe, že's mě odůstojnil v den tento a v tuto hodinu v počtu mučeníků Tvých vzíti podíl na kalichu Krista Tvého ku vzkříšení k životu věčnému, v neporušenosti Ducha svatého, k nimžto kéž přivtělen jsem od Tebe v tučné a líbezné oběti, jako že jsi ji uchystal, předvěstil [1]) a vyplnil, Bože neklamný a pravdomluvný. Proto chválím Tebe za všecko, velebím a oslavuji Tebe i s věčným nebeským Ježíšem Kristem, Synem Tvým milým, s nímžto Tobě a Duchu svatému čest buď nyní a na věky. Amen.«

Ledva Amen vzdychl a modlitbu dokonal, biřičové zanítili oheň, an pak valný se vybleskl plamen, uzřeli jsme my div veliký, jimžto viděti dáno bylo a kteří jsme proto byli dochováni, abychom jiným zvěstovali, co se dálo. Oheň klenul se jako plachta větrem nadýmaná a obdával dokola tělo mučeníka, jenž stoje uprostřed nebyl podoben hořícímu tělu, nýbrž chlebu propekávanému, anebo zlatu a stříbru v peci rozžhavenému; a zápach jsme vnímali rovný vůni kadidla anebo jiného drahého koření.

Vidouce naposled bezbožníci, že tělo jeho ohněm stráveno býti nemohlo, veleli katovi blíže jíti a dýkou tělo jeho probodnouti; co když učinil, vylila se krev v takové valnosti, že i oheň uhasila, a celý zástup žasl nad rozdílem, jaký jest mezi nevěrci a vyvolenci. Takový byl zajisté nejvýš podivuhodný Polykarp, věku našeho apoštolský a prorocký učitel a

[1]) Čelnější pohanský kněz.

[2]) T. j. šat smolou a pryskyřicí napuštěný a provazy k uvázání.

[1]) Skrze podušku hořící.

biskup katolické církve ve Smyrně. Každé slovo z úst jeho vyšlé vyplnilo se anebo se vyplní.

Ďábel pak, závistný a nešlechetný protivník pokolení spravedlivých, vznešenou tohoto muže smrť mučenickou vida, jehožto obcování od počátku bylo neúhonné a jenž nyní zušlechtěn korunou nesmrtelnosti zajisté dosáhl mzdy vytknuté — ďábel vynasnažoval se překaziti, aby žádný ostatek z něho námi nebyl odnesen, čehož mnozí žádali želejíce jeho svaté mrtvole obcovati.[1]) I vnukl Nikedovi, otci Herodesově, bratru Alky, dorývati na prokonsula, aby mrtvoly křesťanům nevydal, aby prý snad oni odpadnouce od Ukřižovaného, tohoto (Polykarpa) ctíti nepočali. To pravili též na doléhání Židů, kteří číhali, když jsme jej chtěli z ohně vytáhnouti; nevěděliť, že nelze nám Krista opustiti, Krista, jenž trpěl pro spásu všech na celém světě spasenu býti majících, on bezúhonný za hříšníky, a že jiného ctíti nemůžeme; před tímto, jenž jest Syn Boží, klanějíce se padáme, mučeníky pak, učně a následovníky Páně, právem milujeme pro jejich nepřesáhlou lásku ku svému Králi a Mistrovi, a dejž Bůh, bychom se stali jejich společníky a účastníky.

Setník římský zpraven o té rozjitřenosti Židů dal mrtvolu doprostřed ohně položiti a spáliti. My pak na to sebrali jsme kosti, vzácnější nad kameny drahé a nad zlato, a schovali jsme je na slušném místě, kdežto nám Pán dopřeje podle možnosti se shromažďovati a s radostí i slastí slaviti výroční den muk jeho na památku těch, kdož bojovali, a ku cviku a přípravě oněch, kteří ještě bojovati budou.

To se událo s blaženým Polykarpem, jenž kromě dvanáctera z Filadelfie smrt mučenickou vytrpěl ve Smyrně, o němž však obzvláště zmínka se děje, tak že i pohané všude o něm mluví. Nebyl jenom výtečný učitel, nýbrž vynikal také i mezi mučeníky, tak že všichni želají jemu v mučenictví se podobati, ježto bylo vytrpěno dle předpisův evandělia. Stálým vytrváním přemohl nespravedlivého vladaře, dosáhl věnce nesmrtelnosti, žije ve slasti s apoštoly a všemi spravedlivými, oslavuje Boha a Otce a velebí Pána našeho, Vládce duší a těl našich a tolikéž Pastýře církve katolické po celém světě.

Žádali jste často nás, abychom vám obšírně postup celého příběhu vypravovali; nyní jsme vám v okolničnostech hlavních dali zprávu skrze bratra našeho Marka. Známosti o tom dostatečné nabyvše sdělte se s listem tím s bratřími, kteří dále od nás jsou, aby také oni oslavovali Pána, jenž takové činy koná ve sluzích svých a jenž může nás všecky milostí a darem uvésti do království svého věčného skrze jednorozeného Syna svého Ježíše Krista, jemuž chvála, čest, moc, velebnost na věky buď! Amen. Pozdravte všecky svaté. Pozdravují vás, kdož u nás jsou, také Evarestus, jenž toto psal, pozdravuje vás s celým domovem.«

Ejhle, jak byl pochopil sv. Polykarp lásku Kristovu, jak pochopil jeho přesvatou oběť na hoře Kalvarii! Lásku za lásku, život za život!

(Příště dále.)

[1]) Křesťané se výročně na den narození mučeníků tak totiž nazývali den jejich smrti) na tom místě scházívali, kde byly chovány jejich ostatky, obnovovali tam jejich památku, osvědčujíce spolu s nimi stejnou míti víru a naději a stejný lásky předmět, povzbuzovali sebe k rovné statečnosti a odhodlanosti podstoupiti pro Krista smrť mučenickou.

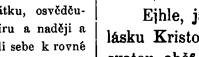

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

3. Ještě nebezpečnější návrat.

Z rána druhého dne, a to velmi časně vyjel jsem branou kláštera, abych se do Bairutu navrátil. Spatříme se ještě? Tato otázka lpěla na rtech nás všech a přece nikdo ji nechtěl vysloviti. Přejde dávící anděl tuto klidnou bránu kláštera s pominutím? Doufali jsme tak. Tři velmi dobře ozbrojení mužové z vesnice Cuk-Mikaelu byli od důstojného biskupa k mojí bezpečnosti a ochraně koňmo vypraveni, aby mně do Bairutu doprovodili, neboť dosud bylo se obávati, že snad onen k vraždě najatý a od Ben-Agy komandovaný Drus s pomocníky svými na mě někde při cestě čeká, aby se pomstil za zastřeleného koně.

Pomalu jeli jsme na výšinu a dlouho ještě viděl jsem, ohlédaje se, ctihodnou postavu biskupovu, ana při klášteře vážně stojí, opět a opět ruku, jako na rozloučenou a ku požehnání, pozvédajíc. I kněží kynuli nám ku pozdravu, pokud jsme se mohli viděti. Kde to půda zemská dovolovala, jeli jsme spěšněji a spíše, nežli jsem se nadál, dospěli jsme k mořskému pobřeží. Zase jsme přijeli k oné divoko-romantické bystřině a brzy jsme po delší jízdě podél ní onen špatný kamenný most přejeli, abychom po levém břehu řeky dále jeli.

Slezli jsme a na krátko odpočinuli. Neboť odtud teprve začínala ona na nejvýše nebezpečná jízda kolem skalní zdi, kde jsem drusickým vrahem byl napaden. Trprve nyní sdělil jsem maronitským průvodčím obšírně svoje dobrodružství a radil jsem se s nimi, v jakém pořádku měli bychom touto skalní cestou přejeti a co by asi se mělo činiti, kdyby ten, který první pojede, na druhé straně něco podezřelého zpozoroval. Dohodli jsme se, že moji průvodčí všickni tři těsně za sebou pojedou po skalní galerii a já teprve tehdy za nimi se pustím, nespatří-li na druhé straně nižádnou skupinu podezřelých Drusů. Umluvené zapisknutí mělo mě vyzvati, abych následoval. Neuslyšel-li bych tohoto znamení, měl jsem se tajně do kláštera navrátiti. Já jsem toto vše pokládal za zbytečné a byl bych nejraději ihned s nimi společně se do toho pustil, ale moji bodří Maronité nedali tomu nikterak, že jsem musel na jejich návrhu se uspokojiti. A tak se stalo, že jsem zůstal.

Avšak trvalo to jen několik minut a daný signál se ozval, dal jsem se ihned na pochod. Pomalu svedl jsem svého koně dolů a teprve při počátku skalnaté galerie opět jsem usedl, abych opatrným krokem úzkou závratnou stezku minul, kde právě před nedávnem život můj byl napaden. Hluboko dole, kde srázná skalnatá stěna v moře vbíhala, viděl jsem na vyčnívajícím výběžku dosud části svrženého koně viseti. Nebyl jsem bázlivým, ale nebyl bych chtěl opětně na této nebezpečné cestě podobné nebezpečí a dobrodružství zažiti. Dnes mi to přišlo jako zázrakem, že jsem odtud se zdravou koží se dostal.

Však brzy nepříjemný průchod byl minut a můj bystrý kůň šel vskutku

velmi opatrně po schodovité stezce, která se v širokou k moři vedoucí cestu ústila. Dva koně mých průvodčích ztratili každý po podkově a tak oba Maronité ihned se zastavili, aby okutí koní doplnili, za kterýmž účelem vždy několik podkov, hřebíků, kladívko a potřebné věci ke kutí v sedlové brašně bávají. Díval jsem se chvíli na jejich národní kutí, v němž se výborně vyznali, pak jel jsem kus cesty napřed. Brzy dospěl jsem ku svahu, jenž mě ku plochému pobřeží moře vedl a kolem moře vedla cesta až do Bairutu. Pohoří tam ustupuje a opět tak se uvolní prostora, že není nutno »cesty« se držeti, nýbrž volno svobodně se rozjeti.

Můj ohnivý kůň, jemuž několikadenní odpočinek a dobrá píce v klášteře velmi k duhu přišla, byl by se nejraději řádně proběhl a proto hrabal pod sebe a pohazoval hlavou ze strany na stranu, nahoru a dolů. Držel jsem jej zkrátka a od vlastního směru cesty se vzdaluje, popojel jsem krokem kousek cesty na příč od moře k zemi, abych zdejší příznivější svahy Libanonu zcela pohodlně si prohlédl a příchodu svých průvodčích vyčkal. Údery kladiv, práci jejich provázející, dopadaly až sem v moje ucho; viděti jsem je však odtud ovšem nemohl.

Museli však v každém okamžiku býti hotovi a pak byli zajisté rychle u mne. Kolem mne zdálo se vše úplně klidno a pokojno, že bych byl málem i vážné psaní přítelovo za černohlídství pokládal. Co jsem si však bezstarostně písničku z ticha popěvoval, padla rychle střelná rána a kulka zasvištěla kolem mojí hlavy.

Můj kůň vzepjal se splašeně a rychle jsem jej obrátil dle směru, odkud rána vyšla. A vskutku, zde přicházel mně přes příliš dobře povědomý pobuda — byl to onen Drus, útočník a za ním následoval druhý jezdec. Napřáhl jsem svůj revolver k ráně a v nejbližším okamžiku skleslo Drusovo pravé rámě k novému útoku přichystané; koule moje je zranila. Spěšně obrátil levou rukou koně, aby svého průvodčího vyzval po mně rychle vystřeliti, ale v tomtéž okamžiku vystřelili Maronité na oba útočníky, aniž by trefili. Přece však způsobili ranami svými zmatek a překvapení u obou Drusů. Že bych měl ozbrojený průvod, na to nebyli připraveni. A když i třetí z Maronitův, jenž se poněkud opozdil, také rychle se objevil a my čtyři společně na tyto bídníky jsme se rozjeli, dali v největším kvapu do zaječích. Jeden z mých průvodčích namířil a bezprostředně po jeho ráně padal zvolna druhý z útočných vrahů se svého, v klusu uvolňujícího, koně dolů.

Mojí koulí poraněný protivník také se zastavil a v nejbližší minutě dospěli jsme k oběma lidským kanaliím a rázem je obklíčili. Stálo mě to přemáhání, abych spravedlivého hněvu Maronitův nad touto opětnou vražednou nástrahou ukrotil. Napřed odňali jsme zajatcům zbraně. Bezbranný stál tu opětně můj úkladník, jenž se svým kumpánem tak byl poraněn, že oba na dva nebo tři měsíce k boji neschopnými se stali. Jak se mi zdálo, prostřelil jsem mu kost pravého ramene, ana koule Maronitova vnikla druhému střevícem do levé paty a tam zůstala. Ohledem na to, že Drus po druhé mi o život stál, nebyl bych si pokládal za hřích proti lidskosti, kdybych tuto ďábelskou bestii na místě byl zastřelil. Ani snad žádného jiného osudu neočekával, neboť, an před třemi dny právě při takové příležitosti úpěl, prosil a ve výrazy téměř zoufalé se pouštěl, aby si život zachránil, mlčel dnes zatvrzele a ani prosbou ani hrozbou se neozval. Postaral jsem se při obou o první opatření ran, pokud jsme to

uměli a mohli a když se tak stalo, odebrali jsme se s koňmi svými poněkud stranou, abychom se uradili, co s nimi. Zde byla dobrá rada drahá. Kdybychom tyto útočné vrahy vzali s sebou do Bairutu před soud kadiho, sotva za těchto poměrů byl by je aspoň nějaký zdánlivě opravdový trest stihl, ale spíše mohlo se vše snadno proti nám postaviti. Potřebovala jen mohamedánská havěť vylhanými zprávami proti nám býti pobouřena a nám se bylo nejhoršího nadíti. Neboť vzdor Hatti-Humayumu platilo přece svědectví křesťana před tureckým soudem velmi málo, neb nic, a tak se bylo jenom nám z dopravy vrahův před soud něčeho nepříjemného, nikoliv zločincům, obávati. Co tedy učiniti? Je zde zraněné zanechati, proti tomu vzpouzela se moje celá vnitřní lidskost a radě průvodčích vyhověti, která zkrátka a jednoduše v zastřelení jich se soustředila, také jsem nechtěl vyhověti, ač ten dvojnásobný útočník toho plně by byl zasluhoval.

Po delším uvážení usnesli jsme se, že moji tři průvodčí ihned do své otčiny se navrátí a zraněné i s koňmi i se zbrojí s sebou vezmou. Dva z Maronitův bydleli poněkud stranou ve vesnici Cuk-Mikaelu a z těchto měl si každý jednoho zraněného k sobě vzíti, až by se pozdravili. Zatím bych se já opět do kláštera vrátil, což jak jsem nyní za to měl, dokázal bych již bez průvodce. V klášteře teprve řádně se uradíme, co dále by se mělo s těmito zraněnými pobudy učiniti. Uložil jsem Maronitům s poraněnými co možno po lidsku zacházeti, učinil jsem je odpovědnými za jejich život; utéci jim však nikterak nesměli dovoliti. Odškodnou za opatrnost a léčení měli Maronitům koně a zbroj Drusů býti, dokud sám bych jim to nějak nenahradil. Uděliv průvodčím každému po bakšiši, rozkázal jsem vrahům na koně usednouti. Tito byli vzati mezi Maronity a opět jeli všickni ku svým rodným horám zpět. Já rovněž pobodl jsem svého ohnivého Araba a kvapem uháněl jsem po písčitém pobřeží k Bairutu, kamž jsem o polednách přijel. V domě pana Pelissiera jsem se z cestovního úboru odstrojil a vzav koně spěchal jsem ku svému mukerovi, abych mu jej i s nájmem odevzdal.

»Viděl jsi opětně drusického vraha?« tázal jsem se mukera plného rozpaků.

»Ne, pane,« odvětil nesměle, načež jsem bez poznámky jeho stáj opustil.

4. Jak jsem se přeměnil v moslema.

První moje cesta v Bairutě platila perskému trafikantu Assadovi v bazaru. Před jeho skladem byla vyvěšena síťka, znamení to, že majitel někam odešel. V naději, že se brzy vrátí, usedl jsem na mastabě a prohlížel jsem si dosti četně přecházející obecenstvo. Ačkoliv v Bairutě křesťanský živel převládá, jsou přece pány mohamedáni. A obzvláště v přítomném čase bylo mi nápadno, že větší, nežli obyčejně, sebevědomí z očí moslemův vyzíralo. Moslemi obyčejně jednou rukou ve své bradě si pohrávají a druhou rukou psacích potřeb za opasem se dotýkají. Vrhali na mě, dle mého západního obleku ihned poznatelného »Franka«, skoro všickni velmi nepřátelské pohledy. Obzvláště vysoko nesli hlavu ti se zeleným turbanem, ana tato barva prozrazuje jejich přímý původ od proroka; nikdo jiný totiž nesmí zeleň v turbanu nositi. Konečně přišel Assad. Hned mě poznal a jakmile síťku vyvěšenou sňal, usedl vedle mne na mastabě. Jakkoliv sobeckými a hrabivými všickni východní kramáři a kupci jsou, tak přece ihned to neukážou, nýbrž pokládají každého, kdo se u nich objeví, aspoň po čas, za svého hosta a pak teprve nastává obyčejný obchod a smlouvání, které při jejich nesmírném nadsazování ceny vy-

žaduje tak dlouhý čas, že o tom v Evropě pravé potuchy nemáme.

Mně však dnes nešlo o koupi kuřáckých potřeb, jako při mojí první návštěvě, nýbrž měl jsem mnohem důležitější věci s ním projednati a ježto mi přítel doktor z Cale psal, že se mohu na Assada úplně spolehnouti, tedy co nejspíše jsem Assadovi projevil, oč mi vlastně dnes běží.

»Doktor odcestoval do Cale«, započal jsem svoji rozmluvu, »a vzkazuje tě mnohokráte pozdraviti; psal mi právě.« Ukázal jsem při tom Assadovi psaní, z něhož ovšem ani slova nerozuměl.

»Jest mým přítelem, jehož Bůh račiž chrániti«, odvětil Peršan. »Avšak jest džaurem«, pokračoval slabším hlasem, »a to jest zlé«.

»A já jsem také džaurem —«

»A to jest také zlé«, dokončil Assad moji řeč.

»Doktor mi píše, že se zlé věci na džaury chystají.«

»To píše pravdu.«

»A ty to také víš?«

»Já jsem se to dozvěděl. U mne kupuje kde kdo tabák.«

»Co mám tedy učiniti?«

»Pospíšiti do přístavu a při nejbližší příležitosti odplouti.«

»To neučiním, já musím přítele spatřiti a s ním mluviti a pak na jeho svatbu do Damašku jeti.«

»A hlavu ztratiti«, usmál se Assad trpce.

»Proč?«

»Protože jsi džaurem.«

»A kdybych se proměnil v moslema?«

»To neučiníš«, s úsměvem odvětil Assad a pozval mě, abych s ním šel do vnitřku skladu, aby nás nikdo se sousedů a kolemjdoucích neslyšel.

»Já pevný mám úmysl v moslema se proměniti«, hovořil jsem dále, »ač jen zevnitřně, an se přestrojím jako ty.«

Assad se hlasitě zasmál.

»Dovedeš-li to, pak můžeš býti jist a beze starostí«, pravil mi důvěrně do ucha.

»Dovedu to, upokoj se tím«, odvětil jsem já, »ale já bych chtěl zatím u tebe jako pomocník zůstati.«

Assad vyjeveně se na mě podíval a měřil mě od hlavy až k patě.

»Dám ti za každý den, co u tebe pobudu, 20 piastrův,« zašeptal jsem Assadovi do ucha, »a doutníky, které vykouřím, zvláště ti zaplatím.«

»Máš šaty, abys mohl v moslema se převléci?«

»Přinesl jsem si je z Alžíru a jsem zvyklý je nositi.«

»Tedy přijdi, ale musím tě napřed v tom kroji viděti, abych tě mohl do svého obchodu přijati. Pomysli jen, co by mě stihlo, kdyby věci přišlo se na kloub, anebo kdyby nějaký kupec tě poznal, že jsi přestrojený džaur. Jakou já bych s tím měl opletu! Ty jsi však přítel doktorův a ten mi v povážlivé nemoci dvakráte život zachránil.«

»Buď zcela klidný, Assade,« pravil jsem na upokojenou jemu na záda poklepávaje, »nepřijdeš pro mě do žádné nepříjemnosti.«

Když jsme vše dopodrobna umluvili, opustil jsem obchod svého nového přítele, abych se do ulice »Frankův« ku panu Pelissierovi odebral. Na ulici byl neobyčejný život, vše vířilo sem a tam. Rozháněl tam zástup velkopanský plukovník, jenž na pěkném koni do lidí vjel; na prsou jeho skvěla se diamantová hvězda, odznak důstojnosti, a za ním jelo více sluhů, kteří zbraň a dýmku ponášeli.

(Příště dále.)

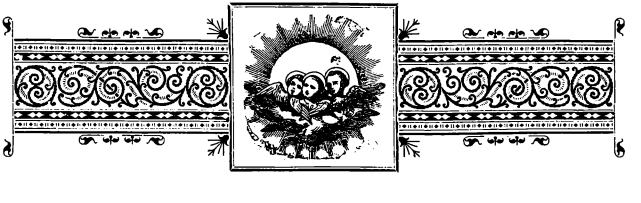

Slavnosti Velehradské.

Eucharistický sjezd.

Zároveň se schůzí apoštolátu konán byl dne 30. a 31. července sedmý sjezd kněží adoratorů v našich vlastech za četného účastenství. Počátkem byla veřejná adorace čili klanění se nejsv. Svátosti oltářní večer dne 30. července od 7. do 8. hod. Veledp. poslanec Dr. A. C. Stojan sám předčítal zvolna úkony úcty, díků, smíru a prosby. Velký zástup věřícího lidu vytrval svorně s kněžími po celou tu dobu na kolenou před svátostným Spasitelem.

Následujícího dne ráno, 31. července, měl o 6. hod. superior vldp. Dr. Karel Wisnar nadšené kázaní pro lid. Koráb kříže a krev Spasitele budiž nám útočištěm v bouřích života, abychom ve vlnobití nezahynuli. Tuto myšlenku provedl vldp. kazatel mistrovským způsobem.

O 8. hod. konána v klášteře schůze kněží adoratorů samých, mezi tím co v nádvoří apoštolát měl svou valnou hromadu. Sjezdu eucharistického súčastnilo se 80 kněží. Schůzi zahájil nejdp. kanovník Jos. Droběna z Kroměříže uvítav přítomné, kteří už po čtvrté na Velehradě se sešli. Za předsedu sjezdu navrhl za bouřlivého souhlasu vldp. superiora Dra. Wisnara, který dovedně schůzi vedl. První řečník byl dp. Dr. Alois Kolísek, professor české realky v Hodoníně.

Sv. Augustin, tak počal dp. řečník, procházel se kdysi na břehu mořském při západu slunce. Moře poskytovalo pohled čarovný, tak že Augustin zvolal: »Ó moře, jsi ty mým Bohem?« Ale vlny šepotaly: »Ne; hledej výše nad námi.« Než táž odpověď zněla od nebeské oblohy, ano i od duchů nebeských: Hledej výše! Tu duch Augustinův vznesl se k samému Pánu všehomíra, ale tu už se netázal, nýbrž klaněl. — Tak duch lidský i dnes, více než kdy jindy stojí před četnými otázkami, jež zoveme časovými, moderními a hledá odpověď v moři, hvězdách, u duchů — marně. Bůh sám mu může správnou dáti odpověď. Tento Bůh však s námi bydlí ve svatostánku — zajisté je na snadě, že my kněží tam odpovědi ty hledati budeme. Řečník omlouvaje se krátkostí doby, dotýká se hlavně trojího druhu otázek: Ve filosofii, sociologii a umění. Na filosofické otázky mnohé nenašel rozum lidský správné odpovědi: odkud jsou věci, co jejich podstata, co je život, síla atd. Hledaje odpověď upadl do různých bludů, z nichž zvláště materialismus největší pýchou se vyznamenával. Dnes však už tato »věda« kapituluje. My hledati budeme odpovědi ony u Zdroje moudrosti, Světla pravého, věčného. Ať hledají jiní moudrost kdekoli, nám kněžím se svatým Bernardem jest nejvznešenější moudrostí poznati Krista Ukřižovaného, u něhož pravou moudrost hledal a našel sv. Cyrill a Tomáš Aqu.

Z otázek socialních dotkl se dp. řečník čtyř bodů: theorie, části praktické, emancipace žen a volné lásky. Socialisté mají účelem odvrátiti od Boha, v atheismu jdou prý s »vědou« za jedno. Na to odpovídá však božský Mistr: »Pojďte ke mně všichni!« On volá lid k Sobě a vůdcové socialistů jej od Něho hledí odvrátiti! Zvláště krásné myšlenky pronesl pan řečník o »emancipaci« žen. Hle, ve svatostánku je Dítě nebeské, Syn Boží; tato jména hned nám vybavují pojem matky, a Matka Páně byla panna. Panna tedy a matka to jsou odpovědi na zmíněné otázky. Třeba vrátiti a zachovati vznešenou důstojnost panenství a ctihodnost správného mateřství a bude

otázka emancipace rozluštěna. Na to třeba poukazovati zejména na poutních místech Marianských. Stejně na pustý křik o »volné lásce« odpověď nám dává božský Spasitel, vzor čistoty a nevinnosti. O umění jen stručně pan řečník se zmiňuje. Jen to umění je pravé, které vede ke Kristu — noví spisovatelé a umělci pravdu tu poznávají a třebas nejsou někteří z nich ještě u oltáře, do chrámu přece už vstoupili.

Druhou řeč proslovil vdp. děkan a assessor Jan Vychodil ze Želechovic na thema: »Ježiš Kristus v nejsvětější Svátosti je knížetem pokoje.« Tak o něm předpověděl Isaiáš, takovým byl Kristus Pán ve svém životě, takovým ukázal se před svým nanebevstoupením pravé apoštolům: »Pokoj svůj dávám vám.« Pokoj tento nalezneme, konáme-li vůli Boží — a neporuší nám ho žádné protivenství a pronásledování: V takovém odporu se strany světa, jemuž nemůžeme uniknout, bude nám útočištěm kníže pokoje při adoraci a mši svaté. Zajímavé vdp. řečník z dějin samého kláštera velehradského ukázky podal, jak tam od mnichů cisterciáků nejsv. Svátost byla uctívána; jestiť, jak známo, vdp. assessor Vychodil ne posledním z pracovníků na dějinách posvátného Velehradu. Přednáška učinila na místech, kde k práci a zvláště trpělivosti vybízel, na posluchače mohutný dojem. Podrobně bude zajistě uveřejněna v »Ss. Eucharistii«.

Na to redaktor »Ss. Eucharistie«, dp. farář J. Blokša podal statistická data spolku. Časopis český odebírá 1162 kněží a 211 bohoslovců. Všech členů spolku na celé zemi je bez mála 60 tisíc! Zvláště v Americe šíří se ruch eucharistický poslední dobu.

Plamennými slovy vybídl na konec předseda vdp. Dr. Wisnar přítomné k horlivé činnosti a vytrvalosti, zvláště k bedlivému sloužení mše sv.

Ndp. kanovník Droběna zakončil schůzi modlitbou. Odpoledne svatým požehnáním tento sedmý sjezd adoratorů skončen.

Slavnostní valná schůze

Apoštolátu svatého Cyrilla a Methoda,

spojená s dámskou poutí

a sjezd akademiků československých.

Že české intelligence katolické není počet skrovný, toho důkazem byly letoší slavnosti, jež započaly v pondělí dne 30. července.

Přes to, že počasí bylo méně příznivé, skoro deštivé a polní práce zpozděné nemálo byly na újmu a mnohé zdržely doma, přece účastenství bylo hojné, velkolepé. Paní a dívky z nejpřednějších rodin českých nejen z blízka, ale i z měst a dědin dalekých; dámy vynikající vzděláním i společenským postavením okázale vykonaly pout velehradskou. A vedle nich jinoši a muži nevšedně vzdělaní účastnili se manifestačních slavností velehradských, jimž zvláštního lesku dodali četní hosté z daleka na Moravu přibylí.

Slavnosti započaly v pondělí o sedmé hodině večer. U Cyrillky seřadil se průvod, v němž viděli jsme poutnice a poutníky z Brna, Přerova, Brtnice, M. Budějovic, Kroměříže, z Příbora velmi četně, ze Střiteže, z Místku také v hojném počtu, z Vyškova, Hulína, Polské a Moravské Ostravy, z Kyjova, Rousinova, Kurovic, Frýdlantu, Kunštátu, Olomouce, ze Štítné, z V. Bytyšky, z Velkého a Valašského Meziříčí, Jaroměře, Otnice, Rouchovan, Šaratic, ze Sokolnic, z Veselí, Plumlova, ze Slavičína, z Němčic, Německé Rudy, Měrovic, Vrchoslavic, Velkých Jesenic v Čechách, Vážan, Tvarožné Lhoty, ze Zborovic, z Bánova, Nové Lhoty, Rudic, Postřelmova, Chropině, Čechovic, Horní Lhoty, Buchlovic, Kojetína, Roketnice, Újezda, Luhačovic, Rajhradu, Nové Vsi, Pozlovic, Polešovic, Předmostí, ze Strání, ze Švábenic, ze Židlochovic, ze Zábřehu, z Vítkovic, Napajedel, Opavy, Ostrohu, ze Strabenic, ze Bzence, z Prostějova, Vídně, Prahy, Král. Hradce, Lipníku, Dubňan, Milonic, Uh. Hradiště, Holešova, Slavkova, Brodu, Třebíče a z jiných měst a dědin moravských. Četně bylo zastoupeno pruské Slezsko, Slovensko a Lužice.

V čele průvodu šla dlouhá řada kněží a laiků, pak velkolepý zástup dám nadšeně pějíce proslavenou píseň »Ejhle,

Velehrad již září«. Na předdvoří uvítal průvod vdp. rektor P. Cibulka s kněžstvem a uvedl průvod do svatyně.

V úchvatné řeči pak vdp. rektor Cibulka vylíčil význam i dosah pouti, uvítal poutníky, vyzval je nadšeně k apoštolské práci k uskutečnění myšlenky Cyrillo-Methodějské, jež vrcholí v úctě ku Králi velesvátosti, Kristu Pánu. Řeč vzletná, nadšená, ohnivá mohutný způsobila dojem na poutnice i poutníky, jak bylo patrno z uslzených, radostným rozechvěním planoucích tváří.

Po něm přehorlivý jednatel Apoštolátu, říšský poslanec dp. Dr. Stojan, uvítal poutníky jménem ústředního výboru a oznámil pořádek poutní, načež bylo vzývání Ducha sv., uctívání nejsvětější Svátosti oltářní, svaté požehnání a soukromá pobožnost. Po společné večeři vykonána ve chrámě společná pobožnost večerní a vše ztichlo.

Již první den bylo na Velehradě přes 50 kněží adoratorů. Pražané zpozdili vlak a proto v počtu 130 dojeli až v úterý zrána.

Pout dám, kteráž tak mnohoslibně začala, skvěle dokončena. Přes to, že naděje na pěkné počasí klamnou býti se ukázala, bylo účastenství dám velkolepější než jindy. Již o páté hodině byly zpovědnice obklíčeny zástupy věřících žen a dívek. O šesté hodině měl vdp. Dr. Wisnar kázaní o nejsv. Svátosti oltářní a svaté přijímání, načež po tiché mši svaté přistoupilo více než 1000 poutnic ke stolu Páně.

Mezitím dorazili na Velehrad Pražané vedení dp. P. Jemelkou T. J., kteréž o osmé hodině uvítal u vchodu dp. P. Vídeňský T. J., načež zbožní Češi ve vzorném průvodě ubírali se do chrámu Páně, nadšeně pějíce naši překrásnou píseň »Ejhle, svatý Velehrad již září«.

Tím zakončen první den slavností velehradských.

Slavnostní valná schůze

Apoštolátu sv. Cyrilla a Methoda.

Za účastenství přehojného horlivých ctitelů sv. apoštolů slovanských z Moravy, Čech, Slezska, Slovenska, Lužice, Charvatska, Dalmacie, Štýrska i Ruska zahájil schůzi vdp. předseda msgr. Dr. Jan Pospíšil slavnostní schůzí. Mezi účastníky z mnohých vynikajících osob uvádíme: poslanec P. Weber, Dr. Wisnar, kanovník Droběna, vikář Wurm, ředitel J. Adamec, Dr. Schneider, Dr. Stojan, msgr. J. Špirk, assessor Vychodil, don Edmund Winkler, barnabita z Vídně, vážný Bayer z moravského Pruska, prof. Saur z Hradiště, Dr. F. Bratranič z Dalmacie, vůdce katolické strany národní Dr. Hruban, ředitel Červenka, prof. z Prešpurku, Slovinec, Kozánková, Češka z ruského Kyjeva, Skamlec, P. Jemelka. — Srdečným proslovem zahájiv schůzi pan předseda vyslovil radost nad hojným účastenstvím a vítá radostně zvláště Třebíčany a Pražany, kteří zvláště v počtu hojném přišli z dálky veliké. Vytkl účel schůze, jež má u nás víru upevniti a povzbuditi k horlivosti u víře.

Na to Slovák z Uher velmi tklivě vyřídil pozdrav nad jiné milých nám bratří Slovákův uherských.

Slavnostní řeč promluvil p. ředitel Červenka z Napajedel, kterýž v rozsáhlé, bohatostí myšlenek vynikající řeči »Po šlépějích sv. Cyrilla a Methoda« vedl posluchače v dávnou minulost. Nadšeně vylíčil život, působení a osudy sv. apoštolů, při čemž velmi případně přešel na dobu naši a velmi vhodně aplikoval zkušenosti na život náš soukromý i veřejný. Utrpení apoštolů dle zpráv dějepisných vzhledem k nynější době velmi trefně vylíčil a bezohledně vytkl vady naše, zvláště se zmínil o chabosti intelligence u věcech náboženských a o škodě z toho plynoucí. Ukázal, jak svatí apoštolé založili slovanskou literaturu a opět případně poukázal na velký vliv tisku na mysl i srdce všeho lidu a doporučil četbu Písma svatého a evangelia s výkladem každou neděli v každé rodině katolické. Velmi úchvatně pověděl, proč nejsme k sobě vždy tak ochotni, upřímni, ústupni jako zde a dokázal, že všechny ty neblahé zjevy v národě kořeny mají v odchýlení národa od dědictví Cyrillo-Methodějského. Ku konci obsáhlé, nadšené řeči vzpomněl zásluh, jaké mají o Velehrad mužové vynikající: monsgr. Vykydal, asesor Vychodil, Dr. Stojan, Dr. Schneider a řád Tovaryšstva Ježíšova, jimž jménem lidu moravského vzdal nelíčený dík.

Po hlučných projevech souhlasu a pochvaly p. předseda vzdal řečníku díky, načež dp. Havlas, kněz vratislavské diecése, vyřídil pozdrav Slezanů polského jazyka jakožto delegát Apoštolátu slezského. Vyslovil přání, aby Slovanstvo se usjednotilo ve víře katolické, vyzval ke shodě podle starého hesla: »Kachajmy się, nedajmy się« a skončil křesťanským pozdravem: »Niech będze pochwolony Jezus Kristus«.

O působení žen pro všeobecné blaho promluvila sl. M. Hofmanova. V řeči obsáhlé vytkla působení ženy pohanské, vliv ženy křesťanské na život rodinný i veřejný, působnost ženy po stránce socialní a konečně velmi působivě vytkla, jak by ženy mohly a měly dobročinnost šířiti a pěstovati dobré vlastnosti našeho národa. Velmi případně se zmínila o kroji národním, jeho významu a vyzvala ženy, aby kroj zachovaly a kde možno také obnovily.

Pozdrav katolíků českých z Prahy vyřídil srdečně p. Feuerstein, kterýž povzbudil k horlivosti u víře a vyzval k společné modlitbě, abychom dosáhli všeho, čehož nám třeba.

Nemalou pozornost vzbudil pozdrav od sousedního Slováka, který vylíčiv poslání apoštolů našich a jich dílo apoštolské připomněv poukázal, jak dědictví Cyrillo-Methodějské mezi Slovany zmizelo. Kde je ta jednota víry u Slovanů? Kde jednota osvěty? Vše zůstalo ideálem, za který dlouho ještě bojovati budeme. Na konec vyzývá k modlitbě za pastýře dobré, kteří by podle příkladu sv. Cyrilla a Methoda učili a vedli slovanský lid. Tklivá, měkká tato řeč elektrisovala všechno shromáždění.

Dr. Bratmanič vyřídil pak pozdrav Charvatů dalmatských. Rád přijal pozvání Dr. Stojana, neboť měl dávno touhu podívati se na Velehrad, kolébku slovanské osvěty a bohoslužby a přeje českému národu plného zdaru a rozkvětu.

Vážný pan Bayer z Moravského Pruska pozdravil křesťanským pozdravem bratry katolíky od německých katolíků moravského jazyka a vyžádal si dovolení, aby směl z Velehradu krajanům vyřiditi pozdrav.

Za Slovince štyrské pozdrav vyřídil bohoslovec p. Skamlec. Vyslovil nelíčenou radost, že smí jménem krajanů tlumočiti lásku a úctu k sv. apoštolům na místě tak posvátném a proslaveném. Z domu těžce odcházel, ale sotva na Moravu vkročil, srdce zaplesalo radostí velikou: poznal a pocítil, že je mezi bratry; že je doma mezi svými.

Hornolužičan ze Saska pan Jedlička vítá Apoštolát pozdravem »Buď chválen Ježíš Kristus« a přeje si, aby u všech národů sláva jeho šířila se do nekonečna.

Když byl jednatel představil předsedu výkonného výboru katolické strany národní p. Dra. Hrubana a bratříčky Cyrillo-Methodějky rytíře P. Webra a assessora Wurma, zazpíván hymnus »Sv. bratří ze Soluně« a okázalé činěny ovace jubilantům.

Pak vzdán hold sv. Otci, J. E. ndp. arcibiskupovi a J. Excell. ndp. biskupovi Františkovi, jimž provolána třikráte »sláva!« Upozorniv na hroznou vraždu na králi Humbertovi spáchanou, pan Dr. Stojan velmi vřele připomněl, jak modliti se máme, aby Všemohoucí zachoval nám apoštolského krále císaře Františka Josefa, jemuž nadšeně provolána třikráte »sláva!«

Na to přečteny pozdravy telegrafické od polského poslance Fišera z Přemyšlu; od lurdských poutníků red. P. Tomáše Šilingera, Dr. Kupky a professora Kašpara, poslance Žitníka, c. k. sekčního rady Vít. Houdka, poslance Perbuče z Gorice a jiných četných.

Zprávu jednatelskou podal stručně dp. Dr. Stojan, z níž patrno, že podporovány ústavy vychovávací, sv. missie a dbáno o povznesení různých pobožností. Podrobná zpráva bude vydána tiskem.

Ku konci promluvil pan jednatel o sv. Ignáci a jeho působení v církvi svaté. Naznačil kým byl, proč stal se z vojína knězem, upozornil na jeho slavné dílo o exercicích, proč založil Tovaryšstvo Ježíšovo, jak třeba následovati světce v umrtvování vůle a obětování v tomto směru, čímž schůze zakončena.

Po 11. hod. odebrali se účastníci do chrámu Páně, kdež byli přítomni slavné mši sv., již sloužil dp. děkan Kleveta

z Prace. — Před valnou schůzí konali kněží adoratoři obvyklý sjezd eucharistický, řízený důst. panem kanovníkem Droběnou.

Pak byly vykonány volby ústředního výboru a konána porada výboru pro vypátrání hrobu svatého Methoděje, čímž druhá slavnost velehradská zakončena.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER.

XX. Missionář na apoštolské cestě.

Diecese Saskačevan v severní Americe byla zřízena roku 1891. a čítá jen 8000 katolíků, roztroušených na ohromném prostranství. Šestnácte missionářů z řádu Oblatů Neposkvrněného Početí spravuje obtížnou tuto stanici. Co to znamená, býti apoštolem v oněch krajinách, viděti z cestopisu missionáře P. Charboise, jenž byl diecesi svrchu zmíněnou procestoval.

Cesta vedla našeho apoštola nejprve na jezero Winnipegské. Tam přijal do církve odpadlého katolíka. Tento byl nedávno ještě katolíkem, dal se však protestantským kazatelem a svými příbuznými přemluviti a odpadl. Nyní se kajícně do církve vrátil. Ubohým domorodcům bývá velmi těžko tolika pokušením k odpadlictví odolati, ježto kněží katolických se nedostává a missionáři různé stanice zřídka jenom a to na krátký čas navštěvují. »My milujeme katolickou víru«, říkají sami domorodí protestanté, a »rádi bychom i s dětmi jí náleželi. Ale co je to platno, kdybychom ji i přijali? Katoličtí kněží přicházejí sem toliko 2—3krát do roka a to jenom na několik dní. Za takových okolností nezbývá nám, než abychom zůstali protestanty.« K tomu dokládá P. Charbois: »Slova tato jsou pravdiva, ale Bůh mi svědkem, že nemohu činiti více, dokud jsem sám. Srdce mi krvácí, vidím-li, jak velká je má nedostatečnost a jak mnoho duší bych za jiných okolností mohl zachrániti.«

Na stanici Grand Rapids nenalezl P. Charbois nikoho ze svých oveček; všichni byli roztroušeni po okolí. Avšak zpráva o jeho příchodu shromáždila všecky a v neděli byl chatrný chrámeček do posledního místa naplněn. Všickni přijali sv. svátosti. Po té následovala jízda po jezeře Winnipegském. Jezero bylo tehdy velmi nepokojné. Vlny dmuly se do výše, lodička kolísala se jako skořápka a každou chvíli hrozilo nebezpečí, že se převrhne. Na příhodném ostrohu bylo vyhlédnuto příhodné a bezpečné místo k přenocování.

Následujícího dne ulovili naši plavci několik divokých kachen, pochutnali si na jejich chutném mase a za příznivého ač trochu silného větru jeli dále. K poledním uchvátila loďku prudká vlna a missionář domníval se již, že je ztracen. Na štěstí udržela se loďka nad vodou a namáhavému úsilí všech podařilo se, všecku vodu z loďky vyčerpati.

Po několika dobrodružstvích dorazili do osady řečené Norvay Honse. Tam už dávno nebylo žádných missionářů. Toliko starší lidé pamatovali ještě »černokabátníky«, jak missionáře nazývali, mladší znali katolické kněze jenom dle doslechu. Uslyševše tedy, že takový černokabátník právě přijel, přichvátali všichni, aby neobyčejného cizince spatřili a si prohlédli. Za krátko zmizela všecka počáteční nedůvěra a mužové, ženy i děti tlačili se, aby černokabátníku tiskli ruku. Bohužel jsou všichni osadníci protestanty a mezi 400—500 obyvatel není ani jednoho katolíka.

Přednosta okresní Mac Donald, přijal missionáře pohostinnu, dal mu nocleh a doprovodil jej následujícího dne

až k řece Nelsonu. Večer postavili stan na břehu jezera na onom místě, kde před rokem se byl utopil veliký příznivec missií, Horace Belanger. P. Charbois sloužil na místě, kde mrtvola byla nalezena, mši sv. za pokoj duše zvěčnělého.

Také na další stanici, Cross Lake jménem, dostalo se našemu missionáři laskavého přijetí. Tamější velitel, ač sám protestant, je vroucím přítelem katolických missionářův. »Protestantští kazatelé«, pravil jednou, »Indianů nepolepší«. Už několikráte prosil o missionáře katolické. K jeho přání připojili se i rudoši. Dověděvše se o příchodu missionářově přišli, aby ho přivítali. Pohlavár oslovil jej provázen živým souhlasem přítomných asi takto:

»Raduji se, že tě vidím. Už dávno slyšel jsem o černokabátnících a mnoho dobrého a pěkného se o nich vypravuje. Proto naplněno jest nyní srdce mé radostí, že konečně jednoho vidím a s ním mluvím. My neznáme dosud tvého náboženství; ale bylo nám řečeno, že je velmi krásné a dobré. Všichni toužíme po něm; ale my nemůžeme ho přijati, dokud nemáme domu modlitby a aspoň jednoho černokabátníka mezi sebou. Naše dítky jsou nevědomé; neboť naši mužové modlitby (protestantští kazatelé) nemají se k tomu, aby je vyučovali. Měli jsme sice školu, ale byla nám vzata. Doslýcháme, že katolický kněz miluje dítky a snaží se, je vyučovati. Kdybychom jednoho mezi námi měli, všechny dítky bychom k němu posílali.«

P. Charbois slíbil, že věc předloží biskupovi a o výsledku jim podá zprávu. Po té vyučoval o víře katolické. Indiani naslouchali slovům jeho velmi pozorně a dávali nahlas na jevo svůj souhlas s tím, co slyšeli. »Vskutku, to je velmi krásné; vpravdě to je ponejprv, co takové věci slyšíme. Náš kazatel (protestant) nám nic podobného ještě nepověděl. Takové řeči poslouchali bychom třebas celý den.« Po té prosili missionáře, aby jim předzpěvoval nějaké duchovní písně a pokoušeli se ihned zpívati po něm a nápěv si pamatovati.

Téhož dne přijal P. Charbois do církve ženu protestantku, jejíž manžel přese všechen nedostatek katolických kněží byl zůstal věrným katolíkem, a pokřtil jejich dvě dítky. Také jiný ještě otec rodiny chlubil se, že je katolíkem, ale jeho vědomosti náboženské byly velmi chatrny. A odkud je měl také vzíti? Nicméně zlobil se velmi, nazval-li jej kdo protestantem. »Toliko černokabátníci katoličtí«, mínil, »jsou praví mužové modlitby.« Při pohledu na tyto ubohé dítky pouště, které opuštěny jsouce po pravdě tak toužily, vstoupily missionáři slzy do očí. Vzpomněl si v tom okamžiku na vzdělané země a národy, kde kněz často málo je ctěn a vážen, kdežto by mezi divochy vděčnou, ač tvrdou práci nalezl! Ovšem obětavost sama nestačí, ale třeba také podpory hmotné, aby ubohému lidu, jenž pracně z neúrodné půdy živobytí vytlouká, bylo pomoženo. Dobří rudoši vyprovodili potom missionáře hodný kus cesty a loučíce se prosili jej úpěnlivě, aby jim také poslal černokabátníka. Je skutečně podivno, v jaké vážnosti je v oněch krajinách černokabátník, i tam, kde nynější pokolení dosud žádného ani nevidělo. Jak bolestno, že počet pracovníků na vinici Páně nikterak nestačí!

Ostatní cesta byla plna námah a trampot všeho druhu. Místy zapadal P. Charbois po pás do bahna. Cestování nevýslovně ztrpčovaly moskyty, jichž tam poletovalo na miliony. Takové však i sebe větší trampoty nejsou s to, aby missionáře odvrátily od cíle, jenž si byl vytkl: pracovati o spáse duší lidských. Mimo to nebyla cesta bez odměny. V osadě Nalsonu, která byla vlastně cílem cesty, dostalo se mu skvělé odplaty. Již zdaleka poznali někteří osadníci člun a dali znamení celé osadě. Katolíci i protestanté přišli na břeh missionáře přivítat. Všichni se radovali z jeho příchodu. Jedna toliko žena, vypravuje P. Charbois sám, stála opodál všecka zarmoucena. Když pak přistoupila blíže podávajíc mi ruku na přivítanou, dala se do pláče a pravila: »Ach, otče, přicházíš pozdě; viz onen nový hrob tam na hřbitově, tam leží můj syn. Stromy byly ještě bez listí, když jsme se sem přistěhovali, abychom byli na blízku kostela. Přišli jsme sem z dalekého severu. Jezera pokrýval tehdy ještě led. Ten, o něhož nyní pláču, nemohl už choditi. Vezli jsme ho tedy na saních

anebo nesli na ramenou; ubožák přál si velmi viděti ještě jednou černokabátníka prve než umře. Ale ty jsi přišel pozdě, ach pozdě; mého syna již není.« Pro slzy nemohla dále mluviti. Potom pokračovala: »Jedna věc dodává mi však útěchy; on se velmi mnoho modlil, prve než odešel patřit na velkého Ducha. Také nás prosil, abychom se zaň modlili a zapřísahal nás, abychom se nikdy nespustili víry katolické, která jest jediná a pravá. To jest velkou útěchou pro moje choré srdce. Když potom duše jeho zemi opustila, zanesli jsme tělo jeho za zvukův umíráčku na hřbitov. Učinili jsme tak dobře?« — »Ano, zcela dobře«, řekl jsem, »lépe jste učiniti nemohli.« Po té vynasnažil jsem se, abych zarmoucenou ženu potěšil. Naslouchala mým slovům jako nějaké radostné zvěsti ze samých nebes.

Následujícího dne přinesl mi její muž kuní kůži a pravil: »Hle, otče, tuto kunu zabil můj zvěčnělý syn a tuto kůži její uschoval, aby po smrti za něho byla sloužena mše svatá.«

Není to, ptám se, zázračné působení milosti Boží na nověobrácené? Rodina tato byla teprve před třemi lety přestoupila z protestantství na víru katolickou. Pokládal jsem za svou povinnost, za nebožtíka sloužiti slavnou mši svatou a hrob jeho vykropiti. Tři týhodny vykládal jsem potom dobrým těm lidem slovo Boží. Všichni, katolíci i protestanté, docházeli pravidelně ráno a večer na služby Boží a na katechismus. Avšak i mimo to navštěvovali mne mnozí, sdělujíce se mnou své starosti a prosíce mne za radu a útěchu. Jednoho večera uchýlil jsem se do kaple, abych se tam před spaním pomodlil brevíř. Za chvilku přišel do kaple Indian teprve obrácený. Nejprve dlouho se modlil, potom přistoupil ke mně, klekl si vedle mne a prosil řka: »Můj otče, dej mi nějaké naučení, neboť hle, já jsem člověk prostý a nevědomý.« Nejprve jsem mu uložil, aby se pomodlil Otčenáš. Učinil tak bezvadně. Potom jsem mu vysvětlil nejhlavnější pravdy naší svaté víry. Poslouchal mne kleče a s největší pozorností dobrou hodinu.

Indiani mají velmi rádi duchovní písně. Často sedával jsem s nimi dlouho do noci a učil je zpívati. Naučené nápěvy opakovali si potom ve svých stanech a pokoušeli se o to i v kostele. Jednou dovolil jsem nejlepším zpěvákům, aby zpívali v neděli na službách Božích. A skutečně, spustili všichni najednou, každý, jak to uměl. Ovšem nebyl to zpěv vytříbený a vzorný; naopak kolik hlasů, tolik nápěvů.

Když jsem konečně z Nelsonu odcházel, proleváno mnoho slz. Sami protestanté neradi se loučili se mnou. Kdyby tam mohl býti stálý missionář, byli by záhy všichni domorodci v lůně církve katolické a mezi obráceními by pak jistě oživla horlivost prvních křesťanů.

XXI. Stanice sv. Josefa ve Wei-hai-wei.

Čínská pevnost Wei-hai-wei ležící při jižním vchodu do zálivu Pečilského, naproti Port Arthuru, jest majetkem anglickým. Tamtéž založena před rokem stanice sv. Josefa. O založení jejím vypravuje missionář P. Adeodat:

Bylo to 15. března 1899, když jsem provázen požehnáním svého biskupa a svým sluhou, z dosavadního svého sídla v Čefu se vydal na cestu. Pevnostních hradeb došel jsem 16. března večer. Ubytovali jsme se v čínském hostinci. První obět mše sv. v tomto městě byla konána v malé ložnici řečeného hostince, mající sotva tři lokte v objemu. Já a můj sluha byli jsme jediní, kteří jsme se tehdy klaněli skrytému Bohu. A přece byla to ta samá obět, jaká se koná v nejnádhernějším evropském velechrámě. Za mše chřestili vedle mezci vytahujíce z jeslí a žvýkajíce slámu. Byl jsem všecek šťasten vzpomenuv si, že i zde slaví Pán svůj příchod tímže způsobem jako kdysi v Betlemě.

První naší starostí bylo najmouti příhodný domek, kde by bylo lze missijní stanici umístiti. Město samo je poměrně velmi malé; sotva 400 rodin tam přebývá. Čtyry ulice se křižující dělí město na čtyry části. Za $^3/_4$ hodiny lze je obejíti. Chodil jsem se svým sluhou městem, hledaje příležitost s lidmi se seznámiti. Naskytla se brzy. Číňan jakýs vida, že jsme cizinci, přistoupil k nám a ptal se: »Kam pak jdete?« Zároveň pak šeptal mému sluhovi do ucha: »Kdo pak je ten cizinec tak podivně oděný?« Měl jsem totiž na sobě františkánský hábit. Od-

pověděl jsem sám: »Jsem knězem náboženství Nebespána. (Víra katolická sluje totiž v Číně náboženstvím Nebespána.) Přišel jsem, abych se zde ve Wei-hai-wei usadil. Nemohl bys nám říci, kde bychom mohli nějaký domek si najmouti?« Číňan odpověděl vyhýbavě a — odešel.

Šli jsme dále a přišli k obchodu s porcelánem. Lidé uvnitř zdáli se býti v dobré míře a proto jsem řekl svému sluhovi: »Vejděme!« Jali jsme se zboží porcelánové si prohlížeti. Jelikož Číňané jsou velmi zvědaví, nečekali jsme na jejich otázky dlouho. »Mistře«, pravili, »vezmi u nás místo, tuhle je koflík s čajem a zapal si dýmku! Odkud pak přicházíš? Přišel jsi sem za obchodem?« — »Děkuji. Nepřišel jsem v záležitostech obchodních. Nejsem obchodníkem, ale knězem katolické církve.« — »Kolik krků je ti doma živiti?« (Zdvořilá poptávka Číňanů po ženě a dětech.) — »Jsem sám; katoličtí kněží se nežení.« — »Jak to? Vždyť zde v městě jsou missionáři, kteří jsou ženati a vykládají knihy.« — »Vím to též; vy míníte protestantské kazatele. S těmi nemáme nic společného. Než nemohli byste mi říci, kde bych mohl zde v městě nějaký dům najmouti?« — »Zajisté ano; ale nevíme, zda majitelé vám dům pronajmou, neboť neradi se zabývají s cizinci.« — »Nemohli byste nám v této věci býti nápomocni? Byli bychom vám velkými díky zavázáni.« — »Líto nám velice, ale my nejsme odsud. Přišli jsme sem za obchodem a netroufáme si míchati se do věcí jiných.« — Málo uspokojen vrátil jsem se do své noclehárny. Následujícího dne učinil jsem pokus druhý, ale zase nadarmo. Jeden z domácích pánů pravil mému sluhovi: »Cizincům domu svého nikdy nepronajmu.«

Blížil se svátek sv. Josefa. P. Adeodat, velký ctitel svatého pěstouna Páně, učinil slib, že budoucí stanici dá jeho jméno a jemu ji zasvětí. Důvěra jeho nebyla sklamána. Brzo na to podařilo se mu najmouti malý domek, na němž se za nedlouho stkvěl nápis: »Katolická missie sv. Josefa.« Začátek byl tedy učiněn. Nyní jde o to, vystavěti vlastní dům, kostel, nemocnici a sirotčinec, aby missie stála na pevných základech, což ovšem jenom za pomoci a přispění celého světa křesťanského lze uskutečniti.

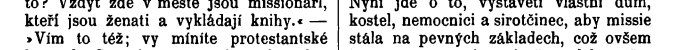

Různé zprávy a drobnosti.

Z Frenštátu. Jak radostně četla jsem zprávu z Prahy, kde ctitelové božského Srdce Páně okrášlili hlavy soch Pána Ježíše a Panny Marie korunami ze zlata a drahokamů. Zajisté to obět veliká, zvláště oné ctitelky nejmenované, která svou úsporou okrášlila hlavu sochy Panny Marie. I já s chloubou musím říci, že i zde podobné oběti přináší mnohé duše šlechetné, které ač chudé, pracně vydělané příspěvky kladou ku zvelebení cti a slávy božského Srdce Páně a tím vsazují takřka do své koruny nové drahokamy zásluh, které jim chystá božské Srdce Páně v odměnu. Ó neustávejme i nadále v tom díle bohumilém a nepřestávejme nejen okrašlovati, ale též oslavovati a usmiřovati to dobré a milosrdné Srdce Páně, aby se smilovalo nad námi, nad chladnými a bloudícími, a rozehřálo, pohnulo srdcem tak mnohých zatvrzelců. Nemožno, aby oslyšen byl někdo, kdo prosí s důvěrou a vytrvale. Prosme a tlucme, vždyť máme toho mnoho a mnohé potřeby duševní i tělesné. Přiviňme se hodně blízko k Srdci Páně a ono svou něžnou láskou vyslyší a obejme své ctitele zde na zemi, a až jednou dokonána bude pozemská pout naše, obejme nás, ctitele své, tam na věčnosti. *Čtenářka „Školy“.*

Nové kostely. V Německu bylo v posledním čase vystavěno více krásných kostelů, kterých je tam potřebí, protože se stále množí počet obyvatelstva. Tak světil nedávno arcibiskup Simar v Kolíně

nad Rýnem velikolepý chrám, zasvěcený nejsv. Srdci Ježíšovu. Kolín jako staroslavné katolické město má více krásných kostelův, avšak rozšířilo se v posledním čase tak, že bude třeba vystavěti ještě více kostelů. Další nový krásný kostel byl vystavěn ve Frankfurtě k poctě svatého Antonína. Je to po 400 letech opět nový katolický chrám v tomto městě. Dosavadní kostely měly místo pouze pro 8000 lidí, kdežto v celém městě bydlí 50.000 katolíků. Den svěcení nového chrámu byl proto pro katolíky radostný, neboť usadili se tam kapucíni poprvé v tomto městě, kteří budou zajisté blahodárně působiti ku spáse věřících.

Na víru obrácená. Dne 24. března t. r. složila slavnostně katolické vyznání víry ve chrámě v Mauternu (Štýrsko) proslulá konvertitka pí. Dr. Alžběta Gnauk-Kühne. Paní tu připravoval ke kroku tomu známý redemptorista spisovatel Rössler, člen řádu nejsv. Vykupitele. Paní Dr. Gnauk-Kühne proslula několika spisy o emancipaci žen, které vyšly v berlinské dělnické knihovně. Všeobecnou pozornost obrátila na sebe na socialním evangelickém sjezdě v Erfurtě r. 1895. konaném. O tom psala tenkráte mnichovská »Wahrheit« takto: »Jest pro muže zahanbující okolností, že na jmenovaném sjezdě nejskvělejší výkon, který celému sjezdu dodal zvláštní ráz, pocházel od ženy. Paní Dr. Gnauk-Kühne nezvítězila jen svým libozvučným přednesem, svou imposantní postavou, ale spíše hluboce promyšlenými názory, jak jsme zvyklí slyšeti z úst hlubokých badatelův a mužů neúmorné práce. Paní Dr. Gnauk-Kühne pochází ze zámožné protestantské rodiny. Záhy pocítila v sobě touhu po hlubším vzdělání a vyvolila si povolání učitelky. Založila v Berlině vychovávací ústav, který se těšil znamenité pověsti. Vdala se, ale nešťastně. Neštěstím stiženou ženu pobádal známý professor Schmoller ke studiím věd socialních, hlavně však k působení na ženy a dělnice. Pokynu toho uposlechla, studovala pilně socialní vědy a šla jako prostá dělnice do práce do továren, aby sama vnikla do života dělnic. Co tu bohatých a pro ni přebolestných zkušeností nabyla, používala pak ve svých přednáškách jako zdroj z vlastního života. Organisovala celou řadu ženských dělnických sdružení a byla předsedkyní ústředního evangelického spolku dělnic. Mimo četných přednášek psala též velikou řadu článkův a pojednání o ženské otázce. Ku svému podivu poznala, že její činnost dochází nejvřelejšího uznání na straně katolické. Na praktickém socialním kursu katolickém, v Strassburgu konaném r. 1898., uváděl referent P. A. Rössler shromážděným posluchačům práce Dr. Gnauk-Kühneové ve známost. P. A. Rössler rozvinul veškeré zdravé názory paní Gnauk-Kühneové, týkající se otázky ženské, které se zcela shodují s názorem katolíků v této otázce. Činem tímto byla paní Dr. Gnauk-Kühne upozorněna na spisy P. A. Rösslera, a sice »Frauenfrage« a spis »Wahre u. falsche Frauenemancipation«. Spisy ty důkladně prostudovala a výsledek byl, že tato intelligentní protestantka poznala pravou sílu a hloubku katolického názoru světového a názoru, jak katolíci smýšlejí o životní úloze ženy. Paní Dr. Gnauk-Kühne odebrala se do Mauternu k samému autorovi a dala se od něho vyučovati katolickému náboženství, ku kterému slavným způsobem přistoupila. Čin ten vzbudil v táboře socialistův a ve světě protestantském veliké vzrušení. Paní Dr. Gnauk-Kühne vydá v nejbližší době spis o své konversi ke katolicismu. Tak se opětně osvědčuje stará pravda, že největší a nejhlubší duchové nabývají duševního ukojení jen v pravdách náboženství katolického. Konverse podobných duchů jsou nejlepší apologií katolické církve a jen nádoby povrchní stávají se odpadlíky katolické církve jak u nás tak v cizině.

Patron katolických novinářů. Ve Valsalice u Turina, blízko hrobu apoštola mládeže Don Bosca, bylo usneseno vystavěti na místě malé budovy ku vzdělání salesianských missionářů velikou budovu a kostel zasvěcený sv. Františku Saleskému, který jest prvním katolickým novinářem. Již před dvěma lety vyšel v italském listě »Croce« článek, který vyzýval katol. redaktory, aby se obrátili s prosbou ke sv. Stolici, aby byl svatý František Saleský prohlášen za patrona katolických novinářů. Již v listopadu 1877 namáhali se katoličtí novináři, v jejich čele výborný bohoslovec Margotti, aby uvedli pádné důkazy k své žádosti a obrátili se na sv. Otce Pia IX., který byl

ochoten tak učiniti, bude-li tato záležitost schválena kongregací obřadů. Dosud nebyl vydán dotčený výnos, avšak jest naděje, že se podaří vytrvalé snaze katolické žurnalistiky, aby jejich přání bylo splněno a sv. František Saleský byl prohlášen za patrona katolických novinářů. »Nechť tedy neustávají katoličtí redaktoři«, píše arcibiskup sorrentský, J. Giustiniani, ve svém listě věnovaném katol. žurnalistům, v lednu tohoto roku, »ve své snaze a užijí právě nynější příhodné příležitosti, aby tím svoji prosbu podepřeli. Nechť si z toho činí čest, aby zapravili výlohy granitových sloupů, které ponesou klenbu tohoto nového kostela. Jméno listu nebo časopisu, který tomuto přání vyhoví, bude v dotčeném sloupě vyryto. Tímto způsobem by podával tento malý chrám důkaz, jak velice katol. tisk ctí a slaví sv. Františka Sal. jako svého patrona.«

Církev katolická a národohospodářství. Mluví-li se o Raiffeisenovkách, začíná se obyčejně o smutném stavu rolnictva vůbec. Nebylo by spravedlivo, abychom se zmiňovali také o záslužné činnosti církve katolické v té příčině? Či nezasluhuje toho, abychom s povděkem uznali její socialní činnost i na tomto poli? A věru můžeme jíti hodně daleko v dějinách za Raiffeisena! Ke konci 15. století byla Italie jevištěm sporů domácích i nepřátelských vpádů cizích národů. Lid byl na mizině. Jen židé měli z bídy té užitek. Půjčovali na dobré zástavy až na 70—80 ze sta. A kdo se ujal lidu v té nouzi? Mnich P. Barnabáš z Terni. Plakal, vida útisky lidu a protože pláč a soustrast uleví citu a učí bídu lépe snášeti: hledal pomoci u bohatých a nalezl. Svěřili mu své peníze a on zakládal »hory milosrdenství«. Jak se jmenovaly ty pokladny, aby na ně jako na hory utíkati se mohli lidé potřební, když je pronásledovala lakota bohačů, zvláště pak lichva židů. Taková pokladna založena byla roku 1491. v Perugii. A osvědčila se. Rolník i obchodník dostal peníze, ovšem na zástavu a na mírný úrok. Papež Sixt založil podobnou kasu ve svém rodišti Savonně. On sám i jeho nástupci a z jich popudu i církevní sněmové lateránský a tridentinský podporovali, chránili a upravili dobročinné ústavy takto ustanovivše: 1. Aby půjčka byla ve spravedlivém poměru k zástavě; bohatým lidem a cizincům aby se nepůjčovalo. Zdaž i naše spolky neobmezují se na menší obvody, kde se lidé znají, kde ztráta nemožná? 2. Aby se půjčovalo jenom na krátké lhůty, na rok a ještě méně. Zde vizme důležitý odstavec našich spolků! 3. Aby za půjčku ručila jakási zástava, aby ústav škody neutrpěl. Byly to ovšem tedy spíše zastávárny církevní. V našich spolcích ručí dlužník svým zřízením, svým jménem i charakterem ručitelů. 4. Aby dlužník něco málo platil na výlohy a opatrování své věci, ač papež Lev X. ve své bulle o horách milosrdenství praví, že lépe jest, aby se ničeho nežádalo; konečně že správa má býti laciná a že vypůjčených peněz má se jenom k tomu upotřebiti, k čemu vydluženy byly. — Samá ustanovení našich spolků. Uvedli jsme tyto věci jako důkaz mateřské péče, s jakou církev katolická nejen o duševní, nýbrž i tělesné blaho dítek svých pečovala. Věru, máme, čím bychom se chlubili. Takovou matkou se můžeme chlubiti!

Z francouzského školství. Některé francouzské listy přinesly srovnání, kterak se jeví počet dítek chodících do škol katolických či svobodných a do beznáboženských čili státních, což má nemalou zajímavost a důležitost. V kraji Vendée chodí 28.000 dítek do katolických škol a 6000 do škol obecných, jež spravují též řeholníci. V kantoně Chatagnerie chodí do svobodných škol 1581 žáků, do státních pouze 297, v kantoně Palluan čítají 4 svobodné školy 360 dítek, 4 státní pak 37. V 50 školách různých farností napočtěno bylo ve školách katolických 4673 chovanců, ve státních pak pouze 656, tedy sedmkráte méně. A tak to vypadá po celé Francii. Dostanou-li státní nevěrecké školy přece nějaké žáky, děje se to pouze za příčinou udělení podpory, kterou dítky dostávají, anebo z rodin cizinců. Také jsou státní školy vůbec prázdny, jako na př. v Charbretandu a a St. Marc de Prés. Z toho pozorovati, jak lid i vzdělanci si váží výchovu dítek na základě náboženském, neboť činí tak sami největší nepřátelé katolické církve, zasedající dokonce též na ministerských lavicích. Osvědčilo se přísloví: »Jinak v theorii, jinak v praxi.«

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z farnosti Předmostské. Božskému Srdci Páně, Panně Marii Svatohostýnské, sv. Josefu a sv. Antonínu za uzdravení děkuje *F. Z.*

Od Ždánic. Horlivý rozšiřovatel »Šk. B. S. P.« (resp. »Květů Marianských«) vldp. rada a farář ve Ždánicích, Antonín Florian, jest velmi těžce nemocen a doporučuje se do modliteb pp. čtenářů. Pamatujte na něj, by i na vás pamatováno bylo od jiných. *T. Š.*

Od Kněžiny. V nesnázi své veliké utekli jsme se k božskému Srdci Páně, k nejbl. Panně Marii, sv. Josefu a svatému Antonínu a konali jsme 9denní pobožnost a prosba naše byla vyslyšena. Proto tisíceré díky vzdáváme za to Pánu Bohu a všem svatým jeho.

Odběratel „Školy“.

Z Českého Brodu. Nejsrdečnější díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a Panně Marii za vyslyšení proseb svých za navrácení zdraví a vydatnou pomoc v záležitostech duchovních. *Odběratel „Školy.“*

Z Prahy. Plníc učiněný slib vzdávám bl. Panně Marii Montserratské v Emausích vroucné díky za rychlé uzdravení v bolestné chorobě mé. Budiž velebena za to nejlaskavější Matka Boží. *L. F.*

Z Orlova. Plním svůj dávný slib. Byl jsem vyslyšen v jistých záležitostech domácích. Děkuji co nejpokorněji božskému Srdci Páně, přelaskavému Srdci Panny Marie za vyslyšení proseb mých.

F. T.

Od Kroměříže. Díky vroucné vzdávám Pánu Bohu, že vyslyšel prosby mé.

F. A.

Od Slavkova. Za vyslyšení proseb mých a mé matky vzdávám nejsrdečnější díky božskému Srdci Páně. *C. L.*

Z Petřvaldu. Za vyslyšení proseb vzdávám tímto božskému Srdci Páně a sv. Josefu nejvroucnější díky.

Ctitel b. Srdce Páně.

Od sv. Hostýna. Vzdávám povinný dík božskému Srdci Páně za pomoc v nouzi po vykonané pouti na sv. Hostýn, kde Mátí Boží divy tvoří. *J. P.*

Z Rychnova n. Kn. Jistí manželé sklíčení velikými starostmi rodinnými a nemocemi, vzali útočiště a vroucí modlitbou uctívali božské Srdce Páně, Pannu Marii, sv. Ignáce a sv. Antonína, a důvěra jejich nebyla sklamána. Oba se pozdravili a rodinné záležitosti dobře se skončily. Za to posílali dar na chléb sv. Antonína.

Apoštolská horlivost.

(Hlavní úmysl.)

Přišel jsem, abych oheň vznítil na zemi, a což jiného chci, než aby hořel?« (Luk. 12, 49.) Slova tato značí oheň lásky, kterou plálo Srdce Spasitelovo pro čest a chválu Otce nebeského a pro spasení lidského pokolení. Po 30 let doutnal téměř oheň ten ukryt v Betlemě, v Egyptě a v tichém domku nazaretkém, až pak počal hořeti plným plamenem při vystoupení Pána Ježíše do veřejného života. Již při vyčištění chrámu oheň tento sálal ze tváře Spasitelovy, když pravil těm, již zneuctili dům Boží: »Horlivost domu tvého strávila mne!« (Žalm 68, 10.) Horlivost tato řídila kroky Páně od místa k místu, z jedné modlitebny do druhé. Tu káže Pán lidu zbožnému, tam zase kárá nepravosti fariseů. Tu sedí hladov a unaven u studnice Jakobovy čekaje na ztracenou ovci, tam opět uzdravuje nemocné a vymítá ďábly z lidí jimi posedlých. Probdí celé noci na modlitbách, aby zrána pokračoval ve spasitelné práci své. Táž svatá horlivost přivedla Pána Ježíše až na kříž, a tatáž horlivost zdržuje Jej mezi námi v nejsvětější Svátosti oltářní.

Příklad a učení Pána Ježíše rozehřály srdce apoštolů, jejichž horlivost v krátké době obnovila tvářnost celé země. Nežli je Pán opustil, pravil jim: »Jděte a učte všecky národy!« (Mat. 28), a oni věrně plnili rozkaz tento. Ozbrojeni milostí a dary Ducha svatého rozcházejí se po všem světě, aby království Boží založili a rozšířili na zemi a všecky lidi aby přivedli ke spasení věčnému. Ničeho se nebáli, nic se nešetřili, svatou horlivostí jsouce nadšeni. Láska svatého apoštola Pavla k nesmrtelným duším stupňuje se víc a více, až hotov je za bratry své raději odloučenu býti od Krista, jen aby oni spaseni byli. A tato horlivost jejich stala se téměř pořekadlem; proto říkáme vždy: apoštolská horlivost.

Takovými apoštolskými muži byli především nástupcové apoštolů, papežové a biskupové katolické církve, z nichž většina umřela smrtí mučenickou. Tatáž svatá horlivost vedla později missionáře k národům pohanským. Toutéž apoštolskou horlivostí nadšeni přišli sv. Cyrill a Method k nám na Moravu a k jiným slovanským kmenům, aby je obrátili na víru Kristovu. Tutéž svatou horlivost měli sv. Augustin, sv. Bonifác, sv. Dominik, sv. František, sv. Ignác z Lojoly a jiní zakladatelé řádů, chtějíce, aby celý svět získali pro nebe.

A za těmito opravdu apoštolskými muži kráčí, Bohu díky, až dosud řada horlivých, šlechetných katolíkův. Aby zachovali tuto apoštolskou horlivost v srdcích svých, o to právě modliti se máme po tento celý měsíc. Radostí velikou bylo naplněno srdce pisatele, když na Velehradě letos při schůzi Apoštolátu slyšel mluviti pána s takovým přesvědčením zbožnosti, že málo podobných případů v tom stavu nalezne. To jsou apoštolé uprostřed světa. Jen více takových rozhodných katolických mužů, pak by bylo lépe na světě! Tato apoštolská horlivost nechť se jeví všestranně v tisku, v rodinách, v dílnách a ve všech stavech. Apoštolát tisku; na tom mohou účastniti se nejen katoličtí spisovatelé, nýbrž i takoví, kdož snaží se dobré knihy, noviny, časopisy podporovati a mezi lidem rozšiřovati. Teď by bylo potřeba zase takových mužů, jakým byl zemřelý Kubínek. Škoda, že není více Kubínků! Apoštolát v rodinách; apoštolem může býti otec, jenž dbá na kázeň

a pořádek a dává ve všem domácím příklad dobrý. Apoštolsky může působiti žena v rodině jako milující matka a dobrá hospodyně. Bratr, sestra může zase apoštolsky působiti na své mladší bratry a sestry. Ba i čeledín i služka může velmi krásně apoštolsky působiti v domě, kde slouží.

Neméně důležitý jest Apoštolát v dílnách řemeslnických. Takovým duchem dobrým nadšeni seřaďují se řemeslníci v Jednotách sv. Josefa, aby netoliko mezi sebou, ale i u svých podřízených dobře působili v duchu křesťanském. Jen praktické křesťanství! Ať vnikne do života! I pod vojenským kabátem může bíti srdce právě apoštolské, a tu jest na místě, aby se zabránilo všelikým výstupům nepořádným a zamezila mnohá pohoršení. Důstojník početných mravů v životě svém, pobožný při mši svaté, častěji u svatého přijímání, toť kázaní apoštolské, které mluví k srdci hlasitěji než mnohá kázaní. Široké pole otevírá se apoštolské lásce křesťanského milosrdenství, a tu jsou opět na místě spolky sv. Vincence Paulanského a podobné dobročinné jednoty.

A když nelze takovým způsobem horlivost apoštolskou na jevo dáti, tak může každý býti apoštolem modlitby a utrpení. Duch apoštolské horlivosti musí býti trpělivý, stálý, musí býti prost všeho sobectví a vší závisti. Pravý apoštol raduje se nad dobrem svého bližního a děkuje Pánu Bohu za všechno dobré, kdy a jak může.

Takoví apoštolští mužové a takové apoštolské ženy ať jsou ovocem našich modliteb k nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (**Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.**)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za apoštolskou horlivost v srdcích všech křesťanův a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (**Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.**)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (**Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.**)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (**Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.**)

Svatý Michaeli, archaněle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Horlivým býti apoštolem uprostřed světa.

Úmysl v říjnu: Napravení.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 10.

Ó Srdce Ježíšovo, otevřené nebe! Kterak by mohl někdo nemilovati Tvé tichosti a mírnosti? Každý musí Tě milovat, všecko na Tobě milovat, a to z celé duše, v životě i při smrti. Tomu učí nás víra, pravda a útrpnost. (Pavel Féval.)

K Matce Boží na Hostýně.

Matce Boží na Hostýně
podnikáme svatou pout,
Její stánek na výšině
velebně se zříme pnout.
Matka volá — dítky, spějme,
nábožné Jí písně pějme,
srdce strojme k oběti,
láska nám je posvětí.

Báň i věže jasně svítí
v dalekou až krajinu,
kdo je vidí, touhu cítí
po milostném Hostýnu.
Touží po tom jasném stánĕ,
kdežto trůní Matka Páně,
vlasti mocná obrana,
Moravanův ochrana.

Tam, kde dávní naši otci
Tatarů proud stavili,
Matky Boží za pomoci
záhuby vlast zbavili:
tam nás touha naše táhne,
napíti se duše práhne
ze pramene milosti,
kterým Bůh nás pohostí.

Vítej nám, ty horo slavná,
krví otců zkropená,
vstala zas tvá sláva dávná
z ruinu znova vzkříšená.
Darmo ruka nevděčníků
bořila ten pomník díků:
znova zbožný Moravan
zbudoval své Matky stan.

Chráme náš, hle, spějem' k tobě
slavit slavné vzkříšení:
Bůh ti dopřál k nové zdobě
svatého též svěcení.
Apoštolů nástupcové
žehnali tvé slávě nové,
žehnali též národu,
aby zkvětal v obrodu.

Již nás vítá do svatyně
svatý Cyrill s Methodem,
kteří stojí na Hostýně
stráží nad svým národem,
aby neschnul víry pramen,
neuhášel lásky plamen:
ať tu dechem naděje
srdce všech zas okřeje.

Sprovázejí naše kroky
apoštolé přemilí
k Marii, jak před sty roky
naše předky vodili.
Srdce naše láskou hoří,
Matka, která divy tvoří,
milostně již kyne nám:
»Vstupte, dítky, v Boží chrám!«

Zdráva buď, ó Matko Boží!
Před Tvým svatým obrazem
srdce skládáme i zboží,
žehnej nás i naši zem!
Přispěj, bychom hříchu prosti,
pilni byli Tvojich ctností,
přimlouvej se u Syna,
mocná Paní Hostýna!

VL. ŠTASTNÝ.

Z »Obzoru«.

Paray-le-Monial,

svatyně

nejsvětějšího Srdce Páně.

Napsal

Boh. Hendl.

Ctitelům nejsvětějšího Srdce Páně a čtenářům »Školy B. S. P.« bude zajisté milo něčeho se dověděti o místě, kde se nejsvětější Srdce Páně tak milostivě zjeviti ráčilo a kam roku letošního tolik poutníků ze všech končin světa přichází. Posvátné místo toto se jmenuje Paray-le-Monial. Malé toto městečko, čítající jen asi 4000 obyvatelů, leží v ladném údolí zvaném »Zlaté údolí« (Vall d'or) v diecési autunské ve Francii. Lúrdy a Paray-le-Monial jsou nyní nejslavnější poutní místa ve Francii a možno říci, že z nejslavnějších na celém katolickém světě. Zde v odlehlém tomto městečku zjevil Spasitel náš lásku nejsvětějšího Srdce svého, odtud rozproudila se po celém křesťanstvu, zde vzniklo i slavné arcibratrstvo nejsvětějšího Srdce Páně, po celém světě rozšířené. Tam v Lúrdách, v ústraní za městem, ve skalní jeskyni zjevila se osmnáctkráte nejsvětější Matka Kristova jako »Neposkvrněné Početí« a založila tam stánek svůj, kde hojnou měrou ctitelům a prosebníkům milosti rozdává. Tak miluje Bůh malé a nepatrné, aby ukázal tím jasněji moc i lásku svou.

Městečko Paray-le-Monial je prastarého původu. Již král Karel Lisý zmiňuje se o chrámu Marie Panny v tomto místě roku 877. Léta Páně 973. zřízen byl při chrámě tomto klášter benediktinů přísné řehole. V 15. století zbudován byl i chrám farní sv. Mikuláše a v 17. století založen byl zde klášter a kostel OO. jesuitů, sester »Navštívení Panny Marie« a sester Uršulinek. Později ujaly se správy zdejší nemocnice jeptišky sv. Marty. Z toho všeho je zřejmo, že město Paray-le-Monial bývalo a jest městem ryze katolickým a obyvatelé jeho zbožností a věrou vynikali. Ze všech zdejších svatyň nejvíce proslula ovšem ona, v níž se stalo zjevení nejsvětějšího Srdce Páně. Je to chrám sester »Salesianek« čili sester »Navštívení Panny Marie«, které sv. František Saleský byl založil. Zde žila ona omilostněná řeholnice, sestra Markéta Maria d'Alacoque, jejíž jméno s úctou nejsvětějšího Srdce Páně co nejúžeji spojeno jest.

Chrám zjevení se nejsvětějšího Srdce Páně jest malá, z venčí zcela nepatrná svatyně. Ve francouzské revoluci koncem předešlého století byla vládou zavřena. Tělo blahoslavené Markéty však bylo již dříve od řeholnic bezpečně

uschováno. Když pak roku 1823. sestry Salesianky zase chrám i klášter zpět obdržely, bylo tělo blahoslavené Markéty před hlavním oltářem v uměleckém náhrobku pobožně uloženo.

Čím více poutníků sem přicházelo, tím více okrašloval se vnitřek svatyně této. Stěny svatyně jsou pokryty dary, mnohdy i velice drahocennými, které vděčnost nejsvětějšímu Srdci Páně věnovala za prokázaná dobrodiní a milosti. Vidíš zde nesčetné lampy, zlatá a stříbrná srdce, obrazy, údy těla ze stříbra, ženské ozdoby atd. Nejvíce ovšem vábí k sobě zrak náš hlavní oltář svatyně této; jestiť to oltář, na němž Kristus Pán nejsv. Srdce své blahosl. Markétě ukázal.

Zadní stěna je celá pozlacená, proto se také na ní tak krásně vyjímá umělecky provedený obraz »Zjevení se Srdce Páně«. Čtyry postavy andělův u obrazu znázorňují poutníky k nejsv. Srdci Páně putující a jemu se klanící. Oltář sám je z drahocenného mramoru bílého. Na oltáři stojí svatostánek (tabernakul) s obrazem Mojžíšovým, kterak se modlí u hořícího kře, kde se mu Bůh zjeviti ráčil. Před tímto tabernakulem modlila se 16. června 1657 blahoslavená Markéta Maria d'Alacoque klečíc v klausuře za mřížemi, které až posud po pravé straně oltáře se spatřují. A tu zjeviti se jí ráčil Spasitel náš v jasné lidské postavě a ukazuje na své srdce, plameny lásky obklopené, pravil: »Viz srdce, které lidstvo tolik milovalo!« Z tohoto láskyplného, obětavého Srdce Páně zavzněl znova zákon lásky a pokory všemu lidstvu; tu zase upamatoval Spasitel nás všecky na slova svá, která za vezdejšího života k nám mluvil řka: »Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.« A jako druhdy si Spasitel za místo narození svého vyvoliti ráčil chudičký Betlem, tak i nyní zvolil si za místo zjevení svého nepatrný chrámek v malém venkovském městečku Paray-le-Monial. Všude zříti tedy pokoru Kristovu, a v pokoře té největší milost a lásku jeho k nám.

Po levé straně oltáře jest kaple zasvěcená »Obětování Panny Marie«; mimo hlavního oltáře jsou v ní ještě dva poboční: sv. Pavla a sv. Jana, apoštolů. Před hlavním oltářem chrámu po straně epištolní stojí náhrobek blahoslavené Markéty. Na podstavci z bílého mramoru leží skleněná rakvička, v níž viděti ostatky zemřelé řeholnice, oblečené v roucho, jaké za živobytí byla nosila. U hrobu jejího modlí se ustavičně zbožní poutníci a prosí zajisté za milost, aby Srdce Páně tak milovati mohli jako ona. Zde modlil se také patron a vzor všech křesťanských poutníků, sv. Benedikt Josef Labre roku 1770.

Ještě něco o blahoslavené Markétě Marii. Panna tato pocházela ze vznešené, ale zchudlé rodiny francouzské, narozena jsouc v L'haute-Cour dne 22. července 1647. Dne 21. června 1671 vstoupila do kláštera Salesianek v Paray-le-Monial. Jelikož byla vetchého zdraví, nehodila se pro práce domácí, za to však tím větším příkladem sloužila v utrpení, vynikajíc obzvláštní trpělivostí. Markéta milovala samotu, neboť tu mohla nejlépe s Bohem se obírati. Všecky její myšlenky obráceny byly na Boha, proto nerada mluvila s lidmi, i když musila, byla její řeč jen o Bohu. Poslušnost její k představené a k zpovědníkovi byla dokonalá a přísně vyzkoušená. I v maličkostech byla věrná. Tak na př. zaslechla-li zvonec volající buď k modlitbě nebo k práci nebo k jídlu, hned nechala všeho a šla, kam ji zvonec volal. Psala-li, nechala třebas písmenu nedokončenou, mluvila-li, přetrhla rozmluvu v polovici slova atd. Ctnosti její řeholní byly dokonalé, neboť sebe celou zasvětila Pánu Ježíši. A Kristus Pán miloval duši tuto čistou a oblažoval ji milostmi největšími.

Svět ovšem ani zdání o tom neměl, neboť neprojevila o tom blahoslavená Markéta ani slova bojíc se, aby snad proto od lidí ctěna nebyla. Jen na zřejmý rozkaz představené nebo zpovědníka svého mluvila o milostech, hned však také připojila řeč o své nehodnosti a hříšnosti. Čím méně bažila Markéta o rozmluvě s lidmi, tím více práhla po modlitbě, rozmluvě s Bohem. A tu nejraději dlívala ve chrámu Páně před svatostánkem, kde celé srdce své vylévala a celé hodiny na zbožných modlitbách a v rozjímání trávila. Beze vší umdlenosti mohla celé dny, jako v neděli a ve svátek, na kolenou klečeti, ačkoliv tělo její bylo neduživé a slabé. Tak vydržela po celý Zelený čtvrtek, den i noc, před svatostánkem klečeti beze vší únavy, ač byla teprve z těžké nemoci povstala. Přísná byla soudíc sama sebe, a to zejména při svaté zpovědi, kterou co nejsvědomitěji vykonávala, aby se tak na svaté přijímání připravila. Proto přijímala tělo Páně vždycky hodně, proto naplněna bývala duše její radostí nebeskou, tak že volávala: »Ó lásko, ó lásko! Ó náplň lásky Boží ke mně tak nehodnému stvoření!« Přijímati Pána hodně, to bylo její největší starostí. Proto také zjevil jí Pán Ježíš, jak hrozný že to zločin, přijímá-li někdo nehodně. Viděla totiž jednou Spasitele zbičovaného, poplivaného, spoutaného, kterak ho nešlechetník nohama šlape. A tu pravil Kristus Pán k ní v hrozné bolesti: »Hleď, jak mne hříšníci obklopují a do jaké míry mnou pohrdají!« Tato živá láska ke Kristu Pánu byla u Markéty následkem či ovocem jejího kajícího života a sebezapírání. Kdežto lidé světští jen hledají, kterak by užívati mohli radostí a zábav, pomýšlela Markéta jen na to, kterak by sebe sama křižovati mohla. Každý prostředek k tomu byl jí vítaný. A nejlepší byl její svatá pokora. Vždycky shledávala na sobě nějakou vinu, za kterou hned ráda pykala, a tak byl celý její život jen samé pokání, samé odříkání se. Co jiným nechutnalo, to jedla sama; co jiní zahodili, jako shnilé ovoce, tvrdý chléb atd., to jí bylo pochoutkou. I v letních parnech, kdy ji veliká žízeň trápila, pila místo studené vody horkou, aby jen tělo své mučila.

Při tom všem však nejednala dle své vůle, nýbrž řídila se co nejvíce příkazem představené a svého zpovědníka. A právě ony skutky pokání, které jí představená nebo zpovědník ukládali, byly jí nejmilejší. Což divu tedy, že tato zbožná, čistá duše, která se světa zcela odřekla a jen Bohu žila, že tato duše byla hodnou, aby Pán Ježíš Srdce své jí zjeviti ráčil. A milosti té, jak jsme již pravili, se jí také dostalo. Ale i tato milost byla příčinou utrpení, byla jakoby zkušebným kamenem její stálosti a trpělivosti. Po zjevení zůstala totiž Markéta dlouhý čas ve vytržení, nemohla ani mluviti ani se na nohou udržeti. Ostatní sestry vlekly ji k představené, které Markéta upřímně a věrně vše vypověděla. Představená však prohlásila vše za blouzninost a zapověděla jí něco z toho činiti, co jí Pán prý byl přikázal. Markéta se podvolila, ač s velikou bolestí v srdci, a žalovala to Pánu Ježíši. Tento však těšil ji v duši, že se přece podle jeho vůle stane. Markéta upadla v hroznou horečku a byla blízka smrti. Matka představená měla s ní útrpnost a vyzvala ji, aby Boha prosila za uzdravení, řkouc, že to bude považovati za důkaz pravdy jejího zjevení, a že jí tedy dovolí každého prvního pátku v měsíci Srdce Páně uctívati a tělo Páně přijímati. Tu poslechla Markéta a úpěnlivě prosila Pána za dar zdraví. A hle, nejsvětější Panna Maria se jí zjevila a Markéta byla v hodině té uzdravena. Představená v srdci přesvědčená povolala kněze z města, aby se o vidění Markétině vyjádřili. Tito však nevěřili, a tak zůstavena byla Markéta zase jen sama sobě.

Tu však přivedl Pán horlivého, učeného a velice zbožného služebníka svého, kněze řádu Ježíšova P. Colombière do Paray-le-Monial. Tento učiněn jest duchovním otcem Markétiným a poznal po přísné zkoušce pravost jejích výpovědí. Kněz tento nejen že sama sebe zasvětil úctě nejsvětějšího Srdce Páně, nýbrž i nabádal jiné k tomu, a tak vzniklo tam slavné ono bratrstvo nejsv. Srdce Páně. Brzy ukázalo se ovoce pobožnosti této. Mnozí došli obrácení srdce svého, jiní milosti na těle, jiní na duši atd. I Markéta jako mistryně novicek hleděla tyto Srdci Páně získati. Trpěla však za to mnoho ústrků, posměchu a pronásledování. Trvalo to delší dobu, nežli v samém klášteře se úcta k božskému Srdci Páně ujala; Bůh zkoušel pokornou děvu svou a konečně se přece podle jeho vůle stalo. Pobožnost k nejsv. Srdci Páně zapustila v klášteře kořeny a nesla hojné ovoce. Avšak Kristus Pán chtěl, aby úcta k jeho Srdci pronikla celý svět, a proto i o to se postarati ráčil. Sestra Markéta se ovšem toho již nedočkala, neboť zemřela dne 17. října 1690 blaženou smrtí.

Když roku 1720. v Provenci mor vypukl a hojně lidu umíralo, obrátil se biskup marseilský k božskému Srdci Páně o pomoc. Nařídil, že se svátek nejsvětějšího Srdce Páně v první pátek po oktavě Božího Těla slavně světiti má a zaslíbil celou svou diecesi tomuto nejsvětějšímu Srdci. A hle, mor brzy přestal! I církev Páně potvrdila pobožnost tuto. Papež Klement XIII. povolil svátek tento království polskému, později zaveden jest v mnohých zemích, až konečně slavný nyní panující papež Lev XIII. svátek tento pro celou církev nařídil, čímž úcta božského Srdce Páně církevně schválena a zavedena jest. Tak používá Bůh malých, aby vyvedl věci veliké. Úcta k nejsvětějšímu Srdci je prostředkem k obrození křesťanského života, k oživení křesťanských ctností, jest jedinou naší nadějí v tomto rozháraném světě. Jestliže se lidstvo vrátí ke Kristu a zasvětí se jeho Srdci, pak zajisté zlo pomine a dobro se rozmůže, pak i Kristus Pán ujme se nás a milostí svou pomůže, abychom dospěli k cíli, k věčnosti blažené.

Již roku 1750. zaveden byl process o blahořečení Markétině, ale teprve dne 24. dubna 1864 jest ukončen. Papež Pius IX. prohlásil téhož dne Markétu Marii d'Alacoque za blahoslavenou. Její cella, v níž zemřela, proměněna jest v krásnou kapličku, která všecka dary záslibnými ověšena jest. — Ve chrámě zjevení se božského Srdce Páně je všecko čisté, krásné a k pobožnosti povzbuzující, tak že je to věru rajské místečko na zemi. — Mimo tento malý chrám nalézá se v Paray-le-Monial také veliký nový chrám nejsv. Srdce Páně s klášterem missionářů, duchovním potřebám poutníků sloužících. Také hrob ctihodného sluhy Páně P. Klaudia de la Colombière v klášteře jesuitů bývá navštěvován, neboť je to hrob onoho horlivého kněze, jenž úctu a pobožnost k nejsvětějšímu Srdci Páně byl rozšířil a bratrstvo založil. Zemřel po dlouhé nemoci dne 15. února 1682 teprve 41 roků starý. O jeho blahořečení se nyní právě v Římě jedná.

Kdo z čtenářů »Školy B. S. P.« bude míti příležitost jednou do Lúrd se vydati, nechť na zpáteční cestě neopomene se i v Paray-le-Monial zastaviti. Tam osvěží se v ovzduší posvátném, potěší se a povzbudí, aby i nadále doma zasvětil se cele službě a úctě nejsvětějšího Srdce Páně, tak aby hodným učiněn byl zaslíbení, o němž Pán blahoslavené Markétě pravil: »Přislibuji tobě také, že se srdce moje rozšíří a božskou lásku svou hojně na ty vyleje, kteří jemu úctu prokazují nebo k tomu působí, aby ctěno bylo.« K tomu kéž nám pomáhá Bůh!

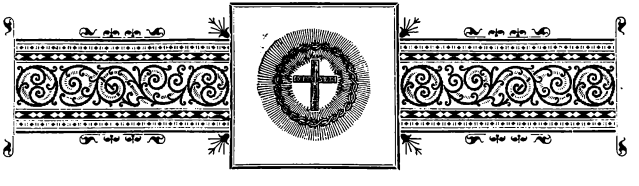

Smrt Sářina i Abrahamova.

Uloženo jest lidem jednou umříti. *(Žid. 9, 27.)*

Živa pak byla Sára sto a sedmmecítma let. A umřela v městě Arbé, kteréž jest Hebron v zemi chananejské; i přišel Abraham, aby kvílil a plakal jí. A když vstal od služby těla mrtvého, mluvil k synům Heth řka: Příchozí jsem a pohostinu u vás; dejte mi právo k hrobu s vámi, abych pochoval mrtvého svého. Odpověděli synové Heth řkouce: Slyš nás, pane, kníže Boží jsi u nás; ve výborných hrobích našich pochovej mrtvého svého; a žádný nebude moci tobě zabrániti, abys v hrobě jeho nepochoval mrtvého svého.

Vstal Abraham a poklonil se lidu země, totiž synům Heth, a řekl k nim: Líbí-li se duši vaší, abych pochoval mrtvého svého, slyšte mne a přimluvte se za mne k Efronovi, synu Seor, aby mi dal jeskyni dvojitou, kterouž má na polední straně pole svého, za peníze slušné ať mi ji dá před vámi k držení hrobu . . .

I odpověděl Efron: Pane můj, slyš mne; země, které žádáš, stojí za čtyři sta lotů stříbra; tať jest cena mezi mnou a tebou. Což když uslyšel Abraham, odvážil peníze, kterých požádal Efron... I utvrzeno jest pole někdy Efronovo, na němž byla jeskyně dvojitá, ležící proti Mambre... Abrahamovi k vládnutí. A tak pochoval Abraham Sáru manželku svou v jeskyni toho pole dvojité. (I. Mojž. 23.)

»Byli pak dnové života Abrahamova sto sedmdesát a pět let. A zcházeje umřel ve starosti dobré a věku sešlého a plný dnů, a připojen jest k lidu svému. A pochovali ho Isák a Ismael, synové jeho, v jeskyni dvojité, která leží na poli Efrona, syna Seor Hethejského naproti Mambre, kteréž byl koupil Abraham od synů Heth; tam pochován jest on i Sára manželka jeho.« (I. Mojž. 25, 7.—10.)

* * *

V první polovici XVI. století vezen půvabnou krajinou španělskou vzácný, bohatý, knížecími ozdobami okrášlený vůz; spočívala na něm rakev a v rakvi mrtvola císařovny německé a královny španělské Isabelly, choti přeslavného mocnáře Karla V., jehož říše tak byla veliká, že se říkalo, že v ní slunce ani nezapadá — mrtvola Isabelly, nejkrásnější prý ženy na světě. Umrlčí ten vůz doprovázen nejpřednějšími dvořeníny a šlechtici španělskými, zejména Františkem Borgiášem, jenž byl spříznněnec císařův a místokrál španělský, tedy první osoba po králi. Vznešený ten průvod ubíral se do slavného města Granady, kdež byla rodinná hrobka králů španělských. Dojeli. Konány smuteční obřady pohřební. Ještě jednou rakev otevřena, aby se zjistilo, že skutečně v ní odpočívá císařovna Isabella. Ano, odpočívala tam; avšak jaká to už změna byla smrtí způsobena na té dříve tak krásné, ba nejkrásnější tváři přesličné

Isabelly! Jak znetvořena, jak zubožena! Jak užasla královská komisse, jak užasl zejména František Borgiáš! Zvolal: »Ach, Isabello, to's ty? Kam se poděla tvá krása, kam tvá velebnost? Ty's ta slavná císařovna, kteréž jsem tak dlouho sloužil, od níž tolik milostí obdržel a tolika nových ještě se nadál? Taktě nikoho neušetří smrť? Na nikoho se neohlíží? Nuže s Bohem, klamný světe! Jinému, vyššímu pánu chci sloužiti!« Řekl to a splnil. Zanechal světa, stal se druhem svatého Ignáce Lojolského, stal členem Tovaryšstva Ježíše, Jesuitou, světcem. Toť byl způsobil pohled na smrt, pohled na mrtvolu Isabellinu; toť bylo způsobilo zpřítomnění slova Pavlova: »Uloženo jest lidem jednou umříti.« (Žid. 9, 27.)

Čtouce na začátku úryvek z I. knihy Mojžíšovy, také jsme v duchu doprovázeli ke hrobu vznešenou kněžnu, Sáru, manželku Abrahamovu; Bůh sám byl ji vyznamenal, Bůh sám dal jí jméno, Bůh sám ji ustanovil vznešenou paní, paní národů, národů mnohých ustanovil ji pramatkou všeho lidu křesťanského; říše její — ovšem že duchovní říše — jest tedy daleko širší než říše Isabellina; a krásna byla též, možná že krásnější než Isabella; mluvíť i Písmo sv. o té kráse, avšak smrt nikterak nedbala, pranic se neohlížela; Sára zemřela, Abraham jí plakal; brzy jí následoval, on, veliký patriarcha, veliký milovník Boží, přelaskavý milovník bližního, pilíř a sloup zjevení patriarchálného, praotec věřících, všude ctěný a vážený. Nebyl sice zachvácen nějakou zlou nemocí, nýbrž stářím; praví Písmo svaté: »Zcházeje umřel ve starosti dobré a věku sešlého a plný dnů.« (I. Mojž. 25, 8.) Nohy, jež tak daleké pouti byly konávaly, už se chvěly; ruka, jež tak pevně třímávala berlu poutnickou i meč, jež tak ochotně a rázně byla ještě nedávno na hoře Morii napřažena na drahého syna Isáka, aby ho podle vůle Boží obětovala v oběť zápalnou — ruka ta už se třásla; smyslové chabli, síly mizely, známek blížící se smrti přibývalo, svíce života hasla, hasla až dohasla. »Uloženo jest lidem jednou umříti.« (Žid. 9, 27.) Sára byla živa sto a sedmadvacet let, a zemřela; Abraham byl živ sto a sedmdesát pět let, a zemřel. Jaký to znamenitý věk, jaké to dlouhé unikání smrti! Avšak marně; zemřeli. A což kdybychom si otevřeli V. hlavu první knihy Mojžíšovy a četli tam jako v nějaké dlouhé litanii veliká sta let, jež byli živi obrovští lidé před potopou světa! Avšak všecku tu sílu let přece jednoho dne sklátila neuprosná smrt; smutným ohlasem zaznívá tam ustavičně slovo: »I umřel.« »Učiněn jest veškeren čas, kteréhož živ byl Adam 930 let, i umřel... I bylo všech dnů Sethových 912 let, i umřel... Bylo všech dnů Enosových 905 let, i umřel... Bylo všech dnů Kainanových 910 let, i umřel... Bylo všech dnů Malaleelových 895 let, i umřel... Bylo všech dnů Járedových 962 let, i umřel... Bylo všech dnů Henochových 365 let. A chodil s Bohem a neukázal se; nebo vzal ho Bůh...[1]) Bylo všech dnů Mathusalémových 969 let, i umřel... Bylo všech dnů Lámechových 777 let, i umřel.«

I umřel, i umřel, i umřel — toť smutný ohlas všeho lidského života, byť si byl sebe delší. Jaký to obr, jaký to silák jest smrt! Celá země jest hřbitovem, každý nalezne svůj hrob; miluj si sebe více své drahé rodiče, bratry, sestry, přátely — neuchráníš jich od smrti, jakož ani ty nebudeš uchráněn. Nuže, milý příteli, nechovej se tak, jako by's měl na věky zůstati na zemi, nezapomínej na smrt, uč se dobře zemříti;

[1]) Odešel se světa beze smrti; podobně událo se proroku Eliášovi.

toť největší umění, toť nejrozhodnější zkouška, zkouška, kteráž vyžaduje nejsvědomitější, nejpilnější přípravy; žijeme léta a léta, ale umíráme v okamžiku. Jak důležitý to okamžik!

Kdo však chceš se naučiti dobře zemříti, buď stále pamětliv, proč a nač přišla smrt na okrsek světa.

* * *

»Bůh neučinil smrti, aniž se raduje ze zahynutí živých.« (Moudr. 1, 13.) Jako duše, učiněno i tělo prvního člověka nesmrtelno, neporušitelno, a teprv závistí ďábla, teprv hříchem přivozena smrt na pokolení lidské; ze hříchu pochodí, trestem hříchu jest; její právomoc a úřad jest: trestati hřích. Odtud pochodí slova sv. Pavla: »Jako skrze jednoho člověka, Adama, hřích na tento svět všel a skrze hřích smrt, a tak na všecky lidi smrt přišla, v němž všichni zhřešili.« (Řím. 5, 13.) »Uloženo jest lidem umříti.« (Žid. 9, 27.) »Odplata za hřích jest smrt.« (Řím. 6, 22.)

Ó jak smutné to ovoce vyrálo nám na stromě neposlušnosti našich prarodičů! Kde jsou naši předkové, naši příbuzní, naši přátelé! Sklátila je smrt do hrobu, sklátí i nás. Podle přibližného výpočtu žije na širém světě asi 1500 milionů lidí, ročně jich umírá 36 milionů, měsíčně 3 miliony, denně asi 100.000, za hodinu přes 4000! Jak hojnou to žeň má smrt, jak jest silná!

Čím méně tedy hříchů člověk spáchal, čím nevinnější, čím spravedlivější jest duše jeho, tím blaženější bude mu hodina smrti; čím ctnostnější život, tím šťastnější hodina smrti; onať pro člověka takového už nebude míti tak povahy trestu, nýbrž spíše povahu dobrého anděla, jenž převede duši ze slzavého údolí do ráje věčného.

Otevřme si legendu svatých, čtěme si tam, jak radostně umírali svatí mučeníci, jak blaženě umíraly nevinné panny. Sv. Ondřej veden ke kříži, na němž měl umříti, volal už zdaleka: »Ó dobrý kříži, ó kříži dávno kýžený, vroucně milovaný, bez přestání hledaný a konečně duši po tobě prahnoucí připravený! Přijmi mne z rukou lidí a odevzdej mne v ruce Mistra mého, aby mne tebou přijal, jenž mne tebou vykoupil!« I jest ukřižován svatý Ondřej. Takovou radostí byl spěchal ke kříži, jakou jiní lidé spěchávají za rozkošemi světa; právem diví se mu sv. Bernard: »Bratří, jest to člověk či anděl? či nový tvor, jenž takto mluví?«

Vizme jiný příklad. Umírá mládenec z rodu převznešeného; otec byl slavným markrabětem. Mládenec ten má výborné vlohy, byl takovým miláčkem rodičův i všeho služebnictva v domě otcovském, že všichni usedavě plakali, když odcházel z domu na studia. Umíraje prosil svých přátel, aby s ním zapěli krásnou píseň. Takřka s úsměvem odebral se ze světa, maje teprv 23 let. Znáš jej, milý příteli; jestiť to sv. Alois. »S radostí jdeme«, pravil vida, že jest konec jeho života. »Kam jdeš?« ptali se ho; a on na to: »Do ráje!« Po té zapěno »Te Deum laudamus — Bože, chválíme Tebe.«

Ano, čím ctnostnější život, tím šťastnější smrt; čím větší láska, čím upřímnější přátelství s Ježíšem Kristem, tím blaženější, tím klidnější hodina smrti, ježto jest doprovázena sladkou nadějí života věčného, sladkou nadějí, že tělo nyní se rozpadávající opět bude vzkříšeno, slavně vzkříšeno. Přišelť jednorozený Syn Boží spasit celého člověka, přišelť vysvobodit duše ze hříchu a vychvátit těla ze hrobu. Vykupitelské dílo Kristovo dopomohlo nám k svatému životu, svatý život zabezpečuje nám svatou smrt, svatá smrt zabezpečuje blaženou věčnost, jíž však má býti účastna netoliko duše, nýbrž i tělo, celý člověk.

Jako kdysi zastavil Pán Ježíš pohřební průvod, jenž se ubíral z brány města Naimu, a řekl umrlému: »Mládenče, tobě pravím: vstaň!« tak povelí v poslední či soudný den všem zemřelým. Slibilť nám to slovem neklamným, an pravil: »Přichází hodina, ve kterou všichni, kteří jsou ve hrobech, uslyší hlas Syna Božího; i půjdou, kteří dobře činili, na vzkříšení života, kteří pak zle činili, na vzkříšení soudu.« (Jan. 5, 28.—29.)

Toto prorocké slovo Páně o nás tak jistě se naplní, jako se naplnilo prorocké slovo téhož Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, jež pronesl o sobě předpovídaje svou smrt i své vzkříšení; praviltě Židům: »Jako byl Jonáš v břiše velryby tři dni a tři noci, takť bude Syn člověka v srdci země tři dni a tři noci.« (Mat. 12, 40.) »Zrušte chrám tento« — mínil své tělo — »a ve třech dnech jej zase vzdělám.« (Jan. 2, 14.) Pravilť svým milým apoštolům: »Aj, vstupujeme do Jerusalema, a dokonají se všecky věci, které jsou psány skrze proroky o Synu člověka. Nebo bude vydán pohanům a posmíván a bičován i uplván; a když jej ubičují, zabijí jej, a třetího dne vstane z mrtvých.« (Luk. 18, 31.—33.)

Raduje se ze vzkříšení Páně, jež jest bezpečnou zárukou i našeho z mrtvých vstání, volá nadšeně svatý Pavel: »Pohlcena jest smrť ve vítězství. Kde jest, ó smrti, vítězství tvé? Kde jest, ó smrti, osten tvůj?« (I. Kor. 15, 54.—55.) Se sv. Pavlem radujeme se i my a slibujeme, že se přičiníme, bychom patřili k těm, v nichž pravil božský Spasitel: »Kteří dobře činili, půjdou na vzkříšení života«, t. j. věčně blaženého života. K takovémuto dobrému činění nabádá nás sv. Jakub, an píše: »Nemylte se, Bůh nebývá posmíván. Nebo co bude člověk síti, to bude i žíti. Nebo kdo rozsívá v těle svém, z těla i žíti bude porušení; ale kdo rozsívá v duchu, z ducha žíti bude život věčný. Dobré pak činíce neustávejme; nebo časem svým žíti budeme neustávajíce. Tedy pokud čas máme, čiňme dobře všechněm, zvláště pak domácím víry.« (Jak. 6, 7.—10.)

Ano, pokud čas máme, čiňme dobře, toť nejlepší příprava na šťastnou smrt a blaženou věčnost, toť nejlepší ochrana proti náhlé a nenadálé smrti.

* * *

Nevíme ani dne, ani hodiny smrti. Co jest člověk, třebas že se těší sebe pevnějšímu zdraví? Ovocem na stromě, jež živí uvnitř červa, který je zžírá a způsobí nenadále, že spadne se stromu. Co jest život? Jiskra, která hasne, dým, jejž vítr rozptyluje. Co jest život? Boj proti smrti. Ale braňme se sebe více pokrmem, nápojem, šatem, spánkem, odpočinkem — blížíme se ustavičně k hrobu. Dobře řekl Žamista Páně: »Já a smrt toliko krokem se dělíme, t. j. jenom krok jest mezi námi. Proto varuje nás božský Spasitel: »O tom pak dni neb hodině žádný neví, ani andělé v nebi, ani Syn,[1]) jedině Otec. Vizte, bděte a modlete se; nebo nevíte, kdy bude ten čas. Jako člověk, který daleko odšed opustil dům svůj a dal služebníkům svým moc, jednomukaždému nad jeho dílem, a vrátnému přikázal, aby bděl. Protož bděte, nebo nevíte, kdy Pán domu přijde, u večer-li, čili o půl noci, čili když kohouti zpívají, čili ráno, aby kdyžby nenadále přišel, nenalezl vás spících. A co vám pravím, všechněm pravím: Bděte!« (Mark. 13, 32.—37.)

Stálou bdělostí, stálým ctnostným životem máme býti uchráněni nešťastné, náhlé a nenadále smrti, jak se modlíme

[1]) Totiž dle člověčenství, jakožto vyslanec Boží k lidem, nemaje žádného nařízení od Otce svého, dle toho a té hodiny lidem oznámiti.

a voláme v litaniích ke všem svatým: »Od náhlé a nenadále smrti, vysvoboď nás, Pane!«

Náhlá a nenadálá smrt ve vlastním slova významu není tehdy, když člověk bez předchozí kratší či delší nemoci náhle umírá, nýbrž když opouští svět na smrt nepamatovav, na smrt, na šťastnou smrť, na blaženou věčnost se nepřipravovav. Jak náhle zemřel náš drahý sv. Václav, jak náhle zasáhla ho vražedná ruka Boleslavova! Kde by se byl nadál ten svatý kníže, že jsa pozván od bratra na pout do Staré Boleslavy, dokoná tam pout života? Avšak nebyla to vlastně náhlá a nenadálá smrt; vždyť jsa ustavičně pamětliv Hospodina a Pána svého jako věrný služebník byl stále připraven na jeho příchod, měl stále v zásobě hojnost dobrých skutků, skutků lásky křesťanské, jimiž byl oslavil naši drahou vlast před celým světem. — Ó svatý Václave, oroduj za nás, abychom i my byli uchráněni náhlé a nenadálé smrti!

Fr. Janovský.

Jindřich Lasserre,

slavný dějepisec Panny Marie Lúrdské.

V červenci roku letošího zemřel blaženou smrtí slavný spisovatel francouzský Jindřich Lasserre, jejž vším právem pojmenovati můžeme dějepiscem Panny Marie Lúrdské, neboť zázračným způsobem zvolila si muže tohoto blahoslavená Panna, aby slávu jejího poutního místa Lúrd spisy svými ve známost celého světa uvedl.

Na Lasserrovi ukázalo se, jak mocně působí na člověka milost Boží a kterak podivuhodně vede Bůh zvláštními cestami toho, jejž byl k nějaké vznešené úloze vyvolil. Život Lasserrův jest proto velmi zajímavý a poučný; z té příčiny neváháme milým čtenářům o tomto slavném muži něco více pověděti, jestiť jméno jeho s Lúrdy co nejúžeji spojeno.

Jindřich Lasserre de Monzie narodil se 25. února 1828 ze starožitné francouzské rodiny Monziů, která ve znaku svém má kouli zemskou s křížem a nápisem: »Průvodce spravedlnosti«. Otec jeho byl lékařem námořního loďstva a vynikal obdivuhodným hrdinstvím. Když totiž po bitvě u Trafalgaru loď »Le Berwick«, na níž se nalézal, již již se topila, tu neopustil starý Lasserre své pacienty, nýbrž vytrval, až poslední z nich byl zachráněn. Potom skočil sám do moře, ale vyloven je šťastně na jednu anglickou lodici. Za jeho obětavou hrdinnost pustili ho Angličané hned zase na svobodu. Později vzdal se otec Lasserrův úřadu svého a žije na zámku svém Chateau des Bretout, věnoval svůj čas skutkům křesťanského milosrdenství.

Že tak výtečný a o blaho lidstva pečující otec pečlivě také v ohledu tomto syna svého vychoval, dá se mysliti. Jindřich toho také skutky dokázal, neboť když v Touloně zuřila cholera, opusil dům otcovský a ošetřoval nemocné v nemocnici tak dlouho, až by byl sám této nákaze podlehl.

Při tom všem však se mladý Lasserre o náboženství tuze mnoho nestaral. Jak

to již u mladých lidí, kteří všeho hojnost mají, bývá, staral se více o svět a světské požitky, nežli o povinnosti své k Bohu. Zabýval se písemnictvím a studiemi právnickými, chtěje se státi obhájcem ve věcech trestních. Toho také při píli své a velikém nadání ducha brzy dosáhl, tak že jej vidíme jako advokáta v Paříži.

Bylo to r. 1861., tedy tři leta po zázračném se zjevení Panny Marie v Lúrdech (1858), kdy Lasserre konal cestu do Říma, aby světoznámé město toto blíže poznal. O zázraky lúrdské se mnoho nestaral, ba nevěděl o nich více, nežli co neznabožské noviny, které čítával, o nich vyprávěly. Byl proto jako všichni vzdělanci bez živé víry, toho náhledu, že zázraky vůbec možné nejsou a že proto i zázraky lúrdské se na pravdě nezakládají, nýbrž že jsou vylhané. Události lúrdské však blíže seznati, je nestranně zkoušeti a pak teprve se o nich vysloviti jemu ani jiným podobným vzdělancům na mysl nepřišlo, odsoudili již z předu věc neznajíce ji. A přece bylo vůlí Boží, aby Lasserre obhájcem a dějepiscem se stal tohoto nového místa Marianského. — Lasserrovi se ovšem o této úloze ani ve snách nezdálo, ale přece jej dovedl Bůh tam, kde jej míti chtěl.

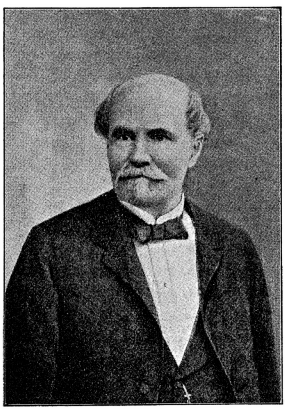

Jindřich Lasserre.

V Římě, kde Lasserre několik měsíců strávil, byl přijat vlídně papežem Piem IX. Z toho vidno, že se již slavnému jménu těšil a hojné známosti v Římě mezi šlechtou měl. Zejména mladý Polák Vladimír Czaki přilnul k němu láskou přátelskou, a poněvadž byl sám z té duše věřícím a zbožným katolíkem, byl by rád i přítele svého Jindřicha Pánu Bohu získal. Prozatím se mu to však nepodařilo.

Po návratu svém do Paříže pozoroval mladý Lasserre ku svému zděšení, že oči jeho dříve tak jasné a bystré se kalí a že zrak dříve tak ostrý vůčihledě slábne. Radil se hned s nejslavnějšími lékaři očními o neduhu svém; tito poznali sice nemoc, přeplnění očního nervu krví, ale pomoci nemohli. Všecky prostředky zůstaly marnými, den ode dne se nemoc horšila, tak že ji lékaři za nezhojitelnou prohlásili. — Jaký to hrozný ortel pro mladého muže, posud tak šťastného, ztratiti zrak! Opustil Paříž a uchýlil se na venek k matce své, kde si písaře držeti musil, jenž mu noviny a knihy předčítal a jemuž on, co psáti chtěl, diktoval. Tento trudný stav byl však jen zkouškou Bohem samým mu uloženou, z níž vítězně jej vyvésti měla láska a milost Panny Marie Lúrdské. Od té doby totiž vedl ho »svatý anděl strážný«, jak Lasserre později sám doznává, po cestách k uzdravení jak tělesnému tak duševnímu vedoucích, a Lasserre dal se vésti. Mimo Vladimíra měl totiž Jindřich ještě jednoho staršího milého přítele, professora Karla de Freycinet, jemuž se písemně s chorobou svou a obavami do budoucnosti svěřil. Přítel tento, ač protestant, odepsal, aby jen zkusil moc vody lúrdské, o níž se

tolik zázračného slyší; k tomu konci aby faráře lúrdského požádal o zaslání láhve vody té a ji s věrou a pobožností užíval. Taková rada, od protestanta, Lasserra ovšem nanejvýš překvapila. Ač sám katolíkem, dbal málo zázraků lúrdských, ba ani víry jim nepřikládal, a hle, přítel protestant odkazuje ho se vší opravdovostí na moc Panny Marie Lúrdské! Lasserre otálel prostředku tohoto užiti, neboť se v srdci zázraku bál. Myslil totiž, jak sám později upřímně vyznal, takto: »Povede-li se vyhojení prostředky přirozenými, tu zaplatím lékaři a jsem pak všech dalších povinností prost. Učiní-li však Bůh k vůli mně zázrak, ó pak budu musiti život svůj polepšiti a svatě žíti. A to jest mi bohužel nemožné.« A tak chtěl Lasserre z lichého tohoto důvodu srdce své milosti a lásce Boží zavříti.

Mezitím horšil se neduh čím dál více a Lasserre ztrácel již všecku naději na uzdravení. Andělé strážní však nepustili muže tohoto s očí a vedli ho na místo, kde se mu pomoci dostati mělo. Přítel jeho Vladimír totiž chtěl na cestě své Paříží přítele Jindřicha obejmouti; i dopsal mu, že asi 25. září 1862 jej očekává. Psaní však došlo Lasserra na venkově tuze pozdě, tak že, ač se hned na cestu vydal, teprve 2. října do Paříže dojel. — Téhož dne slaví se ve Francii svátek Andělů strážných, a tito vedli Lasserra právě o svátku svém do Paříže, kde rozhodný krok k zázraku se státi měl. Lasserre totiž nezastal přítele Vladimíra, k vůli němuž byl vlastně přijel, doma, a proto šel navštívit přítele Karla Freycineta, jenž právě také téhož dne byl do Paříže zavítal. První slovo přítelovo byla poptávka, jak se mu se zrakem daří? »Pranic lépe«, odpovídá Lasserre, »spíše hůře, a jest nebezpečí, že oslepnu načisto.« — »Ale proč pak jsi neužil prostředku, o němž jsem ti psal?« táže se Freycinet. — »I co«, odvětil tázaný, »nepopírám zrovna věc tuto, ale také jí neschvaluji; vždyť jsem se o to posud nestaral. A také nemám žádné chuti k prostředku, který mi nabízíš.« — »Výmluva tvoje je planá!« zvolal Freycinet. Jsi přece katolíkem, a víra tvá tě přece učí, že také zázraky možné jsou. Proč tedy nechceš se o to pokusiti? Může ti to uškoditi? Vždyť je to jen čistá voda. Bylo-li by však tobě tím pomoženo, byl by to hrozný důkaz proti mně.« — I sestra Freycinetova, horlivá zase katolička, domlouvala nemocnému, aby jen k Matce Boží s důvěrou se obrátil. »Nuže«, pravil na to Lasserre, »když tak na mne dorážíte, musím se vám upřímně vyznati. Víra by mně snad ani nescházela, ale mám mnoho nedostatků duševních, mnoho chyb a nezřízených náklonností. Zázrak však nutil by mne k svatosti života, a před touto, vyznávám se vám upřímně, se všecek chvěji. Nemyslete si, že se snad bojím, že by se zázrak na mne státi nemohl; naopak bojím se, že se opravdu stane.«

Ejhle, jaké již tušení měl Lasserre v mysli své, již byl na dobré cestě! Přítel neustal mu domlouvati, ale Lasserre se pořád vyhýbal. Na konec pravil: »I kdybych chtěl o vodu psáti, nemohu hned, vždyť nemám zde svého písaře a sám psáti nemohu.« — »Není-li nic jiného«, odpovídá Freycinet, »tu ti sám posloužím, a to hned. Nač otáleti?« S těmi slovy se posadil a Lasserre chtěj nechtěj musil mu list na faráře lúrdského diktovati. List zněl takto:

V Paříži, dne 2. října 1862.

Velectěný pane faráři!

Voda lúrdská činí zázraky. Proto zajisté nebude Vám za divno, že i já doufám skrze ni pomoci dojíti. Asi ode tří měsíců se zrak můj velice seslabil. Neznám příčiny, ale myslím, že je to následek rozrušení mysle. Nemohu ani čísti ani psáti, neboť již při prvním řádku

cítím takovou slabost, že mi pokračovati nelze. V Paříži jsem byl u nejznamenitějších lékařův: u Dra. Desmaresa a u Dra. Giraud-Teuloua; avšak ani tito nepomohli, ba léky jejich chorobu spíše zhoršily. Z té příčiny prosím Vaši Důstojnost, abyste mi tolik vody z jeskyně lúrdské zaslati ráčil, kolik asi pro chorobu mou za nutné uznáváte. Již se připravuji, abych vody té s takovým úmyslem užíval, jaký Bůh k dosažení tak veliké milosti ode mne žádá, a přeji si, aby tato zázračná voda, zhojíc neduh oční, také slepotu mou duševní, kterou sice lituji, ale odstraniti nemohu, zhojila. Byl bych velice povděčen, kdybyste mi spolu zaslati ráčil spisek z rozkazu biskupa tarbeského vydaný a zároveň udati výlohy, které obratem pošty zapravím. Račte, prosím, již předem přijati moje vřelé díky a výraz mé obzvláštní úcty.

Jindřich Lasserre.

List tento byl ještě téhož dne dán na poštu.

Tak skončil svátek svatých Andělů strážných. Tito dovedli již Lasserra, kam měli a odevzdali ho nyní péči samé Panny Marie Lúrdské.

(Příště dále.)

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

Opětokráte potkal jsem větší zástup Evropanů. Každý je mohl ihned dle národnosti a příslušnosti rozpoznati, neboť charakteristické značky provázely je i v dalný východ. Či není to Francouz, jenž tamo ve žlutých, hladkých, kožených rukavicích kráčí? A ten tam, jenž s tváří jako ze dřeva vysoustruhovanou úplně zrovna vesluje, domy a nebe prohlíží a do každého vráží, kdo mu časně nevyhne, to jest Angličan, to na něm každý, kdo jen trochu národy zná, z daleka uhodne. Rakouští námořníci, s nimiž jsem se nyní potkal, vzali s sebou svoji domácí upřímnost i do dalekého Bairutu, jejich věrné, srdečné pohledy prozrazovaly to a ježto jsem na ně přátelsky patřil, sejmuli na pozdrav svoje čapky, v kterémžto mrávu Východňan jednu ze západozemských převráceností vidí a rád se jí příležitostně vysměje.

Konečně došel jsem do ulice »Franků«. Pana Pelissiera našel jsem nyní doma a přišel jsem právě včas, abych se dnes poněkud opozděného oběda súčastnil. Šetře přítomnosti dam, pomlčel jsem zatím o krvavých událostech, které se sběhly za mého několikadenního vzdálení. Naše zábava obmezovala se na obyčejné denní věci. Však, jakmile jsem se se svým přívětivým hostitelem vzdálil, abychom černé kávy popili a doutník si zapálili, učinil jsem mu obšírné sdělení o všem, co mě potkalo. Pan Pelissier naslouchal vážně a obsah psaní přítele z Cale učinilo naň mocný dojem. Viděl ve všem jen potvrzení všech těch obav, jež mi dříve sdělil. Vysvětlil jsem dále panu Pelissierovi, že můj další pobyt v jeho domě pro něho jen nepříjemné následky míti by musil, obzvláště při ustavičně stoupajícím napětí mezi moslemy a Drusy s jedné a křesťany s druhé strany. Sdělil jsem mu dále, že jsem se rozhodl za moslema se přestrojiti a nějakou dobu v bazaru u Assada prodleti, abych věci, které

přijíti mají, pod touto maskou déle a lépe sledovati mohl. Též mi bude spíše možno, kdyby potřeba toho žádala, jemu na pomoc přispěti, ježto by mi jako moslemu nebylo o sebe příliš se starati a rovněž dle okolností možno by mi bylo násilnosti fanatických moslemů odvrátiti.

»Máte však neobyčejné opatrnosti zapotřebí, nechcete-li vlastní hlavu lehce ztratiti,« pravil pan Pelissier povážlivě na mě patře. »Neučinil byste snad lépe, kdybyste do přístavu pospíšil a s prvním parníkem odeplul, kamkoliv pojede? Byl byste tak zkrátka prost všech nebezpečí.«

»Nemohu nyní více«, odvětil jsem rozhodně. »Neboť, ač jsem jen před několika dny sem přijel, převzal jsem přece celou řadu závazků. Musím Vám svojí pomocí přispěti, an můj přítel toho žádá a snad musím i tu nemilou věc s těmi Drusy vyříditi. Držím ony dva poraněné Drusy v zajetí v pohoří a moje mužná čest toho žádá, abych těmto požadavkům svoje záda neukázal. Mimo to nejsem bázlivcem, moje zmužilost roste vzrůstajícím nebezpečenstvím a tedy tak beze všeho neustoupím z této země, aniž bych Libanon a Antilibanon prošel a Damašek spatřil, kde přece, tak doufám, brzy svatba mého přítele se bude slaviti.«

»Vaše mužnost Vás ctí«, odvětil pan Pelissier, »a já jsem Vám srdečně povděčen za Vaši přátelskou ochranu, již mi v nouzi chcete poskytnouti. V tak těžkých dobách jest jeden jediný pravý, statečný a opatrný přítel velké ceny. Větší však nežli o sebe mám strach o svého v Damašku přebývajícího syna a o jeho rodinu. My zde jsme blízko přístavu, kde pomoc evropských mocí může snadno přispěti, jakmile vážnost okamžiku toho žádá. Damašek však leží daleko v krajině na mnoho hodin od moře vzdálené a jest od Bairutu řetězy hor libanonských a antilibanonských oddělen. Kdyby tedy smlouva oné tajné konference na vyhlazení křesťanů v Syrii, která, jak přítel píše, v serailu damašském byla uzavřena, měla se provésti, tak by nás v Bairutě nic příjemného neočekávalo, avšak křesťanům v Damašku bylo by nepoměrně horšího se obávati.«

Pan Pelissier připustil, že by můj pobyt v jeho domě jemu rozpaky mohl způsobiti, ježto se obával, že by krvavá záležitost s těmi dvěma Drusy tak nebo onak přece mohla, třebas překroucená, ve známost vejíti a pak by stačila nejmenší pobídka, aby moslemská havěť při panujícím napětí proti nám výstřednosti se dopustila. Při tom však mohlo by se lehce státi, že i jeho celá rodina v to mohla býti vtažena, neboť nejrychlejší rozšíření požáru takto jednou vzniklého jest při stávajících poměrech zcela jisté.

Za odpoledne učinil jsem s panem Pelissierem ještě jednou návštěvu u jeho zetě, pana Boveta, jenž, jak jsem již spíše vzpomenul, blízko města velikou měl továrnu, přádelnu hedvábí. A zde to bylo, kde jsme první zprávu o nepokojích obdrželi, které se přihodily a jež jsme souhlasně za první jiskry ohně v požár se vzmáhajícího pokládali.

Kokonová žeň měla právě nastati a pan Bovet míval o tomto čase každoročně více ze svých úředníků na cestách, aby již předem nákup kokonův obstarali. Tímto způsobem dospěl pan Bovet právě nyní první ve známost nejnovějších zpráv o událostech v horách.

Jeden dnes ráno vrátivší se cestující sdělil, že právě 18. dubna počet Drusů náhle řecko-katolický klášter Amnik, jenž ležel v okolí Deir-Kamaru, přepadl, zpustošil a zapálil. P. superior Athanasius při tom byl zaškrcen. Se strany turecké vrchnosti ani prstem se nepohnulo, aby po násilnících se pátralo.

Ještě jsme o tomto zhovadilém přepadnutí mluvili, když přišel druhý agent

páně Bovetův, jenž navštívil krajinu jižně od Bairutu a při tom více dnů v Saidě, v starém fenickém městě Sidonu, strávil. Ten teprve věděl i horších věcí dosti. Drusický šejch Kassim-Bey 25. dubna rozložil se s divou moslemsko-drusickou hordou blízko při Saidě táborem a přišel následujícího dne až do města, aby měl u tureckého místodržitele dlouhé slyšení. O čem se radili, nevědělo se. Brzy však bylo patrno, co bylo předmětem audience. Již druhého dne panovalo veliké pohnutí mezi mosleminským obyvatelstvem, které všecky zbraně v městě, které jen bylo lze dostati, skoupilo. Téhož dne byli tři křesťané z vesnice, jež s drusickou sousedila, od Drusů z hordy Kassim-Beye zavražděni. Ten a onen z křesťanů ve drusických okresech byli ojediněle zadáveni, mezi nimi i jeden maronický kněz. Cestující, jenž kupoval jak od Drusů tak od Maronitů, byl z první ruky o těchto úkazech krve dobře zpraven a neměl žádné pochyby, že stojíme v předvečeru celých potokův a proudů křesťanské krve. Přece však doufal, že vypuknutí toho všeho počká až do konce leta, ana se blížila kokonová žeň a ježto přerušení její či snad dokonce zanedbání rovně Drusy jako Maronity citelně by poškodilo; proto doufal, jak bylo řečeno, že hlavní nepřátelství a zjevná křesťanů řež začne až ku konci leta.

Pan Bovet byl toho mínění, že se svojí továrnou i v nejhorším případě nemá se čeho obávati, ježto byl znamenitý odběratel i od Drusův i od Turkův, a tak tedy že na ochranu turecké vrchnosti spoléhati smí. Toto mínění mělo jistě něco pro sebe, a i jinak temnohlídný pan Pelissier to naznal. Vždy však pro každého z nás platilo býti nanejvýše ostražitým, a já i dle p. Bovetova schválení rozhodl jsem se buďto se okamžitě odtud odstraniti nebo se nějak neviditelným učiniti či do nepoznání přestrojiti. Neboť není nijak nemožno, tak myslili oba pánové, že bych od mukera příbuzným oněch dvou Drusů mohl býti vyzrazen. Kdybych byl poznán, bylo jistě veta po mojí hlavě.

To ovšem neznělo pro mě příliš lichotivě, nicméně však rozhodl jsem se přece na svém místě vytrvati a neodběhnouti jako zajíc na jeden z korábů v přístavu. Chtěl jsem spíše na své vlastní oči viděti, co se bude dále díti.

Vrátiv se k večeru s p. Pelissierem do jeho domu, odebral jsem se do bytu přítelova, který jsem zatím obýval, abych se aspoň zevnitř v kutého »pravověrného« moslema přetvořil. Přinesl jsem si k tomu potřebné části oděvu, jak připomenuto ze severní Afriky, kde toho často třeba bylo, abych v tomto zakuklení se skrýval, když bez obtíží někam jsem chtěl vniknouti, kde jinak noha Evropana stanouti nesmí. Vše mi dosud úplně přiléhalo i turban a skoro jsem měl chuť, abych naň něco zeleného přičinil, abych jako zdánlivě přímý potomek prorokův větší měl vážnosti. Nyní ještě červenožluté trepky a moslem byl hotový. Když jsem dolů k panu Pelissierovi sestoupil, nemohl se dobrý vážný pán srdečného smíchu zdržeti.

»Pravé, nepopíratelně pravé!« volal opět a opět. »I bradu máte skvostně nastřihnutou, nikdo ve vás Evropana nespatří.«

I paní s dcerou byly k mojí prohlídce zavolány a jejich úsudek souhlasil s úsudkem páně Pelissierovým úplně. Přáli jsme si navzájem štěstí pro budoucnost a pak jsem se vypravil, abych oklikami do tabákového skladu svého přítele Assada dospěl. Jednalo se mi o to, abych se předem takřka vžil ve svoji novou úlohu, která mi sice nebyla ničím novým, přece však již mnoho měsíců uplynulo, co jsem ji posledně hrál. Mimo to není to přece jedno, hraje-li si kdo

na moslema v severní Africe, anebo v Syrii a tak jsem chtěl jaksi sám sobě zkoušku složiti, budu-li moci zde v Bairutě směle jako moslem odvážiti se vystoupiti.

Pokojně, klidně jako »pravověrný« moslemín kráčel jsem po svých cestách, hladil jsem si vážně bradu jednou rukou a pohrával si psacími potřebami rukou druhou. Navštívil jsem jednu kavárnu výhradně moslemy vyhledávanou, pokuřoval jsem si při svém pohárku kávy, sedě na nargile pro hosty připravené, tabák přítele Assada a brzy dostalo se mi i společnosti, které jsem se představil jakožto »Maghrebin«, příslušník arabského kmene v severní Africe, jakým mě i nářečí moje arabské ihned prozrazovalo. Ale zpozoroval jsem, že mohu beze všeho strachu a to velmi snadně jednou přijatou úlohu dále hráti.

»Franka« nebyl by nikdo ve mně hledal. Abych i nejpronikavější zrak oklamal, natřel jsem přiměřeně ku svému obleku tvář svoji žlutě-hnědou barvičkou a tak jsem poslední podezření odstranil, které by proti mému »čistě« moslemskému původu mohlo vzniknouti.

Uspokojen obrátil jsem svoje kroky do bazaru. Slunce schylovalo se k západu a před večerem a s ním spojeným šeřením chtěl jsem přece ve skladě svého přítele již býti. Neobyčejně četné tlupy moslemů po ulicích se loudajících bylo mně potkávati. Všickni se živě bavili a čile rukama si rozkládali. Já již dobře znal předmět rozpravy i neobyčejné živosti. Bylo cítiti zápach lidské krve ve vzduchu, krve nevinné, krve křesťanské.

Do krámu Assadova přišed usedl jsem na mastabě. Nejlepší důkaz, že moje maska jest výborná, podal mi sám Assad — ač mě déle pozoroval, přece mě v nejmenším nepoznal. Teprve, když s mírným úsměvem do ucha jsem mu zašeptal, nekouká-li odnikud z mojí osoby na něho zakuklený džaur, vzešlo mu světlo. Pozval mě, abych jej do vnitřku skladu následoval, kde mi na nejvýše primitivní spárnu ukázal a pak mi všecky ceny různých druhů tabákův a doutníků sděloval, abych mohl jako důkladný a potřebný pomocník v obchodě se ukázati. Objevil jsem se jemu na nejvýše účelivým žákem, neboť při opakování, které za hodinu se mnou konal, ujistil mě svojí úplnou spokojeností. Assad byl tomu povděčen, že ve mně našel pomocníka na několik dnů, anebo snad i týdnův, na něhož se může spolehnouti a jehož věrnost nemusí býti teprve zkoušena a který při tom všem ještě, že mu pomáhati smí a může, slušně denní mzdu platí. Dva dny měl jsem nyní pod jeho vrchním dozorem jeho zákazníky obsluhovati, pak chtěl mě Assad pro další dny úplně samotného zanechati, aby malou cestu do okolí vykonal, kterou v nedostatku spolehlivého pomocníka dosud den ode dne odkládal.

(Příště dále.)

Královno svatého růžence, oroduj za nás!

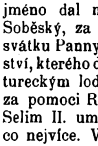

Jako příčina a původ slavnosti Jména Panny Marie bylo vítězství, kterého lid křesťanský u Vídně nad vojskem tureckým dobyl za pomoci Marie Panny, jejíž přesvaté jméno dal mu vůdce, král polský Jan Soběský, za hesla, tak příčina slavnosti svátku Panny Marie Růžencové jest vítězství, kterého dobyla vojska křesťanská nad tureckým loďstvem u Lepanta r. 1574. za pomoci Rodičky Boží. Sultán turecký Selim II. umínil si rozšířiti panství své co nejvíce. Vytáhl s vojskem ohromným a tentokráte Vídeň a Řím byl cílem jeho tažení. Chrám Svatopetrský v Římě chtěl proměniti, jak pravil, v konírnu, a z hrobů svatých udělati koryta. Tehdy církev Kristovu řídil svatý papež Pius V. a vida hrozící toto nebezpečenství, sehnal loďstvo křesťanské, jemuž velel slavný té doby Don Juan rakouský. Než vyjelo vojsko na moře, posvětil mu Pius V. nový prapor s obrazem Panny Marie Růžencové, pod jejíž ochranu se také vojsko postavilo. A dobře učinilo. V týž den, kdy bratrstvo svatého ružence v Římě konalo pobožnost růžencovou a průvod za vyprošení vítězství zbraním křesťanským a papež Pius ve svých komnatách na tentýž úmysl svatý růženec se modlil, v týž den a touže chvíli přispěla vojům křesťanským. Všichni byli tehdy přesvědčeni, že vojsko křesťanské jen na přímluvu Marie Panny svatým růžencem vzývané zvítězilo, a proto tato slavnost ustanovena.

Kruté byly ty boje předků našich křesťanských s pohanským nepřítelem Turkem, kruté boje máme i my dosud a každý, kdo spasení věčného, jediného, nutného to cíle svého dosáhnouti chce. Až příliš vědomi jsme si své slabosti a nestatečnosti, víme také, co praví apoštol národů, »že nebude korunován leč ten, kdo řádně bojoval a do konce vytrval.« Proto ochotně sáhněme ke zbrani již tolikrát osvědčené, kterou i nyní slavně panující náměstek Kristův, Lev XIII., nám zvláště v tomto měsíci doporoučí, totiž k svatému růženci. Celý tento měsíc máme se v této zbrani buď ve chrámu Páně nebo v domech a rodinách svých pilně cvičiti, pilně sv. růženec se modliti, neboť svatý růženec jest nejlepší zbraní proti nejnebezpečnějším nepřátelům našeho spasení, totiž 1. proti nevěře, 2. proti hříšným náruživostem.

Neblahé a hrůzyplné byly časy, které vznik a původ daly této slavnosti, hrůzy jejich přesahovaly všeliké pomyšlení. Neblahé jsou i ty časy naše, kdy zuří nepřítel horší sveřepého Turka, nepřítel, který o nejdražší statek nás olupuje, totiž o víru a s ní připravuje nás o pravou svobodu, spokojenost a věčný, blažený život. Proti tomuto nepříteli musíme bojovati sjednoceně, nadšeně, statně, tak, jako křesťanští předkové naši bojovali proti pohanu Turku. Kdo chceš viděti, jak postupuje tento nepřítel spasení našeho, nevěra, vezmi, jsi-li sám dosti u víře pevný, do rukou ty mnohé časopisy, knihy a uvidíš, jak téměř všechny nepřátelsky chovají se ku svaté víře a k církvi katolické, zajdi si do shromáždění svedeného lidu dělnického, do dílny tak mnohého řemeslníka, do sálu vysokých škol, všude tam poznáš, jaké nebezpečí hrozí svaté víře Kristově. A tu zbraní výtečnou je svatý růženec. Každý děj, který se v něm připomíná, každé slovo hlásá čistou svatou víru Kristovu. Růženec sám pak jest odznakem víry výhradně katolické. Začátek jeho jest vyznání apoštolské, základní články celého učení Kristova obsahující; v růženci pak samém obsaženy jsou nejdůležitější pravdy svaté víry naší, jako vtělení Syna Božího, jeho milostiplné narození a život pozemský, celá jeho činnost a dílo vykupitelské, bolestiplná, smírná jeho smrt a jeho důkaz jeho Božství, posmrtné

oslavení, z mrtvých vstání. Proto zuřivost nepřátel víry Kristovy tak veliká je právě proti svatému růženci. Nemluv jim o víře ani slovíčka, nevytýkej ničeho a přece uvidíš, že tě nesnesou mezi sebou, hned se na tebe vrhnou, ukážeš-li před nimi růženec. Dříve bývalo tomu naopak. Dne 2. května 1808 vypukla v Madridě ve Španělsku vzpoura proti Napoleonu I. a Francii; každý Francouz, který od Španělů byl dopaden, byl na místě usmrcen. V Madridě žil toho času francouzský lékař Goltie, horlivý člen bratrstva růžencového. Den před vypuknutím vzpoury přijal svaté svátosti a v den vzpoury šel ráno jak obyčejně za nemocnými. Sotva spatřili ho Španělé, ihned na něj se vrhli, týrali jej a spílali mu francouzských nevěrců. Tu Goltie vyňal růženec a zvolal: »Ó nikoli, nejsem nevěrec! Hle, tu máte důkaz!« A byl zachráněn. Avšak ukažte se nyní veřejně s růžencem, uvidíte, jak mnohý se vám potupně vysměje, snad vás nazve hlupákem či jinou poctí vás nadávkou, jinému rozjitří se krev, snad se rozzuří dokonce. A tážete se, proč? Protože růženec je zřejmým vyznáním, důkazem svaté naší katolické víry, jest nejmocnější, nejúčinlivější zbraní proti nevěře, kteroužto zbraní nevěra a její hlasatelé smrtelně bývají raněni. Chopme se tedy zbraně této, chopme se ochranného štítu svatého růžence, hledejme v něm pomoc proti dnešní nevěře a lhostejnosti, ospalosti náboženské. Pod praporem Královny svatého růžence zvítězili křesťanští předkové naši nad pohany, pod praporem tím zvítězíme i my nad pohanstvím doby naší. Avšak není svatý růženec jenom výtečnou zbraní proti nevěře, ale též proti hříšným náruživostem, stejně zuřivým to nepřítelem spasení našeho.

Žádné učení Mistra a Spasitele našeho tolik nelíbilo se synům tohoto světa jako: »Chceš-li přijíti za mnou, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.« Žádné nenalezlo tak málo přívrženců, jako právě učení o sebezapírání. Těmito slovy: »Zapři sebe sám« napomenul božský Mistr naš nejen křivdy, protivenství, příkoří trpělivě snášeti, nýbrž všeliké náruživosti a nedovolené náklonnosti v sobě přemáhati. Nemělo by konce a nedovoluje toho cudnost, abych vypočítával, co nyní ve světě se děje, v čem si dnes lidé libují. Představíme-li si ty lidské náruživosti, ať již jméno jejich hněv, nenávist, smilstvo, obžerství či jiné, zdá se nám, že stojíme na břehu rozbouřeného moře, jehož vlny hříchem a nepravostí páchnoucí vše zničiti hrozí. Přísloví praví: »Tonoucí i stébla se chytá.« My víme, že všichni v náruživosti toneme, jeden v hněvu, druhý v nepřátelství, jiný v nejhanebnější ze všech nepravostí, jejíž jméno ani mezi křesťany jmenováno býti nemá, jiný v obžerství tvora rozumného nedůstojném a jiný v jiných náruživostech či, jak lidé rádi říkají, v slabostech, vadách. Proto se chopme lana záchranného, které nám nekonečně milosrdný Bůh podává, a tím je svatý růženec. Není na světě tak silné náruživosti, proti níž bezmocným byl by svatý růženec, zvláště druhý jeho díl, růženec bolestný. Či je snad možno člověku, má-li jenom špetku citu lidskosti, dívati se na trpícího Krista a zůstati při tom chladným, lhostejným? Jest možno zůstati nadále otrokem svých náruživostí, jim se zálibou hověti, když v bolestném růženci vidíš Spasitele svého za tyto, t. j. za hříchy a náruživosti tvé plynoucí trpěti? Zkus to, kdo pýše oddán jsi, pohleď na pokoření Kristovo, v zahradě krví se potícího. Kdo zlostným jsi a netrpělivým, pozoruj Spasitele do krve bičovaného; kdo obžerství a nestřídmosti oddán jsi, vezmi, když náruživost tato začíná tebe ovládati, růženec bolestný; kdo lakotným a ziskuchtivým jsi, patř na Krista na kříži umírajícího, jenž nemá, kam by hlavy sklonil, na cizím dřevě umírá, v cizím hrobě odpočívá. Obraz, který skýtá ti a k úvaze vybízí růženec bolestný, je tak dojemný, že tisícům a

milionům vynutil hořké slzy, že i největší hříšnici nemohli naň patřiti, aby v hloubi duše své otřeseni a k lítosti i života polepšení pohnuti nebyli.

Hle, tak mocnou zbraní je svatý růženec jak proti nevěře, tak i proti vlastním náruživostem našim. Nestyďme se tedy za svatý růženec, ale mějme k němu úctu a důvěru. Začíná-li boj už jakýkoli, chop se zbraně osvědčené, svatého růžence. Krásný příklad v tom ohledu zanechal nám v tom ohledu veliký vojevůdce rakouský, princ Evžen Savojský. Denně sice modlíval se svatý růženec, který kolem meče otočený nosíval, ale zvláště činil tak, když chystal se s nepřítelem v bitvě se utkati, tak že vojáci obyčejně poznali, že brzy svedena bude bitva, když viděli vůdce svého horlivě svatý růženec se modliti, ano příslovím stalo se v táboře jeho: »Něco se chystá, ‚starý‘ již zase se modlí.« — Avšak nejen modliti máme se svatý růženec, ale též jej v úctě míti. Růženec jest odkazem, památkou po milé Matce naší, Marii Panně, jest památkou neb aspoň býti má po matce, rodičích našich, kteří nás v útlém mládí svatý růženec učili, s námi se jej modlili; je památkou, kterou si do hrobu a na věčnost s sebou vezmeme. Zvláště tento měsíc modleme se svatý růženec; kdo můžeš, jdi do chrámu Páně, a nemůžeš-li, aspoň doma, kde možno, celá rodina ať modlí se v tomto měsíci svatý růženec. Časy naše jsou zlé, těžký jest boj, huže kdo chceš zvítězit, čiň, co činili křesťanští předkové tvoji: pozvedni prosebně oči, sepni ruce svatým růžencem ovinuté k Té, k níž naši předkové před 321 lety pohlíželi volajíce tak dlouho »Oroduj za nás!« až jásotem sterým po dálném moři rozléhlo se: »Victoria! Maria, Ty jsi nám zvítěziti pomohla!«

Fr. Špička.

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

XXII. Hladomor v Indii.

V červnu t. r. dostoupil hladomor v Indii svého vrcholu. Všecky zprávy missionářů z té doby souhlasí v tom, že není pamětníka, aby ubohá země metlou tak hroznou byla navštívena. Tisíce obyvatelů zmírají hladem a postranní cesty a pole jsou plny mrtvol, jež se stávají kořistí supů a dravé zvěře. Ve větších městech umírá denně 30, 40 až 70 lidí hladem. Mnohem hůře vede se však obyvatelům odlehlých osad a krajin. Bídy hrozné nelze ani popsati. Bohužel zneužívají všeobecné bídy protestanté a naplňují, majíce hojnost peněz, své ústavy dítkami hladových domorodců, což katolickým missionářům nemožno.

Abychom si aspoň poněkud učinili ponětí o indickém hladomoru, poslyšme, co nám v jistém katolickém časopise v Bombaji vydávaném píše jeden z missionářů:

»Dne 4. května přišel jsem do města Dohadu a nevím věru, jak bych měl popsati, co jsem viděl. Když jsme do města přišli, dověděli jsme se od přednosty stanice, že zástup domorodců, které tam byla vláda zaměstnávala, odtáhl před dvěma dny do osady odtud asi 20 mil vzdálené. ‚Chcete-li na své vlastní oči viděti,‘ pravil, ‚co hladomor je, jděte jenom do městské čtvrti domorodců; leží tam dva lidé, kteří přede dvěma dny umřeli hlady.‘ Za průvodčího dal nám svého vrátného, aby nás tam zavedl. Zrakům našim naskytl se děsný pohled. Nikdy bych nebyl myslil, že něco takového v Indii je možno. Všude leželi mrtví nebo umírající, staří, mladí i děti. Vítr hnal před sebou mračna prachová. Vůkol hrobové ticho, ač tu bylo tolik lidí pohromadě. Všichni seděli ve skupinách po 5—50 mlčky pod stromy podél cesty. Tu a tam klesl některý z nich a zůstal ležeti, aby umřel. Živí a umírající seděli nebo leželi vedle sebe, mrtvoly uprostřed živých; nikdo z živých ani prstem nepohnul, aby mrtvé odnesl.

A k čemu také? Všichni seděli nebo leželi tu, aby umřeli; jeden klesal po druhém a každý čekal, až řada přijde na něho. Naděje není žádné. Všichni to vědí a odevzdávají se zoufale svému osudu.

Jdouce městem přišli jsme konečně do východní jeho čtvrti. V řečišti vyschlé řeky ležely mrtvoly, oběti to hladu. Také v jiných částech města ležely nepochovány. A přece je v Dohadu městská vrchnost, jen že členové její nehnou prstem, aby učinili pořádek. Bezcitnost pohanská je vpravdě děsná; nikdo nestará se o svého hladem mroucího bližního. Mnozí umírají hladem a žízní sotva půl minuty ode dveří bohatého mohamedána nebo Inda z vyšší třídy. Nejsou-li nuceni, nehnou ani prstem, aby zmírnili nouzi svého bližního. Děsný dojem činí zvláště tvářičky vyhladovělých dětí. Krásné rysy dětské znetvořila trapná smrt. Jak bolestný byl asi jejich konec! A vedle nich seděly jiné mlčky a němě tentýž osud očekávajíce. Missionáři činí mnoho, aby nouzi zmírnili, činili by však mnohem více, kdyby měli prostředky.

A tak to bylo na celé cestě pustými ulicemi: všude opuštěné příbytky, smutné tváře a mrtvá těla, z nichž mnohá už delší čas na ulici ležela, tak že jsme jenom dýchati mohli držíce si kapesník před ústy. Chtěli jsme sobě učiniti na každý způsob pravý pojem o bídě tamější, abychom mohli předhůzky činiti těm, kdož oplývají bohatstvím, ale k svým bližním srdce nemají. Jediný pohled by dostačil, aby otevřel peněženky, třebas i dávno zavřené. Hrozný byl pohled zvláště na mrtvoly žen a dětí ohrýzané od šakalů, z jejichž položení bylo lze souditi, jak hrozný byl jejich boj poslední. Na jednom místě bylo viděti dojemný výjev. Malé, asi sedmileté děvčátko staralo se, když byla matka na smrt vysílená klesla, o své malé dva bratříčky a bedlivě udržovalo oheň pod rozbitým hrncem, ve kterém poloshnilé kosti a čapy jakéhosi zvířete se vařily. — Přes to každý popis silno pokulhává za skutečností a není s to, aby pravdivě vylíčilo, co jsme viděli a zkusili.«

Na mnohých místech měl hladomor v zápětí koleru, která mezi vysíleným a hladem zmořeným obyvatelstvem strašně řádí. V městě Serampore podlehl nákaze missionář P. E. Sadeleer z tovaryšstva Ježíšova. Zaopatřoval sv. svátostmi umírajícího. Nemocný ozdravěl, ale missionář nakazil se a umřel následujícího dne jsa teprve 36 let stár....

XXIII. Ze stanice sv. Gabriela ve Střední Africe.

Stanice tato byla založena 6. července 1897 od missionářů »Božského Srdce Páně«. Tehdy právě byli od zednářů vypuzeni z Jižní Ameriky. Ztrativše tam všecky své kvetoucí stanice vrátili se ve stavu zuboženém do Evropy a odtud vydali se brzy na to dva z nich do Afriky: P. Gabriel Grison a Perboyze Lux, kamž 6. července řečeného roku dorazili. Za působiště bylo jim vykázáno území ve středu temné pevniny, u vodopádů Stanleyových.

Až do té doby nebyl žádný missionář tak hluboko do vnitra země pronikl a obyvatelé tamější měli ponejprv spatřiti katolické kněze. Avšak cesta tam byla dlouhá a obtížná, tak že tento první pokus byl by málem hned na začátku býval zmařen; neboť P. Lux stal se následkem útrap na cestě ku práci úplně neschopným a musil, aby aspoň život zachoval, bez odkladu vrátiti se do Evropy. Tak zůstal P. Grison sám jediný uprostřed afrického pralesu, mezi divochy, jejichž řeči se teprve musil přiučiti, aby s nimi mohl obcovati. První jeho starostí bylo, pořiditi si nějaký příbytek a půdu okolní obdělati. Důvěřuje pevně v pomoc Boží dal se do práce. Najav si v okolních osadách dělníků, vymýtil kus lesa a jal se stavěti, nejprve obydlí pro sebe a potom malou kapli, oboje ze dřeva a upěchované hlíny. Stavba trvala tři měsíce a byla dokončena právě před svátky vánočními. První mši sv. sloužil na Boží hod vánoční o půlnoci. Po té shromáždil okolo sebe několik opuštěných dětí a přiučiv se jejich jazyku jal se je vyučovati katechismu.

Již měl náš missionář 40 hochů ve škole, ale dosud byl docela sám. K tomu přidružily se dvě nehody, které starosti jeho značně rozmnožily. Jednoho večera se jeden z hochů neopatrně z missie vzdálil; jelikož se nevracel, hledal missionář a našel následujícího dne jeho mrtvolu v lese. Lidožrouti z blízkého

kmene Bakumů hocha zabili a před očima missionářovýma snědli. Brzy na to vypukla mezi dětmi úplavice. Našemu missionáři nezbývalo než nemocné ode zdravých oddělovati a tak proti nákaze se brániti. Díky této obezřetnosti padly pouze dvě dítky nákaze za oběť.

Konečně 11. května 1898 přišla výpomoc: dva kněží a dva bratří laici. Největší obtíže byli překonány a missie byla zabezpečena. ač ne bez velkých obětí a trampot. Velkou obtíží je pro missionáře tamější vražedné podnebí. Jmenovitě zimnice bývá tam častým hostem a je tak prudká, že missionáři ji napadení rozepsané psaní třebas i na 8—10 dní odložiti musejí a k žádné práci nejsou schopni. Avšak nejen to; také smrt vyžádala si svých obětí. Sotva po půl roce zemřel bratr Bonaventura. Byl to řeholník pracovitý a horlivý a jeho ztrátu bude lze těžko nahraditi.

Velkou překážkou pro zdar missie jsou neřesti černochů. Lidožroutství a hnusné otroctví je dosud v květu. K P. Grisonovi přišel jednoho dne černoch a stěžoval si, že mu soused odkoupil ženu, zabil a snědl, a nyní že se zdráhá, ji zaplatiti. Co pohany, zvláště pak pohlaváry zdržuje, že se nemohou odhodlati přijati víru křesťanskou, je neřest mnohoženství, která u afrických národů hluboce je zakořeněna. Všecka tato zla lze jenom ponenáhlu odstraniti křesťanskou výchovou dítek a zakládáním rodin křesťanských. Křesťanská škola je tedy hlavním prostředkem, jehož missionář obraceje černochy na víru užívati musí.

Lonského roku vrátil se P. Grison z důležitých příčin do Evropy. Hlavním účelem jeho cesty byl ovšem zájem a prospěch missie jím založené. Vrátiv se do Afriky napsal svým představeným v Evropě list, z něhož následující vyjímáme, on píše:

»Konečně list ze sv. Gabriela! Po jízdě skoro půl třetího měsíce trvající dojeli jsme cíle. Na cestě dařilo se nám celkem dobře, jenom moji společníci[1]) nejsouce zvyklí novému podnebí, cestou churavěli. Byl svrchovaný čas, že jsme přišli. Přes 200 dětí čekalo našeho příchodu, a co toto píšu, jest jich okolo tří set. Kdybychom měli s dostatek peněz, mohli bychom za krátko na 1000 dětí míti v ústavě. Kéž by nám božský Přítel dítek přispěl ku pomoci, abychom rodinu jeho mohli rozmnožiti!

Křesťanství šíří se zde úžasně rychle. Nedávno setkal jsem se s křesťany, kteří byli pokřtěni v missiích na dolním Kongu. Tito vyučovali nyní své soukmenovce katechismu a shromážďujíce je každodenně okolo sebe modlili se s nimi růženec. V osadě Basoko žádali na mne obyvatelé kněze. V Isangi pravili mi domorodci, vidouce mne ve společnosti P. Tillmanově: ‚Je to tvůj syn? Nechej ho u nás!‘ Naši farníci chodí denně hodinu pěšky, aby jenom mohli vyučování ve sv. náboženství obcovati.

Jednou z rána šel jsem na procházku. Potkal jsem několik dělníků, z nichž jeden měl podivnou dýmku. Dýmka se mi líbila, ale majitel její vida, že ji se zájmem pozoruji, dal mi na srozuměnou, že je prázdna. Sáhl jsem tedy do kapsy, vyňal svůj tabák, dýmku na vrchovato nacpal a podal majiteli. Tento dýmku zapálil, udělal puk, podal sousedovi a ten učinil podobně. Tak obešla dýmka všecky. Bylo mi však nápadno, že všichni, prve než dýmku vzali do úst, se poznamenali sv. křížem. ‚Jste křesťané?‘ byla první moje otázka. ‚Nejsme dosud,‘ pravili, ‚ale chceme se jimi státi.‘ Co všecko dobrého mohl by kněz mezi těmito ubohými černochy způsobiti?

Onen den, když jsem se do missie vrátil, bylo deštivo. Na břehu naší řeky očekávaly mne naše děti, tančice a rukama tleskajíce radostí. Když jsem sestoupil s vozu, postavili se po obou stranách špalírem a uklánějíce se prosily mne za sv. požehnání. Uvítání dítek mne překvapilo i potěšilo, ježto nebyly od nikoho k tomu vyzvány. Mezi věcmi, které jsem s sebou z Evropy přivezl, byly také sochy božského Srdce Páně, P. Marie Lúrdské a božského Dítka. Když jsme je rozbalili, bylo viděti na tváři všech úžas ba zděšení. Byli jsme sice našim dětem vyložili, co socha jest, ale skutečnost převyšovala všecky jejich představy. Po tři, čtyři dni chodili lidé z okolí dívat se na sochy. ‚Není-liž pravda, otče,‘ pravili mi nejmenší z dětí, ‚kdybychom je skácely, musily bychom všechny

[1]) P. Grison míní nové spolupracovníky, jež byl v Evropě pro svou missii získal.

umříti?' A jeden pohlavár se mne tázal, nejsou-li to osoby živé. V kapli, kde jsem před dvěma lety sloužil jitřní mši sv., umístili jsme sochu božského Srdce Páně, pro ostatní dvě sochy vystavěna kaplička nová. Po mém návratu učinili mi okolní pohlaváři návštěvu na uvítanou. Za to dostali ode mne každý po pěkném dárku z Evropy: jeden na příklad starý plášť, který kdysi měl tu čest nošen býti od anglického důstojníka na válečných výpravách v Egyptě, jiný kabát, který byl nosil jistý advokát v Bruselu, jednomu jsem dal přilbu, která byla zdobila hlavu neohroženého hasiče, jinému starou čapku nebo ošumělý klobouk atd. atd. Pohlaváři jsou na dárky z Evropy velmi hrdi a nosí je toliko při zvláštních příležitostech.

Bohužel stíhají naši missii v poslední dobu časté nehody. Velkých škod dělají nám bouře a vichřice. V celém okolí mimo to řádí úplavice a neštovice, tak že naším hlavním zaměstnáním je ošetřování nemocných. Díky Bohu, že se nám pravidelně podaří bedlivým ošetřováním a modlitbou nemocné před smrtí zachrániti. Je to nejkrásnější úkol našeho sv. povolání. Těmto ubožákům jsme otcem, matkou, učitelem, představeným, lékařem, zkrátka vším.

Obzvláštní péči věnujeme našim dětem. Máme je přese všechny jejich chyby rádi. Zvláště první čas, když k nám přišly, měli jsme mnoho práce s nimi. Nedávno ještě musil jsem potrestati hocha, jenž chtěl své soudruhy jedovatými bylinami otráviti. Jsou-li však děle u nás, změní se docela, stanouť se přítulnými a jsou nám zcela oddány. Když jsem se na př. z Evropy vrátil, oblehaly děti moje dvéře plných osm dní a zasypávaly mne takořka svými otázkami. Tak chtěly věděti, co jsem jim všechno donesl, co říkali moji rodičové, když mne spatřili, proč jsem tak dlouho nepřicházel atd. atd.«

XXIV. Kterak blahopřál nynější čínský císař k 90letým narozeninám sv. Otce.

»Císaři velikého náboženství veliké říše římské!

Během dvanáctého měsíce tohoto roku připadne devadesátý den Tvého narození. Tento dlouhý věk, prodloužené to jaro říší evropských, jest událostí neobyčejnou. Jsme přesvědčeni, že jsi po celou dobu svého panování lidi napomínal, aby činili dobré. Z toho raduje se celý okrsek zemský a je Ti za to povděčen. Proto používáme této příležitosti, abychom Ti zvláštním způsobem blahopřání své vyslovili. My Ti přejeme, abys v dobrém a pevném zdraví den svého narození slavil a potom věku 100 let dosáhl. Konečně přejeme, aby křesťané i nekřesťané jak v Číně, tak i všude jinde svorně spolu živi byli a štěstí požehnaného míru užívali. Vpravdě, my pevně doufáme, že se tak stane.«

Tento list byl odevzdán apoštolskému vikáři v Pekingu, aby ho sv. Otci doručil. Je to vůbec první blahopřání, které císař čínský poslal evropskému panovníkovi.

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Palkovic u Místku. Nemoc, která u mne trvala skoro 9 let a stála mne mnoho peněz, počala se vloni horšiti. Hledala jsem útočiště k sv. Antonínu Pad., konala jsem devítidenní pobožnost, putovala jsem do chrámu jemu zasvěceného a tam jsem slíbila, bude-li mi alespoň tou měrou pomoženo, abych bez ostychu před lidmi mohla konati práce své, že přispěji možným dárkem na okrasu chrámu Páně, zasvěceného témuž světci a jeho mocnou přímluvu dám uveřejniti. A hle, nemoc počala mizeti, ačkoli nejsem jí úplně zbavena, přání mé na přímluvu sv. Antonína se vyplnilo. *Š.*

Z Brna. Díky vroucné a nekonečné vzdávám nejsv. Srdci Pána Ježíše za vyslyšení prosby v zármutku a v urovnání sporu. Chváleno a velebeno budiž božské Srdce Pána Ježíše. *Fr. J.*

Napravení urážek Bohu učiněných.

(Hlavní úmysl.)

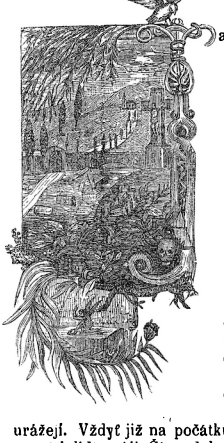

Jak dobrotivý jest Bůh náš! Vše, co jsme a co máme, od Boha máme, a za to mu ustavičně máme děkovati. Či kdo spočítá všecka dobrodiní, kterých dobrotivý Otec nebeský každé chvíle poskytuje všem stvořením a tím více nám lidem? A nebylo na tom dosti. »Tak Bůh miloval svět (lidi), že poslal jednorozeného Syna svého na tento svět, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.« Mohl nám Bůh ještě více dáti? Zajisté se Synem svým dal nám všecko, spasení a blaženost věčnou. Jelikož Bůh jest pln lásky k nám, milujme i my jej nade všecko. Milujme Boha, neboť Bůh prve miloval nás!« volá sv. Jan. Prosme jej za vše, cokoli potřebujeme, a děkujme mu vroucně za dobrodiní, která jsme obdrželi. Když jednou Žaponci poprvé slyšeli o nesmírných dobrodiních, jež Bůh zvláště křesťanům prokazuje, zvolali v úžasu: »Jak neskonale dobrotivý jest Bůh křesťanů!« Když jim však missionáři pověděli, že mnozí křesťané Spasiteli svému za veškerá dobrodiní jeho nevděkem oplácejí, zvolali v nevoli: »Ó nevděčná srdce! Ve které zemi bydlí lidé tak bezcitní?« My dobře víme, ve které zemi takoví lidé bydlí. Všude po celém světě, kde lidé hřeší a Pána Boha tolik urážejí. Vždyť již na počátku dostalo se takového urážlivého nevděku Pánu Bohu od prvních lidí v ráji. Čím odplatili se Stvořiteli svému? Nevěrou, pýchou, neposlušností! A od té doby stává se Pánu Bohu nesčíslných urážek od zlých lidí, kteří páchají hříchy až do nebe volající. Či nemusil již Pán Bůh poslat potopu na svět, aby shladil hrozné hříchy a urážky s povrchu země? A co zakusil nevděku od svého lidu vyvoleného! Snad potom byli lidé hodnější, když přišel Pán Ježíš na tento svět. Snad tehdy přestali lidé Boha urážeti, když lidé slyšeli to přesvaté učení z úst samého Syna Božího, když viděli divy a zázraky, které činil na potvrzení učení svého. I tu zloba lidská se ukázala. Co bylo trpěti Synu Božímu potupy, posměchu, rouhání a jiných křivd! I když na kříži pněl Ježíš Kristus, nepřestali se mu lidé rouhati a posmívati ukřivujíce hlav svých. Lotr kající je musil zahanbit napomínaje svého druha, aby se nerouhal.

Ale to byli lidé nevěřící, kteří tak činili, neboť byli zášti zaslepeni a od ducha zlého podněcováni proti Kristu. Snad alespoň potom lidé zmoudřeli a byli Bohu vděčnějšími a neuráželi jej tolik. Ó kéž by tomu tak bylo! Ale uvažujíce o tom, nalézáme, že vždy bylo Bohu snášeti od nevděčných lidí urážek nesčíslných. Tu si tropí posměch kacíři a bludaři z učení svatého, tu zase upírají Synu Božímu jeho božství, tu opět Matce Boží její mateřství, ano mnozí tak dospěli v rouhání svém, že považovali Pána Ježíše za obyčejného člověka. Jindy opět povstali rouhači proti tajemstvím Božím, obzvláště proti nejsv. Svátosti oltářní. Bože, co tu musíš

trpět potupy a rouhání! Kterak se můžeš dívat na to, jak lidé hříšně chovají se v domě Tvém, hůře než venku na ulici! Více dají pozor na chování své v síni společnosti, nežli na místě tak posvátném. Anebo proč netrestáš ty, kteří Tě přijímají rouhavými ústy do srdce hříšného? Kolik tu nehodných, svatokrádežných přijímání! Kolik tu znesvěcení Božího svatostánku! A co teprve dějiny nám hrozného vypravují o zneuctění Pána Ježíše v nejsv. Svátosti! Hrůzou trne člověk, čta o tom anebo slyše o takových urážkách Pánu Bohu činěných! Ale i nyní jest Pánu Ježíši snášeti nemenších urážek od lidí nevděčných nevěrou, bohaprázdností, rouháním, potupou církve svaté, posmíváním se službám Božím, pohrdáním sv. svátostmi a vším, co svatého jest. Ani nechceme dále líčiti tento smutný obraz nevděku lidského! Kterak to všecko napravíme? Či můžeme vůbec takové urážky napraviti? Můžeme dle slabých sil svých, a Pán přijme laskavě naše zadostučinění.

Předně nepřestávejme Pánu Bohu děkovati za všecka dobrodiní nám prokázaná; zvláště ráno, večer, před jídlem a po jídle nábožně se k Bohu modlívejme! Darů pak, jež jsme obdrželi, užívejme způsobem náležitým! Osvědčujme vždy a všude pevnou víru svou v učení Pána Ježíše a buďme věrnými svaté církvi katolické. Plňme přikázaní Boží i církevní za sebe a za ty, kteří jimi pohrdají. Važme si chrámu Páně a služeb Božích a buďme jim nábožně, uctivě a pozorně přítomni. Napravme, co tu bývá províněno od lidí jiných! Važme si sv. svátostí a přijímejme je často, zvláště sv. zpověď a sv. přijímání, a sice co nejhodněji, abychom tak napravili nesčíslná svatokrádežná přijímání. Mějme co největší úctu k nejsv. Svátosti oltářní jak ve chrámu Páně tak i jinde, kdykoliv máme příležitost nejsv. Svátost oltářní spatřiti, klaňme se s cheruby a serafy Králi nebeskému a napravme tak všeliká rouhání Mu učiněná. Zvláště tu má krásný úkol bratrstvo věčného se klanění nejsv. Svátosti oltářní, aby svou pobožností hleděli členové napraviti urážky Pánu Ježíši činěné, ale také aby Mu víc a více věrných přátel získali. Slovem, obětujme Pánu Ježíši všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá jako náhradu za urážky jeho nejsv. Srdci učiněné.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, na zadostučinění za všecky urážky Tobě učiněné a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Zasvětit se skutkům zadostiučinění.

Úmysl v listopadu: Rozšíření víry katolické.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 11.

Ó křesťané, rozjímejte, prosím vás, o lásce Srdce Ježíšova, o utrpení jeho těla, a považte, že není bolestí, kteréž by se rovnaly bolestem jeho. (Sv. František Sal.)

Na hřbitově v den dušiček.

Kolem smutno; s větvic listí plyne
na břečtan, jenž po kříži se vine,
na hroby pak klesá níž a níž;
s rovů světla velká, malá září,
kolem světel mládí viz a stáří,
smutek bledý všechněm zírá z tváří,
v mnohém oku slzu blýsknout zříš.

Tu spí kmet — tak nápis hrobní věští —
tam zas muž, jejž s trůnu slávy, štěstí
bezcitná smrt sklála v hrobu klín;
vedle jinoch spánkem věčným dřímá,
ten hrob dívku v mládí květu jímá;
nade všemi smrt mocné žezlo třímá,
nade všemi svůj chladný stele stín.

A nechť tu neb tam tvé oko stane,
ze všech hrobů výstraha ti vane,
ze všech hlásá tobě kárný hlas:
„Co dnes v slávě zříš a květu síly,
zítra matně sklesne do mohyly;
čím jste vy — my kdysi také byli,
čím jsme my — to stihne také vás!“

Z »Obzoru«.

Eliezer.

I.

Věžte, že Hospodin sám jest Bůh; on učinil nás, a ne my sami sebe; my pak lid jeho jsme a ovce pastvy jeho. *(Ž. 99, 3.)*

Byl pak Abraham již starý a dnů mnohých, a Hospodin ve všech věcech požehnal jemu. I řekl k staršímu služebníku domu svého — Eliezerovi — kterýž ustanoven byl nade všemi věcmi, kteréž měl: Polož ruku pod bedro mé,[1]) abych tě zavázal přísahou skrze Hospodina, Boha nebe i země, abys nebral manželky synu mému ze dcer chananejských, mezi nimiž bydlím, ale abys do země a příbuzenství mého šel a odtud vzal manželku synu mému Isákovi.

Odpověděl služebník: Nebude-li chtíti žena přijít se mnou do země této, zdali zase uvésti mám syna tvého na místo, ze kteréhož jsi ty vyšel? I řekl Abraham: Hleď, abys nikdy zase neuvodil syna mého tam. Hospodin Bůh nebe, kterýž vzal mne z domu otce mého, kterýž mluvil mi a přisáhal mi řka: Semeni tvému dám zemi tuto — onť pošle anděle svého před tebou a vezmeš odtud manželku synu mému. Pakli by žena nechtěla jíti s tebou, nebudeš zavázán přísahou; toliko syna mého neuvoď tam zase.

Tedy vložil služebník ruku pod bedro Abrahama pána svého a přisáhl jemu na tu řeč. A vzal deset velbloudů ze stáda pána svého a odešel, ze všech dobrých věcí jeho nesa s sebou, a bera se přijel do Mesopotamie k městu Náchorovu.[1]) A když nechal velbloudův odpočinouti před městem u studnice vody večer toho času, kterého obyčej mají ženy vycházeti k vážení vody, řekl: Hospodine, Bože Pána mého Abrahama, potkej se, prosím, se mnou dnes a učiň milosrdenství s pánem mým Abrahamem. Hle, já stojím blízko studnice vody, a dcery obyvatelů tohoto města vyjdou vážit vody. Protož děvečka, kteréž já dím: Nachyl věderce svého, ať se napiji — tať jest, kterou jsi připravil služebníku svému Isákovi, a skrze to porozumím, že jsi učinil milosrdenství s pánem mým. (I. Mojž. 24, 1.—14.)

* * *

Obírali jsme se minule vznešeným povoláním a posláním Abrahamovým, patřili jsme už i na smrť jeho i manželky jeho Sáry. Velebný, majestátní byl to patriarcha, vznešený pán a vladyka, tím vznešenější a velebnější, že si byl povědom své závislosti na majestátu Božím, že byl z té duše věrným poddaným Božím Avšak právě uvedená slova

[1]) Praotcové přisáhávali dotýkáním beder, protože jim bylo zaslíbeno, že z beder jejich vyjde símě, potomek, v němž všichni národové budou požehnáni.

[1]) Háran.

I. knihy Mojžíšovy předvádějí nám vedle velebného vladyky Abrahama i velebného služebníka jeho, poctivého Eliezera, překrásný to zjev z dávno minulých dob

Rodiště Eliezera bylo překrásné město syrské Damašek, už tehdy slavné; avšak nikterak neželel krásy té přebývaje v zemi chananejské ve stanech,

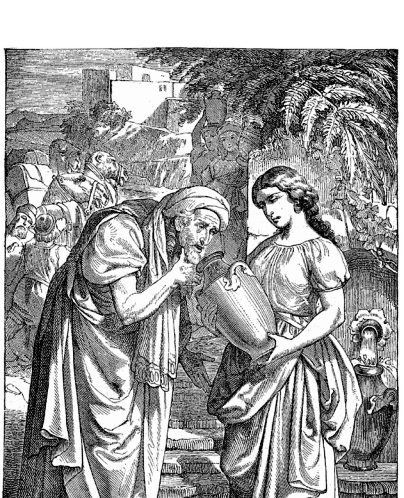

starozákonních, zjev, jenž svou bohabojností, věrností a opatrností už dávno, dávno napřed vystihl vlastnosti dobrého a věrného služebníka, jejž v evangeliu přichvaluje si božský Mistr Pán náš Ježíš Kristus.

prostičkých stanech Abrahamových; byliť obyvatelé damaští pohané, kdežto čeleď Abrahamova uctívala s pánem svým jediného a pravého Hospodina. Jak milým byl Eliezer Abrahamovi, už z toho též

vysvítá, že Abraham dokud ještě neměl potomka, dokud neměl Isáka, pomýšlel Eliezera učiniti dědicem všeho majetku svého, a ten byl zajisté značný a veliký; řekl tenkrát Abraham: »Pane Bože, mně nedal jsi semene, a hle, schovanec můj Eliezer bude mým dědicem.« (I. Mojž. 15, 3.) Byl pak plnou měrou Eliezer hodentélásky pána svého, poněvadž byl též poctivým služebníkem a ctitelem Božím. Už jsme slyšeli, jak si vedl na své cestě, jak se modlil u města Háran a přispění Božího se dovolával při svém počínání, při své úloze nalézti Isákovi pravou a dobrou nevěstu, nevěstu od Boha určenou.

Byltě Eliezer vpravdě celým mužem; věděl, že vyšší ruka, Boží ruka spravuje osudy lidské; věděl, že Bůh bydlí netoliko na nebi, nýbrž bytuje s námi i na zemi a otcovsky se o nás stará; věděl, že jest netoliko služebníkem Abrahamovým, nýbrž též služebníkem Hospodinovým, proto ohlížel se po znamení Hospodinově, jako se sluhové ohlížejí po znameních, pokynech svých pánů, aby věděli, co a jak mají dělati. »Děvečka, kteréž já dím: Nachyl věderce svého, ať se napiji — a ona odpoví: Pij, ano i velbloudům tvým dám nápoj — tať jest, kterou jsi Hospodine připravil služebníku svému Isákovi, a skrze to porozumím, že jsi učinil milosrdenství s pánem mým.«

Ano, že byl uctivým sluhou Hospodinovým, byl též věrným sluhou Abrahamovým; věděltě, že Bůh, jenž určil dráhy tělesům nebeským, jenž určil hranice suché zemi i vodám, jenž umístil rostliny po oboru země, jenž roztřídil živočistvo, určuje též lidem stav a povolání; věděl, že Abraham dán mu od Boha za pána, on že Abrahamovi za služebníka, a oba že láskou Boží mají býti přivedeni ku věčné spáse; cesty jsou rozličné, ale cíl jest jeden; věděl, že slouže stojí na místě, na kterém ho chtěl Bůh míti, věděl to, věřil tomu, a odtud pochodila jeho poslušnost, jeho spokojenost, mír a blaženost srdce.

* * *

Dávno, dávno před velebnou chvílí, kdy Hospodin majestátním způsobem na hoře Sinai ohlásil první přikázání z desatera: »Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, nebudeš míti přede mnou bohů cizích« — dávno, dávno před tou převelebnou chvílí věděl to už a spravoval se dle toho prostý sluha Eliezer; Boha měl svým Pánem, sebe jeho sluhou a celý život byl ohlasem této dvojí pravdy. Ó bychom nebyli zahanbeni Eliezerem!

Námť se dostalo lepšího poznání o Bohu a jeho svaté vůli; námť hlasitěji a zračitěji hlásána Boží podstata, dokonalost, prozřetelnost; námť mocněji a mohutněji ohlašována, že Bůh jest naším Pánem!

Jen se rozhlédněme vůkol sebe, vizme a pozorujme, kterak ve všech říších tvorstva bytosti dokonalejší a mocnější vévodí a panují bytostem méně dokonalým, méně mocným. Majestátní slunce vévodí svým oběžnicím, ony podle slunce musejí se spravovati, protože toto jest mocnější a silnější. Člověk panuje nad němou tváří, poněvadž jest bytost daleko dokonalejší, a mezi lidmi spatřujeme opět, kterak mužové slynoucí věhlasem, důmyslem a mocí vybráni jsou za vladaře národů. Pozdvihneme-li zraků svých od země k nebes výšinám, vidíme Boha trojjediného, věčného, vševědoucího, nejmoudřejšího, všemohoucího Pána. Což tu jiného učiniti, než padnouti na kolena, v prachu se kořiti majestátu Božímu, holdovati Pánu svému věčnému? A má věru radost nám to působiti, že Bůh naši úctu, náš hold přijímá; neboť kam bychom se poděli, kdyby nás zůstavil sobě samým?

Bůh jest Pánem všeho, protože jest Stvořitelem všeho; onť stvořil nebe i zemi i všecky bytosti a není ničeho, čeho by Bůh nebyl učinil, sobě učinil; všecko jest jeho majetkem, protože všecko jeho stvořením. Z ničeho učinil Bůh všecko pouhou vůlí svou; všecko tedy závisí na jeho všemohoucí vůli; tu kdyby odloučil ode tvorstva, všecko v niveč se obrátí; že nás stvořil, jest naším Pánem, my jeho sluhové; na přečetných místech ohlašuje nám Písmo svaté tuto pravdu.

Tak pěje žalmista Páně: »Pojďte, veselme se Hospodinu, plesejme Bohu Spasiteli našemu. Předstupme před tvář jeho s chválením a se žalmy plesejme jemu. Neboť Bůh veliký jest Hospodin a Král veliký nade všecky bohy. Nebo v ruce jeho jsou všecky končiny země a výsosti hor jeho jsou. Neboť jeho jest moře a on učinil je, a suchou zemi utvořily ruce jeho. Pojďte, klanějme se a padejme před ním i plačme před Hospodinem, kterýž učinil nás. Neb on jest Hospodin Bůh náš a my lid pastvy jeho a ovce ruky jeho.« (Ž. 94.) »Plesejte Bohu všecka země, služte Hospodinu s veselostí. Vcházejte před obličej jeho s plesáním. Vězte, že Hospodin sám jest Bůh, on učinil nás, a ne my sami sebe; my pak lid jeho jsme a ovce pastvy jeho. Vcházejte do bran jeho s díkůčiněním, do síní jeho s chválami, oslavujte jej. Chvalte jméno jeho; neboť dobrotivý jest Hospodin, na věky trvá milosrdenství jeho a až do národu a národu pravda jeho.« (Ž. 99.)

Tak pěl žalmista Páně v Jerusalémě na hoře Sioně; téměř za tisíc let touž pravdu hlásal na posvátném návrší v Athenách sv. apoštol národů Pavel: »Bůh, kterýž učinil svět i všecko což jest na něm, ten jest pánem nebe i země.« (Skut. ap. 17, 24.) V témže smyslu učili a psali svatí otcové, jako na př. sv. Bernard: »Bůh je tvým Stvořitelem, ty's jeho tvorem; ty jsi sluhou, on Pánem; vše co máš, jemu děkuješ, od něhož všecko máš.« Týž tedy hlas, táž pravda zaznívá nám s hory jerusalémské, s návrší athenského, ze všech století.

Víme ovšem, kterak tvorstvo, kterak koruna tvorstva člověk hříchem zpřetrhal něžný svazek přátelství s Bohem; ale víme též, kterak všecko spraveno nejlaskavějším Vykupitelem. Naše vykoupení — toť jako druhé stvoření, těžké a pracné stvoření. První stvoření vykonáno slovem, jediným slovem, jediným pokynem všemohoucí vůle Boží; druhé stvoření, vykoupení, vykonáno 33letou prací, přehojným utrpením a přebolestnou smrtí Syna Božího na kříži! Onť byl s nebe sestoupil, on se stal služebníkem všech, aby všichni stali se znova služebníky Božími; sám to řekl a vyznal: »Syn člověka nepřišel, aby mu bylo sloužено, ale aby sloužil a aby dal život svůj na vykoupení za mnohé.« (Mark. 10, 45.) Právem volá tudíž sv. Pavel: »Nejste svoji. Neb koupeni jste za velikou cenu. Oslavujtež a noste Boha v těle svém.« (I. Kor. 6, 19, 20.)

Ve službě Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista spatřujeme už Eliezera; byloť to zajisté ve službě Kristově, kdyžtě po rozkaze Abrahamově vybral se do Mesopotamie hledat nevěsty Isákovi, na něhož s otce bylo přešlo zaslíbení, že z potomstva jeho vzejde Mesiáš. Byl si toho Eliezer zajisté povědom; vždyť tak dlouho byl už bydlel s Abrahamem; byl si toho povědom; nasvědčujeť tomu i způsob přísahy, jakou se zavazuje pánu svému, prve než se vydá na cestu; vložil ruku pod bedro Abrahama, dotekl se těla Abrahamova jako nějaké svatyně, z níž vzejde spása světa. — I vizme dále, jak pochodil Eliezer na své cestě.

Salve Regina.

Zdráva buď, zdráva, Ty naše Paní,
zářivá hvězdo, která nás chrání,
která nám svítí na cestě žití —
čeleď Tvá k Tobě ruce své spíná:
Salve Regina!

Královno slavná nadhvězdné říše,
k Eviným synům v zemský dol s výše
hledíš k nám bídným zrakem svým vlídným
Ty prosíš za nás u svého Syna —
Salve Regina!

Ty's Máti naše — když ve zlé době
v důvěře s prosbou vinem' se k Tobě,
Ty ztišíš vzdechy, srdci dáš téchy,
rozjasnís líc, jež útrapou siná —
Salve Regina!

Zdrávas Maria! Nech, zpěv náš vděčný
s hymnou ať splývá, jejž nekonečný
po nebes kraji pějí Ti, hrají
andělů sbory, svatých družina:
Salve Regina!

Z »Obzoru«.

Jindřich Lasserre,

slavný dějepisec Panny Marie Lúrdské.

(Ostatek.)

Minule pověděli jsme, že Lasserre, nutkán jsa professorem Karlem de Freycinet, 2. října 1862 list do Lúrd odeslal, v němž faráře lúrdského o vodu z jeskyně prosí. Tím byl sice nemocný Jindřich na dobré cestě, avšak i zlý duch pokoušel se nyní silou dvojnásobnou, jej od této odvrátiti. Druhého dne totiž navštívil ho přítel Karel a pravil: »Milý Jindřichu, kostky jsou již vrženy. Proto chceš-li, aby tobě zázračně pomoženo bylo, musíš učiniti, čeho Bůh a náboženství tvé od tebe žádá. Vykonej teď především řádnou zpověď, modli se předepsané modlitby a připrav takto duši svou pro milosť očekávanou. Uznáš zajisté, že je toho potřebí.« Ejhle i protestant tento byl účinným nástrojem v rukou Božích! Lasserre musil uznati, že má přítel pravdu; ale vykonati to, k čemu on radil, k tomu neměl síly ani chuti. Pochybnosti veliké zmítaly právě duší jeho, a pokušení mocné radilo mu, raději vší Boží pomoci se vzdáti a v starém životě setrvati.

Jeden hlas v duši volal ho ku zpovědnici, druhý zase ho zrazoval, a tak se ubohý Lasserre potácel mezi dobrým a zlým, nemaje dosti síly tomuto odolati. Tak uplynul týden. Mezi tím opustil ho přítel Vladimír, odjížděje zase do Říma, a Freycinet doptával se denně, zdali posud zpráva z Lúrdů nedošla. Konečně obdržel psaní faráře lúrdského Peyramala, že zásilka vody lúrdské již odeslána jest. Tu dostoupilo očekávání Lasserrovo vrchole, neboť nyní se měl osud jeho rozhodnouti.

Bylo to v pátek dne 10. října 1862 ráno, kdy Lasserre přítele svého Freycineta u paláce královského očekával, aby s ním společně posnídal. Jelikož se dříve dostavil, musil na přítele čekati, i použil času k prohlížení vyložených knih v sousedním knihkupectví. Ale sotva že mohl 2 — 3 slova přečísti, tak slabý již byl jeho zrak, nemající daleko do úplné slepoty. Tím zarmoucen jest Lasserre nad míru. Po poledni odebral se Lasserre do svého bytu a tu oznamoval mu vrátný, že »pro něho něco drahou přišlo«. Při tom ukázal na malou bedničku, která mimo adressu měla ještě k vůli clu poznámku: »přirozená voda«. Byla to tedy tak toužebně očekávaná voda lúrdská. Veliké vzrušení zmocnilo se mysle Lasserrovy ačkoliv nedal zevně na sobě ničeho znáti. »Dobře, odvětil, za chvíli přijdu si pro bedničku«. Potom vyšel ven, aby čivy své utišil. Už je tu ta vážná důležitá chvíle — tak přemítal u sebe Lasserre — ale jak mohu od Boha milosti dosáhnouti, když svévolně v stavu hříšném setrvávám? Zdaž by mne spíše trestati neměl? Proto vzhůru, dříve chci duši svou očistiti a zhojiti, nežli smím od Boha zhojení neduhu svého očekávati. Sv. andělé strážní tedy přece

zvítězili a vedli Lasserrea do domu zpovědníka, zbožného to kněze Feranda de Missol. Zpovědník byl sice doma, ale několik osob již čekalo v předsíni, a nad to měl ještě příbuzného svého návštěvou. Lasserre nechtěl tak dlouho čekati, a oznámil, že přijde zase večer o sedmé hodině. Vyšed ven, zůstal státi. Starý člověk, kterého sotva byl přemohl, hlásil se zase a světské myšlenky rojily se v mysli jeho jako včely. I zlí duchové zase začali pracovati. Lasserre potácel se mezi přáním, jíti někam na návštěvu a touhou, jíti domů a modliti se. Dlouho trval boj v duši, až konečně i tu dobrý anděl zvítězil, a Lasserre obrátil kroky své k domovu.

Přišed domu, vzal u vrátného bedničku i se spiskem o zázracích lúrdských a spěchal s tímto svým pokladem do bytu. Tam vrhl se na kolena a modlil se; modlil se jako hříšník vědomý sobě nehodnosti své. Modlil se dlouho. Po té vstal a upíraje oči své na bedničku, cítil jednak jakousi posvátnou úctu, která ho zdržovala nečistýma rukama ji otevříti, jednak velikou vnitřní touhu ještě před zpovědí, kterou večer vykonati chtěl, zázračné vody užiti. Tak bojoval sám v sobě dosti dlouho, až boj vyzněl v modlitbu. »Ano, Bože můj« — tak volal z hloubi duše své, — »ano, jsem bídný hříšník, a nejsem hoden doteknouti se předmětu, jejž Ty ó Bože, Jsi požehnati ráčil. Avšak právě tato má převeliká bída musí Tvou soustrast vzbuditi. Ó můj Bože, pln víry a důvěry přicházím k Tobě a k nejsvětější Panně Marii, a z hloubi duše své vysílám prosby své k nebi. Ještě dnes chci se z hříchů svých vyznati, ale víra má nechce a nemůže déle čekati. Odpustiž mi, ó Pane, a vyslechniž mne! A ty Matko Milosrdenství, račiž nebohému synu svému ku pomoci přispěti.«

Něžná tato modlitba, plná víry, naděje i lásky ukonejšila mysl jeho a zapudila veškerou bázeň. Lasserre otevřel bedničku, v níž ležela láhev pečlivě zabalená. Otevřel láhev a nalil něco vody do skleničky, vzal ubrousek a chtěje již oči své vodou omýti, klesl ještě jednou na kolena a volal: »Ó nejsvětější Panno Maria, slituj se nade mnou a uzdrav mou tělesnou i duševní slepotu.« Modle se takto k Matce nebeské potřel si Lasserre vodou lúrdskou obě oči. To vše netrvalo ani půl minuty. Kdo popíše však jeho podivení, ba uleknutí, když v témž okamžiku se cítil uzdravena! Beze všeho přechodu, po prvním omytí vodou lúrdskou zmizela bolest z očí i slabost jejich a zrak, tak jemný a ostrý jak měl dříve, se mu navrátil. Sám nechtěl ani tomu docela uvěřiti, a jako Mojžíš dvakráte na skálu udeřil, tak i Lasserre v modlitbě pokračoval a znovu oči své vodou omýval. As po desíti minutách konečně sám nabyl úplného přesvědčení tak že radostně zvolal: »Bohu dík, jsem uzdraven«. Chtěje snad oči své zkoušeti vzal do ruky onen spisek z Lúrd mu poslaný a hle beze vší námahy a bolesti mohl hned 104 stránky spisku toho přečísti, kdežto dříve ani 2—3 slova bez bolesti a velikého namahání rozeznati nemohl. Hned potom spěchal k zpovědníkovi a zkroušeně se vyzpovídal. Tento napomenul ho, aby přištího dne při sv. přijímání Bohu za tuto převelikou milost poděkoval a v dobrých předsevzetích se utvrdil.

Ejhle, tak dovedl anděl strážný Lasserra k Matce Boží a tato vyprosila mu u Boha zdraví očí. Bůh vzal mu zrak, jejž dříve světským věcem byl zasvětil, dal mu ho však na prosbu Mariinu zpět a Marie Panna si Lasserra vyvolila, aby byl dějepiscem slavného jejího místa Lúrd, aby skrze jeho spisy známost moci a dobroty její po celém světě se rozšířila. Od té doby měl

Lasserre zrak svůj službě Marii Panně zasvětiti. Avšak i tu mu bylo ještě mnohou zkoušku přestáti a mnohý boj bojovati. Měl dříve ještě poznati, jak slabé jest srdce lidské a jak bídné; měl zkusiti jak velice člověk na Bohu závisí a že jen milosť Boží ho na cestě ctnosti držeti musí, aby znovu neklesl. Neboť sotva že byl Lasserre tak veliké milosti od Boha obdržel, sotva že byl sv. svátosti přijal, upadl zase v předešlý život; aby zjevna byla jeho slabost a aby tím úžeji se pak přivinul k Bohu samému. Lasserre žaluje sám na sebe, že se sotva 5 dní po obdržené milosti v čistotě zachoval: že veliké pokušení naň dolehlo, že se ho dřívější lhostejnost zmocnila a že takto místo Bohu sloužiti, zase zhřešil. Ale Bůh neopustil toho, jejž si vyvolil. Jestliže ho neobrátila milosť, musel ho obrátiti trest. Téhož večera, kdy Lasserre zhřešil, pocítil zase onen hrozný a bolestný tlak v očích, kterýž jej již dříve, než-li uzdraven byl, soužil. Zrak jeho zůstal sice zdravý a ostrý, ale bolest ona byla ustavičnou výstrahou s nebe: dej si pozor, aby se ti něco horšího nestalo.«

V tomto smutném stavu obdržel Lasserre list od P. Gratryho, znamenitého to učence, jenž o jeho zázračném uzdravení byl slyšel. Gratry volal Lasserra k sobě do Toursu kde právě bydlel, a Lasserre uposlechl. Dříve však odhalil v listě P. Gratrymu celou svou duši i celý svůj žalostný stav. Přišelť již k tomu přesvědčení, že Bůh chce, aby po obdržené milosti také bohabojný, ctnostný život vedl. A k tomu se nyní Lasserre také odhodlal, proto i zkouška netrvala dlouho. Právě v Toursu, kam se odebral, čekalo naň zase úplné ozdravění.

Sešev se s Gratrym a vyslechnuv jeho otcovská napomenutí a rady, uslyšel Lasserre také jméno Dupont, muže to, jenž svatý život vedl a v skrytosti mnoho dobrého konal. Lasserre znal muže toho již dle jména: přál si poznati ho i osobně. Přišed do bytu jeho, musil nějakou chvíli v předpokoji počkati, i prohlížel si zatím jeho zařízení. Pokoj byl velmi jednoduše zařízen. Zvláštní ozdobou pokoje však byl obraz představující »Obličej Páně« jak vytisknut jest v rouše sv. Veronikou Spasiteli podaném. Před obrazem tímto hořela lampa. Na stole pak byla kniha, v níž popsány byly zázraky které se u tohoto obličeje Páně udály. Dupont, který brzy vešel, byl statný, starý pán asi 65 let. Lasserre popisuje jej sám takto: »Na první pohled, zdál se zjev tohoto muže, který již tolik nemocných uzdravil, přísný. Výraz obličeje jeho jest vážný a vyžaduje úctu. Celé jeho chování jest odměřené, vážné ale při tom přece velice vlídné a laskavé. Musil jsem se přemáhati, abych ukryl pocit jakési nesmělosti. Přicházím — tak jsem jej oslovil — abych vás, pane poznal. Slyšel jsem již o podivuhodných případech, které se zde udály, a proto toužil jsem, místo toto i vás osobně viděti.«

»Ano, máte pravdu pane«, — odvětil Dupont — »již po 11 let činí zde před tímto svým obrazem Spasitel náš zázraky. Pán náš se tak snížil, že si vyvolil dům nehodného člověka, jako jsem já, aby ukázal, že ne lidské zásluze, nýbrž jedině jeho milosti a dobrotě, vše se přičísti musí.« Na otázku Lasserrovu, kterak zázračné výjevy zde původ vzaly, vypravoval Dupont následovně:

»Bylo to na květnou neděli 1851, kdy jsem z Říma od přítele obdržel tento obraz »obličeje Páně« který jsem hned rámem opatřiti dal. Ve středu pověsil jsem ho na toto místo; ale namanula se mi v duchu otázka: »má tento obraz utrpení Spasitele našeho zde tak beze vší pocty viseti? Ó nikoli, zvolal jsem, a na znamení úcty rozžal jsem před

ním lampu, která až posud zde hoří. Na veliký pátek otázal se mne jistý cestující, proč pak za bílého dne zde lampa hoří? I odpověděl jsem, proto, aby lidé, kteří si zde odbyli svou záležitost, buď jen o »božských věcech« mluvili anebo odešli. Odpověď tato cestujícího vypudila. Hned na bílou sobotu přišla ke mně jistá zbožná paní, která trpěla těžkým neduhem očním. Ukázal jsem jí obraz tento a my oba pokleknuvše, modlili jsme se zde pobožně. Potom napadlo mne, ani už nevím jak, aby paní si oči olejem z této lampy potřela. I poradil jsem jí to. Paní uposlechla a hle v témž okamžiku byla uzdravena. Od té doby uzdraveno bylo v tomto pokoji již veliké množství nemocných, olejem z této lampy a pobožnost k ‚obličeji Páně' rozšířila se brzy na všecky strany«. Když byl Dupont dokončil, zvolal: »ó jak jest mocný, jak jest dobrý náš Bůh!« Lasserre povzbuzen jsa laskavostí Dupontovou vyprávěl mu o své chorobě i o zázračném uzdravení.

Neopomenul ovšem i o svém poklesku se zmíniti a také o trestu, který následoval. »Každá chyba může se zase napraviti,« odvětil Dupont a domlouval Lasserrovi, aby nyní u tohoto obrazu pomoci hledal. Lasserre ale se vymlouval, že své dobroditelce Matce Boží Lúrdské nechce nevěren býti, a že zase zkrze její pomoc uzdravení dosíci doufá. Ale pan Dupont vážně mu odvětil: »v nebi není konkurence. Jelikož však je to již vaším přáním, tedy vezměte tuto medaili, která je ve vodě lúrdské namočena a přiložte ji na oči. Spolu pak modleme se: ‚nejsv. Panno Maria, ukaž se v Toursu tak mocnou, jako jsi u jeskyně v Lúrdách'.« Oba tak učinili, oba se modlili, ale Panna Maria nyní nepomohla. Tlak a bolest z očí nezmizely. Tu povstal Dupont a jakoby s někým mluvil děl: »Nuže tedy Matko Páně, když Ty nás neslyšíš, obrátíme se bezprostředně na Syna Tvého.« Potom omočil prst svůj v lampě a potřel Lasserrovi oči i čelo. Úleva se však zase nedostavila. Dupont se zarmoutil, ale pln jsa důvěry pravil: »Vezměte s sebou tuto láhvičku s olejem a konejte devítidenní pobožnost. Vy i já modleme se denně od 11—12 hodin v poledne. Denně budu se já za Vás modliti.« Lasserre vzdal Dupontovi vřelé díky a navrátil se zase do Paříže.

Druhého dne potřel Lasserre oči své olejem a odešel do města. Právě v době, kdy Dupont se zaň modlil — ucítil Lasserre, že všecken tlak a všecka bolest z očí zmizely, a oči jeho novou silou jako obrozeny byly. Bůh vyslyšel modlitbu sluhy svého Duponta před obrazem »Obličeje Páně« a daroval po druhé Lasserrovi kýžené zdraví očí.

Nyní uznal uzdravený Lasserre za svou svatou povinnost zázrak, který se na něm stal, také uveřejniti. I sepsal obšírný spis, kde vše dle pravdy popisuje — i své poklesky zjevuje — aby tím více milost Boží a láska bl. Panny Marie vynikla. I případ s Dupontem chtěl uveřejniti — ale tento ho zapřísahal, aby o něm a obrazu jeho zatím pomlčel — aby snad ruka nepřátelská tento útulek bídných a nemocných nezničila. Proto se nalézá v prvním vydání spisu Lasserrova mezera vyplněná tečkami, kde mělo státi vypravování o Dupontovi a jeho zázračném obrazu. Teprve — později po smrti Dupontově — sproštěn jest Lasserre slibu a závazku svého, a popsal vše obšírně ve vydání novém.

Zázrak na Lasserrovi se udavší jest mimo něho pověřen čtyrmi hodnověrnými svědky, kteří s ním v nejuzším byli spojení. Jedním jest onen Dupont, druhým farář lúrdský Peyramale, jenž mu vodu zaslal, třetím přítel Vladimír Czaki a čtvrtý Karel z Freycinetu.

Co se z nich všech stalo? Dupont, sloužil Bohu v domě svém i nadále, a Bůh oslavil ho četnými zázraky u obrazu »Obličeje Páně« se udavšími. Kněz Jouvier vydal jeho životopis a také pobožnost k »Obličeji Páně«. Dům Dupontův obrácen jest v kapli, kde se obraz jeho uctívá a posud zbožná ruka lampu rozežíhá. Dupont sám zemřel v pověsti svatosti. Farář Peyramale, tento »Apoštol Lúrd«, působil ještě několik let na vyvoleném místě Mariiném, vystavěl nádherný chrám ten, začal stavěti i chrám farní, založil tam dobročinné ústavy a pln jsa zásluh o poutní místo odevzdal duši svou Pánu.

Třetí svědek Polák Vladimír Czaki, dospěl vysoké hodnosti: Ačkoli měl svět otevřený, zřekl se ho, přijal kněžské svěcení a pro své výtečné ctnosti stal se brzy arcibiskupem, potom papežským nunciem v Paříži a konečně kardinálem.

A čtvrtý svědek Karel z Freycinetu, přítel Lasserrův, který ač sám jsa protestantem, mnoho k zázraku přispěl, dostoupil rovněž vrcholu důstojenství. Roku 1871. povolán jest do »národní vlády«, stal se ministrem a konečně i presidentem ministeria. Proč asi, vzdor zázraku, jejž uznával, se neobrátil, jest záhadou. »Duch Boží vane kde chce.« A tak mimo vlastní svědectví Lasserrovo potvrzují čtyři svědkové, víryhodní a vážní to mužové, zázrak na něm učiněný, jeden ve svatosti života zešedivělý, jeden horlivý duchovní správce, apoštol Panny Marie Lúrdské, jeden kardinal sv. římské církve a jeden ministr říše francouzské.

A jak dostál Lasserre sám úkolu, Bohem samým naň vznesenému? Skvěle. Od jara roku 1863., tak brzy po svém druhém ozdravění, konával pouť do Lúrd rok co rok, kde po nějaký čas u jeskyně prodléval a na kolenou Bohu a Rodičce Boží za prokázané milosti děkoval. Lasserre byl v Lúrdách velice známou osobou, byl poutníkům živým důkazem moci a lásky Marie Panny, důkazem, že Matka Páně v Lúrdách skutečně divy tvoří. Z vděčnosti obral si za životní úkol vlohy své spisovatelské Panně Marii a posvátnému jejímu místu Lúrdám zasvětiti. K tomu konci obíral se pilně a svědomitě vším, co se zjevení Panny Marie v Lúrdách a uzdravení nemocných vodou tamější jeskyně týkalo. S velikou obezřetností studoval všecky protokoly a soudní záznamy, které mu biskup Tarbský ochotně zapůjčil, vyptával se osobně žijících ještě osob na zázraky tam se udavší, zejména uzdravených nemocných. Ovocem prací těchto bylo zevrubné popsání zjevení se Matky Páně i všech znamenitých zázračných uzdravení. Spisem tímto jenž se zove: »Panna Maria Lúrdská« a jenž roku 1869. ponejprv v řeči francouzské vyšel, obeznámil Lasserre celý skoro svět se zázraky lúrdskými, neboť jeho spis do všech jazyků přeložen jest, a mnoho setkrát vydán byl. Sám sv. Otec Pius IX. přijal dílo toto, žehnal jemu a vřele je doporučil. Následkem jeho spisu byly přečetné pouti, které se od té doby ze všech stran světa i ze zámořských krajin do Lúrd dály.

Tímto spisem však nebyla spisovatelská činnost Lasserrova na počest Marie Panny vyčerpána. Vydalť ještě během času následující Lúrd se týkající spisy: 1. Bernadetta, omilostněná dívka z Lúrd. 2. Zázračné události lúrdské. 3. Měsíc Panny Marie lúrdské pro máj. 4. Nový měsíc Marianský. 5. Listy Lasserrovy proti hanopisci Zolovi. 6. Farář Peyramale. Z toho vidíme, jak si Lasserre záležeti dal, aby úkolu svému jakožto »dějepisec Panny Marie« Lúrdské čestně dostál. Pán Bůh mu však také za to žehnal. Netoliko že mu až do jeho zesnutí v 73. roce života zachoval čistý a bystrý zrak, nýbrž obdařil ho i štěstím rodinným.

Po požehnaném záslužném životě povolal si ho pán v neděli 22. července roku letošího, aby na věčnosti uzřel tváří v tvář blahoslavenou Pannu, která jej tolik omilostnila na světě a kterou si on za Velitelku vyvolil, a již po 38 let horlivě sloužil. Smrt tohoto slavného muže bolestně se dotkla všech, kdož ho znali a kdož o svaté místo Mariino v Lúrdách se zajímají. Pohřben byl s velikými poctami. Biskup Tarbský dal hned za nebožtíka ve chrámě lúrdském slavné zádušní služby Boží konati.

Tím končíme stručný živopis tohoto slavného muže, jehož jméno povždy co nejúžeji spojeno zůstane s dějinami posvátných Lúrd. Celý průběh života jeho ukazuje nám moc a sílu milosti Boží, která dovede si srdce lidské i přes odpor jeho nakloniti a která mnohdy i prostředky obyčejnými a nenápadnými vede člověka tam, kde ho míti chce. Kéž bychom vedení tomuto vždy rozuměli a se jemu nevzpírali, kéž bychom tajemnému vánku lásky a milosti Boží, který i nad námi vane, naslouchali, pak by zajisté život náš tak mnohých pokleskův a hříchů se vyvaroval, skutkové dobří by se rozhojnili, a my bychom žili jako Lasserre ku cti Boží a slávě naší nebeské Matičky Marie Panny.

Boh. Hendl.

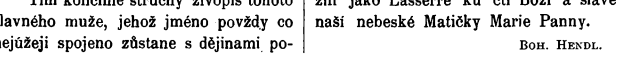

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

5. Nebezpečí roste. Řež nastává.

Zatím zaostřovaly se poměry více a více povážlivě a mínění agentů pana Boveta, že vzplanutí katastrofy pravděpodobně teprve po kokonových žních lze očekávati, teprve tedy až ku konci léta, nemělo se splniti. Spíše jmenovaný drusický šejch Kassim-Bey, jenž právě se svojí divokou drusicko-moslemskou hordou před branami Saidy táborem ležel, dal všecky vesničany, kteří se z města domů ubírali, zajati a prohlédnouti. Byli-li to Drusové nebo moslemi, dovolil jim z města domů se odebrati s nakoupeným prachem a olovem, byli-li to však křesťané, odebral jim nakoupené zbraně a střelivo a pomáhal tak jedné straně se ozbrojiti, an druhé to zamezil. Jeho tajná jednání s tureckým guvernérem byla hojnější a četnější a trvala vždy delší a delší čas, jednotlivé vraždy na křesťanech v okolí se víc a více množily. Damoklův meč visel nyní jen na jediném vlásku.

Ač v Bairutě věci nedošly dosud tak daleko jako v Saidě, sešli se přece dne 20. května znamenitější obchodníci v jednom saloně otomanské banky a složili petici na konsuly evropských velmocí, kde žádali, aby konsulové u Khuršid-Paše, místodržícího v Bairutě, o udržení pořádku a o zajištění pokoje města a míru v horách působili, ježto za těchto poměrů veškerý obchod ku škodě kupcův i země vázl a křesťanské obyvatelstvo děsně bylo poškozováno. Paša slíbil vše možné a nemožné, ale jak málo to upřímně myslil, již dva dny potom ukázal, když v nejbližším okolí Bairutu potýčka mezi Drusy a Maronity

vznikla. Paša a jemu podřízené úřednictvo ani prstem nepohnuli, aby původce a rušitele pokoje k odpovědnosti povolali.

Krvavé zmatky mohly se vlastně pokládati již jako za zahájené. Guvernér bairutský učinil vojenské opatření, svolal z Damašku, Jerusalema a z jiných měst posádky ke svému sesílení; mělť jen v Bairutě 750 mužů pěchoty, a tedy znamenitě tuto posádku si sesílil. Brzy zavládl válečný ruch ve městě, obchod Assadův tím znamenitě získal, nad čímž se Assad velice těšil, an i já horlivě jsem prodával.

Myslil jsem si, že Khuršid-Pašovi se jen o to jedná, aby stáhnutím vojska stal se pánem situace a aspoň pořádek v městě udržel, když by se to v horách státi nemohlo. Assad však byl chytřejší nežli já. »Čím více vojáků«, pravil, »tím větší nebezpečí pro křesťany.« A já jsem se přidal velmi brzy k jeho náhledu. Neboť když jsem viděl, jak se všech stran Baši-Bozukové, Arnauti, ba i Beduini z nomádských kmenů v sousední Celosyrii k zástupům Khuršid-Pašovým spěchali, tu musil jsem si říci, že se zde o něco jiného, nežli o udržení pořádku a pokoje jedná. Neboť bylo jen na příklad popatřiti na Arnauty, aby každý křesťan věděl, na čem jest, že tyto nehostinné postavy s jejich odporným vzezřením žádnými nositeli pokoje a pořádku nejsou. Vzdorovitě procházeli městem, nikomu s cesty nevyhnuli. Jednu ruku měli ustavičně za opaskem, za nímž kromě dvou pistolí a jataganu, bodáku i nůž byl zastrčen. S tímto vražedným příslušenstvím měli za opaskem i dýmku, kteří právě nekouřili, a psací potřeby. Malebně a krásně vyjímá se jejich kroj, řeckému podobný, s bílou fustanelou a červeným kabátcem. Jinak jsou to však odporní chlapi, kteří jen tehdy bojují, když k tomu mají chuť, jak se jim však zalíbí, usmrtí i svoje důstojníky a desertují, když jinde větší žold, bohatší kořist očekávají. Nejen křesťané, i moslemi obávají se těchto pobudných a stěhovavých žoldákův, a sám jsem byl svědkem, jak v jedné kavárně, když několik těchto Arnautů vešlo a se usadilo, všickni hosté úzkostlivě umlkli a co nejspíše místnost opustili.

Beduini stanovali na volných ulicích města ve svých malých černých stanech. Byli oděni v šedě nebo bíle pruhované burnusy a zbroj jejich pozůstávala ze šavle, velmi dlouhé, úzké pušky a z kopí jistě 15 stop dlouhého, jehož trojhranný ostrý bodec sám opět stopu byl dlouhý a při své násadce k holi chocholem černého pštrosího péra byl okrášlen. Před stany svých pánů stálo ponejvíce ušlechtilé koňstvo, vždy osedláno a na jedné noze řetízkem spoutáno. Ve svém moslemském kroji mohl jsem si všecky tyto lidi i věci s největší klidností a důkladností prohlédnouti.

Bylo to 28. května, když se mi opět nových zpráv od přítele v Cale dostalo. Kavalkada desíti spolehlivých Drusů, kteří stáli ve službě jeho knížecího přítele, přijela odpoledne do Bairutu a jeden z nich doručil panu Pelissierovi různé písemnosti pro něho i pro mě. Zprávy byly trudné. Nyní byli jsme úplně zpraveni o vražedné náladě v horách, a to nejen u Drusů, nýbrž u všech moslemů. Přítel dal mi na vůli, abych se buďto s těmito posly k němu do Cale odebral anebo ještě nějaký čas v Bairutě zůstal a další rozvoj věcí pozoroval. Těchto deset Drusů, tak psal, jsou lidé úplně zkušení a spolehliví, kteří nemají žádných spolků s jejich po vraždě a krveprolití dychtícími krajany a po případě dá se jich užiti k ochraně pana Pelissiera a jeho zetě. Kterak? to že nemůže z dálky uhodnouti, nýbrž je to našemu vlastnímu dobrozdání a stávajícím okolnostem přenechati. Na každý způsob doporoučel nám přítel velikou opatrnost, a tito Drusové

vybráni byli právě se zřením na nebezpečný čas z nejlepších a nejopatrnějších a radou jejich můžeme se říditi. V Damašku, tak psal přítel dále, panuje dosud úplný klid a nic na to nepoukazuje, co se tam za krátko udá. Jakmile i tam vraždění se přenese, ihned se tam odebere, aby svoji nevěstu a její rodinu k odchodu přiměl. Na svoji svatbu za těchto okolností, tím končil psaní, nemůže nyní mysliti; jeho nevěsta mě upřímně pozdravuje.

V každém západozemském městě vzbudil by příchod až po zuby ozbrojených jezdců jisté vzrušení a ihned by zde byla policie, aby se jich tázala, odkud a kam? V Bairutě nevzbudilo těchto deset mužů k mojí ochraně přibylých ani toho nejmenšího zájmu; byl zde celý chaos zbrojné chasy, a tito Drusové, kteří k nám přijeli, byli jenom kapkou vody v řece. Ten jediný, který by je měl k vysvětlení povolati — Khuršid-Paša — pracoval se všemi svými orgány na tom, aby co možná nejvíce cizí, do města nepatřící venkovské čeládky sem stáhl — k vraždě a krveprolití. O nějaké kontrole, proč kdo sem přichází, nebylo žádné řeči.

Po důkladné úmluvě, kterou jsem s Alim, vůdcem mých desíti Drusů, měl, an jsme si koňmo kolem města procházkou vyjeli, shodli jsme se, že zatím před městem se ubytují, což při nynější roční době — na konci května — před ubytováním v městě bylo výhodnější, a mimo to vlastní jejich přítomnost tím daleko lépe se kryla.

Byloť jim každého styku s »Franky« i s panem Pelissierem a jeho rodinou pilně se varovati, aby žádné podezření nemohlo vzniknouti, jakoby byli k ochraně křesťanů najati. Pročež jsem zprostředkování mezi panem Pelissierem a Drusy do svých rukou vzal a pan Bovet svěřil mi dobrého koně k potřebě, kterého vždycky přes noc u oné malé drusické karavany jsem nechával, abych dle potřeby s nimi hned mohl vyraziti, kam jsme za dobré uznali.

V splnomocnění pana Pelissiera a pana Boveta zaručil jsem každému Drusovi sumu 1000 piastrů, jejich vůdci Alimu 1500 piastrův, osvědčí-li se jejich činnost prospěšnou a k spokojenosti obou pánů. Tento obnos byl lákavý a jistě uzpůsoben, aby dobrou vůli lidí, kteří s ní zjevně sem byli přišli, ještě zvýšil a sesílil. Byla to malebná družina těchto deset Drusů, když se poblíže mořského břehu stanem rozložili. Přivedli s sebou tři zvláštní koně pro břemena, kteří stan a podobné potřeby nesli; nedávno teprve byli tito koně břemena zbaveni. Rychle byly stany upraveny, stany vzdušné a lehké, koberce a přikrývky byly rozprostřeny a v okamžiku praskal ohínek, aby káva se mohla vařiti. Kuchař ležel na zemi a brzy rozložili se druhové kolem něho, aby na tom nektaru si pochutnávali. Kávová zrnka vždy zčerstva se rozmelou, vlastně roztlukou, neboť se to neděje v kávovém mlýnku, nýbrž v hmoždíři. I já dal jsem se rád jako host pozvati a posloužil jsem jim perským tabákem, aby si cigarety z něho připravili, což každý Drus výtečně zná. Koně také večeřeli; byli podivně uvázáni: několik stop dlouhý provaz, který přední a zadní nohu poutal, byl na kole v zemi zaraženém uvázán.

Následující den, 29. květen, přinesl nám důležitou novinku. Spojené pravidelné i nepravidelné zástupy opustily za svítání město Bairut a utábořily se na úpatí Libanonu ve vzdálenosti asi dvou hodin od města a v bezprostřední blízkosti vesnice Baabdy. K polednám opustil i Khuršid-Paša svůj serail a odebral se do tábora. Udával za příčinu svého odchodu, že nepořádkům ihned v začátku zamezí propuknouti, vskutku však opustil jen proto město, aby nebyl pří-

stupen vlivu konsulův evropských velmocí a aby se vražednému hnutí Drusů v horách v čelo postavil.

Je zvykem, když generalní guvernér město opouští nebo tam se vrací, že dělostřelectvo na nádvoří veliké a opevněné kasárny, která Bairut ovládá, několik ran vypálí, aby odjezd či příjezd pašův pozdravili. I nyní tento zvyk byl zachován; vypálené dělové výstřely byly však tentokráte signálem vrahům a loupežníkům. V tom samém okamžiku, kdy první zaduněly rány dělové, zahájena byla živá palba ručnicová v sousední vesnici Beit-Meri mezi Drusy a Maronity. Oddělení Arnautův asi 30 mužů silné, kteří stáli pod velením pašovým, ihned zčista jasna objevilo se ve vesnici, postavilo se okamžitě na stranu Drusův a zapáleny byly ihned všecky domy křesťanů. Tím bylo dokázáno, čeho jest se křesťanům od paše a turecké vrchnosti nadíti: zástupy vrchnopanské, sultánovské podaly si ruce s Drusy ku společné práci proti křesťanům; tak to bylo od počátku a tak to zůstalo až do konce děsné katastrofy u Damašku.

Co se tyto výbuchy vášní moslemských ve vesnici Beit-Meri krví a ohněm ukazovaly, zapálili Drusové křesťanskou část jiné vesnice a několik jiných míst křesťanův, a na druhý den již se ukazovala vražedná a paličská záplava v samém okolí Bairutu ve značné míře. Od prvního rána byly všecky křesťanské vesnice pohorské a v okolí ležení pašova vypáleny a pobořeny. Diví Baši-Bozukové, kteří s pašou město opustili, »rozlili se« po celém okolí roviny a předčili Drusy ve vraždění, pálení a týrání křesťanů. Zločiny této divé chasy, pustých Baši-Bozuků, nedopouštějí popisování a na několika místech sami Drusové reptali proti tomuto přespříliš ukrutnému řádění. Drusům toho aspoň se ctí se musí vzpomenouti, že jen zřídka kdy proti slabým starcům, ženám a dítkám se provinili; obzvláště ohled měli na čest zajatých dívek a žen. Zcela jinak bylo u Baši-Bozuků; nikdo nebyl jimi ušetřen, nic jim nebylo hrozným.

Projel jsem se svými desíti Drusy po poledni okolí; nebylo se nám ničeho báti, byliť jsme od vrahů za spoluvrahy pokládáni. Ve mnohý dům vběhli jsme zdánlivě jako nepřátelé a zamezili jsme, že proud po vraždě a lupu dychtících darebů v tento dům vniknouti nemohl, tak že na dvéře nešťastného sousedního domu bylo jim se vrhnouti. Ačkoliv takto mnohou rodinu před jistou smrtí jsme zachránili, mohli jsme přece poměrně jen málo násilností zameziti. Velmi často bylo mi svědkem býti skutkům děsného barbarství, jež nemůže péro moje popisovati. My Evropané s mravy křesťanstvím a civilisací zmírněnými můžeme jednoduše takové ohavnosti jen tehdy za možné pokládati, jsme-li přinuceni svým zrakem je pozorovati, jak to u mně bylo. Zde byly to dítky, které ohavní Baši-Bozukové čtvrtili nebo do povětří házeli, aby je na bodáky svých jataganů chytali; tam byly mladé dívky zneuctěny a pak uškrceny; onde roztříšťovali starcům na smrt umdlené údy hlavněmi ručnic a nechávali je na ulicích v hrozných bolestech zvolna umírati.

A co činil místodržitel Khuršid-Paša vzhledem k těmto vraždám? Daleko toho byl vzdálen, aby loupení, pálení, plenění a vraždění na odpor se postavil se svým řádným vojskem; on vše to přítomností svojí schvaloval a uzákoňoval. Při svém návratě do Bairutu jeli jsme k večeru okolo ležení pašova a dostali jsme se k němu velmi blízko, kde jsme jej spatřili, an před svým stanem zcela pokojně a pohodlně si hověl, čibuk si pokuřoval a spokojeně si prohlížel všecky v okolí křesťanské vesnice, z nichž černý čmoud k nebi vystupoval. Spíše vzpomenutá vesnice Baabda, která zcela byla zničena,

byla sotva na dva dostřely od něho vzdálena, to tedy se stalo před jeho vlastníma očima a přece ani prstem nepohnul, aby tomu byl nějak zamezil. Kterak neštěstí mohl zameziti, když sám pokyny a povely Arnauty povzbuzoval při jejich díle a při tom je hrdiny a ochránci pravé víry nazýval!

Úplně a zcela znaven a na duchu spatřenými hrůzami dne zmalátněn navrátil jsem se s nastalou nocí v průvodě svých Drusů do Bairutu. Na všech stranách potkávali jsme ustrašené pohledy, neboť jistě byli jsme ode všech jako předvoj větších lupičských a vražedných rot pokládáni, jež se vracejí do města. Ačkoliv nikterak s to jsme nebyli zlořádům a krveprolitím dostatečně na odpor se postaviti, přece jsme hrůzy v celém okolí viděli a tak jsem mohl i při svém dnešním návratu do města p. Pelissiera, jenž ještě večer do skladu Assadova přišel, upokojiti, že zatím pro dva či tři dny není se Bairutu čehos vážnějšího obávati. To pan Pelissier připustil, ale byl jist, že město zcela jistě také na řadu přijde, až jen venkov bude úplně zpustošen a loupežení a vraždychtivost zcela ve vášnivost propukne. Nemohl jsem dobrému starému pánu dáti za nepravdu, nebylť přece on zbytečně bázlivým, bál se více o rodinu, nežli sám o sebe, ujistil jsem jej však, že se svými Drusy, a to i v nejhorším případě, o něho a jeho rodinu se postarám.

Během tří dnů nejméně šedesát před tím bohatých a kvetoucích vesnic lehlo popelem; trosky a rozvaliny zdí byly hrobem dřívějšího blahobytu. Křesťanský venkovský lid ztratil všecku zmužilost dále se brániti, když se o jednání paše přesvědčil a viděl, že jeho vojsko s vražednými Drusy se spojlo, aby přepadli společně křesťany. V posledních vesnicích, které Drusové pobořili, nesetkali se paliči a vrazi se žádným odporem více. Brzy bylo viděti zmatené množství křesťanů do Bairutu prchati, aby se zde v kostelích ukryli, při konsulátech pomoci hledali a v privátních domech útočiště našli. Krvežízniví daviči pronásledovali uprchlíky až ku samé bráně města, aniž by se ze začátku do města samého odvážili.

Hrůza a lek v městě nastal hrozný. Všichni křesťané zabarikádovali se ve svých domech a připravovali se na obležení. Pod dojmem tohoto strachu sešli se evropští konsulové ku poradě a podali společné ohražení Khuršid-Pašovi, v němž tohoto za všecko neštěstí odpovědným činili, jež mohlo město stihnouti. Tento krok měl potud jakýs výsledek, že aspoň pro okamžik hrozící neštěstí zadržel a nepřátelský vpád do Bairutu oddálil. Tím však nebylo věci odpomoženo. Co nyní nemohlo se státi této části Libanonu, to stalo se jinde — Saida s okolím stala se jevištěm pusté řeže.

6. Dobrodružná jízda do Saidy a po hořícím lese.

Ježto nestávalo okamžitého nebezpečí pro Bairut, nechal jsem polovici Drusů na stráži u továrny pana Boveta a s druhou polovicí svého mužstva zajel jsem si do Saidy, odkudž nezaručené zprávy o povstalé řeži do Bairutu přicházely. Nebyla to zvědavost, jež by mě tam hnala, nýbrž naděje, že tam některé křesťanské životy budu moci zachrániti. Bylo-li to velmi málo, co mohli jsme učiniti v přirovnání ku celému množství zabitých obětí, tak přece jeden jediný lidský život musil mi za to státi, abych mu věnoval dva, tři dny svého života a utracení jeho zamezil.

Velmi záhy z rána vyjel jsem se svými pěti Drusy, chytrého Aliho vzal jsem ovšem také; byl ku nezaplacení při těžkých podnicích a zdálo se, že jeho vynalezavost spojená s bohatou měrou

smělé odvahy v témže poměru rostla, v jakém výše nebezpečí stoupala. Osmihodinovou téměř zcela kamenitou a obtížnou cestu urazili jsme v pěti hodinách. Na cestě krátce jsme se zastavili v jednom khanu, »hostinci«, abychom si trochu oddechli a aby koně trochu pookřáli. Tam dostalo se nám již jasnějších zpráv o krveprolití v Saidě. Velká tesknota se mne zmohla, když jsem z dálky město spatřil. Hnus pociťoval jsem již nyní nad tím, co všecko uslyším a snad i uvidím. Saida leží právě tam, kde druhdy stávalo město Sidon, jen že Sidon dále na východ vybíhal. Jako skoro všecka fenická města, ležel i Sidon na jednom předhoří, před nímž v moři jest ostrov. Nynější Saida leží v úrodném okolí. V zahradách plných různého jižního ovocného stromoví, rostou četné banany a palmy. Pohled na město jest tím krásnější, čím více se mu blížíme. Na jedné straně nekonečná moře hladina, na druhé bujně zelená pobřežní rovina s nízkým předhořím, za nímž osněžené vrcholy Libanonu v podivné protivě se žárem na nížině panujícím vyhlížejí. Z desíti tisícův obyvatelstva města jest jich asi osm tisíc moslemů, sedm set židův a ostatní jsou křesťané.

Když jsme asi čtvrt hodiny severně od města do moře ústící nahr, řeku, po mostě přejeli, odebrali jsme se ku katolickému knězi, v němž otce Tovaryšstva Ježíšova jsem tušil.

Oslovil jsem toho pána francouzsky a on byl radostně překvapen, když, ač náš kroj se nezamlouval, v nás přátele poznal. Dav svým Drusům rozkaz, aby trochu napřed pojeli a tam mne čekali, seskočil jsem spěšně s koně a žádal jsem přátelského kněze, aby mně krátce o všem, co v Saidě se událo, zpravil.

Dověděl jsem se, že při řeži v Saidě nedošlo jen na křesťany v městě obývající, nýbrž že zmíněný Kassim-Bey, vždy jsa ve spojení s tureckými úřady, i celou řadu venkovského křesťanského obyvatelstva do města vlákal, a pak moslemskou havěť rozvášnil, že tito křesťané do města přišli, aby moslemy pobili. Imamové, mohamedánští kněží, s kazatelen mešit pak řvali: »Máme náboženství prorokovu dáti zaniknouti? Zde jsou křesťané, kteří se chtějí zmocniti města. Do zbraně!« S imamy zápolily mohamedánské ženy, any s tím větší vášnivostí muže »ku svatému boji« vyzývaly.

Moslemové, tak vykládal otec Jesuita dále, ozbrojeni dýkami, puškami, klacky a jinou zabíjackou zbraní, srotili se do velkých chumáčův. Byli takovým fanatismem posedlí, o němž si řádné představy učiniti nemůžeme, pokud sami na vlastní oči jsme ho neviděli. Se zvířecí, tigří zběsilostí vrhli se napřed na křesťany z venkova, kteří většinou bezbranni a na nejvýše unaveni a vysíleni zde stáli. Muži, ženy, dítky všickni bez rozdílu byli povražděni. Nebylo však pro netvory na tom dosti křesťany jen zabiti, nýbrž oni je již bezduché rozřezávali a všelijak zkomolovali jejich těla dýkami, aby tím svůj infernalní vztek proti jménu křesťanskému na jevo dali. Devatenáct z těch, kteří na branách města byli popraveni, bylo do jedné zahrady vloženo. Ctihodný kněz otec Pruniére, náš superior, odhodlal se, ač život svůj v hříčku uváděl, že do té zahrady půjde a ubožáky pochová. Vykládal nám, že mezi těmi devatenácti bylo devět kněží, dvě dítky, dvě ženy a šest jiných mužů. Všickni byli úplně nazi a krví zbroceni, údy jim byly uřezány, vnitřnosti vyrvány a těla plna ran. Otec superior byl na svojí cestě do oné zahrady doprovázen dvěma výborně ozbrojenými muži, když však byl od zástupu moslemův zpozorován, musil se před nimi ihned ukrýti a nemohl úkonu pohřebního vykonati.

Jako tito ubožáci, tak leží jich mnoho v jiných zahradách, na cestách kol dokola: všickni nepohřbeni, šatů zbaveni, zkomoleni, krví zbroceni a tisícové psů ohryzují jejich mrtvoly.

Slzy udusily hlas kněze a i mne zmocnila se hrůza při jeho vypravování. Ježto k vůli bezpečnosti nechtěl jsem se ukázati ve městě v průvodu křesťanského kněze, rozloučil jsem se s ním a slíbil jemu, že podle možnosti jej v klášteře navštívím. Pak vyhoupl jsem se na kůň a tryskem jeli jsme do města. Ubytovali jsme se v tureckém khanu, kde právě větší počet jízdných Drusů prodléval. Obratný Ali ihned se jim přidružil a dozvěděl se úplně v důvěrnosti, že pro večer veliké divadlo jest přichystáno. Věc takto se měla díti. Na úpatí pohoří nedaleko od Saidy leží křesťanské městečko Djezzin, residence maronitického biskupa. Na počátku nepokojů vzkázal Said-Bey, nejmocnější náčelník Drusů v této krajině a zároveň přítel a důvěrník Khuršid-Paše, obyvatelům Djezzinským, že nemají se ničeho obávati a že jejich město bude ušetřeno. Přece však, vzdor danému slibu a slovu, vyjel Said-Bey 2. června v čele své hordy z Drusův a moslemů proti Djezzinu, a všecky ohavnosti, které před nedávnem v Saidě bylo lze spatřiti, opakovaly se i tam. Části obyvatelstva podařilo se ještě včas prchnouti, bylo jich na dvanáct set, a tito uprchli do lesa asi čtyry hodiny cesty od Saidy vzdáleného. Said-Bey pronásledoval je se svojí hordou a obklopil v lese. Úžeji a úžeji stahoval se kruh kolem zajatcův a pro dnešní večer bylo skvostné osvětlení a »ohňostroj« přichystán. Les na různých místech měl býti najednou zapálen, aby zajatci odtud utíkali a pak byli meči ubiti, anebo tam zůstali a se spálili. Smrt ohněm, smrť mečem, toť jejich podíl. Čistí druhové, kteří našimi spoluhosty v tureckém khanu byli, planuli divou chtivostí vraždy, když chytrému a slídivému Alimu tyto věci vyprávěli. My ostatní chodili jsme sem a tam a zaslechli tu a onde nějaké slovo, abychom Alimu tím více umožnili všecko vysloviti, co nutno bylo. Četl jsem z jeho tváře, že o velmi důležité věci se jednalo, což jej u vážné přemýšlení uvádělo a v takovém případě bylo jej nejlépe sobě samému ponechati a jej nikterak ve vyjednávání s touto dravčí bandou nevyrušovati. Objednal jsem několik láhví libanonského vína, na němž, ač Drusové — a dle šatů i já — moslemi jsme byli, přece statečně jsme si pochutnávali a abych společnost ještě důvěrnější učinil, přinesl jsem ze sedlové schránky balík perského tabáku a dal jsem jej této »hodné« společnosti k použití. Lesk oka Aliho se ještě více zjasnil a pohled jeho schválil moji štědrost, byloť jednání moje nejjistější cestou ku zjednání důvěry.

Asi hodinu seděla takto zdivočilá cháska, když Ali mi tajně pokynul, abych jej ven následoval. Učinili jsme si procházku ku přístavu a sotva jsme měli poslední domy Saidy za sebou, zastavil Ali a pravil mi: »Pane, dnes večer by byla nějaká práce . . .«

»Jaká?«

»Zajmeme Said-Bey a pak já jej usmrtím a vykoupu se v jeho krvi.«

»Ali, ty jsi hrozný«, odpověděl jsem pln podivu nad jeho vášnivou vznětlivostí, kterou na něm dosud nikdy jsem nepozoroval.

»Said-Bey jest mne daleko hroznější«, odpověděl rychle.

»Co máš vzhledem ku svojí osobě proti němu?«

»Mnoho, všecko«, odvětil, divoce očima kouleje.

»Musím ti všecko vysvětliti. V městečku Djezzině, které od Said-Beye bylo zpustošeno, bydlí Maronit jménem Abel

se svojí dcerou Fatimou, která jest nejpěknější dívkou v celých horách. Asi před půl rokem bydlel Abel v Cale a malé dědictví, jež mu v Diezzině připadlo, přijmělo jej, že se tam odstěhoval. A já, pane...« Zde se Ali zarazil a patřil na mě planoucím zrakem. Řeč mu vypověděla a zdálo se, jakoby chtěl rukama dále mluviti.

»Nuže, Ali?« tázal jsem se ho se smíchem. »Myslím, že máš tu Fatimu rád.«

»Více, nežli sebe sama!« zvolal krásný, mladý muž, an se oběma rukama na prsa udeřil a ramena směrem ku pohoří nahnul. Leželo vlastní kouzlo v této vášnivé vzrušené mužské postavě s chytrýma černýma očima. Jeho tělesná i duševní síla najednou jakoby podlehla mocnému citu. Zrak jeho vzplanul sice ohněm, ale bylo v něm tolik mírnosti a mně se zdálo, jako bych viděl za tímto závojem silu a ráznou odhodlanost, kteréžto vlastnosti čilého Aliho i cenným přítelem i nebezpečným nepřítelem činily.

»A kde jest nyní Fatima?« tázal jsem se dále.

Oběma rukama ukázal na pohoří a z jeho obličeje zmizel mírný pohled. Divoce koulely se jeho černě zanícené oči a ne nepěkný žlutěbílý nádech jeho tváře z velikého vnitřního napjetí více zbělal, což jaksi cize, přece však pěkně na něm se vyjímalo.

»Tam v tom lese jest Fatima se svým otcem«, namáhavě ze sebe vyloudil. »Jest jí, ubohé, voliti mezi ohněm anebo divochem Said-Beyem, jenž po ní dychtí. Připusť, pane, ať jej v prach rozšlapu a pak do moře vhodím, aby bylo opět klidněji v mojích rozbouřených prsou.«

»To se lehce poví, ale těžko vykoná,« odvětil jsem mladému muži.

»Ovšem, ale zajati můžeme dnes večer divocha, a to bude štěstí nejen pro Fatimu, nýbrž pro celou zemi.«

»To věřím. Pochybuji však, že by se nám to, jen několika mužům podařilo, vždyť jest nás jen šest, abychom mocného Said-Beye zajali.«

»Jeho vášeň jej polapí«, odvětil Ali spěšně.

»Jak pak?«

»Jak mi Drusové před nedávnem v khanu sdělili, poslal Said-Bey poslední noci a již i za dne několik ze svých lidí do lesa a dal jimi slíbiti, že Fatimě a otci jejímu život daruje, když k němu vyjdou. Ona to však odepřela. Pak vzkázal ten nelida jí hrozbu, že ji dá násilím z lesa vyvésti, ale pak života otce jejího že neušetří. Na to vzkázala jemu Fatima za odpověď, že dýku ustavičně při sobě nosí, která životu jejímu konec učiní, jakmile by jí někdo násilí chtěl učiniti. O odhodlanosti dívky nepochybuje Said-Bey. Proto leží se svým mužstvem ustavičně váhaje kolem lesa, v němž na dvanáct set uprchlých obyvatel djezzinských jest obklíčeno. Dnes večer má onen les býti zapálen.«

»Kterak pak můžeme my doufati, že Said-Beye zajmeme? Tato bezhlavá smělost stála by nás všecky život.« — »Ne, pane«, odvětil Ali určitě a se lstivým úsměvem. »Já mu vyrvu Fatimu z hořícího lesa a odevzdám mu ji mezi čtyřma očima. Zatím přiskočíš ty s našimi čtyřmi lidmi a pak se vrhnem na Said-Beye, zamkneme jemu ústa, odzbrojíme jej a prchneme s ním v úprku. Jeho zástupy budou mysliti, že se těší ze svého lupu a než jim jeho dlouhá nepřítomnost nápadnou se stane a oni po něm ohlížeti se počnou, jsme daleko pryč a nikdo ani stopy po nás nenalezne. Tak, nebo podobně to učiníme, můžeme se o tom lépe i na cestě umluviti.«

»Tvůj plán je smělý«, odvětil jsem, »jsem však odhodlán při provedení jeho spolupůsobiti.«

Umluvivše se lépe až do podrobností,

vrátili jsme se do khanu, abychom se svými čtyřmi druhy na křepké skopovině si pochutnali, při čemž nám několik láhví libanonského výborně k duhu přišlo. Naše nálada byla podnikavá. Ali několika slovy sdělil druhům náš nejvýše dobrodružný plán i celé jeho provedení.

Slíbil jsem každému tučný bakšiš pětadvaciti piastrů, podaří-li se nám zajetí a odvedení Said-Beyovo. Jakkoliv pochybným se mi zdálo provedení této odvážné hry, přece nepostavil jsem se smělému podniku na odpor, neboť cena, již bychom byli ve šťastném případě získali, byla tak velikou, že jsme ani tak vysoké sázky nemohli litovati.

Naši koně měli přes pět hodin klidu a v tom čase byli dobře nakrmeni, že jsme nyní od nich něčeho mohli očekávati. Bylo šest hodin večer, když jsme na koně vsedli a k udanému lesu se pustili. Tam čekaly ubohé oběti na svůj krutý osud. Ali se důkladně přeptal, jakým směrem bychom se měli držeti a proto jel první před naší malou četou Za ním jel jsem já a ostatní druh za druhem, ježto východní koně nejraději a nejlépe za sebou jdou. Jeli jsme dobře půl druhé hodiny jen v ostrém kroku, abychom koně, kteří měli v noci velikou úlohu, zbytečně neunavili. Slunce snižovalo se víc a více a horko, jež po celé odpoledne panovalo, ustupovalo velmi příjemnému chladu večera. Naše cesta se lepšila a my popoháněli koně k rychlejšímu klusu, abychom před temností noční na místo dorazili. Když jsme ještě hodinu jeli, zastavil Ali a ukázal na levo: »Tam jest onen les«, pravil k nám obrácen, »za dobrou půlhodinu jsme tam krokem«.

Mlčky jeli jsme v dosavadním směru dále. Ali prohlížel si krajinu dopodrobna. »Jest nám cestu dobře vyslíditi, kudy se zajatým Said-Beyem se pustíme«, podotkl. — Ač jsem měl z mojí strany jen malou naději, že toho jako zajatce odtud odvedeme, přece studoval jsem při této volné jízdě okolí a terén země zajisté tak pilně, jako Ali. Náš nejlepší spojenec vystupoval v plném lesku za pohořím, byl to měsíc v úplňku. V temné noci nedalo se na něco podobného vůbec mysliti.

Neboť i kdyby se vše úplně zdařilo, až na rychlé uprchnutí po šťastném lovu, tak tento útěk by se jistě nezdařil. Neznalí cesty v neznámé krajině byli bychom se semo tamo trmáceli a konečně přece byli bychom upadli do rukou pronásledujících nás Drusův a zde teprve smělost svoji byli bychom hlavami zaplatili. Nyní však, kdy měsíc v úplňku na jasném večerním nebi se ukázal, měli jsme jednu, ač velikou, starost: Said-Beye do svých rukou dostati; možnost rychlého útěku byla dobře pojištěna, a to učinil dobrotivý měsíček. Přijeli jsme k opuštěnému khanu a Ali opětně se zastavil. Popustil jsem mu pro tento podnik velení a tedy on sám vše zařizoval. Ali čtyry průvodčí za khan postavil, kde měli čekati na nás, až bychom se vrátili. »Nejsme-li za čtyry hodiny zpět«, pravil Ali svým druhům, »pak jsme mrtvi anebo zajati, a vy se můžete sami do Bairutu navrátiti. Zajisté však přijdeme mnohem spíše a pak víte, co máte učiniti: náčelníka, kteréhož přivedeme, okamžitě s koně strhnete, jemu jeho bídnou tlamu ihned uzavřete a učiníte jej úplně k boji neschopným.«

»Bůh budiž s vámi!« volali za námi zpět pozůstavší druhové. My jsme zvolna dále jeli k lesu, jehož okraj od nás ani čtyrt hodiny vzdálen nebyl. Noc zatím nastala.

Již viděli jsme četné Drusy ve směsici s moslemy v hloučcích postávati, kdežto osedlaní koni spoutáni v řadách stáli. Sem a tam ukázal se jezdec, jenž u lesa zmizel. Přišedše až k samému

okraji lesa, sestoupili jsme s koní, uvázali naše koně a vměšili se v čilý rej, jako bychom také tam patřili. Bylť zde mnozí z různých vzdálených vesnic, kteří se osobně neznali a tak jsme se nemusili obávati, že jako cizinci budeme nápadni. Vždy však jsme byli dosti opatrni, abychom déle u nějaké tlupy se nezdrželi, nýbrž ustavičně jsme popocházeli, všude ostře a jemně naslouchajíce, ale nikde nějakého podivu a obdivu na jevo nedávajíce.

»Nyní jsou ti křesťanští psi úzce sevřeni«, zvolal hlasitě sem doraziví jezdec, před nímž všichni z úcty ustoupili. Nebyl to nikdo jiný, nežli námi hledaný Said-Bey dle popisu, jaký jsme v Saidě o něm obdrželi. Ali mě uvědomil slabým strčením a já jsem to vzal na vědomí; ihned jsme si porozuměli. Nebyl to žádný nepěkný zjev, ten Said-Bey na svém ohnivém arabském koni. Muž čtyřicátník, velké, mocné postavy a rytířsky výrazné hlavy, jejíž krása a mužný vzhled mi imponoval. Měl na sobě červený hedvábný kaftan, jejž drahocenný šal kolem těla přitahoval. Kolem hlavy měl plenu z červeného hedvábí na způsob turbanu ovinutou a jeden konec její splýval přes pravé rameno dolů. Na spletené zlaté šňůře visela velmi drahocenná šavle a v jeho opasu byly zastrčeny dvě pistole, jejichž dlouhé rukojeti drahokamy byly vysázeny. Náčelník Drusů stanul při samém strážním ohni, v jehož svitu mohl jsem si jej co nejlépe prohlédnouti.

Said-Bey vyvolil nyní dvaceet vražedníkův a nařídil jim, aby les v dalekém okruží na dvaceti místech zapálili.

Opět jsme vsedli na koně.

»Byl dán rozkaz«, volal daleko slyšitelným hlasem, »že všichni zajatci zabiti býti mají, pokud by chtěli uniknouti. Jen Fatima, slyšíte, ta budiž mi živá přivedena. Všem jsem ji popsal a každý ji musí poznati po jejím lepém vzrůstu, dle těch gazelových očí, dle bělostných zubů, dle něžné tváře a dle dlouhých černých rulíkův, jež jí volně splývají. A ještě jedno: má na levé straně krku ihned pod líčí hnědou skvrnu, menší však nežli zrnko oranžové. Nikdo se tedy v ní nemůže mýliti.«

Ti, jimž zapálení lesa uloženo bylo, odjeli, i ostatní se rozptýlili, zajisté, aby byl každý blízko svému místu.

Jako lišák pozoroval Ali až dosud Said Beye, jehož až k smrti nenáviděl. Mně zdálo se, jakoby jej chtěl venkoncem prohlédnouti a celou povahu svého nepřítele prostudovati, aby jej s tím větším výsledkem k vášni lásky rozplamenil. Když Said-Bey z prvu tělesné vnady Fatiminy líčil, dle nichž by ji lze bylo poznati, v obličeji Aliho ani kapky krve nikdo by se nebyl dořezal. Ztrnule, jako z kamene vytesaná socha, seděl na koni. Jeho vášeň, o tom jsem byl přesvědčen, dostoupila hrozné výše a nabyl jsem u sebe jistoty, že tato noc bude osudnou jednomu z obou sokův: buďto musil se plán Aliho zdařiti, anebo zajme Said-Bey Aliho, v prvním případě ztratí ještě této noci Said-Bey komando nad svojí divou hordou, ve druhém bude Ali o hlavu kratší a já snad též.

»Pojď za mnou!« zašeptal mi Ali, an zrovna a přímo proti Said-Beyovi vyjel a k pozdravu ruku na prsa a čelo položil. Učinil jsem, jako on.

»Co mi přinášíš?« tázal se Said-Bey.

»Pokoj a pozdrav«, odvětil Ali co nejsrdečněji se tváře, jako ten nejnevinnější človíček na světě. »Chci ti Fatimu z lesa přivésti, se mnou ona půjde, bude-li jí otec její moci následovati.«

»Proč myslíš, že s tebou spíše půjde, nežli s někým jiným?«

»Poněvadž dovedu jejího otce pro sebe získati a ona pak půjde s ním.«

(Příště dále.)

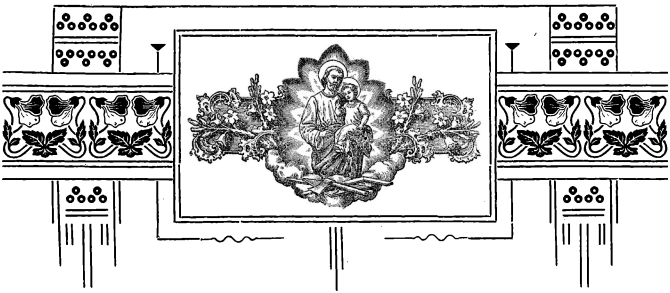

Na den všech věrných dušiček.

V zemském museu moravském četl jsem svého času německý nápis, který v naší mateřské řeči asi takto zní: »Kde mlčí dějiny lidstva, tam mluví kameny.« A nápis ten tane mi na mysli, kdykoliv na svaté pole — hřbitov katolický — vstoupím. Kde umlkly lidské jazyky, kde mrtvé, hluboké zavládlo ticho, jen šelestem sežloutlého, k zemi smutně padajícího listí přerušené, tam mluví hroby. Mluví zvláště hlasitě a srozumitelně na dnešní den, den to památce všech zemřelých zasvěcený. Běž jen, milý čtenáři, večer na Vše svaté, v předvečer dušičkový, na hřbitov a přesvědčíš se, že pravdu jsem tuto napsal. Jaké to množství hrobů! Jeden tísní se ke druhému, a ti, kteří snad již po sta let v nich dřímou, kolik vyplnili by obcí, jak veliké tvořili by město? Jsou mrtví a čekají na jiné, čekají i na tebe, kdy asi staneš se spoluobčanem jejich, příslušníkem města mrtvých? Vyhledals již sobě příhodný tu byt? Myslíš, vzpomeneš kdy na smrt? »Neboť bere se člověk do domu věčnosti své, a prve než se přetrhne provázek stříbrný a spadne lampa zlatá a roztříští se věderce nad studnicí a rozláme se kolo nad cisternou a navrátí se prach do země své a duch navrátí se k Bohu, kterýž jej dal«, praví Duch sv. v knize kazatelově (12, 5, 6), t. j. prve než se světa půjdeš, přetrhne se ti dech a zhasne svíce života, srdce přestane tlouci a plíce dýchati. Ó pamatuj na to, pamatuj na poslední věci a nezhřešíš na věky! (Eccl. 7, 40.)

Tolik hroby. A ti, kdož v nich jsou, všichni bez rozdílu co ti mluví bezzubými ústy svými? Ničeho neušetří smrt. Jako kosa sekáčova přetíná stébla silná i slabé stonky něžných květů, tak ničí smrt a uchvacuje mladé i staré, silné i slabé, zdravé i nemocné. Tedy ani ty nejsi jist. Dnes mně, zítra tobě!

Všecky vyrovná smrt. Hrob chuďasa tu vedle neb aspoň nedaleko vedle hrobu bohatce, a kosti urozeného, učeného nepoznáš od kostí člověka prostého.

A přistup jen k jednotlivým hrobům. Mramorový nádherný pomník na jednom, prostý dřevěný, stářím k zemi se již již chýlící kříž na hrobě druhém poví ti, kdo toho hrobu majitel. Zastav se a poslouchej! »Všecko na světě marnost jest«, ozývá se hlas z hrobu člověka bohatce. »Měl jsem hojnost všeho a jedinou mou snahou bylo rozmnožiti statek svůj. Tu přišla smrt, a hlé, co ze všeho

mně zbylo? Domem mým jest nyní zpuchřelá rakev, rouchem mým zetlelé hadry. Co mám nyní ze všeho bohatství svého? Ó kdybych jen z polovice tak byl se staral o duši a statky věčné, jako pečoval jsem o statky pozemské, jak blaze bylo by mně nyní!« Ale pojďme dále. Tamto jest hrob ješitné, pyšné kdysi dívky, jejíž největší starostí kdysi na světě bylo strojiti se a líbiti se. I z hrobu toho ozývá se hlas: »Kdybyste všímala, na něž jsem nedbala!« — Než i z vedlejšího hrobu ozývá se hlas. Odpočívá v něm tělo panny, která v prvním květu života zemřela a které vším právem na hlavu dali do rakve panenský věneček; zasloužila si ho, neboť nevinnost, čistotu si zachovala. Poslechněte již, křesťanští mládenci a panny, řeč její: »Také já v těch poměrech jsem žila, jako vy. Když poprvé přijala jsem Spasitele svého v nejsvětější Svátosti oltářní,

tak nyní, vy družky a druhové moji, viděti mohli, co je z krásy mé — hromádka kostí, jež ohlodává hniloba a červy; tak ohyzdnou jsem, že s hrůzou a ošklivostí byste se odvrátili. Ó kdybych byla tak pečovala o krásu duše, jako o výzdobu těla nyní tak ohyzdného jsem pečovala, nebyla bych nikdy pocítila zahanbení, jaké se mne zmocnilo, když po smrti poprvé uviděla jsem duši svou prázdnou, beze vší ozdoby, zohavenou hříchy, kterých jsem v životě si neslíbila jsem mu, že srdce i tělo své čisté zachovám a všem pokušením statečně že budu odpírati. A nescházelo nikdy pokušení, ale já, díky Bohu, vždy jsem zvítězila. A chcete věděti, jak? Nikdy, jak mnozí z vás činí, nevydávala jsem se v nebezpečí ke hříchu, nechodila jsem do špatných společností, nočních schůzek, rozpustilého tance jsem neznala, modlitby své horlivě konala a zvláště nejčistší Pannu denně uctívala a pod její ochranu se poroučela. Nic jsem si ne-

dělala z posměchu lidí, ale často, velmi často jsem nejsvětější Svátost oltářní přijímala. Ó jak nyní plesám a Bohu děkuji! Kdybyste, družky rozmilé, jen jeden jediný paprsek té slávy uzřely, v které nyní přebývám, jen jednu jedinou kapku té blaženosti okusily, jaké nyní požívám, ó jistě následovaly byste příkladu mého!« — Také já byla jsem kdysi nevinnou«, zní bolestný hlas z hrobu jiného, »a byla to doba krásná a šťastná, ale klesla jsem a veta bylo po štěstí, pokoji a radosti; místo abych kajicně se byla vyznala, svatokrádežně jsem se zpovídala, hřích zamlčela. Když mučilo mne svědomí, vymlouvala jsem se: však později se vyznám, jen teď, jen teď ještě ne. A této milosti, kterou jsem tolikrát opovrhla, Bůh mi již nedal. Zemřela jsem ve hříchu, jsem zavržena. Za krátkou hanebnou rozkoš pykám nyní v pekelných mukách.

Není ve všech těch hrobech tak klidno, tak ticho, jak na venek se zdá, ale z mnohého ozývá se nářek, z jiného úpěnlivá prosba. Vy všichni půjdete za svými známými a příbuznými na hřbitov, navštívíte hroby jejich. Nezavírejte tu ani uší ani srdce svého hlasu, který z hrobů těch k vám mluví. Rozjímejte o vážném kázaní tom hrobovém alespoň maličko a spojte pak ochotně modlitby své s modlitbami, které církev svatá zvláště toho dne koná, aby Bůh zástupů tělům všech zemřelých klidu popřáti a duše jejich k zástupům vyvolených a všech svatých připojiti ráčil. Nezapomeňte však také sami na sebe, abyste z této návštěvy prospěch měli. Připusťte si aspoň dnes k srdci slova mrtvých těch kazatelů, a když okem zaroseným patřiti budete na rovy jejich, vzpomeňte si na výjev, který líčí svatý Jan ve svém Zjevení (20, 12, 15): I viděl jsem mrtvé, veliké i malé, stojící před obličejem trůnu, a otevřeny jsou knihy, a jiná kniha otevřena jest, kteráž jest kniha života; i souzeni jsou mrtví z těch věcí, kteréž byly psány v knihách podle skutků jejích.

»A kdo není nalezen zapsán ve knize života, jest uvržen do jezera ohnivého.« — Co asi o tobě, milý čtenáři, zapsáno ve knize věčně spravedlivého Soudce? Přeješ zemřelým »lehké odpočinutí!« Jen ten lehce odpočívá a také i ty jen tehdy budeš lehce odpočívati, bude-li dobré svědomí tvé hlavě poduškou, jen tehdy bude ti svítiti světlo věčné září půvabnou, neuhaslo-li ti za tvého života světlo víry a milosti, pochodeň lásky a světlo dobrého příkladu.

Fr. Špiška.

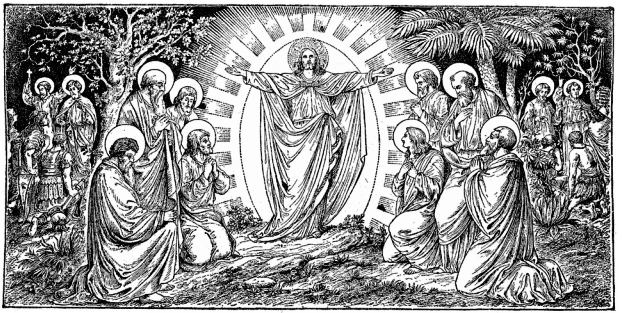

Obrázky z katolických missií.

Podává Maxmilian Weinberger.

XXV. Opuštěný hrob.

Není na světě země, nad kterou by bylo pohanství tak smutný stín rozprostřelo, jako nad nešťastnou Afrikou. Ne bez příčiny nazývá se »temným« dílem světa. Těžkou, ba nemožnou zdá se býti úloha, tamějším divokým národům rozžíti světlo víry a naučiti je mravům křesťanským; a přece učinili missionáři možným, co se zdálo nemožným, ovšem ne bez velkých obětí. Nejednou obětovali pro spásu ubohých černochů i život svůj.

Bylo to před několika roky v jedné vesnici západní Afriky. Již pět měsíců meškal tam mladý missionář, jemuž byli představení jeho ono působiště vykázali. Bylo to působiště drsné a klopotné. Neznaje dokonale jazyka obyvatelů, vzdálen kolik hodin cesty od nejbližší missijní stanice, začal mladý kněz dílo své bez všeliké lidské pomoci. Za příkladem Spasitelovým, jenž také maličké k sobě zvával, snažil se v srdce malých černochů vštípiti lásku ku Spasiteli a božské Matce jeho. Jim k vůli stával se dítětem, žil s nimi a pro ně a děti zase lnuly k němu a milovaly ho láskou, jakou jenom srdce dětské je schopno. Jak sladká to byla útěcha pro mladého kněze, když se ponejprv kteréhosi dítka tázal: »Kde přebývá milý Pán Bůh?« a dítko oběma ručkama ukázalo k nebi a jméno »Ježíš« žvatlalo.

Jinak bylo u dospělých. Podrážděni svými kouzelníky vystoupili proti němu obyvatelé plni záští a s nedůvěrou špatně tajenou. Všechny jeho pokusy, Kristu je získati, zmařeny byly zlobou pohanských modloslužebníků. Není to chudoba ani těžké oběti, nejsou to strasti, které srdce missionářovo trýzní, ale je to zloba pekla, které veškerou svou moc napíná, aby dílo jeho zmařilo. Tyto bolesti jsou pro missionáře trpčí a krutější nežli sama smrt!

Tak trpěl i P. Antonín — to bylo jméno missionářovo — bolestně, jsa si vědom toho, že přese všechny jeho námahy a práce víra v těchto zatvrzelých srdcích nezapouští žádných kořenů. Celé hodiny klečíval před obrazem Rodičky Boží, aby si od matky milosrdenství vyprosil obrácení ubohých černochů a nabízel Pánu Bohu život svůj za spásu svých černých bratří — a Bůh obět přijal.

Bylo to na konci října, když vypukly v osadě neštovice. Podle dávného surového zvyku byli všichni nemocí nakažení zahnáni do blízkých lesů, kde bez všelikého ošetřování, bez milosrdenství propadli smrti. Kdož však nicméně nemoci odolali, nesměli spíše domů se vrátiti, dokud úplně neozdravěli. P. Antonín neváhal ani okamžik, nešťastníkům přispěti ku pomoci. Maje s sebou

některé léky, hlavně pak křestní vodu, spěchal do lesů a ty byly nyní jeho stálým bydlištěm. A co mu odpírali zdraví, lásku totiž a důvěru, to mu svrchovanou měrou dávali nemocní, které přes jejich ošklivý zevnějšek s mužnou obětavostí ošetřoval.

Ale P. Antonín neměl uzříti ovoce své činnosti, brzy byl sám strašnou nemocí postižen. Přese všechno namáhání nebyl více s to, aby svým milým nemocným spěchal na pomoc a tak ležel opuštěn na smrtelném lůžku, v bídné černošské chatrči, uprostřed pustiny. Nikdo nevěděl o jeho nemoci; černoši jeho péčí uzdravení vraceli se radostně domů ku svým domácím, ubozí nemocní čekali však marně na milovaného otce, jenž je byl navštěvoval a těšil. Nikdo nepřinášel umírajícímu missionáři úlevy v jeho trapných bolestech, žádná milující ruka nesušila smrtelného potu na čele jeho, žádný přítel nešetřil a nepovzbuzoval ho v těžkém boji posledním, nikdo se za něho nemodlil. Opuštěn ode všech umíral.

Někteří věrní černoši přišedše svého otce navštívit, nalezli jej studeného a mrtvého, strašně zohaveného děsnou nemocí, ale s blaženým úsměvem na vpadlé tváři, na jeho bídném lůžku. Ačkoli černoši smrti nevýslovně se bojí, přemohli nicméně přátelé zesnulého missionáře všechnu hrůzu, prokázali svému dobrodinci poslední poctu a pochovali jej tiše a plačky vedle jeho chatrče uprostřed lesa.

Žádný kříž, žádná květinka, žádná svíčička nezdobila opuštěného hrobu, žádná modlitba za duši neznámého mučeníka nevystupovala k nebesům a přece byl jí milosrdný Bůh milosrdným soudcem, neboť v Písmě sv. stojí psáno: »Cokoli jste učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.«

Život a smrt tohoto mučeníka rovná se životu a smrti tak mnohého z missionářů afrických; o samotě žije, mnoho bojuje a trpí a naposled umírá od celého světa opušten.

Kéž bychom těmto hrdinným věrověstům přispívali ku pomoci, seč jsme, zvláště pak modlitbou za spásu duše jejich, modlitbou za zdar díla, pro které byli žili a umřeli.

XXVI. Ze života missionáře mezi Indiany.

»Žiji,« píše jistý missionář z řádu Oblátů v diecesi sv. Albrechta v Britské severní Americe, »uprostřed Indianů nejčetnějšího dosud kmene Kryův. Jsem tu zde zůstati několik let, abych se důkladně naučil řeči divochů. Zdejší missie byla založena před desíti roky. Řeholní sestry mají zde vychovávací ústav a v něm je 63 dětí. Vláda poskytuje ústavu ročně podporu, ale ta nestačí, jelikož zde všecko pro obtížný dovoz je drahé.«

Abych milému čtenáři znázornil, jak missionář v tomto odlehlém kousku světa žije, vylíčím události obyčejného všedního dne.

Je osm hodin z rána. V předsíni slyším kroky a někdo klepe na dvéře. »Astom!« zvolám (vejdi). Vejde divoch a beze všech okolků se posadí. Ptám se, čeho si přeje. Že nic. Teprv po několika minutách — mlčení je u divochů výrazem zdvořilosti — uráčí se konečně návštěvník přednésti svou žádost. »O můj milý vnuku« — tak oslovují starší lidé missionáře — »vede se nám zle, velmi zle; nemáme co jísti ani píti, a mimo to i babička je nemocná.« Co dělat? Mám prosbu jeho odepřít? Pak půjde možná ubožák k protestantskému kazateli, jenž pouze 200 kroků ode mne bydlí, a kazatel ihned sáhne ochotně do kapsy a řekne: »Ovšem, budeš-li se modliti s námi, dám ti vše, čeho potřebuješ«. Dal jsem tedy starochovi něco, abych ho upokojil.

Sotva odešel, klepe zase někdo na dvéře. Tentokráte je to poloslepá stařena. »Ó, mé milé vnouče, rci mi, kde je nyní tvůj předchůdce v missii P. X., jenž se nás učil modliti. Ach škoda, přeškoda, že už je pryč. On byl k nám tak dobrotiv! On toho nemohl viděti, abych v hadrech chodila a hlad trpěla. Jednoho dne mi dal 7 piastrů. Ach, ach, je to bída!« Stařena chtěla vlastně říci: »Jsi-li rovně tak dobrý jako tvůj předchůdce, nuže dej mi také něco.« — Za chvilku přichází jiný divoch, jenž má nemocné dítě, a chce léky. Jiní prosí za práci, aby svou rodinu mohli uživiti. Jedna chudobná stařena ráda by pytel bramborů, aby mohla jimi vysázeti své pole. Takových útoků ani tobolka sebe více nacpaná dlouho nevydrží, a tak dělá

člověk dluhy. Ve dvou měsících vydal jsem takovýmto způsobem přes 300 franků.

Pořádné dávky křesťanské trpělivosti je mi třeba při křesťanském cvičení. Tak je tu na př. dobrá stařena, kterou bych rád připustil ku sv. přijímání, ale je velmi těžko, do její staré hlavy aspoň to nejdůležitější vpraviti. Dám jí tedy odříkati několikrát Otčenáš a potom jí vysvětluji některou otázku z katechismu. Na konec ptám se: »Rozuměla jsi tomu stařenko?« »O mé milé vnouče, já jsem ničemu nerozuměla. Hle, já jsem stará; mám pouze jedno ucho, které trochu slyší, druhé nestojí za nic.« Nezbylo mne tedy než začíti znovu.

Jindy se naše úlohy zas mění; pak jsem já žákem divoši mými učiteli. Dávají mně hodinu v zemské řeči, ale každá hodina je drahá. Moji rudí professoři neučí zadarmo. Abych je udržel při dobré vůli, dávám jim občas čaje, tabáku nebo bonbonů.

Moji ubozí Kryové živoří bídně. V zimě přebývají v nizoučkých chatrčích, aby v nich bylo tepleji. Ve dne je tam dusné horko, v noci, když oheň uhasne, velmi zimno. Lůžka divochů jsou hadry, které vydávají nesnesitelný zápach. O nábytku nemůže ovšem býti ani řeči. Chatrče sestávají z trámů na sebe položených; skuliny zamazují se maltou z bílé hlíny. Když nastane jaro, vylézá všecko ze zimních děr a staví se stany. Nábytkového vozu není ovšem při tomto stěhování potřebí.«

XXVII. Z říše šachovy.

Nedávno byl v Evropě návštěvou perský šach Muzafer Eddin a mimo jiná města zavítal i do Vídně. Snad nebude milým čtenářům nevhod, podáme-li tento krátc missijní obrázek z jeho říše.

Perští křesťané jsou rozdvojeni; část se drží starého bludařství nestorianského, ostatní jsou katolíci. Nestoriany hledí získat pro sebe pravoslavná církev ruská, což se jí nedávno částečně podařilo. Avšak i katolíkům daří se dobře a letos vrátila se celá jedna armenská osada do lůna církve katolické! Poslyšme, co o té věci píše missionář z řádu Lazaristů P. Demuth:

»Před nějakým časem odebral se jediný nestorianský biskup z Urmieh, Mar Jonan, všecek rozmrzelý nad starým nestorianským bludařstvím, do Petrohradu, aby si od svatého synodu vyžádal několika ruských missionářů. Brzo na to přišlo skutečně pět kněží a jáhnů pravoslavných, aby poddané šachovy obraceli na pravoslavnou víru. Na mnohých místech byli poprvé stkvěle uvítáni. Obyvatelé pokládali si za velkou čest, mohli-li ruské kněze pohostiti a svá jména do jejich zápisníků zapsati. Toliko naši křesťané nebrali podílu na všeobecném nadšení, ba naopak cítili se šťastnými, že mohou při této příležitosti víru svou veřejně vyznati. Nejen že nikdo od víry neodpadl, ale naopak církev katolická mnoho nových údů získala. Mimo jiné vrátil se do lůna církve generální vikář armenského biskupa z Tauris, Der Avedis Šaghvian, jiný duchovní a s ním mnozí jiní vyslovili již svůj úmysl učiniti podobně.

Poslyšte, kterak celá obec armenská, ležící mezi kurdskými kmeny Mamášem a Mangurem, se obrátila na víru křesťansko-katolickou. Před nějakým časem slyšel apoštolský vikář Lesré o tamějších křesťanech a poslal mne tam na návštěvu. Šel jsem provázen sluhou a kurdským vůdcem. Po pětidenní jízdě byli jsme u cíle. Náš nenadálý příchod za večerního soumraku způsobil v osadě lek a zděšení. Ženy a děti před námi utíkaly. Toliko mladý muž přišel k nám a tázal se, čeho si přejeme. »Jsem kněz« řekl jsem, »a přišel jsem k vám v nejlepším úmyslu.« Neptal se dále, ale řekl mi: »Budiž vítán, pane, dnes jsi mým hostem.« Jsouce velmi unaveni přijali jsme rádi pozvání. Dvě hodiny později seděl jsem uprostřed dvanácti místních starešin. Od nich dověděl jsem se, že v osadě duchovní správu vedl dosud rozkolný armenský kněz, jenž jednou za rok tam dojížděl, aby požehnal sňatky a pokřtil novorozené. »Avšak,« dodal jeden ze stařešin, jenž se zdál býti přednostou, »tyto návštěvy velmi zřídly. Zatím seznal jsem na svých cestách do Urmieh tamější francouzské missionáře a také my jsme ochotni k vám se připojiti pod podmínkou, že dostaneme kněze, kostel a školu. Okolní osady nebudou vábati našeho příkladu následo-

vati.« Následujícího dne získal jsem si rozdavaje obyvatelům křížky, medailky, obrázky a p. srdce všech. Odešel jsem od dobrých těch lidí slíbiv, že se jich ujmu. Jaké štěstí pro ně a pro nás, kdyby nám Bůh hodně brzy popřál, abychom se tam vrátiti a trvale usaditi mohli!

Od onoho dne, kdy zmíněný generální vikář Der Avedis Šaghvian se obrátil, nakloňují se Arménové vždy více církvi katolické. »Proč bychom měli církví katolickou opovrhovati«, říkají sami horliví přívrženci rozkolu, »vždyť naši předkové byli též syny Říma, společné to matky všech křesťanů. A co nás také od katolíků rozděluje? Nemáme těchže obřadů a téhož jazyka?« Tak můžeme již v nejbližší budoucnosti naditi se bohatých žní. Ovšem záleží na tom, abychom zavčas příznivou náladu zakládáním stanic a škol využitkovali. V poslední zimě, době to duchovních žní v Persii, obrátili jsme svůj zřetel hlavně na armenské osady, které si přejí, státi se katolickými. Ovšem jest nám nejprve ve střeju těchto osad založiti školu, která musí býti tak prostranná a dobře zařízená, aby děti z celého okolí do ní choditi mohly. Především je nám třeba vhodných místností, stolů, knih a zvláště dobrého učitele. Mnozí kupci z Urmieh opětně se vyjádřili, že k nám své děti posílati budou, aby se u nás naučily francouzsky. Podobné poptávky docházejí nás i odjinud. Odpovídáme na ně, že náš dům je příliš malý a nedovoluje, abychom počet domácích chovanců rozmnožili; nechať tedy najdou pro své děti byty v městě. O tom nechtějí však slyšeti a nám tedy nezbývá než stavěti a pomoci křesťanské Evropy se dovolávati.

Různé zprávy a drobnosti.

Poštovní známka ve službách lidumilnosti. V »Rozhledech po lidumilství«, časopisu v Praze vycházejícím, četli jsme v posledním čísle následující úvahu od prof. Václava Müllera, a podáváme ji čtenářům »Školy«.

Zdá se skorem nemožným, aby nepatrný papírek, který lepíme na obálku, mohl míti nějaký význam v dobročinnosti, a přece tomu tak. Dnes, kdy žijeme ve znamení sportu a sbírání všech možných věcí, jest poštovní známka předmětem výnosného obchodu, kterým se sběratelům dodávají známky, jim ve sbírce scházející, za ceny mnohdy dosti vysoké. Sbírání známek provozuje se soustavně, má svou odbornou literaturu, na sta časopisů se jím zabývá, tak že je podceňovati nelze.

A právě v tom jeví se jeho užitečnost pro lidumilství. Když by se podařilo, aby se našli lidumilové, kteří prohledají starou svou korrespondenci, hlavně korrespondenci obchodní z let 1850—1870, kdy známky většinou na dopisy samy se lepily; seberou známky tam se nalézající, možno prodejem jich mnoho způsobiti.

Dnes jest toto sbírání známek vydatným pramenem příjmů lidumilných missií afrických.

Chci uvésti výsledky podle sdělení kněze Alexandra Frinse v Lutichu. R. 1890. byl totiž založen spolek pro sbírání známek poštovních ku podpoře katolických missií ve střední Africe, zvláště ve státě Kongském. Za 9 let bylo sebráno od lidumilů více než 250 milionů známek, za něž bylo vytěženo čistého užitku 60.000 korun.

Z toho založena nejdříve na Kongu vesnice sv. Trudo, což bylo v těch divokých krajinách s velikými obtížemi spojeno. Dnes zřízen tu dům pro missionáře, dvě kaple, škola, dílny, cihelna a 150 chat domorodců. R. 1896. zřízena ves sv. Lamberta mezi jezery Tanganika a Kiwo, v níž pracují missionáři z řádu bílých otců. R. 1898. zřízena ves sv. Huberta, jež svěřena missionářům z To-

varyšstva Ježišova Současně založeny missijní domy sv. Leona a sv. Julia.

V posledním roce 1899. zřízena nová stanice sv. Antonína a sv. Reklama. Mimo to však podporuje tato společnost vykoupené dítky pohanské, jež studují v Lutichu, aby jednou jako missionáři vrátili se mezi své rodáky. Právě zřizuje se nová stanice sv. Leopolda.

Krátký výčet tento potvrzuje nejlépe, jaká dobrodiní vykonána — poštovní známkou Doufáme, že povzbudíme tím mnohých čtenářů k tomu, aby poštovních známek nezahazovali.

Máme pevné přesvědčení, že při řádné organisaci mohly by se u nás sebrati miliony známek, zvláště kdyby se podařilo získati vlivuplné osoby, aby zásoby známek, jež státní poštovní úřady nashromáždí z poštovních poukázek a průvodních listů, telegrafních a telefonních poplatků, byly místo jednotlivcům, kteří provozují tím výnosný obchod, prodávány podobným společnostem.

Co se tu kapitálů ztrácí pro lidumilství, když povážíme, že se prodávají tyto zásoby jako nepotřebné věci, kdežto mohla by se z nich sta a sta korun vytěžiti k účelům dobročinným.

Ale i v soukromém majetku naleznou se ve starých domech obchodních celé bedny nepotřebných již psaní, jež se postupně pálí i se známkami, čímž opět mnoho se ztratí.

Nehodláme se o tomto předmětu již šířiti, dáváme jen na uváženou nový zdroj příjmů lidumilství. Ku konci podáváme návod, jak třeba známky a těm podobné věci sbírati:

Jsou to poštovní a telegrafní známky, jakož i kolky všech zemí, zvláště známky jubilejní a známky starší, kterých se již neužívá. Mají-li však známky tyto míti cenu, nesmí býti zoubkování známek nijak porušeno. Nejlépe jest známku s okrajem papíru, na němž jest přilepena, vystřihnouti.

Podobně třeba sbírati pohlednice a obálky, na nichž jest známka vytištěna, nikoliv přilepena.

Podobně hodí se hlavně k účelům missionářským staniol (z čokolády a pod.), korálky různé, skleněné perly a podobné

NB. Redakce upozorňuje, že pan prof. Václav Müller (Smíchov, Havlíčkova ul. č. 9. v Praze) ochotně jemu zaslané známky k účelům dobročinným odevzdá. Kdoby tedy podjal se tohoto úkolu, ať přímo jmenovanému pánu professorovi sbírky své zašle.

Z uzavřeného území v Čechách. Jsem zde nedávno, v »uzavřeném území«, dříve jsem působil s velkou radostí po dlouhá léta na zbožném českém jihu. Nad mou osadou strhla se krutá bouře; čtyrykráte cizí pastoři sem potajmu přišli, tupili naši sv. církev a sváděli k odpadu od víry. Lid zdejší, beztoho málo zbožný, byl hned při nich. Božskému Srdci Páně díky, odpadl jen jediný, mladík asi 25letý, a za toho se modlím i doufám, že také se vrátí ještě do pravé církve. V témž místě, kde v hostinci (v P.) onino ubozí poštvaní se scházeli, rozstonal se vleklou nemocí míchy, ale na smrt hostinský. Navštívil jsem ho, ale choval se ke mně velice odmítavě. V témž místě ve filialním kostele, když jsem opět měl míti mši svatou, napsal jsem nemocnému velice šetrně, že bych byl ochoten ho zaopatřiti. Ale ministrant, jenž měl odpověď přinésti, přišel se vzkazem do kostela a hlasitě mi vyřizoval vzkaz nemocného: »že mne nechce ani vidět«. Obětoval jsem tuto urážku božskému Srdci Páně. Když několik dní na to jsem opět v P. mši sv. sloužil, přišla ke mně manželka téhož hostinského s dcerou, a se slzami v očích mne odprošovaly. Odpověděl jsem, že příliš dlouho jsem katolickým knězem, než-li bych jim to zazlíval, — bylo to v pondělí. Ve čtvrtek na to jsem opět měl jíti do P. sloužit mši sv. Pomodliv se před nejsv. Svátostí k božskému Srdci Páně vzal jsem s sebou s pevnou důvěrou nádobku se sv. olejem nemocných. A hle — na půl cesty mi přišel naproti tamní kostelník, abych prý se vrátil pro potřebné věci, že nemocný se mne nemůže ani dočkati, abych ho zaopatřil. Náhodou týž ministrant, který onen hrubý vzkaz vyřizoval, provázel mne k nemocnému. Zajisté, že božský Spasitel to tak zařídil, aby toto dítě zę vzkazu škody nevzalo, ale viděla, jak nemocný své chyby lituje. Hostinský za málo dní na to zbožně skonal. *F. Z., farář.*

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Od Českého Brodu. Srdečné díky vzdávám nejsv. Srdci Páně a Panně Marii za dosažení duchovní milosti a pomoci. Dále vroucné díky vzdávám blah. Panně Marii Lúrdské a sv. patronům našim za dosaženou pomoc v jistých těžkostech a nedostatcích. *N.*

Z Brna. Díky vzdávám Bohu všemohoucímu, že na přímluvu Panny Marie Svatohostýnské a ctihodného sluhy Božího Martina Středy byla jsem vyslyšena v bolestné nemoci mé. *M. S.*

Z Přerova. Jistá osoba vzdává božskému Srdci Páně, bl. Panně Marii a sv. Antonínu vroucí díky za opětné uzdravení po operaci, jež šťastně dopadla. *Čtenářka „Školy".*

Z Prahy. Plníc učiněný slib vzdávám božskému Srdci Páně, Marii Panně, Matce ustavičné pomoci, sv. Josefu a sv. Antonínu vroucí díky za uzdravení ruky mé matky po těžké operaci. Též díky vzdávám svatému Ignáci, ježto po užití vody sv. Ignáce se rána na ruce rychle zahojila. *F. Č.*

Od Jičína. Tisíceré díky vzdává božskému Srdci Páně a neposkvrněnému Srdci Panny Marie, jakož i sv. Antonínu Pad. za vyslyšení prosby v duchovní záležitosti.

Od Batelova. Vzdávám tímto dle učiněného slibu vroucné díky nejsv. Srdci Páně, bl. Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu Pad. za vyslyšení modliteb. *Jos. Fr.*

Z Mor. Huzové. V poslední své nebezpečné nemoci obrátila jsem se s plnou důvěrou k božskému Srdci Páně, plnému milosrdenství a slitování, aby mi, opuštěné vdově, na přímluvu Panny Marie, bez poskvrny hříchu počaté, a jejího panického ženicha sv. Josefa milost zdraví uděliti a mne pěti nezaopatřeným ještě dítkám mým na živě zachovati ráčilo. Zároveň jsem slíbila, že bude-li vroucí prosba má vyslyšena, o ní do veřejnosti podám zprávu. Poněvadž jsem se tak zotavila, že nesnadnou domácnost svou opět spravovati mohu, plním tímto způsobem slib svůj, prose Boha nejvýš dobrotivého, aby mi i nadále milostí svou pomáhati ráčil. *G. S.*

Od Kroměříže. Nejvroucnější díky nejsvětějšímu Srdci Páně, Panně Marii, sv. Aloisiovi a sv. Antonínu Pad. za zrovna zřejmou pomoc při maturitní zkoušce. Ačkoliv to uveřejňuji teprve za 4 měsíce, přece doufám, že tímto slib svůj před maturou učiněný jsem řádně vyplnil.

Od Prostějova. Nejvroucnější díky vzdávám božskému Srdci Páně, Panně Marii, sv. Josefu za vyslyšení prosby v nemoci. *Š. R.*

Z Jimramova. Odběratelka časopisu »Šk. B. S. P.« vzdává tímto díky nejsv. Srdci Páně a sv. Antonínu Paduanskému za uzdravení těžce nemocného otce a za urovnání rodinných poměrů v domácnosti. *M. P.*

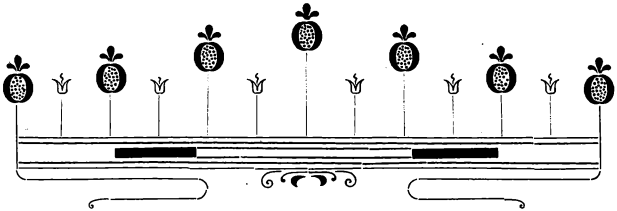

Spolek k rozšíření svaté víry.

(Hlavní úmysl.)

Na hoře Olivetské shromáždění svatí apoštolé a učeníci Páně hleděli smutným okem za božským Mistrem svým, jenž právě odebral se do nebe, a se starostí vzpomínají na poslední jeho rozkaz: »Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření.« Židům i pohanům mají tito chudí mužové hlásat víru Kristovu, kteráž má obroditi celý svět. Posilněni milostmi a dary Ducha sv., poslouchají apoštolé rozkazu svého Mistra Ježíše Krista a počínají hlásati učení jeho v Jerusalemě a v jiných městech židovských. Netoliko v Palestině, ale i v okolních zemích, v Řecku a v říši římské káží Duchem sv. nadšení mužové Ježíše ukřižovaného a jsouce pronásledováni, radují se, že jim dopřáno pro jméno Ježíše trpěti. Svatý Štěpán, muž pln moudrosti a milosti Ducha sv., umírrá již pod kamením, ale to jen dodává ostatním většího zápalu ve hlásání slova Božího. Apoštol Petr objevuje se ve světovládném Římě a káže v sídle pohanského vladaře učení Pána Ježíše. Nero zuří, pronásleduje křesťany, usmrcuje sv. Petra i Pavla; po něm zuří nástupci jeho proti církvi Boží. Než všeliká moc pohanů není s to, aby zadržela rozšíření víry křesťanské. Tisíce a opět tisíce vyznavačů této víry umírají nejhroznějšími mukami a přece křesťanů přibývá. Právě krev mučeníků stala se úrodným semenem, z něhož nesčíslní zástupové křesťanů vyrůstali. Po 300letém krvavém pronásledování nabývá církev Kristova pravé svobody. Veřejně mohou se křesťané hlásiti ke Kristu Pánu, veřejně mohou mu prokazovati poctu největší. Tu rozcházejí se nadšení mužové i přes hranice říše římské jak na východ tak na západ, na sever i na jih do sousedních zemí k pohanským národům, aby je přivedli k pravému světlu, Ježíši Kristu. Obrácena Francie, Španělsko, Italie, Německo, Anglie, země slovanské svatými bratry Cyrillem a Methodem, rovněž Polsko a jižní Rusko. Do Asie jdou svatí kazatelé, do Afriky rozžehnout světlo svaté víry. Do Ameriky přeneseno křesťanství objevitelem této země, nábožným Krištofem Kolumbem. Tak zazářilo slunce pravdy celému světu. Jen kdyby nebylo žádných překážek. Ale tu povstávaly bludy rozličné, kacířstva, hřích a nepravost zaslepily mysl lidí, čímž se stávali lidé odpůrci pravdy Boží a na mnohých místech pravda Boží jest potlačena. Mnohé země odtrhly se od pravé víry, od jednoty církve katolické a zabředly do bludů, jichž tvrdošijně se dosud drží, Německo protestantismu, Anglie anglikanismu, Rusko pravoslaví. Tu nastává ustavičná práce apoštolská. Jedni mají býti ve víře svaté upevněni poučováním, živým slovem Božím; jedni mají z bludu býti vyvedeni na pravou cestu; jiní opět z pohanské nevědomosti vysvobozeni a přivedeni býti ke Kristu, Spasiteli světa. Mezi křesťany působí blahodárně rozličné nábožné spolky na utvrzení ve víře; mezi pohany jsou to opět missionáři, kteří neunavně pracují na díle apoštolském v rozšíření učení Krista Pána.

U nás v zemích věřících musíme proto rádi a vydatně podporovati všecky spolky, jednoty katolické, všecka bratrstva nábožná, jimiž bývá život křesťanský

upevněn v rodinách, v obcích, v soukromém i veřejném životě. Nesmíme mlčením pominout u nás tak krásný spolek Apoštolát sv. Cyrilla a Methoda, kterýžto spolek jest právě církevní, pobožný a missijní maje za účel svatou katolickou víru mezi Slovany rozšiřovati, hájiti a zvelebovati, následovně všecko podnikati a podporovati, co by k tomu konci prospěšným se vidělo. Tento spolek je zároveň eminentně národním, vlasteneckým, kterýž by měli všichni šlechetně smýšlející vlastenci podporovati mravně i hmotně, čímž nejlépe se poslouží vlasti naší a národu našemu. Ve zbožnosti je síla naše! Kéž by slova tato nevyzněla do prázdna!

Dále je spolek k rozšiřování víry mezi pohany; je to vlastně spolek k podporování katolických missií v zemích pohanských. Doufáme, že všichni čtenáři tohoto časopisu znají dobře účel a úkol katolických missií ze zpráv, kteréž podáváme v každém čísle a pak z knihy Dědictvím Cyrillo-Methodějským vydané a názvem »Obrazy z katolických missií« nadepsané. Či z čeho mají missionáři mezi pohany živi býti? Z čeho mají kaple, kostely, školy stavěti a je potřebnými věcmi zaopatřiti, nedostane-li se jim podpory z katolických zemí? Od divochů nedostanou ničeho, naopak musí jim dávati všechno, aby je získali dříve pravdě Boží. Co dobrého taková missie vykoná pro čest a slávu jména Božího a pro spasení ubohých duší! Co dobrého učiní pro křesťanskou vzdělanost mezi divochy! Kdo ocení díla a práce apoštolských mužů, bratří a sester missionářských? Připomínám jen nezapomenutelného kardinála Lavigerie, horlivé Trapisty v Marian-Hillu v Africe mezi Zulu-Kafry. Proto, katolíci, nelitujte malé almužny na tento účel věnované spolku k rozšíření víry Ježíše Krista. Podporujte dle možnosti spolek tento, vykonáte tím skutek bohumilý, budete účastni modliteb na víru obrácených pohanů. Zavděčíte se tak nejsv. Srdci Páně, které chce všechny lidi spasit, netoliko nás bělochy, ale i černé bratry naše! Budiž heslem naším podporovati všemožně spolek katolických missií a získati mu co nejvíce dobrodinců!

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(íc), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za spolek k rozšíření svaté katolické víry a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Získati co nejvíce dobrodinců spolku k rozšíření víry katolické.

Úmysl v prosinci: Jubileum.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.

Škola Božského Srdce Páně.

Ročník XXXIV. Číslo 12.

Osoby stavu světského dosáhnou pobožností k nejsv. Srdci Ježíšovu v povolání svém potřebné pomoci skvěry, totiž pokoj v rodině, ulehčení v pracích, požehnání nebe v podnicích a útěchy ve svých utrpeních. (Bl. Markéta Alacoque.)

Otče náš.

Jaká lesem známá mluva
všemi lístky šepce, šumí;
„Otče náš“ to les se modlí —
slyš jen, — srdce porozumí.

„Otče, jenž jsi na nebesích!“
volá les, an pne se k výši;
„posvětiž se jméno Tvoje
každým lístkem, kterým dýši!

Před Tebou, jenž hromem mluvíš
a zas vládneš svatým klidem,
hluboce své větve skláním,
království Tvé přijď i lidem!

Bez Tvé vůle ani lístek
nezvadne ni nevypučí:
vůli Tvou, jak ji zná nebe,
ať i země ctít se učí.

Jehož štědrou rukou v lese
jelen, brouk i kvítek žije,
skytni chleba tvorstvu všemu,
z lásky Tvé ať zdrojů pije.

Nezná viny strom ni kvítko,
v lese svatém vzpoury není:
tvorům, již Tě hněvat mohou,
odpusť, zbav je pokušení.

A zlou kletbu hříchu sejmi
z tvorstva, které lká a vzdychá,
ať mu pramen požehnání
věčně věků nevysychá!“

Tak se modlí — poslyš jenom —
v lese strom i květ i kámen;
nuže, k jejich Otčenáši
přidej z hloubi srdce: Amen!

Vl. Šč. z »Obzoru«.

Konec roku a století.

Netoši slavnost svato-sylvestrovská má pro nás dvojí význam. Končíme netoliko zase dobu jednoho roku, nýbrž i dlouhou dobu jednoho století. Ano, století jest u konce! Jak dlouhá to doba, myslíme-li si ji v budoucnosti, jak krátká však přece v minulosti! Století staré mizí a nastává nové. Celý svět obírá se proto v úvahách svých se stoletím uplynulým. Mnoho se zajisté v čase tom stalo a století 19. bude jednou v dějepise celé svazky plniti. Bylot století naše dobou vynálezův a pokroku, přineslo nám železnici a parolodi, telegrafy a telefony, fotografii a barvotisk; století toto dalo nám šicí stroje a velocipedy, na tisíce jiných strojů bylo vynalezeno k účelům průmyslovým i zemědělským, čímž se výtěžek země zdvojnásobnil, ba i někde zdesateronásobnil, obchod až do závratné výše se povznesl a vzdálenost jednotlivých zemí tak snadno se přemohla. Ano mnoho se stalo v století našem na zvelebení stavu hmotného, proto je také svět pyšným na tyto vynálezy, pyšným na svůj obsáhlý obchod, na zvelebený průmysl, na školy, na vědu a vzdělanost, na ohromnou vojenskou moc a nesmírně živé a čilé písemnictví, neboť nenapsalo a nevydalo se v žádném století tolik knih a tolik novin jako právě v tomto století; zdali ovšem vždy ku prospěchu lidstva, to jest jiná otázka.

Přes to však přese všechno zůstává svět v očích moudrého světem starým, světem bídným, který jenom ustavičně nové hledá prostředky, aby smrt trochu opentlil a bídu vnitřní trochu okrášlil; svět je pořád přece tím bídným světem, který nemá pokoje a také žádného dáti nemůže, světem nestálým a nedůsledným, který dnes strhuje a ničí, co byl včera vzdělal. Ale ve světě tomto stojí církev, moudrá to matka dítek svých, soudkyně všech; stojí bez pohnutí, ačkoli vším hýbe, vše vede k svému cíli, vše prostředkuje v pravý čas, církev vznešená, pevná, pravý to obraz božství!

Proto nechť jiní hledají svou radost a své uspokojení v pozlátku světa, nechť letí s ním v ustavičném letu a běhu po radovánkách, požitcích a zálibách, naší radostí a touhou jest církev a náboženství, to jest naše pýcha, to naše chlouba. Ano církev jest naší chloubou, neboť i v tomto století dobyla nejčetnějších a největších vítězství, a vítězství tato jednou vážena budou samým Bohem na váze jeho spravedlnosti. — Přehleďme jen na krátko uplynulé století a potvrdíme větu, že církev katolická, svatá a apoštolská, smí a může mluviti o vítězstvích, o vítězstvích slavných a krásných, jimiž se nikdo jiný vykázati nemůže.

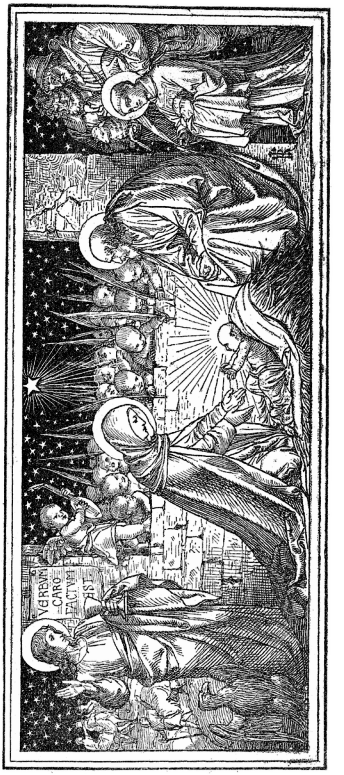

Na počátku století tohoto, když se psalo 1801, vidíme sv. Otce Pia VII. v zajetí; tisíce klášterů bylo zrušeno a statky jejich, statky chudých, pobrány nenasytnými vládami. Jednotlivé duchovní řády byly potlačeny, mnohé zrušeny, missie opuštěny, mnoho stolic biskupských bylo po leta osiřelo, nebylo pastýřů, spojení biskupů s hlavou křesťanstva zakázáno, křesť. mudrčtví pohaněno, ba i svatá věda bohoslovecká mnohdy po rozumářsku vykládána a učena. Ano byl to trudný stav církve, kdy po smrti šlechetného trpitele, papeže Pia VI., jenž 30. prosince 1797 ve vyhnanství skoro jako žebrák zemřel, když tehdy kardinálové ani se nesměli v Římě k volbě sejíti, nýbrž v Benátkách nového papeže si voliti musili. Řím a stát církevní byl Napoleonem I. církvi odňat a papež sám do zajetí zaveden. Ale i tu neopustil Pán církev svou. Neměla přítele na světě, ale měla ochránce v nebi, svého zakladatele Ježíše Krista. A tak zvolen byl v cizině za papeže Pius VII. právě na konci století dne 14. března 1800. A hle, jak brzy nastal obrat! Roku 1814. přemožen jest Napoleon I. vojsky spojenců, sám do vyhnanství poslán, musil rozjímati, kterak neradno a škodlivo jest proti církvi brojiti. On, světovládný císař francouzský, musil zavděk vzíti malým ostrůvkem sv. Heleny, kdež ve vyhnanství stáří své trávil, papež však ve slávě veliké zase

uveden jest v majetek svůj, na stolec sv. Petra v Římě. Netrvá to dlouho a božská prozřetelnost dává církvi slavného papeže Pia IX., jenž déle církev spravoval nežli sv. Petr sám, totiž přes 25 let (1846—1877). Byl to pravý papež-hrdina, muž silný, udatný a bojoval proti nepřátelům církve chrabře a zdatně. On prohlásil neposkvrněné početí blahosl. Panny Marie za článek víry dne 8. prosince 1854 a tím zasadil do koruny Marianské nejkrásnější drahokam. Proto také nazývá se papežem Marianským. On zavrhl v Syllabu všecky klamné a bludné názory nynější vědy a filosofie a prohlásil na shromáždění církve na sněmu vatikanském článek víry o neomylnosti papežské ve věcech víry a mravů, když učí jako zástupce Pána Ježíše a jako nejvyšší učitel národů. Tím dodal církvi pevného základu a pojistil jednotu učení i pro doby, kdy sněmy církevní sejíti se nemohou. Nový život rozproudil se všude; věřící katolíci poučeni jsouce lstí a nástrahami nepřátel, spojovali se ve spolky katolické a řadili se jako mocné vojsko kolem trůnu sv. Otce. A jako květiny na jaře pučí v zahradách, tak vypučela i za jeho panování v církvi nesčetná bratrstva zbožná, řeholní společnosti, katolické jednoty; zakládány katolické školy, zřizovány sirotčince, nemocnice, chudobince v duchu katolickém a na missie zase posílán četný zástup bohonadšených věrozvěstů do všech dílů světa. Piovi IX. podařilo se ve mnohých zemích, kde katolictví skoro již vymizelo, zase je zavésti, ba i řádnou duchovní správu tam zřizovati oživením a osazením starých, zašlých stolců biskupských. Tak stalo se na př. v Anglii, kde před sto lety ještě ani katolický kněz se veřejně ukázati nesměl; tam zřídil Pius IX. nová arcibiskupství a biskupství a pravidelnou duchovní správu. Vpravdě požehnaný to čas, vítězství církve nad světem veliké! Po Piovi IX. dostala církev prozřetelností Boží v mnohém ohledu ještě slavnějšího, našeho sv. Otce Lva XIII. On je pravým »světlem s nebe«, neboť září slovem i příkladem celému světu. On oživil zase nauku theologickou a filosofickou v duchu přesně katolickém dle vzoru sv. Tomáše Akvinského, on dal věřícímu lidu zase jako druhý sv. Dominik svatý růženec do ruky, aby rozjímáním jeho svatých tajemství upevněn byl ve víře, v naději a v lásce k Bohu a k Matce Boží. On učí a doporoučí všem čisté, jednoduché žití v duchu kajicném podle pravidel třetího řádu sv. Františka, kterýmž by tak snadno dal se obnoviti svět, kdyby mu lépe porozuměno bylo. On dovršil úctu a pobožnost k nejsv. Srdci Páně a zasvětil tomuto božskému Srdci celou církev katolickou a skrze ni celý svět. On vede nás zase ku prameni všeho života, k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti oltářní, a proto povstávají bratrstva k uctění a službě Ježíše Krista ve velebné Svátosti, povstávají celé společnosti řeholní, jež si za úkol obraly dnem i nocí Pánu Ježíši se klaněti; vznikl i spolek kněží po celém světě ku klanění se nejsvětější Svátosti oltářní; ve všech zemích zavádí se pobožnost 40hodinná na počest tohoto nejsvětějšího tajemství. Úcta Marianská dosáhla výše nevídané. Svatý Otec potvrdil zázraky lúrdské a dal tamější obraz Marianský slavně korunovati. Za něho zmohly se pouti do Lúrd, Loretty a jiných míst Marianských měrou utěšenou. Pobožnost májová koná se již skoro všude k radosti

a útěše všech dítek Marianských. Svatý růženec se modlí věřící častěji v roce, mimo to po celý měsíc říjen slavně v kostele. Svatý Josef zvolen jest za patrona církve a dán mu ke cti celý měsíc březen, kdy denně po mši svaté zvláštní k němu modlitba se modlí. Svátek našich svatých apoštolů slovanských, Cyrilla a Methoda, zaveden jest po celé církvi a tak těmto našim věrozvěstům svatým Otcem patřičná úcta je vzdána. Přesné vzory postavil sv. Otec lidu k následování: sv. Antonína Pad., sv. Aloisa, sv. Vincence Paul. a jiné ustanovil patrony zvláštních dobrých účelů; tak sv. Tomáše Akvinského dal za patrona studující mládeži, sv. Vincence Paul. spolkům křesťanské lásky k bližnímu, sv. Kamilla z Lellis a sv. Jana z Boha nemocným a ošetřovatelům jejich, aby všecko toto krásné snažení na věřících také orodovníky a pomocníky mělo u Boha. Svatý Otec všímá si potřeb všech. On slovem svým učí mocné tohoto světa o povinnostech jejich, on nabádá k zachování míru, on prosí za zajaté a vysvobozuje je, on rozsuzuje a rozhoduje pře mezinárodní naň vznesené. On se ujímá lidu pracujícího a učí, kterak zacházeti má pán s dělníkem, chrání svobodu jeho, vyzývá pány k zaopatření dělníků, zkrátka on jest pravým Otcem dělnictva. On mocným a vážným slovem napomíná všecky stavy k plnění povinností, sám jsa v tom vzorem nejkrásnějším. Při požehnaném věku 90 let neštítí se a nevyhýbá žádné práci pro blaho církve a lidstva, a v milostivém létě letošním žehná otcovsky všecky své děti, které s radostí do Říma přišly, aby dosáhly milosti, jež jim skýtá z pokladu církve.

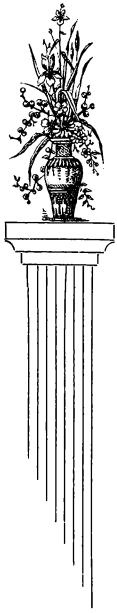

Svatý Otec Lev XIII. naklonil si moudrým a státnickým způsobem všecky vlády světa, tak že není ani jediné, která by zřejmě proti němu brojila. Jeho mravní moc a vážnost jest po celém světě u věřících i nevěřících tak veliká, že se mu v tom žádný vladař světa nevyrovná. Jaké lásce a vážnosti se u nás svatý Otec všude těší, dokázala jeho slavná jubilea, kněžské i biskupské.

Ve století tomto i nebe samo mnohdy zasáhlo zázračným způsobem v život církve. Tak stala se zázračná zjevení Rodičky Boží v Lúrdách, v La Salette ve Francii, ve Filipsdorfě v Čechách. Lúrdy staly se nejslavnějším poutním místem, kam milionové lidí putují, aby došli zdraví buď na těle, buď na duši. Lúrdy jsou ohniskem víry a důkazem božského poslání církve katolické.

Ve století našem vzešly i nové hvězdy na nebi svatých, ozdoba to naší svaté církve. Blahoslavený Klement Hofbauer, ctihodný farář P. Vianney z Arsu, veliký přítel zanedbané mládeže Don Bosco, ctihodné služebnice Boží Kateřina Emmerichová, Marie Mörlová, Louisa Lateau a jiné, které dokázaly, že církev naše povždy ještě svaté plodí.

Ano, ano, církev naše může směle o vítězstvích mluviti. Z poroby vyšla jakoby omlazená, krásnější a velebnější. Ačkoliv ovšem i nyní není bez nepřátel, přece nebojí se aniž leká, neboť přemohla již nepřátele četnější a silnější. Století naše je toho důkazem, ono svědčí o nezmorné síle mravní církve naší katolické, o marnosti všech nástrah a léček na její zkázu.

Století devatenácté zase potvrdilo výrok Spasitelův: »A brány pekelné jí nepřemohou.«

Ó radujme se tedy dnes na sklonku století a vzdávejme Bohu díky! On vedl nás, on silil nás, on žehnal nám. Proto až dnes k večeru zavzní zvony a my z vroucího srdce zanotíme chvalozpěv »Tebe, Bože, chválíme!« pomněme na celý ten dlouhý čas sto let, na Boží milost, lásku, ochranu církvi a nám prokázanou a rozplývejme se v díkůčinění. Klaňme se a děkujme Králi světa, Ježíši Kristu, jenž »včera i dnes jest« a jenž »žije, kraluje a vládne«, jehož království dotrvá na věky. Blaze tomu, kdo s ním spojen jest skrze církev svatou katolickou, neboť zvítězí a bude žíti a kralovati s Kristem. Boh. Hendl.

Moc a láska neposkvrněné Panny Marie.

Nový zázrak v Lúrdách.

Jak raduje se srdce ctitele blahoslavené Panny Marie, když slyší, že přeslavná tato Matka Spasitele našeho neustává i matkou naší býti, naší pomocnicí a orodovnicí u trůnu Božího a že tuto svou lásku i moc mateřskou často také na jevo dává způsobem zázračným. Proto zajisté potěší se všichni ctitelé Marianští, k nimž zajisté čtenáře »Školy B. S. P.« přičísti můžeme, když uslyší o nejnovějším slavném a velikém zázraku, který se v posvátném místě Lúrdách roku letošího stal. Bylo to 25. června t. r. asi o jedné hodině v poledne, když jistý kněz jménem Salvator z řeholního domu v Dinardu drahou do Lúrd přijel. Podporován jsa dvěma řeholními spolubratry, vlekl se tento ubohý, těžce nemocný sluha Páně s největším namaháním, aby dosáhl připraveného povozu. Byl na těle hrozně sešlý, na kost zhubenělý, oči jeho jakoby vyhaslé, celá postava sehnutá jako u starce, ač teprve 34 roků čítal. Jenom myšlenka »jsem v Lúrdách« zdála se jej držeti a poněkud oživovati. Průvodcové jeho dojedše s ním do Lúrd, zvolali vděčně »Deo gratias — Bohu díky«, neboť nedoufali, že ho živého do Lúrd přivezou; vždyť lékařové všecku naději v to byli ztratili. Již od tří let byl ubohý duchovní tuberkulemi stižen, a to v nejvyšším stupni. Nemoc tuto si přitáhl ošetřováním jiného tuberkulemi nemocného spolubratra, který i ve tváři rány tuberkulové měl, a tyto musil bratr Salvator denně vymývati a ovazovati.

I u P. Salvatora neomezila se tato hrozná nemoc toliko na plíce, nýbrž zasáhla celou spodní část těla, která plna byla vředův a boláků. Povoláno bylo mnoho lékařů, tito však neodvážili se k operaci, vidouce velikou slabost nemocného.

Pater provincial vida tento beznadějný stav hodného svého řeholníka, učinil slib, že ho do Lúrd pošle, jestliže jen cestu vydrží. Lékař však odvětil: »Byla by to však veliká pošetilost, vždyť nemocný na cestě zemře.«

Sám P. Salvator cítě nejlépe stav svůj, pravil k představenému: »Zbavuji vás, otče provinciale, slibu vašeho; chci přinésti obět života svého. Myslím sice, že bych v Lúrdách zase zdraví nabyl, ale nesmíme již na to ani pomysliti.«

Posledního dubna řekl však provincial k nemocnému: »Ať se stane co

chce, na podzim pojedete jistě do Lúrd.« — »Na podzim však už mne nebude na světě«, smutně odvětil P. Salvator. A vskutku nemoc horšila se den ode dne, tak že žaludek nemohl již praničeho snésti a zažívati. Vida P. provincial, že posled viděl, velice zhubeněl; spodní část těla jest plna tuberkulových nádorův a jako balon nafouknuta, obzvláště na levé straně. Když mně však nemocný přece pravil, že bude v Lúrdách uzdraven, musil jsem se usmáti.«

nemoc vrchole dostupuje a u lidí pomoci nelze se dočekati, použil nepřítomnosti lékařův a poručil nemocného do Lúrd odvézti.

V sobotu dne 23. června přibyl do Nantesu, odkud Dr. Menager, jenž ho tam navštívil, P. provincialovi psal: »Jest velice slabý; od času, kdy jsem ho na-

Tak se tedy náš milý nemocný Salvator přece živý dostal do Lúrd v pondělí dne 25. června t. r. o jedné hodině v poledne. Hned ho vezli k jeskyni Panny Marie. Tam prodlel asi hodinu na modlitbách čekaje na otevření lázní vody lúrdské. Ve dvě hodiny jde za pomoci bratří svých do vody, cítí však, jakoby

se dusil při ponoření, vykřikne, postaví se, necítí již ani slabost ani bolest, je zdráv a stěží jen zdržuje veselý výkřik. On, jenž před chvílí spíše 80letému kmetu se podobal, stojí nyní zpříma a ruče ubírá se k jeskyni nazpět. Tam ze srdce radostného vystupuje píseň díků ke trůnu milostné Matky, která opět ukázala moc a lásku svou jednomu z nebohých dítek svých. Ve 4 hodiny přišel do úřadu lékařů. »Necítím pražádnou nevoli v těle, ačkoliv již od tří let nejsem ani hodiny bez bolesti«, pravil uzdravený k lékařům. Tito ho prohlížejí: každá bolest, všecky nádory a ztvrdliny těla zmizely, jen na levé straně zbyly po nich jakési nepatrné stopy jakoby na důkaz, že zde byly. Nemocný kněz jest úplně uzdraven. Odcházeje, pravil: »Již 20 hodin jsem lačný a 18 měsíců již jsem žádné husté stravy nepožil; smím nyní jísti?« Dr. Boissarie, jenž případ tento také vypravuje a popisuje, pravil: »Jste-li uzdraven, již se nemusíte držeti předpisů lékařských; jezte a pijte dle libosti.« A uzdravený jedl s chutí, jakou neměl po tři leta, a to pokrmy těžko ztravitelné, a nemohl se dosyta najísti. V noci spal výtečně a ráno musil dokonce dvakrát snídati; takovou chut k jídlu dostal po uzdravení se!

Zůstal ještě 6 dní v Lúrdách, aby Bohu a Matce Boží za tak velikou milost hodně poděkovati mohl a odjel pak zase do Nantesu, aniž by byl nejmenší unavení pocítil. První jeho cesta tam byla k onomu lékaři Dr. Menagerovi. Lékař tento spatřiv P. Salvatora ulekl se tak, že nemohl ani slova promluviti. Teprve po drahné chvíli zvolal: »Je to pravda, jste to vy?« Prohlédnuv uzdraveného, musil doznati, že není více známky nemoci na něm a tak se z toho radoval, že až radostí plakal. »Obdivoval jsem vaši víru, když jste mi pravil, že v Lúrdách dojdete zdraví, ale nevěřil jsem jako vy», pravil lékař k Salvatorovi. A lékařům do Lúrd napsal: »Když jsem ho 23. června uviděl, nemohl jsem dvěma jeho průvodčím zatajiti, že v uzdravení jeho nedoufám. Když pak jsem dostal telegram o jeho uzdravení, nemohl jsem věřiti, myslil jsem: kam by se byly všecky ty nádory poděly? Dnes však přichází ke mně P. Salvator čilý a zdravý a já přes přímou prohlídku na těle jeho mimo některých stop na levé straně, žádnou ztvrdlinu anebo nádor nenalézám. Jsem velice dojat a prohlašuji, že se taková změna cestou přirozenou ani docíliti ani vysvětliti nedá.« Tak Dr. Menager, jenž Salvatora před tím i potom viděl a prohlížel. I lékař v Dinardu, jenž se byl cestě nemocného do Lúrd protivil, potvrdil výrok lékařů lúrdských i Dra. Menangera a nemohl také žádnou přirozenou příčinu tak náhlého uzdravení udati.

Co nezmohla věda lidská, zmohla moc a láska Marie Panny. Lékařka tato nebeská nesděluje se žádným tajemství své; ona uzdravuje mocí přímluvy své skrze všemohoucnost Boží, bez diplomu doktorského, kde a kdy se jí líbí, a to právě tam, kde věda lidská v žádnou pomoc již nedoufá a nevěří. Tu se osvědčuje staré dobré křesťanské přísloví: »Kde je nouze nejvyšší, jest pomoc Páně nejbližší.«

Kéž tento nový zázrak Mariin roznítí srdce naše k neskonalé lásce k naší Matce nebeské, kéž chvála její zaznívá z úst i srdce našeho den co den, ale kéž také napravíme život svůj, abychom si lásky a milosti její tak hodně zasloužili!

Boh. Hendl.

Eliezer.

II.

Poslyš dcero a viz a nakloň ucha svého a zapomeň na lid svůj a na dům otce svého. *(Ž. 44, 11.)*

Ještě v sobě Eliezer slov nedokonal, a hle, Rebeka vycházela, dcera Batuela, syna Melchy, manželky Náchora, bratra Abrahamova, mající věderce na rameni svém, děvečka příliš krásná a panna přepěkná; sestoupila pak ke studnici a naplnila věderce a navracela se. I běžel proti ní služebník (Eliezer) a řekl: Dej mi píti maličko vody z věderce svého. Kteráž odpověděla: Pij, pane můj, a rychle složila věderce na loket svůj a dala mu píti. A když se napil, přidala: Ano i velbloudům tvým navážím vody, dokud se všichni nenapijí. A vylivši z věderce svého do koryt, zase přiběhla ke studnici, aby vážila vodu, a naváživši všechněm velbloudům dala píti. On pak díval se na ni mlče, věděti chtěje, zdařil-li Hospodin cestu jeho, čili ne.

Potom pak, když se napili velbloudové, vyňal muž náušnice zlaté, jež vážily dva loty, a také tolik náramnic z tíží lotů desíti. A řekl k ní: Čí jsi dcera? Oznam mi, jest-li v domě otce tvého místo k zůstání? Kteráž odpověděla: Dcera jsem Batuela, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi. A přidala řkouc: Slámy také a sena hojně jest u nás a místo prostranné k zůstání.

Sklonil se člověk (Eliezer) a poklonu učinil Hospodinu řka: Požehnaný Hospodin Bůh pána mého Abrahama, kterýž neodjal milosrdenství a pravdy své od pána mého a přímou cestou mne přivedl do domu bratra pána mého.

Tedy běžela děvečka (Rebeka) a zvěstovala v domě matky své všecky věci, kteréž byla slyšela. Měla pak Rebeka bratra jménem Lábana, kterýž spěšně vyšel k člověku, kdež byla studnice, i řekl k němu: Vejdi, požehnaný Hospodinův; proč stojíš vně? Připravil jsem tobě dům a místo velbloudům. I uvedl ho do hospody,[1]) a odsedlal velbloudy a dal slámy i sena, i vody k umytí nohou jeho i mužů, kteří byli přišli s ním. A položen jest před obličejem jeho chléb. Kterýž řekl: Nebudu jísti, dokud nevypravím řečí svých. Odpověděl jemu: Mluv.

A on řekl: Služebník Abrahamův jsem; a Hospodin požehnal pánu mému velmi, a zveleben jest; a dal mu ovce a voly, stříbro a zlato, služebníky a děvky, velbloudy a osly. A porodila Sára, manželka pána mého, syna pánu mému ve starosti své, a dal mu všecky věci, kteréž měl. I zavázal mne přísahou pán můj řka: Nevezmeš manželky synu mému ze dcer chananejských, v jejichžto zemi bydlím; ale do domu otce mého půjdeš a z příbuzenství mého vezmeš manželku synu mému. Já pak odpověděl jsem pánu svému: Což nebude-li chtíti žena se mnou přijíti? Řekl: Hospodin, před jehož obličejem chodím, pošle anděla svého s tebou a spraví cestu tvou, a vezmeš manželku synu mému z příbuznosti mé a z domu otce mého. Nevinen budeš od zlořečenství mého, když bys přišel k příbuzným mým, a nedali by tobě.

Přišel jsem tedy dnes ke studnici vody a řekl jsem: Hospodine, Bože pána mého Abrahama, jestliže jsi spravoval cestu mou, po níž jdu, hle, stojím u

[1]) Do domu svého, aby u něho byl hospodou čili hostem.

studnice vody, a panna, kteráž vyjde k vážení vody a uslyší ode mne: Dej mi maličko vody k pití z věderce svého, a řekla by mi: I ty pij, i velbloudům tvým navážím — tať jest žena, kterou připravil Hospodin synu pána mého.

A když jsem ty věci mlče s sebou rozjímal, ukázala se Rebeka přicházející s vědercem, kteréž nesla na rameni, a sestoupila k studnici a navážila vody. I dím k ní: Dej mi maličko píti. Kteráž spěšně složila věderce s ramene a řekla mi: I ty pij, i velbloudům tvým dám nápoj: Pil jsem, a napojila velbloudy.

I ptal jsem se jí a řekl jsem: Čí jsi dcera? Kteráž odpověděla: Jsem dcera Batuela, syna Machorova, jehož mu porodila Melcha. Protož zavěsil jsem náušnice k ozdobení tváři její a náramnice dal jsem na ruce její. A skloniv se, poklonu jsem učinil Hospodinu, dobrořeče Hospodinu Bohu pána mého Abrahama, kterýž přivedl mne přímou cestou, abych vzal dceru bratra pána svého synu jeho. Protož učiníte-li milosrdenství a pravdu s pánem mým, oznamte mi; pakli se jiné líbí, i to povězte mi, abych šel na pravo neb na levo.

I odpověděli Lában a Batuel: Od Hospodina vyšla řeč tato, nemůžeme proti libosti jeho nic jiného mluviti s tebou. Aj, Rebeka před tebou jest, vezmi ji a jdi, a ať jest manželkou syna pána tvého, jakož mluvil Hospodin.

Což když uslyšel služebník Abrahamův, padna poklonil se Hospodinu až k zemi. A vyňav nádobí stříbrné a zlaté a oděv, dal je Rebece za dar, bratrům také jejím a matce dary obětoval.

Začavše hody, jedíce spolu a pijíce zůstali tam. Vstav pak ráno mluvil služebník: Propusťte mne, ať jdu k pánu svému. I odpověděli bratří její a matka: Nech, ať pozůstane děvečka aspoň deset dní u nás, a potom půjde. Řekl: Nezdržujte mne, neboť Hospodin spravoval cestu mou; propusťtež mne, ať jdu k pánu svému.

I řekli: Zavolejme děvečku a zeptejme se na vůli její. A když jsouc povolána přišla, ptali se jí: Chceš-li jíti s člověkem tímto? Kterážto řekla: Půjdu. Tedy propustili ji a chovačku její i služebníka Abrahamova i tovaryše jeho, žádajíce šťastných věcí sestře a řkouce: Sestra naše jsi, množiž se v tisíc tisíců, a vládniž símě tvé branami nepřátel svých.

Tedy Rebeka a děvečky její vsedše na velbloudy následovaly muže, kterýž rychle se navracoval k pánu svému.

Toho pak času procházel se Isák po cestě, která vede k studnici, jejížto jméno jest: Živého a vidoucího; nebo bydlel v zemi polední; a vyšel k přemyšlování na pole, když se byl den již schýlil; a když pozdvihl očí, uzřel velbloudy přicházející z daleka. Rebeka také uzřevši Isáka sesedla s velblouda a řekla služebníku: Kdo jest ten člověk, kterýž jde po poli vstříc nám? I řekl jí: To jest pán můj. Ona pak vzavši rychle plášť přistřela se. Služebník pak všecky věci, kteréž byl způsobil, vypravoval Isákovi. Kterýž uvedl ji do stanu Sáry, matky své, a vzal ji za manželku, a tak velice ji miloval, že bolesti, která ze smrti matky jeho se mu přihodila, sobě umenšil« (I. Mojž. 24. 15.—67.)

* * *

Šťastně byl Eliezer doputoval města Haran v Mezopotamii, odkud byl před lety vyšel Abraham i manželka jeho Sára i bratrovec Lot a čeleď hojná. Město ono stojí po dnešní den, jest daleko široko známo a váženo, i mohamedáni svatým je pokládají, a to pro Abrahama, velikého Abrahama, otce věřících.

V památném tom městě líbezná rozkvětala květinka, cudná panna, jež měla býti přesazena do Boží zahrady

v Zaslíbené zemi; Eliezer měl ji nalézti a synu pána svého přivésti. Jak ji pozná? Už jsme slyšeli, jaké znamení si vyprosil na Bohu vševědoucím a nejmoudřejším: »Hospodine, Bože pána mého Abrahama, potkej se, prosím, se mnou dnes a učiň milosrdenství s pánem mým Abrahamem. Hle já stojím blízko studnice vody, a dcery obyvatelů tohoto města vyjdou vážit vody. Protož děvečka, kteréž já dím: Nachyl věderce svého, ať se napiji — a ona odpoví: Pij, ano i velbloudům tvým dám nápoj — tať jest, kterou jsi připravil služebníku svému Isákovi.« Už jsme slyšeli, kterak podle onoho znamení učinila Rebeka, dcera Batuela, jenž byl synem Nachora, bratra Abrahamova. Veleochotně dala píti Eliezerovi, veleochotně napojila i velbloudy jeho; ač dcera zámožných, vznešených rodičů, neštítila se posloužiti cizímu, neznámému, prostému služebníkovi. Jakou odměnu uchystal jí Bůh za onu pokornou službu! Jakou odměnu uchystal Syn Boží, který už tenkrát připravoval si svou pozemskou matku! Eliezer byl mu prostředníkem, byl mu takřka apoštolem. Spokojeně a se zalíbením díval se tento věrný sluha Abrahamův na úslužné počínání Rebečino, ani slovem nevyrušil jí z tiché práce její; avšak srdce plálo mu radostí a blahou nadějí; vidno to z darů, náušnic a náramnic, kterýmiž ji podaroval, ač nevěděl ještě určitě, že by byla z příbuzenstva Abrahamova. I ptá se jí na rodiče. Jak byl potěšen její odpovědí! »Dcera jsem Batuela, syna Melchy, kteréhož porodila Náchorovi.« Nyní dosaženo, čeho bylo dosíci. Ihned kráčí Eliézer do domu Batuelova, vypravuje své poselství a slyší na konec příznivou odpověď všeho domu: »Od Hospodina vyšla řeč tato, nemůžeme proti libosti jeho nic jiného mluviti s tebou. Aj Rebeka před tebou jest, vezmi ji a jdi, a ať jest manželkou syna pána tvého, jakož mluvil Hospodin.«

Kdyžtě vůle Boží poznána a jí vyhověno, nemeškal zbytečně Eliezer, nečekal 10 dní, jak si přála matka Rebečina i bratří její, nýbrž hned druhý den vracel se k pánu svému s nevěstou syna jeho Isáka; krásné požehnání dáno jí na cestu: »Sestra naše jsi, množiž se v tisíc tisíců, a vládni símě tvé branami nepřátel svých«; krásné požehnání, jež se krásně naplnilo a plní ustavičně; jestiť všechen křesťanský lid duchovním semenem, duchovním potomstvem Rebečiným; stalať se ona ženou Isákovou, stalať se dědičkou zaslíbení messianských, kteráž byl učinil Hospodin tchánu jejímu Abrahamovi a opakoval Isákovi.

Už nebyl osiřelý stan Sárin, už měla vznešená ta paní nástupkyni u velebném díle spásy. I bydlela Rebeka na místě, kdež pravá víra panovala, na místě, kdež o posvěcení duše poctivé pracováno, na místě, kdež Bůh byl takřka doma, na místě, jež bylo předsíní blaženého života věčného. Nikterak se jí nestýskalo po výšinách mezopotámských, po otčině Háram, kdež stále více a více hrozilo nebezpečenství pohanství; Bůh jí štědře vynahradil oběť, kterou přinesla opustivši otce i matku i bratry.

* * *

Jak líbezné vine se celým tím dějem Eliezerovým Boží prozřetelnost a moudrost! Dobře o ní napsáno v knize Moudrosti: »Dosahá mocně od konce až do konce a řídí všecko líbezně.« (8, 1) Dobře, že se jí doporučil Eliezer se vším počínáním svým, dobře, že se jí podrobili rodičové Rebečini i ona, sličná a cudná dcera jejich.

Podobně i naším celým životem vine se Boží prozřetelnost a moudrost, nic neudálo se, neděje se a nestane se náhodou. Kéž bychom jednou té Boží prozřetelnosti byli pamětlivi, kéž bychom hlasu jejího dbali, kéž bychom

se jí podrobovali, jako jsme viděli v ději Eliezerově! A kterak, kdepak nám zaznívá ten hlas Boží prozřetelnosti, Boží vůle? Zaznívá nám v našem svědomí, zaznívá slovem, radou, rozkazem dobrých, moudrých rodičů; zaznívá přikázáním Božím i církevním; zaznívá hlasem sluhů Božích ve škole i ve chrámě; zaznívá štěstím i neštěstím, jež člověka potkává; zaznívá přesvatou vůlí Boží, kteráž chce, abychom všichni byli spaseni; toť poslední cíl a účel všeliké péče Boží o nás ubohé lidi! Nuže, buď vždycky a všude vůle Tvá, o Bože!

Fr. Janovský.

Nové ozdoby církve katolické v 19. století.

Svatí a blahoslavení.

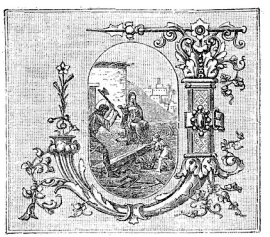

Jako každého času, tak i v tomto století našem, měla naše sv. církev katolická dosti důkazů a příčin, aby ze zesnulých členů svých některé do seznamu »svatých« a »blahoslavených« zapsala, a tak jim, jakožto vyvoleným a miláčkům Božím, zde na zemi »poctu oltářů« přiřkla. Víme zajisté dobře, že církev »svaté a blahoslavené« teprve »nedělá«, ti jsou již takovými od Boha učiněni, pro zásluhy života svého na zemi. Církev jen jisté osoby, o nichž Bůh sám zřejmě byl zázraky dokázal, že v nebi jsou, mocí svého úřadu rozhodčího za vpravdě svaté prohlašuje, a je jak k uctívání tak k následování dítkám svým na oči staví. A tak mohla i v našem století církev svatá celou řadu dítek svých, které Bůh oslavil, za svaté a blahoslavené prohlásiti.

Jest to krásný a vznešený průvod, tato řada nových ozdob církve naší, jenž se kolem nás ubírá, jsou to nejšlechetnější členové naší sv. církve, nejzdárnější její dítky: muži i jinoši, děti i starci, ženy i panny, mniši i jeptišky; tito všichni volají k nám: »pojďte za námi,« hle, i my jsme jednou žili jako vy nyní, i my museli strádati, trpěti, bojovati, ale vše konali a trpěli jsme pro Boha, a proto došli jsme odměny věčné. Čintě i vy totéž a připočteni budete k řadám našim.

Pohleďme nejprve na řadu »blahoslavených« 19. století, jest jich hezký počet 315. Přihledneme-li blíže, vidíme zde útlé dítky tří- a 12leté: bratry to Jana a Petra Corsye, čtyrleté: Fernandeza a Georgiho; ale i stařeny 80leté, jako Lucii Fleitesovu, kteří vesměs pro mučenictví své slávy věčné došly. Řada mučeníků mezi »blahoslavenými« našeho století je nejsilnější, neboť prohlášeno bylo neméně nežli 264 mučeníků za »blahoslavené«. Za nimi jdou »vyznavači« z nichž někteří i za »svaté« vyhlášeni jsou na př. sv. Alfons z Liguori, biskup a zakladatel kongregace Redemptoristů.

»Vyznavači« tito náleželi ponejvíce stavu řeholnímu. Mezi mučeníky a vyznavači máme i Slovany a krajany, tak bl. Bronislavu, jeptišku řádu praemonstratského v Krakově a bl. Hroznatu, šlechtice českého, který založil klášter praemonstratský v Teplé, a sám stav se tam řeholníkem zemřel od nepřátel byv k smrti utýrán a bl. Jan Sarkander, Moravan. Mimo to náležejí z »vyznavačů« 6 řádu jesuitskému (z mučeníků 13), řádu Kapucínů 4, Františkánů 6, Dominikánů 3 (z mučeníků 11), Augustinů 1 (z mučeníků 4), Karmelitů, Trinitářů, Theatinů, Oratoriánů, Redemptoristů, Passionistů a Bernabitů po jednom. Dále jsou i jiné společnosti řeholní tu zastoupeny, tak »bratří křesť. škol«, »missionáři Panny Marie« a »Piaristé« mají mezi »blahoslavenými« zástupce. Konec průvodu »blahoslavených« činí 3 světští kněží (1 mučeník), 1 laik, 3 jeptišky a 2 panny z lidu. Mezi těmito všemi jsou nám známější: bl. Jan Sarkander, Moravan a farář Holešovský, jenž umučen jest pro tajemství zpovědní. Dále dotčený již blahoslavený Hroznata, mučeník řádu praemonstratského († 1217), bl. Marketa Maria d'Alacoque, řeholnice řádu Salesianek, jíž se zjevilo nejsv. Srdce Páně v Paray-le-Monial, bl. Petr Kanisius, znamenitý missionář z Tovaryšstva Ježíšova, bl. Jan Berchmans, bohoslovec, mladík ctností výtečných, druhý to sv. Alois řádu Jesuitů, bl. Klement Hofbauer, missionář a kazatel Vídeňský, jenž zase řád Redemptoristů, jemuž náležel, do Rakouska zavedl a j. v. Poslední »blahořečení« v tomto století stalo se 7. října tohoto roku, kdy slavně za blahoslavenou prohlášena jest ctihodná jeptiška Marie Krescencie Höss, představená kláštera Františkánek v Kaufbeurenu, pro ctnosti své zvaná: »kvítkem kaufbeurenským«. Zemřela r. 1744.

Přihlédněme nyní k řadě »svatých«. I tato jest dosti četná, čítá 78 za svaté prohlášených. Mezi těmito jest 47 mučeníků, 24 vyznavačů a 7 panen.

Stavu světskému náležejí z nich 2 osoby, ostatních 76 patří stavu řeholnímu a kněžskému. Mezi těmito světci mají z řádů u nás známých: Jesuité 7, Františkáni 35, Redemptoristé 1, Servité 1, Kapucíni 2, Augustiáni 3, Dominikáni 2, Praemonstraté 2 (mučeníci Gorkumští Adrian a Jakub v Hollandsku), Uršulinky 1. Světských kněží jest 5. Slavné »kanosicace« odbývali následující papežové v tomto století: Pius VII. dne 24. května 1807, Řehoř XVI. dne 26. května 1839, Pius IX. dvakráte a sice 8. června 1862 a 29. června 1867, papež Lev XIII. čtyrykráte a sice 8. prosince 1881, po druhé 13. ledna 1888, po třetí 27 května 1897 a po čtvrté roku letošního.

Co vyplývá z toho všeho? Že církev naše nestárne, nýbrž že vždy pučí na ní nové květy, že strom její nese vždycky ovoce. Církev naše jakožto pravá církev Kristova jest svatá, svatá skrze zakladatele svého Syna Božího, svatá učením, svatá svátostmi a proto i vždy musí »svaté« plodit. A Bůh v moudrosti a lásce své čas od času zjevně zázraky dosvědčuje, že mnozí věřící také opravdu svatosti dosáhli; ty pak církev s úctou a radostí povyšuje i zde na zemi vzývajíc je za přímluvu u Boha, slavně slavíc jejich památku, a stavíc je všem za zářný vzor a příklad. Kéž tito noví ochránci církve naší u Boha se přimlouvají, abychom my posud na světě žijící, podle víry žili, prostředků k posvěcení našemu hojně užívali, Bohu věrni a v církvi stáli byli, hojností záslužných před Bohem skutky oplývali, aby v budoucím století církev naše ještě větším počtem »oslavenců« se vykázati mohla. Všichni svatí a blahoslavení, orodujte za nás!

Boh. Hendl.

Řež křesťanů na Libanoně.

(Část další.)

»Tomu nerozumím«, odvětil Said-Bey.

»Porozumíš tomu, sdělím-li ti ještě něco.«

»Nuže, mluv!«

»Otec Fatimin sluje Abel...«

»Ano, tak se zove.«

»On bydlel před tím v Cale.«

»Zcela správně, v Cale.«

»Šel by i dnes velmi rád tam, kdyby mi mohl tři tisíce piastrův a tomuto mému příteli dva tisíce piastrů zaplatiti, jež nám dluží. Odpustí-li se mu tento dluh, tak dceru svoji na všecko vydá, co jen budeme po něm žádati — a v hodině patří Fatima tobě.«

»Ty jsi šťastný posel«, odvětil Said-Bey, »mně není Fatima za pět tisíc příliš drahou. Podaří-li se vám to a přivedete-li mi Fatimu, tak vám těch pět tisíc doručím a otec Fatimin může bez dluhu v Cale přebývati.«

»Ručím ti svojí hlavou, že ti Fatimu na toto místo přivedu«, pravil Ali dále. »Jest to tedy tvoje vůle, abychom se do lesa pustili?«

»Učiňte to ihned,« odpověděl Said-Bey, »neboť, jak vidíte, planou již na mnohých místech ohně a brzy bylo by pozdě někoho ze zajatců vysvoboditi.«

Bleskurychle obrátil Ali svého koně. »Zde na tom místě! zvolal ještě za patřícím naň Said-Beyem a pak zmizel v temnu lesa. Rychle jsem se za ním pustil. Jeli jsme pěšinou, která zjevně do středu lesa táhla a světlo měsíce dovolovalo nám, abychom aspoň to nejpotřebnější rozpoznali, ač na všech stranách haluzí a křoví nad námi se rozprostíralo, že jsme ani pět kroků před sebe neviděli. Brzy slyšeli jsme četné hlasy lidské, které každým krokem víc a více vynikaly a nám tak směr udávaly, jak dále nám jeti bylo. Byli to zajisté oni ubozí zajatci, kteří zde hlasitě mluvili. Nářek a modlitba, hlasitý pláč a povzbuzující napomínání dalo se nyní zcela dobře rozeznati, a když se nám to někdy podařilo, že jsme měli trochu volný prostor, viděli jsme odporné sloupy dýmu k nebi stoupati, kterými často mocné plameny ohně šlehaly. Byla to děsná scena, která se zde odehrávala. Dítky volaly po svých rodičích, a tito opět dítky svolávali, hlasité hlasy zoufalosti mísily se s hrozným proklínáním vrahův, a mezi tímto hlukem k uchu našemu dorážejícím nesla se silná stohlasá modlitba oněch, kteří i v tomto okamžiku dosti silni byli, aby úplně nebeskému Otci se v ochranu a pomoc odevzdali.

Najednou Ali se zastavil, seskočil s koně a vrhl se na kolena.

»Pane Bože, Bože křesťanů, Ty jedině pravý Bože, ustrň se nad těmito ubohými! Odpusť mi a přijmi mě nyní za syna svého! Posilni mě, abych Tvoje dítky mohl zachrániti!« Tak modlil se Ali. Hluboce dojat patřil jsem s koně na tuto scenu, jejíž souvislosti moh jsem tušiti, ne však zcela pochopiti.

»Pane,« volal na mě Ali, »dlouho jsem tomu odpíral, abych se stal křesťanem, nyní toužím po tom. Jeďme dále.«

S těmi slovy vyhoupl se na koně a za malou chvíli dospěli jsme ku předním strážím zajatých. »Pokoj budiž s vámi!« zvolal jim Ali vstříc. »Nebojte se nás, my jsme vašimi přáteli!«

»To pravíš, «odvětil jeden Maroniťan, »z čeho však máme váš dobrý úmysl poznati?«

»Z toho, že ti svoji zbraň odevzdám a dám si od tebe svého koně vésti«, odpověděl Ali.

To řka, podával Maroniťanovi svoji šavli a odevzdal mu svého koně k vedení.

»Znáš Abela, otce Fatimina?« tázal se nyní Ali našeho vůdce.

»Jest to můj přítel, on tě však nevyslyší a Fatimy neuzříš.«

»Věz, já jsem úhlavní nepřítel Said-Beye,« odvětil Ali, »chci Fatimu z jeho drápů vysvoboditi a vám všem pomoci, pokud to půjde.«

»Pán tě žehnej«, odvece Maroniťan, »my však neuzříme rána více. Meč nepřátel nebo oheň, toť jediná volba, která nám zbývá.«

Za těchto slov došli jsme ku ležení uprchlíků džezzinských. »Kde jest Abel z Cale?« zavolal Ali silným hlasem. »Jeho přítel Ali je zde, aby mu dobrou zprávu přinesl.« Rázem stichlo vše a plni očekávání naslouchali všichni, co se bude díti. Neboť kdo za těchto poměrů mohl jednomu ze zajatcův dobrou zprávu přinésti, ten mohl snad i více jich potěšiti.

Byla to lesní pustina, na níž uprchlíci byli obklíčeni a uprostřed hořel oheň, který s jasným měsícem téměř denní světlo poskytoval.

Právě jsem viděl, jak jeden muž se zástupem protlačoval, provázen vysokou ženskou postavou. Ali asi ihned poznal, kdo to jest, neboť seskočil spěšně s koně a pospíchal k muži se blížícímu.

»Jak pak jsi nás zde našel v našem smrtelném strachu?« tázal se otec Fatimin, neboť on to byl se svojí dcerou, kteří k nám se prodírali.

»Ptej se měsíce, kdo jej posílá, aby zde svítil, neví to«, odvětil Ali. »A tak ani já nevím, kdo mne sem posílá. Nazývej to náhodou, že jsem se toho dověděl, kde ty s Fatimou se nalézáš, mně jest to více. Věřím, že jest to Bůh křesťanů, jenž mne posílá, Bůh křesťanů, k němuž jsem se modlil — za vás.«

»Ty?« zvolal Abel podiven.

»Ano, on; Ali nelže«, potvrzovala Fatima chvějícím se, radostí pohnutým hlasem.

»Ali mluví pravdu«, ozval jsem se zatím, »byl jsem svědkem jeho modlitby.«

»Pak je to dílo Boží, že přicházíš«, mluvil Abel dále podávaje Alimu ruku, a když tento krok k Fatimě učinil, aby ji ruku políbil, tu obrátila se kouzelná postava krásné dívky trochu na pravo, tak že její celý profil přímým světlem měsíce byl ozářen: byla to vpravdě dokonalá krása a bezměrné hoře, jež obzvláště v poslední chvíli vytrpěla, ozářilo tahy jejího obličeje. Směs odhodlanosti a tesknoty činil výraz její tváře úchvatně krásným.

»Čas kvapí a my nesmíme ani minuty zbytečně ztratiti«, naléhal Ali; »pojďte sem na stranu, abych vám mohl svůj plán sděliti.«

V desíti minutách vše nejhlavnější bylo sděleno.

»Měl bych se od svých druhů v utrpení odděliti«, odporoval Fatimin otec, »sebe zachrániti a je zkáze ponechati?«

»Smrt beze mne vám všem by byla jistou«, pravil Ali, »a kdyby mně i srdce nad nimi pukalo, já sám nemohu jim přece pomoci.«

»To ovšem nemůžeš«, potvrzoval Abel smutně svěsiv hlavu.

»Však přece!« rozkřikl se najednou Ali. »Ne-li všem, mohu snad přece mnohým pomoci...“ A s tím se opět vyšinul na koně a jel k zástupu. Abel za ním volal! »Bůh ti žehnej, šlechetný Ali!« Fatima klekla na zemi a modlila se.

Následoval jsem smělého Aliho a když jsem k němu dorazil, vykládal vůdcům zajatců: »Uslyšíte-li asi za půl hodiny rychle za sebou dva pistolové výstřely, dejte se všickni na jižní stranu, abyste tudy prorazili. Postarám se, že vás vaši vrazi na severní straně lesa budou očekávati. Pak můžete do první křesťanské vesnice doraziti, kolem které dnes ráno jsem jel a o které jsem seznal, že dá se dobře a snadno hájiti. Možná však, že povstane mezi vašimi nepřáteli brzy velká vřava, a ta teprve útěk váš usnadní. Uzpůsobte se tedy hned k pochodu a Pán Bůh vás opatruj!«

»Učiňte, co vám velí, moji bratří«, vece Abel, jenž také sem došel.

»Nyní jest nám pospíšiti, abychom se z lesa dostali«, naléhal Ali. »Said-Bey již na nás čeká.«

Na přemnohých místech v okolí praštěly již ohně a husté kotoučovité sloupy kouře vystupovaly do jasného etheru. Ali uchopil Fatimu, ač se napřed bránila, před sebe na koně, an zatím její otec ke mně usedl. V ostrém kroku jelo se k pokraji lesa, brzy našli jsme opět chodník, po kterém jsme dříve sem přijeli, a když jsme asi na půl kilometru k tomu místu přijeli, kde jsme čekajícího Said-Beye opustili, slezli na rozkaz Aliho Fatima s otcem s koní a zde měli čekati na náš návrat. My pak dále jsme jeli a v několika minutách byli jsme na okraji lesa. — Před námi stál pln očekávání v mužné kráse na krásném oři Said-Bey.

»Neseš špatnou zprávu, neboť vracíš se bez ní«, volal tento s patrnou nevolí na Aliho.

»Ne, štěstí je to, co ti mám ohlásiti«, odvětil Ali. »Fatima, nejkrásnější květina Libanonu, jest na blízku se svým otcem. Však chce tomu panenská její duše, abych ti ji z rukou jejího otce z povzdálí tohoto hluku ve vší tichosti a jen v přítomnosti jejího otce odevzdal.«

»Rozumím jí a ctím její stud«, odvětil Said-Bey s planoucím zrakem.

»Tam dole, asi tisíc krokův odtud, stojí osamocený, opuštěný khan, tam chce se tvojí státi. Dva koně máme však míti, jednoho pro ni a druhého pro jejího otce.«

»Selime!« zavolal Said-Bey a ihned přiskočil jeden z jeho služebnictva k němu.

»Přiveď honem dva koně, osedlané pro pána a paní. Též čalouny na ně upevni!«

Sluha odjel, aby vykonal rozkaz pána svého.

»Ještě jednu věc ti mám sděliti«, obrátil se opět Ali k Said-Beyovi. »Zajatci chtějí se všickni na jedno místo uchýliti na severní straně lesa a tak spojenými silami čáru proraziti. Postarej se tedy, aby naši lidé všickni se tam soustředili, aby tam na výpad čekali. Potom můžeš s krásnou Fatimou v opuštěném khanu čekati do rána.«

»Ty jsi chytrý«, odvětil Said-Bey. »Provázej mě!«

Oba pádili k jihu a Said-Bey dal rozkaz, aby všecko mužstvo na severní část lesa se odebralo, ježto tam zajatci chtějí uniknouti.

Druh oznámil to druhu a brzy stáhli se oblehatelé všickni na sever. Když Said-Bey s Alim se navrátil, byl sluha s oběma osedlanýma koni již u mně.

»Fatima«, počal opět úskočný Ali, »jež dosud žádnému muži sluchu nepopřála a jež jest placha jako laň, ať nikoho nespatří, leč tebe. Tak tedy myslím, aby můj průvodčí zde — a při tom ukázal na mě — otce jejího od toho khanu do nejbližší vesnice odvedl, odkud s nastalým dnem bude se moci do Cale odebrati.«

»I to jest moudré od tebe«, odvětil Said-Bey, »jen ty zůstaneš blízko khanu a budeš míti celou noc stráž.«

»Já bych ti i více učinil, kdybych mohl«, na to Ali s dělanou podřízeností, jež mě obveselovala. Nyní však přiveďme Fatimu z lesa i s jejím otcem, zatím nás zde čekej. Určil jsem jim na znamení našeho příchodu dvě rány z pistole, ony také značí tvé blízké štěstí.«

To řka, vypálil Ali obě hlavně pistole, což ovšem Fatimě neplatilo, nýbrž zajatcům bylo znamením, že mají k jihu vyraziti, ani zatím jejich krvechtiví vrazi na severní straně lesa čekali.

»Běžte v pokoji!« volal za námi Said-Bey, co zatím my i s připravenými koni k lesu jsme se dali. Brzy byli jsme u nich, a když otec i dcera usedli v sedla, vraceli jsme se k Said-Beyovi. Fatima se chvěla na celém těle strachem a i já musím sděliti, že bych byl raději býval, kdyby ten skutek, jejž jsme měli provésti, již hotov byl. Neboť ač dosud vždy smělost Aliho se osvědčila, tak že jsme vždycky s výsledky spokojeni býti mohli, mohlo přece nyní snadno něco se namanouti, co by nás lehce hlavu stálo.

»Buď nyní zmužilou, Fatimo«, dodával Ali dívce odvahy, »v půlhodince jsme zachráněni.«

Právě vyjel Ali z lesa veda naši malou četu, měsíc nás všecky ozářil. Před námi objevil se Said-Bey na svém rozkošném arabském hřebci. Popojel nám několik kroků naproti a pozdravil Fatimu, která stáhnuvši si závoj na tváři, svého koně vedle koně Said-Beyova zařídila. Ali bez řeči za ní stanul. Vydali jsme se mlčky k opuštěnému khanu. Otec Fatimin a já jeli jsme v malé vzdálenosti za nimi. Hlouběji a hlouběji zažíraly se plameny do středu a mohl jsem jasně poznati z většího a většího křiku a lomozu na severní části lesa, kterak lest Aliho se osvědčila. Aspoň tolik bylo jisto a šťastně dosaženo, že uprchlíci na jižní stranu lesa mohli se soustřediti. Uniknou-li šťastně a dorazí-li do vesnice od Aliho označené, mohli jsme je za zachráněné pokládati, neboť ve zmatek uvedené zástupy Said-Beyovy nebyly s to, aby je s výsledkem pronásledovaly. Vše však záleželo na šťastném provedení hlavního díla, a to mělo se v málo minutách provésti. Zabočili jsme okolo pahorku trochu na levo a světlem měsíčním ozářený khan ležel před námi, sotva na dohod kamenem. O našich čtyřech druzích nebylo slechu vidu, chovali se vzorně, což vždy při těžké úloze hlavní podmínkou. Said-Bey netušil, co jej v několika minutách očekává.

»Těš se«, volal zlomyslný Ali k Said-Beyovi, »nyní bude Fatima tvou.«

Mně zdálo se, jakoby se lepá a štíhlá postava Fatimina byla zachvěla při těchto slovech. Dobře věděla jakož i její otec, že to Aliho jen břitký výsměch byl, když Said-Beye takto oslovil.

»Zastavme!« náhle zvolala Fatima, »mně jest nevolno, podej mi svojí ruky, věrný Beyi!«

V témže okamžiku stanul tento při samém koni Fatimině. An ji jednou rukou podporoval, vyňal druhou lahvičku růžového oleje z opasku a držel ji pod závojem Fatimě u nosa.

»To jest dobré, drahý Saido«, děkovala jemu tato a v témž okamžiku vrhl jsem se strany drusickému náčelníku smyčku na krk a mocně a rychle silným ruky rozmachem jsem ji stáhl. Zatím přiskočil Ali a dříve nežli napadený Said-Bey do opasku pro pistoli mohl ruku vztáhnouti, stáhli jsme s Alim Said-Beye za tuto smyčku s koně. Když nyní naši druhové od khanu přiskočili, viděli již hlavní dílo hotovo.

»Jeho vášeň jej zajala«, zvolal Ali jásavě, »tak jsem to předvídal a tak se to stalo.«

V okamžiku odňali naši průvodči šavli, dýky a pistole Said-Beyovi a Ali odvázal mu oprátku, ježto byl již celý modrý.

»Pse!« znělo první slovo, jež zajatý hrozivě proti Alimu zasípěl, co zatím Ali s jedním druhem zajatci provazem ruce poutal a šátkem ústa zacpával. Na to bylo mu na nejkratšího našeho koně vstoupiti, an Ali na ohnivého arabského hřebce se vyhoupl. Divoce očima kouleje patřil Said-Bey k hořícímu lesu, snad doufal, že oddíl nějaký z jeho divochův k nám přikvapí, aby jej osvobodil. Živého nijak nebyl by jej Ali propustil, a tak to vždy jen bylo pro Said-Beye lépe, když nikdo z jeho lidí zde v zajetí jej neviděl. Bylo si však popíliti, abychom co nejspěšněji k Bairutu na cestu se vydali. Ali zařídil četu. Napřed jeli dva naši průvodci, za nimi následoval Said-Bey, jemuž druzí dva naši průvodči jako assistence po boku jeli. Ali a já jakož i Fatima s otcem jeli jsme vzadu. Když jsme asi půl hodiny cesty jeli, kázal Ali stanouti a vyňal Said-Beyovi hedvábný kapesník z úst a oznámil mu dutým hlasem, bude-li volati o pomoc anebo snad nadávati, že to životem zaplatí, nezbývá jemu, leč aby mlčky poslouchal.

»Kam se mnou jedete?« tázal se Said-Bey.

»To sám uvidíš«, pravil Ali a tím dal pokyn k pokračování v cestě. Občas popojel na špici naší malé karavany a naznačoval vůdcům čety směr, kudy měli jeti. O nějakém pronásledování dosud ani slechu vidu a při naší zostřené jízdě viděli jsme jen slabý nach na nebi od onoho lesního ohně v dáli se značiti. Konečně dojeli jsme ku pobřeží a kde cesta nebyla kamenitou, jeli jsme dále klusem a naše bezpečnost vzdáleností se množila.

Asi polovici cesty mezi Saidou a Bairutem jsme urazili. Bylo v noci o půl druhé hodině. Naši koně byli zpoceni rychlou a namáhavou jízdou a uznali jsme za potřebné asi půlhodinovým odpočinkem trochu se zotaviti. Noc byla jasna a studena tak, že odpočinek na zemi nemohl patřiti právě k příjemnostem tohoto života; kdyby však tomu i tak bylo, museli jsme míti ohled na Fatimu, která z velikého napjetí a rychlé namahavé cesty velmi byla rozčilena. Asi za deset minut byli bychom dospěli k druhému khanu, to jsme věděli od včerejška, kdy kolem něho jsme jeli. Tam se zastaviti, to zdálo se Alimu i mně příliš odvážným. Nechali jsme tedy Said-Beye se čtyřmi průvodčími, kteří všichni s koně slezli, aby se poněkud prošli a koně si odpočinuli. Uniknutí zajatci nemohlo se podařiti, ježto by jej lehko koulí, anebo na koni rychle opět byli chytili. My ostatní jeli jsme ten kousek ku khanu, kde jsme hostinského vyburcovali a v okamžiku silnou kávu obdrželi, k níž nám krajíčky pšeničného chleba velbloudím máslem pomazané výborně chutnaly. My muži pochutnali jsme si také na sklenici libanonského, zápálili si svoje dýmky a byli jsme brzy opět na cestu přichystáni.

I Fatima rychle se zotavila a tak opět jsme stáli na odchodě. Nezapomněli jsme však ani na svoje druhy ani na Said-Beye a vzali jsme jim také několik krajíčků chleba a dvě sklenice vína, aby ani oni zkráceni nebyli. Ti se do toho s chutí pustili, když jsme se k nim navrátili. I sám Said-Bey chutě se do jídla pustil. Brzy seděli jsme všichni v sedlech a šlo to opět dále ku Bairutu.

(Příště dále.)

Věřím.

„Věřím v Boha, Otce všemocného!“
ozvalo se mocně duší mou,
když Pán ukázal mi horstva svého
divy, jak se ledem k nebi pnou,
a ty vlny moře zbouřeného,
any hučíce se v hory dmou:
A z tvých hor a vln, můj šumný lese,
„Věřím v Boha!“ v duši mou se nese.

A když zvonů hlahol nocí lina
ohlašuje světu Vánoce,
i ty, lese, k slávě Hospodina
bílé větve skláníš hluboce:
„Věřím v Ježu Krista, Jeho Syna,
poslaného světu od Otce!“
A Tvé „Věřím“ v každém zazní domu,
jemuž pošleš po vánočním stromu.

Když pak oděn nádhery své šatem
slavíš krásné Boží Letnice,
jak tu jiskří perlami a zlatem
na stráni tvá bujná květnice,
voní kadidlo a v plesu svatém
zpívá bor i kos i pěnice;
hymnus mocný v korunách tvých duje:
„Věřím v Ducha, jenžto obživuje!“

Vl. Šť. z »Obzoru«.

Svatý František Xaverský, vyznavač a apoštol Indů.

(Ke dni 3. prosince.)

Apoštolové byli Kristem zvoleni, aby příchod Páně národům ohlašovali, a protož slušno a spravedlivo, aby i adventní dobou konala se památka některého apoštola Páně, a hle, prozřetelnost božská i v tom moudře se jeví, neboť kromě památky sv. Ondřeje, jehož památka nezřídka připadá před adventem, setkáváme se každoročně v době adventní se svatým apoštolem Tomášem. Nížeji zevrubně připomeneme, proč právě svatý Tomáš k tomu vyvolen. Tuto jen zběžně budiž podotknuto, že zajisté slušno a spravedlivo, aby alespoň jeden ze sboru apoštolského byl v této době hlasatelem příchodu Páně. Avšak Pán Bůh nechtěl, aby pouze těch apoštolů bylo vzpomenuto, kteří Kristem k důstojnosti apoštolské byli vyvoleni. Nemenší sláva, byť i ne tak veliká jako prvotným apoštolům Páně, náleží i těm apoštolům, kteréž církev dobou pozdější zplodila a kteří počet dítek církve svaté značně rozhojnili. Tento apoštolát neustal doposud pracovati, vždyť neustále hlásá pohanům evangelium Kristovo. Vždyť nečekají ještě všickni národové na příchod

Páně. Avšak mezi všemi rozsévači, kteří ochotně símě učení Kristova do srdce národů pohanských ukládali, a kteří v dobách nedávných nevěrce opět k víře pravé uvedli, není žádného, kterýž by jasněji se stkvěl, kterýž by větších zázraků vykonal, a kterýž by prvotným apoštolům mohl býti po bok postaven, jako nový apoštol říše Indické, svatý František Xaverský.

A zajisté život a apoštolát tohoto muže podivuhodného byl církvi svaté katolické v oné době k nemalé slávě a okrase. Neboť právě tehda se zdálo, že kacířstvo, podporováno lichovědou, politikou, náruživostmi a chtíčemi nezřízenými, jakéž srdcem lidským zmítají, cíle kýženého dosáhne. Zdálo se, jakoby kacířstvu bylo třeba jenom se vykasati mužně, by nad církví katolickou mohlo zvítěziti. V drzosti a neomalenosti, jakouž kacířstvo každé se honosí, vzpomínáno pouze s opovržením o církvi katolické, spolehající na zaslíbení Kristem daná. Ano kacíři haněli a tupili církev mezi všemi národy, ba i toho se odvážili, že nazývali církev nevěstkou babylonskou, jakoby snad hříchy a nepravosti nezdárných dítek mohly matce dobré býti k necti. Tu konečně objevil se Pán, a jakoby zázrakem vypučely na půdě církve svaté ušlechtilé květy zbožnosti a hrdinnosti. Hrdinové stateční v plnosti hojné rozkvetli na půdě, která na pohled zdála se býti neúrodnou a mrtvou. A kdežto tak zvaní reformatoři stále hloub a hloub ve propast neřestí klesali, objevili se v Italii a ve Španělsku mužové, jejichžto rekovné činy jasně až po dnešní dobu se stkvějí.

Sv. František Xaverský.

Dnes setkáváme se se sv. Františkem Xaverským; avšak nejednou ještě setkáme se v roce církevním se šlechetnými a proslulými jeho soudruhy, kteří milostí Boží nadchnuti, k němu se připojili. Netřeba tedy šestnáctému století se závistí pozírati na ony doby, kteréž mnohými zázračnými činy vynikají. Věru že tak zvaní reformatoři pramálo dbali o spásu nevěřících, jim šlo pouze o to, aby pravé křesťanství v ssutinách církve katolické bylo pohrobeno, a právě touto dobou vyskytla se společnost mužů, právě apoštolských, kteří slibem zavázali se římskému papeži, že k rozkazu jeho milerádi hlásati budou evangelium Kristovo těm národům, kteří doposud v nevědomosti a ve stínu smrti život trávili. Ale mezi všemi těmito muži nižádný nepřizpůsobil se tak prvotným apoštolům, jako právě sv. František Xaverský, žák sv. Ignace. Nic nemohlo apoštolské činnosti jeho býti na úkor, ani vzdálené a pusté krajiny, jimiž láska k Bohu a k bližnímu jako perutěmi jej okřídlila, ani tisíce nevěřících, jimž ruka jeho neunavná křtem svatým posloužila, ani zázraky přepočetné, které zřejmým jsou dokladem, že světec tento patří do počtu těch, o nichž církev praví, že ač v těle lidském žili, nicméně pěstiteli a zahradníky církve Páně mohou býti nazváni. Východním krajinám dostalo se tedy v 16. století apoštola, kterýž z Říma k nim zavítal. Celý ráz, povaha a činnost tohoto apoštola mimoděk upomíná na apoštoly, kteří Pána Ježíše na pozemské jeho pouti provázeli. Čest a sláva budiž tedy Choti nebeskému, kterýž, aby čest choti své církve v pozemsku uchoval, vzbudil jí Františka Xaverského, na němž máme vzor a obraz, jaké muže Pán vyvolil za apoštoly a nástroje, aby evangelium jeho pohanům hlásali.

Přečtěmež si nyní nějakou částku z oněch činů, jimiž svatý František se proslavil a jak nám je církev na paměť uvádí.

František v Xaveri v diecesi Pampelunské z urozených rodičů narozen, v Paříži připojil se ku sv. Ignáci jako žák a soudruh jeho. Pod vedením tohoto učitele v krátké době tak prospíval, že v rozjímání božských tajemství pohroužen, nejednou se země k výši se povznášel, což se nejednou také při sloužení mše svaté před četným zástupem lidu událo.

Těchto duchovních slastí zas'oužil sobě mnohým těla svého trýzněním. Neboť odepřev si požívání nejenom masa a vína, ale také pšeničného chleba, prostými jenom krměmi se živil, ba nezřídka po dva i po tři dny všeho pokrmu se zdržoval. Železnými bičíky tak krutě tělo mrskával, že hojná z něho řinula krev, také jenom kratičkého spánku, léhaje na zemi, užíval.

Takovou života přísností a svatostí dospěl povolání apoštolského; neboť když Jan III. král portugalský některé muže z řádu Ježíšova, který tou dobou právě povstal, od papeže Pavla III. pro národy indianské žádal, byl doporučením sv. Ignace od téhož papeže k tomuto úkolu sv. František s důstojností apoštolského vyslance vybídnut. Doraziv do Indie, maně přetěžkým a různým nářečím tamních národů vnuknutím Božím byl vyučen. Ano i nezřídka se přihodilo, že ač pouze jedním nářečím k různým národům mluvil, přece každý světce v jazyku vlastním mluvícího slyšel. Nespočetné říše pěšky, ba nezřídka bosýma nohama procestoval. Víru v Japansku a v šesti jiných říších vštípil. Mnoho set tisíc ku Kristu v Indii obrátil, nad to také přemnohé panovníky křtem svatým obrodil. Ačkoli tak veliké věci pro Boha vykonal, nicméně tak byl pokorným, že sv. Ignaci, který tehda řádu jesuitského byl představeným, klečmo psával.

Tuto horlivost v šíření evangelia množstvím vznešených zázraků Pán podporoval. Slepému vrátil zrak. Tolik slané mořské vody znamením kříže proměnil ve vodu sladkou, že nejenom pěti stům plavců, kteří žízní skoro už zmírali, na dlouho postačila, ale že i také do různých krajin byvši zanesena, přečetným churavým ku zdraví dopomohla. Více mrtvých vzkřísil k životu, mezi nimiž jednoho, který předešlého dne byl pochován, z hrobu poručil vyzvednouti, načež k životu jej vzkřísil, a dva mrtvé, kteří už neseni byli ven, ujav za ruku rodičům z rakve živé navrátil. Byv nad to také duchem prorockým obdařen, přemnohé věci i místem i časem převelmi vzdálené ohlásil. Konečně na Sanchoanu, ostrově čínském, dne 2. prosince umřel, pln zásluh a mnohým namáháním ztráven. Tělo zesnulého bylo po dvakráte vařícím vápnem polito a leželo po mnoho měsíců zahrabáno, ale úplně neporušeno, vydávajíc ze sebe vůni i krev. A sotva že tělo mrtvého na Malagu bylo přeneseno, tu okamžitě krutý mor ustál. Konečně když všude po veškerém oboru novými a velikými zázraky byl oslaven, připojil jej papež Řehoř X. zástupu světců Božích.

Přeslavný apoštole Ježíše Krista, kterýžto jsi září a světlem Kristovým přemnohé národy sedící ve stínu smrti ozářil, my se k tobě utíkáme, my nehodní křesťané, abys toutéž láskou, která tě nabádala k velikým obětem a která tě sílila ve hlásání evangelia četným národům i také srdce naše na příchod Spasitelův přihotovil, kteréhož ve víře očekáváme a po němž v lásce toužíme. Abys se stal otcem pohanských národů! Budiž ve dnech našich ochráncem lidu věřícího. Dříve než ti bylo patřiti na Pána Ježíše tváři v tvář, zjevoval jsi Pána přečetným národům. Nyní, když už tváří v tvář na Pána zříš, učiň, bychom až opět Pán Ježíš přijde, přijali jej s věrou vroucnou oněch mudrců východních, kteří byli praotcové těch národů pohanských, již tebou ku světlu byli uvedeni.

Pomni také, veliký apoštole, oněch národů, kterým jsi evangelium ohlašoval a u nichž po nepochopitelném úradku Božím přestalo vydávati ovoce. Pros také za rozsáhlou říši Čínskou, kterouž zhasínající tvé oko pozdravovalo a kteréž nebylo dopřáno, aby mohla slovům tvým naslouchati. Pros za říši Japanskou, za onu utěšenou zahradu, kterouž divoký vepř po výroku žalmisty Páně tak krutě pohubil. Vyjednej u Boha Japansku té milosti, aby drahocenná krev mučenická, kteráž v zemi oné v proudech tekla, zemi onu zúrodnila. Požehnej také, svatý Františku, všem misionářům, kteréž matka naše sv. církev v ony krajiny vysílá, ve kterých ještě kříž Páně nezaskvívá. Kéž by srdce nevěřící otevřela se víře svaté v prostnosti! Kéž by símě rozeseté stonásobný vydalo užitek! Kéž by počet nových apoštolů, tvých nástupců, stále se rozmahal a kéž by nikdy jejich láska a horlivost nepotuchla! Kéž by práce jejich a námahy hojným výsledkem byly korunovány a kéž by koruna jejich mučenická byla ne pouze mzdou, ale také vítězstvím prací jejich apoštolských! Ne-

zapomínej také onoho tovaryšstva, kteréž Ježíše Krista hlásá po širém oboru zemském a kteréž tě zvolilo za ochránce a záštitu. Pros konečně myslí dětinnou za ono svaté shromáždění, jehožto jsi i slávou i nadějí zároveň. Kéž by ve krutém pronásledování, bez něhož nikdy nebude, vždy utěšeněji prospívalo! Kéž by se rozhojňovalo, aby skrze ně počet dítek Božích stále vzrůstal! Kéž by v každé době ke službě křesťanských národův i četnými apoštoly i také bdělými učiteli mohlo se honositi! Kéž by nadarmo nehonosilo se názvem: Tovaryšstva Ježíšova!

Uvažme, v jakém přebídném stavu bylo pokolení lidské tehda, kdy Pán Ježíš měl přijíti. Ubývání pravdy právě tak všude se vzmáhalo, jako nyní se vzmáhá ubývání slunečné záře. Starobylá podání skoro úplně z paměti vymizela. Bůh, Tvůrce všech věcí, srdci lidskému byl odcizen. Vše bylo bohem, pouze tomu nevzdávána patřičná pocta, kterýž všecko stvořil. Toto bídné vše božstvo pohltilo veškeren veřejný i rodinný mrav. Nebyloť nižádného práva, síla a moc byla právem. Oplzlost, lakota, krádež a jiné neřesti zbožňovány a prokazována jim nejvyšší pocta. Svazky rodinné byly rozlučováním svazku manželského a vraždou dítek zneuctěny. Valná část pokolení lidského otroctvím jsouc sklíčena, vedla život hovadský. Ano, celí národové byli krvavými válkami a vražděním úplně vyhubeni. Vůči těmto hrůzám bylo pokolení lidské malomocno a nebýti ruky, kteráž je stvořila a z úpadu opět povýšila, tuť by bylo musilo v moři neřestí a v krvavém vraždění zahynouti. Nemnozí spravedliví, kteří ještě zbývali, opírali se všemožně těmto záhadám, ale což zmohly jejich síly. Vždyť u lidí byli v opovržení a před Bohem nestačovaly jejich zásluhy, aby byli mohli rozkladu tomuto zžíravému postaviti se na odpor. Vždyť více byl nakloněn smysl člověka nyní ku zlému než-li před potopou. A byť i byl Pán zahladil pokolení lidské, bylať by i tím jasněji ozřejměla spravedlnost božská. Svrchovaná už doba, aby proud přehojného milosrdenství Páně po veškerém oboru zemském se rozlil a aby ten, kterýž pokolení lidské stvořil, sestoupil s nebe a aby je spasil.

Přijdiž tedy, věčný Synu Boží! Vdechni té mrtvole nový život, uzdrav a vyhoj ty přečetné rány, očisti nás od mnohých poskvrn a rozlej milost přehojnou tam, kde hřích se rozhojnil. A až veškeren světa obor zákonu tvému se podrobí, pak dokážeš všem budoucím dobám, že Slovo Otcovo sestoupilo na zemi. Neboť mohl-li pouze Bůh svět stvořiti, pak zajisté i všemohoucnosti božské bylo třeba, aby svět z moci ďábla a poroby hříchu mohl býti vychvácen a ku spravedlnosti a svatosti přiveden.

Zdrávas.

Na lípě obrázek
Marie Panny
mile se rozhlíží
na všecky strany.

Pohlíží na cestu
po lesa kraji —
kdožkoli mimo jdou,
poctu mu vzdají.

Přiběhla dívčina
s věnečkem z lesa:
»Zdráva buď, Maria!«
volá i plesá.

»Zdrávas Maria« hned
ptáček pěl po ní,
a modrý zvonek tam
»Zdráva buď!« zvoní.

Ozvěnou skála zní,
lístek to šustí,
až »Zdráva, zdráva buď!«
všechen les spustí.

Než obraz ovila
dívčina květem,
les její »Zdrávasek«
roznesl světem!

Vl. Šč. z »Obzoru«.

Obrázky z katolických missií.

Podává MAXMILIAN WEINBERGER

XXVIII. Mučenice.

Jak známo, je letos Čína jevištěm hrozné války. Evropané dobyli sice již dávno hlavního města Pekingu, ale v různých částech říše zuří dosud válka občanská, a císařská vojska marně snaží se utlumiti povstání pověstných Boxerů. V těchto zmatcích utrpěly katol. missie v Číně velkých pohrom, na mnohých místech byly docela zničeny. Ovšem jasného přehledu o škodě missiím způsobené bude lze nabýti teprve tehdy, až se bouře utiší a kouř prachový rozptýlí. Avšak již nyní viděti z jednotlivých dopisů čínských missionářů, že jsou sobě hrozícího nebezpečenství vědomi a na věci nejhorší připraveni. Mnozí, jakoby pokládali smrt za jistou, loučí se tklivě se svými příbuznými a známými v Evropě a poroučejí se do jejich modliteb.

Dne 3. července t. r. byly v městě Mukdenu (v jižním Mandžursku) od Boxerů za živa upáleny dvě milosrdné sestry z řádu Božské Prozřetelnosti: Sainte-Croix Grandury a Albertina Röcklinova. Nedlouho před svou smrtí napsaly čtyry listy svým spolusestrám v městě Ing-tse. V listech jejich zračí se takový klid duševní a taková odevzdanost do vůle Boží, že neváháme tuto doslovně je podati.

Sestra Sainte-Croix Grandury píše: »V domě naší milé Paní Pomocnice v Mukdenu, 24. června 1900. Píši vám naspěch několik řádků, ježto zajisté srdce vaše plno je starosti následkem postrašujících zpráv o Boxeřích, jižto všude pálí a pustoší a od několika dní i v Mukdenu své ďábelské kejkle provozují, aby povstání roznítili. Přes to doufáme, že nás Bůh a naše milá Paní Pomocnice budou chrániti. Není tedy třeba, abyste se o nás obávaly. Boxerové nejvíce zuří proti katolíkům; byliť již ustanovili, že 26. t. m. náš kostelíček a okolní budovy zapálí. Lidé chodí houfně na nás se dívati a diví se, že jsme tak klidny, jakoby nebylo ani nejmenšího nebezpečí. Ještě dnes ráno přišly k nám některé ženy ze sousedství na mši svatou a byly žádostivy zvěděti, zda jsou sestry již upáleny anebo zdali prchly. Potěšily jsme je, jak bylo možná. Domnívaly se, že hlavy jejich nejsou jisty od té doby, co Boxerové je ‚začarovaly'.

Co se nás týče, nám jest velmi líto, že nám ušla příležitost tak vzácná, u oltáře na způsob obětních svící shořeti a pak přímo vyletěti do nebe. Takového štěstí jsem si nezasloužila, není liž pravda, milá sestro? Ostatně chce-li Bůh, abychom zůstaly u svých ubohých dětí, staniž se vůle jeho. Přičiňuji se všemožně, abych je rozebrala Mnohé z nich rády by ven na ulici, aby viděly, zda jejich rodičům se nic nestalo. Vycházeti však není radno. Naše naděje spočívá v modlitbě. Strachu nemáme žádného, i kdyby nám chtěli hlavy uřezati. Naše děti pohostíme tyto dni tak, že se žádnému nebude chtít od nás. Potom budeme se společně modliti za vás, milé sestry, a za biskupa. Buďte s Bohem!«

»V domě naší milé Paní v Mukdenu, o 11. hod. v noci, 30. června 1900. Milé sestry! Jelikož si dnes netroufáme jíti na odpočinek, ježto Boxerové tuto noc bezpochyby přijdou, učiním vám krátkou návštěvu a pak se připravím na smrt. Za takových okolností člověk rád prosí za odpuštění ty, o kterých se domnívá, že je snad byl urazil. To činím nyní tímto listem, neboť zachráněny můžeme býti jenom zázrakem. Místodržitel neposílá žádné pomoci — vždyť ještě dnes nechal shořeti protestantský kostel, lekárnu a jiné domy. Kouř ze spáleniší vlekl se ode 3 do 9 hodin večer přes náš sirotčinec a naše ubohé děti plakaly, že by se byl kámen nad nimi slitoval. Konečně šly spát, když jsme jim byly slíbily, že je vzbudíme, kdyby se něco přihodilo. Biskup poslal několik mužův, aby chránili náš dům. Pln starosti o nás radil nám, abychom si našly nějaký úkryt. Ale my volíme raději s našimi dětmi umříti na místě svého povolání. Na útěk už jest vůbec pozdě. Boxerové byli již o 4 hod. se vloupali do zakristie, vyrazili dvéře a všechna okna rozbili. Zatím klečeli biskup a ostatní missionáři toliko dva kroky odtud v kostele a děkovali Bohu

za to, že mohli zavčas ještě požiti svaté hostie ze svatostánku.

Podivno, že se Boxeři nevloupali také do kostela. Zatím sběhli se naši křesťané a lupiče zahnali; avšak tito přišli zase. Mezitím co plenili zakristii, přišel biskup v rochetě a štole do sirotčince, žehnal dětem, které plačíce po obou stranách klečely, a pravil: ‚Mám za to, milé sestry, že nám všem nadešel okamžik smrti; přišel jsem tedy, abych vám udělil poslední rozhřešení.‘ Odevzdány do vůle Boží přijaly jsme absoluci. Radila jsem dětem, aby se honem ještě ku svým rodičům nebo příbuzným utekly; ale většina odhodlala se, že u nás zůstane. Chtěly s námi umřiti jako mučeníci.

Následkem útisků, jakým naši křesťané byli vydáni, uteklo se k nám i několik žen. Již proto nelze na útěk pomysliti. A kam bychom také měly jíti? Vložily jsme proto život svůj v ruce Boží a nabízíme se jej obětovati, kdyby to bylo k větší cti a slávě Boží. Kdybychom však hrozný tento čas přežily a útěchou našich ubohých křesťanův a dětí zůstaly, i tehdy rády se podvolíme vůli Páně. Modlete se zatím za naše děti, které mimo ústav bydlí a uprostřed lidu Boxery poštvaného žijí.

Naše peníze odevzdala jsem biskupovi, aby je bezpečně uschoval. U nás nejsou jisty; dvéře a obyčejné zámky lupičům neodolají. Dvéře u zakristie rozbili na kusy, podlaha jest pokryta střepy a třískami. Vyhrožovali, že zapálí stoliční chrám. Tento je proto celou noc osvětlen jako o Vánocích. Na oltářích hoří všecky svíce; na každé věži visí obrovská svítilna; v průčelí vyčnívají na způsob děl trouby od kamen. Jakmile byl spozorován oheň na protestantském kostele, vyzvánělo se všemi zvony a křesťané naši přichvátali, aby se modlili a náš kostel chránili. V takových okamžicích poznati pravé věřící křesťany. A kolik zpovědí bylo za ten čas vykonáno!

Avšak již bijí dvě hodiny spůlnoci. Jdu spát.

V neděli 1. července. Při mši svaté byly jsme u stolu Páně. Zatím vystoupili naši křesťané na věže, aby se na odpor připravili. Bohužel jest se obávati, že Boxerové se vrátí u větším počtu a že se k nim připojí vojáci místodržitelovi, jenž osobně dal protestantský chrám zapáliti. Kouř z jejich budov doráží až k nám a napomíná nás, abychom na stejný osud byli připraveni. Poroučejíc se do mocné ochrany Boží, zůstávám vaše upřímná spolusestra.«

Neméně dojemný jest list sestry Albertiny Röcklinové. Ona píše: »V Mukdenu, 24. června 1900. Milé sestry! Doufám, že se vám dobře vede, bez starostí ovšem asi nebudete. Zde byli jsme na slavnost Božího Těla ve velkém nebezpečenství. Přišli pohané přesvědčit se, zda náš kostel už je spálen. Byl to pěkný týden! Poslední tři dni nesměly jsme ani z domu. Na slavnost Božského Srdce Páně měli jsme býti všechny usmrceny. Ulehla jsem proto v noci vždycky zpola oblečená, abych byla pohotově. Při nejmenším šramotu domnívala jsem se, že jsou tu Boxerové. Strachu jsem však neměla. Bohužel, krásná příležitost umříti smrtí mučenickou, minula. Na slavnost Božského Srdce Páně slavila jsem své jubileum a ten den ztrávili jsme radujíce se a veselíce. Řeknete snad: ejhle, sestra Albertina činí velké nároky, chce býti mermomocí svatou! Ó, nikoliv, ujišťuji vás, že mi do svatosti schází ještě mnoho. Právě proto poroučím se do vašich nábožných modliteb a důvěřuji jedině milosrdenství Božímu. Spojena s vámi v životě a ještě více ve smrti ostávám vaše spolusestra Albertina.«

»V Mukdenu, 1. července 1900. Jsme od včerejšího večera ve velkém nebezpečenství. Bez zvláštního přispění Božího není záchrana možná. Naši křesťané nás chrání. Avšak co všecko platno; požár protestantského kostela udál se na rozkaz mandarinů. V případě, milé sestry, že by Bůh můj život žádal, jsem připravena a beze strachu. Poroučím se do Vašich modliteb a prosím za odpuštění, kdybych Vám snad byla někdy ublížila. Vzpomínám si na náš mateřinec i všecky spolusestry. S Bohem! Na shledanou v nebi — možná, že brzy! Vaše upřímná sestra Marie Albertina.«

Dne 3. července na to sešly obě statečné sestry se světa smrtí mučenickou, za živa byvše upáleny. Odpočiňtež v pokoji!

XXIX. Obět pověry.

Na francouzském území Kongo ve střední Africe je rozšířena mezi tamějšími černochy podnes ohyzdná pověra a vyžaduje každoročně četných obětí. Následující případ jest patrným toho důkazem.

Čtrnáctiletý hoch, jménem Ngonala, byl od modloslužebného kněze obžalován, že snědl duši jakési staré ženy. Takoví zločinci, jsou-li dospělí, musejí na důkaz neviny vypíti pohár jedu, t. j. nápoje z jisté jedovaté rostliny vytlačeného. Umrou-li, jsou vinni, zůstanou-li na živu, jsou nevinni. Ngonala neměl však dosud dostatečného stáří; byl tedy zkrátka odsouzen k smrti a měl býti utopen.

Brzy byla celá dědina na nohou, hoch byl polapen a spoután. Nadarmo plakal a naříkal, nadarmo opět a opět dokazoval svou nevinu. Ani jeho vlastní rodičové a nejbližší příbuzní se ho neujali; naopak jásali a radovali se s ostatními vesničany, že domnělý zlosyn umře. Přilákán křikem, přiblížil se kolemjdoucí missionář k hulákajícímu zástupu, aby viděl co se děje. Sotva jej Ngonala zočil, křičel pln úzkosti a strachu: »Ach otče, otče, zachraň mne.« Missionář se hocha ihned ujal, ale všechny prosby a výtky jeho byly nadarmo. Divoši omlouvali a ospravedlňovali své surové jednání následovně: Vypravovali missionářovi obšírně všecky domnělé zločiny odsouzencovy a okrášlili své zprávy rozličnými příšernými přídavky. Odvolávali se na bystrozrak svého pohanského kněze a dovozovali, kterak nutno jest, zbaviti zemi kouzelníka, jenž jsa mlád ještě sežírá duše svých spolubližních. Nic nepomohly pokorné prosby missionářovy, nadarmo domlouval důtklivě vlastním rodičům a příbuzným odsouzeného; všecky domluvy a výčitky narazily na nepřekonatelný odpor pověrečných divochů.

»Nuže tedy«, zvolal missionář konečně, »dejte odsouzence mně; já převezmu všechnu zodpovědnost za něho; já vám slibuji, že už nikdy více duší svých spolubližních jísti nebude.« — »Ty ovšem jsi dobrý«, odvětili divoši, »avšak ty nevíš, jaká zloba vězí v této černé duši! Podívej se jenom na něho! viz ty jeho kostrbaté vlasy, šilhavé oči, ty skvrny na kůži!.... Necháme-li takového tvora na živě, zahyneme všichni!« Vida, že proti pověře nic nesvede, poklekl missionář vedle nešťastného hocha, poučil ho rychle o nejdůležitějších článcích víry a pak pokřtil. Sotva byl posvátný úkon dokonán, chopil se zástup vztekem se třesa, že se věc prodloužila, chlapce, svázal mu ruce i nohy a za neustálého spílání a proklínání vlekl jej na břeh řeky Niary. Po té chopili se ho čtyry silné páže a hodili za jásavého souhlasu vzteklého zástupu do řeky.

To se stalo 8. prosince r. 1899. před očima přítomného missionáře. Bylo by zajisté těžko vypočítati všecky vraždy v oněch krajinách na dětech každoročně páchané. Řeka Niara je hrobem všech těchto nešťastných obětí pohanské pověry. Je-li dítě mrzákem, má-li neshojitelnou nebo nakažlivou nemoc, anebo bylo-li jako nešťastný Ngonala obviněno z kouzelnictví, propadne bez milosrdenství »Niaře«. Tato modla připomíná živé hrozného bůžka ve starém věku, na jehož rozžhavených rukou nesčetné dítky za živa trapné smrti vydávány byly.

Tam tedy uprostřed děsných nepravostí pohanské modloslužby a pověry vztýčili missionáři kříž Kristův. Boj je krutý a obtížný, řady statečných bojovníků Kristových smrtí opět a opět řídnou; ale oni neustupují a neklesají na mysli, jsouce přesvědčeni, že ve znamení kříže přece jednou zvítězí.

XXX. Tvrdší nežli kámen.

Jistý missionář měl u sebe na svých cestách mladého již pokřtěného černocha. Jmenoval se Ludvík Ilonga. Jednou chtěl právě missionář se svou loďkou přistáti u černošské vesnice na břehu ležící, když tu najednou hoch skočí do vody a plove ke břehu. Na břehu pak vrhne se do náručí starší ženy a ta tiskne ho k srdci svému volajíc: »Ó můj synu! ó můj synu!« Byla to skutečně matka Ludvíkova. — »Ó můj otče«, zvolal na to černoch, obrátiv se na missionáře, »prosím tě snažně, vykoupiž mou matku, neboť ona je otrokyní. Vysvoboď ji, aby mohla jíti s námi a byla zase šťastna!« Missionář doptával se na bližší okolnosti o dovědělo se, že ona žena již před několika roky byla i se svými dětmi z rodné vesnice uloupena a všichni za otroky

prodáni, ale tak, že každý se dostal za jiného pána.

Majitel ubohé otrokyně byl zavolán; přišel — vlastně byl přinesen, neboť pro jakousi nemoc nemohl jíti; a brzo na to začalo vyjednávání strany výkupného. Na neštěstí bylo pohlavárovi nápadno, že missionář na osvobození otrokyně tak naléhá a jemu za ni mnohem více, než v obyčeji bylo, nabízí. »Aha«, pravil jizlivě, »tento chlapec zde jest jistě jejím synem; nuže věz, že máš syna, matky ti nikdy nepopustím; nechať jsou na vždycky od sebe odloučeni.«

S těžkým srdcem bylo missionáři odejíti s nepořízenou. Rok na to učiněn pokus opět, ale zase nadarmo. Matku kamsi odstranili a syn zůstal u missionáře. »Lituji velmi«, pravil jednoho dne missionář k hochovi, »že jsem ti před rokem neučinil návrhu, abys u matky zůstal a s ní sdílel otroctví. Byl bys nyní aspoň u ní.« Ale smutně na to odvětil černoch: »Ach otče, nebylo by to bývalo nic platno; neboť hle, pohlavár je stár a nemocen a brzy umře; po jeho smrti by nás však nešetřili, ale naopak nás na jeho počest s mnohými jinými otroky na jeho hrobě usmrtili« — Jak hrozný je osud ubohých afrických otroků!

Díkůvzdání božskému Srdci Páně.

Z Kutné Hory. Vzdáváme tímto veřejný dík neposkvrněné Panně Marii, sv. Josefu a sv. Antonínu za všechny vyslyšené prosby a prosíme všechny trpící duše, ať již tělesně či duševně, aby s pevnou důvěrou braly své útočiště k pomocnici křesťanův a očekávaly po vytrvalých prosbách jistého vyslyšení a pomoci, jakož i od jejího ženicha, svatého Josefa, a sv. Antonína. *J. A. R., S. L.*

Od Č. Budějovic. Slíbila jsem, jestli prosba má bude vyslyšena a syn můj cíle vytčeného dojde, že uveřejním to, což nyní činím, vroucí díky vzdávajíc božskému Srdci Páně, že přispělo ku pomoci. Kéž i nadále nás ochraňuje a nám pomáhá. *E. S.*

Od Kyjova. Čest a chvála, díkůvzdání buď nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše, přečistému Srdci Panny Marie, sv. Josefu a sv. Antonínu za vyslyšení mé prosby v jisté záležitosti. *M. L.*

Z Ostravska. Dvě přítelkyně vyslovují díky nejvroucnější sv. Antonínu za šťastné nalezení ztracené věci.

Z Lysic. Jistá rodina děkuje sv. Antonínu Pad. za vyslyšení v těžké záležitosti. Byli jsme vyslyšeni a z nebezpečí vysvobozeni. Nejpokornější a nejvroucnější díky tuto vzdáváme. *J. T. M.*

Z Palkovic. Obrátila jsem se s důvěrou k božskému Srdci Páně, k blahosl. Panně Marii, ustavičné pomoci a ku sv. Antonínu Pad. ve své dlouho trvající nemoci. Konala jsem 9denní pobožnost, při níž jsem byla vyslyšena. Plníc tímto svůj slib, vzdávám díky nejvroucnější nejsv. Srdci Páně! *B. J.*

Od Tišnova. Ve dvou případech jsem vzýval sv. Antonína Pad. Byl jsem vyslyšen a nyní s největší radostí díky vzdávám tomuto velikému světci a divotvorci. *A.*

Z Mor. Třebové. Plníc učiněný slib vzdávám nejvroucnější díky nejsv. Srdci Ježíšovu, Marii, Matce ustavičné pomoci a sv. Antonínu Pad. za šťastnou volbu stavu a za milost povolání ke stavu řeholnímu. *J. B.*

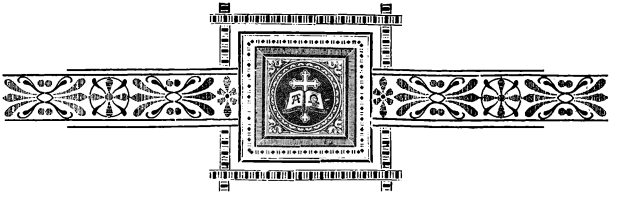

Jubileum.

(Hlavní úmysl.)

Kardinal Bellarmin napsal na počátku 17. století: »Toto jubileum přinese hojné ovoce kajícnosti, hojnost obrácení a skutků pobožnosti tolik četných a krásných, že může se rok jubilejní nazvati vším právem rokem svatým, rokem požehnaným a úrodným.« Druhý církevní kníže, kardinal Wiseman, mluvě o jubileu za papeže Lva XII., praví neméně významně: »Přál bych vám, abyste viděli ty kajícím lidem obležené zpovědnice a oltáře obklíčené množstvím lidu zbožného, tlačícího se ku stolu Páně. Přál bych vám znáti ty četné náhrady za škodu učiněnou, ta obrácení zatvrzelých hříšníků a četné davy nábožných poutníků.« A na konci 18 století naříkal nevěrecký Voltaire, když viděl krásné ovoce jubilea 1775, a pravil: »Ještě jedno podobné jubileum a jest po mé filosofii!« t. j. ještě jedno takové jubileum a bylo by vše napraveno, co tento nevěrec svými spisy bohaprázdnými pokazil. Jubileum! Dobře se tak jmenuje rok jubilejní, protože v něm raduje se Bůh sám nad hříšníky pokání činícími, radují se andělé a svatí, plesá církev svatá na zemi, těší se i ubohé duše v očistci, radují se spravedliví i kající hříšníci, nabyvše milosti Boží a odpuštění trestů za hříchy zasloužených.

V roce jubilejním udělují se obzvláště slavným způsobem odpustky věřícím. Odpustky jsou odpuštění časných trestů, které církev po odpuštění hříchů mimo svátost pokání uděluje. A církev svatá má k tomu moc a právo od Krista Pána a tohoto práva užívala církev od prvopočátku až podnes. Odpustky se zakládají na nevyčerpatelném pokladu, který má církev v zásluhách Ježíše Krista, blahoslavené Panny Marie a svatých, z něhož může božské spravedlnosti dávati náhradu za časné tresty za hříchy. Odpustky, které církev věřícím uděluje, jsou plnomocné a neplnomocné. Neplnomocné odpustky jsou odpuštění části časných trestů za hříchy. Plnomocné odpustky jsou odpuštění všech časných trestů za hříchy. K těmto náležejí odpustky v hodinu smrti, o slavnosti porciunkuly a jiné, zejména odpustky milostivého léta. Jubileum či milostivé léto jest dvojí: pravidelné, jež se opakuje vždy po 25 letech a trvá od vánoc do vánoc plný rok a mimořádné, jež z důležitých příčin na kratší dobu pro celou církev nebo pro jednotlivé diecese nebo města se prohlašuje. Již ve starém zákoně slaven byl každý padesátý rok. Počátek jeho byl ohlašován radostným hlasem trub, jež hebrejsky nazývaly se jobel, odkudž vznikl název rok jubilejní.

V církvi katolické prohlásil nejprve papež Bonifác VIII. rok 1300. a každý následující stý rok za jubilejní, v němž udíleny býti mají plnomocné odpustky těm, kdož platně se vyzpovídali a určité podmínky vyplnili. Papež Klement VI. nařídil roku 1349., aby jubileum slaveno bylo každého padesátého roku; papež Urban VI. ustanovil r. 1389. zá jubilejní rok každý 33. rok a papež Pavel II. (r. 1470.) konečně každý 25. rok, což až dosud se děje.

Na konci 19. a na začátku 20. století právě zahájil sv. Otec Lev XIII. toto jubileum, a sice napřed v Římě, aby věřící putovali ke hrobům knížat apoštolských a k náměstku Kristovu, jako se dálo skutečně ze všech zemí i od nás z Moravy (viz o tom zprávu ve »Škole« č. 5. str. 131.), a sice za vedení J. E. nejdůstojnějšího

pana biskupa brněnského Dra. Františka Sal. Bauera a z Čech za vedení J. E. nejdůstojnějšího pana kníže-arcibiskupa pražského Lva barona Skrbenského. Nyní létos bude zase toto jubileum rozšířeno na celý katolický svět, abychom tak ukončili staré a zahájili důstojným způsobem nové století dvacáté. Na nás jest pak, abychom co nejhorlivěji účastnili se pobožností, abychom jedenkaždý hleděl získati těchto jubilejních odpustkův a přičinili se, aby i vlažní a snad i zatvrzelí hříšníci stali se účastnými této veliké milosti. Ó kolik spravedlivých bude utvrzeno v dobrém! Kolik hříšníkův obrátí se na pravou cestu! Kolik bude škod nahrazeno, kolik pohoršení napraveno! Nic nemůže tak obnoviti svět, nic nemůže dáti libou tvářnost lidstvu, jako taková světová slavnost duchovní, milostivé léto! Kdo sečte všecky slzy kajicnosti a radosti? Kdo sečte všechny kajicníky? Kdo nebude radostí naplněn, až uvidí ty zástupy zbožných u stolu Páně? Kdo se nezaraduje nad těmi krásnými a velebnými průvody, ubírajícími se z jednoho chrámu Páně do druhého?

Roku 1600. rozhlásil papež Kliment VIII. milostivé léto, kteréž bylo jedno z nejznamenitějších. Téměř tři miliony poutníků z celého křesťanského světa bylo, mezi nimiž se nacházel také Maxmilian I., vévoda bavorský, v prostém oděvu poutnickém a jiné vznešené osoby. Všichni viděli sv. Otce a byli slovem i příkladem kardinalů a kněží tak povzbuzeni a jejich skutky křesťanské lásky tak roznícení, že mnozí protestanté, kteří tam jen ze všetečnosti přišli, pohnuti byvše do církve katolické se navrátili, mezi nimi byl i vévoda Bedřich z Virtembergu, ano i mnozí Turci sv. křest přijali.

Budiž tedy milostivé léto skutečně milostivým všem, kdož milosti Boží si váží a ji potřebuje. Kéž pak jsou chrámy všude lidem zbožným naplněny; kéž slovo Boží horlivě hlásané proniká srdce lidu věřícího, aby poznával své chyby, z nich se kajicně vyznával, všecko napravil a rouchem spravedlnosti ozdoben byl. Kéž plamen lásky nejsv. Srdce Ježíšova roznítí lásku v srdcích všech přátel i nepřátel, lásku k Bohu Otci i Synu i Duchu svatému, aby všichni Boha dobrotivého a nejvýš milosrdného velebili od věků až na věky.

Obětování úmyslu denního.

Pane Ježíši Kriste! Ve spojení s božským úmyslem, za kterým Ty sám na zemi nejsv. Srdcem svým Bohu chvály jsi vzdával a nyní v nejsv. Svátosti oltářní po vší zemi bez přestání vzdáváš až do skonání světa, obětuji Tobě po celý dnešní den, ani sebe menší částky jeho nevyjímaje(ic), za příkladem nejsv. Srdce blahoslavené a neposkvrněné Panny Marie všeliké úmysly a myšlenky, všeliké city a žádosti, všeliké skutky i slova svá. (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. S. Congr. Indulg. 12. prosince 1885. Diec. kurenda brn. 1886 č. 11.)

Obzvláště Ti je obětuji za Tvou svatou církev a její nejvyšší hlavu, za všestranný zdar jubilea a na všechny úmysly, jež doporučeny jsou na tento měsíc a na tento den členům Apoštolátu modlitby.

Pane Ježíši, zastřiž ochranou svého božského Srdce našeho svatého Otce! Srdce Ježíše a Marie! zachraňte církev, říši rakouskou, vlasť naši a národ náš československý! Ó sladké Srdce mého Ježíše, učiň, abych Tě miloval(a) víc a více. Amen. (Pokaždé odpustky 300 dní; jednou za měsíc, modlíme-li se to denně, odpustky plnomocné. Pius IX. 26. listopadu 1876.)

Sladké Srdce Marie, budiž mou spásou! (Pokaždé odp. 300 dní. Pius IX. 1852.)

Sv. Josefe, vzore a patrone ctitelů božského Srdce, oroduj za nás! (Odpustky 100 dní jednou za den. Lev XIII. 1891.)

Svatý Michaeli, archanděle, svatý Cyrille a Methode, orodujte za nás!

Heslo apoštolské: Získati a hleděti, aby získány byly ode všech odpustky jubilea.

Úmysl v lednu 1901: Zasvěcení 20. století Ježíši Kristu.

Tiskem benediktinské knihtiskárny v Brně.